Finanțat de Uniunea Europeană

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

unicef pentru fiecare copil

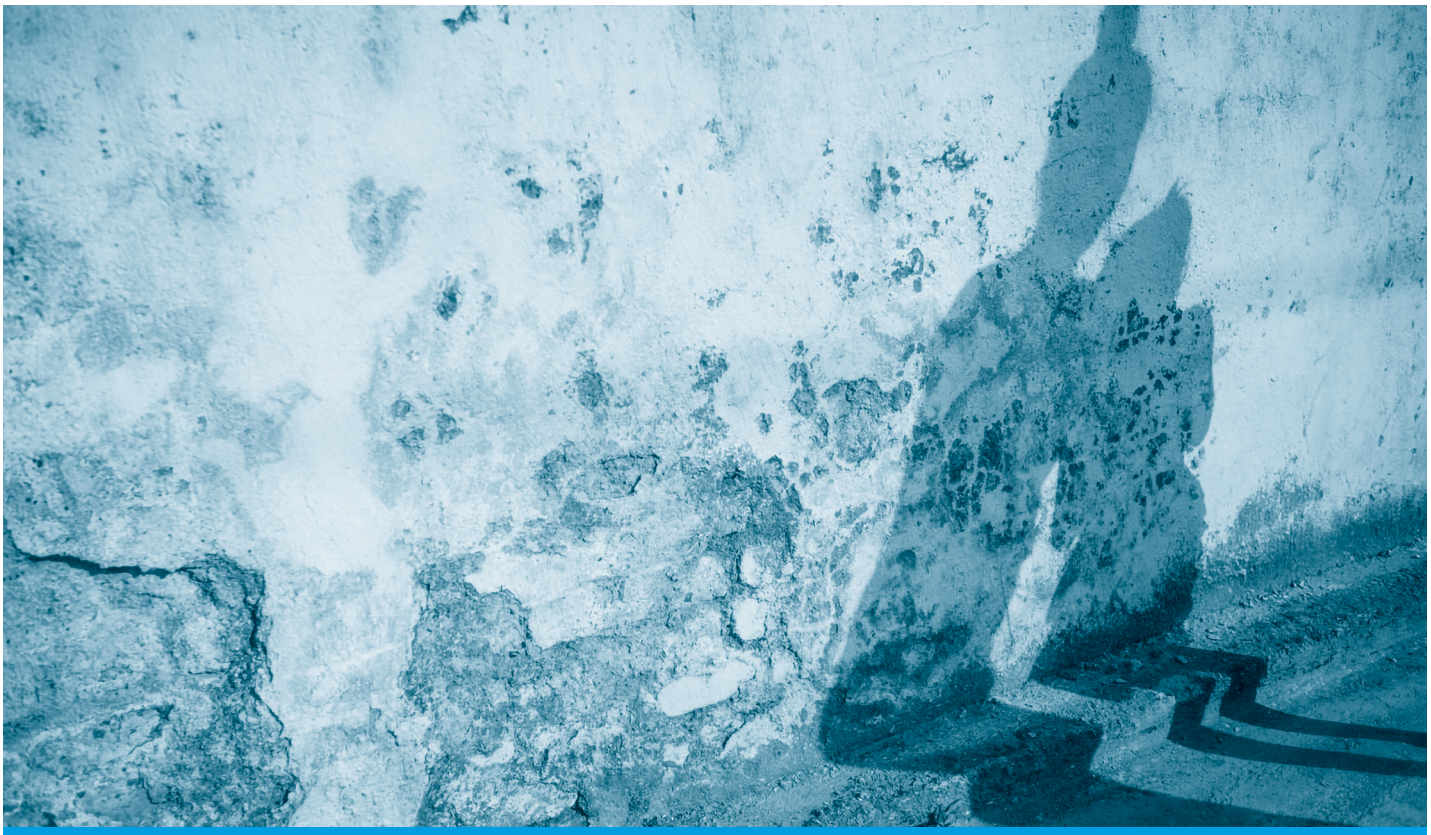
Studiu privind prevalența violenței împotriva copiilor în România

Finanțat de Uniunea Europeană

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

unicef pentru fiecare copil

Studiu privind prevalența violenței împotriva copiilor în România

Teodora Bahnă – psiholog • Alina Bîrsan – sociolog
Florentina Furtunescu – medic • Alexandru Gulei – asistent social
Roxana Irimia – psiholog • Sofia Luca – jurist • Monica Obreja – sociolog
Septimiu Suciu – sociolog • Alexandru Toth – sociolog • Diana Vasile – psiholog
Anca Velicu – sociolog • Raluca Verweijen Slămnescu – pedagog
Ioana Florea - sociolog • Maria-Cristina Ghiță-Hâncean - sociolog
Coordonatori:
Eugenia Apolzan, Ofițer Protecția Copilului, UNICEF
Voichița Tomuș, Specialist Protecția Copilului, UNICEF

2026
București
Editura **VANEMONDE**

Proiectul *„Consolidarea răspunsului la violența împotriva copiilor prin politici mai bine fundamentate și capacitate instituțională îmbunătățită”* este finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Sprijin Tehnic și implementat de UNICEF în cooperare cu Comisia Europeană, la solicitarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale din România și a Ministerului Justiției din Polonia.

Acest studiu nu ar fi fost posibil fără contribuția valoroasă a reprezentanților Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție din România.

Acest raport a fost elaborat cu asistența financiară a Uniunii Europene. Opiniile exprimate în acest document nu pot fi în niciun fel considerate ca reflectând poziția oficială a Uniunii Europene.

Opiniile exprimate în acest raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția UNICEF.

Fotografii

© UNICEF/Babajanyan VII Photo

© UNICEF/Adrian Holerga

© UNICEF/Wall

© UNICEF/Anmar

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Studiu privind prevalenţa violenţei împotriva copiilor în România /
Teodora Bahnă, Alina Bîrsan, Florentina Furtunescu, ... ; coord.:
Eugenia Apolzan, Voichiţa Tomuş. - Bucureşti : Vanemonde, 2026
Conţine bibliografie
ISBN 978-973-1733-76-0

I. Bahnă, Teodora
II. Bîrsan, Alina
III. Furtunescu, Florentina
IV. Apolzan, Eugenia (coord.)
V. Tomuş Voichiţa (coord.)

316

Editura **VANEMONDE**

ISBN 978-973-1733-76-0

CUPRINS

Mulțumiri

Mulțumirile noastre se îndreaptă către toți profesioniștii din instituțiile centrale, județene și locale, precum și către reprezentanții organizațiilor neguvernamentale care au participat la discuțiile de grup și la interviurile individuale. Contribuțiile lor valoroase au oferit perspective esențiale pentru înțelegerea complexității provocărilor existente și pentru conturarea unor direcții de acțiune adecvate.

Adresăm, de asemenea, mulțumiri deosebite tuturor copiilor care au acceptat să stea de vorbă cu echipa de cercetare și care au participat, cu deschidere, la discuții individuale sau de grup cu privire la violența împotriva copilului. Prin împărtășirea experiențelor și a punctelor lor de vedere, aceștia au contribuit în mod fundamental la o mai bună înțelegere a fenomenului.

Mulțumiri speciale adresăm și doamnei Elena Tudor, Director general în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) și doamnei Izabella Popa, Șef serviciu în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) pentru observațiile formulate pe raport, care au vizat atât claritatea conceptuală, cât și aspecte de structură și coerență internă.

Cuprins

1. Context 9
2. Sumar executiv 13
3. Metodologie 25
3.1 Scopul și obiectivele studiului 25
3.2 Designul de cercetare 25
3.3 Dificultăți și limitări 29
3.4. Considerații etice 30
3.5 Participarea copiilor și măsuri de protejare (salvgardare) 31
4. Prevalența diverselor forme de violență împotriva copiilor 33
4.1 Uciderea violentă a unui copil (categorii ICVAC 101-109) 34
Concluzii privind uciderea violentă a unui copil 37
4.2 Violența fizică împotriva copilului categorii ICVAC 201-203) 39
4.2.1 Agresiunea fizică gravă asupra unui copil (categorie ICVAC 201) 42
4.2.2 Agresiunea fizică minoră asupra unui copil (categorie ICVAC 202) 49
4.2.3 Izolarea unui copil (categorie ICVAC 203) 53
Concluzii privind violența fizică împotriva copilului 56
4.3 Violența sexuală împotriva unui copil (categorii ICVAC 301-303) 61
4.3.1 Violul asupra unui copil (categorie ICVAC 301) 64
4.3.2 Agresiunea sexuală asupra unui copil (categorie ICVAC 302) 68
4.3.3 Violența sexuală fără contact împotriva unui copil, în persoană (categorie ICVAC 303) 73
4.3.4 Violența sexuală fără contact împotriva unui copil, în mediul online (categorie ICVAC 303) 79
Concluzii privind violența sexuală asupra copilului 84
4.4 Violența psihologică împotriva unui copil (categorii ICVAC 401-404) 91
4.4.1 Terorizarea unui copil (categorie ICVAC 401) 93
4.4.2 Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană (categorie ICVAC 402) 96
4.4.3 Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în mediul online (categorie ICVAC 402) 100
4.4.4 Expunerea copilului la violență domestică (categorie ICVAC 403) 105
4.4.5 Expunerea copilului la alte experiențe violente (categorie ICVAC 404) 111
Concluzii privind violența psihologică împotriva copilului 114
4.5 Neglijarea copilului (categorii ICVAC 501-505) 119
Concluzii privind neglijarea 126
5. Categoriile de copii cele mai expuse la violență (inclusiv violența facilitată de tehnologie și cele mai răspândite forme de violență) 128
5.1 Prevalența violenței împotriva copilului în România: imagine de ansamblu 128
5.1.1 Vârsta ca potențial factor de risc 129
5.1.2 Genul ca potențial factor de risc 131
5.1.3 Mediul de rezidență ca potențial factor de risc 132
5.1.4 Statusul socio-economic al gospodăriei ca potențial factor de risc 133
5.1.5 Nivelul de educație al părinților ca potențial factor de risc 134
5.1.6 Structura și stabilitatea familiei ca potențiali factori de risc 134
5.1.7 Stilul parental și implicarea parentală ca potențiali factori de risc 135
5.1.8 Evenimentele adverse și problemele de sănătate mintală și/sau adicții ca potențiali factori 136

5.1.9 Conflictele și violența în familie ca potențiali factori de risc ... 137
5.1.10 Dizabilitatea ca potențial factor de risc ... 138
5.2 Prevalența violenței facilitată de tehnologia digitală și a violenței online ... 138
Concluzii privind categoriile de copii la risc ... 143
6. Profilul agresorilor ... 146
6.1 Profilul agresorilor în cazul uciderii violente ... 148
6.2 Profilul agresorilor în cazul violenței fizice asupra copilului ... 151
6.3 Profilul agresorilor în cazul violenței sexuale asupra copilului ... 154
6.4 Profilul agresorilor în cazul violenței ... 157
6.5 Profilul agresorilor în cazurile de neglijare ... 160
Concluzii privind profilul agresorilor ... 163
7. Mediile și locurile de manifestare a violenței asupra copiilor ... 166
Concluzii privind mediile și locurile de manifestare a violenței ... 173
8. Raportarea diferitelor forme de violență directă ... 175
Concluzii privind raportarea diferitelor forme de violență ... 181
9. Căutarea de sprijin ... 182
Concluzii privind căutarea de sprijin ... 186
10. Percepția asupra violenței comise în persoană împotriva copiilor în societatea românească și factorii care se asociază cu apariția și persistența acesteia ... 188
10.1 Percepția copiilor și a părinților cu privire la gravitatea actelor de violență comise în persoană împotriva copiilor ... 188
10.2 Percepția copiilor și a părinților asupra răspândirii actelor de violență asupra copiilor ... 191
10.3 Percepții instituționale ale actorilor comunitari asupra normelor culturale, condițiilor socioeconomice și barierelor în prevenirea și combaterea violenței asupra copilului ... 193
Concluzii privind percepțiile asupra violenței împotriva copilului ... 194
11. Concluzii și recomandări ... 196
I. Identificarea și raportarea cazurilor de violență ... 196
II. Intervenția în situații de violență și monitorizarea cazurilor ... 201
III. Prevenirea situațiilor de violență ... 204
Bibliografie ... 211
Anexa 1. Chestionare utilizate ... 216
Anexa 2. Descriere indicatori compoziți ... 320
Anexa 3. Tabele cu date ... 322
Anexa 4. Ghiduri pentru interviuri individuale și focus grup ... 332

Listă abrevieri

AJPIS/ANPIS - Agenții județene de plăți și inspecție socială/ Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială

AMP - asistent maternal profesionist

ANABI - Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

ANCOM - Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații

ANES - Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

ANPDCA - Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

ANMCS - Autoritatea Naţională de Management al Calităţii în Sănătate

ANPCDDA - Agenția Națională pentru Politici și Coordonare în Domeniul Drogurilor și al Adicțiilor

ANSPDCP - Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

ANITP - Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane

ARACIP/ ARACIS - Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar/ Agenţia Română de Asigurare a Calităţii în Învăţământul Superior

CDC - Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului

CES - cerințe educaționale speciale

CJ - Consilii Județene

CL - Consiliul Local

CJRAE/ CMBRAE - Centre Județene de Resurse și Asistență Educațională/ Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională

CMR – Colegiul Medicilor din România

CNA - Consiliul Național al Audiovizualului

CNAS - Casa Națională de Asigurări de Sănătate

CNASR - Colegiului Național al Asistenților Sociali din România

CNE - Consiliul Național al Elevilor

CNCE - Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare

CNSSP - Centrul Național de Statistică în Sănătate Publică

CNSMLA - Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog

COPSI - Colegiului Psihologilor din România

CRP - Centre de resurse pentru părinți

CRC - Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului

DAS - Direcția de Asistență Socială

DGASPC - Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului

DIICOT - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

DNSC - Directoratul Național de Securitate Cibernetică

DSP/ DSPB - Direcțiile de sănătate publică/ Direcția de sănătate publică București

ECA - Europa și Asia Centrală

ECARO - Biroul Regional UNICEF pentru Europa și Asia Centrală

EIL - Echipe intersectoriale locale

IA/AI - inteligență artificială
ICVAC - Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copiilor
ICPC - Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității
INS - Institutului Național de Statistică
INSP - Institutul Național de Sănătate Publică
INM - Institutul Național al Magistraturii
IPJ - Inspectoratul de Poliție Județean
ISE - Institutul de Științe ale Educației
ISJ – inspectorate școlare județene
MAI - Ministerul Afacerilor Interne
MCID - Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
MDLPA - Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MEC - Ministerul Educației și Cercetării
MFP - Ministerul Finanțelor Publice
MIPE - Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MMFTSS - Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
MJ - Ministerul Justiției
MP - Ministerul Public
MS - Ministerul Sănătății
NUTS - Nomenclatorul unităților teritoriale pentru statistică
ODD - obiective de dezvoltare durabilă
ONG - organizații neguvernamentale
ONU - Organizația Națiunilor Unite
OMS - Organizația Mondială a Sănătății
RGPD - Regulamentul general privind protecția datelor
SGG - Secretariatul General al Guvernulu
SPAS - Serviciul Public de Asistență Socială
TAPI - interviu față în față, asistat de tabletă
TTC – Teacher Training Centre
UAT – unități administrativ-teritoriale
UNODC - Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate
UNICEF - Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
UIP - unități de învățământ preuniversitar
VAC - violența împotriva copiilor

Notă: În acest raport, numerele asociate formelor de violență reprezintă coduri de clasificare ierarhică, conform Clasificării Internaționale a Violenței împotriva Copiilor (ICVAC). Fiecare cifră adaugă precizie privind forma și contextul violenței. În plus, raportul este structurat (pe capitole) astfel încât să urmărească această succesiune a formelor de violență, conform ICVAC: uciderea violentă a unui copil (101-109), violența fizică (201-203), violența sexuală (301-303), violența psihologică (401-404), neglijarea (501-505).

Listă tabele

Tabel 1 - Număr total de victime ale abuzului fizic, pe medii și grupe de vârstă, număr de cazuri pentru care s-a dispus urmărirea penală / 40

Tabel 2 - Număr victime minore ale diferitelor tipuri de infracțiuni din sfera agresiunii fizice grave în funcție de gen / 41

Tabel 3 - Număr victime minore ale diferitelor tipuri de infracțiuni din sfera agresiunii fizice grave, în familie în funcție de relația cu agresorul / 42

Tabel 4 - Număr total de victime ale abuzului sexual, pe medii și grupe de vârstă, număr de cazuri pentru care s-a dispus urmărirea penală / 65

Tabel 5 - Număr total de victime ale abuzului sexual, pe locuri și medii de manifestare / 66

Tabel 6 - Număr copii victime ale infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (Legea 2086/2009 și 217/2023) pe gen și relația victimei cu agresorul / 67

Tabel 7 - Număr copii victime ale violului unui copil în raport de totalul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (prevăzute de Codul penal adoptat prin Legea 2086/2009), după gen și în familie, după relația victimei cu agresorul (2020-2024)/ 71

Tabel 8 - Număr victime copii ale diferitelor tipuri de infracțiuni din sfera „violul unui copil" în funcție de gen și relația agresorului cu copilul victimă / 71

Tabel 9 - Număr copii victime ale agresiunii sexuale raportat la totalul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (prevăzute de Codul penal adoptat prin Legea 286/2009), după gen și în familie, după relația victimei cu agresorul (2020-2024) / 76

Tabel 10 - Număr total victime minore ale agresiunii sexuale, după gen și în funcție de relația cu agresorul / 72

Tabel 11 - Număr copii victime ale violenței sexuale fără contact în persoană raportat la totalul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (prevăzute de Codul penal adoptat prin Legea 286/2009), după gen și în familie, după relația victimei cu agresorul (2020-2024) / 83

Tabel 12. Număr total de victime ale abuzului emoțional, pe locuri și medii de manifestare / 98

Tabel 13 - Număr total de victime ale abuzului emoțional, pe sex și vârstă / 98

Tabel 14 - Cazurile de neglijare raportate la nivel național și măsurile aplicate, 2020 - 2024 / 131

Tabel 15 - Caracteristici demografice ale cazurilor de neglijare raportate la nivel național, 2020 - 2024 / 122

Tabel 16 - Tipuri de servicii furnizate cazurilor de neglijare raportate la nivel național, 2020 - 2024 / 121

Tabel 17 - Copii părăsiți în unități sanitare raportate la nivel național, 2020 - 2024 / 132

Tabel 18 - Acoperiri vaccinale la 18 luni, estimate la nivel național pentru copiii născuți în luna iulie 2021 – 2023 / 124

1. Context

Contextul internațional

La nivel global, în anul 2020, aproximativ 1 miliard de copii cu vârste cuprinse între 2 și 17 ani au fost victimele violenței fizice, sexuale sau emoționale sau ale neglijării, estimându-se că unul din doi copii este victima violenței în fiecare an.[1]

Violența asupra copiilor (VAC) are efecte profunde și de durată asupra sănătății și bunăstării acestora, extinzându-și impactul la familii, comunități și națiuni. *Consecințele violenței împotriva copiilor pot fi grave*, incluzând decesul, rănirea și efectele pe termen lung asupra sănătății și dezvoltării acestora. Dincolo de impactul asupra vieții și sănătății, *violența asupra copiilor exercită o presiune financiară semnificativă asupra economiilor naționale*. Studiile indică atât costuri directe, cât și indirecte, asociate cu violența asupra copiilor, care pot ajunge până la 11% din PIB-ul unei națiuni. În plus, costurile anuale asociate cu violența asupra copiilor pot depăși de șase ori cheltuielile publice anuale pentru sănătate.[2]

Conform Raportului UNICEF privind VAC în Europa și Asia Centrală (ECA)[3] prin adoptarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) în 2015, comunitatea globală s-a angajat să pună capăt tuturor formelor de VAC până în 2030 și a stabilit obiective și indicatori specifici pentru a urmări progresele înregistrate în atingerea obiectivelor ODD 16 (Pace, justiție și instituții puternice), 5 (Egalitatea de gen) și 4 (Educație de calitate) care acoperă VAC, inclusiv indicatorii ODD corespunzători.[4]

La nivel regional, UE acordă prioritate protecției copiilor prin diverse inițiative, cum ar fi „Strategia UE privind drepturile copilului", care este strâns legată de „Strategia Consiliului Europei pentru drepturile copilului", „Strategia UE de combatere a abuzului sexual asupra copiilor" și „Recomandarea Comisiei Europene din 2024 privind sistemele integrate de protecție a copiilor".[5] Multe țări din regiune au ratificat, de asemenea, „Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual" („Convenția de la Lanzarote") și „Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice" („Convenția de la Istanbul"), care include mai multe articole referitoare la protecția copiilor care sunt victime sau martori ai violenței.[6]

La nivel național, guvernele din întreaga regiune ECA consolidează legislația și politicile, și, de asemenea, dezvoltă și îmbunătățesc serviciile de prevenire și răspuns la VAC.[7] În noiembrie 2024, reprezentanții guvernelor și alți delegați s-au reunit la Bogotá, în Columbia, la prima Conferință ministerială globală

1 OMS și UNICEF, 2020 https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/332394/9789240004191-eng.pdf?sequence=1

2 Reprezentantul Special al Secretarului General al ONU privind violența asupra copiilor: "Building the investment case for Ending Violence Against Children") https://violenceagainstchildren.un.org/news/building-investment-case-ending-violence-against-children (Construirea argumentelor investiționale pentru eliminarea violenței împotriva copiilor)

3 United Nations Children's Fund (UNICEF) Regional Office for Europe and Central Asia (ECARO), October 2025: "TransMonEE Analytical Series Where We Live and Learn: Violence against children in Europe and Central Asia"

4 United Nations Statistics Division, "Home - SDG Indicators", United Nations Statistics Division website, New York, 2025, disponibil la https://unstats.un.org/sdgs/

5 European Commission, EU Strategy on the Rights of the Child, Communication COM/2021/142 final, Brussels, 24 March 2021; Council of Europe, Strategy for the Rights of the Child (2022–2027): Children's Rights in Action, Strasbourg, March 2022; European Commission, EU Strategy for a More Effective Fight against Child Sexual Abuse, COM/2020/607 final, Brussels, 24 July 2020 European Commission, Commission Recommendation on Integrated Child Protection Systems, Legislative Train 06.2025, Brussels, Q1 2024.

6 Lanzarote Convention (Council of Europe Treaty Office) and Istanbul Convention (CETS No. 210 - Council of Europe).

7 UNICEF, "In Focus: Ending violence against children", Policy brief, October 2024.

privind eliminarea VAC și, într-un apel la acțiune[8] formulat în cadrul acestui eveniment, și-au reafirmat angajamentul față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă – inclusiv pentru încetarea tuturor formelor de violență, abuz, exploatare și trafic de copii. De asemenea, s-au angajat să investească în abordări bazate pe dovezi. Douăzeci și șase de guverne din ECA s-au angajat, de asemenea, să pună capăt violenței împotriva copiilor[9]; șapte țări[10], printre care și România[11], s-au angajat în mod specific să îmbunătățească monitorizarea și datele privind violența împotriva copiilor.

Copiii din Uniunea Europeană (UE) sunt la fel de vulnerabili la violență precum copiii din orice altă regiune.[12] Rezultatele monitorizării principalelor cauze de deces ale OMS arată că, în 2021, violența interpersonală se afla printre primele 10 cauze de deces pentru copiii cu vârste cuprinse între 5 și 9 ani în 17 state membre ale UE și pentru copiii cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani în 15 state membre.[13]

În 2019, Comisia Europeană a raportat că *1 din 5 copii din UE se confruntă cu o formă de violență înainte de a ajunge la vârsta adultă,* subliniind nevoia urgentă de măsuri ample. *Strategia UE* 2021 a Comisiei Europene *privind drepturile copilului* subliniază necesitatea de a proteja copiii de toate formele de violență, inclusiv de abuzul fizic, emoțional și sexual. În conformitate cu aceasta, Comisia a finanțat numeroase proiecte pentru combaterea violenței împotriva copiilor și a încurajat statele membre ale UE să adopte o strategie de protecție a copilului care să respecte standardele internaționale.[14]

Atât răspunsurile Comisiei Europene, cât și cele ale Consiliului Uniunii Europene vizează elaborarea unor orientări destinate profesioniștilor din domeniul judiciar și al aplicării legii, precum și derularea unor campanii de sensibilizare privind drepturile copiilor și prevenirea violenței. Garanția pentru copii 2021[15] are obiectivul de a preveni și combate excluziunea socială prin garantarea accesului copiilor aflaţi în dificultate la un set de servicii esenţiale, contribuind astfel totodată la susţinerea drepturilor copiilor prin combaterea sărăciei în rândul acestora şi prin promovarea egalităţii de şanse. Statelor membre li se recomandă să garanteze copiilor aflaţi în dificultate: (a) accesul efectiv şi gratuit la educaţie şi îngrijire timpurie de înaltă calitate, la educaţie şi activităţi şcolare, la cel puţin o masă sănătoasă în fiecare zi de şcoală şi la asistenţă medicală; (b) accesul efectiv la o alimentaţie sănătoasă şi la o locuinţă adecvată. Deși nu stabilește în mod explicit obiective privind violența împotriva copiilor, Garanția pentru copii asigură precondiții pentru statele membre UE de a crea o societate în care copiii pot crește fără nicio formă de violență.

UNICEF s-a angajat la Bogotá ca, în următorii cinci ani, să sprijine guvernele pentru a răspunde nevoilor a 30 de milioane de copii aflați în situații de risc sau victime ale violenței, cu servicii specializate de asistență socială sau justiție. De asemenea, angajamentul mai include sprijin pentru asigurarea de medii școlare sigure și prietenoase pentru 142 de milioane de copii, programe de sprijin pentru părinți și îngrijitori pentru 70 de milioane de familii și furnizarea de asistență tehnică și financiară pentru cel puțin 50 de țări și teritorii din întreaga lume, pentru a sprijini colectarea de date de înaltă calitate, comparabile la nivel internațional, privind prevalența violenței împotriva copiilor.[16]

---

8 https://bogota.endviolenceagainstchildrenconference.org/wp-content/uploads/2024/12/FINAL-BOGOTA-CALL-TO-ACTION.pdf

9 Cele 26 de țări din ECA care au făcut angajamente sunt Albania, Andorra, Armenia, Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Franța, Ungaria, Islanda, Kazahstan, Kârgâzstan, Luxemburg, Muntenegru, Polonia, Portugalia, Republica Moldova, România, Spania, Suedia, Tadjikistan, Turcia, Ucraina, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Uzbekistan.

10 Următoarele țări și-au asumat în mod specific angajamente cu privire la „Colectarea și monitorizarea datelor" de către: Austria, Bulgaria, Polonia, Portugalia, România, Spania și Uzbekistan.

11 Angajamentul României este disponibil la: https://bogota.endviolenceagainstchildrenconference.org/wp-content/uploads/2024/12/Romania-pledge.pdf

12 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2024/762472/EPRS_IDA(2024)762472_EN.pdf

13 OMS, Estimări privind starea de sănătate la nivel global: Principalele cauze de deces, https://www.who.int/data/gho/data/themes/mortality-and-global-health-estimates/ghe-leading-causes-of-death

14 https://commission.europa.eu/document/download/41f661b5-5e6a-4374-8d72-431b33d9a16c_en?filename=2024.04.24_ICP_Factsheet_FINAL.pdf

15 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/social-protection-social-inclusion/addressing-poverty-and-supporting-social-inclusion/investing-children/european-child-guarantee_en

16 Angajamentul UNICEF este disponibil la: https://bogota.endviolenceagainstchildrenconference.org/organizations-pledges/

Demersul UNICEF de a sprijini țările în colectarea de date a fost operaționalizat prin elaborarea "Clasificării Internaționale a Violenței împotriva Copiilor" (ICVAC)[17] în anul 2023. Dezvoltarea ICVAC răspunde unei nevoi fundamentale de concepte operaționale, definiții și principii convenite la nivel internațional pentru a asigura o abordare standardizată și coerentă a clasificării datelor statistice privind violența împotriva copiilor. ICVAC oferă, de asemenea, o listă a manifestărilor de violență împotriva copiilor, grupate în funcție de caracteristici și definiții, convenite printr-o largă consultare cu experți internaționali. Recent, având în vedere nevoile de analiză specifice violenței împotriva copiilor în care este implicată tehnologia, acest instrument a fost extins, în anul 2025, și la formele de violență facilitate de tehnologie.[18]

Contextul național

În România, datele administrative privind violența împotriva copiilor din 2024 indicau 20.216 cazuri raportate autorităților de protecție a copilului, pentru o populație de copii de aproximativ 3,8 milioane. Datele raportate evidențiază o incidență mai mare în rândul fetelor (54.06%), în zonele rurale (57.24%) și în rândul copiilor cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani (31.9%), fără a ocoli însă nicio grupă de vârstă[19]. În plus, 119 - linia națională unică pentru raportarea cazurilor de abuz, neglijare, exploatare a copiilor a primit peste 200,000 apeluri în perioada ianuarie 2022 - februarie 2024[20]. În același timp, un studiu realizat în anul 2024, inițiat de Ministerul Educației și Inspectoratul General al Poliției Române, bazat pe două eșantioane reprezentative la nivel național pentru unitățile de învățământ gimnazial, respectiv unitățile din învățământul secundar superior, evidențiază o incidență ridicată a agresiunii verbale în mediul școlar, peste jumătate dintre elevi declarând astfel de experiențe, precum și a violenței fizice, raportată de mai mult de un sfert dintre elevi.[21]

În pofida eforturilor continue de consolidare a serviciilor de prevenire și intervenție în cazurile de violență împotriva copiilor din România, persistă o nevoie nesatisfăcută de distribuire echitabilă a acestor servicii la nivel teritorial, ceea ce face ca unele grupuri sau regiuni vulnerabile să beneficieze de un acces limitat la sprijin specializat. Profesioniștii care lucrează direct cu copiii sau părinții se confruntă uneori cu un acces redus la resurse și o capacitate redusă de sesizare și recunoaștere a situațiilor de risc, ceea ce limitează identificarea, prevenirea și combaterea diferitelor forme de violență, inclusiv a violenței online.

În ceea ce privește cadrul legislativ din România privind promovarea și respectarea drepturilor copilului, acesta a cunoscut o reformă profundă odată cu ratificarea Convenției cu privire la Drepturile Copilului, prin Legea 18/1990, republicată, România obligându-se alături de alte 196 de state să ia toate măsurile legislative, administrative, sociale și educaționale corespunzătoare în vederea protejării copiilor împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, abandon sau neglijență, rele tratamente sau exploatare, inclusiv abuz sexual, în conformitate cu Convenția.

Deși România are o legislație complexă și aliniată standardelor internaționale privind protecția copilului, iar eforturi privind combaterea violenței au fost făcute de-a lungul anilor, copiii sunt încă victime ale diverselor forme de abuz, neglijare, exploatare și ale tuturor formelor de violență.[22] De aceea, cunoașterea gradului de extindere a fenomenului violenței asupra copilului, inclusiv a violenței facilitate tehnologic, reprezintă o necesitate.

---

17 United Nations Children's Fund, "International Classification of Violence against Children", UNICEF, New York, 2023.

18 United Nations Children's Fund, "Measuring Technology-facilitated Violence against Children in Line with the International Classification of Violence against Children", UNICEF, New York, 2025.

19 Date de la Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), disponibile la https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

20 Date de la Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)

21 Raport "Siguranța în școală", 2024: https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2024/10/Raport_Siguranta-in-scoala_21.10.2024.pdf.

22 Pentru detalii privind cadrul legal și de politici publice la nivel național relevante pentru domeniul VAC a se vedea „Studiu privind cadrul metodologic, analitic și evaluarea juridică a sistemelor legislative și politice, europene și internaționale, referitoare la reglementarea violenței împotriva copiilor, cu accent pe violența online" [UNICEF, 2026 - în curs de publicare]

Recunoscând aceste provocări, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție din România (ANPDCA) a solicitat asistență tehnică pentru a reforma abordarea privind prevenirea și combaterea violenței împotriva copiilor. Proiectul de asistență tehnică „Consolidarea răspunsului la violența împotriva copiilor prin politici mai bine informate și capacități instituționale îmbunătățite”[23] se bazează pe înțelegerea faptului că numai o abordare adaptată, centrată pe copil și colaborativă poate contribui la un răspuns eficient la violența împotriva copiilor. Prezentul studiu reprezintă prima dintre cele 8 activități-cheie[24] ale acestui proiect.

Se estimează că datele referitoare la prevalență, dar și la aspecte privind norme sociale și practici instituționale furnizate de acest studiu, vor fi utilizate ca indicii în ceea ce privește eventualele bariere existente în transpunerea în practică a cadrului legislativ, precum și a provocărilor cu care se confruntă entitățile publice și private în dezvoltarea serviciilor de prevenire și combatere a VAC.

23 Mai multe detalii se regăsesc în Comunicatul de presă “Proiect pentru stoparea violenței împotriva copiilor”: https://copii.gov.ro/1/comunicat-de-presa-proiect-pentru-stoparea-violentei-impotriva-copiilor/

24 Cele 8 activități cheie sunt: 1. Elaborarea unui studiu de prevalență privind dimensiunile și formele violenței împotriva copiilor în România; 2. Realizarea unei cartografieri a serviciilor existente la nivel național și descentralizat, inclusiv analiza cadrului legislativ și evaluarea capacității instituționale; 3. Elaborarea unui raport privind bunele practici europene referitoare la servicii și răspunsuri integrate pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva copiilor; 4. Formularea unor seturi de recomandări pentru consolidarea răspunsului sistemelor naționale la violența împotriva copiilor în Polonia și România; 5. Elaborarea unor foi de parcurs (roadmap-uri) pentru implementarea recomandărilor în Polonia și România; 6. Dezvoltarea și implementarea de instrumente și activități de consolidare a capacităților destinate practicienilor care lucrează în domeniul violenței împotriva copiilor; 7. Crearea unui pachet de campanie digitală privind utilizarea sigură a internetului și prevenirea violenței online în România; 8. Producerea de materiale de comunicare, inclusiv un rezumat descriptiv al proiectului, elaborarea raportului final și organizarea unei conferințe de închidere pentru diseminarea rezultatelor proiectului.

2. Sumar executiv

Violența împotriva copilului face parte, de cele mai multe ori, dintr-un tipar mai larg de abuz care poate acționa direct sau indirect asupra copilului, care se repetă și se menține în timp și care poate să se perpetueze din generație în generație. Violența nu rămâne izolată, se poate manifesta și extinde între diferitele medii de viață ale copilului, precum familia, școala, comunitatea sau mediul online, violența dintr-un mediu influențând și alimentând violența din alte medii de viață. Violența împotriva copilului se manifestă, de regulă, într-un context de viață în care factori multipli – precum sărăcia, stresul economic, normele sociale care tolerează violența, conflictele între părinți, consumul de alcool și diferite alte forme de insecuritate familială - amplifică riscurile. Atunci când copiii trăiesc în permanență în prezența violenței, de cele mai multe ori ajung să o perceapă ca pe ceva „normal", ceea ce crește riscul să devină, la rândul lor, fie victime, fie autori ai violenței.

Prezentul studiu privind prevalența violenței împotriva copiilor în România este parte a proiectului „Consolidarea răspunsului la violența împotriva copilului prin politici mai bine fundamentate și capacitate instituțională sporită", finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Suport Tehnic și are drept obiectiv principal oferirea unei imagini comprehensive asupra amplorii fenomenului în România. Studiul are la bază o abordare metodologică mixtă care combină metode cantitative (anchetă pe bază de chestionar cu 2.106 respondenți, copii și adulți) cu metode calitative (29 focus-grupuri cu copii și adolescenți din categorii vulnerabile, 20 interviuri în profunzime cu copii din sistemul de protecție specială și din centre de detenție, interviuri în profunzime cu 48 profesioniști/reprezentanți instituționali, 10 ateliere participative cu copii 6-10 ani) și analiza datelor secundare.

Dimensiunea fenomenului și prevalența formelor de violență

Rezultatele studiului evidențiază faptul că, în România, violența împotriva copiilor este un fenomen răspândit și persistent: **aproape 3 din 10 copii** (28,2%, reprezentând mai mult de un milion de copii) **au fost victime ale cel puțin unei forme de violență de-a lungul vieții**. Studiul arată că aproximativ 16% dintre copii - adică în jur de 600.000 - au fost victime ale unor forme de violență cel puțin o dată în ultimele 12 luni.

Integrarea datelor administrative furnizate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) cu datele de prevalență permite o înțelegere mai bună a fenomenului violenței împotriva copilului, inclusiv în ceea ce privește fiecare formă de violență în parte, decalajul între experiența de victimizare și raportarea violenței, repetarea violenței (victimizarea repetată), co-ocurența diverselor forme de violență (victimizarea multiplă), sub-raportarea unor forme de violență, diferențe de gen și identificarea unor categorii de risc mai puțin vizibile în datele administrative.

Datele administrative analizate în cadrul studiului furnizează o perspectivă în evoluție a **violenței fizice.** Informațiile centralizate de ANPDCA arată că numărul cazurilor de abuz fizic a crescut constant în ultimii cinci ani, dublându-se între 2020 (de la 1.236 de cazuri) și 2024 (la 2.413 cazuri înregistrate). În cadrul studiului, violența fizică înregistrează cea mai mare prevalență, afectând **16,2% dintre copii de-a lungul vieții și 11,1% în ultimele 12 luni**. Potrivit relatărilor copiilor, în cadrul discuțiilor individuale sau de grup, **violența fizică este adesea greu de observat din exterior** (*„Am avut un prieten [...], mi-a povestit despre cum mama și mătușa lui l-au bătut și i-au lăsat vânătăi în timp ce tatăl lui era tirist și era în altă țară.*

[...] Nu părea un copil foarte trist, părea destul de sănătos", băiat din mediul rural, 14–17 ani), uneori ajunge să fie **internalizată sau percepută ca fiind justificată** (*„Eu îs și rea de gură și le răspundeam părinților. Acum nu pot spune că era bătaie, dar îmi dădea câte una după cap. Când comentam, când nu o băgam în seamă [...]. Când mințeam",* fată din mediul rural, 14-17 ani) și, de multe ori, **rămâne neraportată sau este minimizată de către adulți** (*„Eram albastră de la lovituri și nimeni nu mă credea",* fată din rural, 14-17 ani).

În ceea ce privește **violența psihologică**, conform datelor administrative centralizate de ANPDCA, numărul total de victime ale abuzului emoțional este în creștere; în 2024 se ajunge la o dublare a numărului de cazuri (2.817), comparativ cu 2020 (1.860). Datele cantitative ale studiului arată că violența psihologică a afectat **15,5% dintre copii de-a lungul vieții și 6,6% în ultimele 12 luni.** Datele calitative indică faptul că violența psihologică, în special terorizarea, este adesea **greu de recunoscut**, fiind mascată de dinamici de loialitate, de rușine, dependență emoțională față de agresor, teamă și percepția limitată privind protecția disponibilă după dezvăluire. Hărțuirea, disprețuirea și umilirea, sunt susținute de **norme sociale tolerante** față de control și intimidare, în timp ce comportamentele de cyberbullying sunt normalizate, în special în rândul adolescenților care nu le mai percep drept forme de violență, fapt ce conduce la o **sub-raportare a fenomenului și la minimizarea impactului psihologic** (*„Bullying online. Eu m-am gândit la violență ca ceva fizic, când îl lovește. Și asta nu mi se pare o violență. Dacă se întâmplă chestia asta poți să dai block, să nu mai vorbești cu persoana respectivă"* , băiat, mediul urban). Expunerea copilului la violență - domestică sau comunitară – are, de asemenea, un impact semnificativ, afectând sentimentul de siguranță. Unele relatări indică expuneri repetate, sugerând existența unor comunități sau medii în care **violența este recurentă și integrată în viața de zi cu zi** (*„De la noi numai pădurea se vede. Normal că noaptea mai ți-e frică să ieși. [...] Mai sunt și oameni violenți la noi, o grămadă. Se bat cu cuțitele, fiu cu părinte, se iau din orice, din alcool. Am vecini de și-au dat cu cărămizile în cap",* băiat, mediul rural).

Raportat la **violența sexuală**, datele administrative pentru perioada 2020-2024 indică o tendință de creștere a numărului total de cazuri centralizate de ANPDCA, de la 1.045 în 2020 la 1.865 în 2024, fapt ce poate fi asociat cu o intensificare a fenomenului, dar și cu o îmbunătățire a mecanismelor de identificare și raportare. Studiul de prevalență arată că **3,5% dintre copii de-a lungul vieții și de 1,7% dintre copii în ultimele 12 luni** au fost victime ale violenței sexuale. Componenta calitativă a studiului subliniază existența unei frontiere extrem de fragile între violența care are loc față în față și cea din mediul online. Copiii descriu situații în care **abuzurile începute în online escaladează rapid în agresiuni fizice în persoană** (*„Pot fi persoane care să trimită poze indecente și te amenință că le trimit la părinții tăi [...]. Noi avem o fată care a intrat în belele din cauza unui băiat. A ajuns să o și bată, nimeni nu știa de fapt..."*, fată, 14-17 ani, urban), precum și situații în care **victimizarea este continuă și implică presiuni și amenințări** (*"Pe această prietenă efectiv a forțat-o să facă lucruri interzise. I-a spus unul că, dacă nu face ce zice, o omoară pe maică-sa. Și a acceptat de frică, și a filmat-o. Atunci avea 13 ani, era mică",* (fată, 14-17 ani, urban). În ceea ce privește violența sexuală fără contact din mediul online, aceasta poate provoca disconfort, rușine sau pierderea sentimentului de siguranță digitală. Totuși, copiii par să manifeste o **tendință de normalizare** a acestor comportamente abuzive (*„Mie mi s-a întâmplat personal. Mi s-a dat un mesaj, bună, ce faci? Am răspuns foarte simplu, cu bună. Și mi s-au trimis niște poze pe care eu nu voiam să le am. Acum depinde cât de afectat ești de lucrurile astea. Eu personal am fost de genul: nu, mulțumesc. I-am dat block și am mers mai departe în viață, nu m-a afectat deloc. Dar se întâmplă chestii de genul*", fată, mediul urban).

Neglijarea reprezintă forma de violență asupra copiilor cel mai frecvent raportată în datele administrative, însumând aproximativ două treimi din totalul cazurilor de violență consemnate la nivel național. Mai mult, numărul total de cazuri de neglijare, centralizate la nivelul ANPDCA, a crescut constant, de la 9.679 în 2020 la 12.740 în 2024, reprezentând o creștere de 32%. Cu toate acestea, în cadrul prezentului studiu, neglijarea este identificată pe parcursul vieții în cazul a **4,7% dintre copii și a 0,8% dintre copii în ultimele 12 luni.** Această discrepanță poate indica faptul că neglijarea nu este suficient recunoscută de către copii și părinți, fiind mai degrabă sesizată de către profesioniștii care intră în contact direct cu copilul, fiind în mare parte dependentă de capacitatea acestora de a identifica semnele neglijării și de a raporta. Componenta calitativă a studiului evidențiază situații de neglijare care rămân în afara statisticilor, precum **lipsa supravegherii adecvate, hrănire și igienă deficitare, abilități parentale**

insuficient dezvoltate, toate acestea având efecte asupra sănătății și dezvoltării copilului. Copiii percep **relația părinte-copil ca fiind adesea instrumentală**, ceea ce înseamnă că părinții nu acordă atenția necesară nevoilor copilului (*„Sunt părinți care mai mult fac copii ca să aibă un ajutor la bătrânețe, în rest, nu le pasă de ei, nu le pasă cum cresc, nu îi îngrijesc deloc. Sunt nepăsători”*, băiat, urban).

Datele administrative oferă și informații despre infracțiunile care pot fi clasificate ca **ucidere violentă a unui copil**. În consecință, numărul mediu de copii care au fost victime ale infracțiunilor de omor intenționat și ale altor infracțiuni care au dus la moartea copilului a variat între 34 și 49, cu o medie de aproximativ 42 de copii uciși pe an pentru perioada 2020-2024, 31 de cazuri în medie pe an pentru perioada 2020-2024 pentru victimele tentativei de omor și 58 de cazuri în medie pe an pentru victimele omorului din culpă, pentru aceeași perioadă.

Prevalențele asociate diferitelor forme de violență și datele administrative disponibile nu surprind în întregime amploarea și complexitatea fenomenului, modul în care violența se repetă și se cumulează în timp, ori cum copiii sunt expuși la diverse forme de violență. **Victimizarea repetată** în ultimele 12 luni este raportată în cazul a 7,5% dintre copii (indiferent de forma violenței și mediul în care s-a produs - în persoană și/sau online). Dintre copiii care raportează violență în persoană, 6,9% indică episoade repetate, în timp ce în mediul online, 1,3% indică repetitivitate. În ultimele 12 luni, 4% dintre copii au fost expuși **victimizării multiple** , fiind afectați simultan sau succesiv de mai multe forme de violență, precum violența fizică, psihologică și chiar digitală, ceea ce amplifică riscul unor consecințe negative asupra dezvoltării lor. **Forme frecvente de violență, considerate mai puțin severe sau mai puțin vizibile**, precum hărțuirea, umilirea, agresiunea fizică minoră, violența în mediul online, **rămân insuficient reflectate în statisticile oficiale** care înregistrează, de regulă, forma cea mai gravă de abuz dintr-un caz, fără a surprinde co-ocurența formelor de violență.

Datele administrative nu acoperă toate formele de violență prevăzute de standardele ICVAC (precum violența online, sub-categoriile formelor de violență, formele considerate minore) și nici cele definite de legislația națională (precum cele asociate muncii periculoase). Totodată, lipsesc aspecte esențiale pentru înțelegerea fenomenului, precum dezagregări privind caracteristicile victimelor, agresorilor și ale contextului de manifestare, precum și variabile care să permită identificarea și monitorizarea categoriilor de copii aflați în situații de vulnerabilitate (precum copii cu dizabilități, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, copii aflați în detenție, etc.).

Categoriile de copii cele mai expuse la violență

Deși unele categorii socio-demografice înregistrează prevalențe mai ridicate pentru anumite forme specifice de violență, datele din studiu arată că, în general, violența afectează toate categoriile de copii, fără excepție.

În funcție de **vârstă**, diferite segmente de copii sunt expuse în mod distinct formelor de violență:

- **Copiii de 7-13 ani**: prezintă o vulnerabilitate ridicată la violența fizică, aproximativ 14% raportând astfel de experiențe în ultimele 12 luni.
- **Copiii de 10-13 ani**: înregistrează cele mai ridicate niveluri ale violenței psihologice în experiența recentă, cu o prevalență de 10%.
- **Adolescenții de 14-17 ani**: categoria care concentrează riscul cel mai mare de violență sexuală (aproape 6%) și violență online (atât de-a lungul vieții - 19,2%, cât și în experiența recentă - 7,2%).

Datele cantitative arată o **diferențiere clară pe criterii de gen** în ceea ce privește violența fizică recentă, **băieții** fiind mai expuși decât fetele. În schimb, în ceea ce privește violența psihologică și violența sexuală, prevalențele raportate de băieți sunt comparabile cu cele înregistrate de **fete**, aspect care contrazice percepțiile tradiționale despre gen și victimizare și sugerează o sub-reprezentare a băieților în datele administrative.

Deși mediul de rezidență nu pare să fie un determinant central al riscului, pentru anumite forme de violență se înregistrează o prevalență sensibil mai crescută pentru **copiii din mediul rural** (spre exemplu 17,8% dintre copiii din rural raportează violență fizică de-a lungul vieții, comparativ cu 14,6% dintre copiii din urban), în condițiile în care accesul la resurse și servicii rămâne inegal între medii.

Copiii din gospodării cu statut socio-economic redus sau aflate în deprivare prezintă un risc mai mare de expunere la violență de-a lungul vieții. Totuși, amploarea diferențelor dintre copiii crescuți în familii cu resurse limitate și cei crescuți în familii cu statut socio-economic ridicat variază în funcție de forma de violență analizată. Cele mai mari diferențe se observă în cazul expunerii la **violența domestică, la violența din comunitate și la neglijare** - situații în care copiii din familii cu resurse limitate sunt semnificativ mai afectați. În schimb, ambele categorii de copii par a fi expuse în mod similar la hărțuire, umilire sau dispreț, atât în mediul fizic, cât și în mediul online.

Copiii din comunități rome sunt mai susceptibili la a experimenta o varietate de forme de violență, în special agresiune fizică gravă, hărțuire, umilire și disprețuire în persoană și neglijare, comparativ cu alte categorii de copii. În cazul acestora, violența este răspândită în toate mediile – acasă, la școală, în comunitate și în mediul online – în timp ce accesul la servicii și oportunități este mai degrabă redus. Interviurile realizate cu aceștia evidențiază o atitudine de resemnare și acceptare a violenței ca fiind ceva normal („*așa e viața aici*").

În cadrul studiului au fost realizate și interviuri cu **mame minore sau minore gravide**, inclusiv din comunități rome. Analiza acestei componente calitative arată că maternitatea adolescentină capătă semnificații distincte în funcție de contextul cultural: în comunitățile rome tradiționale este o normă social acceptată, care le conferă adolescentelor statut și recunoaștere, dar care conduce frecvent către abandon școlar. În schimb, în mediile non-tradiționale este asociată cu stigmatizare, discriminare, lipsă de sprijin și o expunere mai ridicată la violență domestică. Indiferent de context, răspunsul instituțional este perceput ca fiind fragmentat, reactiv și insuficient adaptat realităților comunitare.

Riscul de victimizare se dublează sau chiar se triplează pentru **copiii care cresc în familii cu probleme de sănătate mintală, adicții, conflicte între părinți sau violență în cuplu**. Acest profil arată că circumstanțele familiale au un impact mai mare decât alte variabile socio-demografice.

Copiii cu probleme de sănătate și/sau dizabilități constituie un grup deosebit de vulnerabil care necesită măsuri sporite de protecție, având o prevalență mai ridicată a formelor de violență în persoană, repetată și multiplă. Astfel, 21,2% dintre aceștia raportează violență fizică în decursul vieții și 27,9% raportează violență psihologică. Riscul rămâne constant, 15,5% raportând agresiune fizică și 18,6% raportând violență psihologică inclusiv în ultimele 12 luni.

Copiii care cresc în familii reconstituite sunt expuși într-o măsură mai mare față de alți copii la agresiuni fizice atât grave, cât și minore, la forme de izolare, terorizare, la hărțuire, umilire și disprețuire în mediul online, precum și la neglijare. Riscurile sporite pot fi explicate parțial prin dinamica specifică acestor familii, în care integrarea copiilor într-o structură familială extinsă și redefinirea autorității parentale pot genera tensiuni, confuzie și niveluri ridicate de stres.

Copiii din familii monoparentale sunt de asemenea expuși într-o măsură mai mare la diferite forme de violență de-a lungul vieții. Datele indică prevalențe mai ridicate ale violenței sexuale, inclusiv online, precum și ale expunerii la violență domestică și violență în comunitate. Mai mult, aceștia raportează prevalențe mai ridicate ale violenței facilitate de tehnologie, în ultimele 12 luni.

Deși, în ansamblu, **copiii din centrele de detenție** reprezintă o categorie vulnerabilă, analiza a identificat subgrupuri care prezintă un risc mai mare de victimizare. De exemplu, sunt mai vulnerabili copiii care provin din familii sărace sau care au un sprijin familial redus, unii dintre aceștia devenind ținta abuzurilor din partea celorlalți copii, fiind obligați să îndeplinească sarcini suplimentare în cadrul centrului de detenție (ex. spălatul hainelor sau curățenie), fiind percepuți ca mai slabi sau mai ușor de controlat. În acest mediu, violența nu există în izolare, ci este parte a unui context mai larg de vulnerabilitate, legat de experiențele anterioare ale copilului în familia și comunitatea din care provine.

Copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate reprezintă o altă categorie vulnerabilă, expusă în special la neglijare emoțională, stigmatizare (mai ales în comunitățile în care migrația este mai puțin frecventă), bullying, riscuri comunitare sau online. Analiza calitativă arată că vulnerabilitatea nu este cauzată exclusiv de absența părinților, ci mai degrabă de asocierea acestui context cu alți factori de risc: implicarea redusă a persoanelor care îngrijesc copilul (bunici, rude), sărăcia (în cazul în care remitențele nu sunt suficiente pentru a satisface nevoile copilului sau părintele rămas nu are resursele necesare) și lipsa implicării emoționale a părintelui sau a părinților plecați reflectată într-o comunicare redusă cu copilul. În cazul acestor copii, migrația parentală se corelează indirect cu vulnerabilitatea digitală: mediul online poate deveni un spațiu de compensare a absenței parentale dar și o sursă suplimentară de riscuri.

Interviurile cu **copii din serviciile rezidențiale** arată că mulți dintre ei au fost expuși la forme severe de violență în familie și continuă să se confrunte - în servicii rezidențiale, școli și comunitate - cu sancțiuni arbitrare, favoritisme, conflicte, bullying și stigmatizare, inclusiv incidente grave precum abuzuri sexuale. În mediul școlar, mulți dintre ei sunt expuși bullyingului și stigmatizării prin eticheta de „copil din centru", iar uneori sunt expuși inclusiv la jigniri sau comportamente umilitoare din partea profesorilor. În comunitate, se confruntă cu priviri insistente, curiozitate intruzivă și etichetări precum „copil de la casa de copii" sau „orfan", experiențe care le amplifică sentimentul de diferență și vulnerabilitatea.

Autorii diferitelor forme de violență împotriva copiilor din România și mediile în care apare violența

În cazul **incidentelor recente desfășurate în persoană**, studiul arată că agresorul este, de regulă, o **singură persoană**, **cu vârsta sub 18 ani**, în aproximativ două treimi din cazuri **de sex masculin**. Atunci când victima este fată, crește probabilitatea ca agresorul să fie tot de sex feminin. În majoritatea situațiilor, agresorul este **colegul/a sau prietenul/a victimei**.

În **mediul online**, profilul agresorului este mai puțin conturat. Agresorul poate fi o singură persoană, de regulă copil, iar distribuția pe sexe este relativ echilibrată. În cazul fetelor, în două treimi dintre situații, agresorul este un coleg/colegă sau un prieten/prietenă. În schimb, în cazul băieților, doar o treime dintre incidente implică un coleg/colegă, un prieten/prietenă, restul provenind din partea altor persoane cunoscute, a unor străini sau a unor persoane complet necunoscute. În o treime din situații, agresorul este necunoscut.

Studiul arată că **școala** reprezintă principalul context în care se manifestă comportamentele violente, indiferent de forma acestora: în 43% din totalul incidentelor, ultimul episod raportat a avut loc în mediul școlar. Pe un loc secund se situează **spațiile deschise din comunitate** (17% dintre incidente – străzi, parcuri, spații publice), urmate de **gospodăria în care locuiește copilul** (15% dintre cazuri). În ceea ce privește **mediul online**, 58% dintre incidente se produc pe platforme *social media* (ex. Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.). În cazul băieților, se observă și o probabilitate mai ridicată de victimizare pe platformele de jocuri care presupun interacțiunea cu alți jucători (precum Roblox, Brawl Stars, Fortnite).

Studiul evidențiază și **continuitatea dintre violența în persoană și cea în mediul online**: violența în mediul online poate genera alte forme de violență în persoană, iar cea în persoană poate fi transferată și amplificată în mediul online de persistența conținutului și de audiența. În consecință, intervențiile fragmentate care vizează un singur mediu de manifestare (ex. doar școala sau doar online), au o eficiență limitată, fiind nevoie ca răspunsul instituțional să le trateze integrat.

Percepția cu privire la violența asupra copiilor în societatea românească

Studiul identifică un consens ridicat privind percepția gravității violenței la nivelul părinților și copiilor, între **90% și 96% dintre respondenți (copii și părinți) evaluând violența asupra copilului ca fiind „gravă" sau „foarte gravă"**. O analiză în profunzime a rezultatelor evidențiază unele diferențe importante de percepție. Părinții tind să evalueze violența ca fiind foarte gravă într-o proporție mai mare decât copiii, iar în cazul copiilor - mai ales în ceea ce privește adolescenții – diferențele pot arăta nu doar confuzii privind consimțământul, autoritatea adultului, limitele corporale și situațiile de presiune, ci și tendința de a normaliza anumite comportamente riscante (precum începerea devreme a vieții sexuale), ceea ce reduce capacitatea de recunoaștere timpurie a violenței.

Raportat la formele de violență, **violența fizică** pare să se afle într-o etapă de tranziție culturală. Formele grave sunt respinse de aproape toți respondenții, însă pedepse corporale precum „a trage o palmă", „tras de urechi", „împins" sau „lovit ușor" încă sunt percepute de o parte a populației ca metode de educare. **Violența psihologică** este evaluată ca fiind gravă, dar adesea subestimată ca impact. Mulți copii și adulți consideră insultele, ridiculizarea sau marginalizarea ca făcând parte „din viața școlară" sau „din copilărie", ceea ce reduce probabilitatea ca aceste comportamente să fie identificate ca forme de abuz și raportate.

Raportarea diferitelor forme de violență și căutarea de sprijin

Raportarea formală este unul dintre elementele esențiale ale sistemului de protecție, deoarece permite declanșarea intervenției și acordarea de sprijin. Cu toate acestea, studiul arată că un procent redus al incidentelor ajung în atenția autorităților. Deși 28,2% dintre copii au experimentat diverse forme de violență de-a lungul vieții, iar 67% dintre copii au spus cuiva despre ultimul incident, **doar 12% dintre incidente au ajuns în atenția instituțiilor**. Agresiunea fizică gravă, agresiunea sexuală și terorizarea sunt formele de violență care ajung cel mai frecvent în atenția instituțiilor. Aceste discrepanțe evidențiază un decalaj important între sprijinul informal oferit copilului și activarea mecanismelor formale de protecție, precum și o asumare limitată a responsabilității de raportare din partea adulților.

Dezvăluirea se produce pentru mulți copii în cercuri informale, echivalând cu "a spune cuiva", de regulă părinților, prietenilor sau profesorilor. Între dezvăluire și raportarea formală apare însă adesea o ruptură majoră: copilul vorbește despre situația de violență, însă informația nu ajunge mai departe către instituțiile responsabile sau ajunge prea târziu, când fapta a escaladat. Datele calitative sugerează că, pentru violența care are loc în școală, normele de grup și frica de represalii blochează raportarea. În cazul violenței care are loc în familie, dependența emoțională și materială față de agresor, teama de reacții violente, loialitatea sau teama de a nu fi crezut reduc probabilitatea dezvăluirii. În mediile instituționalizate, deși există formal mecanisme de raportare, mulți copii le percep ca nesigure, incomplete sau chiar riscante.

Potrivit rezultatelor componentei calitative, numărul unic 119 este utilizat sub potențialul său, în principal deoarece copiii nu îl percep ca pe un instrument sigur sau prietenos. Majoritatea sesizărilor sunt făcute de adulți și nu direct de copii. În paralel, unele instituții - în special școlile - tind să gestioneze intern incidentele pentru a evita conflicte, expunere publică sau responsabilitate juridică. Mai mult, percepțiile sociale influențează raportarea: multe forme de violență, cum ar fi pedepsele corporale, hărțuirea, violența psihologică și violența online, sunt tolerate sau minimizate, ceea ce face ca adulții să nu considere că incidentul merită raportat sau escaladat.

Capacitatea de identificare a cazurilor de violență

Conform datelor calitative, capacitatea instituțională de identificare a violenței împotriva copilului rămâne inegal dezvoltată în special în raport cu formele subtile, normalizate sau greu vizibile, precum violența psihologică și sexuală (inclusiv online), neglijarea, agresiunea fizică minoră, ori expunerea la violență domestică. În absența unor competențe profesionale consolidate, a utilizării pe scară largă a unor instrumente standardizate de screening și a practicilor de intervenție sensibilă la traumă, **responsabilitatea dezvăluirii și raportării continuă să fie transferată implicit asupra copilului.**

Capacitatea de intervenție în situații de violență și monitorizare a cazurilor

Potrivit datelor calitative, cadrul legal pentru colaborarea în echipă multidisciplinară și în rețea în cazurile de violență asupra copilului **rămâne predominant orientat către formele de violență din mediul fizic.** Complexitatea riscurilor și formele de victimizare din mediul online sau din contexte mixte mediul fizic-online nu sunt integrate suficient în metodologii de lucru, ceea ce conduce la practici neuniforme, lacune de coordonare și trasee de intervenție insuficient de clar definite, reducând capacitatea instituțiilor de a acționa coerent pentru protejarea copiilor afectați și accesul acestora la justiție. Deși intervenția DGASPC în cazurile de violență este percepută ca bine structurată procedural, **dificultăți persistă în cooperarea interinstituțională, continuitatea implicării multidisciplinare dincolo de sesizare, în managementul de caz,** precum și **în clarificarea rolurilor operaționale** ale școlii, serviciilor de sănătate și poliției. **Situațiile care implică mame minore, gravide minore, căsătorii timpurii sau situații de conviețuire cu minori** evidențiază suplimentar nevoia unor **proceduri standardizate și a unor mecanisme clare de coordonare interinstituțională**, sensibile la context.

Capacitatea de răspuns instituțional este afectată de **neclarități sau lipsa unor repere unitare privind aplicarea cadrului legal** inclusiv privind raportarea cazurilor de violență și a schimbului de informații (în contextul secretului profesional și al protecției datelor personale), de **deficitul de formare profesională continuă** (mai ales privind forme noi de violență, precum cea online sau facilitată de tehnologie, ori fundamentarea unor decizii cu impact pe termen lung asupra copilului) și de **lipsa unor mecanisme sistematice de suport psihologic și supervizare pentru specialiști**. În paralel, **dificultățile de colaborare cu părinții, constrângerile legate de consimțământul părinților pentru interacțiunile cu copilul**, inclusiv în situații de risc, **limitează capacitatea de intervenție timpurie**.

Capacitatea de prevenire a situațiilor de violență

Studiul indică faptul că violența împotriva copilului are o prevalență relativ extinsă și persistentă, manifestându-se transversal în familie, școală, comunitate și mediul online, cu diferențe reduse între rural și urban. Datele calitative arată că **activitățile de prevenire și informare cu privire la violența împotriva copilului rămân fragmentate, inegal implementate în teritoriu și adesea discontinue, fiind limitate de presiunea cazurilor, de deficitul de personal specializat, de sub-dimensionarea sau lipsa serviciilor sociale**, în special în mediul rural, și **de resursele insuficiente**.

Recomandări

I. Identificarea și raportarea cazurilor de violență

Studiul a evidențiat barierele de dezvăluire, sub-raportare a cazurilor de violență și limitări instituționale - de personal specializat, servicii, cooperare interinstituțională, integrare a datelor, aplicare unitară a

legislației -, ceea conturează un sistem predominant reactiv care surprinde doar parțial dimensiunea fenomenului violenței împotriva copilului. În acest sens, se recomandă:

La nivel național:

- Revizuirea și implementarea unui sistem național integrat de colectare și raportare a datelor privind violența împotriva copiilor, care să permită colectarea comparabilă, corelarea și analiza datelor din surse multiple (protecția copilului, protecție socială, educație, sănătate, justiție, poliție, statistica oficială) pe întregul continuum identificare-intervenție-monitorizare.
- Efectuarea periodică a unei analize integrate a deceselor în rândul copiilor, cauzate de violența asupra copilului, în vederea detectării tiparelor de vulnerabilitate și a oportunităților de identificare și intervenție timpurie.
- Corelarea sistematică a datelor administrative cu date provenite din studii naționale de prevalență și de incidență, care pot evidenția forme de violență insuficient reflectate în sursele administrative, inclusiv diferențe de raportare în funcție de gen.
- Creșterea capacității DGASPC de colectare, monitorizare a introducerii unitare a datelor în Observatorul Copilului, analiză și utilizare a datelor la nivel județean privind violența împotriva copilului, prin desemnarea unei structuri responsabile și instituirea unei proceduri unitare la nivel național, în vederea identificării zonelor de risc și priorităților de acțiune.
- Integrarea unor module privind prevalența diverselor forme ale violenței împotriva copilului în anchetele/studiile periodice realizate de institute de cercetare naționale.
- Promovarea rutinei de screening explorator pentru toți copiii care intră în contact cu sistemele de sănătate, educație și protecție socială, pentru identificarea semnelor de neglijare și a altor forme de violență.
- Organizarea și implementarea unei campanii anuale, naționale și locale de informare și promovare a numărului unic 119, structurată pe două componente complementare, una adresată copiilor și alta adresată adulților.
- Consolidarea mecanismelor de raportare a cazurilor de violență împotriva copilului în centre de detenție și centre educative pentru a asigura accesibilitatea, confidențialitatea și protecția împotriva represaliilor, precum și elaborarea unei metodologii de cooperare între ANP şi ANPDCA care să reglementeze raportarea cazurilor de violență și asigurarea accesului copiilor victimă a violenței la servicii specializate.
- Organizarea unor campanii anuale, naționale și locale, de încurajare a raportării formelor de violență împotriva copilului, în general, sub-raportate (ex. violență sexuală, agresiune fizică, neglijare, violență psihologică).

La nivel de localitate/județ:

- Consolidarea și diversificarea canalelor de raportare prietenoase pentru copii, adaptate și pentru copiii cu dizabilități, inclusiv prin instituirea unor adrese de e-mail distincte și ușor accesibile, operaționalizarea unor „puncte de încredere” în școli, centre comunitare, cabinetele medicilor de familie, SPAS, în care copiii să poată raporta confidențial și anonimizat.
- Consolidarea mecanismelor de raportare a cazurilor de violență împotriva copilului în servicii rezidențiale și adoptarea unor măsuri manageriale care să descurajeze minimalizarea sau reclasificarea cazurilor.
- Operaționalizarea screening-ului standardizat (ex., privind neglijarea, alte forme de violență, sănătatea mintală) la nivelul instituțiilor locale/județene din educație, sănătate, protecție socială pentru identificarea copiilor afectați de violență și raportarea cazurilor.

II. Intervenția în situații de violență și monitorizarea cazurilor

Intervenția promptă în situațiile de violență este crucială pentru a preveni escaladarea și agravarea acestora. De aceea, se recomandă:

La nivel național:

- Elaborarea și implementarea unei metodologii interinstituționale de prevenire și intervenție în cazuri de violență în mediul școlar cu accent prioritar pe violența între egali, care să completeze și să eficientizeze prevederile normative și procedurale curente.
- Dezvoltarea unui cadru normativ și metodologic unitar privind prevenirea și intervenția multidisciplinară în cazurile de violență online împotriva copilului, fie prin completarea HG nr.49/2011, fie prin elaborarea unui act normativ distinct, care să trateze violența din mediul fizic și online ca parte a aceluiași fenomen.
- Dezvoltarea și implementarea unei proceduri interinstituționale de prevenire și intervenție pentru cazurile de mame minore, gravide minore, căsătorii timpurii și situații de conviețuire cu minori, care să asigure un răspuns coordonat, centrat pe protecția copilului și prevenirea formelor asociate de violență.
- Elaborarea unor resurse, instrucțiuni, proceduri la nivel național (ex. seturi de întrebări frecvente, studii de caz, ghiduri aplicative, etc.) care să clarifice obligațiile de raportare a cazurilor de violență împotriva copilului, dincolo de interpretările restrictive ale *Regulamentului general privind protecția datelor* și ale secretului profesional aplicabil diverselor categorii profesionale.
- Elaborarea și implementarea unei metodologii care să sprijine activitatea profesioniștilor din protecția copilului în luarea deciziilor cu impact pe termen lung (precum separarea copilului de familie, reintegrarea în familie, etc.) care impun un proces formal, structurat și fundamentat pe instrumente standardizate pentru evaluarea și determinarea interesului superior al copilului.
- Dezvoltarea și implementarea unui cadru de formare profesională continuă (inclusiv e-learning) pentru profesioniști implicați în intervenție (cadre didactice, medici, psihologi, asistenți sociali, polițiști etc.), cu standarde minime de formare obligatorie, module adaptate intervenției în noi forme de violență, comunicării cu victimele, managementul cazurilor (inclusiv cele de victimizare repetată sau multiplă).
- Dezvoltarea unor mecanisme instituționale de suport psihologic/supervizare pentru profesioniștii care lucrează cu copii afectați de violență, având în vedere presiunea emoțională ridicată generată de gestionarea cazurilor.

La nivel de localitate și județ:

- Consolidarea capacității serviciilor de protecție a copilului de a asigura cooperarea părinților în procesul de intervenție (inclusiv în elaborarea și implementarea planului de servicii), prin dezvoltarea competențelor profesioniștilor în gestionarea relației cu familia și prin întărirea capacității compartimentelor juridice pentru situațiile în care familia nu colaborează și este necesară sesizarea instanței.
- Întărirea implicării școlilor, a serviciilor de sănătate și a poliției în monitorizarea cazurilor de violență împotriva copilului, prin oferirea de ghidaj operațional, instruire și mecanisme clare de comunicare cu DGASPC, astfel încât sprijinul acordat copilului să fie constant și coordonat pe termen mediu.
- Creșterea numărului și consolidarea capacității centrelor de formare pentru profesioniștii din sistemul de asistență socială și protecția copilului, prin dezvoltarea, la nivelul fiecărui județ, a unor centre acreditate de formare profesională a adulților care să funcționeze în baza unor standarde unitare de calitate și să utilizeze metode moderne de învățare (inclusiv eLearning, practică supervizată).

III. Prevenirea situațiilor de violență

La nivel național:

- Elaborarea și adoptarea unui plan național multianual (pe o durată de minimum 3-5 ani) - Roadmap, care să identifice priorități, obiective, rezultate și indicatori pentru prevenirea violenței împotriva copilului. Planul va include explicit participarea copiilor și adolescenților ca parte integrantă a guvernanței, implementării și monitorizării planului, prin crearea unor spații sigure și continue de dialog și feedback.
- Asigurarea unei finanțări dedicate, predictibile și multianuale (pe o durată de minimum 3-5 ani) pentru prevenirea violenței împotriva copilului**.** Finanțarea va garanta continuitatea activităților de prevenire, cu flexibilitate bugetară, care să permită utilizarea rezultatelor evaluărilor intermediare pentru ajustarea și orientarea eficace a activităților și va prioritiza extinderea acestora în toate județele, în special în mediul rural. Alocarea trebuie să fie separată de bugetele care vizează intervenția în cazuri, pentru a evita competiția internă pentru resurse.
- Instituirea unui mecanism formal de coordonare interinstituțională privind prevenirea violenței asupra copilului (pe modelul managementului de caz în cazurile de violență), inclusiv prin schimbul interoperabil de date între educație, sănătate, protecție socială, protecția copilului, justiție, poliție (prin parteneriate formale, dezvoltarea unei platforme care să aducă împreună date din sectoarele menționate, etc.).
- Elaborarea unor pachete de educație parentală (în concordanță cu instrumentele și resursele de învățare prevăzute în *Strategia Națională pentru Susținerea Părinților 2024-2030*), care să țină cont de etapele de dezvoltare ale copilului și să includă componente informativ-educaționale și practic-aplicative inclusiv pentru gestionarea furiei, autoreglare emoțională, disciplinare pozitivă, recunoașterea și prevenirea violenței (în special a neglijării, violenței psihologice, pedepselor corporale frecvent întâlnite ca practici educative), educație digitală, relațiile sănătoase, egalitatea de gen, masculinitatea pozitivă, consimțământul, presiunea normelor de gen, empatia, comunicarea non-violentă.
- Revizuirea operaționalizării competențelor socio-emoționale în curriculumul național pentru a sprijini prevenirea violenței, în special pentru ciclul primar și gimnazial, cu prioritate pentru copiii cu vârste cuprinse în intervalul 7-13 ani. De asemenea, este necesară integrarea unor componente explicite de deconstrucție a normelor de grup care legitimează agresivitatea, sancționează diferența și stigmatizează raportarea, precum și combaterea percepțiilor conform cărora violența minoră, psihologică sau online, este inevitabilă sau nesemnificativă.
- Elaborarea și implementarea unui program național pentru prevenirea violenței în cadrul grupei de vârstă 10-17 ani (cu adaptare pentru 7-9 ani), privind consimțământul, relațiile sănătoase, relațiile de putere între adult și copil, egalitatea de gen, limitele corporale și recunoașterea abuzului (inclusiv a hărțuirii sexuale în spațiul public și online).
- Extinderea la nivel național a educației digitale sistematice**,** axată pe prevenirea și gestionarea diverselor riscuri din mediul online, care să abordeze, printre altele: protejarea datelor personale, recunoașterea comportamentelor abuzive, cyberbullying, sexting, grooming, sextortion, distribuirea non-consensuală de imagini, violență psihologică online, solicitarea de ajutor, raportarea incidentelor și gestionarea situațiilor dificile.
- Dezvoltarea și implementarea unui program de educație dedicat băieților, cu precădere celor de 10-13 ani, pentru reducerea și prevenirea violenței, care să includă teme precum relațiile sănătoase, egalitatea de gen, masculinitatea pozitivă, consimțământul, respectul față de fete, presiunea normelor de gen, empatia, comunicarea non-violentă.
- Promovarea prioritară la nivel național a includerii în oferta școlii a curriculum-ului opțional de educație juridică, completat cu sesiuni de informare pentru părinți și formare continuă a cadrelor didactice, astfel încât toți actorii educaționali să poată înțelege și identifica limitele comportamentelor acceptabile, formele de violență și mecanismele de sesizare și protecție.

- Dezvoltarea unui program național de prevenire a agresiunii sexuale adresat adolescenților în serviciile rezidențiale, care să vizeze în mod explicit comportamente de risc, relațiile de putere și protecția copiilor mai mici, dezvoltarea unor competențe de auto-protecție.
- Implementarea unei campanii naționale, multianuale de schimbare socială și comportamentală orientată spre schimbarea normelor sociale, a atitudinilor și credințelor, a comportamentelor individuale și colective, precum și a practicilor instituționale care tolerează sau legitimează violența împotriva copilului. Campania ar trebui să promoveze modele parentale și relaționale non-violente și să adreseze explicit stereotipurile culturale, clarificarea diferenței între disciplină și practici coercitive, violența între egali, recunoașterea formelor de abuz invizibile, consecințele violenței asupra dezvoltării emoționale, sociale și cognitive a copilului.
- Crearea și implementarea unei linii de asistență (help-line)/ platformă dedicată, care să ofere suport specializat copiilor în situații ce ridică îngrijorări legate de comportamente riscante. Aceasta presupune formarea operatorilor pentru a furniza consiliere adecvată și dezvoltarea unor rute de referire către servicii psihologice, medicale și de protecție atunci când există inclusiv semnale de riscuri de abuz sau exploatare.
- Dezvoltarea și promovarea online a unor secțiuni/pagini prietenoase copiilor integrate pe pagina web a ANPDCA și preluate pe paginile web ale DGASPC, DAS, SPAS, care să includă informații consolidate accesibile copiilor (limbaj adecvat, format clar, ușor de utilizat) despre tipurile de violență, cum recunosc semnele abuzului, unde pot cere sprijin (ex. numărul unic 119, platforme, consilieri școlari, servicii sociale, etc) și care sunt etapele ulterioare raportării (ex. cine va vorbi cu ei, ce informații sunt necesare, cum este protejat copilul, ce drepturi are pe parcursul procedurilor, etc).
- Elaborarea și adoptarea unei politici-cadru de menținere în siguranță a copilului (salvgardare/ safeguarding), obligatorie pentru toate instituțiile și serviciile care lucrează cu sau pentru copii (educație, asistență socială, protecție specială, sănătate, justiție, poliție, furnizori publici și privați de servicii acreditate, etc.). Politica ar trebui să depășească nivelul regulamentelor de funcționare și de ordine interioară existente și să coreleze într-un cadru unic normele interne, cadrul legal național și standardele internaționale privind siguranța copilului.
- Elaborarea și operaționalizarea unui protocol național de colaborare între sistemul de protecție a copilului și sistemul de sănătate (pediatrie, psihiatrie pediatrică, recuperare), care să clarifice responsabilitățile instituționale, proceduri de asigurare a continuității îngrijirii între servicii rezidențiale și spitale, nevoia de pregătire a personalului medical pentru lucrul cu copii cu dizabilități pentru prevenirea neglijării și a abuzurilor asupra copilului în unitățile sanitare.
- Consolidarea capacității instituțiilor școlare de prevenire a violenței împotriva copiilor, prin: programe de formare inițială și continuă a personalului pentru cadrele didactice, personalul de conducere și personalul de sprijin, alocarea de resurse umane suplimentare, inclusiv a unui număr adecvat de consilieri școlari, angajarea unui asistent social la nivelul fiecărei unități de învățământ sau al unui consorțiu de școli.

La nivel de localitate și județ:

- Elaborarea și implementarea unor planuri județene multianuale de prevenire a violenței împotriva copiilor, aliniate la Planul național (Roadmap) și adaptate specificului local și care vor include: componenta de analiză și planificare strategică și componenta de implementare programatică multianuală
- Alocarea unor bugete multianuale la nivel de județ și UAT dedicate prevenirii violenței împotriva copilului și consolidării capacității operaționale a Echipelor Intersectoriale Locale (EIL), complementar finanțării de la nivel central, cu prioritate pentru serviciile de prevenire, consiliere și educație parentală, în special în mediul rural.
- Consolidarea coordonării interinstituționale la nivel local pentru asigurarea unui răspuns integrat pe continuum-ul prevenire-identificare-intervenție-protecție. Acesta va include: protocoale de

colaborare și schimb de date; instituirea unor grupuri locale/județene permanente de coordonare; întâlniri periodice de analiză a tendințelor locale, analiză de caz.

- Implementarea unei politici de menținere în siguranță a copilului (salvgardare/ safeguarding) la nivelul instituțiilor și serviciilor care lucrează cu sau pentru copii, vizând inclusiv formarea personalului.
- Consolidarea capacității SPAS, inclusiv prin introducerea unor instrumente digitale care să sprijine procesul de formare și actualizare profesională, în vederea intensificării aplicării prevederilor legale privind prevenirea separării copilului de familie, inclusiv a violenței împotriva copilului. Consolidarea capacității AJPIS și derularea unei campanii multianuale, cu o durată de minimum cinci ani, care să urmărească verificarea, analizarea și raportarea modului în care SPAS aplică prevederile legale privind identificarea familiilor aflate în situații de risc, precum și realizarea cartografierii la nivel local a serviciilor de prevenire și sprijin destinate copiilor și familiilor.
- Consolidarea capacității operaționale a serviciilor rezidențiale pentru copii cu dizabilități prin alocarea resurselor necesare respectării standardelor de personal, elaborarea unor planuri de continuitate operațională în situații de criză de personal sau de creștere a complexității cazurilor, extinderea programelor de formare a personalului în tehnici de de-escaladare, management al comportamentelor dificile, intervenții sensibile la traumă și suport psiho-emoțional.
- Implicarea părinților și a comunității locale, în activități de informare prin valorificarea infrastructurii comunitare existente (ședințe cu părinții, evenimente comunitare locale etc.) pentru reducerea normalizării pedepsei corporale și a abuzului emoțional, în special în familie, precum și pentru consolidarea responsabilității colective față de violența împotriva copilului. Intervențiile trebuie să promoveze o cultură a nonviolenței, bazată pe responsabilitate, empatie și respect pentru demnitatea copilului.
- Dezvoltarea unor mecanisme de sprijin între egali în mediul școlar menite să crească sentimentul de apartenență, să reducă violența și izolarea socială, să prevină hărțuirea și excluderea.
- Implementarea unor programe de mediere în școli, pentru a oferi alternative non-punitive de gestionare și mediere a conflictelor contribuind la reducerea recurenței comportamentelor violente și la un climat pozitiv în școli.

3. Metodologie

3.1 Scopul și obiectivele studiului

Studiul de prevalență are ca scop să ofere o imagine la nivel național a amplorii fenomenului de violență împotriva copiilor. Studiul a fost realizat ținând cont de clasificarea internațională a violenței împotriva copiilor[25] și utilizează definiția adoptată în această clasificare („*orice act deliberat, nedorit și neesențial, care este real sau reprezintă o amenințare potențială, împotriva unui copil sau împotriva mai multor copii, care are ca rezultat sau are o mare probabilitate de a avea ca rezultat moartea, rănirea sau alte forme de suferință fizică și psihologică*"), acoperind diferitele forme de violență împotriva copiilor, în toate mediile, inclusiv atunci când violența este facilitată de tehnologie.

O atenție deosebită a fost acordată analizei și înțelegerii dimensiunilor specifice de gen ale violenței împotriva copiilor în România. Analiza a inclus diferite variabile demografice și contextuale, inclusiv, dar fără a se limita la, dezagregarea geografică între diferitele zone ale României, diferențele urban/rural și grupe de vârstă. Studiul a explorat inclusiv violența împotriva copiilor aparținând grupurilor vulnerabile, pornind de la cele identificate de către "Planul Național de Acțiune pentru Implementarea Garanției pentru Copii"[26], precum copiii care trăiesc în sărăcie și excluziune socială, copiii cu dizabilități, copiii romi, copiii din sistemul de protecție specială, mamele adolescente, copiii în detenție, copiii proveniți din familii ai căror părinți au migrat temporar sau definitiv în străinătate.

Studiul a avut o acoperire geografică națională, iar ca arie de acoperire temporală pentru datele cantitative secundare (administrative) a fost convenit intervalul 2020-2024, disponibile la momentul culegerii și analizei datelor.

3.2 Designul de cercetare

Întrebările și sub-întrebările studiului

În conformitate cu ghidul ICVAC, designul metodologic al studiului a inclus șase întrebări de cercetare în funcție de patru dimensiuni-cheie: (i) forme de violență, (ii) profilul agresorului, (iii) VAC facilitat de tehnologie și (iv) aspecte transversale (raportare, căutare de sprijin și factori care influențează apariția VAC). Aceste întrebări au fost concepute astfel încât rezultatele studiului să furnizeze date compatibile cu cele raportate în studii internaționale, sprijinind în același timp Guvernul României să dezvolte o abordare strategică la nivel național pentru reducerea VAC.

Întrebarea de cercetare 1: Ce prevalență au diferitele forme de violență, așa cum sunt definite de ICVAC, în rândul copiilor din România, în ultimele 12 luni și de-a lungul vieții?

Sub-întrebările de cercetare corespunzătoare întrebării 1:

1.1. Care este proporția de copii care declară că au fost victime ale unei forme de violență?

25 United Nations Children's Fund (2023): "International Classification of Violence against Children", UNICEF New York

26 Planul a fost adoptat de Guvern, odată cu Garanția, în anul 2023, și poate fi consultat pe site-ul ANPDCA: https://copii.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/10/Plan-Garantie-pentru-Copii.pdf

1.2. În rândul copiilor victime ale violenței, ce proporție au suferit episoade repetate (victimizare cu multiple incidente), față de un singur incident?

1.3. Ce subgrupuri de copii prezintă cele mai mari rate de: (i) poli-victimizare (mai multe forme de violență)? (ii) victimizare cu frecvență crescută (repetarea aceleiași forme de violență)? (iii) violență concomitentă (forme simultane de violență)? (iv) re-victimizare (având în vedere un istoric anterior de victimizare)?

1.4. Pentru fiecare formă de violență facilitată tehnologic, care este proporția copiilor care au experimentat-o?

1.5. Pentru fiecare formă de violență facilitată tehnologic și care a avut loc în mediul online, care este proporția copiilor care au experimentat-o?

Întrebarea de cercetare 2: Cine sunt autorii diferitelor forme de violență (conform ICVAC) împotriva copiilor din România?

Sub-întrebările de cercetare corespunzătoare întrebării 2:

2.1. Pentru fiecare formă de violență, care este proporția actelor comise de un agresor individual, respectiv de un grup de agresori?

2.2. Pentru fiecare formă de violență, care este tipologia agresorilor în ceea ce privește vârsta, sexul și relația lor cu copilul victimă (de ex. membru al familiei, profesor, vecin, străin etc.)?

2.3. Pentru fiecare formă de violență, care este proporția actelor de violență facilitate tehnologic îndreptate împotriva copiilor comise de un agresor individual, respectiv de un grup de agresori?

2.4. În cazurile de violență facilitată tehnologic, pentru fiecare formă de violență, care este tipologia agresorilor în ceea ce privește vârsta, sexul și relația lor cu copilul victimă (de ex. membru al familiei, profesor, vecin, străin etc.)?

Întrebarea de cercetare 3: În ce contexte se manifestă violența asupra copiilor din România?

Sub-întrebările de cercetare corespunzătoare întrebării 3:

3.1. Pentru fiecare formă de violență, care sunt mediile/ spațiile în care se manifestă violența asupra copiilor, atunci când aceasta are loc altundeva decât pe internet?

3.2. Pentru fiecare formă de violență mediată tehnologic, care sunt spațiile și platformele digitale în care se manifestă violența asupra copiilor, atunci când aceasta are loc pe internet?

Întrebarea de cercetare 4: În ce măsură sunt raportate diferitele forme de violență (conform ICVAC) directă sau facilitată tehnologic împotriva copiilor în România?

Sub-întrebările de cercetare corespunzătoare întrebării 4:

4.1. Care este proporția actelor de violență îndreptată împotriva copiilor din România care sunt raportate oficial către autorități sau servicii de sprijin?

4.2. Ce canale de raportare a violenței (de ex. linii telefonice de urgență, centre de consiliere, poliție, servicii de protecție a copilului) sunt accesate și de către cine (de ex. copiii înșiși, părinți, profesori, alte persoane care au în grijă copilul etc.)?

4.3. Care sunt obstacolele (de ex. lipsa de informare, teama, stigmatizarea, lipsa de încredere în instituții sau profesioniști, cunoașterea insuficientă a mecanismelor de raportare) care îi împiedică pe copii sau pe cei care îi au în grijă să raporteze violența?

Întrebarea de cercetare 5: În ce măsură copiii din România care sunt victime ale violenței (directă sau facilitată tehnologic) caută sprijin și din partea cui?

Sub-întrebările de cercetare corespunzătoare întrebării 5:

5.1. Ce proporție dintre copiii victime ale diferitelor forme de violență caută sprijin (la persoanele din preajmă, autorități etc.) în situația de victimizare?

5.2. Care sunt persoanele, în funcție de relația instituțională a acestora cu copilul, cărora copiii victime

le solicită sprijin în situația de victimizare?

Întrebarea de cercetare 6: Cum este percepută violența asupra copiilor (directă sau facilitată tehnologic) în societatea românească și ce factori se asociază cu apariția și persistența acesteia?

Sub-întrebările de cercetare corespunzătoare întrebării 6:

6.1. În ce măsură violența asupra copiilor este recunoscută și percepută ca o problemă socială majoră în România?

6.2. Ce atitudini au diferitele părți interesate (copii, părinți, profesioniști, publicul larg) față de diversele forme de violență împotriva copiilor?

6.3. Care sunt normele culturale (de ex. practicile parentale) și factorii socio-economici asociați cu prevalența și acceptarea violenței împotriva copiilor în România?

6.4. Care sunt principalele provocări cu care se confruntă societatea românească în prevenirea și combaterea violenței împotriva copiilor (de ex. conștientizare, capacitatea instituțiilor, legislație, resurse disponibile)?

Studiul s-a bazat pe o **abordare metodologică mixtă** care a combinat metode cantitative (anchetă desfășurată la nivel național) cu metode calitative (focus grup, interviu și atelier participativ). De asemenea, au fost colectate date secundare (cantitative și calitative).

Componenta cantitativă

Colectarea de date cantitative s-a realizat printr-o anchetă față în față (interviu asistat de tabletă - TAPI), desfășurată la domiciliul respondenților, pe un eșantion național probabilistic reprezentativ pentru populația generală și pentru copiii cu vârste sub 18 ani, care locuiesc în gospodării din România.

Dimensiunea eșantionului a fost de 2.106 persoane, selectate dintr-un total de 10.240 de adrese vizitate în 320 de unități primare de eșantionare (PSU), alese aleator din cele 18.968 de secții de votare existente la alegerile parlamentare din 2024. Stratificarea a fost realizată după regiune (NUTS II - 8 regiuni) și gradul de urbanizare al localităților (7 categorii), rezultând 44 de straturi. Răspunsurile celor 2.106 participanți la cercetare sunt distribuite astfel: 779 copii peste 11 ani care au răspuns separat la chestionarul VAC (iar părinții lor au răspuns la chestionarul de context), 1.300 părinți (ai copiilor sub 11 ani) care au răspuns atât la chestionarul de context, cât și la chestionarul VAC și 27 copii peste 11 ani care au refuzat să răspundă la chestionarul VAC, dar pentru care au răspuns părinții la chestionarul de context.

Selecția gospodăriilor s-a realizat prin metoda traseului aleatoriu, iar în fiecare gospodărie eligibilă a fost intervievat fie părintele (pentru copii sub 11 ani), fie părintele și copilul (pentru copii între 11–17 ani). Fiecare adresă a fost vizitată de cel puțin trei ori, în zile diferite, pentru a minimiza non-răspunsurile.

Interviurile s-au desfășurat utilizând aplicația Dooblo SurveyToGo ceea ce a permis urmărirea GPS a interviurilor, înregistrarea audio (cu acordul respondenților) și controlul automatizat al calității. Chestionarele asociate componentei cantitative a studiului se regăsesc în *Anexa 1. Chestionare utilizate*.

Pentru întrebările sensibile (abuz emoțional, sexual, exploatare online), copiii între 11-17 ani au completat singuri chestionarul (autoadministrare), în condiții de confidențialitate, pentru a reduce biasul de dezirabilitate socială.

Verificarea calității datelor a inclus trei niveluri: 1) verificarea coordonatelor GPS - 92% din adrese și 95% din chestionare au coordonate valide, 2) recontactarea respondenților - 783 chestionare verificate telefonic, și 3) ascultarea înregistrărilor - 575 interviuri verificate. În total, 64% din chestionare (1.351) au fost supuse verificării directe în urma căreia nu s-au constatat abateri care să afecteze validitatea datelor.

Rata de răspuns finală a fost de aproximativ 35%, cu o marjă de eroare de ±2,19% la un nivel de încredere de 95%.

Componenta calitativă

Componenta calitativă a avut rolul de a completa și contextualiza datele cantitative, prin explorarea percepțiilor copiilor și profesioniștilor.

Au fost utilizate următoarele metode:

- interviuri semi-structurate cu profesioniști/reprezentanți instituționali (48 participanți din 25 instituții naționale, 15 locale și 8 ONG-uri);
- focus grupuri cu copii și adolescenți din categorii vulnerabile (copii afectați de sărăcie și excluziune socială, copii romi, mame adolescente, copii din familii ai căror părinți au migrat temporar sau definitiv în străinătate) (23 grupuri, 210 copii);
- focus grupuri tematice cu copii despre violența online (6 grupuri);
- interviuri individuale cu copii din sistemul de protecție specială (servicii rezidențiale) și din centre de detenție (20 interviuri);
- ateliere participative cu copii 6-10 ani (10 ateliere, 70 copii).

Instrumentele de cercetare (ghiduri de discuție, exerciții participative, activități ludice) au fost adaptate vârstei și contextului participanților.

Procesul de colectare de date calitative a inclus: 1) analiza de birou pentru identificarea comunităților și instituțiilor relevante, 2) recrutarea participanților prin DGASPC, școli, ONG-uri și cu ajutorul mediatorilor comunitari, și 3) moderarea și înregistrarea audio a discuțiilor.

Colectarea de date calitative a fost realizată față-în-față, cu excepția interviurilor cu profesioniștii, care au fost realizate online, la solicitarea acestora.

Colectarea de date secundare

Studiul a utilizat două surse principale de date secundare: datele calitative din surse bibliografice și date cantitative colectate de instituțiile centrale (din domeniul justiție și afaceri interne – DIICOT și Ministerul Public - și de la ANPDCA) pentru intervalul 2020 - 2024.

Prelucrarea și analiza datelor cantitative

Analiza datelor cantitative a inclus următoarele: analiza descriptivă, analiza bi-variată (testele de semnificații) și analiza multi-variată (regresii logistice).

Pentru a realiza *analiza descriptivă*, datele cantitative colectate au fost ponderate cu scopul de a corecta eventualele dezechilibre rezultate în urma procesului de colectare a datelor și de a asigura o mai bună reprezentativitate a rezultatelor la nivelul populației țintă. *Ponderarea eșantionului* a fost realizată în mai multe etape. Într-o primă etapă au fost definite straturi bazate pe regiunea de dezvoltare (opt categorii), mediul rezidențial (urban/rural), sexul copilului și grupele de vârstă (0-5 ani, 6-9 ani, 10-14 ani și 15-17 ani). Această schemă de stratificare a condus teoretic la 128 de celule. Pentru acele straturi în care numărul de chestionare completate a fost foarte redus (mai puțin de cinci cazuri), s-a recurs la comasarea acestora în straturi adiacente, menținându-se coerența structurală prin combinarea unităților din aceeași regiune de dezvoltare, același sex și același tip de mediu rezidențial. În cazul grupelor de vârstă, acolo unde distribuția respondenților era insuficientă, subgrupa 15-17 ani a fost unită cu categoria 10-14 ani pentru a asigura stabilitatea estimărilor.

După această etapă de stratificare și comasare, ponderile inițiale au fost ajustate printr-un algoritm iterativ de tip *raking*. Acesta a urmărit alinierea distribuțiilor marginale ale eșantionului la cele ale populației pe două axe principale: regiune de dezvoltare × mediu rezidențial și sex × grupă de vârstă. Procedura a fost repetată până la atingerea unei convergențe satisfăcătoare între eșantion și populația de referință, cu respectarea unei constrângeri suplimentare privind amplitudinea ponderilor: valorile au fost limitate la intervalul 0,3-3 pentru a preveni apariția unor coeficienți extremi care ar fi putut distorsiona rezultatele. În urma acestor ajustări, fiecare respondent a primit o pondere finală utilizată în

analizele statistice, care reflectă probabilitatea relativă de includere în eșantion și corectează deviațiile structurale ale acestuia față de populația țintă.

Analiza descriptivă a fost realizată pe baza datelor ponderate, pentru a reflecta structura reală a populației-țintă. Au fost calculate frecvențe și procente ponderate pentru a estima ratele de prevalență ale violenței împotriva copiilor, diferențiate după tipul de violență (fizică, psihologică, sexuală, în persoană, în mediul online etc.), perioada de referință (de-a lungul vieții și în ultimele 12 luni), precum și după caracteristicile socio-demografice ale copilului (vârstă, sex, mediu de rezidență, statut socio-economic al familiei, nivel educațional al părintelui, etnie, tipul familiei etc.).

Pentru a identifica diferențele semnificative statistic între grupuri, au fost aplicate teste de semnificație bivariate (chi-pătrat), care au permis evidențierea variațiilor semnificative ale prevalenței violenței în funcție de variabilele socio-demografice și de context familial.

Pentru a evalua contribuția independentă a diverșilor factori asupra probabilității de victimizare, au fost estimate modele de regresie logistică binară. Modelele au avut ca variabile dependente indicatorii binari corespunzători diferitelor dimensiuni ale violenței (de exemplu: violență totală de-a lungul vieții, violență totală în ultimele 12 luni, violență facilitată de tehnologie, violență repetată, poli-victimizare etc.). Predictorii incluși au fost variabilele socio-demografice (sexul și vârsta copilului, mediul de rezidență, statutul socio-economic, educația părintelui, structura familială, etnia, existența unei dizabilități etc.) și factorii de context familial (conflicte frecvente, disfuncționalități familiale, probleme de sănătate mintală sau adicții în familie etc.). Rezultatele acestor modele au fost exprimate sub formă de rapoarte de șanse (*odds ratios*) oferind o măsură a influenței independente a fiecărui factor asupra riscului de victimizare.

Analiza datelor calitative

Analiza datelor calitative a inclus trei etape: 1) transcrierea fidelă a înregistrărilor audio a interviurilor, focus grupurilor și a atelierelor, 2) analiza tematică a răspunsurilor conform temelor propuse în instrumentele de colectare de date și 3) elaborarea de rapoarte cu date și citate specifice pentru fiecare grup țintă.

3.3 Dificultăți și limitări

În desfășurarea anchetei cantitative au fost evidențiate următoarele dificultăți:

- rată ridicată a refuzurilor (peste 35%), explicată atât prin sensibilitatea temei investigate, cât și printr-o tendință generală de creștere a refuzurilor de participare în studiile sociologice față în față în ultimii ani, indiferent de subiectul abordat;
- dificultăți logistice (acces dificil în unele zone rurale);
- disponibilitatea scăzută a familiilor în perioada de vacanță;
- unele situații de disconfort emoțional la întrebări sensibile și oboseală la chestionare mai lungi.

Pe parcursul colectării datelor calitative au fost evidențiate următoarele dificultăți:

- programarea dificilă a interviurilor cu unii reprezentanți instituționali;
- reticență manifestată uneori în abordarea anumitor subiecte de discuție, în special cele care se referă la probleme în desfășurarea activităților de colectare de date și implementarea serviciilor, limitări de timp la interviuri;
- dificultăți de recrutare a copiilor vulnerabili (copii afectați de sărăcie și excluziune socială, copii romi, mame adolescente, copii din familii ai căror părinți au migrat temporar sau definitiv în străinătate) și refuzuri ale unor părinți de a acorda consimțământul;
- bariere de limbaj, timiditate și tendința unor copii de a oferi răspunsuri conforme;

- în centrele de detenție, este posibil ca aprobările instituționale și supravegherea personalului să fi limitat libertatea exprimării.

În general, în desfășurarea acestui studiu am constatat următoarele limite care au fost luate în considerare în procesul de analiză și interpretare a datelor:

- diferențe contextuale regionale care nu au putut fi surprinse integral printr-un design standardizat;
- tendințe de sub-raportare din cauza sensibilității temei și a fricii de consecințe;
- auto-cenzură din partea unor copii și a unor reprezentanți ai instituțiilor publice;
- bias de dezirabilitate socială la părinți și profesioniști;
- rată de răspuns moderată (35%), specifică tematicii, dar limitativă pentru generalizare completă;
- dificultate de analiză a datelor pentru unele forme de violență, în special pentru formele percepute ca fiind mai grave (indiferent de tipul de violență – fizică, sexuală sau psihologică), datorată numărului foarte mic de răspunsuri specifice.

3.4. Considerații etice

Pentru această cercetare au fost adoptate următoarele măsuri de ordin etic: 1) avizarea metodologiei studiului de către Comitetul de etică al Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, 2) recrutarea, formarea și monitorizarea operatorilor de teren, precum și a intervievatorilor și a facilitatorilor de focus grupuri, în funcție de cerințele specifice ale studiului (i.e. personal cu experiență de lucru cu copiii), 3) utilizarea consimțământului informat, a acordului de participare, 4) asigurarea protecției datelor (GDPR), și 5) comunicarea rezultatelor studiului într-un format respectuos, incluziv și accesibil.

Metodologia și modul de aplicare în practică al acesteia, propuse în Raportul inițial, au fost verificate din perspectivă etică de către Comisia de Etică a Facultății de Sociologie și Asistență Socială din cadrul Universității „Al. I. Cuza", Iași, pentru a se asigura că standardele-cheie de obiectivitate și imparțialitate sunt respectate și că există măsuri pentru a garanta demnitatea, drepturile și bunăstarea participanților la cercetare, precum și siguranța participanților și a cercetătorilor.

Pentru acest studiu au fost mobilizați operatori de teren care au experiență de lucru cu copiii (în special cadre didactice și asistenți sociali). Toți operatorii de teren au fost instruiți în ceea ce privește modul de aplicare al chestionarelor, astfel încât să asigure protejarea copiilor. Această temă a făcut parte din formarea generală a operatorilor de teren și a fost inclusă în *Manualul pentru operatorii de teren*. În plus, operatorii de teren și facilitatorii de focus grupuri au avut la dispoziție online un videoclip scurt (de aproximativ 3 minute) privind considerațiile practice pentru protejarea copiilor în timpul interviurilor și al grupurilor de discuții.

Utilizarea consimțământului informat și a acordului a constat în faptul că pentru copii, consimțământul în cunoștință de cauză a fost obținut de la un părinte sau de la reprezentantul legal. Formularul de consimțământ a inclus informații explicite cu privire la acest studiu, iar operatorii de teren au fost instruiți să reamintească clar și fără echivoc faptul că participanții au opțiunea de a se retrage din studiu în orice moment.

În plus față de consimțământul părinților sau al reprezentanților legali, copiilor implicați le-a fost solicitat consimțământul, definit ca acord de participare. Acest consimțământ a fost formulat într-un limbaj adecvat vârstei și nivelului de înțelegere al copiilor asupra naturii cercetării și rolul lor în cadrul acesteia.

Confidențialitatea și anonimatul au fost asigurate prin faptul că toate datele personale au fost anonimizate și stocate în siguranță pentru a proteja identitatea participanților conform normelor GDPR. Gestionarea și schimbul de informații sensibile (cum ar fi cele referitoare la incidentele de violență) au fost atent planificate, cu un accent puternic pe menținerea confidențialității. Sunt asigurate măsuri de securitate cu privire la stocarea datelor, inclusiv criptare, controale sigure ale accesului și audituri

periodice. Au fost stabilite protocoale pentru stocarea securizată, atât fizică, cât și digitală, iar datele vor fi șterse în interval de 6 luni de la încheierea contractului corespunzător acestui studiu.

Comunicarea rezultatelor într-un format corespunzător, incluziv și accesibil a fost asigurată prin respectarea anonimatului și a confidențialității în ceea ce privește toate declarațiile și mărturiile făcute de copii și adulți. La raportarea rezultatelor a fost evitată orice posibilitate de identificare personală care ar putea duce la identificarea participanților, iar profilurile au fost anonimizate.

3.5 Participarea copiilor și măsuri de protejare (salvgardare)

Conversațiile cu copiii s-au desfășurat într-un cadru familiar. Interviurile au fost realizate în instituții de învățământ, facilități de îngrijire a copiilor etc., cu condiția ca spațiul desemnat să asigure confidențialitatea copiilor, cât și intervievatorilor.

Personalul care a colectat datele de teren a fost instruit să recunoască potențialul de traumă suferit de copii. Cercetarea a fost astfel concepută încât să reducă la minimum re-traumatizarea copiilor, precum și să existe sprijin adecvat în cazurile în care sunt abordate subiecte dureroase. În explorarea violenței, întrebările au fost formulate într-un mod adecvat astfel încât să nu creeze sau să accentueze eventualul disconfort.

Operatorii de teren au avut obligația profesională de a dezvălui orice incident de protecție care ar fi fost descoperit în timpul procesului de colectare a datelor. Pentru cazurile în care un copil ar fi dezvăluit abuzuri sau violențe, a fost stabilit un proces de raportare către autoritățile de protecție a copilului, interesul superior al copilului fiind o preocupare primordială. Astfel, a fost pus la dispoziția tuturor operatorilor de teren un model standard de raportare.

De asemenea, a fost desemnată o persoană de sprijin ca punct focal pentru salvgardare în cadrul echipei de cercetare. Această persoană a fost disponibilă pentru sprijin pentru operatorii de teren care ar fi putut să observe situații care să necesite protecție pentru copii sau care să implice acte de violență asupra operatorilor.

Totuși, în cadrul activității de teren nu au fost înregistrate situații care să impună activarea unor mecanisme de protecție (salvgardare). Așa cum am menționat, echipa de operatori a fost instruită în prealabil cu privire la procedurile etice și de protecție a copiilor, însă nu a fost necesară aplicarea acestora, întrucât nu s-au semnalat cazuri care să implice risc imediat pentru copii sau alte persoane participante. Procedura de colectare a datelor a fost riguros controlată (prin utilizarea TAPI, monitorizare GPS, verificări și recontactări), iar incidența raportată a cazurilor de violență împotriva copiilor a fost scăzută. Situațiile întâlnite de operatori nu au impus intervenții de protecție. Cazurile raportate au fost în linie cu nivelurile reduse de incidență reflectate de date, iar mecanismele etice și de protecție au rămas activate și disponibile, dar nu au fost necesare intervenții de urgență.

4. Prevalența diverselor forme de violență împotriva copiilor

Uneori, acasă este locul unde apar forme grave de violență. Conform datelor administrative din perioada 2020-2024, unul din patru cazuri de copii victime ale infracțiunilor încadrate ca ucidere violentă s-a produs în cadrul familiei. Faptul că aceste situații rămân aproape constante în timp arată că sistemul de protecție întâmpină încă dificultăți în a identifica suficient de devreme riscul, de a **acționa preventiv**.

Izolarea este una dintre cele mai puțin raportate forme de violență (2% dintre copii). Comparativ cu violența fizică în ansamblu, unde colegii, prietenii sau alți copii de vârstă apropiată predomină în raportarea profilului agresorului, izolarea are o distribuție mai uniformă între părinți, cadre didactice și egali. Această configurație subliniază **caracterul său hibrid** – la intersecția dintre violența parentală, violența exercitată în mediul instituțional și violența între egali.

Datele relevă un nivel ridicat și persistent al violenței împotriva copiilor în România: aproape 3 din 10 copii au **experimentat cel puțin o formă de violență de-a lungul vieții**, iar aproximativ 1 din 6 au fost victime în ultimele 12 luni. Violența este predominant offline, dar tehnologia amplifică extinderea și intensitatea actului violent. Cele mai frecvente forme sunt violența fizică și psihologică, în timp ce violența sexuală - deși cu prevalență mai redusă - se concentrează disproporționat în rândul adolescenților. Datele indică un gradient semnificativ al vulnerabilității pe vârstă: cu cât copiii sunt mai mari, cu atât proporția celor care au experimentat violență de-a lungul vieții este mai mare (cu unele variații în ultimele 12 luni).

Neglijarea este raportată în cazul a 5% dintre copii. Un nivel mai ridicat de neglijare este raportat de copiii de etnie romă, cei din familii reconstituite sau de cei care trăiesc într-un mediu familial instabil. Neglijarea este raportată **în cazul a 5% dintre copii**. Un nivel mai ridicat de neglijare este raportat de copiii de etnie romă, cei din familii reconstituite sau de cei care trăiesc într-un mediu familial instabil.

Violența sexuală rămâne una dintre cele mai ascunse realități ale copilăriei. **Rușinea și stigma** opresc copiii să vorbească. Fetele sunt cele mai afectate, dar mulți băieți sunt complet invizibili în statistici. Mai mult, în perioada 2020-2024, datele administrative arată că peste jumătate dintre cazurile de violență sexuală au avut loc în mediul rural (55%).

Violența asupra copiilor nu apare dintr-o singură sursă, ci din **acumularea unor vulnerabilități interconectate**. Sărăcia, instabilitatea familială, lipsa sprijinului social, prezența unor limitări de sănătate și a unor evenimente adverse în familie (deces, divorț, probleme financiare severe, arest etc.), inclusiv prezența unor episoade de violență între părinți, creează împreună un mediu în care violența împotriva copilului poate să apară și să se repete. În contrapunct, implicarea parentală echilibrată, relațiile afective stabile și accesul la servicii comunitare eficiente funcționează ca factori de protecție esențiali. Totodată, datele integrate din sănătate, educație, poliție și protecția copilului - colectate și partajate în format dezagregat și continuu - pot sprijini identificarea timpurie a situațiilor de risc.

Cuvintele pot răni la fel de mult ca loviturile. Terorizarea, umilirea și hărțuirea verbală sunt forme grave de violență psihologică, prezentă atât în familii, cât și în școli. Copiii depind de adulți pentru protecție, însă indiferența sau **minimizarea situațiilor** îi pot face să creadă că tratamentul abuziv pe care îl primesc este justificat. În mediul online, expunerea la umilirea continuă amplifică suferința.

A trăi în mijlocul violenței domestice înseamnă a crește într-o permanentă stare de alertă. Copiii martori la conflicte și abuzuri între adulți dezvoltă mecanisme de supraviețuire care le afectează încrederea, relațiile și sănătatea mintală. Adolescenții sunt cei mai expuși. În unele centre rezidențiale, dinamici similare se repetă, ceea ce arată o **continuitate a riscului** chiar și după separarea de familie.

4.1 Uciderea violentă a unui copil (categorii ICVAC 101-109)

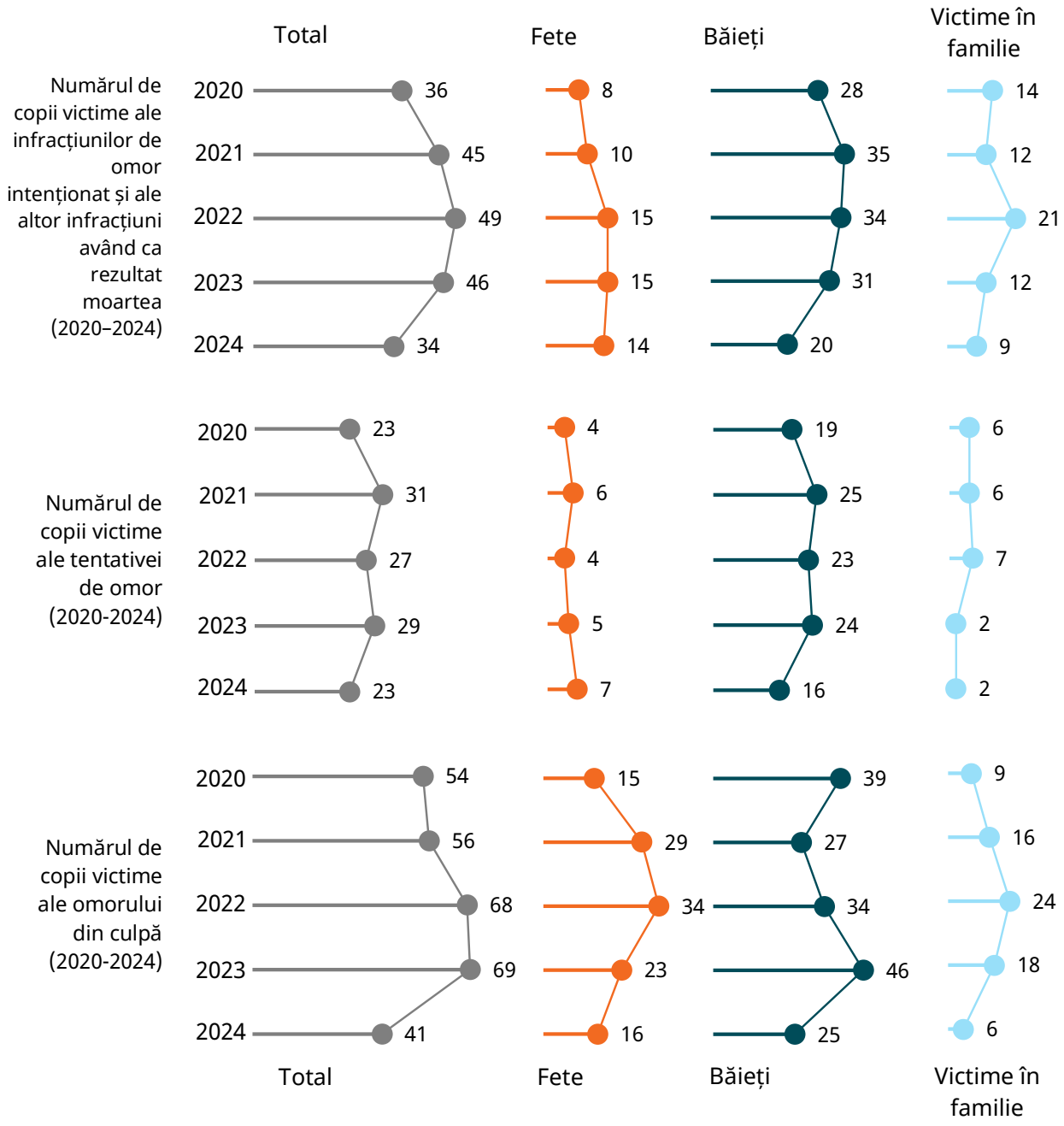
Definiții categorii ICVAC: UCIDEREA VIOLENTĂ A UNUI COPIL (Categorii ICVAC 101-109)

Orice act deliberat, nedorit și neesențial care cauzează sau intenționează să cauzeze moartea unui copil.

În această categorie sunt incluse toate actele care au drept rezultat moartea copilului ca urmare a violenței, indiferent de intenția autorului, respectiv:

- **Uciderea intenționată a unui copil (Categoria ICVAC 101) –** moartea cauzată unui copil cu intenția de a-i cauza moartea sau vătămări grave (*precum omor, crima în numele așa-numitei „onoare", uciderea deliberată în contextul unui conflict armat, uciderea deliberată ca urmare a activităților teroriste, uciderea motivată de zestre, femicidul, infanticidul, ucidere din culpă, uciderea extrajudiciară, uciderea cauzată de utilizarea excesivă a forței de către organele de ordine/oficialii publici)*
- **Tentativa de ucidere intenționată a unui copil (Categoria ICVAC 102)** -încercarea de a cauza moartea unui copil, cu intenția de a-i cauza moartea sau vătămări grave *(precum tentativa de omor, tentativa de ucidere ca urmare a unor activități teroriste, tentativa de femicid, tentativa de infanticid)*
- **Uciderea neintenționată a unui copil (Categoria ICVAC 103)** - moartea unui copil cauzată de către o persoană sau de un grup de persoane implicate în activități imprudente sau periculoase sau care au încalcat obligația de a oferi protecție copilului, în situația în care putea fi prevăzut decesul copilului *(precum conducere periculoasă soldată cu moartea unui copil, lăsarea fără ajutor a unui copil aflat în pericol, soldată cu moartea acestuia);*
- **Alte acte care cauzează moartea unui copil, neîncadrate altundeva(Categoria ICVAC 109)** - acte care cauzează sau intenționează să cauzeze moartea unui copil, care nu sunt descrise în categoriile 101-103.

Prevalența uciderii violente a unui copil: date administrative (cifre absolute)

Sursa datelor: Ministerul Public

Prevalența uciderii violente a unui copil

Specificul acestei forme de violență face ca prevalența să poată fi cunoscută exclusiv din date administrative. Infracțiunile care pot fi încadrate ca ***ucidere violentă a unui copil***, așa cum este aceasta definită în metodologia ICVAC, **cuprind trei subcategorii distincte: uciderea intenționată** (omoruri și alte infracțiuni cu rezultat letal), **tentativa de ucidere intenționată** și **uciderea neintenționată**.

Datele administrative furnizate de Ministerul Public[27] permit conturarea dimensiunii fenomenului și identificarea unor particularități, furnizând informații referitoare la sexul copiilor victime ale uciderii

27 Date furnizate pentru acest studiu de Parchetul General și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism București

violente și relația dintre victimă și autor în cazul infracțiunilor comise în familie. Există totuși unele lacune privind dezagregarea datelor administrative furnizate de Ministerul Public pe grupe de vârstă și sex pentru copiii victime ale uciderii violente, deși aceste categorii sunt esențiale conform ICVAC pentru indicator (spre exemplu, datele referitoare la infracțiunile comise în familie nu includ o defalcare pe sexe a copiilor victime). Aceste variabile nu sunt disponibile nici în cazul autorilor, iar din perspectiva relației victimă - agresor nu sunt disponibile dezagregări pentru cazurile comise în afara familiei.

Evoluția acestor cazuri a fost fluctuantă în ultimii ani, crescând de la 113 cazuri în 2020, la 144 cazuri în 2022, rămânând la același nivel in 2023. În anul 2024 se constată o reducere cu aproape o treime a numărului victimelor uciderii violente (ajungând la 98 cazuri), ca rezultat al unei scăderi înregistrate pe toate infracțiunile asociate acestei categorii de violență.

În perioada 2020-2024, s-a înregistrat în România un număr de **631 de copii victime** (detalii furnizate în Tabelele 4.1.1, 4.1.2 și 4.1.3 din *Anexa 3. Tabele cu date*) ale infracțiunilor care pot fi încadrate ca *ucidere violentă a unui copil*. Aproape **două din trei victime au fost băieți** (67,5% comparativ cu 32,5% fete), confirmând tendința evidențiată și la nivel internațional, unde băieții sunt de două ori mai expuși riscului de victimizare letală[28].

Unul din patru copii au fost uciși sau s-a atentat la viața lor în cadrul familiei, reprezentând 26% din totalul victimelor (sau 164 cazuri). Dintre cazurile intrafamiliale, părinții apar ca responsabili pentru aproximativ 82% din fapte, ceea ce subliniază vulnerabilitatea extremă a copilului în raport cu cei de la care ar trebui să primească protecție. Restul cazurilor petrecute în familie sunt comise de frați (aproximativ 8%) și de alte rude apropiate (aproximativ 10%).

Pentru o înțelegere aprofundată a fenomenului, **se impune analiza diferențiată a fiecărei subcategorii:**

Uciderea intenționată (omoruri și alte infracțiuni cu rezultat letal)

Aceasta reprezintă o formă relativ rară de violență în comparație cu alte tipuri de abuz, însă consecințele sale sunt ireversibile și de o gravitate extremă. În perioada 2020–2024 au fost înregistrate 210 cazuri de copii (detalii furnizate în Tabel 4.1.1 din *Anexa 3. Tabele cu date*) victime ale omorurilor intenționate și altor infracțiuni soldate cu moartea copilului[29]. Numărul anual de cazuri a variat între 34 și 49, cu o medie de aproximativ 42 de copii uciși pe an. Distribuția pe sexe arată că **incidența este de două ori mai ridicată în rândul băieților** (148 victime) comparativ cu fetele (62 victime).

Evidențele judiciare indică faptul că puțin peste 32% **cazuri de ucidere a copiilor au avut loc în context intrafamilial** (**68 cazuri)**, prin omor intenționat sau lovituri cauzatoare de moarte. Dintre acestea, majoritatea faptelor au fost comise de părinți, peste 85% dintre cazuri, în timp ce frații și alte rude apropiate au fost autori în câte 7,35% din cazuri (5 cazuri fiecare). În medie, 13 copii își pierd viața anual în familie în urma unor acte de violență intenționată cu consecințe letale.

Tentativa de ucidere intenționată.

Datele administrative relevă faptul că între 2020 și 2024, în România, 133 de copii au fost victime ale tentativei de omor (detalii furnizate în Tabel 4.1.2 din *Anexa 3. Tabele cu date*). **Incidența este de patru ori mai mare în rândul băieților** (107 cazuri) comparativ cu fetele (26 cazuri). Aproximativ **17% dintre tentativele de omor asupra copiilor au avut loc în familie**. Părinții au fost responsabili pentru 17 cazuri, iar frații și alte rude apropiate au fost implicați în câte 3 cazuri. În medie, 26 de copii sunt în fiecare an victime ale tentativei de omor. Deși aceste acte nu s-au soldat cu decesul copilului, ele evidențiază un nivel ridicat de intenționalitate letală și confirmă vulnerabilitatea sporită a copiilor în mediul familial.

28 https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/Global_study_on_homicide_2023_web.pdf, accesat la 9.10.2025

29 Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte (Art.195, Cod Penal).

Uciderea neintenționată.

Între 2020 și 2024 s-au înregistrat, în România, 288 de copii victime ale uciderii din culpă, ceea ce corespunde unei medii anuale de 58 de copii decedați în astfel de circumstanțe (detalii furnizate în Tabel 4.1.3 din *Anexa 3. Tabele cu date*). Dintre aceștia, aproximativ 25% au murit în context familial, unde părinții au fost responsabili pentru circa 81% dintre victime, frații pentru aproximativ 8%, iar alte rude apropiate pentru restul de 11%. Din perspectiva distribuției pe gen, această subcategorie evidențiază o ușoară prevalență a băieților (171) față de fete (117), diferență considerabil mai mică decât cea observată în cazul omuciderilor intenționate.

Concluzii privind uciderea violentă a unui copil

Analiza datelor administrative privind uciderea violentă a copiilor în România în perioada 2020–2024 evidențiază faptul că, deși acest tip de violență are o prevalență relativ redusă comparativ cu alte forme de violență, gravitatea sa extremă și stabilitatea în timp impun o atenție consistentă din partea tuturor instituțiilor cu responsabilități în protecția copilului. În total, 631 de copii au fost victime ale infracțiunilor încadrate ca ucidere violentă (respectiv uciderea intenționată (omoruri și alte infracțiuni cu rezultat letal), tentativa de omucidere intenționată și omuciderea neintenționată - din culpă). Evoluția anuală arată fluctuații moderate, cu o scădere notabilă în 2024.

Distribuția pe sexe evidențiază o vulnerabilitate semnificativ crescută în rândul băieților, care reprezintă aproximativ două treimi din totalul victimelor, configurând o tendință similară cu datele internaționale privind violența letală asupra copiilor. La nivelul subcategoriilor se evidențiază diferențe importante: incidența în rândul băieților este de două ori mai mare în cazul omuciderilor intenționate, de patru ori mai mare în cazul tentativei de omor, în timp ce diferențele de gen sunt reduse în cazul omuciderilor din culpă.

Contextul familial rămâne un spațiu major de risc în perioada analizată. Unu din patru copii a fost ucis sau s-a atentat la viața lui în familie, iar pentru faptele intrafamiliale părinții reprezintă principala categorie de autori (aproximativ 82%). Această realitate subliniază dinamica profund dezechilibrată a relațiilor de putere în familie și vulnerabilitatea copilului față de violența provenită chiar din mediul care ar trebui să-i ofere protecție. Distribuția autorilor în cazurile intrafamiliale este relativ constantă între subcategorii, părinții reprezentând autorii majoritari atât în cazurile de omucidere intenționată, cât și în tentativele de omor sau în omuciderile din culpă.

Din perspectiva tipurilor de infracțiuni, omuciderile din culpă sunt cele mai frecvente, reflectând adesea forme grave de neglijență, deficite ale competențelor parentale și expunerea copiilor la situații periculoase. Omuciderile intenționate și tentativele de omor, deși mai puțin numeroase, relevă niveluri ridicate de intenționalitate violentă și un risc letal accentuat, în special pentru băieți.

Relativa stabilitate în timp a incidenței cazurilor, în pofida intervențiilor instituționale, ponderea semnificativă a cazurilor comise de părinți în context intrafamilial, alături de frecvența mare a omuciderilor din culpă, evidențiază atât necesitatea consolidării competențelor parentale, cât și a mecanismelor de prevenire, identificare și intervenție timpurie în situațiile de risc crescut. În același timp, formele letale de de violență apar, de cele mai multe ori, ca rezultat al escaladării altor forme de abuz, inclusiv în contextul violenței domestice. Minimizarea semnelor pregătitoare violenței extreme, precum și lipsa unor sisteme integrate de alertă timpurie și cooperare între sănătate, educație, poliție și protecția socială limitează capacitatea de intervenție rapidă în cazurile cu risc înalt.

În același timp, analiza evidențiază și limite importante ale datelor administrative. Lipsa dezagregărilor detaliate (ex. după vârstă, sex și relația victimă-autor pentru cazurile comise în afara familiei) împiedică o înțelegere completă a fenomenului și limitează capacitatea instituțiilor de a identifica profiluri de risc și de a dezvolta intervenții țintite.

4.2 Violența fizică împotriva copilului (categorii ICVAC 201-203)

Aproximativ un **copil din șapte** a fost expus violenței fizice ușoare, în timp ce aproximativ un copil din 45-50 a experimentat forme severe de violență fizică sau izolare. Există un nucleu important de copii expuși unor forme de violență cu impact major asupra dezvoltării și bunăstării lor.

Băieții sunt oarecum mai expuși riscului de violență letală și gravă. În majoritatea formelor de agresiune fizică analizate - de la omor până la agresiune fizică minoră - **băieții apar mai frecvent ca victime**. Acest tipar confirmă o vulnerabilitate de gen care trebuie înțeleasă și abordată prin intervenții specifice.

Conform datelor administrative, **abuzul fizic este în creștere și devine tot mai vizibil**. Numărul cazurilor raportate s-a dublat în 2024 față de 2020, indicând nu doar o creștere reală a faptelor, ci și o mai bună identificare; totuși, acest progres al raportării evidențiază amploarea reală a suferinței copiilor. În total, în perioada 2020-2024, au fost identificate 9.125 de victime copii (din care 8.939 cu vârsta mai mică de 18 ani), dintre care 3.099 de cazuri au făcut obiectul urmăririi penale a agresorilor. Faptul că doar **aproximativ o treime dintre cazurile de abuz fizic duc la urmărirea penală a agresorului** indică persistența unor obstacole în protejarea efectivă a copiilor.

Violența fizică împotriva copilului (ultimele 12 luni) apare preponderent între egali (63%) și în contexte cotidiene. Aproximativ 52% dintre copiii afectați de violență fizică indică școala ca mediu de manifestare, 25% mediul familial, la domiciliu, iar 24% indică spații deschise din comunitate (străzi, parcuri, zone publice). Aceste distribuții sugerează că fenomenul este unul divers și influențat de multiple contexte sociale.

În familie, bătaia rămâne o practică normalizată. Agresiunea fizică minoră afectează 1 din 7 copii și este încă percepută ca o formă de disciplină „acceptabilă". Copiii rar o raportează, iar părinții o justifică. Cultura violenței domestice continuă să acopere abuzul sub masca corectării unor comportamente.

Sărăcia, instabilitatea și conflictele familiale amplifică uneori riscul de violență. Copiii din familii marcate de lipsuri materiale, tulburări psihice, violență între părinți sau evenimente adverse repetate sunt de multe ori mai expuși la agresiuni fizice. Familiile care se confruntă cu dificultăți economice severe se confruntă adesea și cu factori de stres care cresc riscul de violență. Tulburările psihice în cazul părinților agravează instabilitatea familială și reduc capacitățile de protecție. Violența dintre părinți creează un mediu toxic care normalizează agresivitatea. **Vulnerabilitatea socială se transformă, treptat, în vulnerabilitate fizică**.

Izolarea reprezintă o formă tăcută a violenței, care deși nu lasă urme vizibile, provoacă daune emoționale de durată. Deși **rar raportată**, izolarea copiilor este o formă gravă de control și umilire. Totuși, izolarea reprezintă adesea în ochii copiilor o formă de pedeapsă mai degrabă decât o formă de violență, efect al proceselor de normalizare.

Copiii din comunități marginalizate (inclusiv copiii romi) și copiii instituționalizați apar ca un strat invizibil de vulnerabilitate, pentru că ei **nu sunt doar expuși violenței, ci și mai puțin crezuți când o raportează**. Copiii din comunități marginalizate povestesc despre violență, dar o descriu adesea ca fiind „normală", ceea ce înseamnă că violența lor nu este surprinsă complet în statistici. Copiii din servicii rezidențiale și cei aflați în detenție trăiesc în medii unde raportarea nu este întotdeauna considerată sigură și atașamentul față de un adult protector lipsește.

Definiție categorie ICVAC: VIOLENȚA FIZICĂ ÎMPOTRIVA UNUI COPIL

Orice act deliberat, nedorit și neesențial care implică utilizarea forței fizice asupra corpului unui copil și care provoacă sau prezintă o probabilitate ridicată de a provoca vătămări, durere sau suferință psihologică.

Date administrative privind violența fizică împotriva copilului

Abuzul fizic este a treia cea mai frecvent întâlnită formă de violență potrivit datelor centralizate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA).

Tabel 1 - Număr total de victime ale abuzului fizic, pe medii și grupe de vârstă, număr de cazuri pentru care s-a dispus urmărirea penală

		Gen		Mediu		Grupe de vârstă							S-a dispus urmărirea penală a agresorului
An	TOTAL	Fete	Băieți	Ur-ban	Rural	<1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani	TOTAL
2020	**1.236**	633	603	601	635	23	48	157	196	394	383	35	**375**
2021	**1.561**	802	759	746	815	18	65	188	273	453	538	26	**499**
2022	**1.921**	943	969	954	958	27	56	216	260	580	743	30	**675**
2023	**1.994**	941	1.053	1.614	1.053	24	51	201	274	629	786	29	**697**
2024	**2.413**	941	1.166	1.138	1.247	23	83	227	340	704	979	57	**853**
TOTAL	**9.125**												**3.099**

Sursa datelor: ANPDCA, disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

Numărul de cazuri de abuz fizic a crescut constant în ultimii cinci ani, dublându-se între 2020 și 2024. **Atât băieții, cât și fetele sunt expuși oarecum în mod similar riscului de a deveni victime ale abuzului fizic**, cu ușoare variații de la un an la altul. Din punctul de vedere al mediului de proveniență, diferențele dintre urban și rural sunt reduse, copiii fiind afectați în proporții relativ egale. Violența vizează copiii de toate vârstele, riscul de a deveni victimă a agresiunii fizice crescând odată cu vârsta. Intervalele de vârstă cele mai afectate de violența fizică sunt 10-13 ani și 14-17 ani. Această distribuție sugerează că **preadolescenții și adolescenții sunt cei mai expuși violenței fizice**. Pentru aproximativ 34% dintre cazurile de abuz fizic înregistrate a fost inițiată urmărirea penală a agresorului.

O altă sursă de date sunt statisticile furnizate de Ministerul Public, care însă nu reflectă numărul total al sesizărilor sau plângerilor care implică copii victime (ca în cazul datelor centralizate de ANPDCA) și nu permit o analiză dezagregată pe grupe de vârstă ale copiilor, deși aceasta este o cerință obligatorie conform ICVAC. Aceste date se referă la numărul copiilor victime identificați în cauzele penale finalizate prin trimiterea în judecată a inculpaților, prin rechizitorii sau prin acorduri de recunoaștere a vinovăției.

Tabel 2 - Număr victime minore ale diferitelor tipuri de infracțiuni din sfera agresiunii fizice grave în funcție de gen.

		Lovirea sau alte violențe (art. 193 Cod Penal)			Vătămarea corporală (art.194 Cod Penal)			Vătămarea corporală din culpă (art.196 Cod Penal)			Rele tratamente aplicate minorului (art. 197 Cod Penal)		
An	**TOTAL General**	TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fete	Băieți
2020	**420**	345	103	242	6	0	6	43	15	28	26	15	11
2021	**483**	398	103	295	5	0	5	45	20	25	35	16	19
2022	**546**	456	120	336	3	1	2	43	16	27	44	20	24
2023	**518**	451	130	321	7	1	6	37	17	20	23	14	9
2024	**555**	469	137	332	7	3	4	40	15	25	39	18	21
TOTAL	**2.522**	**2.119**	**593**	**1.526**	**28**	**5**	**23**	**208**	**83**	**125**	**167**	**83**	**84**

Sursa datelor: Ministerul Public (Parchetul General și DIICOT, date furnizate pentru acest studiu)

În perioada 2020-2024 numărul cazurilor de agresiune fizică gravă asupra copiilor identificate în cauzele penale[30] a crescut constant, ajungând la un total de 2.522 de cazuri. **Băieții sunt, de departe, cei mai afectați în cadrul majorității infracțiunilor asociate acestei forme de violență (peste 60% din cazuri).** Excepție o face infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului, unde diferența dintre numărul de băieți și cel de fete nu mai este atât de mare.

Datele administrative furnizate de Ministerul Public conțin informații cu privire la relația dintre agresor și victimă exclusiv pentru faptele comise în familie, furnizând detalii referitoare la gradul de rudenie dintre victimă și agresor (fiu/fiică, frate/soră, rude grad IV) structurate pe categorii de infracțiuni asociate agresiunii grave. În perioada 2020–2024, **19% dintre copiii victime ale agresiunilor grave au fost afectați de fapte comise în cadrul familiei (respectiv 481 de cazuri)**. Dintre acestea, aproximativ 89% au fost săvârșite de către părinți, iar restul de către frați sau alte rude până la gradul al IV-lea.

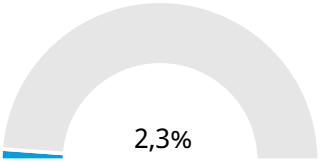
Tabel 3 - Număr victime minore ale diferitelor tipuri de infracțiuni din sfera agresiunii fizice grave, în familie în funcție de relația cu agresorul

	Lovirea sau alte violențe (art.193 Cod Penal)			Vătămarea corporală (art.194 Cod Penal)			Vătămarea corporală din culpă (art.196 C.pen.)			Rele tratamente aplicate minorului (art. 197 C.pen.)		
An	Fiu/ Fiică	Frate/ soră	Rude grad IV	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Rude grad IV	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Rude grad IV	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Rude grad IV
2020	37	0	4	0	0	0	2	0	0	19	0	3
2021	58	2	7	1	0	0	2	0	0	32	0	1
2022	65	5	8	1	0	0	0	0	1	36	0	1
2023	73	2	10	1	0	0	2	0	2	17	1	1
2024	54	1	4	0	0	0	2	0	0	26	0	0
TOTAL	**287**	**10**	**33**	**3**	**0**	**0**	**8**	**0**	**3**	**130**	**1**	**6**

Sursa datelor: Ministerului Public (Parchetul General și DIICOT, date furnizate pentru acest studiu)

30 Infracțiunile de lovire sau alte violenţe (art. 193 Cod Penal), vătămarea corporală (art.194 Cod Penal), vătămare corporală din culpă (art.196 Cod Penal), rele tratamente aplicate minorului (art. 197 Cod Penal).

4.2.1 Agresiunea fizică gravă asupra unui copil (categorie ICVAC 201[31])

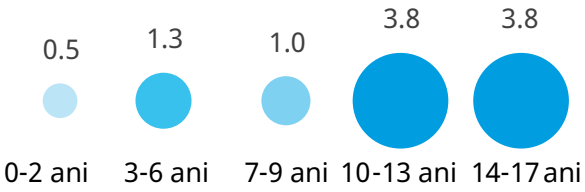

Aproape **85,000 copii** au fost victime ale unor forme grave de agresiune de-a lungul vieții, iar vocile lor - inclusiv vocile celor mai vulnerabili - trebuie ascultate

Vocea unui copil care a învățat violența acasă: "*Eu eram mai agresivă, că eram otravită din familie și credeam că ce vedeam în familie, credeam că e normal. Credeam că așa se comportă toată lumea, adică dădeam cu furculița după copii, le prindeam mâna, mi se păreau normale toate astea. Eu așa văzusem la mine în familie, așa am fost crescută. Femeile, acolo unde am crescut eu, aveau parte de foarte multă violență, și eu credeam că așa e lăsat în lume. Părinții, tatăl și mama vitregă mă tot loveau, mă agresau și tot felul. La un moment dat am zis că nu mai vreau asta. La un moment dat eu m-am dus acolo unde se scot bani pentru copii și le-am spus că mă bat părinții, dar nu m-a crezut nimeni. Eram un copil, nu m-a crezut nimeni. Până nu le-am arătat că eram albastră de la câtă bătaie am luat, că aveam un ochi umflat și o coastă ruptă, fracturată, nu m-a crezut nimeni*" (experiența unui copil din casă de tip familial, înainte de instituționalizare)

Vocea unui copil care justifică bătaia ca lecție de viață: „*Și eu am fost bătut ca să învăț să nu fiu așa. Eu consider că orice palmă primită e pentru că ai făcut ceva*" (copil din centru de detenție) sau „*Unii dau în ceilalți ca să arate că sunt mai tari, că sunt mai presus*" (copil din centru de detenție)

Vocea unui copil care justifică durerea: „*[câte o palmă] e ceva normal. Nu pățim noi nimic din asta. [Mai grav e atunci când] te lasă fără telefon sau nu te mai lasă să ieși afară. Violență e când îți dă la modul serios. Cu biciul, cu joarda, cu cureaua...cu coada de mătură ...aia e violență* " (copil din comunitate vulnerabilă)

Voci de pre-adolescenți și adolescenți: copiii cu vârste peste 10 ani sunt într-o măsură ușor mai mare victime ale agresiunilor grave

Vocea unui adolescent care cere empatie: "*Cine ar trebui să intervină? Profesorii. Cadrele didactice. Dar nu sunt plătite destul. Ar trebui să fie așa din empatie. Suntem oameni, totuși. Ar trebui să ne ajutăm reciproc. Parcă nu le pasă. Ne fac să ne simțim ca și cum îi obligăm să fie acolo*" (adolescent din comunitate vulnerabilă)

Definiție categorie ICVAC: agresiune fizică gravă asupra unui copil (Categoria ICVAC 201)

Aplicarea în mod intenționat sau imprudent a unei forțe fizice considerabile asupra corpului unui copil, provocând vătămări grave *(precum mutilarea unui copil în contextul unui conflict armat, rănirea, aplicarea de bătăi sau lovirea unui copil, atacul cu acid, prelevarea de organe în scopuri non-medicale, mutilarea genitală, otrăvirea, agresiunea cu un obiect sau o armă, sterilizarea forțată, provocarea de arsuri, sufocarea, traumatisme craniene neaccidentale, tortura, inclusiv în contextul unui conflict armat).*

31 Aproape 85.000 copii - număr de copii calculat pornind de la totalul de copii înregistrat la Institutul Național de Statistică (INS) (populația după reședință), 2025 – 3.610.644.

Prevalența agresiunii fizice grave asupra unui copil

Potrivit datelor din studiul de prevalență, **agresiunea fizică gravă este a doua cea mai întâlnită formă de violență fizică împotriva copiilor** (2,3%[32] dintre participanții la studiu au declarat că au suferit o astfel de formă de violență de-a lungul vieții și 1,3% în ultimele 12 luni), la un nivel asemănător cu izolarea, dar mult mai redusă comparativ cu agresiunea fizică minoră (a cărei prevalență de-a lungul vieții a fost raportată de 14,3% dintre participanții la studiu, respectiv de 9,9% dintre aceștia pentru fapte comise în ultimele 12 luni). Agresiunile fizice grave, care presupun un prag mai ridicat de severitate și consecințe mult mai serioase pentru sănătatea și siguranța copilului, sunt mai rare, în timp ce agresiunile fizice minore, care sunt mai frecvente, reflectă normalizarea lor culturală în interacțiunile cotidiene.

Băieții par să fie sensibil mai expuși decât fetele la agresiunea fizică gravă, atât în cazul faptelor comise de-a lungul vieții (2,8% față de 1,8%[33]) cât și în cazul faptelor petrecute în ultimele 12 luni (1,6% față de 0,9%). Posibila explicație ar fi aceea că băieții sunt mai implicați în conflicte fizice (inclusiv severe și preponderent între covârstnici), aspect care reiese atât din datele administrative cât și din cele calitative. Focus grupurile cu copii scot în evidență faptul că băieții vorbesc mai mult despre violență fizică și tind să o considere firească, parte a relațiilor de putere dintre colegi. Mulți dintre ei afirmă că ripostează și că trebuie „să răspunzi cu aceeași monedă". La rândul lor, reprezentanții unor instituții locale afirmă că „băieții sunt mai expuși violenței fizice între egali". În paralel, discuțiile din focus-grupuri arată că experiențele de violență fizică ale băieților pot avea loc și în cadrul familiei, nu doar în relațiile dintre egali. Copiii au relatat episoade de agresiune exercitată de adulți apropiați, în contexte marcate de absența unuia dintre părinți: *„Am avut un prieten, nu e chiar cel mai bun prieten. Și mi-a povestit despre cum mama și mătușa lui l-au bătut și i-au lăsat vânătăi în timp ce tatăl lui era tirist și era în altă țară. Și mama și mătușa l-au bătut. Acesta a fugit de acasă, cred că la bunica lui, nu mai știu exact. Dar când a aflat tatăl lui, a dat cazul la știri. (Părinții erau despărțiți?) Nu erau despărțiți încă. Din câte am înțeles acuma urmează să divorțeze. Și mă bucur că această cunoștință a mea a reușit să treacă peste incident. Nu părea un copil foarte trist, părea destul de sănătos"* (focus-grup băieți, 14-17 ani, rural).

Agresiunea fizică gravă afectează cu precădere copiii aflați în perioada preadolescenței și adolescenței timpurii, aspecte confirmate și de datele administrative. Prevalența de-a lungul vieții este mai ridicată în grupele de vârstă 10-13 ani (3,8%) și 14-17 ani (3,8%), în timp ce la copiii mai mici nivelurile sunt sensibil mai reduse (1,0% pentru 7-9 ani, 1,3% pentru 3-6 ani și 0,5% pentru 0-2 ani). Aceeași tendință se regăsește și în ceea ce privește experiențele recente (ultimele 12 luni), unde copiii de 10-13 ani înregistrează cea mai mare incidență (3,1%)[34], comparativ cu niveluri mai scăzute în celelalte grupe de vârstă.

Această constatare sugerează că preadolescența reprezintă o etapă de vulnerabilitate crescută, în care conflictele interpersonale și practicile disciplinare violente sunt mai des întâlnite. Vulnerabilitatea la aceste vârste este susținută și de literatura de specialitate, care descrie preadolescența ca o perioadă marcată de schimbări pubertare rapide (fizice și hormonale), asociate cu creșterea reactivității emoționale și a sensibilității la contexte sociale[35]. Această etapă coincide cu intrarea în ciclul gimnazial, când copiii devin parte din colective școlare mai mari și mai eterogene, ceea ce amplifică riscul de conflicte și agresiuni între covârstnici. De altfel, principalii autori identificați în cazurile de agresiune fizică gravă petrecute în ultimele 12 luni sunt colegii sau prietenii (în proporție de 54%), ceea ce indică faptul că violența fizică este strâns legată de dinamica relațiilor interpersonale, de cele mai multe ori din mediul școlar (37% dintre cazuri) sau din comunitate (26% dintre cazuri). Pedeapsa corporală este uneori prezentă în mediul școlar, unde profesori sau alt personal școlar sunt identificați drept autori de către 6% dintre copiii care raportează agresiune fizică gravă în ultimele 12 luni, indicând persistența unor practici disciplinare violente în pofida interdicției legale. Pedeapsa corporală, rămâne una dintre

32 Procentele din această secțiune trebuie interpretate cu atenție, întrucât baza de calcul este relativ redusă - 48 cazuri. De asemenea, pentru copiii sub 11 ani răspunsurile privind prevalența violenței au fost date de părinți, ceea ce poate conduce la o subraportare a situațiilor de violență

33 Diferențele nu sunt, totuși, semnificative din punct de vedere statistic.

34 Asocierea dintre grupa de vârstă și prevalența agresiunii fizice grave este statistic semnificativă, conform testului Pearson χ^2. Analiza reziduurilor ajustate ($|z| \geq 1.96$) - ultimele 12 luni - indică o supra-reprezentare semnificativă a cazurilor în grupa de vârstă 10-13 ani, comparativ cu frecvențele așteptate, $\chi^2(4) = 18.76$, $p = 0.001$.

35 Casey et al., 2008; Dahl & Forbes, 2010; Berenbaum et al., 2015

cele mai frecvent întâlnite manifestări de violență în mediul familial, părinții fiind identificați ca autori de 24% dintre copiii victimizați în agresiunile fizice grave în ultimele 12 luni.

Datele calitative arată că pedeapsa corporală depășește în anumite situații nivelul de corecție transformându-se în violență severă (conform discuțiilor din focus grupurile cu băieți, 14-17 ani, din mediul rural). În cadrul focus grupurilor, unii copii au povestit și cazuri de violență severă din partea profesorilor: *„o profesoară l-a bătut pe un coleg, i s-a umflat capul, dar nu s-a luat nicio măsură pentru că nu erau camere”* (focus grup cu copii, servicii rezidențiale).

Copiii cei mai expuși la agresiunea fizică gravă sunt cei din familii cu un status socio-economic[36] mai degrabă scăzut (inclusiv deprivare), atât de-a lungul vieții (3,5% și respectiv 2,6%), cât și în ultimele 12 luni (1,7% și 1,6%). Un status socioeconomic de nivel ridicat pare să reducă la mai mult de jumătate probabilitatea ca un copil să sufere o formă de violență gravă. Corelarea cu datele calitative confirmă această relație: copiii marginalizați relatează că violența fizică severă face parte din viața lor cotidiană, iar reprezentanții organizațiilor neguvernamentale subliniază că astfel de situații sunt întâlnite mai ales în familiile din mediul rural și în comunitățile vulnerabile, confruntate cu lipsuri materiale. Totuși, această tendință generală trebuie interpretată cu precauție, deoarece studiile subliniază că violența împotriva copiilor rămâne adesea subraportată, inclusiv din cauza biasului dezirabilității sociale; în cazul familiilor cu status socioeconomic ridicat, acest mecanism poate fi amplificat de preocuparea pentru menținerea reputației sociale și respectarea normelor de respectabilitate. Literatura de specialitate arată că sub-raportarea cazurilor de violență împotriva copiilor în familiile cu statut socioeconomic ridicat este strâns legată de dinamici structurale și relaționale - familiile cu resurse economice, culturale și simbolice ridicate dispun de un grad sporit de control asupra interacțiunilor cu instituțiile de protecție, fiind mai capabile să negocieze, să conteste sau să limiteze intervenția profesională. Acest dezechilibru de putere se poate reflecta inclusiv în modul în care îngrijorările privind bunăstarea copilului sunt formulate sau documentate (Bernard, Greenwood, 2019).

Nivelul de educație al părinților pare să influențeze probabilitatea ca un copil să sufere o formă de agresiune fizică gravă. Datele referitoare la prevalența agresiunii grave de-a lungul vieții, dar și în ultimele 12 luni, indică un procent mai mare de cazuri atunci când părinții au cel mult studii gimnaziale (3,5%, respectiv 2,5% dintre copii). Totuși, prevalența nu descrește progresiv odată cu creșterea nivelului de educație, ci înregistrează un al doilea prag crescut în rândul părinților cu studii superioare. Acest tipar sugerează că relația dintre nivelul de educație al părinților și expunerea copiilor la agresiune fizică gravă nu urmează un model liniar, ci unul mai complex, ce necesită analize suplimentare pentru a fi înțeles.

Din punctul de vedere al structurii familiei **prevalența agresiunii fizice grave a fost oarecum mai crescută, de-a lungul vieții și în experiențele recente, la copiii din familii reconstituite** (5% dintre copii), urmată de copiii din familiile monoparentale (3,1% de-a lungul vieții și 1,7% în ultimele 12 luni)[37]. Procente mai mici întâlnim în cazul copiilor din familiile extinse (copiii care locuiesc împreună cu părinții și alte rude apropiate) și nucleare (copii care locuiesc împreună cu părinții). Situația descrisă poate fi explicată printr-o combinație de factori de vulnerabilitate specifici familiilor reconstituite și monoparentale, unde echilibrul emoțional, relațional și material este adesea mai fragil. În familiile reconstituite, dificultățile de adaptare cresc riscul de violență fizică severă. În familiile monoparentale, vulnerabilitatea derivă mai ales din suprasolicitarea părintelui unic, dificultățile economice și lipsa sprijinului social. Prin contrast, familiile nucleare și extinse beneficiază, de regulă, de resurse emoționale și de sprijin mai stabile.

36 Status socio-economic al familiei (componente: întrebările B7, B8 și B10 din chestionar): Indice compus de tip scor factorial, obținut printr-o analiză de componente principale (PCA), având ca variabile de intrare: venitul mediu pe membru de familie (B7 / A1), autoevaluarea nivelului de trai (B8), existența unor întârzieri la plata facturilor și creditelor în ultimele 12 luni (B10a–d). Testul de adecvare a eșantionului KMO = 0,57, iar cele trei componente reținute explică 60% din variația totală. Scorul factorial rezultat, de tip numeric și continuu (distribuție normală, media = 0, abatere standard = 1), a fost ulterior transformat în patru categorii ordinale: Deprivare, Scăzut, Mediu și Ridicat, utilizând drept praguri abaterile standard ale distribuției.

37 Diferențele sunt, totuși, nesemnificative din punct de vedere statistic.

Prevalența agresiunii fizice grave de-a lungul vieții și în ultimele 12 luni este asociată prioritar cu un mediu familial „mai degrabă instabil”[38] (pentru 3,1% și respectiv 2,0% dintre copii) sau „relativ stabil” (2,9%, respectiv 2,4%)[39]. Agresiunea fizică gravă apare pentru copiii din medii stabile în proporție de 2,2% de-a lungul vieții și 1,1% în ultimele 12 luni. Se observă faptul că niciun copil care trăiește într-un mediu „profund instabil” nu a declarat că a fost victima vreunei forme de agresiuni fizice grave de-a lungul vieții sau în ultimele 12 luni. Prevalența mai ridicată a agresiunilor fizice grave în familiile „mai degrabă instabile” sau „relativ stabile” poate fi explicată prin faptul că aceste medii generează suficiente tensiuni pentru apariția conflictelor, dar păstrează totuși un nivel de funcționare care permite copiilor să recunoască și să raporteze violența. În schimb, în familiile profund instabile, unde violența este cronică și integrată în viața cotidiană, copiii tind să evite să discute despre situațiile de violență sau să nu o mai perceapă ca pe o agresiune gravă.

De-a lungul vieții, prevalența agresiunii fizice grave pare să fie sensibil mai mare la copiii care nu prezintă probleme de sănătate și/sau dizabilități (2,4%) comparativ cu cei care au astfel de limitări (0,8%). În ultimele 12 luni doar copiii fără limitări de sănătate și/sau dizabilități (1,3%) au declarat că au fost victime ale agresiunii grave. Totuși, aceste rezultate trebuie interpretate cu prudență, întrucât literatura arată că datele disponibile privind violența asupra copiilor cu dizabilități sunt limitate și eterogene din punct de vedere metodologic, iar dificultățile de măsurare a dizabilității și a experiențelor de violență, precum și barierele de raportare, pot influența estimările de prevalență (Jones et al., 2012).

Analiza datelor cantitative arată că stilul parental[40] **ar putea influența prevalența agresiunii fizice grave asupra copiilor** (diferențele neatingând, totuși, pragul de semnificație statistică). La nivelul experiențelor de-a lungul vieții, sensibil mai expuși par să fie copiii proveniți din familii caracterizate prin stil parental „neimplicat” (4,4%) sau „permisiv” (3,5%), urmați de cei cu stil parental „echilibrat” (2,2%) sau „autoritar” (1,7%). În experiența recentă, distribuția se inversează parțial: cei mai mulți copii victimă provin din familii cu un stil „echilibrat” (1,5%), urmați de cei din familii cu un stil parental „permisiv” (1,1%), „neimplicat” (1%) sau „autoritar” (0,5%). Rata mai mare de victimizare cumulată în familiile cu stil parental neimplicat sau permisiv pe parcursul vieții reflectă vulnerabilitatea asociată lipsei de supraveghere și protecție, care expune copiii la riscuri externe și la forme de abuz repetate. În schimb, datele privind incidentele din ultimele 12 luni nu sugerează neapărat că violența este efectiv mai prezentă în familiile cu stil parental echilibrat, ci mai degrabă că nivelul de raportare este mai ridicat, ca rezultat al unei mai mari conștientizări și al unui climat comunicativ mai sigur.

---

38 Stabilitatea mediului familial (componente: întrebările A11 și A12 din chestionar): Indicatorul a fost construit prin recodificarea și combinarea răspunsurilor privind situația familială a părinților (A11) și continuitatea mediului de creștere (A12). A11 a fost recodificată pe o scală ordinală (0–3), de la părinți căsătoriți sau care conviețuiesc împreună (0) până la ambii părinți biologici decedați (3). Situațiile intermediare, precum părinți separați fără cooperare sau decesul unuia dintre părinți, au primit scoruri mai ridicate (1–2), corespunzătoare unui grad mai mare de instabilitate familială. A12 a fost recodificată pe o scală similară (0–3), reflectând experiențele de separare prelungită de părinți, schimbările multiple de domiciliu sau modificările frecvente ale compoziției gospodăriei. Valorile mai mari au indicat un nivel crescut de discontinuitate în mediul de viață al copilului. Prin însumarea celor două variabile recodificate (A11r + A12r), s-a obținut un indice al instabilității familiale cu valori între 0 și 6, ulterior clasificat în patru categorii ordinale: 0 Mediu stabil, 1–2 Mediu relativ stabil, 3–4 Mediu mai degrabă instabil, 5–6 Mediu profund instabil.

39 Diferențele sunt, totuși, nesemnificative din punct de vedere statistic.

40 Stil parental (componente: întrebările C1, C2, C3 și C6 din chestionar): Indicatorul „Stil parental” a fost construit prin combinarea informațiilor privind abordarea generală a părinților în educația copilului (C1), nivelul de control parental (C2), reacțiile la încălcarea regulilor (C3) și acceptabilitatea diferitelor practici disciplinare (C6). Variabilele au fost recodificate după cum urmează: C1 a furnizat clasificarea de bază a stilului parental (autoritar, echilibrat, permisiv, neimplicat), C2 a fost transformat într-un indicator de control ridicat (scoruri 8–10 = 1), C3 a fost descompus în patru indicatori binari (explică / ridică tonul / sancționează / nu intervine), C6 a fost recodificat pentru identificarea acceptabilității reacțiilor non-violente (explicare, retragere privilegiu) și a celor dure (ridicat tonul, jignire, lovire). Pe baza acestor componente au fost create două axe numerice sintetice: Control parental (0–3), combinând controlul declarat și reacțiile coercitive; Suport parental (0–3), combinând stilul comunicativ, explicarea regulilor și acceptarea reacțiilor non-violente. Stilul parental final (autoritar, echilibrat, permisiv, neimplicat) a fost determinat prin ajustarea clasificării inițiale din C1 în funcție de nivelul de control, suport și acceptabilitatea comportamentelor dure. Indicatorul rezultat este de tip categoric ordinal, cu patru valori distincte: Autoritar, Permisiv, Echilibrat și Neimplicat.

Potrivit declarațiilor respondenților, atât de-a lungul vieții cât și în ultimele 12 luni, **o implicare parentală[41] „ridicată" (2,6%, respectiv 1,4%) sau „moderată" (2,1%, respectiv 1,3%) par să fie legate de o prevalență mai mare a agresiunii fizice grave**. Această constatare sugerează că intensitatea interacțiunii părinte - copil poate spori atât expunerea la situații conflictuale, cât și capacitatea copiilor de a recunoaște și raporta comportamentele abuzive. În schimb, în familiile cu implicare „scăzută", riscul nu dispare, dar poate rămâne mai degrabă invizibil din cauza neglijenței sau a lipsei de raportare (0,7% de-a lungul vieții și 0% în ultimele 12 luni).

Prevalența agresiunii fizice grave, atât de-a lungul vieții cât și în ultimele 12 luni, **este ușor mai ridicată la copiii din familii care au suferit trei sau mai multe evenimente adverse[42] în ultimii 5 ani (3,5%)**, comparativ cu copiii din familii în care nu s-au produs evenimente adverse (1,9%, respectiv 0,7%). Prevalența sensibil mai ridicată a agresiunilor fizice grave în familiile care au trecut prin mai multe evenimente adverse ar putea fi explicată prin efectul cumulativ al stresului. Pierderile, conflictele sau problemele economice repetate reduc reziliența emoțională și capacitatea de control a părinților, cresc tensiunile și pot duce la reacții violente. În schimb, familiile fără astfel de evenimente dispun de resurse mai stabile și oferă un mediu mai protector pentru copii.

Problemele de sănătate mintală și/sau adicțiile în familie sunt adesea însoțite de o prevalență mai mare a agresiunii fizice grave, atât de-a lungul vieții cât și în ultimele 12 luni (3,8%), comparativ cu valori mai mici în cazul copiilor în ale căror familii nu există astfel de probleme. Problemele de sănătate mintală în cazul părinților și adicțiile din familie par să crească riscul de agresiune gravă, deoarece pot afecta controlul emoțional, stabilitatea relațiilor și capacitatea de îngrijire a copilului.

Datele arată că experiența conflictelor familiale poate crea un mediu favorabil pentru apariția agresiunilor fizice grave. De-a lungul vieții, prevalența cea mai ridicată a acestei forme de violență este raportată de copiii proveniți din familii cu conflicte frecvente (3,6%) sau ocazionale (2,7%), în timp ce în familiile unde conflictele apar foarte rar sau deloc, prevalența este mai scăzută (aproximativ 2%)[43]. Datele care au stat la baza prezentului raport indică pentru ultimele 12 luni, că agresiunea fizică gravă este menționată mai ales în familiile cu conflicte ocazionale sau foarte rare (1,6%), fiind absentă acolo unde conflictele sunt frecvente. O posibilă explicație pentru absența raportărilor în ultimele 12 luni în rândul copiilor din familii cu conflicte frecvente este că episoadele fiind recente, copiii pot întâmpina bariere sporite de divulgare, în special teama de consecințe (de exemplu represalii, agravarea conflictului sau intervenția asupra familiei), precum și emoții precum rușinea sau vinovăția - fenomene documentate în literatura privind raportarea violenței și abuzului în copilărie (Latiff et al., 2024).

Apariția agresiunii fizice grave asupra copiilor în ultimele 12 luni este sensibil mai ridicată unde există violență în cuplu (1,9% dintre copii) față de situațiile în care violența în cuplu nu este raportată (1,3% dintre copii). În schimb, prevalența agresiunii fizice grave de-a lungul vieții este mai mare atunci când nu

41 Implicare parentală (componente: întrebările C4, C10 și C11 din chestionar) - Indicator compus care măsoară nivelul global de implicare parentală în viața copilului, construit prin agregarea a trei componente: 1. Timpul petrecut zilnic în interacțiuni directe cu copilul (C4) – recodificat binar (≥2 ore/zi = 1; <2 ore/zi = 0), 2. Participarea părintelui la activitățile școlare (C10) – calculată doar pentru copiii înscriși într-o formă de învățământ; orice formă de prezență la școală (consultații, ședințe, întâlniri inițiate de profesori) a fost recodificată ca participare (0/1), 3. Cunoașterea prietenilor copilului (C11) – recodificată binar ((Aproape) deloc / puțin = 0; bine / foarte bine = 1). Pentru fiecare respondent s-a calculat numărul de componente valide (din minimum 2 posibile) și proporția comportamentelor considerate pozitive (≥2h/zi, participare la școală, cunoașterea prietenilor). Pe baza acestui scor proporțional, indicatorul a fost clasificat astfel: Ridicată – cel puțin două comportamente pozitive; Moderată – un comportament pozitiv; Scăzută – niciun comportament pozitiv. Indicatorul surprinde dimensiuni diferite, dar complementare, ale implicării părinte–copil: timpul investit, relația cu școala și cunoașterea rețelei sociale a copilului.

42 Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani (întrebarea D1 din chestionar) - Indicatorul reflectă expunerea familiei la situații cu impact negativ major în ultimii cinci ani. A fost construit prin însumarea răspunsurilor „Da" pentru cele 10 situații investigate (decesul unui membru al familiei, divorț sau separare, probleme financiare severe, violență gravă în familie, boală gravă, internare psihiatrică/adicții, arest/închisoare, abandon școlar, plasament, fugă de acasă). Numărul total de evenimente a fost apoi recodificat într-o variabilă ordinală cu patru trepte: 0 = Niciun eveniment advers, 1 = Un singur eveniment, 2 = Două evenimente, 3 = Trei sau mai multe evenimente. Acest indicator sintetizează gradul de stres familial acumulat, fiind utilizat în analiză ca măsură a contextului de risc psiho-social.

43 Diferențele nu sunt, totuși, semnificative din punct de vedere statistic.

există violență fizică în cuplu (2,3%) comparativ cu familiile în care violența în cuplu este prezentă (1,9%). Rezultatele indică necesitatea de prudență în interpretare și arată că **cele două forme de violență** (violența în cuplu și agresiunea fizică gravă) **nu sunt neapărat condiționate reciproc, deși pot co-exista**.

Respondenții provenind dintr-un „mediu familial moderat disfuncțional"[44] au menționat oarecum mai frecvent faptul că au suferit un episod de agresiune fizică gravă de-a lungul vieții (4,5%) și în ultimele 12 luni (3,5%), comparativ cu cei care provin dintr-un „mediu familial sănătos" (2,2%, respectiv 1,1%). În schimb, copiii care provin dintr-un mediu familial „sever disfuncțional" nu au raportat episoade de agresiune fizică gravă, nici la nivelul experiențelor de viață, nici în ultimele 12 luni. Datele calitative oferă o posibilă explicație pentru această aparentă discrepanță: în familiile marcate de disfuncționalitate severă, copiii pot ajunge să normalizeze violența, să evite relatările din rușine ori lipsă de încredere. Spre exemplu, copiii romi relatează frecvent episoade de violență în familie, comunitate sau școală, însă le percep ca normale sau inevitabile, iar copiii instituționalizați descriu experiențe traumatizante și extrem de severe de dinaintea instituționalizării. Mărturia unei fete: *„Eram albastră de la lovituri și nimeni nu mă credea"*, evidențiază gravitatea acestor traume și arată cum abuzurile timpurii continuă să influențeze modul copiilor de a defini violența, relația cu adulții și sentimentul de siguranță, reducând probabilitatea raportării lor în cadrul unei anchete cantitative.

Din perspectiva etniei, copiii cei mai afectați de agresiunea fizică gravă sunt, atât de-a lungul vieții cât și în ultimele 12 luni, copiii de etnie romă (4,1%, respectiv 3,4%), urmați de cei de etnie română (2,3%, respectiv 1,1%) și de cei de etnie maghiară (0,5% pentru ambele intervale)[45]. Vulnerabilitățile sociale și economice – precum sărăcia, excluziunea și accesul limitat la servicii de sprijin – împreună cu persistența unor norme culturale mai permisive față de violența fizică, se asociază cu o incidență mai mare a agresiunii fizice grave. **Diferențele de prevalență observate între grupurile etnice reflectă, de fapt, distribuția inegală a acestor factori de risc**. În cadrul focus grupurilor cu copii din comunitățile de romi din zone care se confruntă cu sărăcie extremă sunt descrise episoade de violență severă: *„se bat cu cuțitele, fiu cu părinte, se iau din orice, din alcool. Am vecini de și-au dat cu cărămizile în cap"* (focus grup cu băieți de etnie romă).

Tiparul agresorului în agresiunea fizică gravă asupra copilului

În cadrul anchetei s-a constatat că, din cele 25 de incidente de agresiune fizică gravă petrecute în ultimele 12 luni menționate de respondenți, **mai mult de jumătate** sunt comise de **colegi, prieteni sau alți copii de vârstă apropiată** - adică aproximativ **1 din 2 cazuri**. În jur de **1 din 4 incidente** au ca agresor un **părinte**, iar **1 din 5** sunt comise de **frați sau surori**. Într-un număr mult mai redus de situații, agresorul este asistentul maternal sau altă persoană la care copilul era în plasament (2 cazuri), profesorul sau un alt angajat al școlii (2 cazuri), ori o altă persoană cunoscută (3 cazuri).

În aproximativ **2 din 3 cazuri**, copilul este agresat de **o persoană care a acționat singură**. **Cei mai mulți agresori sunt băieți cu vârsta sub 18 ani** și doar aproximativ **1 din 5 este o persoană adultă**. Într-un număr mic de situații, 1 din 8 cazuri, genul agresorului nu este cunoscut.

Aceste constatări sunt confirmate și de datele calitative: copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) au menționat că sunt agresați mai ales de colegii de școală, în conflicte directe, în timp ce copiii din centrele de tip rezidențial și din grupuri marginalizate au menționat experiențe de violență trăite atât în mediul familial (anterior intrării în sistemul de protecție specială), cât și în mediul școlar actual, unde agresiunile sunt atribuite în principal altor adolescenți. Copiii de etnie romă identifică părinții sau frații mai mari

44 Indice de disfuncționalitate a familiei (componente: întrebările D2, D6 și D8 din chestionar) - Acest indicator sintetizează expunerea copilului la disfuncții familiale majore, prin combinarea a trei dimensiuni: prezența problemelor de sănătate mintală sau consum de alcool/droguri în familie (D2), frecvența conflictelor verbale între adulți (D6) și existența violenței fizice între părinți în ultimele 12 luni (D8). Fiecare dimensiune a fost recodificată într-un scor binar (0 = absent, 1 = prezent). Scorul total rezultat (0–3) a fost apoi transformat într-o variabilă ordinală cu trei niveluri: 0 → Mediu sănătos, 1 → Moderat disfuncțional, 2–3 → Sever disfuncțional. Indicatorul este utilizat ca măsură a riscului relațional și emoțional din mediul familial, fiind un predictor semnificativ pentru expunerea la violență și alte forme de vulnerabilitate.

45 Diferență aproape de pragul de semnificație statistică (p = 0.08).

drept agresori principali și susțin că în comunitate, alți copii sau adolescenți devin agresori în conflicte de grup. Pentru copiii cu părinții plecați la muncă în străinătate, agresorii sunt în principal colegi de școală, mai mari ca vârstă sau dominanți în grup. Fetele indică faptul că, de multe ori, agresorii sunt colege de aceeași vârstă, conflictele fiind alimentate de competiții relaționale și de putere.

Copiii din centrele de detenție participanți la studiu au relatat că agresiunile fizice provin în principal din partea colegilor din același centru, care folosesc violența ca mijloc de impunere a autorității și a statutului în grup. Reprezentanții ONG-urilor confirmă că, în centrele de detenție, violența se manifestă frecvent între copii, dar menționează și existența unor conflicte între aceștia și personalul instituțiilor, care recurge uneori la forță excesivă.

Atât datele cantitative, cât și interviurile cu reprezentanții ONG-urilor arată că, **în mediul familial, părinții sunt principalii agresori**. Copiii participanți la focus-grupuri relatează și că **violența între frați** este adesea percepută ca o componentă obișnuită a vieții de familie, caracterizată prin **episoade frecvente și intense**.

În comunitate, **grupurile de adolescenți** recurg la violență fizică gravă, adesea sub influența alcoolului, iar datele calitative arată că uneori aceștia acționează coordonat, folosind violența ca mijloc de intimidare sau de afirmare în grup. Datele cantitative confirmă aceste tendințe: **agresorii multipli** și **cei care acționează în grup** sunt implicați în proporții similare, fiecare categorie fiind prezentă în aproximativ **1 din 6 cazuri de agresiune fizică gravă**.

Locuri și medii de manifestare a agresiunii fizice grave asupra copilului

Analiza prevalenței în funcție de mediul de rezidență arată că **expunerea copiilor la forme de agresiune fizică gravă este sensibil mai ridicată în mediul rural**, atât pe parcursul vieții, cât și în experiența recentă (2,7%, respectiv 1,6%), comparativ mediul urban (1,9%, respectiv 1%)[46].

Agresiunea fizică gravă apare cel mai frecvent în școală, indicată de mai mult de o treime dintre respondenți ca loc al producerii acestor incidente (37%)[47]. Datele calitative fac de asemenea referire la școală ca fiind un spațiu al conflictelor între elevi, și uneori între aceștia și cadrele didactice. Copiii instituționalizați afirmă că școala este unul din locurile conflictelor între elevi și al abuzurilor din partea cadrelor didactice: *„Profesorii ne bat cu rigla, dar nu spunem la nimeni”.* Reprezentanții instituțiilor din domeniul protecției copilului confirmă că în atenția lor ajung *„foarte multe cazuri raportate în școli...”* (reprezentant, instituție nivel județean). Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) participanți la studiu indică școlile speciale ca fiind locuri unde agresiunile fizice între colegi sunt mai directe și dese, fiind percepute atât ca grave, cât și uneori ca „amuzante” (atunci când protagoniștii sunt alții), indiciu al normalizării violenței fizice de către aceștia. Copiii romi localizează experiențele de agresiune fizică atât la școală cât și în comunitate.

Comunitatea este indicată aproape la fel de frecvent ca și școala ca spațiu al agresiunii fizice grave în ultimele 12 luni**:** aproximativ **1 din 4** copii victime (26%) indică **spațiile deschise** – precum străzile, parcurile sau alte locuri publice – ca loc al incidentelor, iar aproximativ **1 din 12** (8%) menționează **spațiile închise**, cum ar fi locurile de joacă, sălile de sport sau centrele comerciale.

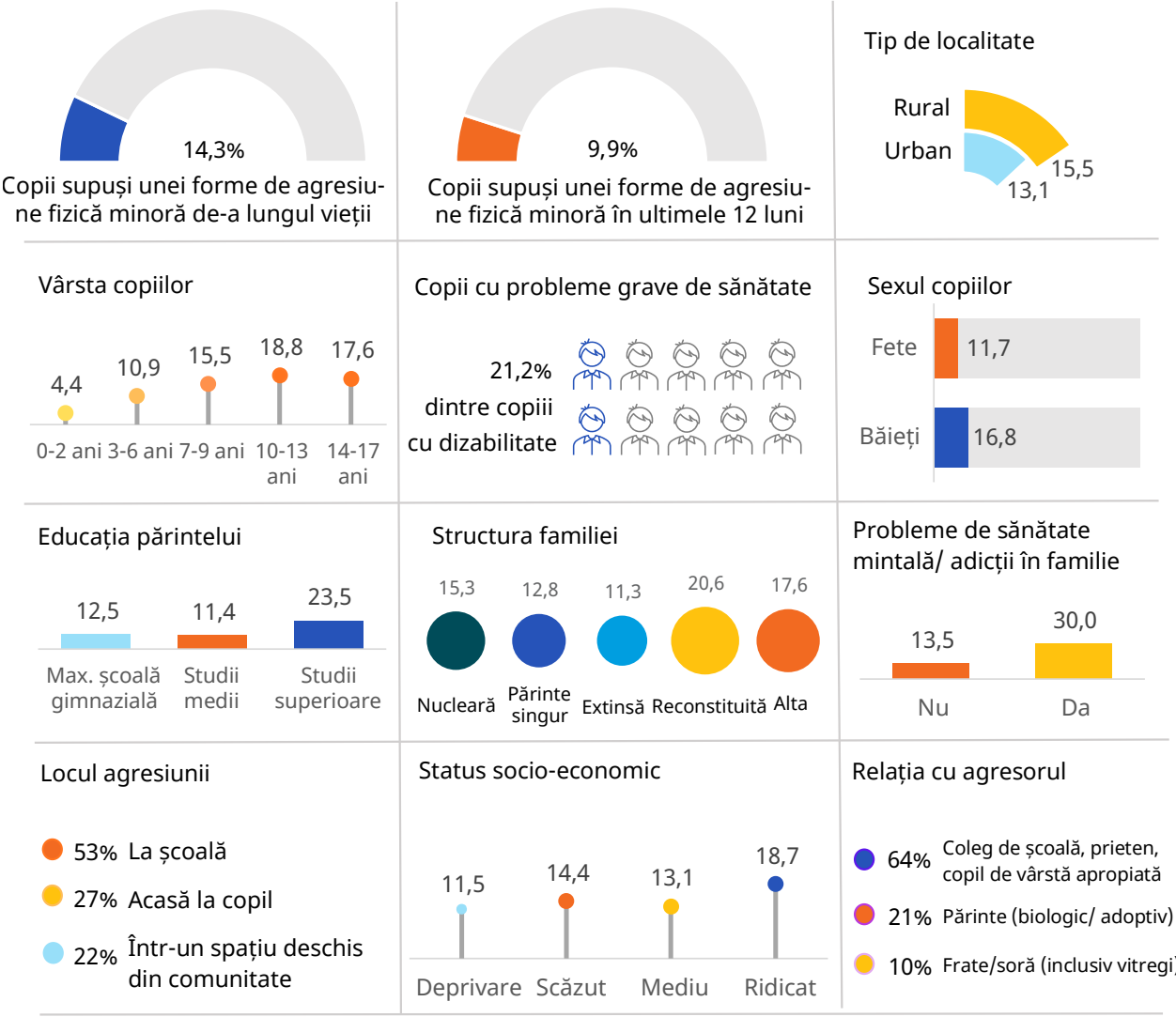
Mediul familial reprezintă un alt spațiu în care agresiunea fizică gravă are loc într-o proporție semnificativă, aproximativ 1 din 6 copii victime (16%) indicând „acasă” ca spațiu de manifestare a agresiunilor fizice grave în ultimele 12 luni.

Percepțiile copiilor privind locurile în care se manifestă agresiunea fizică gravă diferă în funcție de gen, statut social și contextul de viață. Copiii din medii marginalizate, inclusiv cei instituționalizați și cei aflați în detenție, indică familia ca spațiu central al violenței, alături de școală și cartier. Fetele percep un risc mai ridicat în spațiile comunitare, cum ar fi căminul cultural, unde tinerii consumă alcool și pot deveni agresivi. Serviciile rezidențiale și centrele de detenție sunt descrise de copii ca spații în care violența fizică severă, între copii, este frecventă, aspect confirmat și de reprezentanții ONG-urilor,

46 Diferențele nu sunt, însă, statistic semnificative la nivelul de 5%.
47 Număr de cazuri foarte redus pentru această analiză (N=26).

care subliniază că uneori lipsa supravegherii și a unor măsuri care să rezolve situațiile contribuie la perpetuarea acestor comportamente.

4.2.2 Agresiunea fizică minoră asupra unui copil (categorie ICVAC 202)

Agresiunea fizică minoră prin ochii copiilor: **normalizare și minimizare**

„Eu îs și rea de gură și le răspundeam părinților. Acum nu pot spune că era bătaie, dar îmi dădea câte una după cap. Când comentam, când nu o băgam în seamă, când nu răspundeam la telefon și suna insistent. Când mințeam. Sau când ziceam că am luat note mari și am luat note mici. Îi ziceam așa ca să nu mă certe...” (fată, 14-17 ani, rural)

„Un adult oricum trebuie să dea în copilul lui. Dacă mai greșesc și mama îmi mai dă câte o palmă. Dar așa pe stradă să vină un necunoscut să se ia de noi, nu există” (fată, 14-17 ani, urban)

„E mai rău când mama îți zice că nu ești bun de nimic decât dacă îți dă o palmă” (fată, 14-17 ani, urban).

Definiție categorie ICVAC: AGRESIUNE FIZICĂ MINORĂ ASUPRA UNUI COPIL (Categoria ICVAC 202)

Aplicarea în mod intenționat sau imprudent a unei forțe fizice minore asupra corpului unui copil, care nu provoacă vătămări fizice imediate sau care provoacă vătămări minore *(precum hărțuire fizică, bruscarea, aruncarea sau doborârea copilului, plesnirea, pălmuirea, împingerea, lovirea, bătaia la fund, lovirea cu piciorul, zgârierea, mușcarea, ciupirea, trasul de păr, plesnirea peste urechi, forțarea copilului să stea într-o poziție incomodă, opărirea, ritualurile de inițiere umilitoare).*

Prevalența agresiunii fizice minore asupra copilului

Rezultatele studiului relevă că **agresiunea fizică minoră asupra copiilor este forma de violență cu cea mai mare prevalență de-a lungul vieții** (14,3%). **Prevalența este sensibil mai ridicată în rândul băieților** atât de-a lungul vieții (16,8%), cât și în experiența recentă (12,1%) comparativ cu prevalența identificată în rândul fetelor (11,7%, respectiv 7,5%)[48]. Aceste date indică un risc de agresiune fizică minoră mai mare în rândul băieților, posibil în relație cu norme culturale și educaționale tradiționale care pot legitima într-o măsură mai mare utilizarea sancțiunilor fizice asupra acestora.

Valori mai reduse sunt raportate în rândul copiilor de 0-2 ani (4,4%), în timp ce **prevalența de-a lungul vieții crește ușor în grupele de vârstă 3-6 ani (10,9%), 7-9 ani (15,5%) și 10-13 ani (18,8%), menținându-se relativ constantă în adolescență (14-17 ani: 17,6%)[49].** În experiența recentă, copiii cu vârste între 7 și 9 ani (12,8%) au fost cei mai expuși la agresiune fizică minoră, după care urmează, cu procent similar, grupa de vârstă 10-13 ani (12,7%), în timp ce la vârstele mai mici, 0-2 ani (3,7%) și 3-6 ani (9,7%), precum și la adolescenții cu vârstele cuprinse între 14 și 17 ani (7,8%) nivelurile sunt oarecum mai reduse. Această tendință poate fi interpretată în raport cu specificul etapelor de dezvoltare psiho-socială. Copiii de 7-9 ani se află, de regulă, în ciclul primar de școlarizare, unde copiii sunt expuși unui număr mai mare de interacțiuni sociale comparativ cu vârstele mai mici și, implicit, la posibile situații de conflict sau agresiune. În același timp, la această vârstă, copiii nu dispun încă de strategii eficiente de autoreglare și de apărare, ceea ce îi poate predispune la un grad mai mare de victimizare[50]. Scăderea prevalenței în adolescență în experiența recentă poate fi asociată cu creșterea autonomiei și a capacității de protecție personală, identificare și evitare a conflictelor, în timp ce nivelul mai redus în categoria de vârstă 0-2 ani poate reflecta nivelul de protecție mai ridicat oferit de mediul familial și contactele sociale mai limitate, dar și posibilitatea unei raportări mai reduse având în vedere că răspunsurile au fost furnizate de către părinți.

În ceea ce privește mediul de rezidență, agresiunea fizică minoră de-a lungul vieții este raportată ușor mai frecvent în mediul rural (15,5%) comparativ cu mediul urban (13,1%), în timp ce în experiența recentă diferențele sunt foarte mici între medii (9,2% în urban și 10,5% în rural). Acest rezultat sugerează **că 1 din 10 copii este la risc de expunere la forme de agresiune fizică minoră indiferent de mediul de proveniență.**

Tiparul agresorului în agresiunea fizică minoră asupra copilului

Agresiunea fizică minoră se produce preponderent în cadrul relațiilor între egali, însă nu trebuie neglijat mici rolul mediului familial, atât prin acțiunile părinților, cât și prin interacțiunile dintre frați. Analiza datelor referitoare la profilul persoanelor care au înfăptuit actele de agresiune fizică minoră împotriva copiilor în ultimele 12 luni arată că **cea mai mare proporție (64%) este reprezentată de copiii cu vârste apropiate, colegii de școală sau prietenii**.

48 Testul χ^2 al independenței a indicat o asociere semnificativă între gen și încadrarea în categoria „agresiune fizică minoră", $\chi^2(1) = 10,9$, $p < 0,001$.

49 Testul de trend Cochran-Armitage indică un gradient ordinal semnificativ al proporției cazurilor din categoria „agresiune fizică minoră" în funcție de vârstă ($Z = 5,71$, $p < 0,001$).

50 Sanchis-Sanchis, A., Grau, M. D., Moliner, A. R., & Morales-Murillo, C. P. (2020). Effects of age and gender in emotion regulation of children and adolescents. Frontiers in psychology, 11, 946.

Persoane din **mediul familial** sunt identificate ca agresori în proporții ridicate: **21% dintre incidente implică părintele**, ceea ce reflectă persistența pedepselor corporale în cadrul familiei, iar **10% dintre cazuri sunt atribuite fraților sau surorilor**.

Constatările referitoare la caracteristicile familiilor din care provin copiii care au raportat incidente de violență fizică minoră, precum statusul socio-economic și nivelul de educație al părinților, sunt relevante în contextul în care părinții se situează pe locul al doilea ca sursă de agresiune fizică minoră. În experiența recentă, cea mai ridicată prevalență este în familiile cu status socio-economic ridicat (11,8%) și status socio-economic scăzut (11,7%), urmate de cele cu status mediu (8,1%) și deprivat (7,8%). Această distribuție sugerează că formele de agresiune fizică minoră pot fi prezente și în familiile cu resurse materiale ridicate, posibil influențate de factori sociali, culturali sau de norme disciplinare permisive față de utilizarea pedepsei corporale, adesea percepută ca fiind o practică acceptabilă. Rezultatele sunt susținute și de datele calitative: *„Fenomenul apare la orice nivel social, inclusiv în familii cu studii superioare"* (reprezentant, instituție nivel județean).

În ceea ce privește nivelul de educație al părinților, datele indică o prevalență, în ultimele 12 luni, de 17,2% pentru copiii ai căror părinți au studii superioare (9,5% în cazul copiilor ai căror părinți au absolvit cel mult școala gimnazială și 7,2% pentru copiii cu părinți cu studii medii). Per ansamblu, datele sugerează că violența fizică minoră asupra copiilor nu urmează o distribuție liniară în raport cu statusul socio-economic sau educațional, ceea ce indică necesitatea unor analize mai aprofundate asupra mecanismelor culturale și psihosociale care pot explica aceste variații, precum și tendința de a raporta.

Violența atribuită părinților în cadrul studiului (21%) este la un nivel mult mai redus comparativ cu datele regionale din Europa și Asia Centrală în care violența fizică atribuită persoanelor care îngrijesc copiii depășește în medie 30%[51]. Datele calitative colectate pentru acest studiu sugerează **posibilitatea unei sub-raportări a incidentelor de agresiune fizică din familie.** Acest lucru poate fi explicat prin faptul că relațiile cu părinții reprezintă principala sursă de atașament, securitate și supraviețuire. Chiar și în contexte abuzive, copiii dezvoltă mecanisme de loialitate și protecție față de părinți, întrucât dependența emoțională și materială de aceștia îi determină să minimalizeze sau să ascundă experiențele adverse induse de părinți[52].

„Ceea ce vedem noi în vizite [în cadrul proiectelor de prevenire] *e doar o parte din realitate. Mulți copii nu spun ce li se întâmplă, fie de teamă, fie pentru că nu cred că se va schimba ceva"* (reprezentant ONG).

Copiii ai căror părinți se află în situații dificile prezintă un risc statistic mai ridicat de a fi supuși agresiunii fizice minore, inclusiv în familii afectate de probleme de sănătate mintală și/sau adicții (22,7% comparativ cu 9,2% în familiile fără astfel de probleme), în familii care au trecut prin cel puțin un eveniment advers (14,5% față de 7% în familiile fără evenimente adverse), în familii cu conflicte ocazionale (18,9% comparativ cu 5,6% în familiile fără conflicte). De asemenea, prezența violenței fizice în cuplu se asociază cu o prevalență mai mare a pedepsei corporale asupra copiilor (20,5% comparativ cu 9,7% în familii fără violență fizică în cuplu).

Datele calitative indică faptul că agresiunea fizică minoră constituie adesea o etapă premergătoare escaladării către forme de violență mai gravă. Relatările copiilor și ale profesioniștilor arată că episoadele considerate „minore", fie în familie, în mediul școlar sau comunitar, tind să se acumuleze, fiind repetate înainte ca severitatea comportamentelor să crească.

51 UNICEF, Where we live and learn: violence against children in Europe and Central Asia, TransMonEE Analytical Series, UNICEF Regional Office for Europe and Central Asia, Geneva 2025.

52 Winters, G. M., Colombino, N., Schaaf, S., Laake, A. L., Jeglic, E. L., & Calkins, C. (2020). Why do child sexual abuse victims not tell anyone about their abuse? An exploration of factors that prevent and promote disclosure. Behavioral Sciences & the Law, 38(6), 586-611. și Augusti, E. M., & Myhre, M. C. (2021). The Barriers and Facilitators to Abuse Disclosure and Psychosocial Support Needs in Children and Adolescents Around the Time of Disclosure. Child Care in Practice, 30(2), 187–202. https://doi.org/10.1080/13575279.2021.1902279

Locuri și medii de manifestare a agresiunii fizice minore asupra copilului

Mediul școlar, unde sunt raportate **53%** dintre incidente în ultimele 12 luni, rămâne **principalul spațiu de manifestare a agresiunii fizice minore**. Acest rezultat poate fi explicat prin **frecvența ridicată a interacțiunilor între egali**, **supravegherea limitată a comportamentelor** și **aplicarea neuniformă și inconsecventă a măsurilor de prevenire și intervenție** la nivelul școlilor, în pofida existenței unor proceduri și inițiative dedicate, așa cum rezultă din datele calitative, ceea ce favorizează perpetuarea violenței ca formă de rezolvare a conflictelor. Perioada de **risc maxim** pentru apariția agresiunii fizice minore în experiența recentă este reprezentată de **grupele de vârstă 7–9 ani** (12,8%) și 10-13 ani (12,7%). Este posibil ca aceste valori ridicate să fie legate de procesul de **adaptare la mediul școlar**, de creșterea interacțiunilor sociale, de competiția școlară și de **lipsa competențelor de autoreglare emoțională**, specifice acestei etape de dezvoltare[53].

"Se iau la bătaie în curtea școlii, mai ales băieții mai mari cu cei mai mici" (focus-grup cu băieți, 14-17 ani, urban mic)." *„Unii vin și te împing, îți iau ghiozdanul, te lovesc, ca să arate că-s mai tari"* (focus-grup cu băieți, 11-13 ani, urban mic).

Deși interzise de lege, pedepsele corporale aplicate de profesori sau alt personal școlar sunt indicate de 4% dintre copiii victime ale agresiunilor fizice minore în ultimele 12 luni.

În continuare, 27% dintre incidente au avut loc în **mediul familial**, sugerând că acesta **rămâne un cadru relevant de apariție a agresiunii fizice**, deși într-o proporție mai redusă față de mediul educațional. Pe locul imediat următor se situează **spațiile deschise din comunitate, precum străzile, parcurile și alte spații publice** cu o rată de 22% a incidentelor. Această distribuție sugerează faptul că mediul școlar reprezintă cadrul critic de expunere la agresiunea fizică minoră, observație care este în conformitate cu relatările reprezentanților structurilor județene de protecție a copilului. Interviurile cu reprezentanți ai Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția copilului (DGASPC) indică o creștere a numărului de sesizări din partea școlilor referitoare la agresiuni între copii primite în special prin intermediul poliției sau al consilierilor școlari.

De asemenea, interviurile cu ONG-uri susțin că mediul școlar și mediul de acasă rămân principalele spații în care violența împotriva copiilor are loc, cu efecte asupra dezvoltării sociale și școlare a acestora: *„[...] da, foarte mulți copii sunt victime ale bullying-ului, în mediul rural, în mediul școlar, locul unde te aștepți să nu se întâmple acest lucru, pentru că vorbim de instituții educaționale. Da, sunt copii care în mod repetat sunt victime ale violenței, fie și domestice în familiile în care ei trăiesc. Impactul este unul foarte devastator pentru propria dezvoltare a copiilor, pentru că de la ea pornesc dificultăți educaționale, disfuncții în a-i socializa și a reuși să devină tinerii pe care ni-i dorim. Încă avem părinți care consideră că bătaia e ruptă din rai..."* (reprezentant ONG).

53 Oncioiu, S. I., Orri, M., Boivin, M., Geoffroy, M. C., Arseneault, L., Brendgen, M., ... & Côté, S. M. (2020). Early childhood factors associated with peer victimization trajectories from 6 to 17 years of age. Pediatrics, 145(5).

4.2.3 Izolarea unui copil (categorie ICVAC 203)

Copiii dezvoltă toleranță față de controlul coercitiv, numind "violență" doar vătămarea fizică

„În familie, violența poate consta în lovituri, bătăi, sau părinții iau lucrurile copilului, de exemplu telefonul, calculatorul. Sau îl pedepsesc să nu iasă din cameră vreo săptămână. Cea mai rea pedeapsă de la părinți ar fi cea cu mâncarea, să nu îți dea voie să mănânci."

— Adolescent 14-17 ani

Izolarea prin detenție și obstacolele reintegrării sociale

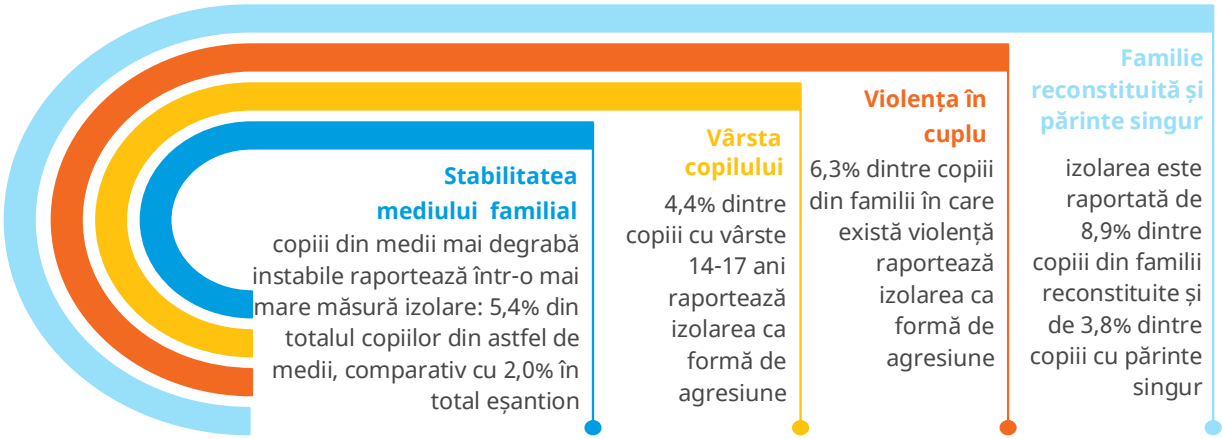
Detenția produce o formă profundă de izolare, ce poate alimenta recidiva, dacă după eliberare nu există sprijin imediat (un loc de muncă, un spațiu sigur de locuit): „să își găsească de lucru imediat după ce se eliberează. Dacă nu-și găsește și e și frig și nu are unde să se ducă fură ceva, lovește pe cineva ca să intre înapoi, să aibă un pat, să aibă mâncare, să aibă un televizor. E un mediu rău, dar măcar nu îngheață de frig și are ce să mănânce.

— Angajat în cadrul unei organizații

În centre de detenție, izolarea este uneori folosită ca măsură de siguranță, dar poate lua și forme mai subtile

„Dacă face ceva grav, îl mută singur într-o cameră, o săptămână, două. Depinde". Această formă de izolare instituțională, chiar dacă justificată prin nevoia de protecție, poate afecta dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. În detenție, izolarea poate lua și forme subtile, ca rezultat al dinamicilor dintre copii. Copiii percepuți ca „slabi" sau „timizi" sunt adesea ținuți la distanță, iar ceilalți evită să le ia apărarea pentru a nu fi asociați cu ei: *„Dacă unul e ținut deoparte, ceilalți încearcă să nu se bage, ca să nu fie și ei luați în vizor"*

— Copil, centru de detenție

Definiție categorie ICVAC: IZOLAREA UNUI COPIL (Categoria ICVAC 203)

Separarea copilului de alți copii sau adulți de care este apropiat, inclusiv când se află în centre de tip rezidențial, în arestul poliției sau în detenție *(precum plasarea unui copil în izolare solitară, separarea sau detenția în condiții umilitoare sau degradante, izolarea repetată a unui copil, impunerea unor restricții nerezonabile asupra libertății de mișcare ori a interacțiunilor sociale ale copilului).*

Prevalența izolării copilului

Izolarea a fost una dintre cele mai rar raportate forme de violență fizică împotriva copiilor, cu o prevalență de 2% de-a lungul vieții (reprezentând 42 de copii[54] din total eșantion) **și 1,3% în ultimele 12 luni** (27 de copii), la un nivel aproape identic cu agresiunea fizică gravă (2,3% de-a lungul vieții; 1,3% în ultimele 12 luni) și mult mai redusă decât agresiunea fizică minoră (14,3% și 9,9%). Această similaritate indică faptul că **izolarea are un profil de frecvență mai apropiat de formele severe de violență** decât de cele mai comune. Diferența redusă între prevalența izolării de-a lungul vieții și cea din ultimele 12 luni arată că mai mult de jumătate dintre experiențele raportate au avut loc recent. Această distribuție poate indica persistența fenomenului în prezent sau o capacitate mai ridicată de recunoaștere și raportare a izolării în intervale scurte de timp. În același timp, nu poate fi exclusă posibilitatea unei sub-raportări a episoadelor mai vechi, întrucât acestea pot fi mai dificil de reamintit și diferențiat cu precizie față de experiențele recente.

Potrivit analizei datelor din ancheta națională, nu s-au identificat diferențe semnificative în prevalența izolării în funcție de sex, mediul de rezidență, status socio-economic, etnie, prezența unei probleme de sănătate și/sau dizabilități, probleme de sănătate mintală/adicții în familie, frecvența conflictelor (toate $p \geq 0,05$). Totuși, există câteva tipare specifice care indică o concentrare a riscului în anumite grupuri.

Prevalența izolării crește odată cu vârsta – **adolescenții de 14-17 ani raportează izolare semnificativ mai frecvent** decât copiii de 0-2 ani (4,4% vs. 0,0%[55]), 3-6 ani (4,4% vs. 1,2%) sau 7-9 ani (4,4% vs. 1,2%), ceea ce arată că riscul de expunere la astfel de experiențe nu este uniform pe parcursul copilăriei, ci devine mult mai prezent în adolescență. Se observă, de asemenea, diferențe modeste după **nivelul de educație al părintelui**[56]: prevalența izolării este mai ridicată atunci când părintele are studii superioare (3,4%) și mai scăzută la studii medii (1,4%), deși amplitudinea variațiilor rămâne redusă și nu indică un gradient socio-educațional consistent.

Diferențe apar și în funcție de structura familiei: copiii care locuiesc în **familii monoparentale** prezintă o prevalență mai ridicată a izolării comparativ cu cei din familii nucleare (3,8% vs. 1,5%[57]), sugerând că situațiile în care un singur adult concentrează întreaga responsabilitate parentală pot amplifica vulnerabilitatea copilului. În același timp, prevalența izolării crește de la 1,5% în mediile stabile la 5,4% în **mediile mai degrabă instabile**[58] ceea ce sugerează că discontinuitățile relaționale, tensiunile persistente și lipsa predictibilității familiale pot amplifica riscul de expunere la izolare. În plus, în familiile în care a existat violență fizică între părinți de-a lungul vieții, izolarea apare mai frecvent (6,3% vs. 1,9%); diferența este aproape de pragul de semnificație statistică și reprezintă un semnal plauzibil, care necesită investigații suplimentare.

Este important de menționat că diferențele de mai sus dispar atunci când analizăm doar incidentele din ultimele 12 luni – în general,[59] nu se mai observă diferențe statistic semnificative în raport cu izolarea recentă, cel mai probabil ca efect al numărului foarte redus de cazuri raportate în intervalul scurt, ceea ce limitează capacitatea analizei de a detecta variații reale între subgrupuri.

Tiparul agresorului în izolarea copilului

În anchetă, izolarea a fost raportată în **27 de cazuri** în ultimele 12 luni. Deși reprezintă un număr relativ redus, totuși, **mediul școlar** apare ca sursă importantă de risc: **în 4 cazuri** au fost implicați profesori sau

54 Procentele din această secțiune trebuie interpretare cu atenție, întrucât baza de calcul este relativ redusă.

55 Distribuția cazurilor raportate de izolare diferă semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4)=20,8$, $p<0,001$ – cu o subreprezentare a copiilor 0-2 ani și o suprareprezentare a copiilor 14-17 ani.

56 Distribuția cazurilor raportate de izolare diferă semnificativ în funcție de educația părinților - $\chi^2(2)=7,18$, $p<0,05$.

57 Distribuția cazurilor raportate de izolare diferă semnificativ în funcție de structura familiei -$\chi^2(4)=19,5$, $p<0,001$.

58 $\chi^2(3)=17,4$, $p<0,001$. Direcția diferențelor se păstrează și atunci când nivelurile de stabilitate familială sunt analizate în mod agregat (stabil versus instabil).

59 Singura asociere care atinge pragul de semnificație statistică pentru izolarea în ultimele 12 luni este cea cu stabilitatea mediului familial ($\chi^2(3)=10,17$, $p<0,05$). Totuși, această analiză trebuie interpretată cu prudență, întrucât numărul absolut de cazuri din categoriile extreme este foarte redus (3 celule $N<5$), ceea ce poate influența stabilitatea estimării.

alt personal școlar, iar **în 10 cazuri -** colegi sau copii de vârstă apropiată. Această distribuție sugerează că izolarea apare în special în cadrul interacțiunilor din mediul școlar, atât în relațiile elev–personal, cât și între egali**.** În plus, **7 respondenți** au declarat că nu știu cine a aplicat izolarea, un nivel de incertitudine considerabil mai ridicat decât în cazul altor forme de violență fizică (de pildă, doar **1% dintre cei 205 respondenți** care au raportat violență fizică minoră). Diferența procentuală este importantă, dar trebuie interpretată cu precauție: baza mică de raportare pentru izolare face ca rezultatul să fie mai degrabă **un indiciu exploratoriu asupra caracterului impersonal al acestor practici sau a altor limitări de raportare,** decât un tipar structural. Acest aspect poate sugera și o mai mare ambiguitate contextuală în definirea sau percepția episoadelor de izolare.

Comparativ cu violența fizică în ansamblu, unde colegii, prietenii sau alți copii de vârstă apropiată predomină în raportarea **profilului agresorului** (aproape doua treimi din cazuri), **izolarea are o distribuție mai uniformă între părinți, profesori sau alt personal școlar și egali**. Această configurație subliniază caracterul său **hibrid** – la intersecția dintre violența parentală, violența exercitată în mediul instituțional și violența între egali. Spre exemplu, în aproape **jumătate dintre cazuri, izolarea** a fost aplicată de persoane din sfera familială sau intimă: cele mai multe de **părinți sau parteneri ai părinților**. În plus, în 2 situații au fost raportate în contextul îngrijirii alternative, prin implicarea asistenților maternali sau a persoanelor responsabile de plasament.

Locuri și medii de manifestare a izolării copilului

Școala este principalul spațiu în care a fost raportată izolarea (11 din 27 din cazuri). Totuși, izolarea nu se limitează la mediul școlar: în **5 cazuri a survenit acasă, iar în 4 – în alte spații închise frecventate de copii – locuri de joacă, săli de sport sau centre comerciale**. Mai rar, izolarea a avut loc chiar în locuința agresorului, alta decât domiciliul copilului (2) sau în spații comunitare deschise (3). Această răspândire arată că izolarea nu se limitează la un context unic, ci poate surveni atât în mediul educațional și familial, cât și în spații publice sau recreative. Totuși, aceste rezultate provin dintr-un număr foarte mic de cazuri, motiv pentru care trebuie interpretate cu prudență.

Izolarea este raportată proporțional mult mai frecvent în spații comunitare închise, fiind de peste trei ori mai prezentă în astfel de medii decât alte forme de violență fizică. Totuși, ea apare și în spații deschise și vizibile, dar la un nivel de aproximativ jumătate față de cel la care se manifestă violența fizică întâlnită în astfel de contexte. Izolarea nu depinde, astfel, exclusiv de contexte restrânse și delimitate, ci poate fi exercitată și în locuri publice; chiar și în spații publice, copiii pot fi separați și excluși, în ciuda vizibilității și a prezenței altor persoane.

Datele calitative arată că diverse forme de separare și restricționare sunt utilizate de adulți ca măsuri disciplinare atât în familie, cât și în servicii rezidențiale pentru copiii aflați sub măsură de protecție specială. Acestea variază de la privări (restricționarea accesului la telefon, computer, televizor, participarea la activități și, în unele situații, la hrană) până la limitări ale libertății de mișcare (de exemplu, solicitarea copilului de a rămâne în cameră sau împiedicarea temporară de a părăsi un spațiu).

„Se interzice accesul la telefon și televizor și trebuie să facem curățenie în cameră. Nu foarte mult, de exemplu, dacă ești pedepsit în cameră să zic, stai o jumătate de oră în cameră, că ai comentat sau stai 5 minute, că să te calmezi că ești prea nervos ... în timpul ăla stai în cameră să faci curat, citești, sau dacă vrei pur și simplu te relaxezi" (copil, servicii rezidențiale).

În timp ce unele dintre aceste practici pot avea un rol de reglare emoțională sau disciplinare pe termen scurt, altele - prin durată, condiții sau caracter coercitiv pot genera experiențe de control și constrângere, apropiindu-se de forme de violență psihologică și, în anumite situații, de izolare.

În percepția copiilor există o distincție între ceea ce numesc „pedeapsă" (interdicții, privări, stat în cameră pe durate scurte) și ceea ce numesc „violență" (a fi loviți „serios", inclusiv cu obiecte). Această distincție arată că unele practici coercitive care implică diverse forme de separare și restricționare ajung să fie normalizate și nu sunt recunoscute de copii ca forme de abuz. În consecință, datele calitative sugerează că **izolarea poate funcționa, în anumite contexte, ca un mecanism coercitiv care reflectă**

atât controlul exercitat de către adulți, cât și dificultatea copiilor de a distinge între ceea ce este perceput ca „normal" și ceea ce constituie, în fapt, „violență".

„Aici, nu, la noi nu se întâmplă ca în loc de loviri sau bătăi...de exemplu, dacă facem ceva, uite, noi avem telefoane și nu ai voie la telefon dacă ai fost obraznică sau ai făcut nu știu ce" (fată, servicii rezidențiale).

„(Ce alte pedepse le considerați "normale"?) Fără telefon. Să nu mai ieși afară. (dar care considerați voi că e pedeapsă "normală" și care e violență?) Violență e când îți dă la modul serios. Cu biciul, cu joarda, cu cureaua...cu coada de mătură...aia e violență" (copil din comunitate romă)

Copiii cu dizabilități sau cu probleme de sănătate mintală reprezintă o categorie cu vulnerabilitate sporită. Conform clasificării ICVAC (Categoria 203), izolarea copilului include nu doar separarea copilului de ceilalți, ci și impunerea unor restricții nerezonabile asupra libertății de mișcare (fizice, mecanice sau chimice), ceea ce acoperă și practicile de contenționare. Datele calitative, precum și rapoartele unor organisme naționale[60] și internaționale[61] de monitorizare semnalează **cazuri documentate de contenționare** și izolare în servicii rezidențiale și instituții de psihiatrie, în pofida riscurilor majore pe care le presupun. Deși contenționarea poate fi folosită doar în situații de pericol iminent pentru copil sau pentru alte persoane și numai după ce toate alternativele non-coercitive au fost epuizate[62], în situațiile semnalate contenționarea a fost asociată cu presiuni structurale, cunoscute la nivelul instituțiilor, de deficit de personal specializat.

În mod similar, **separarea nejustificată de familie** a copilului poate fi încadrată ca izolare. Un interviu realizat în cadrul studiului cu o organizație implicată în monitorizarea independentă a serviciilor rezidențiale pentru copiii cu dizabilități a evidențiat o situație în care separarea unui copil de familie pare să fi fost fundamentată mai degrabă pe considerente administrative, birocratice sau materiale – precum starea de curățenie a locuinței ori absența de la cursurile online – în lipsa unei evaluări multidimensionale riguroase a interesului superior a copilului și a implementării unor măsuri de sprijin pentru familie, conducând astfel la o separare nejustificată a copilului de părinți. În absența unui cadru metodologic clar și unitar, a unui proces formal, structurat și fundamentat pe instrumente standardizate pentru determinarea interesului superior al copilului în decizii cu impact pe termen lung, precum separarea de familie sau reintegrarea familială, precum și a asigurării accesului la servicii adecvate de sprijin, măsurile luate riscă să nu răspundă obiectivului de protecție a copilului și să genereze efecte negative asupra bunăstării acestuia.

Concluzii privind violența fizică împotriva copilului

Violența fizică reprezintă una dintre cele mai răspândite și persistente forme de violență împotriva copiilor, cu un impact semnificativ asupra dezvoltării lor emoționale, sociale și fizice. Prevalența generală ridicată (16,2% de-a lungul vieții și 11,1% in ultimele 12 luni), alături de distribuția transversală în toate mediile de viață, confirmă caracterul sistemic al fenomenului. Deși agresiunea fizică minoră este cea mai frecventă formă de violență fizică, agresiunea fizică gravă și izolarea, deși afectează proporții mai reduse de copii, prezintă consecințe severe și sunt mai puternic asociate cu vulnerabilități familiale, comunitare și structurale.

Un aspect important care reiese din analiza datelor este diferența majoră între prevalența declarată și nivelul cazurilor care ajung în atenția autorităților. Doar aproximativ 15% din incidentele de violență fizică declarate în cadrul anchetei sunt sesizate formal, în special cele care privesc agresiuni fizice grave (24%), evidențiind praguri ridicate de sesizare formală. Datele administrative centralizate de ANPDCA[63]

60 https://www.consiliuldemonitorizare.ro/wp-content/uploads/2025/05/Raport-CTF-%E2%80%9EAlexandra-CTF-%E2%80%9EMarian-CTF-%E2%80%9ECristina-Mun.-Slobozia-jud.-Ialomita.pdf; https://www.consiliuldemonitorizare.ro/wp-content/uploads/2025/02/Raport-CRCDN-Targu-Mures-1.pdf; https://www.crj.ro/strigatul-copiilor-cu-dizabilitati-institutionalizati-ilegal-de-catre-dgaspc-mures/

61 Report to the Romanian Government on the visit to Romania carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), 2023 Disponibil la: https://rm.coe.int/1680acbdde

62 CRC/C/GC/24, 2019, §95(f)

63 Date disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

indică un număr de 2.356 cazuri de copii 0-17 ani victime ale violenței fizice înregistrate în 2024, iar cele furnizate de Ministerul Public surprind faptele investigate și finalizate cu trimitere în judecată din sfera agresiunii fizice grave, respectiv 555 cazuri în 2024. În datele administrative se observă o tendință de creștere constantă a numărului de cazuri înregistrate în perioada 2020-2024, ceea ce sugerează atât o incidență reală mai ridicată, cât și o îmbunătățire a mecanismelor de identificare și raportare.

Având în vedere proporția redusă a cazurilor de violență care ajung în atenția autorităților, potrivit datelor studiului de prevalență, datele administrative centralizate de ANPDCA pot fi interpretate ca reflectând preponderent segmentul de violență care depășește pragul de sesizare formală. Această discrepanță sugerează că o parte dintre situațiile de violență rămân în afara vizibilității instituționale și, implicit, a intervenției și protecției formale. Acest decalaj reflectă persistența barierelor de raportare la nivel individual și familial, precum normalizarea violenței, teama de consecințe sau dependența față de agresor, cât și a limitărilor structurale ale mecanismelor de identificare timpurie și sesizare, ceea ce restrânge capacitatea sistemului de a răspunde preventiv și de a interveni înainte de escaladarea către forme mai severe de abuz.

Atât datele din studiu, cât și cele administrative converg în identificarea preadolescenței și adolescenței (10–17 ani) ca perioade de vulnerabilitate crescută, în care dinamica socială, intensificarea conflictelor între egali și abilitățile de autoreglare și relaționare insuficient consolidate cresc probabilitatea apariției violenței fizice. Diferențele sunt reduse între prevalențele în mediul urban și cele în rural, sugerând că violența fizică este un fenomen distribuit uniform între medii, cu rădăcini culturale și sociale. Băieții sunt afectați ușor mai frecvent, o tendință asociată toleranței mai mari față de utilizarea forței în socializarea masculină și a conflictelor fizice între egali, aspecte susținute și de relatările copiilor.

Datele din anchetă arată că școala (52%), familia (25%) și comunitatea (24% spații deschise, străzi, parcuri, etc și 6% spații închise precum loc de joacă, sală de sport, etc) sunt principalele locuri în care copiii experimentează agresiuni. În peste jumătate din cazurile de violență fizică autorii sunt colegi, prieteni sau copii de vârstă apropiată (63%), arătând ca violența fizică are loc în special între egali, în mediul școlar și comunitar. Cu toate acestea, familia rămâne un context esențial, cu părinții indicați ca agresori în 22% dintre cazuri și frații în 10%, indicând persistența pedepsei corporale ca metodă de disciplinare și un nivel ridicat de normalizare culturală a violenței. Prezența profesorilor sau a altui personal școlar în 5% dintre cazuri indică faptul că formele de disciplinare coercitive se reproduc și în mediul educațional.

Datele calitative indică un continuum al riscului, de la forme minore, frecvente, minimizate sau normalizate, la episoade grave, asociate cu vulnerabilități acumulate și instabilitate familială, până la forme coercitive de separare sau restricționare a accesului la obiecte sau activități, aflate la limita dintre disciplină și izolare sau alte forme de abuz. În absența intervențiilor timpurii și coerente, situațiile de agresivitate minoră tind să se repete, să se acumuleze și să se transforme în forme mai severe.

Prezența violenței fizice în toate aceste forme și contexte evidențiază limitele mecanismelor actuale de prevenire, protecție și intervenție. Printre acestea se numără practicile neomogene la nivel local de identificare, raportare și intervenție, supravegherea inegală și capacitatea variabilă de răspuns a școlilor la cazurile de violență, colaborarea interinstituțională fragmentată (între educație, sănătate, protecție socială, poliție, justiție și protecția copilului), accesul limitat la servicii specializate (precum consiliere psihologică, sprijin parental) în special în zonele rurale și în comunitățile marginalizate.

Combaterea violenței fizice necesită o abordare integrată, multi-sectorială și coerentă, care să vizeze simultan schimbarea normelor culturale, întărirea intervențiilor școlare și comunitare, sprijinirea familiilor vulnerabile și consolidarea mecanismelor instituționale de raportare, monitorizare și răspuns.

Agresiunea fizică gravă

Agresiunea fizică gravă este a doua cea mai întâlnită formă de violență fizică împotriva copilului (2,3% de-a lungul vieții și 1,3% în ultimele 12 luni), având consecințe semnificative asupra sănătății fizice și psihice a copiilor. Deși mai puțin frecventă decât agresiunea fizică minoră, agresiunea fizică gravă afectează în mod disproporționat anumite categorii de copii reflectând inechități structurale persistente și riscuri diferențiate în mediile de viață ale acestora.

Datele cantitative arată că băieții, copiii aflați în perioada preadolescenței și adolescenței (în special cei de 10–13 ani), precum și cei care trăiesc în familii cu resurse socio-economice reduse, în familii reconstituite sau monoparentale, sau în gospodării marcate de instabilitate, conflicte, evenimente adverse repetate, probleme de sănătate mintală și adicții prezintă riscuri mai ridicate de victimizare. Datele calitative arată cum factorii de risc identificați în cadrul anchetei se cumulează pentru copiii de etnie romă, din comunități marginalizate, precum și cei din centre rezidențiale și centre de detenție, amplificând expunerea la violență fizică gravă.

Mediul școlar și spațiile comunitare sunt principalele locuri în care copiii sunt expuși agresiunilor fizice grave (indicate fiecare în aproximativ o treime dintre cazuri), în special prin violență între egali (54%), dar și prin pedepse corporale aplicate de profesori sau alt personal școlar (6%). Această distribuție evidențiază vulnerabilități în capacitatea mediului educațional de a preveni, descuraja și gestiona adecvat manifestările severe de violență între copii, dar și a practicilor disciplinare violente din partea personalului. În paralel, familia rămâne un context semnificativ al pedepselor corporale în condiții de stres cronic și funcționare precară, 24% dintre copiii victime indicând părinți drept autori ai agresiunii fizice grave, iar 7% persoane la care copiii se aflau în plasament.

Stilurile parentale neimplicate sau permisive, lipsa supravegherii și implicării adulților, constituie factori de risc, în timp ce nivelurile mai mari raportate în familiile cu stil echilibrat reflectă mai degrabă o capacitate crescută de recunoaștere și raportare a violenței. Lipsa raportării în familii profund instabile indică mai degrabă sub-raportare și normalizare a violenței, nu absența acesteia.

În ansamblu, datele arată că agresiunea fizică gravă asupra copiilor nu reprezintă doar un set de episoade severe, ci rezultatul cumulativ al vulnerabilităților individuale, relaționale și structurale. Lacunele care alimentează persistența fenomenului țin de prevenirea și răspunsul insuficiente în special în ferestrele de risc (10-13 ani) și în contexte marcate de violență între egali sau vulnerabilități familiale multiple Se remarcă absența unor mecanisme robuste de identificare timpurie a riscurilor, răspunsul neuniform al școlilor și serviciilor comunitare, precum și identificarea tardivă a familiilor cu probleme multiple , precum și de sub-raportarea sistemică, mai ales acolo unde violența este normalizată sau mascată.

Agresiunea fizică minoră

Agresiunea fizică minoră este cea mai frecventă formă de violență asupra copiilor în România, cu prevalențe ridicate atât de-a lungul vieții (14,3%), cât și în ultimele 12 luni (9,9%). Nivelurile mai mari raportate de băieți comparativ cu fetele sugerează influența unor norme culturale care tolerează mai mult sancțiunile fizice aplicate acestora. Copiii cu probleme de sănătate sau dizabilități sunt afectați într-o proporție mai mare, indicând vulnerabilități suplimentare. În experiența recentă, 1 din 10 copii este la risc de expunere la forme de agresiune fizică minoră indiferent de mediul de rezidență, ceea ce subliniază caracterul transversal al acestei forme de violență și necesitatea unor intervenții cu acoperire națională, integrate în sistemele de educație, protecție socială și sănătate pentru a ajunge la copii și familii din toate tipurile de comunități.

Expunerea copiilor la agresiune fizică minoră crește progresivă până în preadolescență și adolescență, unde se înregistrează cele mai ridicate valori pentru grupele 7-9 ani (15,5%), 10-13 ani (18,8%) și 14-17 ani (17,6%) pe parcursul vieții. Persistența incidentelor în experiența recentă pentru copiii de 7–13 ani (peste 12%) indică aceste intervale ca ferestre critice în care competențele emoționale sunt în formare, iar conflictele între egali sunt frecvente. Agresiunea repetată în aceste perioade sensibile de dezvoltare poate contribui la interiorizarea violenței ca mod de relaționare și la acumularea unor vulnerabilități socio-emoționale.

Agresiunea fizică minoră este predominant o violență între egali, 64% dintre faptele recente fiind comise de colegi, prieteni sau copii de vârstă apropiată. Concentrarea cazurilor în mediul școlar (53%), evidențiază lacune în capacitatea sistemului educațional de a preveni și gestiona consecvent violența între copii, inclusiv în ceea ce privește influența normelor de grup și dinamica relațiilor dintre elevi. Utilizarea pedepsei corporale de către cadre didactice sau alt personal școlar (4% dintre copii îi indică drept autori în ultimele 12 luni), în pofida interdicției legale, relevă limitări în mecanismele de supraveghere și prevenire a practicilor disciplinare violente.

La nivel comunitar, spațiile publice reprezintă un context suplimentar de risc (22% dintre cazuri), indicând lacune în supravegherea și siguranța mediilor frecventate de copii, în special în zonele caracterizate prin control social redus și infrastructură de protecție insuficient dezvoltată.

Familia rămâne un context semnificativ, cu 27% dintre incidente petrecute acasă în ultimele 12 luni. Părinții sunt implicați în 21% dintre cazuri, iar frații în 10%, ceea ce arată persistența practicilor coercitive. Prevalențele similare în familii cu statut socio-economic diferit și valorile ridicate în familii cu studii superioare indică faptul că agresiunea fizică minoră este influențată mai degrabă de norme culturale care susțin pedepsele corporale ca metode educaționale, decât de resursele materiale sau nivelul educațional. Diferența față de media regională din Europa și Asia Centrală (peste 30%)[64], sugerează o posibilă subraportare a violenței din familie, indicată și în datele calitative, explicată de loialitatea copiilor față de părinți și teama de consecințe.

Riscul este semnificativ mai mare în familiile afectate de probleme de sănătate mintală, adicții, conflicte sau violență în cuplu, ceea ce indică nevoia unor mecanisme integrate de identificare timpurie a situațiilor de risc.

În ansamblu, agresiunea fizică minoră este o formă frecventă, normalizată și adesea repetitivă, care poate reprezenta etapa premergătoare a unor forme mai severe de abuz. Având în vedere prevalența ridicată, concentrarea în relațiile dintre copii, dar și rolul părinților, impactul cumulativ documentat asupra sănătății și dezvoltării copiilor[65], combaterea ei necesită intervenții timpurii, multisectoriale (educație, protecția copilului, sănătate, poliție, justiție) susținute, o schimbare culturală profundă a normelor care tolerează violența „ușoară" și o educație parentală și a copiilor orientată spre nonviolență și non-discriminare.

Izolarea

Izolarea apare ca o formă rar raportată de violență fizică, însă profilul său de prevalență și severitate este comparabil cu cel al violenței fizice grave, ceea ce îi conferă o relevanță substanțială pentru protecția copilului Distribuția relativ apropiată între prevalența pe parcursul vieții (2% sau 45 de cazuri) și cea din ultimele 12 luni (1,3% sau 27 de cazuri) indică faptul că izolarea este un fenomen persistent, nu aparține doar trecutului, ci continuă să fie prezent în experiențele recente ale copiilor. Deși nu se observă diferențe consistente între sexe, niveluri socio-economice sau medii de rezidență, datele arată o vulnerabilitate mai ridicată la adolescenți (14-17 ani), copii din familii reconstituite sau monoparentale, din medii familiale instabile, afectate de evenimente adverse, violență domestică.

Contextual, izolarea este raportată atât în mediul școlar, cât și în familie sau în alte spații închise frecventate de copii, precum locuri de joacă, săli de sport. Sunt raportați agresori din sfera familială sau intimă (părinții, partenerii de viață ai părinților, persoane la care copiii erau în plasament la acel moment), precum și personal școlar, semnalând persistența unor practici disciplinare necorespunzătoare în contexte multiple de viață, dar și copii de vârstă apropiată. Nivelul ridicat de incertitudine privind identificarea agresorului față de alte forme de violență (25% sau 7 cazuri autorii sunt necunoscuți) semnalează o posibilă ambiguitate contextuală în definirea sau percepția episoadelor de izolare, arătând necesitatea creșterii nivelului de conștientizare a copiilor cu privire la drepturile lor și limitele disciplinării.

Datele calitative evidențiază că diverse forme de separare sau restricționare a acesului la obiecte sau activități, utilizate ca metode disciplinare în familie sau în servicii rezidențiale, pot degenera în forme

64 UNICEF, Where we live and learn: violence against children in Europe and Central Asia, TransMonEE Analytical Series, UNICEF Regional Office for Europe and Central Asia, Geneva 2025.

65 Corporal punishment of children: the public health impact. Geneva: World Health Organization; 2025. https://doi.org/10.2471/B09424 . Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Raportul arată că pedepsele corporale aplicate copiilor au consecințe profunde și de durată asupra sănătății și dezvoltării acestora. Dincolo de vătămările imediate, ele declanșează reacții biologice nocive, inclusiv niveluri ridicate de stres și modificări în dezvoltarea creierului, care pot afecta funcționarea emoțională și cognitivă. Pe termen lung, copiii expuși la pedepse corporale prezintă un risc mai mare de comportamente agresive, dificultăți școlare și de adaptare socială, contribuind totodată la perpetuarea violenței la nivel individual și societal.

de izolare sau violență psihologică în funcție de durată, condițiile în care sunt aplicate și caracterul lor coercitiv. Perceperea acestor practici ca „pedepse normale” de către copii sugerează o normalizare a acestor practici și dificultăți în delimitarea dintre disciplină și abuz, constituind un factor de sub-raportare.

Sunt semnalate, de asemenea, cazuri documentate de contenționare și izolare în servicii rezidențiale pentru copii cu dizabilități - unde aceste practici sunt interzise - precum și în instituții de psihiatrie pediatrică, unde limitele impuse de standardele existente au fost depășite. Aceste situații semnalate, reflectă disfuncționalități în mecanismele de prevenire și control al utilizării măsurilor restrictive pe fondul unor presiuni structurale recurente, precum deficitul de personal specializat. În mod similar, separarea copilului cu dizabilități de familie poate funcționa ea însăși ca o formă de izolare atunci când deciziile sunt influențate preponderent de constrângeri administrative sau materiale, pe fondul unor lacune sistemice, precum absența serviciilor de sprijin familial și lipsa unei metodologii unitare de evaluare și determinare a interesului superior al copilului în luarea deciziilor cu impact pe termen lung.

Prin urmare, datele indică faptul că, deși prevalența raportator în cadrul studiului este redusă față de alte forme de violență, izolarea semnalează vulnerabilități structurale și relaționale, precum existența unor mecanisme coercitive normalizate în mediile de creștere, educare și îngrijire, adesea nerecunoscute de copii ca forme de abuz. Persistă lacune în delimitarea dintre disciplinarea acceptabilă și practicile coercitive, limitări în formarea părinților și profesioniștilor (educație, sănătate, protecție) privind alternativele non-violente, deficite în mecanismele de raportare și supraveghere în școli și servicii rezidențiale, precum și insuficienta informare a copiilor privind drepturile lor și recunoașterea formelor de izolare ca abuz.

4.3 Violența sexuală împotriva unui copil (categorii ICVAC 301-303)[66]

Violența sexuală este prezentă, dar semnificativ **subraportată**. Prevalența identificată în cercetare este de 3,5% - reprezentând aproximativ 130.000 copii afectați în decursul vieții - și de 1,7% în decursul ultimelor 12 luni.

Datele oficiale evidențiază o **creștere constantă** a cazurilor de abuz sexual - ce include toate formele de violență sexuală, fără diferențiere conform ICVAC - în intervalul 2020-2024 (de la 1.045 în 2020 la 1.865 în 2024). Această evoluție ar putea fi pusă atât pe seama intensificării reale a fenomenului, cât și a unei mai bune identificări și raportări a cazurilor de către instituțiile competente.

Vârsta este un predictor puternic al riscului. Copiii cu vârste 14-17 ani reprezintă categoria cea mai expusă la forme de violență sexuală (prevalență identificată în cercetare de 12% **în rândul adolescenților**, comparativ cu 3,5% la nivelul întregului eșantion). În cadrul segmentului de adolescenți se înregistrează și cel mai ridicat procent pentru violența sexuală online (11%).

Datele oficiale confirmă același lucru: aproape jumătate dintre cazurile oficiale sunt înregistrate în categoria de vârstă 14-17 ani. Ei sunt urmați de preadolescenți (10-13 ani), implicați în aproximativ 1 din 3 cazuri, și de copiii între 7 și 9 ani, pentru care abuzurile reprezintă circa 1 din 14 cazuri. Riscul crește odată cu vârstă și expunerea la contexte sociale și online.

Circa 90% din cazurile de abuz sexual centralizate de ANPDCA au victime copii de sex feminin, iar băieții reprezintă puțin peste 10% din totalul cazurilor raportate în perioada 2020-2024. Acest procent pare însă subestimat din cauza **stigmatizării și a subraportării**, datele din cercetare sugerând o distribuție mai degrabă echilibrată pe sexe (3,7% în rândul fetelor și 3,4% în rândul băieților).

În studiul de prevalență, raportarea abuzului sexual este sensibil mai ridicată în urban, în timp ce datele oficiale consemnează un număr mai mare de cazuri în rural. Aceasta poate indica niveluri diferite de conștientizare și raportare: conștientizare mai ridicată în urban, în timp ce în rural cazurile sunt **identificate mai degrabă de autorități**.

Datele oficiale arată că în 41% din cazurile de abuz sexual (2020-2024) agresorul este **din familie** - părinte, frate, soră, rudă apropiată sau concubin. În situațiile produse în familie, părinții sunt responsabili pentru aproape jumătate dintre fapte. Deosebit de grav este faptul că în peste o treime dintre aceste cazuri, victima minoră se afla într-o relație de parteneriat cu agresorul.

Digitalizarea amplifică riscul și escaladarea abuzului: victimizarea online se poate transforma apoi în abuzuri offline, ceea ce indică existența unui continuum între online și offline. Conform datelor oficiale, în perioada 2020-2024 au fost înregistrate aproximativ 2.100 cazuri de violență sexuală fără contact asupra copiilor, reprezentând o treime din totalul victimelor violenței sexuale. Pentru aceeași perioadă, **pornografia infantilă** (fără a distinge între mediul online sau fizic) însumează peste 90% din cazurile de violență sexuală fără contact: "*La noi în școală se mai întâmplă și un fel de prostituție online. Adică sunt fete care fac poze, filmulețe și efectiv le vând. Fac poze și video-uri cu ele dezbrăcate și le vând. Pe 5 euro sau pe 10 euro. A încercat psiholoaga școlii să vorbească cu ele. Părinții lor nu neapărat știu lucrurile astea. Că e o rușine pentru ele să le spună. La școală se știe, dar nu merge nimeni la părinte să îi spună...uite, fata ta face asta și asta. Noi ne-am obișnuit cu ideea, sunt mai multe fete. La mine în clasă este una care face asta, la ea încă una, la ea chiar două sunt în clasă. Cele care fac chestiile astea sunt unite, se cred șmechere. Au intrat singure în anturajul acesta*" (focus grup cu fete, 14-17 ani)

66 Aproape 130.000 copii - număr de copii calculat pornind de la totalul de copii înregistrat la Institutul Național de Statistică (INS) (populația după reședință), 2025 – 3.610.644.

Definiție categorie ICVAC: VIOLENȚA SEXUALĂ ÎMPOTRIVA UNUI COPIL

Orice act deliberat, nedorit și neesențial, de natură sexuală, indiferent dacă este vorba de fapta consumată sau de tentativă, care este săvârșit împotriva unui copil, inclusiv în scopul exploatării și care provoacă sau prezintă un risc substanțial de a provoca vătămări, durere sau suferință psihologică.

Date administrative privind violența sexuală împotriva copilului

Datele centralizate de ANPDCA arată o creștere constantă a cazurilor de abuz sexual în intervalul 2020–2024. Datele includ toate formele de violență sexuală sub categoria generală de „abuz sexual", fără a se face o încadrare a acestora pe categoriile recomandate de ICVAC (viol asupra unui copil, agresiune sexuală, violență sexuală fără contact) sau corelare cu infracțiunile sexuale prevăzute de Codul Penal. În lipsa acestor dezagregări, datele pot fi utilizate doar cu titlu orientativ în ceea ce privește aprecierea amplorii generale a fenomenului și nivelul reacției instituționale.

Tabelul de mai jos prezintă date defalcate pe sexe, mediu de rezidență și vârsta copilului, precum și numărul cauzelor în care a fost dispusă urmărirea penală a agresorului.

Tabel 4 - Număr total de victime ale abuzului sexual, pe medii și grupe de vârstă, număr de cazuri pentru care s-a dispus urmărirea penală

An	Total	Urban	Rural	Băieți	Fete	<1 an	1–2 ani	3–6 ani	7–9 ani	10–13 ani	14–17 ani	>18 ani	Nr. cazuri pentru care s-a dispus urmărirea penală a agresorului
2020	1.045	380	665	142	903	0	2	58	89	331	563	2	773
2021	1.349	502	847	173	1.176	1	3	56	102	390	795	2	1.041
2022	1.485	561	924	182	1.303	0	6	54	106	468	844	7	1.108
2023	1.504	605	899	172	1.332	1	1	58	101	471	864	8	1.129
2024	1.865	670	1195	212	1.653	1	4	81	113	444	1.204	18	1.126
Total	**7.248**	**2.718**	**4.530**	**881**	**6.367**	**3**	**16**	**307**	**511**	**2.104**	**4.270**	**37**	**5.177**

Sursa datelor: ANPDCA, statistici disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

Între 2020 și 2024, cazurile de abuz sexual aproape s-au dublat (de la 1.045 în 2020 la 1.865 în 2024). Această evoluție ar putea fi pusă atât pe seama intensificării reale a fenomenului (după cum susțin reprezentanții Ministerului Public), cât și a unei mai bune identificări și raportări a cazurilor de către instituțiile competente ca urmare a campaniilor și activităților de prevenire desfășurate (perspectivă susținută de reprezentanții ANPDCA). Reprezentanții organizațiilor nonguvernamentale consideră că în ceea ce privește cazurile de abuz sexual este vorba de sub-raportarea acută a fenomenului.

Analiza pe grupe de vârstă arată că, între 2020 și 2024, **adolescenții (14–17 ani)** sunt cei mai expuși, fiind implicați în aproximativ 1 din 2 cazuri de abuz sexual. Ei sunt urmați de preadolescenți (10–13 ani), implicați în aproximativ 1 din 3 cazuri, și de copiii între 7 și 9 ani, pentru care abuzurile reprezintă circa 1 din 14 cazuri. Copiii de vârstă mică (1–6 ani) nu sunt feriți, fiind afectați în aproximativ 1 din 25 cazuri, iar abuzurile asupra copiilor sub un an, deși rare, se înregistrează în fiecare an. Aceste date confirmă faptul că, totuși, violența sexuală afectează copiii de toate vârstele.

Fetele sunt cele mai frecvente victime ale abuzurilor sexuale (aproximativ 88% din cazurile din perioada 2020-2024), în timp ce băieții reprezintă aproximativ 12% din total, un procent posibil subestimat din cauza stigmatizării și a sub-raportării.

În mediul rural sunt înregistrate mai multe cazuri de abuz sexual conform datelor centralizate de ANPDCA pentru perioada 2020-2024 (55%, față de aproape 45% în mediul urban).

În medie, între 2020 și 2023, pentru 75% dintre cazurile centralizate anual în evidențele ANPDCA a fost dispusă **urmărirea penală a agresorului**, dar în 2024 proporția a scăzut la circa 60%. O posibilă explicație pentru scăderea procentului agresorilor poate fi legată de dificultățile întâmpinate de organele de urmărire penală ca efect al modificărilor legislative succesive intrate în vigoare în cursul anului 2024[67].

În ceea ce privește mediile și locurile de manifestare a abuzurilor sexuale, în perioada 2020-2024 se remarcă faptul că 40% dintre suspiciunile de abuz înregistrate în evidențele DGASPC, centralizate de ANPDCA (Tabel 5) s-au petrecut în familie, iar aproximativ 60% dintre acestea au avut loc în „alte locații" (56,69%); în instituții, unități de învățământ, servicii rezidențiale sau la asistenții maternali profesioniști (3,34%).

Tabel 5 - Număr total de victime ale abuzului sexual, pe locuri și medii de manifestare

An/mediu	TOTAL	Familie	La AMP	Servicii rezidenţiale	Unităţi de învăţământ	Alte instituţii	Alte locaţii
2020	1.045	457	6	12	4	4	562
2021	1.349	554	6	14	3	1	771
2022	1.485	575	8	13	32	7	857
2023	1.504	598	11	11	25	4	855
2024	1.865	720	10	17	39	15	1.064
TOTAL	7.248	2.904	41	67	103	31	4.109

Sursa datelor - ANPDCA, statistici disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

Datele administrative furnizate de Ministerul Public relevă un număr ridicat de copii victime ale infracțiunilor de violență sexuală pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a autorului.

Tabel 6 - Număr copii victime ale infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (Legea 286/2009 și 217/2023) pe gen și relația victimei cu agresorul

Perioada 2020-2024	TOTAL	Gen		Relația victimei cu agresorul în familie				
		Fete	Băieți	TOTAL	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Alte rude de gradul IV	Parteneri
Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale (Legea 286/2009)	6.936	6.189	747	2.952	1.414	287	197	1.054
Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale (Legea 217/2023)	381	351	30	69	21	4	21	23
TOTAL	**7.317**	**6.540**	**777**	**3.021**	**1.435**	**291**	**218**	**1.077**

Sursa datelor: Ministerul Public, date furnizate pentru acest studiu

67 Legea 217/2023 cu modificările și completările ulterioare.

Datele Ministerului Public evidențiază **dimensiunea relațională și de gen** a violenței sexuale asupra minorilor. **Fetele** reprezintă în mod constant aproximativ 9 din 10 victime înregistrate în perioada 2020–2024, în timp ce **băieții** însumează în jur de 1 din 10 cazuri. Această distribuție sugerează caracterul structural de gen al fenomenului, reflectând inegalitățile de putere și vulnerabilitățile sociale ale fetelor în raport cu adulții din mediul familial sau de proximitate.

Datele administrative furnizate de Ministerul Public confirmă statisticile centralizate de ANPDCA, indicând că în numeroase situații autorul este un părinte, frate, soră, altă rudă de gradul IV sau partener (41,3% dintre cazurile petrecute în perioada 2020-2024). În cazurile de violență sexuală produse în familie, **părinții** apar ca principalii autori, fiind responsabili pentru aproape **jumătate dintre fapte**. Un aspect deosebit de îngrijorător este proporția ridicată a situațiilor în care victima actelor sexuale cu un minor[68] se află **într-o relație cu agresorul**, reprezentând peste o treime dintre cazurile în care autorul este membru al familiei.

4.3.1 Violul asupra unui copil (categorie ICVAC 301)

Definiție categorie ICVAC: VIOLUL ASUPRA UNUI COPIL (Categoria ICVAC 301)

Penetrarea vaginală, anală sau orală de natură sexuală a corpului unui copil cu orice parte a corpului sau obiect, cu sau fără folosirea forței și fără consimțământ, deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul sau deoarece nu și-a dat consimțământul.

Prevalența violului asupra copilului

Respondenții la chestionar nu au menționat violul ca formă de violență sexuală trăită în ultimele 12 luni și nici nu au declarat raportarea unor astfel de situații către autorități. Pentru perioada „de-a lungul vieții", un copil a formulat răspunsuri la chestionar care ar putea determina încadrarea experienței trăite (începerea consimțită a vieții sexuale, la vârsta de 13 ani, cu un adult) la categoria ICVAC „violul asupra unui copil" [69]. Respondentul este de sex masculin, cu vârsta între 15 și 17 ani, din mediul urban, fără dizabilități sau probleme de sănătate. Provine dintr-o familie nucleară, stabilă și funcțională, dar cu status socio-economic scăzut, în care nu s-au înregistrat conflicte semnificative, probleme de sănătate mintală ori consum de substanțe. Părinții au un nivel mediu de educație, un stil parental echilibrat și implicare ridicată, iar în familie nu au existat episoade de violență fizică între parteneri. Deși ancheta a evidențiat o singură persoană într-o astfel de situație, fapt care nu permite estimarea prevalenței fenomenului sau identificarea unor grupuri cu risc ridicat, cazul poate fi considerat un indicator minim al existenței acestui tip de abuz. Totodată, datele calitative sugerează că astfel de situații sunt frecvent însoțite de sentimente de rușine, teamă, stigmatizare și lipsa de încredere în autorități, factori care contribuie la subraportare. Cu toate acestea, întrucât copilul nu s-a auto-identificat explicit ca victimă a unui viol, este posibil ca situația să reflecte mai degrabă o dificultate de a recunoaște și interpreta corect evenimentul ca formă de agresiune sexuală.

Interviurile cu specialiștii și discuțiile din focus-grupurile cu copii confirmă că o astfel de experiență este percepută ca **profund stigmatizantă** și **foarte greu de împărtășit, ceea ce constituie bariere în dezvăluirea abuzurilor sexuale, mai ales dacă acestea se petrec în familie.** Aceste fapte sunt percepute ca subiecte tabu, ceea ce face ca victimele să se teamă că vor fi judecate, marginalizate sau etichetate negativ dacă își dezvăluie experiența. Conform unui reprezentant al unei instituții centrale, în numeroase familii și comunități, **vinovăția este adesea transferată victimei**, pentru a proteja agresorul de consecințele legale, mai ales atunci când acesta face parte din mediul apropiat. Potrivit reprezentanților organizațiilor neguvernamentale *„abuzurile sexuale față de copii nu sunt raportate din stigma care vine ulterior, excluziunea, excluderea socială și alte elemente similare"* (reprezentant ONG).

68 Infracțiunea de act sexual cu un minor a fost abrogată prin Legea 217/2023 și reclasificată în infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor prevăzută de art. 2181 Cod penal.

69 Faptă încadrabilă în funcție de legea penală în vigoare la data comiterii faptei la art. 220, Cod penal adoptat prin Legea 286/2009 sau la art.2181 Cod penal modificat prin Legea 217/2023.

Normalizarea culturală a unor forme de abuz reprezintă un alt factor care îngreunează atât conștientizarea de către victime a faptului că au fost supuse unei forme de violență sexuală, cât și raportarea cazurilor către instituții. Copiii romi intervievați au menționat frecvent situații de sarcini timpurii și "căsătorii" între minori. Percepțiile culturale pot transforma astfel de situații, care din punct de vedere juridic reprezintă încălcări grave ale drepturilor copilului, în experiențe social acceptate, integrate în logica tradițională a comunităților ca forme de viață socială și familială. Pentru fetele din unele comunități tradiționale căsătoria între minori este percepută ca normalitate sau ca obligație impusă de familie: *„Ele când se căsătoresc, nu știu. Căsătorit e impropriu-zis. Este un abuz asupra unui minor, lucrul asta (...) dar la rândul lor, tinerii ăștia, care au fost abuzați de mici, fac asta pe propriii copii. Ei cred că asta e tradiția (...) actul sexual îl încep mult prea devreme, la un copil atât de mic"* (reprezentant instituție locală). Un alt specialist subliniază că **mulți copii nu conștientizează că ceea ce li se întâmplă reprezintă un abuz sexual**, percepând situația ca parte a tradiției.

Lipsa de încredere în autorități a victimelor și a familiilor acestora și lipsa de reacție proactivă din partea unor instituții sau chiar învinovățirea victimelor contribuie la sub-raportarea violului asupra copilului: *„polițiștii stigmatizează fetele victime ale violenței sexuale, zicând că ele sunt vinovate, nu au ce căuta în bar sau cu un anumit tip de îmbrăcăminte sau de alt fel"* (reprezentant ONG). În alte situații, lipsa înțelegerii gravității faptei și a impactului pe termen lung asupra copilului victimă de către profesioniști are ca efect o atitudine de normalizare a violenței: *„un specialist în prevenirea și combaterea violenței sugerează unui asistent social că victima să se căsătorească cu agresorul, dacă între acesta și fată gravidă există o diferență mai mare de cinci ani (...) ca soluție a rezolvării cazului privind mama minoră. Astfel de norme și concepte negative duc la perpetuarea cazurilor de violență și la acceptarea acestora și lipsa de răspuns și reacție adecvată din partea autorităților și serviciilor".* De asemenea, *„**procesul de investigare a cazurilor de violență sexuală e atât de traumatizant** încât copiii și familiile acestora refuză să raporteze și să treacă prin tot acest calvar "* (reprezentant ONG).

În multe situații, violul este **încadrat greșit ca o infracțiune sexuală mai puțin gravă.** ONG-urile au atras atenția că autoritățile au tendința de a încadra violul la alte articole mai puțin grave, ceea ce ascunde prevalența reală a acestei forme de violență[70]. Reprezentanții instituțiilor locale menționează și faptul că, deseori, faptele de viol sunt incluse în statistici agregate, de exemplu „infracțiuni sexuale", care nu permit identificarea distinctă a infracțiunilor de viol.

Tiparul agresorului în violul asupra copilului

Datele cantitative culese nu oferă informații cu privire la profilul agresorului în cazurile de viol asupra copilului.

Specialiștii intervievați spun că, de cele mai multe ori, agresorii sunt persoane cunoscute copilului – membri de familie, alte rude apropiate, vecini sau prieteni de familie. Sunt menționate și cazuri în care agresorii au fost persoane din instituții sau din rețeaua de cunoștințe a familiei (interviuri reprezentanți ONG-uri, reprezentanți instituții centrale).

Copiii aflați în detenție menționează faptul că agresorii sexuali sunt colegii de detenție: *„Știu cazuri de băieți care au fost agresați sexual și s-a ajuns la raport medico-legal"* (copil din detenție).

Locuri si medii de manifestare a violului asupra copilului

Datele din cercetarea calitativă arată că unele medii par să fie mai favorizante pentru această formă de violență.

Familia și locuința copilului sunt locuri unde apar cazuri de viol, tocmai pentru că agresorul este adesea o rudă sau un apropiat al copilului (interviuri *reprezentanți ai instituțiilor locale și ai ONG-urilor participante la studiu).*

70 Fapt confirmat în „Raportul de control tematic privind investigarea și soluționarea cauzelor privind infracțiunile la viața sexuală cu victime minore de către Inspecția judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii", 2022.

În unele cazuri, violurile au loc în **instituții** în care copiii se află într-o situație de vulnerabilitate accentuată și nu beneficiază de protecție imediată. Deși, formal, există mecanisme de raportare a abuzurilor (precum linia unică 119), în practică copiii fie nu cunosc aceste instrumente, fie nu au acces efectiv la ele (de exemplu, nu au acces la telefon), fie nu dispun de capacitatea emoțională, cognitivă sau relațională necesară pentru a raporta abuzurile. Au fost semnalate astfel de situații în centre rezidențiale din sistemul de protecție a copilului și în centre de detenție. Această realitate este uneori confirmată de relatările directe ale copiilor. Într-unul dintre centrele de detenție unde au fost realizate interviuri, accentul cade pe violența dintre deținuți, fiind menționate explicit cazuri de agresiuni fizice și sexuale. Într-un alt centru, copiii se referă preponderent la violența verbală, intimidare și marginalizarea celor percepuți ca vulnerabili, în timp ce agresiunile sexuale sunt menționate mult mai rar și prezentate ca situații excepționale. Cu toate acestea, simplul fapt că existența lor este recunoscută indică un fenomen probabil sub-raportat.

Un reprezentant al unei instituții publice subliniază că, în multe cazuri, copiii nu verbalizează direct experiențele de abuz, ceea ce face necesară o vigilență sporită din partea profesioniștilor, dar și nevoia de instruire specifică: *„aceste abuzuri sexuale sunt într-adevăr dificil de identificat pentru că colegii trebuie să fie foarte, foarte atenți și...am mai și încercat să facem și instruiri pe tema aceasta, încât să fie identificate semnele... chiar dacă ei nu spun. Odată pentru că sunt cazuri cărora li se pare normal, aici vorbim nu doar de victime ci și de agresori, pentru că adesea avem cazuri în care minorul care este agresor a fost agresat de către un frate mai mare, de către un părinte. Așa se perpetuează. Și nu spun de teamă, cei care sunt victime sau, mă rog, de teama, dar nu neapărat în relație cu agresorul, ci în relație cu ceilalți"* (interviu reprezentant instituție centrală). Această observație din practică evidențiază atât riscul de victimizare a copiilor care au trecut prin experiența violului, cât și riscul de a perpetua violența sexuală în lipsa unui sprijin adecvat.

În comunitățile de romi "căsătoriile" între minori și sarcinile la vârste fragede sunt oarecum frecvente și chiar dacă în interviuri unii respondenți (copiii romi) nu le etichetează ca atare, acestea pot reprezenta situații de viol.

Date administrative privind violul asupra copilului

Ministerul Public colectează și raportează date despre violența sexuală structurate pe infracțiuni distincte, dar identifică în mod separat victimele minore doar în cauzele finalizate cu trimiterea în judecată (prin rechizitoriu sau acorduri de recunoaștere a vinovăției). Această divergență metodologică face dificilă corelarea cu rezultatele cantitative ale prezentei cercetări.

Pentru analiza datelor administrative privind această formă de violență au fost luate în considerare date statistice pentru perioada 2020-2024, perioada în care Legea nr. 217/2023 a adus modificări Codului Penal privind o serie de aspecte referitoare la violența sexuală.[71]

Categoriei ICVAC „violul unui copil" (301) i se circumscriu infracțiunea de viol (art.218) și act sexual cu un minor (art.220) din Codul Penal adoptat prin Legea 286/2009, precum și infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor (art.218[1]) din Codul Penal modificat prin Legea 217/2023. Pentru infracțiunea de viol

71 Prin Legea nr. 217/2023 a fost introdusă distinct infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor (art. 218[1] Cod penal), iar concomitent au fost abrogate dispozițiile art. 220 Cod penal referitoare la actul sexual cu un minor și cele ale art. 221 alin. (1)–(2), (5)–(6) Cod penal, privind coruperea sexuală a minorilor. Aceste precizări sunt necesare întrucât: modificările legislative au determinat atât renumerotarea textelor de lege, cât și extinderea conținutului normativ al infracțiunilor. Noua incriminare prevăzută de art. 218[1] Cod penal integrează elemente din conținutul constitutiv al infracțiunii de viol (art. 218 Cod penal anterior), precum și din cel al infracțiunii de act sexual cu un minor (art. 220 Cod penal anterior). Elementul material rămâne identic celui prevăzut pentru viol (art. 218 Cod penal), constând în săvârșirea unui raport sexual, a unui act sexual oral sau anal ori a altor acte de penetrare vaginală sau anală. Prin urmare, la stabilirea prevalenței violenței sexuale sub forma violului asupra minorilor, trebuie avute în vedere și datele administrative care fac referire la vechile incriminări, respectiv viol și act sexual cu un minor. Violul „acoperă toate actele de penetrare, indiferent dacă au fost comise de agresor asupra victimei sau dacă victima a fost obligată să facă acest lucru", iar infracțiunea de agresiune sexuală va fi incidentă în cazul altor acte de natură sexuală decât cele prevăzute de art. 218 din Codul penal, cu alte cuvinte acte care nu presupun penetrare sau act sexual oral, săvârșite sub imperiul constrângerii sau al stărilor asimilate acesteia (expunere de motive C.pen.). Criteriul de distincție între actul sexual cu un minor și coruperea sexuală a minorilor, sub aspectul elementului material, constă în aceea că, în cazul actului sexual cu un minor, elementul material constă într-un act de penetrare sau act sexual oral, în timp ce în cazul coruperii sexuale de minori, elementul material constă în alte acte de natură sexuală.

săvârșit asupra unui minor prevăzută de noua incriminare datele administrative furnizate de Ministerul Public nu permit extragerea numărului victimelor acestei forme de violență sexuală. Datele furnizate pentru cele două infracțiuni prevăzută de vechea incriminare și cumulate sub denumirea *violul unui copil* evidențiază o prevalență ridicată a acestei forme de violență împotriva copilului în România.

Tabel 7 - Număr copii victime ale violului unui copil în raport de totalul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (prevăzute de Codul penal adoptat prin Legea 2086/2009), după gen și în familie, după relația victimei cu agresorul (2020-2024)

2020-2024	Gen			Relația victimei cu agresorul, fapte în familie				
	TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fiu / fiică	Frate / soră	Alte rude	Parteneri
Violența sexuală, din care:	6.936	6.189	747	2.952	1.414	287	197	1.054
Violul unui copil[72]	4.074	3.770	304	2.750	1.298	273	140	1.039

Sursa datelor: Ministerul Public (statistici furnizate de Parchetul General și DIICOT pentru prezentul studiu)

Violul unui copil reprezintă **aproximativ 3 din 5 infracțiuni** de violență sexuală asupra copilului. Raportat la genul victimelor, violul unui copil reprezintă **aproximativ 3 din 5 fapte** comise asupra fetelor și **2 din 5** dintre cele îndreptate împotriva băieților.

În plus, datele administrative pentru perioada 2020-2024 indică o prevalență ridicată a violenței sexuale asupra copiilor, cu 6.936 de cazuri raportate, dintre care 4.074 specifice categoriei ICVAC violul unui copil. Analiza relației dintre victimă și agresor arată că **violența sexuală, respectiv violul unui copil** au loc preponderent în **proximitatea familială sau domestică (aproximativ 42%, respectiv 67% dintre cazuri)**. În cazul violenței sexuale, din 2.952 cazuri care au avut loc în context familial, cele mai multe situații implică părinți (1.414 cazuri) și persoane cu care victima era într-o relație (1.054 cazuri). Aceeași tendință se regăsește și în cazul violului unui copil, unde din 2.750 de cazuri care au avut loc în context familial, 1.298 cazuri implică relația părinte-copil și 1.039 cazuri au ca autori persoane cu care victima era într-o relație. Aceste date subliniază caracterul profund intrafamilial al violenței sexuale, precum și dificultățile majore de raportare, detectare și intervenție timpurie, având în vedere contextul de dependență emoțională și materială al victimelor.

Tabelul de mai jos prezintă evoluția în timp a cazurilor de *viol al unui copil* (date cumulate pentru vechile infracțiuni de viol și act sexual cu un minor), fiind disponibile totalurile anuale, distribuția pe gen și relația dintre agresor și victima copil.

Tabel 8 - Număr victime copii ale diferitelor tipuri de infracțiuni din sfera „*violul unui copil*" în funcție de gen și relația agresorului cu copilul victimă

An	**Infracțiuni de *Viol* (art.218) și *Act sexual cu un minor* (art.220) Cod Penal adoptat prin Legea 286/2009**							
	În funcție de gen			**După relația agresorului cu copilul victimă**				
	Total victime minore	Fete	Băieți	Total victime minore în familie	Fiu/ Fiică	Frate/ Soră	Alte rude (grad IV)	Parteneri
2020	589	535	54	337	170	37	13	117
2021	730	647	83	485	229	63	37	156
2022	922	871	51	546	274	41	13	218
2023	1.081	1.010	71	855	382	86	52	335
2024	752	707	45	527	243	46	25	213
2020-2024	4.074	3.770	304	2.750	1.298	273	140	1.039

Sursa datelor: Ministerul Public (statistici furnizate de Parchetul General și DIICOT pentru prezentul studiu)

72 Infracțiunea de viol și cea de act sexual cu minori din Legea 286/2009.

Alte dezagregări minime necesare conform cadrului ICVAC, precum categoria de vârstă a copiilor victime, categoria de vârstă și sexul agresorului, relația dintre victimă și agresor pentru cazurile petrecute în afara relațiilor de familie, nu sunt disponibile, ceea ce împiedică analiza detaliată și identificarea unor caracteristici fundamentale ale actelor de violență împotriva copilului.

Numărul total al cazurilor de viol al unui copil, relevă o **creștere constantă între 2020 și 2023**. Astfel, în 2023 au fost înregistrate cu 83,5% mai multe victime față de 2020. În anul 2024, datele consemnează 752 cazuri de viol și act sexual cu un minor săvârșite sub incidența Legii nr. 286/2009 (înainte de 1 ianuarie 2024).

Deși aparent cifrele pentru anul 2024 indică o scădere a celei mai grave forme de violență sexuală, trebuie să avem în vedere faptul că pe lângă cele 752 de cazuri de viol și act sexual cu un minor, comise anterior dar înregistrate în perioada de referință, este necesar să fie luate în calcul cazurile de *viol săvârșit asupra unui minor*, infracțiune introdusă la art. 218[1] Cod penal de Legea nr. 217/2023. Ministerul Public raportează pentru anul 2024 un număr total de 381 de victime minore (30 de băieți și 351 de fete) provenind din trei infracțiuni privitoare la viața sexuală prevăzute de Legea nr. 217/2023[73], fără însă a diferenția distinct cazurile de *viol săvârșit asupra unui minor*.

Fetele constituie, în mod constant, marea majoritate a victimelor în cazurile de viol, reprezentând 92,5% dintre victimele înregistrate în perioada 2020–2024. Băieții reprezintă aproximativ 7,5% dintre cazurile raportate. Proporția poate fi interpretată în contextul unei posibile **sub-raportări generate de stigmatul social** asociat statutului de victimă a abuzului sexual în rândul băieților.

4.3.2 Agresiunea sexuală asupra unui copil (categorie ICVAC 302)

Definiție categorie ICVAC: AGRESIUNE SEXUALĂ ASUPRA UNUI COPIL (Categoria ICVAC 302)

Atingerea părților intime ale unui copil (fără penetrare) sau obligarea unui copil să atingă părțile intime ale altcuiva, cu sau fără folosirea forței și fără consimțământ, deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul sau deoarece nu și-a dat consimțământul.

Prevalența agresiunii sexuale asupra copilului

În cadrul studiului, prevalența declarată de respondenți a agresiunii sexuale este redusă, 0,8% sau 16 dintre copiii chestionați menționând astfel de episoade de victimizare de-a lungul vieții și 0,4% sau 9 copii în ultimele 12 luni. Concluziile și interpretările formulate în cele ce urmează trebuie așadar privite cu prudență. Analiza are un caracter pur exploratoriu, procentele fiind raportate doar în scop ilustrativ, pentru a oferi indicii orientative privind tiparele posibile ale fenomenului analizat.

Fetele sunt mai expuse la agresiune sexuală decât băieții (1,1% sau 11 fete față de 0,5% sau 5 băieți de-a lungul vieții și 0,8% sau 8 fete față de 0,1% sau 1 băiat în ultimele 12 luni), aspect confirmat și de datele administrative, provenind de la Ministerul Public. Mai vulnerabile par a fi grupele de vârstă 10-13 ani și 14-17 ani, unde s-au raportat câte 7 cazuri de-a lungul vieții și 5, respectiv 4 cazuri în ultimele 12 luni, însă sunt raportate cazuri și în categoria de vârstă 7-9 ani (2 de-a lungul vieții și 1 caz în ultimele 12 luni). Deși numărul cazurilor este redus, aceste date sugerează că **vârsta de 10-17 ani poate reprezenta intervalul de maximă vulnerabilitate**.

Adolescenții mai mari pot nega sau redefini experiența (de exemplu, nu etichetează ca „agresiune" anumite comportamente ori le normalizează) sau și-au însușit strategii de a se proteja. Adolescenții din focus grupuri au povestit despre un incident petrecut în școală în care un profesor i-a cerut unei fete pe care a scos-o la tablă să se dezbrace: **„***La noi la școală s-a întâmplat o dată. A scos o fată la tablă și avea un top. Și bluză peste. O bluză normală. Și i-a zis să dea bluza jos, să nu îi fie frică și a început să o pipăie pe*

73 Art. 2181 (violul săvârșit asupra unui minor), art. 2191 (agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor), art. 2192 (determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori).

mână. Respectiva i-a dat o mare palmă direct. A plecat profesorul din clasă. Și cam atât. (...) Nu a avut nimeni nimic de reproșat" **(băiat, 11-13 ani, rural).**

Teoria activităților de rutină (Routine Activity Theory)[74] poate fi folosită pentru a explica aceste rezultate. Astfel, teoria stipulează că actul deviant apare la convergența dintre un agresor motivat, o victimă percepută ca fiind atractivă și ușor de atacat ("suitable target") și absența unei tutele capabile de a oferi protecția. Astfel, deși de multe ori prevalența ridicată a violenței sexuale în rândul adolescenților este în mod facil explicată prin creșterea, la această vârstă, a unor comportamente care îi expun pe adolescenți riscurilor sexuale (e.g., implicarea în relații romantice, începerea vieții sexuale, expunerea la pornografie) este esențial să se țină cont de toți cei trei factori care converg și în mod special de nevoia unor autorități (școală, familie, alte instituții) care oferă protecție reală adolescenților în fața violenței sexuale.

Din perspectiva statusului socio-economic, **cele mai multe episoade de agresiune sexuală raportate de-a lungul vieții provin de la copii din familii cu status socio-economic ridicat** - 6 cazuri (1,6%) - urmați de cei din familii cu status socio-economic redus - 4 cazuri (0,6%), din familii afectate de deprivare - 3 cazuri (0,9%) și din familii cu status mediu - 3 cazuri (0,4%). În ceea ce privește ultimele 12 luni, procentele sunt foarte apropiate (între 0,3% și 0,7%, adică 2-3 cazuri), ceea ce nu permite formularea unei distincții clare pe baza statusului socio-economic al familiei.

Nivelul de educație al părinților oferă un rezultat aparent contraintuitiv: **agresiunea sexuală a fost raportată mai frecvent de copiii proveniți din familii cu nivel educațional superior** - 7 cazuri de-a lungul vieții (1,5%) și 4 cazuri în ultimele 12 luni (0,9%) - comparativ cu cei ai căror părinți au cel mult școala gimnazială - 3 cazuri (1%) și 1 caz recent (0,4%) - sau studii medii - 6 cazuri (0,5%) și 4 cazuri recente (0,3%). O posibilă explicație este că minorii din familii mai educate dispun de resurse și sprijin pentru a recunoaște și raporta experiențele de victimizare.

Datele cantitative arată că, din perspectiva configurației familiale la momentul raportării, copiii care au indicat experiențe de agresiune sexuală se aflau preponderent în familii extinse - 3 cazuri de-a lungul vieții (1%) și 1 caz în ultimele 12 luni (0,4%), familii monoparentale - 4 cazuri (0,9%) și 2 cazuri recente (0,5%), precum și familii nucleare - 9 cazuri de-a lungul vieții (0,7%) și 6 cazuri în ultimele 12 luni (0,4%). Din punctul de vedere al stabilității mediului familial, în cazul faptelor petrecute de-a lungul vieții, copiii victime ale violenței sexuale provin în proporție de 4,6% din medii profund instabile (1 caz), 0,9% din medii relativ stabile (1 caz) și 0,8% din medii stabile (14 cazuri), în timp ce cei din medii mai degrabă instabile nu menționează astfel de experiențe. În ceea ce privește ultimele 12 luni, victimele provin în special din medii relativ stabile (0,9% - 1 caz) și stabile (0,5% - 8 cazuri), iar copiii din medii mai degrabă instabile sau profund instabile nu au raportat cazuri de agresiune sexuală. Rezultatele arată că stabilitatea familiei nu garantează protecția copilului de agresiuni sexuale, iar absența raportărilor din mediile profund instabile sugerează mai degrabă dificultăți de recunoaștere sau comunicare a abuzului, nu inexistența acestuia.

Prevalența agresiunii sexuale apare ca inexistentă în cazul copiilor cu probleme de sănătate și/sau dizabilități, atât de-a lungul vieții cât și în ultimele 12 luni. Această absență a raportărilor în rândul copiilor cu dizabilități poate reflecta dificultăți de identificare și exprimare a experiențelor de abuz, nu neapărat lipsa lor.

Din perspectiva stilurilor parentale analiza arată că **riscul de agresiune sexuală pare să fie mai ridicat în rândul copiilor proveniți din familii în care părinții manifestă un stil parental neimplicat (2,6%) sau autoritar (0,9%)**, caracterizat prin lipsă de sprijin emoțional, comunicare redusă și control rigid. În schimb, copiii crescuți în familii cu un stil parental echilibrat (0,6%) par să fie mai protejați, ceea ce sugerează că implicarea afectivă și comunicarea deschisă pot acționa ca factori de protecție împotriva victimizării.

74 Cohen, Lawrence E. and Marcus Felson. "Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach." American Sociological Review, vol. 44, no. 4, Aug. 1979, pp. 588-608.

Copiii din familiile cu implicare parentală ridicată declară într-o proporție mai mare (1,3% dintre copii din această categorie sau 13 cazuri în situația faptelor petrecute de-a lungul vieții și 0,8% sau 9 cazuri în ultimele 12 luni) că au fost victimele agresiunii sexuale comparativ cu cei ai căror părinți au o implicare moderată (0,3% - 3 cazuri și 0,1% sau 1 caz). Această situație, deși aparent neobișnuită, ar putea fi explicată prin probabilitatea mai mare ca părinții mai implicați să se preocupe mai mult de conștientizarea copiilor lor cu privire la agresiunea sexuală și cu privire la importanța raportării.

Prezența problemelor de sănătate mintală sau a adicțiilor în familie nu pare asociată cu o prevalență mai ridicată a violenței sexuale asupra copiilor. Această formă de violență a fost raportată exclusiv de copiii care nu se confruntă cu astfel de probleme familiale - 0,8% dintre copii (adică 16 cazuri) pe parcursul vieții și de 0,5% (adică 9 cazuri) în ultimele 12 luni. Aceste date pot indica fie o absență reală a legăturii directe dintre problemele de sănătate mintală sau adicții și expunerea la agresiune sexuală, fie o subraportare a acestei forme de violență sexuală în familiile afectate, unde astfel de probleme pot diminua capacitatea de recunoaștere și semnalare a abuzului.

Frecvența evenimentelor adverse din familie nu prezintă o asociere clară cu incidența agresiunilor sexuale asupra copiilor, nici în cazul faptelor petrecute de-a lungul vieții, nici în ultimele 12 luni. Pe parcursul vieții, cea mai ridicată prevalență a agresiunilor sexuale se înregistrează în rândul copiilor care au experimentat două evenimente adverse (1,1% sau 2 cazuri), urmați de cei fără evenimente (0,8% - 10 cazuri), de copiii cu un singur eveniment (0,6% sau 3 cazuri) și de cei cu trei sau mai multe evenimente (0,6% sau 1 caz). În ultimele 12 luni, ordinea se menține parțial: 0,6% (sau 1 caz) pentru copiii care au avut două evenimente, 0,6% (sau 1 caz) pentru cei cu trei sau mai multe, iar 0,4% pentru copiii cu unul (3 cazuri) sau niciun eveniment (5 cazuri). Această distribuție indică variații minore între categorii, fără o tendință consistentă care să lege numărul evenimentelor adverse familiale de riscul de agresiune sexuală asupra copilului.

Datele cantitative arată că **majoritatea copiilor care au raportat forme de agresiune sexuală provin din familii din care lipsesc conflictele (cel puțin aparent)**, atât în ceea ce privește relația de cuplu, cât și climatul conflictual general. Cazurile au fost identificate la copii din familii fără violență fizică între parteneri (0,8% de-a lungul vieții sau 16 cazuri; 0,5% în ultimele 12 luni sau 9 cazuri) și în familii fără conflicte (0,5% sau 4 cazuri atât de-a lungul vieții cât și în ultimele 12 luni) sau cu conflicte foarte rare (1,2% sau 12 cazuri de-a lungul vieții și 0,5% sau 5 cazuri în ultimele 12 luni). Această distribuție sugerează că violența sexuală asupra copiilor nu este întotdeauna corelată cu un climat familial vizibil conflictual, ceea ce poate reflecta caracterul ascuns și dificil de detectat al acestui tip de abuz, chiar și în familii care, în aparență, funcționează armonios.

Din perspectiva **funcționalității familiei**, copiii care au raportat cazuri de agresiune sexuală provin exclusiv din medii familiale funcționale, fiind identificate la 0,8% dintre copii de-a lungul vieții (sau 16 cazuri) și 0,5% în ultimele 12 luni (sau 9 cazuri). Această situație poate fi explicată prin disponibilitatea mai mare a copiilor din familii funcționale de a recunoaște și comunica experiențele de abuz, spre deosebire de cei din medii disfuncționale, unde teama, lipsa încrederii sau normalizarea comportamentelor abuzive pot împiedica raportarea.

Tiparul agresorului în agresiunea sexuală asupra copilului

Datele cantitative arată că, în ultimele 12 luni, **doar pentru un incident de agresiune sexuală raportat s-au indicat caracteristici ale agresorilor** (agresor unic, de sex masculin, cu vârsta sub 18 ani, coleg/prieten), în celelalte situații neexprimându-se un răspuns.

Cei 9 respondenți care au indicat că au fost victima unor incidente de agresiune sexuală în ultimele 12 luni, au indicat ca agresori: **un coleg de școală, un prieten sau un copil de vârstă apropiată (4 cazuri),** părinții (2 cazuri), foștii parteneri (2 cazuri), o persoană necunoscută (1 caz), persoana la care copilul se afla în plasament (1 caz).

Interviurile cu reprezentanți ai ONG-urilor arată că **agresorii sunt, de cele mai multe ori, persoane apropiate copilului** – membri ai familiei extinse sau vecini. În mediul instituțional, precum centrele de detenție sau serviciile rezidențiale pentru protecția copilului, **agresorii sunt adesea alți deținuți,**

respectiv alți beneficiari de protecție specială. Această constatare evidențiază persistența riscului în astfel de spații, unde mecanismele de control instituțional nu reușesc să elimine complet vulnerabilitățile copiilor și să ofere o protecție deplină.

Unele adolescente participante la studiu menționează ca agresori și cadrele didactice: *„eu cunosc mai multe cazuri în care agresiunea a venit din partea profesorilor; „un profesor de istorie care le atingea pe fete când ieșeau la tablă și le făcea poze pe ascuns"* (focus grup cu adolescente).

Locuri și medii de manifestare a agresiunii sexuale asupra copilului

Analiza datelor cantitative evidențiază faptul că în ceea ce privește incidentele de agresiune sexuală de-a lungul vieții, nu există o diferență între mediul rural (0,8% dintre copii sau 9 cazuri) și cel urban (0,7% sau 7 cazuri). În ceea ce privește faptele comise în ultimele 12 luni mediul rural prevalează (0,6% sau 6 cazuri) față de cel urban (0,3% sau 3 cazuri). Ca locuri de manifestare a agresiunilor sexuale, copiii menționează școala (5 cazuri) și spațiile din comunitate (3 cazuri în spații deschise și 1 caz într-un spațiu închis).

Datele calitative arată că, uneori, **instituțiile în care se află copiii** pot constitui spații de risc. Lipsa intimității, raporturile de putere dezechilibrate și mecanismele instituționale de protecție percepute ca insuficiente amplifică vulnerabilitatea copiilor**.** În **centrele de detenție**, aceștia menționează situații de agresiune sexuală între deținuți, care au implicat alți copii, pe care le descriu mai degrabă ca excepții *„L-au mutat pe băiat la infirmerie și i-au separat ca să nu mai fie împreună"* (copii din centru de detenție). Copiii din **servicii rezidențiale** povestesc despre situații în care un angajat al centrului *„intra peste copii în baie și îi atingea în zone nepotrivite"* (copil, servicii rezidențiale). Din discuția cu copiii reiese că situația a fost raportată, iar angajatul a fost concediat, însă impactul emoțional a rămas: *„Ne era frică mult timp, nu știam dacă mai putem avea încredere în cineva"* (copil, servicii rezidențiale).

Date administrative privind agresiunea sexuală asupra copilului

Având în vedere definirea ICVAC a agresiunii sexuale și perioada de referință 2020-2024 pentru care sunt analizate date administrative, în cadrul acestei forme de violență sexuală pot fi incluse următoarele infracțiuni: *agresiunea sexuală* (art.219 Cod penal adoptat prin Legea 286/2009, art.219[1] Cod penal modificat prin Legea 217/2023) și *tentativa de viol* (art.32 raportat la art. 219 adoptat prin Legea 286/2009, art.32 raportat la art .219[1] Cod penal modificat prin Legea 217/2023).

Date administrative privind infracțiunea de *tentativă de viol* (art.32 raportat la art. 219 adoptat prin Legea 286/2009, precum și art. 32 raportat la art. 219[1] Cod Penal modificat prin Legea 217/2023) nu au fost disponibile pentru acest studiu. În ceea ce privește vechea infracțiune *agresiune sexuală* (art.219 Cod penal adoptat prin Legea 286/2009) statisticile sunt disponibile în tabelul de mai jos.

Tabel 9 - Număr copii victime ale agresiunii sexuale raportat la totalul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (prevăzute de Codul penal adoptat prin Legea 286/2009), după gen și în familie, după relația victimei cu agresorul (2020-2024)

2020-2024	Gen			Relația victimei cu agresorul, fapte în familie				
	TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Alte rude	Concubini
Violența sexuală, din care:	6.936	6.189	747	2.952	1.414	283	201	1.054
Agresiunea sexuală[75]	759	673	86	119	69	7	43	0

Sursa datelor: Ministerul Public (statistici furnizate de Parchetul General și DIICOT pentru prezentul studiu)

Agresiunea sexuală reprezintă aproximativ 11% din totalul faptelor de violență sexuală asupra unui copil înregistrate în perioada 2020–2024 (759 din 6.936 cazuri). Raportat la structura pe gen a victimelor violenței sexuale, agresiunea sexuală reprezintă aproximativ 10,9% din cazurile care au ca

75 Art.219 Cod penal adoptat prin Legea 286/2009

victime fete (673 din 6.189) și aproximativ 11,5% din cele care au ca victime băieți (86 din 747), indicând o pondere relativ similară, dar ușor mai ridicată în rândul victimelor de sex masculin.

Agresiunea sexuală comisă în familie reprezintă aproximativ 4% (119 din 2.952 cazuri) din totalul faptelor de violență sexuală intrafamilială. Dintre aceste cazuri, părinții sunt autorii în aproximativ 5% din totalul agresiunilor sexuale asupra copilului petrecute în familie.

Datele administrative furnizate de Ministerul Public relevă că între 2020 și 2023, numărul cazurilor de agresiune sexuală asupra minorilor a crescut constant, atingând un vârf în 2023 (197 de cazuri). În 2024 au fost consemnate 115 cazuri de agresiune sexuală. Pentru 2024, Ministerul Public consemnează și un număr total de 381 de victime minore ale infracțiunilor[76] prevăzute de Legea nr. 217/2023, în care se includ și copii victime ale infracțiunii de agresiune sexuală săvârșite asupra unui minor. Raportarea comasată a faptelor nu permite extragerea numărului concret de victime ale infracțiunii de agresiune sexuală.

Tabel 10 - Număr total victime minore ale agresiunii sexuale, după gen și în funcție de relația cu agresorul

An	Agresiunea sexuală (art.219 Cod penal adoptat prin Legea 286/2009) - Ministerul Public						
		După gen		După relația dintre victimă și agresor			
	TOTAL	Fete	Băieți	Total familie	Fiu/Fiică	Frate/Soră	Alte rude (grad IV)
2020	124	105	19	22	12	0	10
2021	138	125	13	17	11	0	6
2022	185	165	20	22	9	3	10
2023	197	172	25	37	23	2	12
2024	115	106	9	21	14	2	5
2020-2024	759	673	86	119	69	7	43

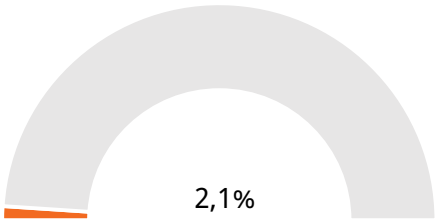
Sursa datelor: Ministerul Public (statistici furnizate de Parchetul General și DIICOT pentru prezentul studiu)

Conform datelor administrative, aproximativ 9 din 10 victime ale agresiunii sexuale sunt fete. Numărul lor a crescut constant între 2020 și 2023. În 2024 au fost înregistrate 106 victime însă acestea reprezintă doar numărul copiilor afectați de agresiuni sexuale comise anterior modificărilor survenite prin Legea 217/2023. Victimele de sex masculin ale infracțiunii de agresiune sexuală apar constant în statistici, însă într-un număr mult mai redus, media anuală fiind de aproximativ 17 băieți.

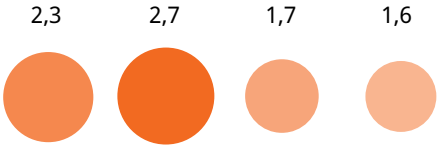
Potrivit statisticilor Ministerului Public, agresiunea sexuală are un caracter preponderent extra familial. Datele din perioada 2020-2024 arată că aproximativ 16% dintre cazurile de agresiune sexuală înregistrate conform Legii 286/2009 au avut ca autori membri ai familiei. Dintre aceste fapte (119 cazuri), aproape 6 din 10 sunt comise de părinți, peste o treime de alte rude până la gradul IV, iar circa 1 din 20 de frați sau surori. Deși **familia nu este principalul loc în care se petrec agresiunile sexuale** aceasta a reprezentant un mediu constant și semnificativ de pericol în ultimii 5 ani. Mai multe detalii se regăsesc în tabelul 4.3.1 din *Anexa 3. Tabele cu date*.

76 Art. 2181 (violul săvârșit asupra unui minor), art. 2191 (agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor), art. 2192 (determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori).

4.3.3 Violența sexuală fără contact împotriva unui copil, în persoană (categorie ICVAC 303)[77]

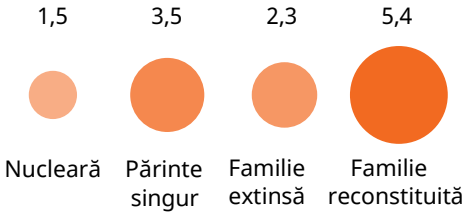

Peste **70,000 copii** au fost victime ale unor forme de violență sexuală fără contact, în persoană, în decursul vieții

Status socio-economic: copiii care trăiesc în familii cu un status socio-economic scăzut sau în deprivare raportează sensibil mai multe cazuri de violență sexuală fără contact, în persoană

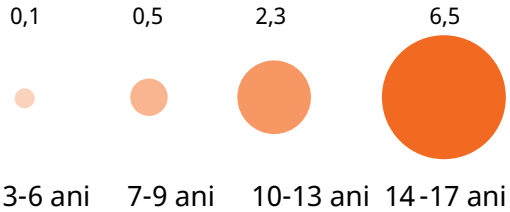
Copil care menționează expunerea la gesturi indecente pe stradă: *"Adesea, unii ne și filmează în scop batjocoritor. [...] un individ m-a filmat și m-a batjocorit. Deci da, se poate întâmpla orice. Nu am putut să fac nimic. Era în spațiul public când m-a filmat și nu îl găseam pe omul acela. Nu îl cunoșteam. Unii își arată chestii indecente"* (băiat, 14-17 ani, mediul rural)

Structura familiei: copiii care trăiesc în familii reconstituite sau alături de un părinte singur raportează sensibil mai multe cazuri de violență sexuală fără contact

Copil care experimentează hărțuire verbală pe stradă, cu tentă sexuală: *"De multe ori trec mașini, opresc și strigă după noi, fluieră sau spun lucruri care ne fac să fugim repede"* (fată, 14-17 ani, mediul rural)

Băiat care primește comentarii cu tentă sexuală pe stradă: *"Trece o mașină în viteză pe lângă mine. În timp ce trece pe lângă mine încetinește, dă geamul jos, încep niște oameni să urle, să vorbească urât, să facă comentarii la adresa mea, bazat pe modul cum arătam. Ca idee, aveam părul desprins. Și s-au aruncat diferite comentarii: Ce faci frumoaso? Hai să te dau o tură. Chestii de genul. Și mie personal nu mi se pare normal. Nu spun nimic, dacă bărbații respectivi erau de o altă sexualitate față de mine, eu sunt complet de acord. E ceva normal în ochii mei. Dar în același timp ei erau majori și eu sunt minor. Și chiar dacă eram major, tot nu e ok" (băiat, 14-17 ani,mediul rural)*

Vârsta: copiii cu vârste peste 14 ani par să fie într-o mai mare măsură victime ale violenței sexuale fără contact, în persoană

77 Peste 70.000 copii - număr de copii calculat pornind de la totalul de copii înregistrat la Institutul Național de Statistică (INS) (populația după reședință), 2025 – 3.610.644.

Definiție categorie ICVAC: VIOLENȚA SEXUALĂ ÎMPOTRIVA UNUI COPIL FĂRĂ CONTACT (Categorie ICVAC 303)

Orice formă de comportament non-fizic, verbal sau nonverbal, izolat sau repetat, care implică aluzii nedorite privind folosirea oricărei părți a corpului utilizată în scopuri sexuale sau referiri la sexualitatea copilului, inclusiv comportamentul facilitat de tehnologie.

Prevalența violenței sexuale fără contact, în persoană

Pe parcursul vieții, 2,1% dintre copii (43 de cazuri[78]) au raportat experiențe de violență sexuală fără contact, **distribuția fiind relativ uniformă între sexe** (2,1% băieți sau 22 cazuri și 2,0% fete sau 21 de cazuri). În intervalul ultimelor 12 luni, proporția celor care au declarat astfel de experiențe a fost de 0,7% (14 cazuri), cu o ușoară diferență între fete (0,9% sau 9 cazuri) și băieți (0,5% sau 5 cazuri).

Datele calitative evidențiază că **victimele violenței sexuale fără contact sunt predominant fete adolescente**, care însă **evită să raporteze situațiile din cauza rușinii și a fricii de stigmatizare**. Un exemplu frecvent menționat este hărțuirea stradală, semnalată în special de adolescente din urbanul mic și rural, unde fluierăturile, claxonările, strigătele sau comentariile indecente din partea bărbaților necunoscuți sunt experiențe frecvente. *„De multe ori trec mașini, opresc și strigă după noi, fluieră sau spun lucruri care ne fac să fugim repede”* (fată, 14–17 ani). Totuși, există și situații în care băieții devin victime ale acestui tip de violență, în special atunci când anumite elemente ale aspectul lor fizic sunt percepute de agresori ca nealiniate normelor masculine hegemonice (ex. părul lung) și declanșează reacții abuzive din partea bărbaților necunoscuți. Aceste manifestări se traduc frecvent prin agresiuni verbale cu valențe de ridiculizare și de sexualizare coercitivă, care reflectă mecanismele de sancționare socială a expresiilor de identitate masculină percepute drept „atipice”. *„Ce faci frumoaso? hai să te dau o tură”* (băiat, rural, 14–17 ani).

Pe parcursul vieții, **cea mai ridicată prevalență** a violenței sexuale fără contact se înregistrează **în rândul adolescenților de 14–17 ani** (6,6% sau 29 de cazuri)[79], urmați de copiii între 10 și 13 ani (2,2% sau 12 cazuri), în timp ce grupurile mai mici de vârstă sunt afectate într-o măsură redusă - 7–9 ani și 3-6 ani marginal (0,5%, respectiv 0,1%) și 0–2 ani deloc. În ultimele 12 luni, distribuția se menține: copiii de 14–17 ani rămân categoria cea mai vulnerabilă (1,6% sau 7 cazuri), urmați de adolescenții de 10–13 ani (1,3% sau 7 cazuri) și niciun caz pentru celelalte grupe de vârstă. Această structură indică o **creștere a expunerii odată cu vârsta**, cu un vârf de prevalență în perioada adolescenței, unde riscul de violență sexuală fără contact devine mai pronunțat.

În ceea ce privește statusul socio-economic al familiei, datele cantitative arată că, de-a lungul vieții, cei mai mulți copii afectați provin din familii cu status socio-economic scăzut (2,7% sau 17 cazuri) și din cele caracterizate prin deprivare (2,3% sau 8 cazuri), urmați de cei din familii cu status mediu (1,7% sau 12 cazuri) și ridicat (1,6% sau 7 cazuri)[80]. Pentru ultimele 12 luni, prevalențele sunt similare între categoriile analizate, variind între 0,6% și 0,9% (sau 2-4 cazuri), fără diferențe semnificative în funcție de statusul socio-economic. Aceste rezultate confirmă că **violența sexuală fără contact reprezintă un fenomen transversal, prezent în toate mediile sociale**.

Din perspectiva nivelului de educație al părinților, datele cantitative arată că violența sexuală fără contact în persoană este raportată sensibil mai frecvent de copiii proveniți din familii cu părinți care au studii superioare (3,5% de-a lungul vieții sau 17 cazuri și 1,8% în ultimele 12 luni sau 8 cazuri), urmați de cei cu părinți având studii gimnaziale (2,2% sau 7 cazuri și, respectiv, 1% sau 3 cazuri) și, în proporție mai redusă, de copiii din familii cu studii medii (1,5% sau 20 de cazuri și 0,2% sau 2 cazuri). Distribuția ar putea sugera că nivelul educațional mai ridicat al părinților nu constituie un factor protector în raport cu acest tip de violență (diferențele nu sunt, totuși, semnificative statistic).

78 Procentele din această secțiune trebuie interpretare cu atenție, întrucât baza de calcul este relativ redusă - 43 cazuri.

79 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4) = 61,67$, $p < 0,001$.

80 Diferențele nu sunt semnificative din punct de vedere statistic.

Configurația familială se dovedește un factor sensibil mai relevant în analiza violenței sexuale fără contact (indicând mai degrabă posibile tendințe și nu diferențe statistic semnificative). **Prevalențe mai ridicate se înregistrează în familiile reconstituite** (5,4% de-a lungul vieții sau 2 cazuri; 3,6% în ultimele 12 luni sau 1 caz), **urmate de familiile monoparentale** (3,5% sau 15 cazuri și 1,3% sau 6 cazuri), în timp ce valorile sunt mai reduse în familiile extinse (2,3% sau 6 cazuri și 0,6% sau 2 cazuri) și nucleare (1,5% sau 20 de cazuri și 0,4% sau 6 cazuri). Rezultatele sugerează că tranzițiile familiale, instabilitatea și relațiile complexe pot constitui factori de vulnerabilitate suplimentari pentru copii în raport cu acest tip de violență.

Pe parcursul vieții, cele mai multe cazuri de violență sexuală fără contact offline sunt raportate de copiii proveniți din medii relativ stabile (6,1% sau 9 cazuri), urmați de cei din medii mai degrabă instabile (2,5% sau 7 cazuri) și din medii stabile (1,7% sau 28 de cazuri), în timp ce copiii din medii profund instabile nu au raportat astfel de experiențe[81]. În ultimele 12 luni, se menține o distribuție relativ similară: 1% dintre copiii (sau 3 cazuri) din medii mai degrabă instabile, 0,7% (sau 11 cazuri) dintre cei din medii stabile și 0,4% (sau 1 caz) dintre cei din medii relativ stabile au declarat că au fost victime ale acestei forme de violență. Absența raportărilor din mediile profund instabile nu reflectă neapărat lipsa fenomenului, ci mai degrabă dificultăți de recunoaștere și comunicare a abuzului, în timp ce valorile ridicate în mediile aparent stabile pot indica o vizibilitate mai mare și o mai mare disponibilitate de raportare.

Niciun copil cu probleme de sănătate și/sau dizabilități nu a declarat experiențe de violență sexuală fără contact. Lipsa raportărilor poate fi explicată prin dificultatea copiilor cu dizabilități de a recunoaște, exprima sau semnala experiențele de abuz, ceea ce sugerează că absența cazurilor raportate nu reflectă neapărat lipsa expunerii la violență.

Pe parcursul vieții, violența sexuală fără contact este raportată sensibil mai frecvent în familiile cu stil parental „neimplicat" (3,4% sau 4 cazuri) și „autoritar" (2,9% sau 9 cazuri), urmate de cele „echilibrate" (1,8% sau 30 de cazuri) și „permisive" (1,1% sau 1 caz). Prevalențe mai ridicate se regăsesc la copiii din familii cu implicare parentală ridicată (2,7% sau 29 de cazuri) și moderată (1,6% sau 15 cazuri). În ultimele 12 luni, stilurile „echilibrat" (0,8% sau 13 cazuri) și „autoritar" (0,4% sau 1 caz) sunt cel mai des asociate cu acest tip de violență, iar 1,1% (sau 12 cazuri) dintre copiii cu părinți foarte implicați au raportat astfel de experiențe, față de 0,2% (sau 2 cazuri) dintre cei cu implicare moderată și niciun caz pentru implicare scăzută. Se observă o **tendință de asociere între violența sexuală fără contact și stilul parental autoritar**, în timp ce **valorile mai ridicate în familiile cu implicare crescută** pot fi explicate prin **o mai bună recunoaștere și raportare a abuzului**, nu printr-o incidență reală mai mare[82].

Pe parcursul vieții, copiii victime ale violenței sexuale fără contact par să provină mai degrabă din familii care au trecut prin două **evenimente adverse** în ultimii cinci ani (3,9% sau 8 cazuri), urmate de cele cu trei sau mai multe evenimente (2,4% sau 2 cazuri), un singur eveniment (2,2% sau 12 cazuri) și fără evenimente adverse (1,7% sau 21 de cazuri). Distribuția sugerează o posibilă legătură între acumularea evenimentelor stresante în familie și vulnerabilitatea la forme de violență sexuală, însă diferențele moderate între categorii pot reflecta și variații în disponibilitatea de raportare, nu doar în incidența reală a fenomenului.

În ultimele 12 luni, prevalența violenței sexuale fără contact este mai ridicată în rândul copiilor din familii care au trecut printr-un eveniment advers recent (1,4% sau 8 cazuri), comparativ cu 0,5% (sau 6 cazuri) în cazul celor din familii fără astfel de experiențe. Pentru familiile care au înregistrat două sau trei ori mai multe evenimente adverse, prevalența este foarte scăzută sau inexistentă, ceea ce poate indica sub-raportarea în contexte familiale caracterizate prin stres ridicat și instabilitate.

Pe parcursul vieții, 2,1% (sau 42 de cazuri) dintre copiii proveniți din familii fără probleme de **sănătate mintală sau adicții** și 1,5% (sau 1 caz) dintre cei din familii care se confruntă cu astfel de probleme au raportat experiențe de violență sexuală fără contact. În ultimele 12 luni, prevalența este de 0,7% (sau 14 cazuri) în rândul copiilor din familii fără probleme de sănătate mintală sau adicții, în timp ce niciun caz nu a fost raportat în familiile afectate de astfel de dificultăți. **Absența raportărilor în familiile cu**

81 Distribuția variază semnificativ în funcție de stabilitatea mediului familial - $\chi^2(3) = 14,53$, $p < 0,01$.
82 Totuși, diferențele nu sunt semnificative din punct de vedere statistic.

probleme de sănătate mintală sau adicții poate indica o tendință de subraportare, determinată de climatul familial instabil și de lipsa resurselor de sprijin[83].

Pe parcursul vieții, copiii care au raportat experiențe de violență sexuală fără contact par să provină mai degrabă din familii unde conflictele au loc ocazional (2,7% sau 7 cazuri), niciodată (2,1% sau 17 cazuri) sau foarte rar (2% sau 19 cazuri), sau din familii în care nu există violență în cuplu (2,1% sau 43 de cazuri), în timp ce copiii din familii cu conflicte frecvente nu s-au declarat victime ale acestei forme de violență. În ultimele 12 luni, situația este aproape similară: cele mai multe cazuri sunt raportate în familii unde conflictele sunt „foarte rare" (1% sau 10 cazuri), ocazionale (0,6% sau 1 caz) și în care nu există violență în cuplu (0,7% sau 14 cazuri). Acest rezultat aparent paradoxal nu sugerează o protecție reală în mediile conflictuale, ci mai degrabă un efect de subraportare: **în familiile unde există probleme grave sau violență manifestă, violența sexuală fără contact este mai puțin percepută, recunoscută ori declarată**. Totuși, sunt necesare analize suplimentare, pe eșantioane mai mari, pentru a valida aceste tendințe (diferențele fiind momentan nesemnificative din punct de vedere statistic).

Pe parcursul vieții, 2,1% (sau 41 de cazuri) dintre copiii proveniți din familii funcționale și 1,6% (sau 2 cazuri) dintre cei din medii moderat disfuncționale au raportat experiențe de violență sexuală fără contact, în timp ce niciun copil din familii sever disfuncționale nu s-a identificat ca victimă. În ultimele 12 luni, astfel de incidente au fost raportate exclusiv de copiii proveniți din medii funcționale (0,7% sau 14 cazuri)[84]. Această distribuție ar putea indica o **disponibilitate mai mare de recunoaștere și raportare a abuzului în familiile funcționale**, mai degrabă decât o absență reală a fenomenului în mediile disfuncționale.

Formele violenței sexuale fără contact (dar în persoană) cele mai raportate de către cei 2,1% (sau 14 cazuri) dintre respondenții care declară că au fost victime ale aceste formei de violență de-a lungul vieții sunt: avansurile sexuale nedorite (în cazul a 1,1% dintre copii), glumele de natură sexuală, hărțuirea repetată cu remarci de natură sexuală sau injuriile cu conotație sexuală (0,8%), răspândirea de zvonuri cu conținut sexual (0,4%), amenințarea cu agresiunea sexuală, cu rănirea în zonele intime (0,2%), adresarea de întrebări nedorite de natură sexuală sau solicitarea de poze sau video-uri care să reprezinte părți intime ale corpului (0,2%). Aproximativ 0,1% dintre copii au fost șantajați sau amenințați să facă ceva nedorit cu caracter sexual.

Spre exemplificare, în cadrul focus-grupurilor la care au participat copii romi au fost relatate, în special de către fete, situații frecvente de hărțuire verbală și jigniri cu conotații sexuale. Stigmatizarea fetelor pentru aspectul fizic sau statutul familial este de asemenea o realitate constantă (li se strigă pe stradă nume rușinoase sau sunt tachinate pentru cum arată).

Tiparul agresorului în violența sexuală fără contact, în persoană

Datele din ultimele 12 luni arată că, în cazurile de violență sexuală fără contact în persoană, agresorii sunt mai adesea colegi de școală, prieteni sau alți copii de vârstă apropiată (65%, 9 cazuri). În alte situații, autorii sunt frați (36%, 5 cazuri) sau persoane cu care erau într-o relație sau cu care încheiaseră relația (9%, respectiv 11%, câte un caz fiecare). O parte dintre copii au evitat să răspundă la întrebarea privind identitatea agresorului (33%, 5 cazuri), iar alții au spus că nu știu cine este acesta (22%, 3 cazuri).

Rezultatele ar putea indica faptul că violența sexuală fără contact are loc adesea în cadrul relațiilor dintre egali, fiind influențată de modele de socializare și de dinamici de putere.

În ceea ce privește profilul autorilor, în 31% din incidente (4 cazuri) agresorul a fost o persoană unică, de regulă băiat sub 18 ani (75% sau 3 cazuri băieți și 25% sau un caz fată), coleg sau prieten al victimei. În alte situații, agresorii au acționat în grup (23% sau 3 cazuri) sau au fost multipli (15% sau 2 cazuri). În 4 cazuri (31%), identitatea autorului nu a fost cunoscută sau precizată.

Analiza calitativă scoate în evidență diferențe semnificative între categoriile de copii: cei din medii marginalizate descriu agresorii ca fiind persoane necunoscute din spațiul public, situând pericolul

83 Rezultatele trebuie interpretate cu prudență, fiind necesare investigații suplimentare, având în vedere dimensiunea foarte redusă a sub-eșantionului, care limitează puterea statistică a testelor aplicate.
84 Diferențele nu sunt semnificative din punct de vedere statistic.

în exterior - *„Pe stradă nu e sigur, poate să vină un om să mă păcălească cu bomboane”* (băiat, 10-13 ani, rural); fetele de etnie romă indică în mod constant colegii de școală sau băieți din comunitate ca principali agresori; reprezentanții ONG-urilor semnalează că majoritatea cazurilor raportate se referă la hărțuire verbală de natură sexuală din partea colegilor de aceeași vârstă sau a bărbaților din comunitate, accentuând astfel caracterul comunitar al fenomenului.

Locuri și medii de manifestare a violenței sexuale fără contact, în persoană

Potrivit participanților la studiu, **violența sexuală fără contact în persoană este întâlnită mai frecvent în mediul urban**. De-a lungul vieții, au raportat astfel de experiențe 28 de copii din mediul urban, comparativ cu 16 copii din mediul rural. În ultimele 12 luni, 1% copii din mediul urban (10 cazuri) și 0,4% copii din mediul rural (4 cazuri) au declarat că au fost victime ale acestui tip de violență. Interpretarea cea mai plauzibilă a decalajelor rezultate este că **acestea nu reflectă neapărat o incidență reală mai mare a violenței sexuale fără contact în orașe**, **ci o mai mare vizibilitate și disponibilitate de raportare în mediul urban**.

Datele calitative evidențiază **strada și spațiile publice** ca principale locuri unde se manifestă violența sexuală fără contact. **Fetele** din focus grupuri și reprezentanții instituțiilor centrale relatează episoade frecvente de hărțuire stradală, întâlnite atât în mediul urban, cât și în cel rural. În percepțiile **copiilor marginalizați**, această formă de violență este asociată în special cu riscurile din spațiul comunitar, unde pot apărea tentative de ademenire, comentarii jignitoare sau umiliri cu conotație sexuală. **Copiii romi** menționează, de asemenea, strada și locurile publice ca medii nesigure, unde fetele sunt expuse la hărțuire verbală din partea necunoscuților sau a băieților mai mari.

Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale confirmă existența unor situații de hărțuire verbală cu conotații sexuale și în **mediul școlar**. Copiii romi menționează școala ca un spațiu unde apar frecvent jigniri și porecle cu tentă sexuală din partea colegilor. Fetele participante la focus grupuri au relatat experiențe de hărțuire din partea profesorilor, precizând că astfel de comportamente se întâlnesc în mai multe medii *„atât în școli, cât și pe stradă sau la profesori de meditații”* (fată, 14-17 ani, urban mic).

Violența sexuală fără contact în datele administrative

Pentru violența sexuală fără contact au fost identificate următoarele infracțiuni corespondente: *coruperea sexuală* (art. 221 Cod penal), *pornografie infantilă* (art. 374 Cod penal), *hărțuire sexuală* (art. 223 Cod penal). Acestor infracțiuni li se pot adăuga și altele, care, în funcție de împrejurările în care au loc și modalitatea de comitere, s-ar putea constitui în forme ale violenței sexuale fără contact (conform exemplelor ilustrative menționate de ICVAC), respectiv: *infracțiunea de amenințare*, prevăzută de art.206 Cod penal, în cazul în care fapta sau amenințările vizează violul sau alte fapte sexuale; *infracțiunea de șantaj*, prevăzută de art. 207 Cod penal, în condițiile în care constrângerea copilului vizează scopuri sexuale. Datele administrative furnizate de Ministerul Public pentru acest studiu (disponibile în tabelul de mai jos) nu conțin însă elementele necesare pentru a putea circumstanția, în cadrul acestor infracțiuni, forme de violență sexuală.

Tabel 11 - Număr copii victime ale violenței sexuale fără contact în persoană raportat la totalul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale (prevăzute de Codul penal adoptat prin Legea 286/2009), după gen și în familie, după relația victimei cu agresorul (2020-2024)

2020-2024	Gen			Relația victimei cu agresorul, fapte în familie				
	TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Alte rude	Parteneri
Violența sexuală, din care:	6.936	6.189	747	2.952	1.414	287	197	1.054
Violența sexuală fără contact	2.103	1.746	357	83	47	7	14	15

Sursa datelor: Ministerul Public (statistici furnizate de Parchetul General și DIICOT pentru prezentul studiu)

Conform datelor furnizate de Ministerul Public, între 2020 și 2024, victimele violenței sexuale fără contact, reprezintă aproximativ o treime din totalul copiilor victime ale violenței sexuale. Aproximativ 3 din 10 cazuri de violență sexuală în rândul fetelor și puțin sub 1 din 2 dintre situațiile raportate în cazul băieților, sunt cazuri de violență sexuală fără contact.

În perioada analizată, în cazul infracțiunilor reprezentând violență sexuală fără contact (2.103 cazuri), **pornografia infantilă** (fără a face distincția între online și în persoană) domină statisticile, cu peste 92% dintre copii victime ale acestei infracțiuni (1.944 cazuri), iar **coruperea sexuală** are valori mult mai mici (aproape 8% în perioada de referință, respectiv 159 cazuri). În ceea ce privește hărțuirea sexuală, în ultimii cinci ani nu a fost înregistrat niciun astfel de caz, ceea ce poate ridica semne de întrebare cu privire la potențiala subraportare dar și în ceea ce privește **dificultatea de încadrare juridică** a acestei forme de violență, care presupune existența unei relații de muncă sau similare între victimă și agresor.

Fetele sunt afectate într-o măsură semnificativ mai mare de violența sexuală fără contact, reprezentând **aproximativ 5 din 6 victime** (1.746 cazuri din totalul de 2.103). **Băieții**, deși într-o proporție mai redusă, sunt și ei expuși acestui tip de abuz, constituind puțin sub **1 din 6 victime** (357 cazuri din totalul de 2.103). Diferențele de gen se mențin și atunci când analizăm principalele infracțiuni din sfera violenței sexuale fără contact. Fetele sunt preponderent afectate în cadrul tuturor infracțiunilor din sfera violenței sexuale fără contact: **aproximativ 4 din 5 victime** în cazul **pornografiei infantile** (1.637 cazuri) și **aproape 2 din 3** în cazul **coruperii sexuale** (109 cazuri). În aceeași perioadă, **băieții** apar în **puțin sub 1 din 3 cazuri** de corupere sexuală (50 cazuri) și în **1 din 6 cazuri** de pornografie infantilă (307 cazuri).

În perioada 2020-2024, **aproximativ 4%** dintre cazurile de violență sexuală fără contact înregistrate oficial **au avut loc în familie** (83 cazuri din 2.103), ceea ce arată că această formă de victimizare este asociată predominant cu **contextele extra-familiale**. Dintre autorii faptelor comise în familie, **părinții** apar cel mai frecvent (în **mai mult de 1 din 2 cazuri**). Alți agresori sunt **alte rude** și **persoane cu care erau într-o relație, fiecare în aproximativ 1 din 6 cazuri**, și **frații** în **circa 1 din 12 cazuri**. **Pornografia infantilă** se întâmplă rar în mediul familial (2,6% din cazuri), în timp ce **coruperea sexuală a minorilor în familie** reprezintă **aproximativ 21% din cazuri**. Mai multe detalii se regăsesc în *Anexa 3. Tabele cu date*.

4.3.4 Violența sexuală fără contact împotriva unui copil, în mediul online (categorie ICVAC 303)

Copiii amintesc de situații în care un abuz început în mediul online escaladează în violență fizică în offline

„Pot fi persoane care să trimită poze indecente și te amenință că la trimite la părinții tăi și ca să nu le trimită te pune să mai trimiți altele. Noi avem o fată care a intrat în belele din cauza unui băiat. A ajuns să o și bată, nimeni nu știa de fapt...".

— Adolescentă 14-17 ani, mediul urban

Copiii furnizează exemple de victimizare continuă, implicând constrângeri, amenințări la adresa familiei, abuz sexual și distribuirea de materiale cu caracter sexual

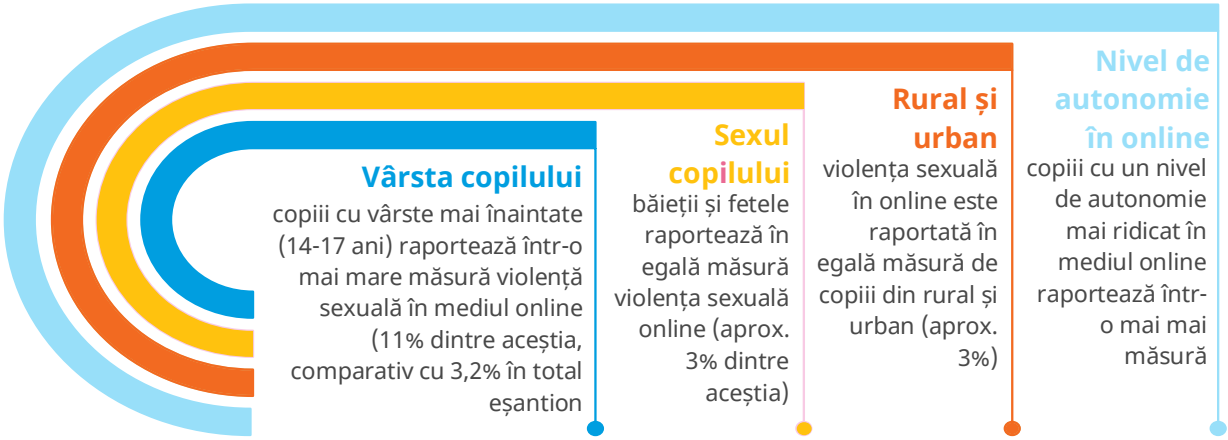
„Pe rețelele de socializare mai sunt conturi din astea, unde se postează bătăi, postează acolo efectiv cum se bat. Am avut o prietenă, nu ne mai lasă părinții să stăm cu ea. Pe această prietenă efectiv a forțat-o să facă lucruri interzise. I-a spus unul că dacă nu face ce zice, o omoară pe maică-sa. Și a acceptat de frică, și a filmat-o. Și a postat pe Instagram, Dar acum nu mai sunt filmările, or fost în timp. Unii cred că le mai au în telefon, salvate. Ca să fie acela șmecher, a filmat-o. Dar și fetița aia e cam tare în gură. Și cam caută și ea. Atunci avea 13 ani, era mică. Nu voia să facă așa ceva, dar a fost obligată".

— Adolescentă 14-17 ani, mediul urban

Copiii semnalează situații în care sunt expuși la conținut sexual explicit, fără voia lor, în mediu online

„Pe Instagram se întâmplă. Da, dar nu la mine. Sunt platforme, Omegle, în care vorbește pe cameră. Și sunt niște cazuri în care bărbați adulți își arată organele".

— Băiat, 10-13 ani, mediul rural

Prevalența violenței fără contact asupra copilului în mediul online

Violența sexuală fără contact apare **mai frecvent în mediul online** (3,2% sau 66 cazuri) **decât în situații directe** (2,1% sau 43 de cazuri) raportate **de-a lungul vieții**. Această diferență nu indică în mod automat o periculozitate mai ridicată a mediului online în sine, ci poate fi explicată prin nivelul mai mare de expunere a copiilor la interacțiuni digitale, în condițiile în care o parte semnificativă a timpului lor de socializare, comunicare și explorare are loc în spațiul virtual. În acest context, crește probabilitatea întâlnirii unor comportamente inadecvate sau abuzive, inclusiv forme de violență sexuală fără contact. Studiile arată, de asemenea, că în special în perioada adolescenței, mediul online constituie un cadru important pentru explorarea identității personale și relaționale, proces care poate implica interacțiuni cu persoane necunoscute și situații de vulnerabilitate. Totodată, numărul relativ redus de cazuri raportate în ambele contexte impune prudență în interpretarea statistică a acestor rezultate.

Procentul copiilor care au fost victime în ultimele 12 luni, în mediul online, a violenței sexuale fără contact este de 1,3% (sau 26 de cazuri) față de 3,2% de-a lungul vieții. **Raportat la prevalența de-a lungul vieții,** ponderea violenței sexuale online fără contact este **relativ egală în rândul fetelor** (3,3%) **și a băieților** (3,1%), păstrând această tendință și în experiența recentă. De-a lungul vieții, copiii sunt afectați în procente relativ similare în **urban** (3,4%) și în **rural** (2,9%), în experiența recentă fiind sensibil mai frecvent raportate în mediul urban (1,7%, sau 18 cazuri, versus 0,8% sau 8 cazuri în rural).

Pentru violența raportată de-a lungul vieții, apar variații între **grupele de vârstă**, de la sub 0,5% la 0-9 ani, la 2,2% la cei de 10-13 ani și 11,0% la cei de 14-17 ani[85]. Păstrând aceeași tendință, în experiența recentă numărul cazurilor crește cu vârsta copiilor, dublându-se de la grupa de 7-9 ani (2 cazuri) la cea de 10-13 ani (4 cazuri) și crescând, din nou, la cea de 14-17 ani (20 cazuri).

Cele mai multe incidente de victimizare de-a lungul vieții apar în rândul copiilor proveniți din familii aflate în **situație de deprivare** (4,1%) și cele mai puține apar în rândul copiilor din familii cu status socio-economic mediu (2,3%), diferențele fiind însă nesemnificative statistic, de sub 2%. Violența sexuală fără contact care apare în mediul online este mai frecvent raportată în rândul copiilor ai căror părinți au **studii superioare** (6,2%) și mai puțin raportată în rândul copiilor ai căror părinți au studii medii (2,2%) sau gimnaziale (2,4%)[86], tendința păstrându-se și în experiența recentă. Această situație poate fi explicată, cel puțin parțial, prin posibile distorsiuni de raportare, și nu printr-un nivel mai ridicat al victimizării propriu-zise. Este posibil ca părinții cu studii superioare să favorizeze o conștientizare mai acută în rândul copiilor cu privire la anumite situații percepute drept forme de violență sexuală fără contact. În rândul copiilor cu probleme de sănătate și/sau dizabilități nu au fost raportate situații de acest fel, ceea ce nu înseamnă că această categorie de copii nu este afectată de violență sexuală fără contact.

Odată cu numărul de **evenimente adverse cărora familia trebuie să le facă față crește și incidența violenței** de acest tip. Astfel, de la 2,3% prevalență de-a lungul vieții în familiile fără evenimente adverse sau 3,6% prevalență în familiile în care există un astfel de eveniment, se ajunge la 6,0% în familiile cu două sau mai multe evenimente adverse[87].

Diverse forme de **mediere parentală restrictivă** par să fie asociate cu **un risc mai scăzut de victimizare** pentru copii, dar **cea mai mare asociere este cu nivelul de autonomie**[88] **al copilului în mediul online**, ceea ce arată că asocierea poate să fie una mediată de vârsta copilului. Astfel, 6,1% dintre copiii cu acces necondiționat la internet au experimentat de-a lungul vieții agresiuni sexuale fără contact în mediul online, față de 1,4% dintre copiii care pot accesa internetul doar sub supravegherea părinților

85 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4) = 113,9$, $p < 0,001$.

86 Distribuția variază semnificativ în funcție de nivelul de educație al părinților - $\chi^2(2) = 19,6$, $p < 0,001$.

87 Distribuția variază semnificativ în funcție de nivelul de numărul evenimentelor adverse cu care s-a confruntat familia - $\chi^2(3) = 11,6$, $p < 0,05$.

88 Nivel autonomie online (itemii a-e de la întrebarea C17 din chestionar) - Indicator compus care măsoară gradul de autonomie digitală permis copilului. A fost construit prin recodificarea celor cinci activități online din itemul C17 (rețele sociale, postare de conținut, jocuri online, utilizarea internetului pentru școală, utilizarea camerei web). Pentru fiecare activitate, răspunsurile au fost recodificate ordinal (0 = nu are voie; 1 = doar cu permisiune/supraveghere; 2 = are voie oricând). Nivelul final de autonomie a fost definit ca valoarea maximă dintre activitățile permise, reflectând cea mai „liberală" practică parentală privind accesul copilului la mediul online.

sau cu permisiune și 0,2% dintre copiii care, conform spuselor părinților, nu au acces la internet[89]. În cazul copiilor ai căror părinți folosesc un instrument digital de control al activității online a copilului, prevalența acestei forme de victimizare este 2,2% față de 3,6% printre copiii ai căror părinți nu folosesc un astfel de instrument. **Limitarea timpului[90] de folosire a internetului este, de asemenea, asociată cu o mică scădere a prevalenței victimizării**, 2,8% dintre cei care au restricții de timp în folosirea internetului fiind victime ale acestei forme de violență de-a lungul vieții, față de 3,5% dintre cei fără astfel de restricții.

Medierea digitală activă și controlul direct (ex., nemediat tehnologic) de către părinte a activității pe internet a copilului sunt asociate, din contră, cu **o mai mare prevalență a victimizării** atât de-a lungul vieții, cât și în experiențele recente, asocierile fiind oarecum mai puternice în primul caz. Aceste rezultate trebuie însă interpretate cu precauție deoarece vârsta copiilor poate să medieze această asociere, în condițiile în care studiile anterioare arată că implicarea parentală restrictivă este mai frecventă la vârste fragede ale copiilor[91], atunci când riscul acestora de a deveni victime ale violenței sexuale în mediul online este mai redus și datorită intereselor și activităților online pe care le au copiii la vârsta respectivă. Pe de altă parte, medierea digitală activă de către părinți a fost și în studii anterioare asociată cu o expunere mai mare a copiilor la riscuri online, expunere care însă are un impact negativ mai mic asupra copiilor, medierea digitală din partea părinților ajutându-i pe copii să gestioneze mai bine situațiile problematice întâlnite online, dovedindu-se pe termen lung benefică pentru copii.

Cercetarea calitativă a arătat că violența sexuală fără contact, care apare în mediul online, este o situație curentă, atât participanții la focus grupurile dedicate aprofundării violenței de pe internet, cât și cei care au participat la celelalte focus grupuri sau interviuri individuale precizând că au cunoștință de astfel de cazuri sau chiar că au experimentat direct acest tip de violență. **Cele mai multe incidente au fost raportate în rândul fetelor.** În mod special, fetele sunt vizate de hărțuiri cu tentă sexuală, în timp ce băieții raportează mai des mesaje de „hate" și expunere la conținut violent*: „Amenințări și hate în online. Dacă postezi în Tik Tok, în comentarii sunt oameni care scriu cu răutate. Și adulți și copii. Foarte des se întâmplă ca băieți să trimită poze cu fete dezbrăcate pe grupuri de cunoscuți. De fapt s-a făcut un cont de Instagram cu poza aia de profil și cu o postare exact cu poza aceea. Și la grup s-au înscris foarte mulți. Deci de acolo a putut lua oricine poza. Au încercat să afle cine a făcut contul respectiv, dar nu au reușit"* (focus grup, copii marginalizați).

Experiența primirii de **sexting nesolicitat** reprezintă o formă de violență în mediul online relatată de adolescenții participanți la focus-grupuri, în care materialele intime sunt transmise fără consimțământul destinatarului. Percepția ca formă de violență și impact este diferită, unele adolescente adoptând o reacție de control și minimizând impactul emoțional. Această atitudine reflectă un proces de adaptare la riscurile mediului digital și normalizare a comportamentelor abuzive. Impactul psihologic variază însă în funcție de vârstă, vulnerabilitate și experiența digitală, putând genera disconfort, rușine sau pierderea sentimentului de siguranță online. Datele calitative sugerează astfel necesitatea formării competențelor de protecție digitală a copiilor și de creștere a gradului de sensibilizare și recunoaștere de către aceștia a sexting-ului nesolicitat ca formă de violență digitală.

„Mie mi s-a întâmplat personal. Mi s-a dat un mesaj, bună, ce faci? Am răspuns foarte simplu, cu bună. Și mi s-au trimis niște poze pe care eu nu voiam să le am. Acum depinde cât de afectat ești de lucrurile astea. Eu personal am fost de genul: nu, mulțumesc. I-am dat block și am mers mai departe în viață, nu m-a afectat deloc. Dar se întâmplă chestii de genul" (fată, mediul urban).

89 Distribuția variază semnificativ în funcție de nivelul de autonomie al copilului în mediul online - $\chi^2(2) = 49{,}7$, $p < 0{,}001$.

90 Control tehnic al accesului la Internet (C15a, b, d) - Indicator binar care reflectă utilizarea de către părinți a instrumentelor tehnice de supraveghere sau restricție. A fost construit pe baza a trei practici raportate în C15: filtrarea sau blocarea conținutului (a), monitorizarea site-urilor/aplicațiilor utilizate (b) și limitarea automată a timpului petrecut online (d). Dacă cel puțin una dintre aceste măsuri a fost raportată, indicatorul a fost clasificat drept „control tehnic activ".

91 Livingstone, S., Mascheroni, G., & Staksrud, E. (2017). European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future. New Media & Society, 20(3), 1–20

Răspândire materiale falsificate cu IA, cuprinzând conținuturi cu caracter sexual despre victimă

„Eu am pățit să fie o fată în chiloți și să se zică că sunt eu fata aceea. Și mulți băieți m-au întrebat dacă eu sunt fata aceea și le ziceam că nu. Și ei ziceau că oricum nu te cred. Și le-am și spus uite, sunt diferențe, nu arăt așa. Dar degeaba. Și cu AI-ul asta e foarte greșit ce se întâmplă. Aș interzice AI-ul" (fată, mediul rural).

O situație frecventă în mediul online este **solicitarea nedorită de poze cu caracter sexual**, conturată ca o experiență distinctă de alte forme de expunere la conținut sexual online. Spre deosebire de primirea de imagini cu caracter sexual nesolicitate, care poate fi respinsă prin blocarea expeditorului, solicitarea activă de imagini este resimțită ca o invadare a intimității și o invalidare a intențiilor legitime de relaționare. Aceste aspecte pot provoca un impact emoțional semnificativ asupra adolescentelor - sentimente de umilință, dezgust și pierdere a încrederii - fiind percepute ca o formă de trădare a încrederii și obiectivare personală. Datele calitative arată că manipularea în mediul online se produce adesea prin construirea deliberată a unei relații de încredere și folosirea comunicării ca instrument pentru atingerea unor scopuri ascunse.

„E mult mai deranjant să ți se ceară poze decât să primești poze... (când primești –notă cercetător) dai block și treci peste. (Când ți se cer poze – notă cercetător) Te simți folosit. Simți că ai crezut că vorbești cu o persoană din total alte motive și apoi spune da nu îmi trimiți și mie o poză? Pe bune? Asta era scopul discuției? E o dezamăgire interioară și o frustrare, că tu ai vrut să comunici cu o persoană, nu neapărat că ai prins încredere, să comunici. Și vezi că de fapt persoana respectivă nu este ceea ce a vrut să pară. Este cu totul altfel" (fată, mediul urban).

Violența sexuală fără contact din mediul online are un potențial ridicat de a se amplifica (ex., victimizare repetată) **sau de a conduce la victimizare multiplă**. Fragmentul de mai jos arată dinamica escaladării violenței către forme multiple de abuz – de la sexting (posibil consimțit sau ca urmare a exercitării unei presiuni), copilul este victima unui "sextortion" (utilizarea materialelor intime obținute pentru șantaj, generarea unui ciclu de teamă și supunere) și, ulterior, a violenței fizice. Fragmentul este de asemenea ilustrativ pentru modul în care granița dintre violența din online și cea în persoană devine permeabilă, existând un continuum în care victimizarea în mediul digital reprezintă doar prima etapă a unui proces de abuz.

„Pot fi persoane care să trimită poze indecente și te amenință că va trimite la părinții tăi și ca să nu le trimită te pune să mai trimiți altele. Noi avem o fată care a intrat în belele din cauza unui băiat. A ajuns să o și bată, nimeni nu știa de fapt" (focus grup cu copii marginalizați).

Experiențe de șantaj și de presiune emoțională la care sunt supuse mai ales fetele de către prietenii cu care sunt într-o relație au fost raportate și în alte focus grupuri (ex., cele cu copii romi), unde unele fete au povestit că au fost amenințate cu publicarea fotografiilor trimise anterior în mod consensual dacă nu mai trimit altele sau dacă nu fac anumite lucruri.

Exemplele semnalează vulnerabilitatea copiilor din medii marginalizate, unde lipsa resurselor de sprijin (în familie, la nivel comunitar sau instituțional) amplifică riscul de victimizare repetată și victimizare multiplă. Totodată, indică necesitatea unei abordări integrate a violenței în persoană și în mediul digital, ca fenomene interconectate.

Tiparul agresorului în violența fără contact asupra copilului în mediul online

Situațiile care pot fi încadrate la violența sexuală fără contact în mediul online sunt diverse, ceea ce se reflectă în o diversitate de profiluri de agresori.

De exemplu, circularea fără consimțământ a unor conținuturi de natură sexuală pe care victima le trimisese în privat cuiva sau circularea unor zvonuri de natură sexuală despre o anumită persoană, falsificarea unor imagini ale unei persoane pentru a deveni compromițătoare și circularea acestora pe internet sunt acțiuni care pot să implice agresori care acționează în grup, chiar dacă acesta este unul *ad-hoc* constituit (e.g., pentru circularea acelor mesaje) și chiar dacă membrii grupului nu se cunosc

între ei. În acest context, facilitățile oferite de tehnologia digitală mediază sau chiar incită la această formă de agresiune în grup.

„Foarte des se întâmplă ca băieți să trimită poze cu fete dezbrăcate pe grupuri de cunoscuți. De fapt s-a făcut un cont de Instagram cu poza aia de profil și cu o postare exact cu poza aceea. Și la grup s-au înscris foarte mulți. Deci de acolo a putut lua oricine poza. Au încercat să afle cine a făcut contul respectiv, dar nu au reușit" (focus grup cu copii marginalizați).

Dacă ne referim la cunoașterea agresorului de către victimă, din nou, se conturează un **spectru larg de situații.** Acesta include, pe de o parte, **agresori total necunoscuți și neidentificabili** de către victimă (de exemplu, o persoană necunoscută care creează un cont fals cu numele victimei în care postează imagini compromițătoare), iar pe de altă parte, **agresori necunoscuți dar potențial identificabili**. În această din urmă categorie se încadrează, de exemplu, utilizatorii care comentează de pe conturi ce afișează elemente aparent identificabile (e.g., nume, poze de profil, prieteni, alte elemente - este adevărat că acestea pot fi false, dar creează imaginea unei persoane identificabile). Astfel de situații apar frecvent pe platformele de social media, în interacțiunile publice asociate postărilor copilului victimă. De asemenea, în cadrul acestui spectru se regăsesc și agresorii implicați în situații de **grooming**, așa cum este descris în citatele de mai jos. Există și cazuri cu **agresori cunoscuți,** aceștia din urmă putând fi chiar **persoane apropiate** (e.g., actuali sau foști parteneri ai copilului victimă). Nu doar fetele sunt vizate de astfel de forme de violență, ci și băieții, iar deschiderea de a vorbi despre situațiile trăite este mai degrabă către colegi și prieteni, decât către adulți:

„Păi persoanele, de exemplu, mai mari decât tine cu mult, cu 40-50 de ani, care dau mesaje, te abordează. Pedofili.(...) Unui coleg chiar i s-a întâmplat. Nu a făcut nimic. Ba da, i-a dat mesaj, i-a spus să îl lase în pace, ăla nu îl lăsa și apoi (colegul –nota cercetător) a început să își bată joc de el, să spună că de fapt el e fată și că el a picat în capcana lui și i-a trimis mesaje vocale, poze, filmări. (A spus unui adult?- întrebare cercetător) Nu, ne-a spus nouă (râsete)" (băiat, mediul urban).

„(Grooming-ul este – nota cercetător) violență, deoarece sunt foarte mulți adulți, de cele mai multe ori bărbați, care fac lucrurile astea către copii. Și dacă copilul face chestia asta, el nu e conștient de ce i se întâmplă în momentul respectiv și poate să fie manipulare și situația să degenereze foarte urât" (fată, mediul urban).

„Te face să ai încredere și apoi te trădează. E cel mai perfid" (fată,mediul rural).

„Un copil poate fi manipulat mai ușor de un adult. Adultul știe ce face, își dorește chestia asta de la copil. Copilul nu știe ce face și e mai grav" (băiat, mediul urban).

Nu în ultimul rând, agresorii în astfel de situații pot fi adulți sau copii, depinzând de specificul situației. Astfel, așa cum se vede din citatele de mai sus, în situațiile de grooming, **agresorii sunt în mod curent adulți** (acest decalaj de vârstă, împreună cu manipularea copilului prin obținerea încrederii acestuia fiind elemente definitorii ale acestei forme de violență, elemente de care majoritatea copiilor sunt conștienți și pe care le condamnă, nu toți însă), în timp ce circularea fără consimțământul victimei a unor materiale compromițătoare sau situațiile de *sextortion* pot să aibă ca agresori copii.

Locuri și medii de manifestare a violenței fără contact asupra copilului în mediul online

Platformele de social media, precum Instagram, TikTok, Snapchat sunt locurile predilecte de pe internet în care apare violența sexuală fără contact, online. Spre exemplu, mesajele vulgare și hărțuirea sexuală apar preponderent pe TikTok, sub formă de comentarii, *sexting* nesolicitat este raportat ca fiind frecvent pe Snapchat, în timp ce circularea fără consimțământ a pozelor compromițătoare este frecventă pe Instagram.

*„Se întâmplă mult pe **Snapchat** [solicitări de sexting], acolo primești mesaje de la necunoscuți"* (fată, mediul rural).

*„De fapt s-a făcut un cont de **Instagram** cu poza aia de profil și cu o postare exact cu poza aceea. Și la grup s-au înscris foarte mulți. Deci de acolo a putut lua oricine poza"* (focus grup cu copii marginalizați).

*„Pe online pot fi mesaje vulgare sau să se ia de tine diverși dubioși. (...) Pe **Instagram** sunt cei mai mulți din ăștia. Mai sunt hackeri care cer bani pentru diverse, cu metoda accidentul”* (focus grup cu copii marginalizați).

*„Dacă o fată pune o poză și un bărbat adult o abordează se poate ajunge la violență. Da am văzut că fetele postează **tiktok-uri** și bătrânii îi dau comentarii ce frumoasă e și unii au peste 40 de ani. Era unul care a zis că vrea să aibă o relație serioasă, deși colega noastră era minoră. Avem prietene care după ce postează primesc mesaje de la mai mulți oameni bătrâni”* (focus grup cu copii marginalizați).

Este de subliniat că vulnerabilitatea crescută a copiilor la această formă de violență este uneori rezultatul unor caracteristici ale platformelor respective, menite să crească nivelul de angajament al utilizatorilor tineri. De exemplu, gratificarea utilizatorilor de către unele platforme să aibă o serie neîntreruptă de interacțiuni zilnice cu aceleași persoane (precum Snapchat, Tiktok) îi face pe tinerii utilizatori să interacționeze zilnic, repetitiv, cu persoane necunoscute doar pentru a se “prinde” în acest lanț, expunându-i astfel la riscul de a deveni victime ale violenței sexuale.

„Ținem la foculețe, nu la persoane. Nu ne pasă de prieteni, ci să nu pierdem șirul pe Snapchat” (fată, mediul rural).

„Este aplicația Snapchat. Nu știu de ce, ca să îmi cresc scorul de snap, am acceptat la toată lumea prietenia. Să îmi cresc snap scorul. Și într-o zi m-am trezit cu o poză cu un bărbat dezbrăcat. Am dat report și block”; “Și eu am primit de la un necunoscut și am blocat profilul”; “Da, pe Instagram și pe Snapchat. Deci nouă, tuturor, ni s-a întâmplat la un moment dat. Nu este ceva normal“ (focus grup cu copii marginalizați).

Atunci când băieții întâlnesc situații în care le sunt trimise poze intime sau le sunt solicitate astfel de poze de către necunoscuți acest lucru se întâmplă mai degrabă pe site-uri de jocuri.

„Mă jucam GTA 5. Îți trebuie 18 ani. Cine respectă limitele de vârstă? Dar îți asumi dacă ești pe aplicație de 18+. Mă jucam cu persoana respectivă, făceam o misiune, misiunea era să furăm un diamant de la Cazino. Facem misiunea împreună, ne jucăm câteva săptămâni repetitiv, timp în care mi-a dat informații care sugerau că persoana nu are mai mult de 18 ani. Și la un moment dat a început să îmi ceară și mie niște informații mai personale. Numele, unde stau, ce fac eu în timpul liber. Și i-am spus cum mă cheamă, i-am spus că locuiesc în România. Persoana era din străinătate. Nu mi s-a părut ceva ieșit din comun. Oricine poate să îți știe numele și poate știi în ce țară stai, că România e o țară mare și nu e ca și cum vine el la Iași. Mă poate căuta unde vrea el. Și la un moment dat a început să îmi ceară informații din ce în ce mai private, până când m-a izbit ideea că mai stai oleacă. Și îl întreb câți ani ai? 36 de ani. Dar nu avea nici 36 de ani, era mai bătrân, că mi-a trimis o poza cu el. I-am dat block. Am scăpat ieftin” (băiat, 14-17 ani, mediul urban).

Concluzii privind violența sexuală asupra copilului

Violența sexuală împotriva copilului reprezintă una dintre cele mai grave și mai sub-raportate forme de violență în rândul copiilor. Cu o prevalență de 3,5% de-a lungul vieții și 1,7% în ultimele 12 luni, violența sexuală este forma cea mai puțin reprezentată în anchetă comparativ cu violența fizică (16,2% respectiv 11,1%), violența psihologică (15,5%, respectiv 6,6%) și neglijarea (4,7% de-a lungul vieții). Formele de violență cu contact, viol și agresiune sexuală, sunt rar declarate, indicând bariere majore de recunoaștere și raportare, în timp ce violența sexuală fără contact este mai frecvent raportată, în special cea în mediul online (2,1% în persoană, 3,2% în mediul online de-a lungul vieții, 0,7%, în persoană, 1,3% online în ultimele 12 luni).

Din situațiile raportate în anchetă, doar 15% au ajuns în atenția autorităților, indicând existența unui decalaj semnificativ între experiența trăită și vizibilitatea la nivel instituțional. În datele administrative centralizate de ANPDCA se observă o creștere constantă a cazurilor de abuz sexual între 2020 și 2024, de la 1.045 la 1.865 cazuri, cu o frecvență mai ridicată a cazurilor în mediul rural. În anchetă raportarea este ușor mai ridicată în urban atât de-a lungul vieții (3,9% versus 3,2% în rural), cât și în experiența recentă (2,2% versus 1,3% în rural), influențată de valorile mai ridicate ale formelor de violență sexuală fără contact. Pentru agresiunea sexuală, valorile înregistrate sunt ușor mai ridicate în rural, în special în experiența recentă (0,6% versus 0,3% în urban). Aceste diferențe sunt probabil influențate de factori de vizibilitate, acces la servicii, conștientizare a violenței, nu doar de incidența reală.

Datele din studiu și cele administrative converg în conturarea principalelor profile de risc, indicând o vulnerabilitate crescută în preadolescență (10-13 ani) și, mai ales, în adolescență (14–17 ani). Băieții raportează prevalențe similare cu cele ale fetelor pentru formele de violență fără contact, o prevalență mai ridicată fiind raportată în cazul fetelor pentru agresiunea sexuală. Datele calitative indică, similar datelor administrative, că fetele sunt afectate într-o proporție covârșitoare. Conform datelor administrative centralizate de ANPDCA, aproximativ 8 din 10 victime ale abuzului sexual sunt fete, iar datele Ministerului Public indică faptul că fetele reprezintă constant circa 9 din 10 victime ale infracțiunilor de violență sexuală trimise în judecată. Studiul arată că stabilitatea aparentă a familiei, nivelul educațional ridicat al părinților sau lipsa conflictelor vizibile nu constituie factori protectivi, ci mai degrabă facilitează raportarea, mascând vulnerabilități similare sau mai mari în mediile profund instabile, unde abuzurile rămân invizibile. Totuși, având în vedere dimensiunea redusă a bazei de analiză, aceste rezultate trebuie interpretate cu prudență și validate prin investigații suplimentare.

O convergență critică între datele administrative și cele din anchetă privește caracterul relațional și de proximitate al violenței sexuale, cu familia ca mediu persistent de risc. Aproximativ 40% dintre cazurile de abuz sexual centralizate de ANPDCA, precum și dintre cazurilor de violență sexuală finalizate cu trimiterea în judecată a agresorului înregistrate de Ministerul Public, au loc în contexte intrafamiliale. Implicarea familiei are ponderi diferite în funcție de sub-forma de violență, de la 16% în cazul agresiunii sexuale ajungând la 67% în cazul violului. Părinții și persoanele cu care copiii erau într-o relație reprezintă majoritatea agresorilor în context intrafamilial. Ponderea ridicată a cazurilor de violență sexuală cu contact care au loc în mediul familial sugerează limitări majore în mecanismele de detectare timpurie și intervenție în contexte marcate de dependență emoțională și materială, precum și deficite în capacitatea sistemului de a identifica situațiilor de risc în absența dezvăluirii explicite a copilului, Persistă, de asemenea, lacune în abordarea situațiilor în care violența este integrată în practici tradiționale care favorizează "căsătoriile" timpurii sau e normalizată, favorizând conviețuirea cu minori, sarcinile la adolescente sau violența de gen.

Datele cantitative arată că violența sexuală fără contact apare frecvent între egali (colegi, prieteni, copii de aceeași vârstă), în școală, comunitate și online, iar datele calitative și serviciile rezidențiale și centrele de detenție ca zone de vulnerabilitate. Aceste constatări reflectă deficite în prevenția adaptată vârstei și în integrarea sistematică a educației privind consimțământul, relațiile sănătoase, respectul față de fete și egalitatea de gen în mediul educațional, precum și limitări în accesibilitatea și credibilitatea mecanismelor de raportare pentru copii și adolescenți. În mod specific pentru adolescenți și tineri se evidențiază dificultăți în abordarea comportamentelor de risc și limite ale abilităților de identificare a situațiilor de risc și auto-protecție împotriva violenței sexuale.

Datele calitative evidențiază dificultăți în încadrarea juridică a faptelor, reflectând o abordare neunitară în practică, pe fondul modificării recente a Codului Penal, suprapunerii mai multor forme de violență, apariției unor noi manifestări online. Datele calitative indică deficite de specializare profesională și coordonare instituțională pentru prevenirea, intervenția și monitorizarea cazurilor de violență sexuală, precum și nealinieri ale sistemului de colectare a datelor administrative la standardele ICVAC, lipsind dezagregări esențiale pentru analiza fenomenului și orientarea intervențiilor (precum tipul specific de violență, relația cu agresorul în afara mediului familial, caracteristici ale agresorului, ale mediului de manifestare a violenței, etc.). Aceste lacune structurale afectează capacitatea de a asigura un răspuns coerent și integrat, bazat pe dovezi, la nivel instituțional.

Violul asupra copilului

Ancheta nu a înregistrat niciun caz de viol declarat de respondenți în ultimele 12 luni sau raportat către autorități, în timp ce pentru perioada „de-a lungul vieții", un băiat a formulat răspunsuri la chestionar care ar putea determina încadrarea experienței trăite ca viol conform prevederilor legale (începerea vieții sexuale la 13 ani cu un adult). Rezultatele anchetei contrastează astfel cu datele administrative furnizate de Ministerul Public privind cazurile finalizate cu trimitere în judecată, care arată că violul reprezintă aproximativ 3 din 5 infracțiuni de violență sexuală asupra copilului. Datele administrative arată că victimizarea are un caracter de gen pronunțat, fetele fiind cele mai afectate, reprezentând

92,5% din totalul de 4.074 cazuri de viol înregistrate în perioada 2020-2024, în timp de băieții reprezintă 7,5% dintre cazuri. Această discrepanță evidențiază un nivel ridicat de sub-raportare în anchetă.

Datele calitative indică influența factorilor individuali, culturali, sociali și instituționali pentru ne-raportarea în general a cazurilor de viol asupra copiilor și sub-raportarea acestora în cadrul anchetei. Astfel, cazurile de viol asupra copiilor rămân în mare parte ascunse din cauza rușinii, stigmatizării, a factorilor individuali - precum vârsta victimei, capacitatea de înțelegere a situațiilor prin care a trecut, blocajele psihologice care împiedică dezvăluirea -, a neîncrederii în instituții. În special băieții sunt sub-reprezentați în statisticile oficiale din cauza stigmatului asociat. De asemenea, persistă limitări teritoriale în aplicarea unor proceduri investigative centrate pe copil și în disponibilitatea serviciilor specializate de suport și reabilitare pentru victime și familiile acestora, ceea ce poate contribui la revictimizare și la lipsa unor soluții durabile.

Atât datele calitative, cât și cele administrative indică faptul că majoritatea agresorilor provin din mediul familial (în aproximativ două treimi dintre cazuri agresori sunt părinți, frați/surori, alte rude sau parteneri din uniuni informale) sau de proximitate, accentuând vulnerabilitatea copilului în propriul spațiu de viață, amplificând dificultatea dezvăluirii și întârziind intervenția. Astfel, profilul agresorilor nu este limitat la adulți, fiind implicați și adolescenți sau tineri de vârstă apropiată victimei, în special în contexte de conviețuire. Persistența "căsătoriilor" timpurii, a conviețuirii cu minori, a sarcinilor la vârste fragede și a formelor de normalizare culturală a relațiilor abuzive reflectă toleranța socială față de astfel de fapte și limitează recunoașterea lor ca abuzuri.

În ansamblu, violul asupra copilului se conturează ca una dintre cele mai invizibile și sub-raportate forme de violență sexuală. Datele calitative evidențiază lacune în aplicarea consecventă a cadrului legal (ex. prin reclasificarea faptelor grave ca infracțiuni mai puțin severe) și deficite de specializare profesională în acest sens, dar și de a recunoaște semnele indirecte ale violului în lipsa dezvăluirii explicite din partea copilului.

Totodată, agregarea datelor administrative privind diverse infracțiuni sexuale în categorii largi, care nu disting clar violul, contribuie la subestimarea fenomenului. De asemenea, persistă limitări în colectarea și dezagregarea datelor conform standardelor ICVAC (privind vârsta copiilor victime, relația cu agresorul, caracteristicile agresorului - sexul, vârsta, dacă a acționat singur sau împreună cu alții, mediul de manifestare) ceea ce afectează capacitatea autorităților de a evalua corect dimensiunea și dinamica problemei, de a identifica grupurile de copii la risc și de a aloca resurse adecvate pentru prevenire, intervenție și reabilitare.

Agresiunea sexuală asupra copilului

Datele cantitative indică o prevalență redusă a agresiunii sexuale (0,8% sau 16 cazuri de-a lungul vieții și 0,4% sau 9 cazuri în ultimele 12 luni), numărul redus de cazuri semnalate impunând o interpretare prudentă a datelor din anchetă. Informațiile calitative indică o sub-raportare semnificativă, datorată caracterului profund stigmatizant al acestor experiențe, dificultății copiilor de a recunoaște și eticheta ca abuz anumite comportamente, relațiilor de proximitate cu agresorul, precum și mecanismelor de tăcere și neîncredere.

Vulnerabilitatea la agresiunea sexuală se concentrează în perioada preadolescenței (10-13 ani) și adolescenței (14–17 ani), când copiii explorează relații sociale și afective fără a deține competențe de protecție pe deplin consolidate. Existența unor cazuri în grupa de vârstă 7-9 ani confirmă că extinderea riscului și la vârste mai mici, evidențiind lacune în acoperirea timpurie a intervențiilor de educație privind relațiile sănătoase, consimțământul, recunoașterea riscurilor și dezvoltarea competențelor de autoprotecție.

Datele din anchetă și cele administrative converg în a indica o posibilă vulnerabilitate mai ridicată a fetelor. Date administrative furnizate de Ministerul Public[92] confirmă această diferență de gen,

92 Date corespunzătoare cazurilor trimise în judecată privind infracțiunea de agresiune sexuală conform art.219 Cod penal adoptat prin Legea 286/2009. Date privind tentativa de viol nu au fost disponibile pentru perioada 2020-2024. Date privind agresiunea sexuală după noua definiție prevăzută de Legea nr. 217/2023, sunt comasate cu alte infracțiuni ce vizează violență sexuală pentru anul 2024.

fetele reprezentând aproximativ 9 din 10 victime din 759 de cazuri de agresiune sexuală investigate și trimise în judecată în perioada 2020-2024. Aceste date reflectă limitări în abordarea normelor de gen, stereotipurilor și toleranței sociale față de comportamente sexualizate sau abuzive în mediile educaționale și comunitare, unde agresiunea sexuală are loc preponderent (59%, respectiv 35%, în ultimele 12 luni).

Datele cantitative indică faptul că agresiunea sexuală asupra copilului se manifestă predominant în contexte de relaționare apropiată, fiind adesea comisă de persoane cunoscute copilului - colegi, prieteni, sau copii de vârstă apropiată (45% în ultimele 12 luni), persoane cu care copilul nu mai era într-o relație (20%), părinți (21%). Datele administrative furnizate de Ministrul Public arată că, deși agresiunea sexuală are un caracter predominant extra-familial, aproximativ 16% din faptele trimise în judecată în perioada 2020–2024 au fost comise în familie (respectiv 119 cazuri). Această pondere, deși prezintă variații anuale moderate, arată că familia rămâne un factor relevant de risc, părinții fiind autorii în 6 din 10 cazuri care au loc în familie.

Datele calitative evidențiază că mediile instituționale, precum serviciile rezidențiale din protecția copilului și centrele de detenție, rămân expuse riscului de abuz între copii. din cauza dezechilibrelor de putere, a accesului variabil la sprijin psihologic - necesar pentru reducerea potențialului de victimizare și violență a copiilor care deja au un istoric de violență și abuz- precum și a mecanismelor de protecție după raportare care nu întotdeauna limitează riscul de revictimizare și represalii. În centrele rezidențiale sunt relatate episoade de agresiuni sexuale din partea personalului, care semnalează lacune în mecanismele de prevenire instituțională, supraveghere și control intern, inclusiv în procesele de selecție, formare, evaluare și responsabilizare a personalului.

Vizibilitatea mai ridicată a cazurilor raportate de copii din familii aparent stabile, funcționale, cu părinți educați și cu grad de implicare ridicat, este mai degrabă legată de capacitatea copiilor de a recunoaște și raporta agresiunea, decât de absența riscului în alte contexte precum mediile profund instabile, cu multiple vulnerabilități în familie sau în cazul copiilor cu dizabilități. Această distribuție sugerează inegalități în capacitatea copiilor de a identifica, defini și semnala experiențele de violență sexuală, ceea ce poate conduce la o sub-raportare sistematică în grupurile cele mai vulnerabile.

Datele calitative evidențiază însă și deficite în capacitatea profesioniștilor din prima linie de a identifica timpuriu factori de risc și semnele indirecte ale abuzului sexual, precum și limitări în reacția instituțională rapidă și coordonată la sesizări. Accesul inegal teritorial și disponibilitatea insuficientă a serviciilor specializate pentru copiii victime, precum și capacitatea limitată de sprijin pentru familiile aflate la risc sunt de asemenea menționate în interviurile cu specialiști ca factori care mențin riscul de victimizare și revictimizare.

Analiza datelor administrative indică lacune în alinierea colectării și raportării datelor la standardele ICVAC reflectate prin absența informațiilor pentru unele infracțiuni incluse în definiția agresiunii sexuale (precum tentativa de viol) și discontinuități generate de raportarea comasată a faptelor de agresiune sexuală cu alte fapte de violență sexuală începând cu 2024 (ulterior modificării Codului Penal). De asemenea, limitări privind dezagregarea datelor (precum vârsta copilului victimă, relația cu agresorul, caracteristicile agresorului - sexul, vârsta, dacă a acționat singur sau împreună cu alții și mediul de manifestare) afectează estimarea corectă a dimensiunii fenomenului, identificarea grupurilor de risc și fundamentarea intervențiilor bazate pe dovezi.

Violența sexuală fără contact, în persoană asupra copilului

Violența sexuală fără contact asupra copilului, în persoană, ilustrează extinderea comportamentelor abuzive în forme adesea invizibile, dar profund traumatizante. Pe parcursul vieții, 2,1% dintre copii (43 de cazuri[93]) au raportat experiențe de violență sexuală fără contact, iar 0,7% (14 cazuri) în experiența recentă, cu o distribuție relativ uniformă între sexe. Riscul crește odată cu vârsta, adolescenții de 14-17

93 Date corespunzătoare cazurilor trimise în judecată privind infracțiunea de agresiune sexuală conform art.219 Cod penal adoptat prin Legea 286/2009. Date privind tentativa de viol nu au fost disponibile pentru perioada 2020-2024. Date privind agresiunea sexuală după noua definiție prevăzută de Legea nr. 217/2023, sunt comasate cu alte infracțiuni ce vizează violență sexuală pentru anul 2024.

ani înregistrând cele mai ridicate niveluri (6,6% pe parcursul vieții; 1,6% în ultimele 12 luni), urmați de categoria 10–13 ani (2,2%, respectiv 1,3%), iar sub 10 ani apar rar sau deloc cazuri raportate.

Din perspectivă familială, tranzițiile, instabilitatea relațională și stresul familial pot constitui factori de vulnerabilitate care amplifică expunerea, prevalențe mai ridicate fiind raportate de copii din familii reconstituite (5,4% pe parcursul vieții), monoparentale (3,5%) și cele care au trecut prin două sau mai multe evenimente adverse (3,9%, respectiv 2,4%). Absența raportărilor în medii „profund instabile", în rândul copiilor cu dizabilități, în familiile cu probleme de sănătate mintală sau adicții indică probabil bariere de recunoaștere și dezvăluire, nu absența riscului. Totodată, nu au fost identificate diferențe semnificative în funcție de statusul socio-economic, rezultatele confirmând astfel că violența sexuală fără contact reprezintă un fenomen transversal, prezent în toate mediile sociale.

Formele de violență sexuală raportate includ avansurile sexuale nedorite (1,1%), glumele de natură sexuală, hărțuirea repetată cu remarci de natură sexuală sau injuriile cu conotație sexuală (0,8%), răspândirea de zvonuri cu conținut sexual (0,4%), amenințarea cu agresiunea sexuală, cu rănirea în zonele intime (0,2%), șantajul sexual (0,1%).

Datele din anchetă indică cel mai mare risc în perioada adolescenței (14-17 ani) și pre-adolescenței (10-13 ani) și caracterul preponderent extra-familial. În majoritatea cazurilor de violență recentă (65%) autorii sunt colegi de școală, prieteni sau alți copii de vârstă apropiată, frații (36%), persoane cu care erau într-o relație sau cu care încheiaseră relația (9%, respectiv 11%). Astfel, datele sugerează că fenomenul este favorizat de relațiile de putere între egali și este influențat de modele de socializare.

Datele calitative descriu fenomenul mai ales ca hărțuire în spațiul public și în proximitatea școlii (fluierături, comentarii, umiliri sexualizate), în special asupra fetelor adolescente, cu evitarea raportării din rușine și teamă de stigmatizare, dar și asupra băieților prin sancționarea „nonconformității" de gen. Focus grupurile evidențiază dificultăți în recunoașterea și raportarea de către copii a agresiunilor sexuale fără contact ca acte de violență, mai ales în absența contactului fizic direct. Acestea indică lacune în educația privind discriminarea, violența sexuală, comportamentele abuzive și limitele interacțiunilor acceptabile. În acest context, experiențele de violență tind să fie internalizate și normalizate, cu efecte severe asupra dezvoltării psihologice a copilului.

Datele administrative surprind preponderent faptele care pot fi probate mai clar, precum pornografia infantilă sau coruperea sexuală, în timp ce hărțuirea sexuală rămâne invizibilă instituțional - subraportată, neîncadrată ca violență sau gestionată informal. Violența sexuală fără contact reprezintă aproximativ o treime din faptele de violență sexuală raportate în perioada 2020–2024 de Ministerul Public. În cazul băieților, proporția ajunge la aproape 1 din 2 fapte. Datele administrative indică o vulnerabilitate mai mare a fetelor, care reprezintă aproximativ 5 din 6 victime (1.746 din 2.103), iar băieții puțin sub 1 din 6 (357), datele calitative ale studiului susținând această distribuție. Structura pe tipuri de fapte este puternic dominată de pornografia infantilă (peste 92%, fără o diferențiere între violența online și în persoană), în timp ce coruperea sexuală reprezintă 8% din faptele de violență sexuală fără contact, iar hărțuirea sexuală nu apare deloc în perioada analizată. Aceste constatări evidențiază limitări în capacitatea sistemelor administrative de a capta formele non-contact de violență sexuală care nu implică probe materiale.

De asemenea, se constată deficite în alinierea datelor administrative la standardele ICVAC, inclusiv în ceea ce privește acoperirea infracțiunilor relevante (precum amenințarea, șantajul dacă acestea vizează fapte sexuale), furnizarea dezagregărilor utile pentru politici (precum diferențiere mai clară între online și în persoană, vârsta victimei, relația cu autorul dincolo de familie, mediul în care a avut loc fapta), pentru a putea orienta eficient intervențiile și a nu exclude tipuri de violență care afectează sentimentul de siguranță și normalizează violența sexuală.

Violența sexuală fără contact, în mediul online asupra copilului

Violența sexuală fără contact, în mediul online, constituie o dimensiune în creștere a fenomenului de violență sexuală asupra copilului, fiind raportată mai frecvent (3,2% sau 66 de cazuri[94] de-a lungul vieții)

94 Procentele din această secțiune trebuie interpretare cu atenție, întrucât baza de calcul este relativ redusă - 43 cazuri.

față de cea în interacțiuni în persoană (2,1%). Mediul digital facilitează anonimatul, reproducerea și distribuirea rapidă a materialelor abuzive, amplificând riscul și trauma victimelor. Expunerea la această formă de violență crește odată cu vârsta, odată cu mutarea interacțiunilor sociale în spațiul digital. Adolescenții de 14-17 ani raportează cele mai înalte niveluri de victimizare (prevalență de 11% de-a lungul vieții sau 48 de cazuri), devenind vulnerabili în fața exploatării digitale prin sexting, grooming, coerciție sau comerț sexual online, adesea fără a conștientiza consecințele. Datele calitative arată că violența sexuală fără contact care apare în mediul online este o situație curentă, copiii precizând că au cunoștință de astfel de cazuri sau chiar au experimentat direct acest tip de violență.

Datele cantitative nu indică diferențe de gen semnificative (aproximativ 3% în rândul fetelor și al băieților de-a lungul vieții, iar tendința se păstrează în experiența recentă). Datele calitative arată însă că fetele sunt mai frecvent ținta formelor de violență sexuală fără contact în mediul online. Modul în care este percepută această formă de violență și impactul psihologic descrise de fete în cadrul focus grupurilor variază de la normalizare, descrierea unor modalități de gestionare și adaptare în situații de victimizare, până la disconfort, rușine sau pierderea sentimentului de siguranță online. Relatările arată un continuum între abuzurile online și cele în mediul fizic, întrucât victimizarea digitală poate escalada către forme de violență în persoană, inclusiv violență fizică sau sexuală, prin mecanisme precum *sextortion*, șantaj emoțional sau întâlniri facilitate online, ceea ce reflectă limitări în prevenirea timpurie și întreruperea traseelor de escaladare a abuzului.

Utilizarea instrumentelor digitale de control și limitarea timpului petrecut online sunt asociate cu niveluri mai scăzute de victimizare. Expunerea copiilor este mai degrabă asociată cu autonomia digitală ridicată a copiilor și absența restricțiilor (prevalență de 6,1% înregistrată în rândul copiilor fără restricții în mediul online, de aproape patru ori mai mare decât cei care utilizează mediul online sub supraveghere -1,4%, sau cu restricții stricte - 0,2%). În același timp, prevalențe mai ridicate apar în contexte de medierea digitală activă de către părinți[95] (5% versus 2,5% mediere digitală scăzută) și verificarea directă a activității de pe internet (4% versus 2,3% fără verificare), sugerând diferențe în capacitatea de recunoaștere și raportare, mai degrabă decât o protecție uniform eficientă. Deși generate pe un sub-eșantion redus, aceste rezultate indică lacune în dezvoltarea competențelor de siguranță digitală a copiilor și în coerența strategiilor parentale de mediere și control, precum și în absența unor cadre care să coreleze autonomia digitală cu nivelul de maturitate și protecție adecvată.

Riscul este amplificat pentru copiii din contexte de deprivare socio-economică și în familii expuse la evenimente adverse multiple (prevalență de 6% de-a lungul vieții) sugerând un efect cumulativ al vulnerabilităților. În același timp, prevalențele mai ridicate raportate în rândul copiilor cu părinți cu studii superioare (6,2% de-a lungul vieții) indică mai degrabă o capacitate crescută de recunoaștere și raportare a victimizării, nu o expunere reală mai mare, semnalând persistența sub-raportării în alte grupuri.

Datele calitative arată că platformele de social media, precum Instagram, TikTok, Snapchat sunt locurile predilecte în care apare violența sexuală fără contact, online. Unele caracteristici ale acestor platforme, orientate spre maximizarea interacțiunii și vizibilității, favorizează creșterea vulnerabilității copiilor la această formă de violență, spre exemplu prin recompensarea interacțiunilor repetate cu un număr de utilizatori. Această dinamică evidențiază lacune în reglementarea și monitorizarea adecvată a mediilor digitale frecventate de copii, precum și limitări în mecanismele de protecție implementate la nivelul platformelor.

În acest context, în care instituțiile continuă să își consolideze capacitatea de răspuns la aceste forme emergente de abuz, prevenirea și combaterea violenței sexualizate online asupra copiilor reclamă o abordare integrată, care să combine educația digitală, supravegherea tehnologică adecvată și intervenția legală promptă pentru protejarea demnității și intimității copilului.

95 Procentele din această secțiune trebuie interpretare cu atenție, întrucât baza de calcul este relativ redusă - 66 cazuri.

4.4 Violența psihologică împotriva unui copil (categorii ICVAC 401-404)

Deși relativ rar raportată în datele cantitative, terorizarea unui copil reprezintă una dintre cele mai grave forme de violență psihologică. Prevalența de 3,9% de-a lungul vieții indică faptul că acest fenomen este probabil subraportat, fiind adesea mascat de rușine și tăcere.

Vulnerabilitatea la terorizare se intensifică **odată cu înaintarea în vârstă**, atingând valori mai ridicate în perioada adolescenței: aproximativ 9% dintre copiii cu vârste între 14 și 17 ani raportează experiențe de terorizare pe parcursul vieții. În ansamblu, copiii afectați de deprivare, de dificultăți de sănătate mintală, de prezența adicțiilor în familie sau de expunerea recentă la multiple evenimente adverse familiale prezintă un nivel mai crescut de vulnerabilitate.

Cu o prevalență de 8,1% pe durata vieții și 4,8% în ultimele 12 luni, hărțuirea, disprețuirea și umilirea definesc un climat relațional tensionat, adesea normalizat. **Preadolescența (11-13 ani)** apare ca etapă de risc maxim, când nevoia de apartenență și validare socială se intersectează cu forme de excludere, batjocură și agresivitate emoțională. Aproape nouă din zece incidente sunt provocate de **colegi sau prieteni**, iar **școala** este locul unde se concentrează cele mai multe cazuri. Relatări din studiul calitativ arată că uneori profesorii asistă pasiv la situații de hărțuire, limitându-se la observații verbale, fără demersuri concrete. Fenomenul este, de asemenea, mai pronunțat în familiile aflate în deprivare, ceea ce sugerează că vulnerabilitatea socială amplifică riscul de victimizare.

Datele indică o prevalență de 3,0% pe durata vieții pentru hărțuire, disprețuire și umilire online, valoare care este probabil afectată de **subraportare** și de **ambiguitatea** cu care copiii definesc „violența" în mediul digital. Pentru mulți adolescenți, excluderea din grupuri sau comentariile jignitoare sunt văzute ca parte a interacțiunilor online și pot fi „gestionate" prin blocare sau raportare.

Fetele raportează într-o mai mare măsură decât băieții (4,0% vs 2,1% în decursul vieții) hărțuire, disprețuire și umilire în mediul online, iar **vârsta 14-17 ani** concentrează nivelurile cele mai înalte (9,3%). Conturile false, grupurile de clasă, cyberhate-ul pe criterii de etnie și religie amplifică impactul psihologic pentru toți copiii.

Controlul parental este important în cazul hărțuirii, disprețuirii și umilirii online: acolo unde copiii au acces liber, nesupravegheat la dispozitive, victimizarea este ușor mai mare; lipsa instrumentelor tehnice de control se corelează, la rândul său, cu riscuri sporite. Regulile și setările tehnice ajută, dar au nevoie să fie dublate de educație digitală și socio-emoțională. Prevenția eficientă cere un pachet integrat: reguli clare privind utilizarea dispozitivelor, instrumente tehnice de protecție, alfabetizare digitală pentru copii și părinți, proceduri rapide și sigure de raportare și intervenție, precum și o cultură școlară care nu minimalizează violența dintre egali, fie ea și „doar online".

Expunerea copiilor la violență comunitară este relativ redusă ca frecvență, dar **cu impact crescut asupra sentimentului de siguranță.** Aproximativ 1 din 48 copii au fost martori, de-a lungul vieții, la acte violente în comunitate.

Riscul crește odată cu vârsta – **preadolescenții și adolescenții** (10-17 ani) raportează în mai mare măsură expunerea la violență în comunitate. Vulnerabilitatea socială accentuează de asemenea riscul - copiii din familii deprivate raportează mai frecvent situații de violență în public. Conform studiului calitativ, există comunități în care alcoolul și violența dintre tineri transformă spațiul public în teritoriu imprevizibil, cu zone "de evitat".

Date administrative privind abuzul emoțional asupra copilului

Analiza datelor centralizate la nivelul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție evidențiază o creștere constantă a numărului total de victime ale abuzului emoțional, cu o accelerare accentuată începând cu 2022. Per ansamblu, în 2024 se ajunge la o dublare a numărului de cazuri centralizate, comparativ cu 2020, ceea ce poate indica atât o creștere reală a expunerii copiilor la abuz emoțional, cât și o îmbunătățire a mecanismelor de raportare.

Din totalul de 11.177 cazuri înregistrate în perioada 2020-2024, aproape 90% sunt cazuri raportate în context intrafamilial. Familia rămâne, așadar, spațiul principal de risc pentru abuz emoțional, ceea ce face ca această formă de violență să fie persistentă și dificil de detectat. Deși mediile non-familiale cumulează doar 10% din numărul victimelor de abuz emoțional, și în cazul acestora se înregistrează creșteri însemnate în perioada analizată. Spre exemplu, în mediul școlar, numărul de cazuri crește de la 28 în 2020 la 116 în 2024 (+314%), iar în serviciile rezidențiale de la 9 în 2020 la 30 în 2024 (+233%).

Tabel 12 - Număr total de victime ale abuzului emoțional, pe locuri și medii de manifestare

An/mediu	TOTAL	Familie	La AMP	Servicii rezidenţiale	Unităţi de învăţământ	Alte instituţii	Alte locaţii
2020	1.860	1.747	9	9	28	2	65
2021	2.171	2.033	6	14	23	2	93
2022	2.089	1.878	5	19	50	7	130
2023	2.240	1.933	12	27	100	9	159
2024	2.817	2.405	24	30	116	23	219
TOTAL	11.177	9.996	56	99	317	43	666

Sursa datelor - ANPDCA, statistici disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

În ceea ce privește evoluția pe sexe a numărului de cazuri de abuz emoțional, conform datelor centralizate la nivelul ANPDCA, se evidențiază o diferență moderată, fetele fiind ușor suprareprezentate printre victimele abuzului emoțional (54% din totalul cazurilor).

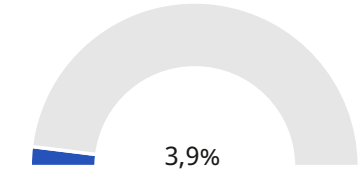
Tabel 13 - Număr total de victime ale abuzului emoțional, pe sex și vârstă

An / mediu	TOTAL	Masculin	Feminin	<1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani
2020	1.860	870	990	50	121	428	366	473	416	6
2021	2.171	995	1.176	60	137	464	420	577	511	2
2022	2.089	976	1.113	70	164	464	394	551	445	1
2023	2.240	1.021	1.219	81	171	494	402	597	489	6
2024	2.817	1.316	1.501	82	174	543	489	752	764	13
TOTAL	11.177	5.178	5.999	343	767	2.393	2.071	2.950	2.625	28

Sursa datelor - ANPDCA, statistici disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

Aproape 50% dintre cazuri sunt concentrate în intervalul de vârstă 10-17 ani (5.575 cazuri din 11.177), cu un vârf al numărului de victime în categoria de vârstă 10-13 ani. Mai mult, atât în cazul pre-adolescenților, cât și în cazul adolescenților, numărul victimelor aproape se dublează între 2020 și 2024, indicând o vulnerabilitate crescută în această etapă de dezvoltare, în care există posibilitatea ca abuzul emoțional să se suprapună și cu alte forme de violență. În cazul copiilor cu vârste reduse, acolo unde abuzul emoțional este identificat mai degrabă indirect, numărul cazurilor raportate este considerabil mai redus, sugerând că această formă de abuz este prezentă încă din primii ani de viață, dar poate rămâne în mare parte invizibilă în statistici.

4.4.1 Terorizarea unui copil (categorie ICVAC 401)[96]

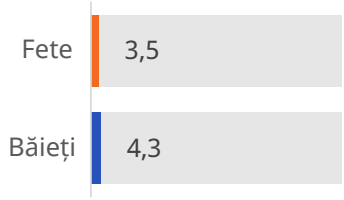
Copii ce au experimentat terorizarea de-a lungul vieții

Vârsta copilului

~140.000 copii au fost victime ale terorizării în decursul vieții. ~1 din 10 adolescenți raportează experiențe de terorizare.

Sexul copilului

Copil cu limitări de sănătate

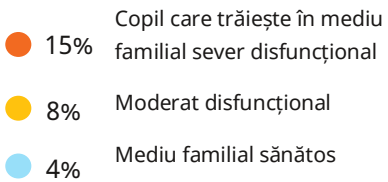
~1 din 19 copii cu dizabilitate

Probleme de sănătate mintală/ adicții în familie

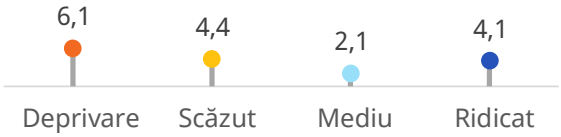

Indice disfuncționalitate

Copiii cu probleme de sănătate mintală și adicții în familie sunt, în general, mai vulnerabili.

Status socio-economic

Structura familiei

În cadrul discuțiilor de grup, copiii descriu mecanismul de terorizare psihologică din mediile instituționale: un sistem informal de putere în care frica este folosită de alți deținuți pentru control și supunere. Terorizarea nu se rezumă la violență fizică, ci implică dominare, intimidare și umilire, menținând victimele într-o stare constantă de anxietate și subordonare. Unul dintre copiii din centrul de detenție menționează: *„Aici sunt persoane de grad înalt, cei care conduc, care impun frică. Ceilalți, cei de grad scăzut, trăiesc cu teamă, sunt obligați să facă lucruri de frică"* (copil din centru de detenție).

96 Aproximativ 140.000 copii - număr de copii calculat pornind de la totalul de copii înregistrat la Institutul Național de Statistică (INS) (populația după reședință), 2025 – 3.610.644.

Definiție categorie ICVAC: TERORIZAREA UNUI COPIL (Categorie ICVAC 401)

Inducerea repetată a fricii unui copil prin amenințarea cu moartea, vătămarea sau abandonarea acestuia *(precum amenințarea cu abandonarea, rănirea ori punerea în pericol a copilului ori a persoanelor sau obiectelor dragi lui, amenințarea cu provocarea unor vătămări minore. Sunt incluse și amenințarea cu comiterea unor acte care ar putea răni sau ucide copilul, cu sau fără folosirea unei arme, inclusiv de către grupuri infracționale organizate)* .

Prevalența terorizării copilului

Analiza datelor din studiu evidențiază că această formă de violență a fost raportată, de-a lungul vieții într-un procent de 3,9% (sau 81 de cazuri), cu o frecvență nesemnificativă statistic dar sensibil mai mare în rândul băieților (4,3%), comparativ cu procentul identificat în rândul fetelor (3,5%). În schimb, prevalența comportamentelor de tip **terorizare asupra copiilor crește semnificativ odată cu vârsta**, de la 0,8% în grupa 0–2 ani, la 8,7% în grupa 14–17 ani[97]. Nivelurile scăzute raportate pentru grupele mici de vârstă pot fi influențate de faptul că răspunsurile au fost completate de părinți, care fie au adoptat un stil dezirabil social, fie aceasta reprezintă percepția lor asupra comportamentelor de terorizare aplicate copiilor. În ceea ce privește statusul socio-economic, o prevalență sensibil mai ridicată este observată în familiile aflate în deprivare (6,1%), urmate de cele cu status redus (4,4%) și ridicat (4,1%), în timp ce nivelul cel mai scăzut apare în familiile cu status mediu (2,1%), sugerând o distribuție neuniformă, fără un model liniar între statusul socio-economic și frecvența raportată a terorizării.

În ultimele 12 luni, terorizarea a fost raportată foarte rar, cu o prevalență de 0,8% (sau 17 cazuri). Frecvența redusă sugerează că fenomenul are un caracter marginal în cadrul populației investigate. Numărul mic de incidente identificate limitează posibilitatea de a formula concluzii ferme și de a realiza comparații robuste între categorii socio-demografice.

Acest rezultat poate indica un nivel real scăzut al acestei forme de violență psihologică, dar pe de altă parte este posibil să existe o sub-raportare determinată de factori precum stigmatizarea, lipsa de conștientizare a caracterului abuziv al experienței sau dificultatea copiilor de a discuta despre astfel de incidente.

În ceea ce privește distribuția în funcție de gen, în ultimele 12 luni fenomenul pare oarecum mai frecvent întâlnit la băieți (1,2% sau 12 băieți), decât în rândul fetelor (0,5% sau 5 fete), însă baza mică de calcul nu permite generarea unor concluzii ferme în acest sens. Similar, datele referitoare la grupele de vârstă par să indice o tendință de prevalență mai ridicată la grupele de vârstă mai mari: o prevalență mai ridicată la copiii cu vârste cuprinse între 10 și 13 ani (1,2% sau 6 incidente), urmați de copiii cu vârste cuprinse între 14-17 ani (1% sau 4 incidente) și 3-6 ani (0,9% sau 4 incidente), în timp ce nivelurile cele mai scăzute se regăsesc la copiii cu vârste cuprinse între 7 și 9 ani (0,6% sau 2 incidente) și în rândul celor de 0-2 ani (0 incidente). În cazul copiilor cu vârste sub 11 ani părinții au completat chestionarul utilizat în cadrul acestui studiu, iar atitudinea față de dezvăluire a acestora poate avea un impact relevant în numărul redus de incidente identificate. Tendința de a răspunde dezirabil, teama de consecințe, rușinea de atribuire a unui rol de agresor sunt factori care este posibil să fi influențat răspunsurile.

Datele rezultate din sondaj arată că, pentru ultimele 12 luni, fenomenul de terorizare este raportat sensibil mai frecvent în mediul urban (1,2% sau 13 copii) comparativ cu mediul rural (0,4% sau 4 copii). Tendința aceasta de diferențiere detectată în cadrul studiului ar putea sugera că incidența acestui fenomen ar putea fi mai mare în zonele urbane, dar numărul foarte mic de răspunsuri, precum și absența altor date (calitative, administrative sau secundare rezultate din alte studii) impun necesitatea unei explorări viitoare specifice.

Tiparul agresorului în terorizarea copilului

Analiza arată că, în ultimele 12 luni, în **principal, agresorii sunt colegii și prietenii, respectiv copiii de aceeași vârstă (33% sau 6 dintre cazurile identificate),** ceea ce evidențiază rolul grupului de egali

97 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4) = 42,4$, $p < 0,001$.

în manifestarea acestei forme de violență împotriva copiilor. Prevalența extrem de redusă a raportării incidentelor de terorizare trebuie analizată cu precauție, întrucât nivelul scăzut de raportare nu implică în mod obligatoriu o frecvență reală redusă a fenomenului, ci poate fi consecința unei tendințe de divulgare extrem de redusă. Situația este cu atât mai complexă în mediul familial, unde sunt indicați ca autori parteneri de viață ai unuia dintre părinți (24% sau 4 cazuri), alți membri ai familiei, respectiv persoane la care copilul se afla în plasament (21% sau 4 cazuri în cadrul fiecărei categorii). Dacă terorizarea are loc în familie, raportarea ar putea fi percepută de către copil ca o formă de amenințare la adresa stabilității relației cu părinții, iar o recunoaștere oficială ar putea implica inclusiv măsuri de separare, ceea ce reprezintă un obstacol major, dată fiind dependența și atașamentul emoțional al copiilor față de părinți[98].

O altă explicație posibilă pentru sub-raportarea unor astfel de incidente poate fi frica față de agresor și față de consecințele divulgării, în mod special în contextul în care incidentele au loc în mediul familial, din partea părinților sau din partea persoanelor de îngrijire[99]. Copiii sunt deseori conștienți că vor continua să locuiască în același mediu, ceea ce limitează percepția asupra gradului de protecție de care ar putea beneficia în eventualitatea raportării incidentelor de terorizare. Datele colectate de la ONG-uri pentru acest studiu susțin această constatare: *„Ceea ce vedem noi în vizite e doar o parte din realitate. Mulți copii nu spun ce li se întâmplă, fie de teamă, fie pentru că nu cred că se va schimba ceva."* (reprezentant ONG).

Îndepărtarea agresorului din mediul copilului nu se face în mode automat atunci când un copil face o dezvăluire oficială a unei situații de violență. Reținerea sau arestarea intervine doar în cadrul procedurii penale, atunci când sunt întrunite condițiile legale, iar obligația de a părăsi locuința poate fi dispusă doar prin ordin de protecție, în principal în cazurile de violență domestică. În cazul în care agresorul nu este reținut și nu există ordin de protecție, măsurile de siguranță includ, în majoritatea cazurilor, ca victima copil să fie relocată, nu agresorul. Aceasta adaugă un nivel suplimentar de traumă copilului și complică procesul de protecție. *„Suntem forțați să securizăm victima, pentru că nu avem unde să trimitem agresorul. Agresorul rămâne în locuință"* (reprezentant instituție județeană).

În consecință, datele trebuie interpretate cu rezerve, având în vedere că nivelul scăzut de raportare poate reflecta nu doar o incidență redusă, ci și bariere psihosociale, relaționale și structurale semnificative în procesul de dezvăluire.

Locuri și medii de manifestare a terorizării copilului

Distribuția incidentelor indică faptul că mai multe incidente se produc în mediul școlar (31% sau 5 cazuri identificate) în ultimele 12 luni, urmând spațiile deschise din comunitate precum străzi, parcuri, spații publice, etc. (17% sau 3 cazuri) și platformele de socializare online, precum Facebook, Instagram, TikTok, etc. (18% sau 3 incidente), ceea ce evidențiază faptul că fenomenul se manifestă atât în contexte tradiționale de interacțiune socială, cât și în mediul digital. Deși numărul incidentelor este mic, se remarcă o tendință similară cu a altor forme de violență, mediul școlar fiind mediul în care sunt raportate cele mai multe incidente.

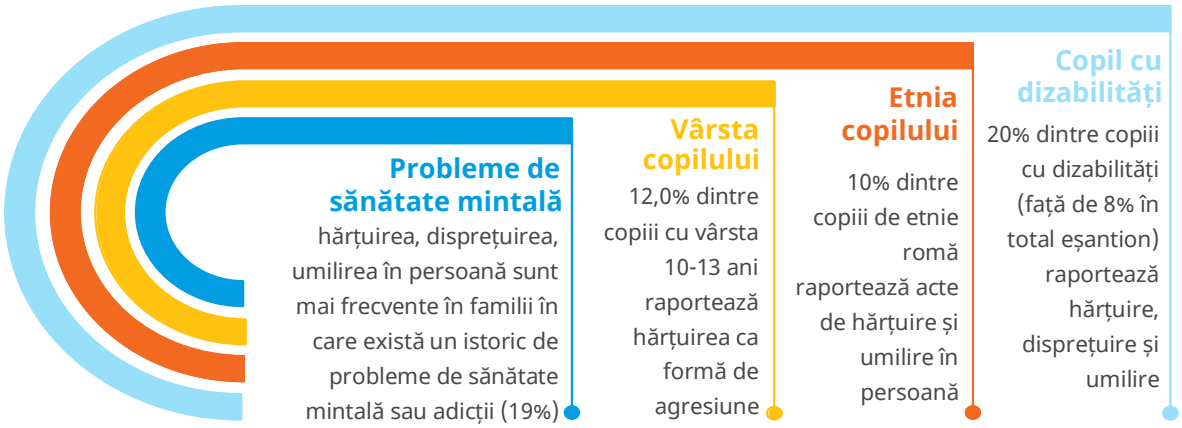
Datele indică o creștere progresivă a prevalenței terorizării odată cu vârsta, atingând cele mai ridicate niveluri în adolescență (14–17 ani: 8,7% de-a lungul vieții). Această tendință poate reflecta o expunere mai mare la contexte de interacțiune complexă – școală, grupuri de prieteni, spații online – unde dinamica de putere și presiunea socială devin mai accentuate. Prevalența sensibil mai ridicată în familiile aflate în deprivare (6,1% de-a lungul vieții) sugerează o posibilă asociere între vulnerabilitatea economică, stresul parental și riscul de violență psihologică. De asemenea, numărul sensibil mai mare de incidente

98 Augusti, E. M., & Myhre, M. C. (2021). The Barriers and Facilitators to Abuse Disclosure and Psychosocial Support Needs in Children and Adolescents Around the Time of Disclosure. Child Care in Practice, 30(2), 187–202. https://doi.org/10.1080/13575279.2021.1902279 și
Winters, G. M., Colombino, N., Schaaf, S., Laake, A. L., Jeglic, E. L., & Calkins, C. (2020). Why do child sexual abuse victims not tell anyone about their abuse? An exploration of factors that prevent and promote disclosure. Behavioral Sciences & the Law, 38(6), 586-611.

99 Kellogg, N. D., Koek, W., & Nienow, S. M. (2020). Factors that prevent, prompt, and delay disclosures in female victims of child sexual abuse. Child Abuse & Neglect, 101, 104360.

raportate în mediul urban poate fi interpretat fie ca un indicator al unei frecvențe reale mai mari, fie ca efect al unei conștientizări sporite și al disponibilității de a raporta. Aceste date susțin ipoteza că terorizarea copilului, deși rar declarată, este influențată de factori socio-economici, relaționali și culturali care pot amplifica sau masca fenomenul.

4.4.2 Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană (categorie ICVAC 402)

Copiii din instituții experimentează o formă de hărțuire ritualizată

„Când am venit și eu, mă înjurau pe geam, doar ca să mă intimideze. E o practică aici, se face la fiecare nou venit". Această practică este percepută de unii ca un ritual de inițiere, menit să testeze rezistența psihică a celor care intră pentru prima dată în centru.

— Adolescent din centru de detenție

În cazul copiilor din instituții se instaurează mecanisme de hărțuire sistemică și exploatare a vulnerabililor

„Cei care nu prea au bani sunt batjocoriți, mai înjosiți. Cei mai timizi, mai retrași, sunt cei pe care ceilalți îi iau la mișto sau îi pun să spele pentru ei"

— Adolescent din centru de detenție

Hărțuirea, disprețuirea și umilirea sunt experimentate și de către copiii romi de altă religie

„[Pe bază de religie se fac discriminări?] Se fac, doamnă. Tata cu mama sunt pocăiți. Eu dacă fac ceva între oameni...deși mai înjur și eu...îmi zic copil de pocăit. Sau dacă mă duc la o nuntă, dansez și beau o bere îmi zic că nu am voie, că sunt copil de pocăit, și prietenii și oamenii mari".

— Copil din comunitate de romi, din mediul rural

Mamele adolescente relatează frecvent experiențe de hărțuire și umilire - de la colegii de școală care "râd" de ele, la profesori care le etichetează drept "exemplu negativ" și familii care le jignesc și le bat

„Am fost la psiholog o perioadă. Și atât. La liceu. La școală am fost. O perioadă am fost acolo dar doamna director a zis că doamna psiholog a venit și a spus totul în cancelarie, tot ce i-am spus eu. Și după aia nu am mai fost acolo. Nu m-am simțit într-un fel. Nu mă simțeam nici prost nici cumva. Doar eram supărată pe ea în sine. Nu avea ce să povestească nimic interesant. Îi spuneam doar că am rămas însărcinată și despre relația cu tatăl fetiței, atât".

— Mamă adolescentă, mediul rural

Definiție categorie ICVAC: HĂRȚUIREA, DISPREȚUIREA ȘI UMILIREA UNUI COPIL (Categorie ICVAC 402)

Interacțiuni repetate cu un copil care îi transmit mesajul că este lipsit de valoare, imperfect, neiubit, nedorit, în pericol sau apreciat doar în măsura în care satisface nevoilor altora *(precum disprețuirea, denigrarea, batjocorirea sau ridiculizarea repetată a copilului; vizarea repetată a copilului în scopul criticării sau pedepsirii; umilirea repetată a copilului, inclusiv în public; respingerea și ignorarea repetată a copilului; insultarea, jignirea, rănirea repetată a sentimentelor copilului; hărțuire psihologică (directă și indirectă), inclusiv bullying online; urmărire (stalking), inclusiv urmărire online, hărțuirea).*

Prevalența hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană a copilului

Datele din studiu arată o prevalență de 8,1%, raportată de-a lungul vieții - în cele mai multe din cazuri, copiii fiind ridiculizați, umiliți, insultați sau excluși din grupuri de către un alt copil sau de către un grup de copii - și o prevalență mai redusă în experiențele recente (4,8%).

Analiza datelor evidențiază câțiva factori de risc care pot fi asociați cu o prevalență crescută a hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană. **Un factor de risc posibil este genul**, prevalența ușor mai ridicată în rândul fetelor (8,7% față de 7,6% la băieți) sugerând o expunere ușor mai ridicată la forme de agresiune relațională subtilă, precum umilirea verbală sau marginalizarea socială. Totuși, în experiența recentă, băieții raportează mai frecvent incidente (5,2% față de 4,4%), ceea ce ar putea indica o tendință diferită de percepție și raportare între genuri – băieții fiind mai înclinați să recunoască și să raporteze formele directe, iar fetele, pe cele indirecte. Cu toate acestea, datele culese în demersul cantitativ nu permit extragerea unor concluzii ferme în raport cu această variabilă, întrucât diferențele identificate nu sunt semnificative din punct de vedere statistic.

Preadolescența reprezintă perioada de risc cea mai ridicată pentru această formă de violență. Prevalența comportamentelor de hărțuire, disprețuire și umilire a copiilor crește odată cu vârsta[100], de la 4,3% în grupa 0-2 ani, 2,9% în intervalul 3-6 ani, la 8,0% la grupa 7-9 ani, la 12,0% în grupa 10-13 ani, urmată de o foarte ușoară scădere în adolescență (14–17 ani: 11,8%). În experiența recentă se păstrează aceleași tendințe: grupa de vârstă cu gradul cel mai mare de vulnerabilitate rămâne cea de 10-13 ani (7,5%), urmată de copiii cu vârste cuprinse între 7 și 9 ani (6,4%), apoi de cei cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani (4,2%), în timp ce nivelul cel mai redus se observă la copiii de 3-6 ani (2,1%).

Este posibil ca această creștere semnificativă în preadolescență să fie influențată de transformările sociale și psihologice specifice acestei perioade: nevoia crescută de apartenență la grup, sensibilitatea la statutul social și competiția pentru acceptare pot alimenta comportamentele de excludere, umilire și ridiculizare între egali. Prevalența sensibil mai scăzută în adolescență comparativ cu cea din pre-adolescență poate reflecta o mai bună autoreglare emoțională și dezvoltare a empatiei, dar și o posibilă diminuare a tendinței de raportare, pe fondul creșterii nevoii de autonomie și a dorinței de a gestiona conflictele în mod independent. Valorile mai reduse la copiii mici pot fi influențate de faptul că răspunsurile au fost completate de părinți, care fie au adoptat un stil dezirabil social, fie aceasta reflectă percepția lor asupra acestor comportamente.

Copiii cu probleme de sănătate și/sau dizabilități raportează prevalențe de aproape trei ori mai ridicate față de ceilalți copii de-a lungul vieții (20,2% versus 7,7%[101]) și de patru ori mai mari în experiența recentă (16,8% versus 4,4%).

În plan socio-economic, prevalența mai ridicată de-a lungul vieții este observată în familiile aflate în deprivare (10,2%[102]), urmate de cele cu status ridicat (9,1%) și scăzut (8,8%), în timp ce cea mai scăzută valoare se înregistrează în familiile cu status mediu (5,9%), sugerând o distribuție neuniformă, fără

100 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4) = 42,7$, $p < 0,001$.
101 Distribuția variază semnificativ în funcție de starea de sănătatea/ statusul de dizabilitate - $\chi^2(1) = 13,1$, $p < 0,001$.
102 Rezultate la limita semnificației statistice (p=0.055).

un model clar între nivelul socio-economic și frecvența raportată a hărțuirii și umilirii copiilor. Această formă de distribuție neuniformă, fără o relație liniară, poate fi interpretată ca un efect dublu:

- în familiile defavorizate, vulnerabilitatea poate proveni din expunerea crescută la modele violente și din resursele psihosociale reduse ale copiilor în gestionarea conflictelor.
- în familiile cu status ridicat, hărțuirea poate fi legată de competitivitatea ridicată și de presiunea socială pentru performanță și statut, care amplifică comportamentele de excludere și ridiculizare între egali.

De asemenea, sunt raportate prevalențe mai ridicate de copii din familii cu potențial de stres familial și dificultăți de relaționare, precum **familii cu evenimente adverse multiple** (18,7%, comparativ cu 5,0% în familii fără astfel de evenimente[103]), cu **probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie** (19,4% versus 7,6% fără astfel de dificultăți[104]), cu violență fizică în cuplu (11,2%, față de 8,1% fără violență), cu **conflicte ocazionale** (14,1%, comparativ cu 5,2% în familii fără conflicte[105]), în **familii moderat și sever disfuncționale** (15,6%, respectiv 12,8%[106]), dar și în familii reconstituite (11,1% comparativ cu 8,2% în familii nucleare). Prevalențe sensibil mai ridicate sunt raportate și de copii din familii cu implicare parentală ridicată (10,1% comparativ cu 5,9 % în cele cu implicare moderată) sau stil parental neimplicat sau echilibrat (9,1%, respectiv 8,8% comparativ cu 4,4 în cazul stilului parental permisiv), în care controlul și interacțiunile frecvente pot genera acțiuni care pot lua forma hărțuirii, disprețuirii, umilirii.

În ceea ce privește mediul de rezidență, par să fie diferențe ușoare între prevalența acestei forme de violență de-a lungul vieții în mediul urban (8,7%) și rural (7,5%), ajungând ca în experiențele recente să se înregistreze aceeași valoare în ambele medii (4,8%), indicând o distribuție uniformă a fenomenului între cele două contexte.

Tiparul agresorului în hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană a copilului

Datele rezultate din sondaj indică faptul că, în ultimele 12 luni, incidentele de **hărțuire, disprețuire și umilire au fost făptuite în proporție covârșitoare de către colegi și prieteni (88%),** ceea ce evidențiază faptul că fenomenul se conturează preponderent în cadrul **relațiilor între egali (copii de aceeași vârstă).** Corelat cu distribuția contextelor de apariție **- în special mediul școlar (64%),** urmat de **spațiile comunitare deschise (39%) și în cele închise (7%)** - se conturează imaginea unei forme de violență ancorată în **interacțiunile sociale cotidiene ale copiilor,** mai degrabă decât în relațiile familiale. Această asociere între sursa violenței (agresor) și mediul de manifestare indică importanța implementării unor **măsuri prioritare de prevenire și intervenție concentrate pe dinamica relațiilor între egali, precum și pe climatul școlar și comunitar.**

Datele prezentate conturează un tablou care sugerează că nivelul de agresivitate relațională între egali ocupă rolul central**,** reflectat prin faptul că majoritatea incidentelor de hărțuire, dispreț și umilire sunt provocate de colegi și prieteni. Acest aspect reprezintă un **indiciu îngrijorător al tendinței copiilor de a manifesta comportamente agresive și abuzive față de alți copii,** semnalând existența unor dinamici relaționale nesănătoase în mediile educaționale și comunitare. Aceste concluzii se regăsesc și în cadrul observațiilor din interviuri: "*Bullying-ul este raportat, văzut din ce în ce mai mult și din ce în ce mai grav, cu forme care merg prin rețelele sociale, (...) mai ales când vine vorba de violență între copii. Atunci când un adult este implicat e cumva mai simplu, dar atunci când violența este între copii? Vedem că situația devine mai dificilă*" (interviu organizație interguvernamentală).

Totodată, trebuie subliniat că nu au fost identificate incidente de hărțuire, disprețuire sau umilire care să aibă loc "acasă", iar membrii familiei sunt indicați în proporții scăzute ca agresori: părinții (3%), partenerul unuia dintre părinți (3%), persoana la care copilul era în plasament (2%) și frații (1%), ceea

103 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența unor evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani - $\chi^2(3) = 45,6$, $p < 0,001$.
104 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența unor probleme de sănătate mintală/adicții în familie - $\chi^2(1) = 16,6$, $p < 0,001$.
105 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența unor conflicte în familie - $\chi^2(3) = 21,3$, $p < 0,001$.
106 Distribuția variază semnificativ în funcție de gradul de disfuncționalitate al familiei - $\chi^2(2) = 10,8$, $p < 0,01$.

ce poate fi explicat nu atât prin absența unor astfel de cazuri, cât prin existența **unui comportament de loialitate și protecție manifestat de copil față de părinți,** percepuți de acesta ca figură principală de atașament și securitate și, într-o măsură mult mai mică, drept o sursă de violență. În aceste condiții, recunoașterea și raportarea oficială a acestor forme de violență psihologică, dar și a altor forme de abuz, devin dificile, mai ales pentru că victima de cele mai multe ori rămâne să locuiască împreună cu părintele-agresor, ceea ce poate accentua frica și reticența de a vorbi[107].

Locuri și medii de manifestare a hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană a copilului

În ceea ce privește mediul de manifestare al acestei forme de violență psihologică, **64% dintre participanții la sondaj au indicat mediul școlar**, ceea ce sugerează că **rolul instituțiilor educaționale în prevenirea și gestionarea formelor de agresivitate cu caracter psihologic între egali este insuficient exercitat.**

„De exemplu tu înveți bine la școală, ești un copil bun. Și unii copii care probabil sunt mai răi.... părerea mea este că niciun copil nu e rău, dar faptul că să fie mai presus să zic așa. Da. Sau poate că asta e modalitatea lor de a se apăra pe ei. Râd de tine, te înjosesc, îți zic tocilara clasei, fac bullying cu tine. Și tu, ca să devii unul de-al lor, ca să nu mai râdă de tine, nu mai înveți, te lași de școală. Deci ăsta ar fi un motiv, deci chiar dacă ai rezultate bune la școală te pot ironiza și pentru asta" (focus-grup fete, 14-17 ani, urban mic).

Prevalența ridicată a cazurilor în școală indică necesitatea unei implicări mai active a cadrelor didactice**,** atât prin politici de prevenire și educație socio-emoțională, cât și prin mecanisme clare de intervenție și raportare a cazurilor de violență psihologică. Rezultatele analizei datelor calitative arată că pentru mulți copii, profesorii nu reprezintă un sprijin real în situațiile de violență. Atitudinea dominantă este una de indiferență sau minimalizare: conflictele sunt ignorate sau tratate ca episoade banale, inerente vieții școlare. Intervențiile se rezumă adesea la mustrări verbale superficiale, fără consecințe reale pentru agresori.

"De multe ori am fost batjocorit în clasa mea sau chiar în curtea școlii. Am primit porecle. (...) Nu a trebuit să fac nimic, doar să intru în clasă și prima chestie pe care au făcut-o indivizii, să se uite la mine și din prima mi-am dat seama că o să mă judece și o să își bată joc de mine tot anul" (focus grup băieți, 14-17 ani, rural).

În ceea ce privește reacția celorlalți copii, mai degrabă se observă o atitudine pasivă, motivată prin mecanisme autoprotective:*"Pe de o parte, vrei să te bagi, dar știi că dacă te bagi, o să sară toți și pe tine și acum când vezi că ei sunt 20 și tu ești una, nu? "* (focus grup, fete, rural); *"Celorlalți, majoritatea, li se pare amuzant. De obicei prietenii agresorului. Ceilalți stau și asistă. E normalizată cumva, treaba asta. Mai bine eviți problemele. Decât să te iei de agresor și să îți faci singur probleme mai târziu, să ajungi tu o victimă, la rândul tău. Mai bine stai și te faci că nu vezi, ca să nu ajungi o victimă. Mie personal mi se pare prostesc. Asta este gândirea"* (focus grup băieți, 14-17 ani, rural).

Aceste relatări ridică întrebări referitoare la acțiunea unor cadre didactice, în astfel de situații, dat fiind că în spațiul școlar, profesorii sunt adulții cei mai apropiați de copii și care ar putea menține un spațiu protectiv. Datele calitative, însă, sugerează că implicarea profesorilor este, în unele cazuri, mai degrabă un factor de risc, în mod special în cazul copiilor care provin din medii vulnerabile**:** *"La mine s-a întâmplat doar că aveam un băiat care mereu mă jignea. În clasă întotdeauna o zi grea, venea la banca mea, împingea banca. Doamna de la clasă tot cu el ținea, nu le spunea nimic, căci erau în clasa ei"* (focus grup fete, 14-17 ani, urban mic), *"Am avut profesori care jignesc copiii și le spun că nu vor ajunge nimic. E mai rău decât să te lovească"* (focus grup fete, 14–17 ani, urban).

O parte dintre elevi resimt o ruptură între generații: profesorii mai în vârstă sunt percepuți ca blazați și indiferenți, în timp ce profesorii tineri sunt apreciați pentru implicare și deschidere. Această diferență alimentează ideea că lipsa de reacție vine nu doar din neputință, ci și din dezinteres și rutină. În plus, copiii percep că profesorii se concentrează exclusiv pe „materia lor" și nu pe binele general al elevilor. În

107 Augusti, E. M., & Myhre, M. C. (2021). The Barriers and Facilitators to Abuse Disclosure and Psychosocial Support Needs in Children and Adolescents Around the Time of Disclosure. Child Care in Practice, 30(2), 187–202. https://doi.org/10.1080/13575279.2021.1902279

unele cazuri, portarul sau femeia de serviciu sunt văzuți ca mai apropiați și mai disponibili să ajute decât profesorii. Toate acestea conturează imaginea unei școli unde adulții nu mai au rol protector, iar elevii se simt adesea singuri în fața violenței. „*Profesorii văd, dar se fac că nu văd. Cel mult ne ceartă și ne spun să mergem la ore*" (focus grup, băiat, 14–17 ani, mediul urban).

De altfel, există bariere culturale și sociale care interferează cu raportarea formelor de violență psihologică. Reprezentanții ONG-urilor au arătat că, **în numeroase comunități, oamenii recunosc cu dificultate comportamentele abuzive ca fiind violență**. Violența emoțională sau neglijarea nu sunt percepute ca abuzuri, iar violența sexuală este adesea înconjurată de stigmatizare.

Lipsa de implicare și de conștientizare a părinților poate constitui un factor de menținere a tendinței copiilor de a minimiza hărțuirea, disprețuirea sau umilirea ca forme de violență deoarece nu le este recunoscută experiența ca fiind de natură adversă: „*Este lipsă de interes din partea părinților, lipsă de timp, nu au răbdarea necesară să asculte informația și să înțeleagă beneficiile intervenției. Nici nu conștientizează problema, de fapt, sau nu acordă o importanță deosebită problemei pentru care părintele a fost solicitat să intervină. Dacă ne referim la cazurile acestea din școli, de exemplu, când sunt distribuite diferite imagini mai sensibile ale copiilor lor în școală pe care le văd toți copii, toți colegii. Părintele nu conștientizează, consideră că a fost o glumă între colegi sau un caz izolat*" (interviu reprezentant instituție nivel județean).

Polițiștii din cadrul Departamentului de Siguranță Școlară au subliniat că se confruntă frecvent cu părinți plecați în străinătate sau care refuză să colaboreze, fie din cauza lipsei de educație, fie de teamă sau rușine. Dar există și limite în competențele poliției, mai ales în ceea ce privește formele de violență emoțională sau psihologică, care nu sunt întotdeauna incriminate penal. „*Din punctul nostru de vedere, violența emoțională nu este incriminată ca infracțiune, deci nu intră în competența noastră*", a explicat un participant la interviu din poliție, arătând cum anumite manifestări de abuz rămân în afara intervenției polițienești și depind de alte instituții.

În concluzie, **hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană** reprezintă o formă clar conturată de violență psihologică, cu implicații semnificative asupra bunăstării emoționale și a climatului social al copiilor, care se manifestă cu precădere în cadrul relațiilor între egali în special în mediul școlar și care necesită mai multă atenție din partea părinților, precum și a factorilor educaționali și comunitari.

4.4.3 Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în mediul online (categorie ICVAC 402)

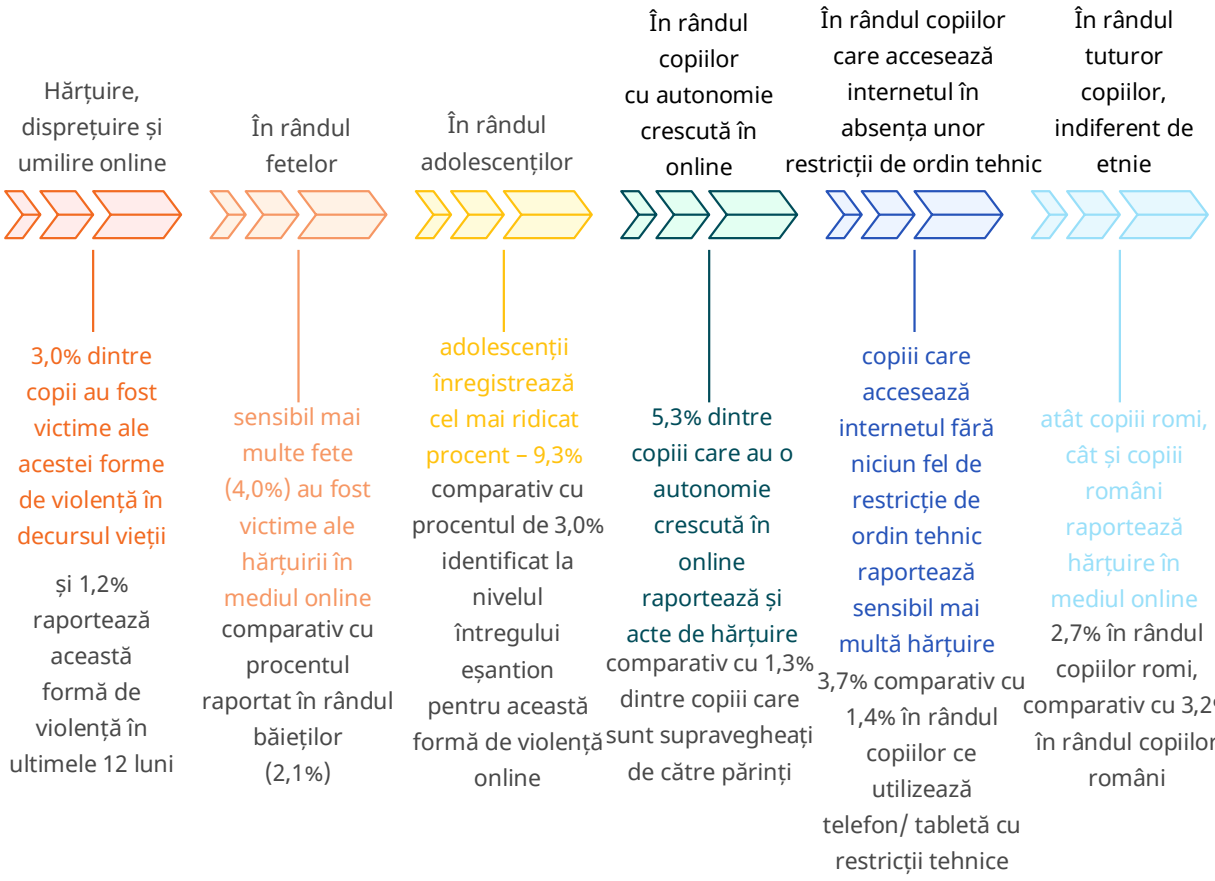
Prevalența hărțuirii, disprețuirii și umilirii în mediul online a copilului

Violența psihologică de tipul hărțuirii, disprețuirii și umilirii victimei apare, conform rezultatelor anchetei, mai frecvent în situații directe, în persoană, decât în mediul online, atât de-a lungul vieții (8,1% dintre copii, reprezentând 169 cazuri, fiind victime ale acestei forme de violență în persoană, versus 3,0%, sau 63 cazuri, în mediul online), cât și în ultimele 12 luni (4,8% sau 100 de cazuri, versus 1,2%, adică 25 cazuri în mediul online).

În ceea ce privește **caracteristicile victimelor,** indiferent de perioada de referință în care este măsurată prevalența, violența de acest tip în mediul online apare într-o pondere aproape **dublă la fete** față de băieți (4,0% față de 2,1% de-a lungul vieții[108] și 1,6% față de 0,8%) și mai degrabă în grupul celor de **14-17 ani** (9,3% de-a lungul vieții[109] și 3,6% în ultimul an) față de grupul 10-13 ani (2,7% de-a lungul vieții și 1,5% în ultimul an); ponderea acestui tip de victimizare în rândul celor de sub 10 ani este de sub un procent, în ambele situații măsurate. Victimizarea de-a lungul vieții pare ceva mai ridicată în mediul **rural** față de mediul urban (3,5% față de 2,5%[110]), iar situația rămâne similară în experiența recentă.

Distribuția victimelor în funcție de **statusul socio-economic** al familiei este în forma literei U, cu o incidență ușor mai mare printre copiii din familiile deprivate (3,6% de-a lungul vieții și 1,2% în ultimele 12 luni) și cele cu status ridicat (3,5% de-a lungul vieții și 1,8% în ultimele 12 luni), față de copiii din familiile cu status scăzut (2,3% de-a lungul vieții și 0,6% în ultimele 12 luni) sau mediu (3,0% respectiv 1,3%). Diferențele sunt însă mici și impun precauții de interpretare statistică.

108 Distribuția variază semnificativ în funcție de gen - $\chi^2(1) = 6,3$, $p = 0,01$.
109 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4) = 80,6$, $p < 0,001$.
110 Rezultate la limita pragului de semnificație statistică (p=0.08).

Cyberbullying-ul este frecvent, dar adesea normalizat, ceea ce conduce și la subraportare

„La băieți pot fi mesaje de hate, dacă cineva nu te place și-ți dă mesaje urâte. Dar nu poate altceva decât să comenteze, și atunci nu mi se pare periculos. Treci peste și nu bagi în seamă. Pe mine nu mă deranjează că știu că nu au altceva de făcut, așa de plictiseală se fac comentariile alea. Haterii sunt cei care nu au ce să posteze, cei care nu au poze, nimic. Profile fără poze."

— Copil din comunitate vulnerabilă, mediul rural

Copiii recunosc cyber-hate bazat pe etnie sau religie ca fiind mai degrabă grav

„Copiii discriminați sunt de obicei cei care aparțin altor religii sau etnii. Nu e vina lor că sunt diferiți, dar tocmai asta îi face țintă"; "E mai grav pentru că nu e vina ta că aparții unui grup. Nu ai ales să fii de o etnie sau religie. Și ajungi să te învinovățești."

— Adolescente din mediul urban

Furtul de identitate sau date este perceput de către copii ca fiind extrem de grav

„Dacă ți se creează un cont fals sau îți fură datele, nu mai ai niciun control. Îți faci filme în cap și devii foarte nesigur."

— Adolescentă din mediul rural

Prevalența violenței psihologice de tipul hărțuirii care apare în mediul online este într-o mai mare măsură raportată în rândul copiilor ai căror părinți au studii superioare (4,3% de-a lungul vieții și 1,4% în ultimele 12 luni), cele mai puține cazuri fiind în rândul celor ai căror părinți au studii gimnaziale sau mai puțin (2,5% de-a lungul vieții și 0,8% în ultimele 12 luni). Diferențele mici dintre grupuri impun precauții de interpretare statistică.

Distribuția violenței psihologice de tipul hărțuirii care apare în mediul online în funcție de existența **evenimentelor adverse în familie** ia forma literei U răsturnate, cu incidența violenței raportate mai mare printre copiii din familii în care au apărut unul (3,1%) sau două incidente adverse (6,3%) și mai mică la copiii proveniți din familiile fără astfel de incidente (2,4%) sau din familiile cu trei sau mai multe astfel de incidente (2,6%[111]).

Raportarea relativ mai redusă a victimizării în grupurile extreme poate să aibă explicații diferite, unele ținând de incidența mai mică a victimizării (de exemplu, în grupul familiilor fără incidente adverse) și altele ținând de distorsiuni de raportare care ar putea să se datoreze normalizării situațiilor de violență în cazul copiilor provenind din familiile mai încercate de evenimente adverse, normalizare care poate duce la o subraportare a violenței de către acești copii.

Aplicarea unor forme de control parental asupra accesului copiilor la dispozitive și servicii digitale este asociată cu un risc mai scăzut de victimizare a copiilor. Astfel, printre copiii care au acces la dispozitive digitale oricând, fără supraveghere sau permisiune apare cea mai mare pondere a victimizării de acest fel (5,3% de-a lungul vieții[112] și 2,2% în ultimele 12 luni) față de grupul celor care au acces doar cu permisiune sau supraveghere (1,3% victimizare de-a lungul vieții și 0,7% în ultimul an). În mod similar, cele mai multe cazuri de victimizare apar în rândul copiilor ai căror părinți au declarat că **nu folosesc niciun instrument tehnic pentru controlul activității pe internet a copiilor** (3,7% de-a lungul vieții[113] și 1,5% în ultimul an, comparativ cu 1,4%, respectiv 0,5% victimizare printre copiii ai căror părinți folosesc astfel de instrumente). Restricționarea timpului de utilizare a internetului nu are rezultate concludente asupra riscului victimizării, rata victimizării fiind ușor mai ridicată în grupul copiilor restricționați față de cei fără restricții atunci când este măsurată pe parcursul vieții și ușor mai scăzută atunci când este măsurată pentru ultimul an. Această variație indică faptul că simpla limitare a utilizării internetului nu constituie, în sine, un factor protector direct împotriva violenței. Literatura de specialitate arată că riscul de victimizare este influențat, mai degrabă, de tipul activităților desfășurate online, de expunerea publică, de contactele și conduitele riscante și de competențele digitale ale copilului, care pot expune la risc, dar și pot da capacitatea de a gestiona și reduce probabilitatea unor consecințe negative. [114]

Verificarea directă[115] de către părinte a activității pe internet a copilului și practicile de mediere activă de către părinți a activității online par să indice o mai mare victimizare (3,9% de-a lungul vieții și aproximativ 2% în experiența recentă); diferențele nu sunt, totuși, semnificative din punct de vedere statistic. Chiar și în termeni de tendințe, aceste rezultate trebuie interpretate cu precauție, ca și în cazul violenței sexuale în mediul online, pe de o parte pentru că vârsta copiilor poate să medieze această asociere și, pe de altă parte pentru că studiile anterioare arată că intervenția parentală restrictivă, deși protejează pe moment copiii de riscurile online, le restricționează acestora și accesul la oportunitățile internetului.[116] Pe de altă parte, medierea digitală activă de către părinți a fost asociată, inclusiv în literatura anterioară, cu o probabilitate mai ridicată de expunere a copiilor la situații de risc în mediul online. Totuși, această expunere este însoțită de un impact negativ mai redus, întrucât medierea digitală și sprijinul parental contribuie la dezvoltarea competențelor copiilor de a recunoaște, gestiona și depăși experiențele problematice online, având efecte protectoare pe termen lung.

---

111 Distribuția variază semnificativ în funcție de prezența evenimentelor adverse în familie - $\chi^2(3) = 9,3$, $p < 0,05$.

112 Distribuția variază semnificativ în funcție de nivelul de autonomie online - $\chi^2(2) = 34,1$, $p < 0,001$.

113 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența unui control tehnic asupra accesului la internet - $\chi^2(1) = 8,6$, $p < 0,001$.

114 United Nations Children's Fund (UNICEF) Office of Research - Innocenti (2025) Childhood in a Digital World. Florence: UNICEF Office of Research – Innocenti. Available at: https://www.unicef.org/innocenti/media/11296/file/UNICEF-Innocenti-Childhood-in-a-Digital%20World-r...

115 Verificare directă a activității pe Internet (C14) - Indicator binar care sintetizează supravegherea directă a comportamentului online al copilului. A fost construit din itemii C14 privind verificarea contactelor, mesajelor, istoricului de navigare și conținutului postat. Raportarea verificării oricărui element (minim unul) a fost codificată drept „verificare directă prezentă".

116 Livingstone, S., Mascheroni, G., & Staksrud, E. (2017). European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future. New Media & Society, 20(3), 1–20.

Cercetarea calitativă a relevat că situațiile de hărțuire și umilire pe internet sunt foarte frecvente în rândurile tuturor grupurilor de copii investigate, dar gravitatea percepută a acestor acte variază mult. Astfel, adolescenții (14-17 ani) sunt înclinați să considere cyberbullying-ul ca fiind o atitudine normală în unele situații (ex., excluderea unor copii din grupuri este justificată de anumite afinități între persoane, afinități ce trebuie respectate) sau ca reprezentând situații gestionabile prin instrumentele digitale oferite de platformele unde astfel de acte apar (ex., blocarea și/ sau raportarea). În această înțelegere, cyberbullying-ul nu este considerat act de violență. Această percepție diferită poate să fi generat o distorsiune în raportarea faptelor în cadrul anchetei sociologice.

"Eu nu am știut sincer ce să răspund. Am fost între, pentru că depinde foarte mult de modul în care se raportează situația. Și depinde de modul în care ei fac. Dacă pur și simplu te exclud și nu vor să stea cu tine, unii copii ar înțelege și ar zice ok, nu îți place de mine. E ok. Nu pot să consider că acesta este un act de violență. Dar în același timp, dacă o fac într-un mod agresiv, se poate numi violență. Depinde foarte mult de cum te raportezi la situație și la ce gravitate se ajunge cu asta" (fată, mediul rural).

"Bullying online. Eu m-am gândit la violență ca ceva fizic, când îl lovește. Și asta nu mi se pare o violență. Dacă se întâmplă chestia asta poți să dai block, să nu mai vorbești cu persoana respectivă" (băiat, mediul urban).

Mesajele instigatoare la ură pe baza apartenenței la un anumit grup (*cyberhate*) precum și abuzul datelor personale care au loc pe internet au fost considerate aproape în unanimitate drept forme foarte grave de violență psihologică, argumentul fiind lipsa de control pe care victima o are asupra respectivei identități.

„E mai grav pentru că nu e vina ta că aparții unui grup. Nu ai ales să fii de o etnie sau religie. Și ajungi să te învinovățești" (fată, mediul rural).

„Dacă ești discriminat pentru cum e familia ta, nu poți să schimbi asta. E cel mai grav" (fată, mediul urban).

Totuși, atunci când apartenența la un anumit grup stigmatizat (cum ar fi comunitatea LGBTQ) este percepută ca fiind o alegere proprie a victimei, umilirea acesteia este văzută de către unii copii ca fiind justificată din perspectiva unor valori conservatoare asumate și nereprezentând un act de violență.

"Eu la 3 (vigneta care descrie o situație de cyberhate – notă cercetător) am zis că nu e violență. Nu știu, mi se pare așa, ciudat. Poate fi și da și nu, în același timp. Păi mi se pare că ar fi violență dacă vorbești despre religie și etnie, dar nu mi se pare violență dacă zici despre preferința sexuală. [E ok dacă se râde de un copil pe baza preferințelor sexuale?] Mie mi se pare ok." (băiat, mediul urban).

Abuzul prin utilizarea datelor personale este o formă de violență pe care copiii o consideră gravă – prin lipsa de control asupra situației și prin persistența eventualei imagini publice creată de cei care creează abuzul – care are un impact puternic asupra victimelor.

„Dacă ți se creează un cont fals sau îți fură datele, nu mai ai niciun control. Îți faci filme în cap și devii foarte nesigur" (fată, mediul rural).

„Chiar dacă nu e violență fizică, e psihică. Poți rămâne cu sechele mult timp" (băiat, mediul rural).

„E foarte grav pentru că rămâne pe internet. Toată lumea vede și nu mai poți opri" (băiat, mediul rural).

„Ni s-au făcut conturi false pe la 11 ani. Ne-am supărat, dar nu am spus adulților" (băiat, mediul urban).

Tiparul agresorului în hărțuirea, disprețuirea și umilirea în mediul online a copilului

Ca și în alte cazuri de violență care apare în mediul online, în multe situații de violență psihologică agresorii sunt necunoscuți și greu identificabili. Percepția agresorilor că pot să își ascundă identitatea și să rămână anonimi (fie prin conturi false, fie prin folosirea unor aplicații care ajută la "ștergerea" urmelor) este un factor favorizant al violenței asupra copiilor. În astfel de situații, agresiunea este uneori practicată în grup *ad-hoc* constituit.

"Se fac conturi și se vorbește despre o persoană. Gen, ești într-un liceu, faci un cont pe Insta despre liceul ala și e o aplicație NGL unde sunt mesaje anonime. Și spui orice vrei tu, orice prostie, ce vrei tu și nimeni nu știe cine ești. Trebuie să plătești (ca să poți posta pe respectiva aplicație – notă cercetător). Se postează pe story că ăla a făcut nu știu ce.; [E un fel de răzbunare sau de ce...?] Depinde. Eu dacă am contul ăla, primesc mesaje de la altcineva și le postez. Nu dau eu mesajele, le primesc și le dau mai departe" (băiat, mediul urban).

"Haterii sunt cei care nu au ce să posteze, cei care nu au poze, nimic. Profile fără poze." (copil din comunitate vulnerabilă).

O altă situație de violență psihologică de tipul hărțuire pe internet este cea care apare în grupuri de cunoscuți (ex. grupul clasei sau grupuri de prieteni) unde de obicei apare între persoane de același sex, percepția fiind că în astfel de situații fetele sunt mai agresive între ele.

"Sincer, fetele cu fetele sunt mult mai rele între ele. Decât băieții cu băieții" (fată, medul rural).

Atunci când, în astfel grupuri agresiunea este între persoane de sex diferit, pare să fie mai frecventă transgresarea care pornește de la fete decât cea care pornește de la băieți (spre deosebire de violența sexuală, unde băieții sunt, în general, agresorii).

"Și de obicei fetele fac mișto de băieți.

"[Mai mult decât băieții de băieți?] Ei se mai înțeleg între ei. Nu se atacă foarte tare. Dar sunt fete care atacă băieți pentru că sunt mai retrași sau pentru că au un comportament altfel față de restul băieților. Relația dintre băieți e diferită față de relația dintre fete. Fetele se mănâncă una pe alta. Dar băieții, dacă se ceartă, nu e așa de mare problema." (fată, mediul rural).

În mod sporadic, în cadrul interviurilor au apărut mărturisiri – într-o notă ezitantă, dar nu neapărat însoțită de remușcări – despre diferite forme de abuzuri (de exemplu, *cyberhate*) pe care le efectuaseră chiar participanții la interviuri.

"Ok, făceam și eu live-uri pe Tiktok și am făcut 40 de lei. Și mi-am pierdut contul. Aveam vreo 5000, dar i-am pierdut.(...). [Ai fost reclamat?] Da, report. Da, pe bună dreptate dar și aiurea. M-a blocat permanent și nu am mai avut ce să fac. Mă înjuram cu ucrainenii. În engleză. Eram rasist" (băiat, mediul urban).

Una dintre situațiile cele mai grave în accepțiunea copiilor este când acest tip de abuzuri este făcut de către un adult și, mai mult, atunci când este făcut de un profesor, situație recunoscută ca fiind deosebit de frecventă în toate grupurile intervievate și unde violența din offline (ex., din sala de clasă) se poate prelungi în online (pe grupurile de Whatsapp) unde audiența mai mare și persistența mesajelor contribuie la un impact negativ mai mare asupra victimei.

"Și eu am primit bullying la rândul meu și eu am fost batjocorită online, face to face. Nu m-a afectat așa tare, cum i-a afectat pe alți copii. Constant ești făcut prost, una, una, și ajungi să crezi că așa e. O să îți pui întrebarea cu adevărat sunt prost? Sau se spune doar așa" (fată, mediul rural).

„Dacă te face prost pe grupul clasei, nu mai e doar între tine și profesor, e toată lumea acolo" (fată, mediul urban).

Locuri și medii de manifestare a hărțuirii, disprețuirii și umilirii în mediul online a copilului

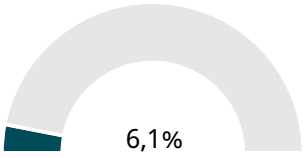
Platformele social media, grupurile care pot fi create pe aceste platforme, precum și platformele de jocuri sunt locurile din mediul online unde are loc agresiunea psihologică împotriva copiilor.

Existența unui continuum între violența online și cea din offline este menționată deseori de către copii.

"*Diverse provocări de pe TikTok. Și fac meciuri cum ar veni. Și pentru niște trandafiri sau cadouri care se dau 8 se donează pe tik tok pentru că tu faci meciul ăla și tot trebuie să câștigi. Și îți trimite trandafiri cadouri după tik tok: deci la meciurile astea te joci pe provocări de fapt. Pentru mulți e ceva amuzant. Dacă o persoană pierde meciul pentru că știe că nu are foarte mulți donatori care să-i doneze...cealaltă persoană, pentru că*

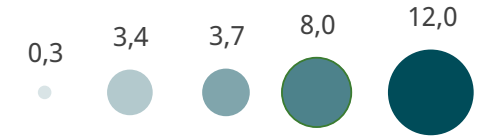
câștigă foarte mult că are mai mulți donatori publici, o altă persoană o poate lua la palme sau să facă chestii urâte (persoanei care a pierdut meciul – notă cercetător). Se pun în genunchi, jigniri, umilințe, te poți umili pe tine însuți. Jigniri, umilințe. Și astea se filmează, toate astea se filmează. Și pot fi văzute de alte persoane. [Voi ați văzut?] Normal. Pot fi diverse...de la să stai în palme singur sau chiar să sari de la un balcon." (copil din comunitate marginalizată).

4.4.4 Expunerea copilului la violență domestică (categorie ICVAC 403)[117]

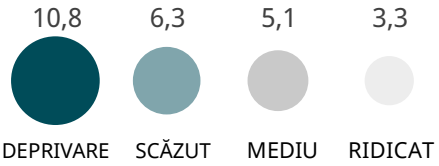
Aproximativ **220.000 copii** au fost expuși la violență domestică în decursul vieții

Copiii percep violența ca pe o normalitate - expunerea repetată transformă agresivitatea într-un model de relaționare acceptat, perpetuând ciclul violenței între generații: "*Se ceartă părinții acasă, se aud urlete, se înjură. Noi vedem asta și parcă e ceva obișnuit*" (fată, 14-17 ani, mediul urban)

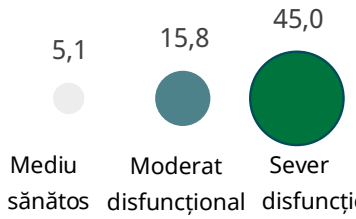
Violența domestică este mai degrabă o experiență acumulată decât una recentă, cu o raportare mai crescută în rândul categoriilor de vârstă 10+

Expunerea copiilor la violență domestică este mai degrabă o realitate constantă, nu un fenomen marginal: "*De multe ori venea poliția la poartă, nu era săptămână să nu vină. Îl ducea la dezalcoolizare sau la nebuni și după o săptămână îl lăsau acasă*" (fată, 14-17 ani, mediul urban)

Sărăcia și precaritatea materială multiplică riscul de expunere: copiii din familii aflate în deprivare sunt mai expuși violenței domestice

Consumul de alcool pare să fie declanșatorul central al violenței domestice: "*Tata când era sub influența alcoolului ne bătea și ne fugărea de acasă. S-a întâmplat să stăm cu orele pe afară, pe stradă din cauza asta, chiar și iarna...Promitea că lasă băutura, reușea maxim o săptămână apoi o lua de la capăt. Ultima dată era să o omoare pe mama. Ne fugărea prin grădină cu o coadă de mătură. Când era treaz nu era violent. Dar când bea alcool, era alt om. De 4 ani de zile au divorțat și noi avem ordin de protecție, nu are voie să ne vadă*" (fată, 14-17 ani, mediul urban)

Disfuncționalitatea familială este un predictor semnificativ al expunerii. În familiile cu probleme de sănătate mintală, adicții, conflicte frecvente, riscul de expunere este de până la nouă ori mai mare

117 Aproximativ 220.000 copii - număr de copii calculat pornind de la totalul de copii înregistrat la Institutul Național de Statistică (INS) (populația după reședință), 2025 – 3.610.644.

Definiție categorie ICVAC: EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (Categoria ICVAC 403)

Expunerea copilului la un act de violență fizică, sexuală ori psihologică ce are loc în cadrul familiei sau al gospodăriei între parteneri intimi, care cauzează sau are o probabilitate ridicată de a cauza probleme psihologice, emoționale și comportamentale.

Prevalența expunerii copilului la violență domestică

Expunerea copiilor la violență domestică rămâne un fenomen prezent, deși cu o prevalență moderată la nivel general: **6,1% pe durata vieții** (126 cazuri) și 1,0% în ultimele 12 luni (20 cazuri). Această diferență indică faptul că, pentru majoritatea copiilor, violența domestică reprezintă o realitate acumulată de-a lungul timpului, doar aproximativ unul din șase cazuri fiind de dată recentă. În acest context, specialiștii din DGASPC intervievați în cadrul cercetării semnalează o creștere recentă a situațiilor în care copiii sunt expuși la conflicte frecvente între părinți, în special în contexte de separare sau divorț, legate de exercitarea drepturilor și responsabilităților părintești. Aceste situații, fără a fi asimilate automat violenței domestice, sunt considerate potențial dăunătoare pentru dezvoltarea copilului. Totodată, expunerea la violență domestică constituie una dintre formele de violență emoțională/ psihologică cu prevalență semnificativă, reprezentând aproximativ 2 din 5 cazuri pe durata vieții și 1 din 7 cazuri în ultimele 12 luni.

Formele de violență domestică la care sunt expuși frecvent copiii pe parcursul vieții sunt cele fizice și verbale. Datele arată că, pentru o parte importantă dintre copiii expuși, violența domestică are un caracter mai degrabă episodic – aproximativ o treime declară că au fost martori o singură dată, deci expuși unei forme de violență emoțională (37% pentru violența fizică și 35% pentru cea verbală) –, însă aproape unul din cinci copii (19%) descriu experiențe repetate, ceea ce indică existența unui **nucleu de cazuri recurente**, cu un potențial mai ridicat de impact emoțional și comportamental, respectiv au fost supuși unei forme de violență psihologică. Un tipar similar se observă și în cazul altor forme de violență: aproape 1 din 10 dintre copiii expuși au raportat o situație de violență sexuală în cadrul familiei, în timp ce peste 4 din 10 copii au fost martori ai urmărilor directe ale violenței – urme fizice, plânsete sau distrugerea obiectelor din locuință, expunerea fiind mai degrabă episodică decât recurentă. Aceste rezultate sugerează că, deși pentru mulți copii expunerea are un caracter singular, există un segment consistent pentru care violența domestică este o experiență repetitivă, persistentă în timp și cu efecte vizibile asupra climatului familial.

Analiza diferențelor arată că sexul copilului, mediul de rezidență (urban/rural) și prezența unei dizabilități nu sunt asociate semnificativ cu expunerea la violență domestică pe parcursul vieții ($p>0,05$). În schimb, există diferențe semnificative și consistente între grupuri, care indică factori de vulnerabilitate clari.[118]

Vârsta copilului este asociată puternic cu expunerea la violență domestică[119]: prevalența este de trei ori mai ridicată în rândul adolescenților de 14-17 ani (12%), comparativ cu copiii sub 6 ani. **Statusul socio-economic** este, de asemenea, un predictor semnificativ[120]: copiii care trăiesc în gospodării cu deprivare severă raportează o prevalență de aproximativ 3,2 ori mai mare comparativ cu cei din gospodăriile cu status socio-economic ridicat (10,8% versus 3,3%). Riscul este mai ridicat și în **familiile monoparentale**[121]: prevalența în aceste familii este de 10,5%, față de 4,8% în familiile nucleare (peste dublu).

Prevalența în mediile mai degrabă instabile este de două ori mai mare decât în mediile stabile (9,2% versus 4,8%), însă prevalența cea mai ridicată se regăsește în mediile relativ stabile (15,3%), ceea ce

118 Pentru expunerea la violență domestică în ultimele 12 luni, se observă o diferență semnificativă doar în raport cu stabilitatea mediului familial ($\chi^2(3)=11,20$, $p<0,05$) și, într-o măsură mai redusă, în funcție de nivelul de implicare parentală ($\chi^2(2)=7,01$, $p<0,05$). Totuși, acest rezultat trebuie interpretat cu prudență, întrucât numărul absolut de cazuri raportate în ultimele 12 luni este foarte redus (n=20), iar în unele categorii există celule cu frecvențe <5, ceea ce afectează stabilitatea estimării.

119 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârsta copilului - $\chi^2(4)=54,03$, $p<0,001$.

120 Distribuția variază semnificativ în funcție de statusul socio-economic - $\chi^2(3)=19,64$, $p<0,001$.

121 Distribuția variază semnificativ în funcție de tipul familiei - $\chi^2(4)=19,14$, $p=0,001$.

indică faptul că **formele moderate de discontinuitate familială** par a fi asociate cu cel mai mare risc, nu neapărat instabilitatea extremă[122]. Probabilitatea violenței crește progresiv odată cu **numărul evenimentelor adverse** - aproape dublu în familiile cu un singur eveniment, de aproape trei ori în familiile cu două evenimente și de peste cinci ori în familiile cu trei sau mai multe evenimente, comparativ cu familiile fără astfel de experiențe (3,7% → 7,2% → 10,1% → 19,7%[123]).

De asemenea, copiii din gospodăriile în care există **probleme de sănătate mintală și/sau adicții** sunt expuși semnificativ mai frecvent violenței domestice[124] 22,6% comparativ cu 5,2% în familiile fără astfel de probleme (aproximativ de patru ori mai ridicată). **Frecvența conflictelor intrafamiliale** este un alt factor relevant[125]: prevalența se dublează odată ce conflictele devin ocazionale (8,9%, versus 4,4%). Mai mult, în familiile în care a existat **violență fizică recentă între parteneri** (ultimele 12 luni), prevalența expunerii pe parcursul vieții în rândul copiilor este semnificativ mai ridicată[126]: 30,1% comparativ cu 5,7% (de peste cinci ori mai mare). Se observă, de asemenea, un gradient puternic în funcție de **nivelul disfuncționalității familiale[127]**: prevalența în cazul copiilor din familii care se confruntă cu disfuncționalități moderate este triplă comparativ cu cei dintr-un mediu sănătos (15,8% versus 5,1%).

De altfel, datele calitative confirmă că violența împotriva copiilor (inclusiv cea la care aceștia pot fi expuși în cadrul familiilor) nu este specifică unei singure categorii sociale. Deși sărăcia, nivelul scăzut de educație și apartenența la comunități marginalizate cresc riscul de abuz, astfel de situații sunt raportate și în familii cu resurse materiale și educaționale mai ridicate, sugerând că violența domestică este un fenomen răspândit, prezent în diverse contexte socio-economice: „*Fenomenul apare la orice nivel social, inclusiv în familii cu studii superioare*" (reprezentant, instituție nivel județean).

Tiparul agresorului în expunerea copilului la violență domestică

Datele din anchetă pentru ultimele 12 luni indică faptul că, în context familial, **părinții** și **frații sunt cel mai frecvent implicați (ca agresor sau ca victimă) în actele de violență la care copiii asistă**. Părinții sau partenerii care locuiesc cu copilul apar în aproximativ un sfert dintre cazuri (5 cazuri), în timp ce frații, fie minori, fie majori, sunt implicați în aproape jumătate dintre situații (9 cazuri). Alte relații adulte – foști parteneri sau rude apropiate, precum bunici, unchi ori mătuși – sunt menționate mult mai rar (câte 1 caz). Această distribuție arată că violența domestică observată de copii se desfășoară cel mai adesea în cadrul nucleului familial apropiat, unde aceștia pot fi martori direcți ai conflictelor sau pot percepe consecințele lor asupra celorlalți membri ai familiei.

Datele calitative confirmă **caracterul repetat și predominant familial al expunerii copiilor la violență domestică**, indicând că aceasta **se produce în principal în spațiul apropiat, între membri ai aceleiași gospodării**. Cele mai frecvente situații descrise implică conflicte între părinți sau parteneri, adesea asociate cu consumul de alcool, care transformă locuința într-un mediu tensionat și impredictibil. Copiii relatează atât agresiuni verbale, cât și episoade fizice severe, uneori cu intervenția poliției sau cu urmări medicale pentru victimă. În același timp, violența asupra fraților sau altor membri ai familiei este frecvent menționată, amplificând sentimentul de nesiguranță și teamă. Încercările copiilor de a interveni pentru a-și proteja mama sau frații îi expun, la rândul lor, riscului de victimizare. În ansamblu, **descrierile conturează un spațiu domestic instabil și conflictual, în care părinții, partenerii acestora și frații apar cel mai des ca persoane implicate – fie ca agresori, fie ca victime.**

„*(Vărul meu) își bate mama și fratele, tot timpul sare la bătaie*" (copil cu CES).

„*Pentru nimicuri, tatăl ridica pe sora mea de păr și o lovea cu furtunul*" (mamă adolescentă).

122 Distribuția variază semnificativ în funcție de stabilitatea mediului familial - $\chi^2(3)=31,64$, $p<0,001$.
123 Distribuția variază semnificativ în funcție de numărul evenimentelor adverse - $\chi^2(3)=51,55$, $p<0,001$.
124 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența problemelor de sănătate/ adicțiilor în familie - $\chi^2(1)=52,08$, $p<0,001$.
125 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența conflictelor intrafamiliale - $\chi^2(3)=34,60$, $p<0,001$.
126 Distribuția variază semnificativ în funcție de existența actelor de violență fizică recentă între parteneri - $\chi^2(1)=32,20$, $p<0,001$
127 Distribuția variază semnificativ în funcție de gradul de disfuncționalitate al familiei - $\chi^2(2)=70,82$, $p<0,001$.

„Cu tații celorlalți frați a fost violență. Primul nu era alcoolic, doar agresiv verbal. Al doilea era și alcoolic. Pe mine cel mai rău mă înjura. Pe fratele mijlociu, da, era să îl bage și în spital. Acum 4 ani l-a bătut atât de tare că a venit și poliția. Și atunci a plecat. Și pe mama si pe fratele meu mijlociu. Odată a dat în perete atât de tare încât a făcut o gaură în perete. M-a băgat în sperieți încât nu am avut tupeul să îi zic ceva, niciodată" (băiat, 14-17 ani).

„Cel mai rău e când se bat părinții, mama cu tata. Mama încearcă să protejeze copiii de tata" (băiat, 14-17 ani).

Consumul de alcool apare constant în relatările copiilor ca principal factor declanșator al conflictelor din familie. Ei descriu o legătură directă între starea de ebrietate a părinților, pierderea controlului emoțional și apariția violenței fizice sau verbale. În multe situații, episoadele de agresivitate sunt urmate de reconciliere temporară și apoi de recurența conflictului, conturând un tipar ciclic al violenței alimentate de consumul de alcool. În același timp, copiii identifică consumul de alcool nu doar ca un factor de risc individual, ci ca o cauză structurală a tensiunilor din familie, asociată divorțurilor, insecurității și pierderii sentimentului de protecție. Astfel, consumul de alcool este perceput ca un catalizator al disfuncționalității familiale și un factor predictibil al violenței domestice, care amplifică vulnerabilitatea copiilor și destabilizează mediul de viață.

„Când tata bea, începe scandalul cu mama și noi trebuia să ne ascundem" (băiat, 11–13 ani, mediul rural).

„Tata când era sub influența alcoolului ne bătea și ne fugărea de acasă. S-a întâmplat să stăm cu orele pe afară, pe stradă din cauza asta, chiar și iarna... Promitea că lasă băutura, reușea maxim o săptămână apoi o lua de la capăt. Ultima dată era să o omoare pe mama. Ne fugărea prin grădină cu o coadă de mătură. Când era treaz nu era violent. Dar când bea alcool, era alt om. De 4 ani de zile au divorțat și noi avem ordin de protecție, nu are voie să ne vadă" (fată, 14-17 ani, mediul urban).

„La noi cea mai mare problemă în oraș care să ducă la violență e alcoolul. Foarte mulți beau. Divorțuri foarte mulți. La mine, au divorțat de la băutură, de acolo porneau toate. Și la noi la fel" (băiat, 14-17 ani, mediul urban).

„La noi tata a băut, multe probleme plus alcoolul. La mine mătușa mea, unchiul bea foarte mult și pe ea o bătea foarte mult. Verișorii mei au văzut de fiecare dată" (băiat, mediul urban).

Mulți copii descriu violența ca un **fenomen repetitiv**, întreținut de lipsa intervențiilor eficiente sau reconcilierea rapidă a părinților după episoadele violente. Această recurență amplifică sentimentul de neputință și contribuie la percepția că violența este o stare permanentă, nu o abatere temporară. Copiii asociază frecvent aceste situații cu rușinea și lipsa de sprijin extern, menționând că vecinii sau autoritățile evită să intervină.

„De multe ori venea poliția la poartă, nu era săptămână să nu vină. Îl ducea la dezalcoolizare sau la nebuni și după o săptămână îl lăsau acasă" (fată, 14-17 ani, mediul urban).

„Am rămas cu multe spaime. Nici nu aveam la telefon, unde să sun? Uneori au sunat vecinii, acum 5-6 ani. Vecinii nu prea intervin la scandalagii. Ei zic să nu se bage că sunt problemele lor. (...) Poliția în cel mai bun caz îi punea interdicție să nu mai vină. Dar după 2–3 săptămâni mama îl accepta iar acasă" (băiat, 14–17 ani, mediul urban).

În lipsa unor intervenții externe, **impactul expunerii copiilor la violență domestică** se manifestă atât prin strategii de evitare a spațiului familial, cât și prin dificultăți de adaptare școlară și socială. Mulți copii aleg să petreacă timpul în afara casei, semnalând faptul că mediul familial este perceput ca nesigur și tensionat.

„Mai bine stau la prieteni decât acasă, că acolo e scandal" (băiat, 14–17 ani, mediul urban).

În același timp, un efect secundar al acestor experiențe este **izolarea socială**. Copiii retrași din cauza conflictelor familiale evită interacțiunile școlare sau se simt diferiți de colegi.

„*Un copil care e des pedepsit în familie e timid la școală, vrea să stea mai mult singur*“ (ateliere, copii 6-10 ani).

În general, expunerea repetată la violență produce reacții puternice de frică, nesiguranță, suferință și retragere. Copiii descriu stări de alertă permanentă și evitarea contactului cu părinții în momentele de conflict.

„*M-a băgat în sperieți încât nu am avut tupeul să îi zic ceva, niciodată. Am rămas cu multe spaime*“ (băiat, 14–17 ani, mediul urban).

„*La noi, părinții după ce se bat se pupă, nu au nicio treabă. Dacă mama și tata se bat și copiii văd lucrurile astea în fiecare zi. Și asta e o traumă, nu?*” (fată, 14–17 ani, mediul urban mic).

„Vede că fratele lui e certat și suferă și el“ (ateliere, copiii 6–10 ani).

Unii copii aleg să nu intervină și să evite confruntarea directă, din teamă că reacțiile lor ar putea amplifica violența, manifestând prudență în încercarea de a se proteja pe ei și pe ceilalți.

„*Mă gândeam să îl lovesc o dată, dar îmi era teamă de ce putea să îmi facă mie.* O dată a aruncat și aragazul pe scări“ (băiat, 14–17 ani, mediul urban).

Există și cazuri de copii care intervin activ între părinți, încercând să oprească conflictele sau să protejeze un adult vulnerabil.

„*Unii copii încearcă să se bage între ei să îi despartă. Voia să o protejeze pe mama*“ (fată, 14–17 ani, mediul urban).

„*Acum verișoara mea de 14 ani a încercat să se bage între ei. Pe mătușa a băgat-o în spital*“ (băiat, mediul urban).

Pentru alții, experiența violenței devine o lecție morală, un angajament de a rupe ciclul în generația următoare.

„*Eu nu voi accepta ca copilul meu să vadă violența în familie. Pentru că eu am trăit chestia asta, bătută, jigniri înjurături și certuri în familie. Eu am trăit într-o familie dezorganizată în care alcoolul, jignirile, băutura, loviriile, amenințările erau la ordinea zilei*“ (mamă adolescentă, mediul rural).

Relatările copiilor arată că violența din familie este adesea percepută ca o parte firească a vieții de zi cu zi și, mai important, ca un model de comportament învățat prin observație. Scenele de ceartă, jignirile și agresiunile dintre părinți devin elemente recurente ale conviețuirii, care **normalizează agresivitatea** și îi conferă o **aparență de legitimitate**. Copiii înțeleg intuitiv acest proces de învățare prin repetiție, exprimând clar riscul de perpetuare a modelului. Pentru unii, legătura dintre mediu și comportament este explicită, indicând modul în care experiențele timpurii de expunere pot transforma violența într-un tipar de relaționare transmis între generații. Această înțelegere intuitivă a mecanismului de învățare prin repetiție este susținută și de literatura de specialitate. În acest sens, Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului subliniază că **expunerea copiilor la violență crește riscul de victimizare repetată și de acumulare a experiențelor violente de-a lungul vieții**, inclusiv prin reproducerea ulterioară a violenței între parteneri intimi.[128]

„*Se ceartă părinții acasă, se aud urlete, se înjură. Noi vedem asta și parcă e ceva obișnuit*“ (fată, 14–17 ani, mediul urban).

„*Violența asta între părinți este un lucru grav. Deoarece copiii o să învețe și ei de la părinți și o să facă la fel*“ (focus grup cu copii).

„*Unii s-au apucat de bătaie de mici, pentru că părinții erau bețivi sau drogați și asta au văzut acasă*“ (atelier, copii 6-10 ani, mediul rural).

128 CRC/C/GC/13, §15(b)

Din relatările copiilor care trăiesc în servicii rezidențiale se evidențiază **expunerea la violență domestică înaintea instituționalizării**, manifestată prin conflicte recurente între părinți sau alți membri ai familiei, adesea însoțite de consum de alcool și droguri. Pentru mulți dintre ei, violența dintre adulți a constituit un element constant al vieții de familie, ceea ce a dus la perceperea acesteia ca fiind „normală". Situațiile descrise arată că expunerea nu a fost pasivă: unii copii au fost martori direcți la agresiuni severe, iar alții au relatat că au intervenit în conflicte, fiind astfel supuși riscului de a deveni victime ale violenței fizice.

„Se consuma mult alcool la noi în familie, gen. Și se consumau droguri. Alcool, mama și tata, și unchiul și frații și erau agresivi dintre ei. Se băteau, vedeam foarte multe. Da, și eram speriată și eu credeam că așa e în toată lumea, adică pe tatăl meu. Ce eu așa vedeam atunci. Da, au fost naspa. Și am ales să vin în centru, chit că mi-a fost frică și nu știam dacă fac bine ce fac sau o să fie mai rău" (fată, servicii rezidențiale).

„Eu m-aș băga dacă aș vedea că alții sunt mai agresivi cu un copil. Da, da, și când eram mai mică, tata se bătea cu bunicul și eu m-am băgat între ei, eram mica, vai și mi-au dat un șut, după am început să plâng și atunci au văzut că plâng și nu mai aveam aer" (fată, servicii rezidențiale).

Locuri si medii de manifestare a expunerii copilului la violență domestică

Din datele anchetei reiese că, în ultimele 12 luni, doar 20 de copii au raportat expunerea la violență domestică. Aproximativ o treime dintre aceștia au menționat că incidentele au avut loc în locuința proprie, în timp ce pentru ceilalți, locurile de manifestare au fost diverse - o altă locuință sau spațiu privat (1 caz), spații publice (3 cazuri) și mediul digital (2 cazuri, de exemplu pe grupuri de familie sau în apeluri video). În plus, 8 copii au preferat să nu răspundă, iar 2 au declarat că nu știu. Deși numărul redus de cazuri nu permite o interpretare statistică solidă, aceste răspunsuri sugerează că violența domestică se manifestă predominant în spațiul privat, cu extensii ocazionale în mediul digital.

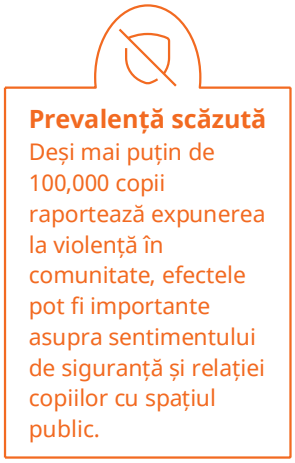
Deși potrivit clasificării ICVAC, expunerea la violență domestică (403) se referă la situațiile în care un copil asistă la acte de violență fizică, sexuală sau psihologică produse în cadrul familiei sau al gospodăriei, între părinți, îngrijitori sau alți membri ai familiei, situația copiilor instituționalizați ridică o problemă specifică de clasificare. Pentru acești copii, serviciile rezidențiale constituie mediul lor de viață permanent, iar personalul care asigură îngrijirea exercită, în fapt, rolul de *îngrijitor*.

Mărturiile culese în cadrul cercetării arată că violența din serviciile rezidențiale nu se limitează la interacțiunile dintre minori, ci implică frecvent și adulții responsabili de protecția lor. Copiii au relatat episoade de abuz sexual și de violență fizică sau umilire din partea angajaților din aceste servicii (descrise în secțiunile anterioare), Chiar și atunci când agresorii au fost sancționați administrativ, impactul emoțional a rămas puternic, alimentând frica și neîncrederea față de adulți. Important este că astfel de episoade nu au afectat doar victimele directe, ci au fost trăite și de ceilalți copii ca martori, expunându-i la experiențe traumatice similare expunerii la violența domestică. În asemenea contexte, copiii instituționalizați dezvoltă anxietate, nesiguranță, pierderea încrederii în îngrijitori și internalizarea ideii că mediul lor de viață este periculos. Din punct de vedere funcțional, aceste experiențe pot fi echivalate cu expunerea la violență domestică, așa cum este definită de ICVAC, chiar dacă contextul instituțional diferă de cel familial.

Violența în mediul instituționalizat nu este un fenomen izolat sau anecdotic, ci are o prevalență documentată în sistem. Potrivit datelor oficiale centralizate de ANPDCA pentru anul 2024, în sistemul de protecție specială au fost raportate 161 de cazuri de violență împotriva copiilor din centre rezidențiale. Cele mai frecvente forme identificate sunt abuzul fizic (83 de cazuri), urmat de neglijare (31 de cazuri) și abuz emoțional (30 de cazuri), în timp ce abuzul sexual a fost raportat în 17 situații. Deși cifrele absolute pot părea relativ reduse raportat la populația totală aflată în sistem, cât și la numărul total de cazuri de violență raportate la nivel ANPDCA în 2024 – 20.216 de cazuri (în familie și în protecție specială la un loc) – tiparul lor confirmă că și mediul instituționalizat poate funcționa ca un cadru de risc specific, în care agresiunea directă coexistă cu expunerea secundară a celorlalți copii. Într-un mediu închis, fiecare episod de violență produce efecte nu doar asupra victimei directe, ci reverberează în rândul celorlalți copii instituționalizați, amplificând reacțiile de teamă, nesiguranță și normalizare a violenței – similare mecanismelor din violența domestică din familie. Din această perspectivă, datele oficiale vin în sprijinul

rezultatelor calitative ale cercetării și indică nevoia de aprofundare a monitorizării și intervenției specifice în centrele rezidențiale.

4.4.5 Expunerea copilului la alte experiențe violente (categorie ICVAC 404)

Prevalență scăzută
Deși mai puțin de 100,000 copii raportează expunerea la violență în comunitate, efectele pot fi importante asupra sentimentului de siguranță și relației copiilor cu spațiul public.

Categorii vârstă
Riscul pare să crească odată cu vârsta, fiind oarecum mai mare în rândul preadolescenților și adolescenților - prezență mai frecventă în spațiile publice și acumularea experiențelor în timp.

Condiții economice
Condițiile economice precare pot amplifica riscul de expunere prin rezidența în zone cu un climat comunitar tensionat, lipsa activităților sigure pentru copii și o prezență mai redusă a serviciilor de suport.

Stil parental
Copiii crescuți în familii caracterizate de un stil neimplicat par să prezinte un risc sensibil mai ridicat, sugerând că absența regulilor și a comunicării eficiente favorizează expunerea la situații cu grad ridicat de risc în comunitate.

Fetele relatează episoade de hărțuire stradală din partea necunoscuților, în special, în rural și urbanul mic

„De multe ori trec mașini, opresc și strigă după noi, fluieră sau spun lucruri care ne fac să fugim repede." [În unele cazuri, astfel de interacțiuni au degenerat în incidente grave:] „Un prieten de-al meu a fost oprit de o mașină, oamenii au coborât, l-au chemat, dar el a fugit. A fost foarte speriat."

— Fată, 14–17 ani, mediul rural

În cazul băieților sunt relatate episoade de agresiune verbală atunci când arată sau se îmbracă diferit

„Mi s-a întâmplat mie personal. Veneam dinspre Valea Adâncă spre Family Market și eram pe undeva, pe o stradă. Trece o mașină în viteză pe lângă mine. În timp ce trece pe lângă mine încetinește, dă geamul jos, încep niște oameni să urle, să vorbească urât, să facă comentarii la adresa mea, bazat pe modul cum arătam. Ca idee, aveam părul desprins. Și s-au aruncat diferite comentarii: Ce faci frumoaso? Hai să te dau o tură. Chestii de genul. Și mie personal nu mi se pare normal. Nu spun nimic, dacă bărbații respectivi erau de o altă sexualitate față de mine, eu sunt complet de acord. E ceva normal în ochii mei. Dar în același timp ei erau majori și eu sunt minor. Și chiar dacă eram major, tot nu e ok."

— Băiat, 14-17 ani, mediul rural

Episoadele de violență stradală sunt frecvente și în comunitățile vulnerabile

"Doamnă, noi, romii, stăm cei mai mulți la margine de sat. De la noi numai pădurea se vede. Normal că noaptea mai ți-e frică să ieși. (...) Mai sunt și oameni violenți la noi, o grămadă. Se bat cu cuțitele, fiu cu părinte, se iau din orice, din alcool. Am vecini de și-au dat cu cărămizile în cap. Până vine poliția... și se cam teme de ei."

— Băiat din comunitate de romi, mediul rural

Definiție categorie ICVAC: EXPUNEREA COPILULUI LA ALTE EXPERIENȚE VIOLENTE (Categoria ICVAC 404)

Expunerea copilului la violență comunitară sau la acte de delincvență care cauzează sau are o probabilitate ridicată să cauzeze probleme psihologice, sociale, emoționale și comportamentale. *Exemple includ: asistarea la crime grave (genocid, crime împotriva umanității, crime de război), expunerea la violența bandelor criminale sau la activități violente ale grupărilor de crimă organizată, expunerea nedorită a copilului la utilizarea armelor de foc, asistarea la răpirea, abuzul sexual sau tortura unui membru al familiei, expunerea copilului la atacuri cu arme de foc în școală sau în comunitate. În mod specific, expunerea la violența bandelor sau a grupărilor crimei organizate presupune cel puțin situații precum a vedea sau a auzi persoane împușcate, explozii sau revolte de stradă.*

Prevalența expunerii copilului la alte experiențe violente

Expunerea copiilor la violență comunitară este redusă la nivel general, dar semnificativă din perspectiva impactului emoțional și al sentimentului de siguranță. Aproximativ 2,1% dintre copii (sau 43 cazuri) au raportat că au fost martori la acte de violență în comunitate de-a lungul vieții – echivalentul a aproximativ 1 din 48 de copii. Pentru perioada recentă (ultimele 12 luni), numărul redus de cazuri (3), reprezentând 0,1% din eșantion, nu permite o analiză statistică detaliată pe subgrupuri, motiv pentru care datele raportate mai jos se bazează exclusiv pe experiențele raportate de-a lungul vieții.

Dintre copiii expuși la violență comunitară, cea mai frecventă formă de expunere unică a fost aceea de a fi martor la atacuri violente asupra unei persoane (21 de cazuri), urmată de situații care implică abuzuri sexuale, tortură ori omoruri comise asupra unei persoane apropiate (14 cazuri), folosirea de arme, de exemplu la școală sau în comunitate (17 cazuri) sau răpire (14 cazuri). Majoritatea copiilor au raportat o singură experiență de acest tip, însă un număr redus a fost expus în mod repetat, în special în situații care implică folosirea de arme albe (la școală sau în comunitate). Acest tipar indică posibilitatea ca, deși incidentele violente sunt rare la nivel general, ele să fie recurente în anumite comunități sau medii școlare caracterizate printr-un nivel mai ridicat de nesiguranță.

Nu s-au identificat diferențe semnificative statistic în funcție de sexul copilului, mediul de rezidență, nivelul de educație al părintelui, statutul etnic, prezența unei dizabilități, existența unor probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie, frecvența conflictelor în familie, existența violenței între părinți sau nivelul de disfuncționalitate familială (toate $p \geq 0,05$). Totuși, există câteva tipare care indică o concentrare a riscului în anumite subgrupuri.[129]

Prevalența expunerii la violență comunitară crește semnificativ odată cu vârsta – copiii de 10–13 ani și cei de 14-17 ani raportează o expunere cumulată de peste trei ori mai mare decât cei de 3-9 ani (3,2%, respectiv 3,7% versus 1,1%[130]), ceea ce sugerează o **vulnerabilitate crescută în perioada adolescenței**. Pentru grupa 0-2 ani nu au fost înregistrate cazuri de expunere la violență comunitară. De asemenea, copiii din familii aflate în **deprivare socio-economică** prezintă o prevalență aproape de patru ori mai mare comparativ cu cei din familii cu status ridicat (4,3% versus 0,5%[131]). Structura familiei joacă și ea un rol: copiii care trăiesc în **familii monoparentale** prezintă un risc mai ridicat (4,6% vs. 1,5% în familii nucleare[132]).

De asemenea, se observă o asociere modestă cu **stabilitatea mediului familial**: copiii care trăiesc în contexte mai instabile raportează ceva mai frecvent expunere la violență comunitară pe parcursul vieții (1,6% în familii stabile versus 3,4 - 4,4% în cele instabile[133]), ceea ce poate indica faptul că lipsa de

129 Pentru expunerea la violență comunitară în ultimele 12 luni, nu se observă diferențe semnificative statistic între grupuri sociodemografice, familiale sau parentale; prevalențele sunt atât de scăzute (≈0,1%) încât nu permit o diferențiere analitică robustă între profile de risc.

130 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4)=18,85$, $p<0,001$.

131 Distribuția variază semnificativ în funcție de statusul socio-economic al familiei - $\chi^2(3)=18,95$, $p<0,001$.

132 Distribuția variază semnificativ în funcție de tipul familiei - $\chi^2(4)=19,40$, $p<0,001$.

133 Distribuția variază semnificativ în funcție de gradul de stabilitate asociat mediului familial - $\chi^2(3)=7,93$, $p\approx0,047$.

stabilitate și securitate în mediul familial poate amplifica vulnerabilitatea copilului și în spațiul social din afara casei. Aceste rezultate trebuie interpretate cu precauție: efectul observat este modest și fragil statistic, reflectând mai degrabă o tendință exploratorie decât o relație fermă, stabilă, ceea ce indică necesitatea replicării acestui tipar în eșantioane mai mari.[134]

În ceea ce privește **implicarea parentală**, tendința observată poate părea contraintuitivă: prevalența expunerii la violență comunitară este mai ridicată în rândul copiilor care provin din familii cu implicare parentală ridicată (3%), comparativ cu cei cu implicare moderată (1,1%) sau scăzută (1,6%). Diferențele între cele trei niveluri sunt semnificative statistic[135], iar contrastul rămâne semnificativ și atunci când sunt analizate doar familiile cu implicare ridicată și moderată[136], reflectând potențial diferențe de percepție și raportare, mai degrabă decât diferențe reale de expunere.

Locuri si medii de manifestare a expunerii copilului la alte experiențe violente

În ceea ce privește locul în care s-a produs expunerea la violență comunitară, cele mai multe situații raportate apar în spații publice din comunitate ca străzi, parcuri sau cartiere (8 cazuri), precum și în incinta școlii (4 cazuri). Expuneri izolate apar în alte spații publice precum centre comerciale mari, gări sau stadioane (2 cazuri), iar în mediul digital este raportată o singură situație. Nu au fost raportate cazuri care să se fi produs într-o locuință privată alta decât cea a copilului. Trebuie menționat că pentru un număr foarte mare de copii expuși, locul nu este specificat: în 20 de cazuri lipsesc complet, 6 copii au preferat să nu răspundă, iar 3 nu au putut preciza unde s-a produs situația. Acest volum ridicat de informație lipsă limitează suplimentar posibilitatea de a trage concluzii clare privind tiparele spațiale ale expunerii.

Datele calitative arată că, în unele comunități, expunerea la violența din spațiul public face parte din experiența cotidiană a copiilor, mai ales în localități sau cartiere caracterizate prin consum de alcool și droguri, conflicte recurente și acte de delincvență. Copiii au descris scene violente variate - de la certuri între vecini sau membri ai familiei extinse, până la confruntări între tineri în care sunt folosite cuțite sau alte obiecte contondente. Au fost menționate și agresiuni comise de grupuri de tineri asupra altor persoane din comunitate, sugerând existența unor forme recurente și organizate de violență. Atât băieții, cât și fetele au vorbit despre zone percepute ca „periculoase", unde conflictele, furturile și agresiunile fizice sunt frecvent asociate cu consumul sau traficul de droguri.

„Doamna, noi, romii, stăm cei mai mulți la margine de sat. De la noi numai pădurea se vede. Normal că noaptea mai ți-e frică să ieși. (...) Mai sunt și oameni violenți la noi, o grămadă. Se bat cu cuțitele, fiu cu părinte, se iau din orice, din alcool. Am vecini de și-au dat cu cărămizile în cap. Până vine poliția... și se cam teme de ei" (băiat, comunitate romi, mediul rural); *„Sunt cam 3-4 din ăștia. O spart chioșcul de la școală. O bătut-o pe femeia de serviciu"* (fată, comunitate romi, mediul rural).

Aceste date vin să susțină rezultatele altor cercetări recente privind violența împotriva copiilor în România, care au documentat forme locale de violență comunitară, în special între grupuri de băieți din mediul rural sau periferic. Studiul realizat de Fundația Terre des Hommes (2020)[137] arată că implicarea copiilor în astfel de confruntări este adesea legată de presiunea grupului de egali și de nevoia de a-și afirma reputația și loialitatea în comunitate. În aceste contexte, participarea la conflicte violente devine uneori o modalitate de validare socială și de consolidare a poziției în cadrul grupului. Aceste constatări susțin interpretarea conform căreia**, deși expunerea la violență comunitară este relativ redusă la nivel național, ea persistă în anumite comunități** unde relațiile de grup, modelele de masculinitate și

134 Pentru transparență analitică, regruparea categoriilor extreme în două clase (stabil vs. instabil) atenuează acest efect, iar diferența nu mai rămâne statistic semnificativă ($\chi^2(1)=2,69$, $p\approx0,10$). Acest rezultat indică faptul că relația dintre stabilitatea familială și expunerea la violență comunitară este mai degrabă graduală decât binară, iar variațiile se manifestă mai ales în zonele de instabilitate intermediară.

135 Distribuția variază semnificativ în funcție de gradul de implicare parentală - $\chi^2(2)=8,17$, $p\approx0,017$.

136 Distribuția variază semnificativ în funcție de gradul de implicare parentală - $\chi^2(1)=7,20$, $p\approx0,007$.

137 Terre des Hommes (2020) *Regional Research on Violence Against Children in Schools in South Eastern Europe – Country Report: Romania.* In partnership with the International Institute for Child Rights and Development and ChildHub. Disponibil la: https://childhub.org/sites/default/files/library/attachments/Romanian_Report_Final%20%28003%29.pdf

lipsa alternativelor nonviolente de afirmare și recunoaștere socială contribuie la menținerea unor forme de violență între tineri.

De altfel, ghidul tehnic UNICEF privind schimbările sociale și comportamentale necesare pentru a aborda violența împotriva copiilor (2020)[138] evidențiază vulnerabilitatea crescută a băieților la formele de violență comunitară de tip *gang violence* și descrie intervenții specifice pentru reducerea acestui risc. Spre exemplu, *Modelul convingerilor privind comportamentele sănătoase (Health Belief Model)* propune combinarea intervențiilor care vizează informarea privind riscurile și consecințele violenței cu dezvoltarea abilităților de rezistență, furnizarea de alternative sigure pentru petrecerea timpului după școală și promovarea modelelor pozitive de reușită în comunitate.

Concluzii privind violența psihologică împotriva copilului

Terorizarea copilului

Terorizarea copilului constituie una dintre cele mai severe forme de violență psihologică (raportată de 3,9% dintre copii de-a lungul vieții; 0,8% în ultimele 12 luni), având implicații profunde asupra dezvoltării emoționale și cognitive a victimei. Prevalența de-a lungul vieții crește constant odată cu vârsta, atingând cel mai ridicat nivel în adolescență (8,7% la 14–17 ani), și este ușor mai frecventă în rândul băieților (4,3% față de 3,5% în rândul fetelor) și a copiilor cu probleme de sănătate și/sau dizabilități (5,2% față de 3,8% fără probleme de sănătate).

Mediile de manifestare predominante sunt școala (31%), spațiile publice (15% închise, 17% deschise) și platformele online (18%), iar egalii sunt menționați ca agresori în 33% dintre cazuri. Datele indică astfel limitări ale mecanismelor actuale de a preveni și limita violența în școli și de a acoperi spațiile informale și digitale, precum și o integrare insuficientă a intervențiilor centrate pe dinamica grupurilor de copii și adolescenți.

Datele calitative arată că că această formă de abuz este adesea invizibilă și greu de recunoscut, fiind mascată de dinamici de loialitate familială, rușine, dependență emoțională față de agresor, teamă și percepția limitată privind protecția disponibilă după dezvăluire. De asemenea, mediul instituțional, precum cel de detenție, sau serviciile rezidențiale poate reproduce tipare de dominare și intimidare asimilabile terorizării, menținând copiii într-o stare de anxietate permanentă.

Analiza datelor sugerează că terorizarea se manifestă frecvent în cadrul familial, unde copilul depinde emoțional și material de adult. Relațiile tensionate și stresul familial pot fi factori de vulnerabilitate pentru terorizare, prevalențe mai ridicate fiind raportate de copii din familii reconstituite (22,2%), cu evenimente adverse multiple (12%), cu probleme de sănătate mintală și/sau adicții (11,3%). Sunt indicați ca autori din mediul familial partenerul unuia dintre părinți (24%), alți membri ai familiei (21%) și persoane la care copilul se află în plasament (21%). Aceste date indică limitele sistemului în identificarea timpurie a riscurilor și în furnizarea unor servicii integrate de sprijin familial. Practicile instituționale actuale, în care copilul este frecvent relocat atunci când agresorul nu este reținut sau îndepărtat prin ordin de protecție, pot descuraja raportarea și amplifica trauma. De asemenea, capacitatea redusă de dezvoltare și accesare a serviciilor destinate agresorilor limitează suplimentar prevenirea recurenței violenței.

138 Sood, Suruchi, et al., Social and Behaviour Change to Address Violence Against Children (2020) Technical Guidance: Schools Edition, UNICEF, New York. Disponibil la: https://www.unicef.org/media/97721/file/VAC-Technical-Guidance-Violence-2021.pdf

Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană a copilului

Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană reprezintă forme de violență psihologică cu incidență ridicată în rândul copiilor (8,1% de-a lungul vieții și 4,8% în ultimele 12 luni), manifestându-se predominant în mediul școlar (64%) și în relațiile dintre egali (88%). Aceste comportamente indică un climat relațional tensionat, datele calitative arătând că agresivitatea emoțională este adesea normalizată și ignorată de adulți. Lipsa reacției ferme din partea cadrelor didactice și a părinților contribuie la perpetuarea fenomenului și la erodarea încrederii copiilor în capacitatea instituțiilor de a asigura protecție.

Fetele și băieții sunt afectați în proporții similare, diferențele de gen fiind identificate în special la nivelul formelor de violență experimentate, fetele (8,7%) fiind mai expuse la forme subtile de excludere și umilire, iar băieții (7,6%) la forme directe de confruntare. Pre-adolescența (10-13 ani) este perioada de risc maxim (12% de-a lungul vieții și 7,5% în experiența recentă), sugerând că dinamici privind statutul social, competiția pentru apartenență și vulnerabilitatea identitară specifice acestei etape amplifică comportamentele de excludere și umilire. Profilul de risc este accentuat în cazul copiilor cu probleme de sănătate și/sau dizabilități, care raportează prevalențe de aproape trei ori mai mari față de alți copii pe parcursul vieții (20,2% versus 7,7%) și de patru ori mai mari în experiențele recente (16,8% versus 4,4%).

În acest context, analiza evidențiază lacune în dezvoltarea competențelor socio-emoționale (prioritar la nivelul pre-adolescenților), precum și deficiențe în promovarea consecventă a empatiei și non-discriminării în mediul școlar. Se constată, de asemenea, limitări în implicarea activă a școlii în gestionarea conflictelor dintre elevi, reflectată în formarea insuficientă a cadrelor didactice și în mecanisme de raportare și intervenție incomplet dezvoltate sau aplicate neuniform.

Analiza integrată a datelor cantitative și calitative sugerează că această formă de abuz este susținută de norme sociale tolerante față de control, intimidare, care pot genera contexte propice pentru manifestări de umilire și dispreț, fenomenul fiind raportat de copii din toate tipurile de familii. În mod specific se remarcă prevalențe mai ridicate raportate de copii din familii afectate de stres cronic și relații tensionate generate de evenimente adverse multiple (18,7%), probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie (19,4%), conflicte ocazionale în familie (14,1%), disfuncționalitate familială moderată (15,6%) și severă (12,8%), familii reconstituite (11,1%).

Astfel, datele evidențiază limitări în adresarea normelor sociale care tolerează și normalizează violența psihologică la nivel familial, incluzând absența unor intervenții pe scară largă, coerente și susținute, orientate spre schimbarea atitudinilor parentale privind controlul, intimidarea și practicile disciplinare umilitoare. De asemenea, datele calitative evidențiază deficiențe privind disponibilitatea și accesibilitatea serviciilor de prevenire destinate grupurilor cu risc crescut, în special copiilor cu probleme de sănătate și/sau dizabilități și copiilor din familii afectate de stres cronic, limitând capacitatea de prevenire a victimizării și revictimizării acestora.

Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în mediul online a copilului

Hărțuirea și umilirea în mediul online constituie o formă emergentă de violență psihologică (raportată de 3% dintre copii), caracterizată prin persistență digitală a conținutului, anonimatul agresorilor, audiență extinsă și dificultatea controlului asupra conținutului distribuit, ceea ce sporește potențialul de expunere publică și de revictimizare. Fetele (4%) și adolescenții de 14-17 ani (9,3% de-a lungul vieții și 3,6% în experiența recentă) sunt mai frecvent victime, ceea ce reflectă vulnerabilități legate de socializarea digitală și presiunile privind imaginea de sine.

Datele calitative sugerează normalizarea comportamentelor de cyberbullying, în special în rândul adolescenților, care nu le mai percep ca forme de violență, ceea ce contribuie la sub-raportarea

fenomenului (inclusiv în cadrul anchetei) și la minimizarea impactului psihologic al acestuia. Hărțuirea online are adesea un caracter discriminatoriu, incluzând mesaje instigatoare la ură pe criterii de etnie, religie sau orientare sexuală, ceea ce amplifică trauma psihologică.

Datele cantitative privind medierea digitală și controlul parental privind activitatea în mediul online a copiilor evidențiază că lipsa oricărei forme de supraveghere sau de control tehnic este asociată cu cele mai ridicate niveluri de victimizare, în timp ce utilizarea instrumentelor tehnice de control, restricționarea timpului petrecut online sunt corelată cu riscuri mai scăzute pe termen scurt. În același timp, medierea digitală activă și verificarea directă a activității online de către părinți sunt asociate cu o raportare mai mare a victimizării, fără ca acest lucru să indice neapărat un risc crescut, ci mai degrabă fiind asociat în cercetări anterioare cu o expunere mai mare și o capacitate sporită a copiilor de a recunoaște, gestiona și raporta situațiile problematice, fiind benefic pe termen lung.

Expunerea la violență domestică a copilului

Această formă de violență (raportată de 6,1% dintre copii, în decursul vieții și 1% în experiența recentă) împotriva copiilor reflectă o experiență de victimizare cumulativă, trăită pe termen lung, cu rădăcini în disfuncționalități familiale persistente, nicidecum un fenomen izolat. Datele arată că expunerea copiilor la violență domestică nu este uniform distribuită, riscul fiind modelat de un cumul de vulnerabilități relaționali, normativi și de disfuncționalitate familială. Astfel, prevalențe ridicate sunt raportate de copii din familii cu precaritate socio-economică (10,8%), familii monoparentale (10,5%), cu instabilitate relațională (15,3%), evenimente adverse multiple (19,7%), probleme de sănătate mintală și adicții în familie (22,6%), valorile fiind de câteva ori mai mari decât în familiile stabile și funcționale. Aceste vulnerabilități favorizează sentimente de instabilitate și instalarea stresului cronic.

Vulnerabilitatea crește odată cu dezvoltarea autonomiei și expunerea la modele relaționale conflictuale, adolescența (14-17 ani) și pre-adolescența (10-13 ani) fiind perioadele de risc maxim. Expunerea este adesea episodică, dar pentru un segment important de copii violența fizică, verbală și psihologică devine repetată și integrată în funcționarea cotidiană a familiei, ceea ce conduce la normalizarea violenței și la internalizarea unor tipare comportamentale care pot fi perpetuate intergenerațional. Relatările copiilor evidențiază impactul profund al expunerii la violență domestică asupra dezvoltării emoționale și sociale: frică persistentă, stări de alertă continuă, retragere, dificultăți de adaptare școlară și strategii de evitare a mediului familial. Relatări ale copiilor din serviciile rezidențiale indică faptul că unele experiențe asociate climatului relațional și modului de exercitare a autorității pot fi similare violenței domestice, generând consecințe psihologice de intensitate similară.

Aceste rezultate indică necesitatea unor intervenții orientate către prevenire, care să abordeze pe scară largă educație parentală, precum și identificarea timpurie a familiilor cu riscuri multiple și furnizarea de sprijin familial. Este necesară creșterea capacității profesioniștilor din servicii sociale și protecția copilului pentru identificarea impactului expunerii copiilor la violență domestică și asigurarea accesului efectiv la servicii de consiliere psihologica specializată a copilului martor. În paralel, sistemul de protecție specială trebuie să rămână vigilent în centrele rezidențiale, unde expunerea poate îmbrăca forme similare violenței domestice, cu consecințe emoționale comparabile, întărind mecanismele de raportare, monitorizare și intervenție rapidă, precum și furnizarea de suport psihologic copiilor victime și martori ai violenței.

Expunerea la violență comunitară a copilului

Expunerea la violență comunitară este un fenomen rar raportat la nivel național (2,1% dintre copii raportează această formă de violență de-a lungul vieții).

Datele calitative evidențiază că impactul potențial al expunerii la violență comunitară este major, dat fiind tipul sever al incidentelor raportate. Majoritatea situațiilor menționate în interviuri și focus-grupuri implică forme de violență cu potențial traumatizant ridicat (agresiuni violente, utilizarea armelor,

abuzuri sexuale sau omor). Preponderent sunt experiențe sporadice, dependente de contexte locale și situaționale, însă există și relatări ale unor expuneri repetate care sugerează existența unor comunități sau medii școlare în care violența este recurentă și integrată în viața cotidiană, afectând sentimentul de siguranță al copiilor.

Analizele sugerează existența unor potențiale zone de vulnerabilitate: în special în adolescență (3,2% dintre copiii cu vârste 10-13 ani și 3,7% dintre copiii cu vârste 14-17 ani), în contexte socio-economice dezavantajate (4,3% dintre copiii care trăiesc în deprivare) și în anumite configurații familiale (4,6% dintre copiii crescuți de un părinte singur și 3,6% dintre copiii crescuți în familii reconstituite). Cu toate acestea, distribuția cazurilor este fragmentată, iar numărul redus de situații raportate (43 de cazuri) limitează capacitatea de a contura modele socio-demografice stabile și consistente între subgrupuri. Diferențele observate trebuie interpretate cu prudență, rezultatele având mai degrabă valoare exploratorie. Aceste constatări indică necesitatea aprofundării analizei prin seturi de date mai ample și monitorizare continuă, care să permită validarea tendințelor observate și înțelegerea mecanismelor prin care anumite contexte comunitare devin generatoare de violență.

4.5 Neglijarea copilului (categorii ICVAC 501-505)

Neglijarea este cea mai frecvent raportată formă de violență asupra copiilor în datele administrative, reprezentând aproximativ două treimi din totalul cazurilor raportate la nivel național. Totuși, în studiul de față, doar în cazul a **5% dintre copii** este identificată de-a lungul vieții.

Prevalența neglijării este mai crescută în rândul **adolescenților** (14-17 ani), este mai ridicată în cazul copiilor de etnie **romă**, precum și în cazul copiilor din familii ce trăiesc în **deprivare**, în cazul copiilor din familii **reconstituite** sau a celor din **familii monoparentale**, precum și în cazul copiilor ce cresc într-un mediu familial profund instabil.

Analiza datelor puse la dispoziție de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, pentru perioada 2020-2024, confirmă o **creștere a numărului total de cazuri de violență și de neglijare**, dar și o capacitate limitată a sistemului de a răspunde multidimensional nevoilor copiilor, majoritatea beneficiind de servicii de reabilitare și consiliere psihologică, mai rar de servicii medicale sau educaționale. Numărul de cazuri de neglijare a crescut în statisticile oficiale cu circa **o treime în 2024 față de anul 2020**, în timp ce numărul total de cazuri de violență raportate a crescut cu 43% (cu mențiunea că anul 2020 a fost particular din perspectiva pandemiei de Covid-19).

Neglijarea apare predominant **în familie, dar și în școli**, fiind percepută de profesioniști ca un fenomen cu consecințe serioase asupra dezvoltării psiho-sociale a copiilor și asupra integrării lor sociale ulterioare. Uneori, neglijarea are consecințe negative ce predispun la apariția unor fenomene sociale, precum **infracționalitatea**.

Cercetarea calitativă a arătat că neglijarea se manifestă adesea și prin **lipsa supravegherii** adecvate, **hrănirea incorectă, lipsa igienei** sau a **abilităților parentale** insuficient dezvoltate, mai ales la părinții din comunități vulnerabile.

Neglijarea se reflectă și în **atitudinile față de sănătatea publică** - scăderea acoperirilor vaccinale și în **neglijarea educațională**, vizibilă în ratele reduse de înrolare și performanță școlară, mai ales la copiii din medii dezavantajate. Aspectele de **neglijare psihologică** sunt, de asemenea, puțin vizibile și cunoscute de către părinți și societate, capacitatea de evidențiere a acestora ca serviciu de rutină fiind redusă. În prezent nu există screening-uri sau alte metode de evaluare a sănătății mintale care să fie aplicate de rutină tuturor copiilor sănătoși, iar serviciile de sănătate mintală pentru copii sunt momentan subdimensionate.

Neglijarea este percepută de copii ca un **„gol" emoțional** și ca o formă de respingere care îi face să se simtă invizibili și lipsiți de valoare: "*Sunt părinți care mai mult fac copii ca să aibă un ajutor la bătrânețe, în rest, nu le pasă de ei, nu le pasă cum cresc, nu îi îngrijesc deloc. Sunt nepăsători*" (Băiat, urban).

Un aspect deosebit de grav este faptul că neglijarea duce adesea la abandon școlar sau chiar la neînscrierea copiilor la școală. Copiii lipsiți de susținerea familiei se regăsesc în situații de **excludere educațională severă**, fără șansa de a recupera ulterior decalajele acumulate: "*Eu nu am mers niciodată la școală din cauza la părinți. Părinții mei beau toată ziua. Nici eu nici frații mei nu am fost la școală*" (Fată, mediul rural) sau *"La fete e rușine să meargă mai mult la școală"* (Fată din comunitate romă, rural).

Definiție categorie ICVAC: NEGLIJAREA COPILULUI

Omisiunea repetată, deliberată, nedorită și neesențială de a lua măsurile necesare pentru a satisface nevoile fizice sau psihologice ale copilului, de a-l proteja de pericole sau de a accesa servicii medicale, educaționale sau de altă natură, de către persoanele responsabile de îngrijirea copilului, chiar dacă dispun de mijloacele, cunoștințele și accesul la serviciile necesare pentru a face acest lucru.

Pentru a înțelege perspectivele multiple ale acestui fenomen, neglijarea este clasificată (ICVAC) în:

- **Neglijarea fizică (501) –** neprotejarea în mod constant a copilului împotriva pericolelor, inclusiv prin lipsa supravegherii sau neasigurarea nevoilor de bază, inclusiv hrană, adăpost, îmbrăcăminte adecvată, deși persoanele responsabile de îngrijirea copilului dispun de mijloacele, cunoștințele și acces la serviciile necesare.
- **Neglijarea psihologică (502)** - privarea constantă a copilului de îngrijirea și afecțiunea de care are nevoie, deși persoanele responsabile de îngrijirea copilului dispun de mijloacele, cunoștințele și acces la serviciile necesare;
- **Neglijarea sănătății fizice sau mintalel (503)** - refuzul continuu de a acorda îngrijiri medicale adecvate, deși persoanele responsabile de îngrijirea copilului dispun de mijloacele, cunoștințele și acces la serviciile necesare;
- **Neglijarea educațională** - neîndeplinirea în mod constant a obligației de a asigura educația copilului prin frecventarea școlii sau prin alte mijloace, deși persoanele responsabile de îngrijirea copilului dispun de mijloacele, cunoștințele și acces la serviciile necesare;
- **Părasirea copilului -** orice act al părinților sau a altor persoane care se ocupă de copil prin care abandonează copilul, cu intenția de a renunța voluntar la responsabilitatea părintească, în mod deschis sau anonim
- **Alte acte de neglijare (509)** – acte de neglijare care nu sunt descrise în categoriile 501-505.

Prevalența neglijării

Datele studiului de prevalență arată că **4,7% dintre copii s-au confruntat cu diverse forme de neglijare de-a lungul vieții**, neglijarea fiind forma de violență cea mai puțin evidențiată în studiu, după violența sexuală. Prevalența neglijării pare sensibil mai ridicată la băieți (4,9%, față de 4,4% la fete, dar diferența nu este semnificativă din punct de vedere statistic, și crește cu **vârsta** (1,5% la grupa de vârstă 0-2 ani; 2,8% la 3-6 ani; 2,3% la 7-9 ani; 4,8% la 10-13 ani și 10,4% la 14-17 ani[139]). De asemenea, prevalența neglijării pare sensibil mai ridicată în mediul urban (5,4%, față de 3,9% în rural, p=0,080), la familiile aflate în deprivare (7,2%, față de 5,1%, 3,8% și 3,5% la familiile cu status socio-economic scăzut, respectiv mediu și ridicat, p=0,060) și la copiii ai căror părinți aveau nivel redus de educație (6,3% la copiii ai căror părinți aveau maxim școală gimnazială, față de 4,4% și 4,3% la copiii ai căror părinți aveau nivel studii medii, respectiv superioare, p=0.369), dar niciuna dintre aceste diferențe nu a atins pragul semnificației statistice.

Din perspectiva structurii familiei, **cea mai ridicată prevalență a neglijării, 12,1%, se regăsește la copii din familiile reconstituite**, urmată de apoi de 7,0% la copiii din familii cu părinte singur, respectiv 5,1% la copiii din familii extinse și de doar 3,7% la copiii din familii nucleare[140]. De asemenea, prevalența neglijării a fost mai ridicată la copiii provenind din medii familiale profund instabile (11,7%), la cei cu părinți având stil parental neimplicat (10,2%) și la cei cu implicare parentală ridicată (5,8%). Prezența a două sau mai multe evenimente adverse în familie a părut asociată cu prevalențe mai ridicate ale neglijării (7,2%, respectiv 5,8%), dar diferențele nu sunt semnificative statistic.

139 Distribuția variază semnificativ în funcție de vârstă - $\chi^2(4)=45,2$, $p<0,001$.
140 Distribuția variază semnificativ în funcție e tipul familiei - $\chi2(4) = 13.5$, $p < 0.05$.

Copiii de etnie romă par să fie într-o mai mare măsură (9,4%) victime ale neglijării comparativ cu copiii români (4,5%), maghiari (2,1%) sau de altă etnie (5,2%).

Conform rezultatelor studiului, 0,8% dintre copii s-au confruntat cu forme de neglijare în ultimele 12 luni (cea mai scăzută prevalență dintre toate formele de violență), cu prevalențe similare pe genuri (0,8% la băieți și 0,9% la fete), sensibil mai ridicate la copii mai mari (0,2% la vârsta de 0-2 ani, 1,2% la vârsta de 3-6 ani, 0,5% la vârsta de 7-9 ani, 0,3% la vârsta de 10-13 ani, 1,7% la vârsta de 14-17 ani), în mediul urban (1,1% față de 0,6% în rural) și în familii cu nivel socio-economic scăzut (1,2% în familii deprivate, față de 0,3% în familii cu nivel socio-economic ridicat). Baza de calcul este însă extrem de redusă pentru a permite interpretări aprofundate în ceea ce privește neglijarea în experiența recentă.

Prevalența neglijării în ultimele 12 luni prezintă unele variații și în funcție de nivelul de educație al părinților (prevalență sensibil mai ridicată, de 1,3% la copiii ai căror părinți aveau maxim școală gimnazială, față de 0,9% și 0,5% la copii provenind din părinți cu studii medii, respectiv studii superioare) și cu structura familiei și stabilitatea familiei, fiind oarecum mai ridicată la copiii provenind din familii reconstituite (8,8%) și la cei cu mediu familial profund instabil (11,7%). Nu s-au evidențiat diferențe importante la copiii cu dizabilități, sau în funcție de stilul parental, de implicarea parentală, sau de evenimentele adverse din familie în ultimii cinci ani. Prevalențe sensibil mai ridicate ale neglijării s-au înregistrat însă la copiii care provin din familii în care există conflicte ocazionale (1,8%) sau frecvente (2,5%).

Locuri și medii de manifestare a neglijării

Din cercetarea calitativă a rezultat că neglijarea, în toate formele ei, este prezentă cu predilecție în familie, dar și în unitățile de învățământ. La copiii mai mari neglijarea a fost indicată ca având o serie de consecințe negative cum ar fi, de exemplu, comportamente și anturaje nepotrivite. Acestea, la rândul lor, predispun la diverse fenomene sociale (de exemplu, infracționalitate) și afectează sănătatea copiilor pe termen mediu și lung, neglijarea fiind astfel descrisă de către participanții la studiul calitativ drept un eșec al procesului educațional din familie și din școală. În fața acestor efecte, respondenții au subliniat importanța intervenției și colaborării interinstituționale, în special în situațiile de abuz, neglijare și exploatare.

Vizibilitatea neglijării și a consecințelor acesteia în datele administrative

Deși studiul nostru a evidențiat o prevalență redusă a neglijării copiilor comparativ cu alte forme de violență, cercetarea calitativă a relevat că acest fenomen este mult mai frecvent, dar că este insuficient raportat. De asemenea, reprezentanți ai autorităților publice au menționat fenomenul neglijării ca având ponderea cea mai ridicată dintre formele de violență raportate de rutină.

„Din observațiile mele, principala formă de violență este neglijarea și asta se întâmplă cam în fiecare județ" (reprezentant instituție centrală).

„Cred că ne scapă ceva ...ori că familiile nu mai au timp să vorbească cu copiii și atunci creștem niște persoane care sunt frustrate și care prin violență încearcă să-și rezolve anumite nevoi poate. Vedem, de exemplu, o agresivitate verbală foarte mare la tineret în ultima perioadă. Nu știu dacă voi mergeți cu mijloacele de transport în comun. Eu merg zilnic și am rămas surprinsă de agresivitatea tinerilor față de bătrâni. Dacă mai vine câte un bătrân și spune ..."ar fi bine să lași locul doamnei mai în vârstă", începe un întreg repertoriu și stai și te întrebi cine e mama, cine e tata, la ce școală învață?" (reprezentant instituție centrală).

Analiza raportărilor naționale anuale ale cazurilor de violență din datele administrative centralizate de ANPDCA relevă faptul că, pentru ultimii cinci ani calendaristici, cazurile de neglijare reprezintă circa două treimi din cazurile totale raportate (rezultat susținut și de datele din cercetarea calitativă) (Tabel 14). Aceste cazuri au crescut cu circa o treime față de anul 2020, în timp ce numărul total de cazuri de violență raportate a crescut cu 43% (cu mențiunea că anul 2020 a fost particular din perspectiva pandemiei de Covid-19). În general, 4 din 5 copii rămân în continuare în familie, iar restul sunt preluați în sistemul de protecție specială. De asemenea, urmărirea penală se inițiază în 1-2% dintre cazurile raportate.

Tabel 14 - Cazurile de neglijare raportate la nivel național și măsurile aplicate, 2020 - 2024

An	Nr. total cazuri violență raportate	Nr. cazuri neglijare	% cazuri neglijare din cazuri de violență raportate	Nr. copii rămaşi în familie (cu servicii oferite)	Nr. copii pt care directorul DGASPC a dispus plasamentul în regim de urgenţă	Nr. copii pt care instanţa a dispus plasamentul în regim de urgenţă	Nr. cazuri pt care s-a iniţiat urmărirea penală a agresorului
2020	14170	9679	68%	77%	20%	2%	1%
2021	15925	10303	65%	75%	23%	2%	1%
2022	17175	11248	65%	77%	21%	2%	1%
2023	17709	11605	66%	77%	20%	2%	2%
2024	20216	12740	63%	81%	17%	2%	2%
Variație 2024 vs. 2020	43%	32%	NA	NA	NA	NA	NA

Sursa datelor: Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)

Din datele administrative centralizate la nivel național de ANPDCA rezultă că majoritatea cazurilor de neglijare raportate se produc în familie, cazurile raportate în instituțiile de învățământ sau în servicii rezidențiale fiind de circa 1%, respectiv sub această valoare.

Din punct de vedere al caracteristicilor demografice (Tabel 15), se observă o ușoară predominanță a cazurilor în mediul rural (55%, $p<0,01$, test Chi^2) și la genul feminin (51%, $p<0,01$, test Chi^2), dar aceste diferențe nu s-au evidențiat și la nivelul eșantionului de studiu. De asemenea, se observă proporții mai mari ale cazurilor de neglijare la vârste mai mari, fapt susținut și de rezultatele din studiul de prevalență.

Tabel 15 - Caracteristici demografice ale cazurilor de neglijare raportate la nivel național, 2020 - 2024

An (%)	Urban	Masculin	<1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani
2020	45%	49%	11%	10%	18%	16%	18%	27%	0%
2021	42%	47%	10%	10%	19%	16%	22%	24%	0%
2022	44%	48%	9%	10%	19%	15%	22%	25%	0%
2023	44%	48%	9%	11%	18%	15%	20%	26%	0%
2024	41%	50%	8%	10%	18%	16%	22%	26%	0%

Sursa datelor: Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)

Un aspect foarte important este reprezentat de răspunsul instituțional la nevoile multidimensionale ale cazurilor de neglijare. Datele administrative relevă faptul că acești copii primesc patru categorii de servicii (reabilitare, servicii medicale, educaționale și de consiliere/ asistență juridică). După cum se poate observa, aproape două treimi au nevoie de servicii de reabilitare, între care domină consilierea psihologică și peste o treime au nevoie de servicii juridice (Tabel 16). Se remarcă, de asemenea, ponderea redusă de victime ale neglijării care primesc servicii medicale și respectiv educaționale.

Tabel 16 - Tipuri de servicii furnizate cazurilor de neglijare raportate la nivel național, 2020 - 2024

An	Servicii reabilitare	din care consiliere psihologică	din care psiho-terapie	din care alte terapii	Servicii medicale	Servicii educațio-nale	din care reintegrare şcolară	din care orientare şi pregătire profesională	Consiliere juridică/ asistență
2020	55,8%	52,8%	0,5%	2,5%	2,3%	1,6%	1,3%	0,2%	36,6%
2021	57,2%	53,2%	1,8%	2,2%	4,2%	0,9%	0,8%	0,1%	32,6%
2022	63,5%	57,4%	0,9%	5,2%	5,8%	1,3%	1,2%	0,0%	35,5%
2023	63,5%	59,5%	0,7%	3,3%	4,5%	1,9%	0,8%	1,1%	38,1%
2024	61,7%	56,3%	1,0%	4,5%	4,7%	1,6%	1,5%	0,1%	37,1%

Sursa datelor: Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)

O formă particulară de neglijare este reprezentată de situația **copiilor părăsiți în unitățile medicale** (Tabel 17), un fenomen reglementat și măsurat la nivel național. Acest fenomen este în scădere considerabilă în ultimii 5 ani, dar persistă pe alocuri, cu 244 copii părăsiți în anul 2024, cei mai mulți în maternități.

Tabel 17 - Copii părăsiți în unități sanitare raportate la nivel național, 2020 - 2024

An	2020	2021	2022	2023	2024	Variatie 2024 vs. 2020
Total copiilor părăsiţi în maternităţi/alte unităţi sanitare	431	388	394	295	244	-43%
părăsiţi în maternităţi	75%	76%	80%	76%	77%	-42%
părăsiţi în secţii de pediatrie	22%	22%	20%	22%	21%	-45%
părăsiţi în alte secţii de spital	3%	2%	1%	2%	2%	-69%

Sursa: ANPDCA, statistici disponibile la https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/

Alte manifestări ale neglijării cu vizibilitate redusă

În completarea datelor din studiul pe eșantion și a celor colectate de rutină de diferite instituții, cercetarea calitativă a relevat că neglijarea, în toate formele ei, poate fi prezentă în viața copiilor într-o măsură mult mai ridicată decât s-a evidențiat în prezenta analiză transversală a prevalenței.

Mai mult, datele administrative centralizate de ANPDCA indică faptul că aproximativ două treimi dintre cazurile de violență asupra copilului raportate anual la nivel național sunt clasificate ca neglijare. Această distribuție este în concordanță cu rezultatele literaturii internaționale (Gilbert et al., 2009), care arată în mod constant că **neglijarea reprezintă cea mai frecventă formă de violență asupra copilului**, indiferent de contextul național, inclusiv în ceea ce privește tendințele generale asociate altor forme de abuz, precum abuzul sexual. În acest cadru, diferențele observate între datele administrative și rezultatele anchetei de prevalență pot fi interpretate nu ca particularități ale contextului românesc, ci mai degrabă ca expresii ale limitărilor inerente diferitelor surse de date. Astfel, aceste diferențe pot reflecta: (1) o posibilă subraportare a anumitor forme de violență în datele administrative, (2) variații în criteriile de clasificare utilizate de sistemele instituționale comparativ cu instrumentele de cercetare, sau (3) niveluri diferite de recunoaștere și conștientizare a neglijării, atât în rândul populației, cât și al profesioniștilor. Aceste ipoteze necesită testare suplimentară prin cercetări viitoare și prin corelarea sistematică cu alte studii naționale și internaționale privind violența asupra copilului.

Dacă dintre formele de neglijare, părăsirea copilului este, în general, mai ușor evidențiabilă și instituțiile au o capacitate mai bună în a o identifica și măsura, în special în unitățile sanitare, **neglijarea fizică** ajunge să favorizeze unele afectări directe ale sănătății copilului, care nu sunt încadrate direct în tipurile de neglijare, dar care sunt, cel puțin într-o oarecare măsură, evitabile printr-o supraveghere și îngrijire corecte (spre exemplu, copii care suferă arsuri accidentale, cei care ajung la serviciile de urgență fie

cu corpuri străine în nas/ochi, fie cu diverse alte vătămări, sunt victime ale accidentelor de circulație ca pietoni, bicicliști sau pasageri fără mijloace adecvate de siguranță).

Pe lângă situațiile descrise mai sus, care pot fi asociate unui grad variabil de neglijare fizică, mai există unele aspecte mai complicate și mai dificil de asociat unor cauze evidente, cum ar fi de exemplu copii de vârstă mică supravegheați incorect (spre exemplu, mama vorbește la telefon, copilul cade/se arde/ înghite corpuri străine/se sufocă), îngrijiți incorect, hrăniți incorect.

Toate aceste situații afectează starea de sănătate a copilului în diverse grade, adesea cu consecințe nefaste, dar sunt mai greu de asociat din perspectiva cauzalității și, implicit, sunt și dificil de măsurat, deși practica medicală relevă adesea situații care ar fi putut fi evitate printr-o supraveghere sau îngrijire adecvată (spre exemplu, 27% dintre decesele survenite în grupa de vârstă 1-4 ani și 26% din cele în grupa de vârstă 5-9 ani s-au datorat în 2024 unor leziuni traumatice şi otrăviri, înregistrate sub codul de boală S00-T98. [141]

De aceea, un aspect important de adus în discuție de participanții la studiu s-a referit la abilitățile parentale, adesea insuficient dezvoltate, mai ales în cazul unor cupluri sau mame singure, tinere, cu nivel educațional scăzut, sau care provin din medii sociale vulnerabile (de obicei acești factori se asociază).

„În cazul nostru, vedem numai vârful icebergului, adică acei copii care s-au aflat într-o situație limită, de obicei antrenată de un divorț, în cursul căruia părinții își dispută abilitățile și implicarea. Dar în viața reală există multiple situații de care nu aflăm niciodată - de exemplu, copilul este supus unui limbaj nepotrivit, nu i se cultivă stima de sine, sau valorile reale (de exemplu respectul față de alte persoane), este hrănit neadecvat vârstei, sau nu i se gestionează corect așteptările. Toate aceste lucruri, pe care nu avem cum să le măsurăm, conturează premizele unor afecțiuni intercurente imediate, sau ale unor probleme psihologice și comportamentale în viața de adult…” (reprezentant instituție centrală).

Un alt aspect important, cu implicații asupra sănătății copilului pe termen lung, dar și asupra sănătății populației este **atitudinea față de vaccinările prevăzute în programul național de vaccinare**. Deși vaccinarea copiilor este larg disponibilă și gratuită, iar programul național de vaccinare s-a îmbunătățit continuu în ultimii ani, acoperirile vaccinale scad alarmant, predispunând la re-emergența unor boli controlabile în trecut (spre exemplu, epidemiile recente de rujeolă și recrudescența cazurilor de tuse convulsivă).

Astfel, acoperirea vaccinală estimată la vârsta de 18 luni relevă o tendință descrescătoare în ultimii ani, în ciuda măsurilor de îmbunătățire adoptate recent și a largii disponibilități, în sistem gratuit, de vaccinuri de calitate, pentru toți copiii.

Tabel 18 - Acoperiri vaccinale la 18 luni, estimate la nivel național pentru copiii născuți în luna iulie 2021 – 2023

Vaccin	născuți iulie 2021	născuți iulie 2022	născuți iulie 2023
BCG	94,0	88,3	89,8
Hep B pediatric	75,4	70,3	66,4
DTPa (3 doze)	78,5	76,7	66,4
VPI (3 doze)	78,5	76,7	66,4
Hib (3 doze)	78,5	76,7	66,4
Pneumococic (3 doze)	77,8	76,6	65,6
ROR (1 doză)	78	80,8	65,5

Sursa: INSP, CNSCBT[142]

141 INSP, Buletin informativ: Cauze de deces 2024 comparativ cu 2023, Sursa datelor: I.N.S. și C.N.S.S.P. https://insp.gov.ro/centrul-national-de-statistica-in-sanatate-publica-cnssp/date-statistice-pagina-de-descarcare/

142 INSP, CNSCBT. Analiza rezultatelor estimării acoperirii vaccinale la vârsta de 18 Luni pentru copiii născuți în luna iulie 2021. Disponibil la: https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/analiza-date-supraveghere/

Un alt aspect important referitor la **neglijarea vaccinării la adolescenți** se referă la vaccinarea împotriva virusului papiloma uman (HPV), care determină cvasitotalitatea cazurilor de cancer de col uterin. Deși acest vaccin este disponibil gratuit în România, atât pentru fete, cât și, recent, pentru băieți, și deși în perioada 2020-2024 s-au adoptat măsuri succesive de creștere a accesului la acest vaccin, doar un număr de 178.668 copii de vârstă 9-18 ani au fost vaccinați împotriva HPV (între una și trei doze) în 2025, reprezentând 79,67% din numărul total al persoanelor vaccinate[143], dar un procent redus raportat la populația de 3,8 milioane de copii[144].

Atitudinea față de vaccinare nu are implicații imediate și direct evidențiabile dar afectează profund și, posibil ireversibil, starea de sănătate a copiilor pe termen mediu și lung, acest fenomen afectând nu numai copiii rămași nevaccinați, ca urmare a deciziei părinților lor, ci și alți copii și adulți din societate. Astfel, analiza rezultatelor recentei epidemii de rujeolă din România (boală prevenibilă prin vaccinare) a relevat 35.584 cazuri de rujeolă confirmate în România în perioada 1 ianuarie 2023 - 31 august 2025, dintre care 29.075 la persoane nevaccinate, cu mențiunea particulară că, dintre acestea, 5.012 persoane erau copii până la vârsta de un an (încă neeligibili pentru vaccinare). Epidemia s-a soldat cu 30 de decese[145].

Aspectele de **neglijare psihologică** sunt, de asemenea, puțin vizibile și insuficient cunoscute de către părinți și societate, nefiind integrate în mecanisme standard de identificare și monitorizare. Capacitatea de a le detecta prin servicii universale și de rutină este redusă, în prezent neexistând screening-uri sau alte metode de evaluare a sănătății mintale care să fie aplicate obligatoriu tuturor copiilor sănătoși. Totodată, accesul copiilor la servicii de sănătate mintală este constrâns de disponibilitatea redusă a serviciilor din sistemul public și a celor gratuite, de numărul relativ redus de specialiști, mai ales a celor specializați în sănătatea mintală a copilului, precum și de coordonarea insuficientă dintre profesioniștii din sănătate mintală, asistență socială și educație, în condițiile în care 9% dintre copii au nevoie anual de diverse servicii de sănătate mintală[146].

Neglijarea educațională este și aceasta un fenomen de tip iceberg, fiind vizibile rate reduse de înscriere în unitățile de învățământ încă de la învățământul ante-preșcolar, inegalități și rate reduse de performanță și inegalități la evaluările PISA (Programme for International Student Assessment). Astfel, conform datelor OECD, în România sunt înscriși în unități de învățământ 75,7% dintre copiii de 3-5 ani, 84,1% dintre copiii de 6-14 ani și 68,5% dintre copiii de 15-19 ani, față de media OECD de 88,0%, 98,3% si 83,5% pe aceleași grupe de vârstă[147]. De asemena, la ultima evaluare PISA, România a avut scoruri mai mici decât media OECD la matematică, citit și științe (428, 428, respective 428, față de 472, 476 și 485), cu o diferență de peste 50% între studenții din medii sociale avantajate, respectiv dezavantajate în ceea ce privește performanța slabă la matematică[148].

Un aspect important este **accesul discontinuu la o educație pentru sănătate**, ale cărui consecințe sunt vizibile în studii care evidențiază prevalențe prea mari (sau mai mari decât în alte state) ale copiilor care fumează, consumă alcool, au obiceiuri alimentare nesănătoase, nu fac destulă mișcare, stau prea mult în fața ecranelor și pentru activități care nu sunt educaționale[149]. Lipsa de abordare sistematică

INSP, CNSCBT. Analiza rezultatelor estimării acoperirii vaccinale la vârsta de 18 Luni pentru copiii născuți în luna iulie 2022. Disponibil la: https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/analiza-date-supraveghere/

INSP, CNSCBT. Analiza rezultatelor estimării acoperirii vaccinale la vârsta de 18 Luni pentru copiii născuți în luna iulie 2023. Disponibil la: https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/analiza-date-supraveghere/

143 INSP, CNSCBT. Rezultatele evaluării impactului politicilor de vaccinare asupra absorbției vaccinării împotriva virusului papilloma uman (HPV) în România, 2020-2024. Disponibil la: https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/analiza-date-supraveghere/

144 INS, Comunicat de presa august 2025, https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/poprez_ian2025r.pdf

145 INSP, CNSCBT. Situația rujeolei în România la data de 31.08.2025 https://insp.gov.ro/download/situatia-rujeolei-in-romania-la-data-de-31-08-2025/

146 Unicef. Child and Adolescent Mental Health in Romania - A Snapshot, 2022. Disponibil la: https://www.unicef.org/romania/media/10916/file/Child%20and%20Adolescent%20Mental%20Health%20in%20Romania%20%28A%20Snapshot%29.pdf

147 OECD Data Explorer. Enrolment Rate by age. Disponibil la: https://data-explorer.oecd.org/

148 OECD. PISA results. Vol 1. 2023. Disponibil la: https://www.oecd.org/en/publications/pisa-2022-results-volume-i_53f23881-en/full-report.html

149 Rakić JG, Hamrik Z, Dzielska A, Felder-Puig R, Oja L, Bakalár P et al. A focus on adolescent physical activity, eating behaviours, weight status and body image in Europe, central Asia and Canada. Health Behaviour in School-aged Children international report from the 2021/2022 survey. Volume 4. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2024. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289061056

a comportamentelor sănătoase în copilărie conduce la predispoziție crescută pentru principalele boli cronice pe termen lung (boli cardiovasculare, diabet zaharat, unele cancere) și asociază limitări în speranța de viață, în special în speranța de viață sănătoasă.

Consecințele pe termen lung ale neglijării, în oricare dintre formele ei (probabilitate crescută de apariție a bolilor cronice, prin stil de viață nesănătos, șanse diminuate de atingere a potențialului maxim, prin performanțe educaționale insuficiente) sunt, din păcate, greu asociabile unor indicatori din statisticile oficiale existente. Sistemele de raportare au o capacitate mai degrabă redusă de a evidenția neglijarea în toate formele ei și evidențiază mai ales consecințele pe termen scurt ale acesteia în materie de sănătate. La nivelul sistemului de sănătate sunt raportabile cauze și cazuri de spitalizare continuă și de zi (și, implicit, de îmbolnăvire) clasificate utilizând ICD10 (OMS-Clasificarea internațională a maladiilor revizia a zecea) și cauze și prezentări în ambulator, clasificate utilizând o versiune ICD10 prescurtată (clasificarea 999). Între categoriile ICD10 pot fi relevante pentru diferite forme de violență în general și, parțial, pentru cazurile de neglijare unele boli din codurile S00-T98 (Traumatisme, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe) și boli din categoria V01-Y98 (Cauze externe de îmbolnăvire și de mortalitate). În ceea ce privește statisticile oficiale din domeniul educației, corelarea dintre parcursul educațional al copilului (forma de învățământ absolvită, abandonul școlar, performanțele educaționale) și integrarea ulterioară pe piața muncii este încă incomplet dezvoltată, ceea ce limitează posibilitatea de a identifica legături cauzale între experiențele timpurii de neglijare, performanțele educaționale și integrarea socio-economică la vârsta adultă.

Ca urmare, identificarea și documentarea fenomenului neglijării, alături de desfășurarea de campanii de conștientizare a consecințelor acestuia, necesită eforturi interinstituționale, coordonate, un parteneriat solid pe termen lung, digitalizare, asigurarea interoperabilității sistemelor informaționale, un sistem consecvent de monitorizare și capacitate de cercetare intersectorială, care să releve aspectele multidimensionale ale acestui fenomen, precum și ale violenței asupra copiilor în ansamblu.

Pe de altă parte, este important de menționat că investiția în prevenirea violenței asupra copiilor reprezintă calea pentru protecția reală a drepturilor copiilor și pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă asumate prin Agenda 2030.

Concluzii privind neglijarea

Datele studiului indică faptul că 4,7% dintre copii s-au confruntat cu diverse forme de neglijare de-a lungul vieții, neglijarea fiind forma de violență cea mai puțin evidențiată în studiu după violența sexuală (3,5%). În același timp, datele administrative indică neglijarea ca fiind cea mai frecventă formă de violență înregistrată de autoritățile de protecție a copilului (două treimi din totalul cazurilor centralizate de ANPDCA la nivel național), rezultat susținut și de opiniile specialiștilor care au participat la cercetarea calitativă. Această constatare este în concordanță cu datele Organizației Mondiale a Sănătății și cu literatura internațională[150], care arată că, inclusiv în țările din vestul Europei. în studiile bazate pe auto-raportare sau raportare parentală, neglijarea este raportată mult mai rar decât alte forme de violență asupra copilului, în timp ce aceasta apare ca fiind cea mai frecventă formă de maltratare identificată în datele administrative. Diferențele între datele administrative și studiul de prevalență sugerează că neglijarea nu este suficient recunoscută și, implicit raportată, atât de către copii, cât și de către părinți, fiind mai degrabă sesizată de către profesioniștii care intră în contact cu copilul (în educație, protecție, sănătate, poliție) după ce aceasta s-a produs. Astfel, identificarea neglijării depinde în mare măsură de contactul copilului cu servicii publice și de capacitatea profesioniștilor de a recunoaște și semnala situațiile de risc.

Adolescența este perioada de risc maxim în ceea ce privește neglijarea, atât în datele administrative, cât și în ale anchetei. Copiii de 14-17 ani reprezintă, în mod constant, aproximativ un sfert din totalul cazurilor de neglijare centralizate de ANPDCA, iar în studiu aproape jumătate din cazurile raportate, cu o prevalența în cadrul categoriei de vârstă de 10,4% de-a lungul vieții, de aproximativ două ori mai ridicată față de cea a copiilor de 10-13 ani. Această particularitate poate reflecta fie creșterea expunerii cu vârsta,

150 Gilbert R, Widom CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Janson S. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. Lancet. 2009 Jan 3;373(9657):68-81. doi: 10.1016/S0140-6736(08)61706-7. Epub 2008 Dec 4. PMID: 19056114.

fie o capacitate sporită de identificare a neglijării odată cu maturizarea copilului, ceea ce introduce o potențială limitare în interpretarea prevalenței reale la grupele mai mici de vârstă.

Datele administrative centralizate de ANPDCA arată că neglijarea se produce în proporție de 95% în familie și cu frecvență redusă în instituții de învățământ, servicii rezidențiale sau la asistenți maternali profesioniști. Tendințele observate în anchetă sunt consistente cu cele din datele administrative în ceea ce privește preponderența cazurilor care au loc în familie, indicând că acumularea vulnerabilităților sociale și relaționale amplifică riscul de neglijare. Astfel, prevalențe sensibil mai ridicate sunt înregistrate de copii din familii cu status socio-economic de deprivare (7,2%), familii reconstituite (12,1%) sau monoparentale (7%), precum și din medii profund instabile (11,7%), de copii de etnie romă (9,4%, comparativ cu 4,5% dintre copiii români), însă majoritatea diferențelor identificate în ancheta de prevalență nu ating semnificația statistică. Nu s-au identificat diferențe semnificative în funcție de gen sau de mediul de rezidență nici în anchetă și nici în datele administrative centralizate de ANPDCA.

Analiza calitativă evidențiază forme cotidiene care rămân în afara statisticilor existente privind neglijarea copilului, precum lipsa supravegherii adecvate, hrănire și igienă deficitare, abilități parentale insuficient dezvoltate, cu efecte asupra sănătății și dezvoltării copilului. Acestea se reflectă indirect în indicatori precum mortalitatea infantilă din cauze prevenibile, scăderea acoperirilor vaccinale, rate reduse de înrolare școlară, abandon școlar timpuriu și performanțe educaționale scăzute, cu consecințe greu reversibile pe termen lung. Neglijarea emoțională rămâne în mare parte sub-detectată în lipsa unor mecanisme sistematice de evaluare a sănătății mintale și a capacității limitate a serviciilor specializate.

Opinia profesioniștilor confirmă că neglijarea, în toate formele ei, este subestimată, iar consecințele ei multiple și importante pentru dezvoltarea psiho-socială a copiilor sunt insuficient corelate cu experiențele timpurii de neglijare suferite în copilărie, limitând astfel capacitatea de a înțelege fenomenul și de a direcționa eficient intervențiile. Deși copiii supuși oricărei forme de violență și implicit și neglijării, au nevoie de o paletă complexă de servicii de reabilitare, medicale și educaționale, acestea sunt profund subdimensionate și inegal accesibile, în special copiilor care provin din medii vulnerabile.

5. Categoriile de copii cele mai expuse la violență (inclusiv violența facilitată de tehnologie și cele mai răspândite forme de violență)

5.1 Prevalența violenței împotriva copilului în România: imagine de ansamblu

Datele anchetei arată că aproape **3 din 10 copii au fost victime ale violenței de-a lungul vieții** (28,2%), iar aproximativ **1 din 6 au fost victime cel puțin o dată în ultimele 12 luni** (16,2%). Aceste valori indică atât o **răspândire mai degrabă extinsă a fenomenului violenței împotriva copilului, cât și persistența lui în viața copiilor așa cum o dovedește experimentarea recentă.** Mai multe detalii se regăsesc în tabelul 5.1.1 din *Anexa 3. Tabele cu date*. În mediul online, 6,1% dintre copii au fost victime ale violenței de-a lungul vieții, iar aproape o treime dintre aceștia (2,2%) au fost victime ale violenței online în ultimele 12 luni.

Violența împotriva copilului **se manifestă mai mult în situațiile față în față decât în mediul online.** De-a lungul vieții, violența împotriva copilului care se manifestă **în persoană este de 4,4 ori mai frecventă decât cea din mediul online, iar raportat** pentru ultimele 12 luni, prevalența violenței în persoană este de **aproape 7 ori mai mare decât cea care are loc în mediul online**.

Raportat la ultimele 12 luni, 3,9% dintre copii au fost victime ale unei situații de violență care au avut loc în persoană, dar care a fost **facilitată de tehnologia digitală**, ceea ce reprezintă **un sfert dintre cazurile de violență** raportate în această perioadă. Ponderea ridicată a tehnologiei digitale în violența împotriva copiilor este un aspect important care trebuie adresat în politicile de prevenire a violenței, în măsura în care aceste tehnologii au potențialul să crească atât impactul negativ al violenței asupra victimei (ex., prin extinderea duratei actului de violență sau prin potențialul de stigmatizare și re-victimizare asociate), cât și o extindere a fenomenului la nivel social și, nu în ultimul rând, o transformare structurală a violenței împotriva copiilor (ex., prin transformarea martorilor în agresori).

Între **formele de violență cărora copiii le-au fost victime de-a lungul vieții**, **cea mai mare pondere o are violența fizică** (16,2%), **urmată îndeaproape de cea psihologică** (15,5%), neglijare (4,7%) și, cu cea mai mică pondere, violența sexuală (3,5%). **Raportat la ultimul an, violența fizică rămâne cea mai răspândită formă de violență împotriva copilului** (11,1%), urmată de cea **psihologică** (6,6%), cea sexuală (1,7%) și de neglijare (0,8%). Mai multe detalii se regăsesc în tabelele 5.1.2 – 5.1.5 din *Anexa 3. Tabele cu date*.

Victimizarea repetată are implicații majore asupra dezvoltării copilului, fiind asociată cu un nivel crescut de stres, anxietate, teamă și scăderea încrederii în sine. Copiii care trec în mod repetat prin experiențe de abuz ajung adesea să creadă că propriile lor greșeli sau neajunsuri sunt cauza violenței la care sunt supuși. **Victimizarea repetată în ultimele 12 luni,** ca situație de vulnerabilitate crescută, este raportată de **7,5% dintre copii** (orice forma de violență, manifestată în persoană și/sau online). Dintre cei care raportează **violență în persoană, 1 din 2 copii declară episoade repetate de violență (6,9%)**. Deși violența online e raportată mai rar ca cea în persoană, atunci când apare are adesea un caracter repetitiv și persistent - violența repetată fiind raportată de **6 din 10 copii care au fost victime ale violenței online (1,3%).**

În multe cazuri, experiențele de violență nu se manifestă izolat, ci printr-o combinație de forme - fizică, emoțională, sexuală sau prin neglijare - la care copilul este expus concomitent, ceea ce amplifică vulnerabilitatea și impactul negativ al acestor experiențe. Raportată la ultimul an prevalența **victimizării multiple,** ca situație de vulnerabilitate sporită în care copilul este victima mai multor forme de violență, este de **4%**.

5.1.1 Vârsta ca potențial factor de risc

Copii 7-9 ani

În experiența recentă, copiii cu vârste 7-9 ani reprezintă a treia cea mai vulnerabilă categorie la violență, în ansamblu. Ei se află pe locul al doilea în ceea ce privește vulnerabilitatea la violența fizică, în experiența recentă.

Copii 10-13 ani

În experiența recentă, copiii cu vârste 10-13 ani reprezintă cea mai vulnerabilă categorie la violență, în ansamblu. Tot ei sunt și cei mai vulnerabili în fața violenței psihologice, a agresiunii fizice și a victimizării multiple, în experiența recentă.

Copii 14-17 ani

Adolescenții de 14-17 ani sunt semnificativ mai expuși riscului de a fi fost victime ale violenței pe parcursul vieții, dat fiind efectul de cumulare.Tot ei sunt și cei mai vulnerabili în fața violenței sexuale, în experiența recentă.

Vârsta este un factor structural de modelare a prevalenței violenței experimentate de copii de-a lungul vieții, prin efectul de cumulare. Datele indică o **creștere constantă a proporției copiilor care au fost victime ale violenței odată cu înaintarea în vârstă**: de la 11,5% în rândul copiilor de 0-2 ani, la 18,7% pentru cei de 3-6 ani, 27,2% la copiii de 7-9 ani, 35,7% la grupa 10-13 ani, atingând un nivel maxim de 40,6% în rândul adolescenților de 14-17 ani. Această progresie susține ipoteza unei vulnerabilități cumulative în fața violenței, pe măsură ce copiii înaintează în vârstă și acumulează contexte și oportunități de expunere. Diferențele dintre grupele de vârstă sunt semnificative din punct de vedere statistic[151], indicând o asociere robustă între vârstă și probabilitatea de a fi experimentat violență de-a lungul vieții.

Prevalența violenței experimentate de copii în ultimele 12 luni crește semnificativ odată cu vârsta, indicând o intensificare a expunerii recente pe măsură ce copiii înaintează în ciclul de viață. Astfel, 7,3% dintre copiii de 0-2 ani și 12,5% dintre cei de 3-6 ani au raportat experiențe de violență în ultimele 12 luni, proporția crescând la 18,0% în rândul copiilor de 7-9 ani, atingând un maxim de 20,6% pentru grupa 10-13 ani, și menținându-se la un nivel ridicat în rândul adolescenților de 14-17 ani (18,5%). Această evoluție sugerează o vulnerabilitate diferențiată în funcție de vârstă față de violența recentă. Copiii cei mai mici (0–2 ani) sunt mai puțin expuși riscului de violență în ultimele 12 luni, în timp ce **copiii de 10-13 ani se conturează drept categoria cu cea mai ridicată vulnerabilitate la violența recentă**, reflectată atât de prevalența maximă observată, cât și de valorile pozitive ale raportului de risc. Diferențele de prevalență

151 Distribuția experiențelor de violență variază semnificativ în funcție de vârstă (de-a lungul vieții) - $\chi^2(4) = 104{,}76$, $p < 0{,}001$.

între categoriile de vârstă sunt semnificative din punct de vedere statistic[152], indicând o asociere robustă între vârstă și probabilitatea de a fi fost victima violenței în ultimele 12 luni.

Victimizarea repetată variază cu vârsta copiilor[153], de la valori de 2,6% la copiii cu vârste 0–2 ani, la valori de aproximativ 8–9% în intervalul de vârstă 10–17 ani. Copiii din grupa 0–2 ani sunt mai puțin expuși la acest risc, în timp ce copiii de 10-13 ani sau mai mari sunt marginal mai expuși riscului victimizării repetate.

În ceea ce privește diferitele forme de violență la care sunt expuși copiii **de-a lungul vieții**, tendința se menține, pe baza aceluiași **efect cumulativ**. Pentru toate formele de violență, pre-adolescenții și adolescenții sunt cei mai expuși riscului, iar grupul cu un risc mai scăzut rămâne cel al copiilor de 0-6 ani.

Prevalența **violenței fizice** de-a lungul vieții crește de la 4,8% pentru grupa 0–2 ani la aproximativ 21% pentru cei de 10–17 ani[154] care sunt cei mai vulnerabili. Prevalența cumulată a **violenței psihologice** crește accentuat odată cu vârsta, de la 6,4% la copiii de 0-2 ani la 27,0% în rândul adolescenților de 14-17 ani, asocierea dintre vârstă și expunere fiind semnificativă statistic[155]. Prevalența **violenței sexuale** de-a lungul vieții crește de la sub 1% la copiii mai mici de 7 ani care par a fi semnificativ mai puțin expuși riscului acestei forme de violență (0 cazuri raportate pentru grupa 0–2 ani și 2 cazuri pentru 3-6 ani) la 2,4% în rândul copiilor de 10-13 ani și 12,0% la 14–17 ani[156]. **Prevalența neglijării pe parcursul vieții** variază de la aproximativ 2,5 % în grupul copiilor de sub 10 ani la aproape unul din 10 în cazul adolescenților[157].

Prevalența diferitelor forme de violență experimentate de copii în **ultimele 12 luni** (violența recentă) variază în moduri distincte în funcție de vârsta acestora indicând **vulnerabilități specifice ale diferitelor grupe de vârstă în fața formelor de violență**. Cu excepția neglijării, toate celelalte forme de violență recentă experimentată de copii variază semnificativ cu vârsta acestora.

În cazul **violenței fizice, cea mai mare vulnerabilitate în experiențele recente este în rândul copiilor de 10-13 ani** (14,9%), sensibil mai puțin expuși la risc fiind copiii mici, 0–2 ani (4,1%). Grupul 7-9 ani are de asemenea un risc marginal sporit (13,7%), în timp ce adolescenții de 14-17 ani sunt oarecum mai puțin afectați (9,2%). **Primii ani de școală îi expun pe copii unui risc semnificativ mai ridicat de a fi victime ale violenței fizice**, situație care necesită a fi adresată. În școală au avut loc 56% din actele de violență experimentată în ultimele 12 luni de grupul de vârstă 7-9 ani și 52% dintre actele de violență fizică experimentate de copii (oricare ar fi vârsta acestora) în ultimul an.

În cazul **violenței psihologice experimentată** de copii **în ultimele 12 luni**, **cei mai vulnerabili sunt copii de 10-13 ani,** (prevalență de 10,0%) și cel mai mic risc îl înregistrează copiii mici, 0–6 ani (prevalență de aproximativ 3%). Un ușor risc sporit apare și pentru grupul 14-17 ani (8,4%; nesemnificativ statistic), în timp ce, cu 6,6% prevalență, copiii de 7-9 ani sunt aproape de media acestui tip de violență. Aceste rezultate sunt susținute de literatura de specialitate care explică vulnerabilitatea crescută a copiilor din această grupă de vârstă la violența psihologică prin o serie de factori specifici stadiului de dezvoltare a acestora. Astfel, în această perioadă, nevoia de acceptare și statut în grupul de prieteni este foarte puternică, ceea ce face ca respingerea, umilirea sau excluderea să fie resimțite profund. Aceasta este de asemenea o perioadă importantă în construcția identității sociale și a imaginii de sine, iar criticile sau mesajele negative repetate au un efect negativ profund în aceste procese esențiale. Nu în ultimul rând, la această vârstă are loc creșterea utilizării internetului, ceea ce aduce cu sine nu doar o expunere mai

152 Distribuția experiențelor de violență variază semnificativ în funcție de vârstă (în experiența recentă) - $\chi^2(4) = 30,14$, $p < 0,001$.
153 Distribuția experiențelor de violență repetată variază semnificativ în funcție de vârstă (în experiența recentă) - $\chi^2(4) = 15.19$, $p = 0,004$.
154 Distribuția experiențelor de violență fizică variază semnificativ în funcție de vârstă (de-a lungul vieții) - $\chi^2(4) = 51.68$, $p < 0,001$.
155 Distribuția experiențelor de violență psihologică variază semnificativ în funcție de vârstă (de-a lungul vieții) - $\chi^2(4) = 96.87$, $p < 0,001$.
156 Distribuția experiențelor de violență sexuală variază semnificativ în funcție de vârstă (de-a lungul vieții) - $\chi^2(4) = 119.6$, $p < 0,001$.
157 Distribuția experiențelor de neglijare variază semnificativ în funcție de vârstă (de-a lungul vieții) - $\chi^2(4) = 45.2$, $p < 0,001$.

mare la hărțuire, amenințare și umilire care se manifestă pe internet, dar și tendința de a ascunde aceste acte din cauza fricii să nu le fie limitat de către părinți accesul la internet și astfel să fie excluși din lumea digitală, dintr-o dorință de a îi proteja. În fața acestor rezultate factuale și teoretice, se impune o atenție deosebită pentru protejarea acestei grupe de vârstă într-un mod adecvat, care să țină seama de nevoile lor de exprimare și participare în lumea digitală, în acord cu drepturile lor în raport cu lumea digitală așa cum sunt stipulate în Comentariul General 25 la Convenția drepturilor copilului a Organizației Națiunilor Unite (2021).

În cazul **violenței sexuale experimentată** de copii **în ultimele 12 luni**, **cei mai vulnerabili sunt adolescenții de 14-17 ani** (prevalență de 5,5%) și **preadolescenții** (10-13 ani, 1,6%); mai protejați par să fie copiii mai mici de 10 ani (prevalență sub 1%). În timp ce teoriile privind stadiile de dezvoltare arată că adolescența este vârsta la care tinerii își explorează și formează identitate de gen, în cadrul căreia sexualitatea are un rol important[158], studiile empirice arată că la această vârstă copiii sunt și cei mai vulnerabili la violența sexuală. Cercetarea calitativă a arătat că, cel puțin în privința violenței sexuale care are loc în mediul online, adolescenții se simt de cele mai multe ori total singuri în fața acestui risc, adulții care ar trebui să le ofere protecție fiind nu doar nepregătiți să o facă, dar transformându-se uneori în agresori.

În concluzie, prevalența victimizării în ultimele 12 luni, care măsoară vulnerabilitatea curentă a copiilor la violență arată că cei mai **vulnerabili la violența în ansamblu sunt copiii de 10-13 ani,** urmați de cei de 14-17 ani și 7-9 ani. În ceea ce privește formele specifice de violență, în experiența recentă, copiii de **10-13 ani sunt cei mai vulnerabili în fața violenței fizice** și a **violenței psihologice,** în timp ce **adolescenții de 14-17 ani în fața violenței sexuale**. Grupul copiilor de **10-13 ani este de asemenea cel mai vulnerabil față de victimizare repetată** (9,1%). În mod constant, pentru toate formele de violență măsurate, copiii cu vârste reduse (0-2 ani) par oarecum mai protejați în fața violenței, însă datele trebuie interpretate cu prudență, având în vedere riscul răspunsurilor dezirabile din partea părinților care au completat chestionarul pentru această categorie de vârstă.

5.1.2 Genul ca potențial factor de risc

- fetele și băieții sunt afectați în proporții similare de violență de-a lungul vieții,
- băieții sunt la fel de vulnerabili la violența sexuală și la cea psihologică, ca și fetele

- în experiența recentă, băieții sunt în mod semnificativ mai expuși decât fetele riscului de a deveni victime ale violenței în general,
- băieții sunt mai vulnerabili în fața violenței fizice, atât de-a lungul vieții, cât și în experiența recentă

Prevalența violenței de-a lungul vieții este ușor mai ridicată în rândul băieților (29,7%) comparativ cu fetele (26,6%), dar diferența nu este semnificativă statistic[159]. Raportat la ultimele 12 luni, 18,0% dintre băieți și 14,2% dintre fete au fost victime ale violenței, ceea ce arată că **băieții sunt semnificativi mai vulnerabili la violență recentă decât fetele[160]**.

În ceea ce privește violența repetată în ultimele 12 luni, băieții sunt ușor mai vulnerabili (8,4%) decât fetele (6,5%), dar diferența nu este semnificativă statistic[161]. Aceeași situație apare în cazul polivictimizării care este raportată de 4,3% dintre băieți și de 3,7% dintre fete, diferența nefiind semnificativă.

158 Kar SK, Choudhury A, Singh AP. Understanding normal development of adolescent sexuality: A bumpy ride. J Hum Reprod Sci. 2015 Apr-Jun;8(2):70-4. doi: 10.4103/0974-1208.158594. PMID: 26157296; PMCID: PMC4477452.
159 $\chi^2(1)=2.52$, p=0,112.
160 Distribuția variază semnificativ în funcție de gen (de-a lungul vieții) - AR=2,4 pentru băieți; $\chi^2(1)=5.62$, p=0,018.
161 $\chi^2(1)=2.82$, p=0,093.

În ceea ce privește **formele specifice de violență cărora copiii le sunt victime de-a lungul vieții**, variație semnificativă în funcție de genul victimei apare doar în **cazul violenței fizice**[162], **băieții fiind mai vulnerabili**. Contrar unor percepții comune, nu există variații semnificative în funcție de genul copilului victimă în cazul violenței sexuale, a celei psihologice sau a neglijării.

Astfel, **semnificativ mai mulți băieți (18,6%) față de fete (13,7%) au fost victime ale violenței fizice de-a lungul vieții.** Din contră, fără semnificație statistică, ușor mai multe fete au raportat că au fost victime atât a violenței psihologice (15,9%), cât și a celei sexuale (3,7%) comparativ cu băieții (15,1% victime ale violenței psihologice și 3,4% victime ale violenței sexuale). Neglijarea a fost raportată de 4,9% dintre băieți și 4,4% dintre fete.

Aceleași tendințe de variație cu genul victimei apare și în cazul formelor de violență experimentate în ultimele 12 luni, unde **variație semnificativă apare doar în cazul violenței fizice**[163]**.** Astfel, 13,3% dintre băieți și 8,8% dintre fete au raportat agresiune fizică recentă, ceea ce indică o **vulnerabilitate semnificativ mai mare a băieților în fața acestei forme de violență**. Vulnerabilitatea în fața violenței psihologice recente este relativ similară în rândul băieților (6,8%) și a fetelor (6,4%). Fetele par ușor mai vulnerabile în fața violenței sexuale recente (2%, față de 1,5% băieții) și a neglijării (0,9%, față de 0,8% băieții), însă diferențele nu sunt semnificative din punct de vedere statistic.

În concluzie, deși de-a lungul vieții copiii sunt în proporții relativ similare vulnerabili la violență, în ceea ce privește **experiența recentă, băieții sunt în mod semnificativ mai expuși decât fetele riscului de a deveni victime ale violenței în general**. De asemenea, **băieții sunt mai vulnerabili în fața violenței fizice,** atât de-a lungul vieții, cât și în ultimele 12 luni. Aceste rezultate arată că pentru băieți riscul expunerii la violență, în special la violență fizică, este unul persistent. Cu toate acestea, datele anchetei nu ne permit să identificăm nici spațiile în care băieții sunt semnificativ mai mult expuși violenței în general sau violenței fizice și nici un profil specific al agresorului în cazul băieților care să ne permită să facem recomandări informate.

O altă concluzie importantă a acestor date este aceea că, în ciuda percepției comune**, băieții sunt la fel de vulnerabili la violența sexuală și la cea psihologică, ca și fetele**. Conștientizarea acestei situații la nivelul societății, de la părinți la profesori și alți actori educaționali, ar trebui să aibă consecință în schimbarea modul de socializare a băieților care în actuala cultură valorizează duritatea ca formă de "reziliență" a acestora în fața violenței.

„Te afectează doar dacă ești slab" (băiat, 15-17 ani, referire la violența facilitată de tehnologie).

5.1.3 Mediul de rezidență ca potențial factor de risc

- mediul de rezidență nu reprezintă un factor determinant al riscului de violență împotriva copiilor, cu excepția violenței fizice acumulate de-a lungul vieții,
- diferențele observate indică doar tendințe marginale, cu o vulnerabilitate mai ridicată a copiilor din mediul rural la violența fizică și una ușor mai mare, dar nesemnificativă statistic, a celor din urban la formele de violență psihologică, sexuală și neglijare.

Vulnerabilitatea copiilor la violență nu variază în mod semnificativ cu mediul de rezidență din care provin, nici în ceea ce privește violența experimentată de-a lungul vieții, nici cea recentă. Deși, așa cum se va arăta mai jos, factorii ce țin de mediul familial în care cresc copiii influențează riscul expunerii acestora la violență, mediul de rezidență, nu influențează semnificativ acest risc, la nivelul violenței generale.

Totuși, copiii din mediul rural sunt ușor mai vulnerabili (29,4% de-a lungul vieții și 17,4% în ultimele 12

162 Distribuția experiențelor de violență fizică variază semnificativ în funcție de gen (de-a lungul vieții) - $\chi^2(1)=9.18$, p=0,002.
163 Distribuția experiențelor de violență fizică variază semnificativ în funcție de gen (în experiența recentă) - $\chi^2(1)=10.92$, p=0,001.

luni) decât cei din mediul urban (27,1% de-a lungul vieții și 14,9% în ultimele 12 luni). Nu există variație semnificativă în funcție de mediul de rezidență nici în ceea ce privește violența repetată, unde, din nou, copiii din rural sunt ușor mai expuși riscului (7,8% față de 7,2% în urban), nici în cazul victimizării multiple, în fața căreia copiii din urban sunt ușor mai vulnerabili (4,6% față de 3,3% în rural).

Cu privire la formele specifice de violență, există o vulnerabilitate semnificativ mai mare a copiilor din **mediul rural în fața violenței fizice acumulate de-a lungul vieții** (17,8%) comparativ cu cei din mediul urban (14,6%)[164]. Variațiile experimentării de-a lungul vieții a violenței psihologice, a celei sexuale și a neglijării în funcție de mediul de rezidență nu sunt semnificative statistic. **Există totuși o ușoară vulnerabilitate mai ridicată a copiilor din mediul urban pentru toate aceste trei forme de violență**.

Tendințele de variație se păstrează și în cazul formelor recente de violență experimentată de copii, dar variația nu este semnificativă pentru niciuna dintre acestea. Astfel, pentru ultimele 12 luni, copiii din rural sunt ușor mai vulnerabili la violența fizică (12,1% față de 10,2% în urban), în timp ce copiii din urban sunt ușor mai vulnerabili la violența sexuală (2,2%, față de 1,3% în rural) și la neglijare (1,1% față de 0,6% în rural). Riscul expunerii în ultimele 12 luni la violența psihologică este uniform distribuit între rural și urban (6,6%).

În concluzie, **mediul de rezidență nu reprezintă un factor determinant al riscului de violență împotriva copiilor, cu excepția violenței fizice acumulate de-a lungul vieții, la care băieții sunt mai vulnerabili**. Diferențele observate indică doar tendințe marginale, cu o vulnerabilitate mai ridicată a **copiilor din mediul rural la violența fizică** și una ușor mai mare, dar nesemnificativă statistic, a celor din urban la formele de violență psihologică, sexuală și neglijare.

5.1.4 Statusul socio-economic al gospodăriei ca potențial factor de risc

- statusul socio-economic al gospodăriei influențează semnificativ riscul de expunere la violență pe parcursul copilăriei,
- copiii din gospodării aflate în deprivare severă și din gospodării cu status socio-economic scăzut prezintă prevalențe mai ridicate ale expunerii pe parcursul vieții la cel puțin o formă de violență, comparativ cu copiii din gospodării cu status socio-economic mediu și ridicat.

Statusul socio-economic are un rol relevant în modelarea riscului de expunere la violență în copilărie. Pe parcursul vieții, copiii din gospodării aflate în deprivare severă și în cele cu status socio-economic scăzut prezintă prevalențe mai ridicate ale expunerii la cel puțin o formă de violență (30,0% și 31,9%), comparativ cu cei din gospodării medii (24,1%) sau cu status socio-economic ridicat (28,2%). Diferențele sunt semnificative[165], ceea ce indică un gradient social clar al riscului acumulat: **pe măsură ce nivelul resurselor socio-economice scade, probabilitatea de expunere la violență de-a lungul vieții crește progresiv, nu doar în situații de sărăcie extremă, ci pe întreg spectrul precarității**. Gradientul este și mai robust statistic în cazul *violenței psihologice* pe parcursul vieții[166], unde prevalența este mai ridicată în rândul copiilor din deprivare (20,1%), comparativ cu cei din gospodării cu status mediu (11,9%) – indicând că **vulnerabilitățile asociate precarității economice cresc probabilitatea acumulării formelor de violență psihologică de-a lungul timpului.**

Gradientul socio-economic se reproduce aproape identic în privința violenței în persoană de-a lungul vieții, cu valori marginal mai scăzute (aprox. -1,5 puncte procentuale în toate categoriile socio-economice). În ultimele 12 luni însă, majoritatea formelor de violență (în persoană, online, fizică, sexuală, psihologică) nu prezintă diferențe statistic semnificative între categoriile socio-economice (toate p>0,05). Singura excepție marginal semnificativă este **victimizarea multiplă în ultimele 12 luni, unde ratele sunt ușor**

164 Distribuția experiențelor de violență fizică variază semnificativ în funcție de mediu (de-a lungul vieții) - $\chi^2(1) = 3,91$, $p = 0,048$.
165 Distribuția experiențelor de violență variază semnificativ în funcție de statusul socio-economic (de-a lungul vieții) - $\chi^2(3)=10.46$, $p=0,015$.
166 Distribuția experiențelor de violență psihologică variază semnificativ în funcție de statusul socio-economic (de-a lungul vieții) - $\chi^2(3)=14.25$, $p=0,003$.

mai ridicate în context de deprivare severă[167]. Acest lucru poate indica persistența vulnerabilității cumulative chiar și pe intervale scurte de timp, continuând să amplifice probabilitatea de victimizare multiplă pentru copiii aflați deja în situații de risc structural.

5.1.5 Nivelul de educație al părinților ca potențial factor de risc

- statusul socio-economic al gospodăriei influențează semnificativ riscul de expunere la violență pe parcursul copilăriei,
- copiii din gospodării aflate în deprivare severă și din gospodării cu status socio-economic scăzut prezintă prevalențe mai ridicate ale expunerii pe parcursul vieții la cel puțin o formă de violență, comparativ cu copiii din gospodării cu status socio-economic mediu și ridicat.

În rândul copiilor ai căror părinți au maximum **școala gimnazială**, 32,4% au experimentat violență de-a lungul vieții, iar 17,8% în ultimele 12 luni. Pentru copiii cu părinți având **studii medii**, proporția este mai redusă: 24,7% de-a lungul vieții și 13,1% în ultimele 12 luni. În schimb, în cazul copiilor ai căror părinți au **studii superioare**, se înregistrează cele mai ridicate valori: 35,3% au fost victime de-a lungul vieții și 23,5% în ultimele 12 luni. Rezultatele indică o asociere semnificativă statistic între distribuția victimizării de-a lungul vieții și nivelul de educație al părintelui[168], fapt ce sugerează că experiența violenței în rândul copiilor nu este distribuită aleatoriu în funcție de educația parentală, ci variază semnificativ între categoriile educaționale. În ansamblu, datele indică un model neliniar, în care copiii proveniți din familii cu nivel educațional mediu par a avea un risc mai scăzut de victimizare, în timp ce **nivelurile educaționale extreme (gimnazial și superior) sunt asociate cu procente mai ridicate de violență raportată**. Acest rezultat poate reflecta diferențe în recunoașterea, raportarea sau tipurile de violență experimentate și subliniază necesitatea unor analize suplimentare pentru a înțelege mecanismele sociale și familiale implicate.

Raportarea formelor specifice de violență este între aproximativ 1,5 și 3 ori mai ridicată în rândul copiilor cu părinți cu studii superioare, comparativ cu cei cu părinți cu studii medii. Acest gradient se observă consistent pentru **agresiune fizică** (24,5% vs 13,2%), **violență sexuală** (6,8% vs 2,5%) și **violență psihologică** (20% vs 12,8%), diferențele fiind semnificative statistic (toate $p<0,001$). Un profil similar se observă și în analiza pe ultimele 12 luni pentru majoritatea formelor (violență fizică, sexuală, psihologică, violență offline și online), diferențele fiind semnificative statistic (toate $p<0,01$), însă cu magnitudini mai reduse comparativ cu analiza pe durata vieții.

5.1.6 Structura și stabilitatea familiei ca potențiali factori de risc

- în ansamblu, datele sugerează că structura familiei constituie un factor de risc important pentru victimizarea copiilor, subliniind necesitatea unor intervenții diferențiate și sensibile la contextul familial,
- instabilitatea mediului familial este asociată cu un risc crescut de victimizare, sugerând că tranzițiile familiale și discontinuitatea relațională pot slăbi mecanismele de protecție din jurul copilului.

Structura familiei în care trăiesc copiii **este un determinant important al riscului de victimizare**. Prevalența experienței de violență de-a lungul vieții diferă semnificativ între grupuri[169]: copiii din familii

167 $\chi^2(3)=8.10$, $p=0,044$

168 Distribuția victimizării de-a lungul vieții variază semnificativ cu nivelul de educație al părintelui - $\chi^2(2) = 22.46$, $p < 0,001$.

169 Distribuția variază semnificativ în funcție de tipul familiei - $\chi^2(4)=15,57$, $p=0,004$.

monoparentale prezintă niveluri mai ridicate (33,5%) comparativ cu cei din familii nucleare (27,3%).[170] În același timp, copiii din familiile monoparentale sunt semnificativ mai expuși la violență psihologică de-a lungul vieții (22,5% vs 13,8%[171]), neglijare (7,0% vs 3,7%[172]) și violență sexuală (6% vs 2,6%[173]). În ansamblu, **prevalențele acestor forme de violență (psihologică, sexuală, neglijare) de-a lungul vieții sunt cu aproximativ 1,5-2,5 ori mai ridicate în familiile monoparentale, comparativ cu cele nucleare**. Procente ridicate de victimizare apar și în **familiile reconstituite**, unde aproape jumătate dintre copii (45,2%) raportează experiențe de violență de-a lungul vieții. În analiza pe ultimele 12 luni nu a fost identificat un pattern consistent și cu magnitudine suficientă pentru a susține raportarea diferențelor între grupuri în funcție de structura familiei.

Copiii care trăiesc în medii familiale mai puțin stabile sunt mai expuși la violență de-a lungul vieții, comparativ cu cei care locuiesc în medii stabile. În **mediile relativ stabile și cele mai degrabă instabile**, aproximativ **1 din 3 copii a raportat experiențe de violență** (35,3% și 34,1%), în timp ce în mediile stabile proporția este de aproximativ 1 din 4 (26,7%[174]). Aceeași direcție se observă și la violența psihologică de-a lungul vieții, unde copiii din medii relativ stabile și mai degrabă instabile prezintă niveluri semnificativ mai ridicate (24,8% și 22,4% vs 13,6%).[175] Pentru violența sexuală de-a lungul vieții, diferența semnificativă este concentrată în mediile relativ stabile (8% vs 2,9%[176]), în timp ce mediile mai degrabă instabile prezintă o tendință similară, dar nesemnificativă statistic. Semnalul ridicat pentru neglijare în ultimele 12 luni în categoria „mediu profund instabil" (11,7%) trebuie interpretat cu prudență (22 cazuri) din cauza volumului foarte redus și frecvențelor așteptate mici.

Expunerea mai ridicată la violență a copiilor din medii familiale „relativ stabile" și „mai degrabă instabile" poate reflecta vulnerabilități generate de discontinuitatea relațională și locativă:[177] separarea părinților, migrația pentru muncă, perioade lungi petrecute departe de unul sau ambii părinți, schimbări repetate de domiciliu sau schimbări frecvente ale persoanelor care au îngrijit copilul. Aceste tranziții creează ecosisteme familiale cu predictibilitate redusă, în care suportul parental este mai fluctuant și mecanismele de protecție au probabilitate mai mică să funcționeze consecvent.

5.1.7 Stilul parental și implicarea parentală ca potențiali factori de risc

- tipologia stilului parental, așa cum a fost operaționalizată în studiu, nu constituie un predictor diferențiator puternic al victimizării globale, atât pe parcursul vieții, cât și în perioada recentă, diferențele fiind nesemnificative statistic,
- în schimb, nivelul de implicare parentală este asociat cu diferențe mai vizibile în prevalența violenței raportate. Copiii care provin din familii cu implicare parentală ridicată raportează cele mai mari procente de victimizare.

Analiza relației dintre stilul parental și expunerea copiilor la violență indică diferențe reduse între categoriile analizate. Proporția copiilor care au fost victime ale cel puțin unei forme de violență de-a lungul vieții variază într-un interval restrâns, între 26,3% (stil neimplicat) și 28,6% (stil autoritar). **Stilul parental** nu este asociat semnificativ cu expunerea la forme de violență pe parcursul vieții sau în ultimele 12 luni ($p>0,05$), cu o singură excepție relevantă. **Copiii proveniți din familii caracterizate de stil parental neimplicat sunt de peste două ori mai expuși neglijării decât cei din familii cu un stil**

170 Subgrupurile „familie reconstituită" și „altă situație" prezintă volume foarte reduse (n=31 și 7), ceea ce limitează interpretabilitatea statistică, astfel încât diferențele nu sunt raportate comparativ.
171 $\chi^2(4)=30,97$, $p<0,001$
172 $\chi^2(4)=13,47$, $p=0,009$
173 $\chi^2(4)=14,41$, $p=0,006$
174 Distribuția variază semnificativ în funcție de mediul familial - $\chi^2(3)=9,98$, $p=0,019$.
175 $\chi^2(3)=23,03$, $p<0,001$. Pentru violența psihologică în ultimele 12 luni se menține același tipar, dar cu magnitudine mai redusă (10,6% și 9,6% vs 5,8%; $\chi^2(3)=9,24$, $p=0,026$).
176 $\chi^2(3)=11,72$, $p=0,008$.
177 Așa cum sunt acestea măsurate de chestionarul aplicat.

parental echilibrat (10,2% vs 4,2%[178]). Această diferență este în concordanță cu noțiunea de neglijare măsurată în studiu, care reflectă lipsa de atenție, suport și responsivitate în situații în care familia/îngrijitorii ar fi putut oferi îngrijire și protecție.

În ceea ce privește **implicarea parentală** (timp petrecut cu copilul, relația cu școala și cunoașterea rețelei sociale a copilului), se observă diferențe semnificative. Copiii ai căror părinți raportează un nivel ridicat de implicare prezintă prevalențe mai mari pentru experiențe de violență de-a lungul vieții comparativ cu cei cu implicare moderată sau scăzută. Această tendință se observă la violența în general (32,4% vs 24,2% și 21,3%[179]), la violența psihologică (18,4% vs 12,6% și 11,3%[180]) și la neglijare (5,8% vs 3,7% și 2,1%[181]). Acest tipar poate reflecta două mecanisme distincte: (1) o implicare reactivă în timp, în care părinții intensifică supravegherea și implicarea după experiențe anterioare dificile sau semnale de risc, și (2) un efect de detectare și raportare diferențială, în care copiii cu părinții mai implicați identifică și raportează mai ușor evenimente de violență, ceea ce poate amplifica prevalențele raportate în aceste grupuri fără a reflecta neapărat niveluri obiective mai ridicate ale expunerii.

5.1.8 Evenimentele adverse și problemele de sănătate mintală și/sau adicții ca potențiali factori

- cu cât copilul este expus la mai multe evenimente adverse (ex. separări, pierderi), cu atât crește riscul de victimizare,
- prezența problemelor de sănătate mintală sau a adicțiilor în familie aproape dublează riscul ca un copil să fie victimă a violenței, mai ales în perioada recentă. Acest rezultat indică un factor de vulnerabilitate major, care afectează capacitatea familiei de a oferi protecție și îngrijire adecvată.

Copiii care au trecut prin trei sau mai multe evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani reprezintă un profil de vulnerabilitate pronunțată.[182] Expunerea la violență de-a lungul vieții crește proporțional odată cu intensificarea evenimentelor adverse: de la aproximativ 1 din 5 în cazul copiilor fără astfel de experiențe (21,6) la aproape 1 din 2 în cazul celor care au trecut prin trei sau mai multe evenimente adverse (48,3%[183]) – **o prevalență de peste două ori mai mare.** Acest raport se reproduce **și în privința agresiunii fizice** (12,1% vs 24%[184]), precum și, în intensitate mai redusă, **pentru violența sexuală** (2,6% vs 6%[185]), în timp ce **expunerea la violența psihologică se triplează** în cazul copiilor din familii cu evenimente adverse multiple (10,4% vs 34,1%[186]).

În ultimele 12 luni, diferențele se păstrează pe tiparul general, dar cu magnitudini mai reduse și doar pentru agresiune fizică (7,9% vs 16,6%[187]) și violență psihologică (4% vs 19,2%[188]). În plus**, copiii care au experimentat trei sau mai multe evenimente adverse au fost de peste două ori mai expuși la forme repetate de violență** (14,1% vs 5,4%)[189] și de peste patru ori mai expuși la **victimizare multiplă** (11,5% vs 2,6%).[190]

178 Distribuția variază semnificativ în funcție de stilul parental - $\chi^2(3)=9,00$, $p=0,029$.
179 Distribuția variază semnificativ în funcție de implicarea parentală - $\chi^2(2)=19,52$, $p<0,001$.
180 $\chi^2(2)=14,54$, $p=0,001$.
181 $\chi^2(2)=6,69$, $p=0,035$.
182 Aceste evenimente nu reprezintă dificultăți cotidiene, ci situații cu potențial disruptiv major în funcționarea familiei, precum decesul unui membru al familiei, divorț/separare, probleme financiare severe, violență gravă în familie, boală gravă sau internare psihiatrică, plasamentul unuia dintre copiii sau fuga de acasă, ori situații cu implicații judiciare.
183 Distribuția variază semnificativ în funcție de numărul evenimentelor adverse - $\chi^2(3)=70,78$, $p<0,001$.
184 $\chi^2(3)=35,65$, $p<0,001$.
185 $\chi^2(3)=10,82$, $p=0,013$.
186 $\chi^2(3)=71,71$, $p<0,001$.
187 $\chi^2(3)=30,44$, $p<0,001$.
188 $\chi^2(3)=51,82$, $p<0,001$.
189 $\chi^2(3)=17,04$, $p=0,001$. Magnitudinea victimizării repetată în persoană și a diferențelor este ușor atenuate (12,2% vs 5%; $\chi^2(3)=16,90$), însă pentru victimizarea repetată exclusiv online, diferențele nu sunt statistic semnificative.
190 $\chi^2(3)=25,70$, $p<0,001$. Interpretarea acestor rezultate trebuie realizată cu atenție, deoarece distribuția e pu-

Copiii/tinerii care provin din familii în care există **probleme de sănătate mintală și/sau adicții** prezintă **prevalențe semnificativ mai mari pentru aproape toate formele de victimizare**. Aceștia sunt aproape **de două ori mai expuși la violență decât ceilalți copii pe parcursul vieții** (48,1% vs 27,2%[191]), cu un raport asemănător și pentru agresiunea fizică (31% vs 15,4%[192]) și violența psihologică de-a lungul vieții (33,8% vs 14,6%[193]). Aceeași relație se menține și pentru formele de violență experimentate **în ultimele 12 luni,** cu o **expunere dublă atât la violență în general** (oricare ar fi forma) 33,2% vs 15,3%[194] **cât și la agresiunea fizică** (24,2% vs 10,5%)[195], și **aproximativ triplă în cazul violenței psihologice** (18,7% vs 6%[196]). Totodată, copiii proveniți din familii cu astfel de probleme sunt **de peste trei ori mai expuși violențelor repetate** (24,3% vs 6,7%[197]), și de aproximativ **două ori mai expuși polivictimizării** (11,5% vs 3,6%).[198]

5.1.9 Conflictele și violența în familie ca potențiali factori de risc

- există o relație pozitivă clară între frecvența conflictelor familiale și probabilitatea ca un copil să fi fost victimă a violenței. În familiile cu conflicte frecvente, nivelul victimizării rămâne foarte ridicat, indicând un risc persistent,
- expunerea copilului la violență fizică în cuplu este asociată cu o creștere substanțială a riscului de victimizare, atât pe termen lung, cât și recent.

Copiii/tinerii care trăiesc în familii marcate de **conflicte** prezintă prevalențe semnificativ mai mari ale victimizării, într-o relație gradată în funcție de frecvența conflictelor. **Prezența conflictelor ocazionale aproape dublează riscul de expunere la violență în general** (39,9% vs 23,1%[199]), precum **și la cea fizică** (11,8% vs 25,9%[200]) **și psihologică** (11,9% vs 20,4%[201]) **pe parcursul vieții**. Aceeași relație se menține și pentru formele experimentate în ultimele 12 luni: orice formă violență este de circa 2,6 ori mai frecventă (27,1% vs 10,2%[202]), iar agresiunea fizică (19,9% vs 6,6%[203]) și violența psihologică (11,5% vs 3,7%[204]) – de circa trei ori. În același timp, copii din familii cu conflicte ocazionale sunt de peste trei ori mai expuși la victimizare repetată (14,1% vs 4,2%[205]) și de aproximativ patru ori la victimizare multiplă (8,8% vs 2,1%[206]) față de copiii din familii fără conflicte.[207]

Copiii/tinerii din familii marcate de **violență fizică în cuplu** prezintă un risc semnificativ crescut de victimizare.[208] **Prevalența** oricărei violențe de**-a lungul vieții este aproape dublă în rândul acestora**

---

ternic concentrată în categoria fără evenimente adverse (n=1213), în timp ce grupele cu două (n=200) și trei sau mai multe evenimente (n=102) au volum mult mai redus, ceea ce poate amplifica variațiile procentuale la nivel extrem al distribuției. Cu toate acestea, direcția tendinței este robustă, consecventă pe dimensiuni multiple ale violenței (de-a lungul vieții, ultimele 12 luni, repetată, victimizare multiplă) și statistic semnificativă.

191 Distribuția variază semnificativ în funcție de prezența problemelor de sănătate mintală/adicții în familie - χ^2=20,25, p<0,001.

192 χ^2=16,92, p<0,001.

193 χ^2=27,50, p<0,001.

194 χ^2=22,13, p<0,001.

195 χ^2=17,67, p<0,001.

196 χ^2=26,28, p<0,001.

197 χ^2=41,19, p<0,001.

198 χ^2=16,85, p<0,001. Estimările prevalenței violenței pe 12 luni, a violenței repetate și a polivictimizării se bazează pe un număr redus de cazuri în subgrupul familiilor cu probleme de sănătate mintală și/sau adicții.

199 Distribuția variază semnificativ în funcție de prezența conflictelor - χ^2=29,88, p<0,001.

200 χ^2=29,91, p<0,001.

201 χ^2=18,70, p<0,001.

202 χ^2=45,72, p<0,001.

203 χ^2=38,09, p<0,001.

204 χ^2=24,12, p<0,001.

205 χ^2=30,53, p<0,001.

206 χ^2=22,57, p<0,001.

207 Categoria „conflicte frecvente” are aceeași direcție, dar pe volume foarte reduse de cazuri.

208 Rezultate trebuie interpretate cu precauție din cauza numărului mic de cazuri de violență fizică în cuplu raportate, dar pattern-ul este consistent și semnificativ.

(47,1% vs 28,0%[209]), fiind, de asemenea, de **două ori mai expuși la agresiune fizică** (32,7% vs 16,0%[210]) și la **violență psihologică cumulată** (32,7% vs 15,2%[211]). **Riscul de victimizare multiplă în ultimele 12 luni este aproximativ triplu** față de ceilalți copii (13,4% vs 3,9%[212]).

Tendințele prevalenței victimizării observate anterior în funcție de probleme de sănătate mintală/ adicții, conflicte în familie și violență fizică în cuplu sunt confirmate și la nivelul **indicelui agregat de disfuncționalitate**. Pe măsură **ce mediul familial devine moderat disfuncțional, prevalența victimizării crește semnificati**v. Pentru expunerea la violență (oricare ar fi forma) pe parcursul vieții, prevalența este semnificativ mai ridicată comparativ cu mediile familiale sănătoase (41,6% vs 27,1%[213]). Aceeași tendință se menține și pentru victimizarea în ultimele 12 luni, precum și pentru formele repetate și victimizare multiplă, unde diferențele rămân semnificative și în aceeași direcție.

5.1.10 Dizabilitatea ca potențial factor de risc

- copiii cu dizabilități sau probleme de sănătate au un risc semnificativ mai ridicat de a fi victime ale violenței, atât pe termen lung, cât și recent,
- riscul crescut în ultimele 12 luni indică nu doar o acumulare de experiențe negative, ci și o expunere actuală, cu implicații directe pentru intervențiile de protecție.

Copiii care au raportat **dizabilități sunt semnificativ mai expuși la violență decât ceilalți copii.**[214] Aceștia experimentează violență de-a lungul vieții într-o proporție mult mai mare (40,2% vs. 27,8%[215]), iar riscul rămâne crescut și în intervalul recent de 12 luni (25,9% vs. 15,8%[216]), ceea ce echivalează cu o creștere de aproximativ 65% față de ceilalți copii. În același timp, **expunerea la violență psihologică este aproape de două ori mai mare comparativ cu ceilalți copii pe parcursul vieții** (27,9% vs. 15,1%[217]) și aproximativ **triplă în ultimele 12 luni** (18,6% vs. 6,2%[218]).

O dimensiune critică a vulnerabilității copiilor cu dizabilități este dată de recurența și intensitatea violenței: **în ultimele 12 luni, agresiunile repetate în persoană sunt de peste două ori mai frecvente** (15,2% vs. 6,6%[219]), iar **victimizarea multiplă este de aproximativ două ori și jumătate mai mare** (8,9% vs. 3,8%[220]). În schimb, diferențele nu sunt semnificative în cazul violenței exclusiv online (p>0,05), ceea ce sugerează că vulnerabilitatea crescută pentru acest grup este legată cu precădere de mediile și interacțiunile în persoană.

5.2 Prevalența violenței facilitată de tehnologia digitală și a violenței online

În epoca digitală, violența împotriva copiilor are loc în moduri variate. Trei situații au fost analizate în mod distinct în acest studiu: violența în persoană care nu implică folosirea tehnologiilor digitale, violența care apare în situații în persoană dar în care tehnologiile digitale joacă un anumit rol (de exemplu, fie au

209 χ^2=5,83, p=0,016.
210 χ^2=6,58, p=0,010.
211 χ^2=7,40, p=0,007.
212 χ^2=7,37, p=0,007.
213 Distribuția variază semnificativ în funcție de gradul de disfuncționalitate al familiei - χ^2=19,12, p<0,001.
214 Deși rezultatele arată diferențe semnificative statistic, interpretarea magnitudinii efectului este rezervată deoarece volumul copiilor cu probleme de sănătate și/sau dizabilit din eșantion este relativ redus (N=64). Diferențele indică un semnal consistent de risc amplificat, însă estimările pot fi volatile comparativ cu alți determinanți în contextul dimensiunii mici.
215 $\chi^2(1)$=4,596, p=0,032.
216 $\chi^2(1)$=4,954, p=0,026.
217 $\chi^2(1)$=8,06, p=0,005.
218 $\chi^2(1)$=15,86, p<.0,001.
219 $\chi^2(1)$=7,580, p=0,006.
220 $\chi^2(1)$=4,804, p=0,028.

dus la situație, fie au potențialul de a prelungi situația respectivă sau de a genera noi forme de violență) și violența împotriva copiilor care are loc pe internet. În această secțiune vor fi tratate în mod specific ultimele două tipuri de violență menționate (mai multe detalii se regăsesc în tabelele 5.2.1 și 5.2.2 din *Anexa 3. Tabele cu date)*.

Raportat la **ultimele 12 luni, 3,9% dintre copii au fost victime ai violenței facilitate de tehnologia digitală** și **2,2% au fost victime ale violenței în mediul online**, iar **de-a lungul vieții, 6,1%** dintre copii au fost victime ale violenței în **mediul online**. Deși aceste procente sunt semnificativ mai mici decât violența experimentată de copii în situații în persoană, câteva precizări sunt importante pentru o imagine cât mai exactă.

În primul rând, trebuie spus că **tehnologia digitală a fost prezentă într-un fel sau altul în aproape un sfert dintre actele de violență cărora copiii le-au fost victime în persoană în ultimul an**.

În al doilea rând, deși violența în persoană este de 4,4 ori mai frecventă decât cea din mediul online de-a lungul vieții, **trebuie ținut cont de faptul că la vârste mici (0-9 ani), în general, copiii sunt mai feriți** (deși nu total) **de riscurile internetului** printr-o serie de factori cumulativi. Astfel la acele vârste este probabil să existe o limitare sau chiar interzicerea accesului copiilor la internet din partea părinților. De asemenea, datorită gradului de literație scăzut de la acele vârste, practicile online care pot să îi expună anumitor riscuri sunt reduse. Nu în ultimul rând, datorat stadiului de dezvoltare asociat vârstei, există un interes mai scăzut pentru anumite practici online care din nou, i-ar expune unor riscuri sporite.

În al treilea rând, trebuie avut în vedere că violența pe internet poate lua mai puține forme decât cea în persoană, ea fiind măsurată în mod specific pentru **violența psihologică de tip umilire, disprețuire și amenințare și pentru violența sexuală fără contact**. Astfel, pentru o imagine corectă asupra raportului dintre violența din mediul online și cea în persoană ar trebui, pe de o parte, să ne raportăm la aceste forme specifice experimentate în cele două medii și, pe de altă parte, să ținem cont de variațiile violenței online în funcție de vârsta copilului.

În al patrulea rând, trebuie ținut cont de faptul că pentru copiii cu vârste sub 11 ani prevalența violenței raportate reflectă răspunsurile părinților. Dacă pentru unele forme de violență, cum este cea fizică, părintele poate să vadă urmările violenței (ex., răni) și astfel să aibă o opinie informată în privința expunerii copilului la violență, pentru violența din mediul online, nivelul de cunoaștere al părintelui este limitat. Un studiu din 2011 realizat în 25 de state UE a arătat că părinții din România aveau una dintre cele mai disproporționate înțelegeri asupra riscurilor întâlnite de copiii lor pe internet. Astfel, 79% dintre părinții copiilor care fuseseră victime ale cyberbullying-ului pe internet afirmau că aceștia nu avuseseră o astfel de experiență și doar 7% știau și raportau această situație[221]. Reticența copiilor de a spune părinților despre experiențele neplăcute de pe internet se datorează în mare parte fricii de a nu fi excluși din mediul digital pentru a fi astfel "protejați" de riscurile acestuia.

Datele culese în cadrul anchetei și cele obținute în urma cercetării calitative a prezentului studiu evidențiază perspective ușor diferite ale fenomenului. Astfel, **majoritatea copiilor** participanți la focus grupuri au declarat că **atât ei, cât și prietenii lor, au fost vizați de ceea ce este cunoscut în mod generic drept cyberbullying,** și reprezintă comportamente îndreptate împotriva lor în mediul online (de exemplu, hărțuire, umilire și amenințare în mediul online) care constituie forme de violență conform ICVAC. De asemenea, în cadrul discuțiilor de grup, **copiii au declarat că au experimentat în mod direct sau cunosc, în rândul prietenilor sau colegilor, persoane care au experimentat situații de natură sexuală online** (de exemplu, solicitări nedorite de sexting, primirea unor mesaje sexuale nesolicitate etc.) care, conform ICVAC, constituie acte de violență sexuale fără contact împotriva unui copil.

Datele calitative oferă câteva explicații posibile ale discrepanțelor dintre ancheta cantitativă și studiul calitativ în raportarea experienței de victimizare în spațiul online. Astfel, mai mulți participanți la cercetarea calitativă – **mai ales dintre băieți și dintre adolescenții de 14-17 ani – consideră violența din mediul online de o gravitate scăzută prin comparație cu cea directă** (și, mai ales, prin comparație

221 Livingstone, S. M., Haddon, L., Görzig, A. & Ólafsson, K. (2011). Risk and Safety on the Internet (London). London School of Economics. http://eprints.lse.ac.uk/33731

cu violența fizică) fiind astfel reticenți în a o cataloga drept violență. Percepția asupra gravității reduse a violenței psihologice din online ar putea să explice o tendință de sub-raportare în ancheta sociologică.

O explicație alternativă ar putea fi dată de normalizarea acestor situații ca urmare a generalizării lor în mediul online.

Normalizarea violenței împotriva copiilor care are loc în online este însoțită de valorizarea la nivel discursiv a "rezilienței" în fața acesteia, ceea ce determină o **inhibare a raportării acestui tip de violență și chiar o diminuare a capacității copilului de a recunoaște violența online ca act deviant**.

Este de menționat modul fatalist în care tinerii privesc **violența din mediul online care este văzută ca aleatoare, greu de prevenit, în afara controlului copilului** și astfel greu de gestionat de către acesta odată ce îi devine "victimă".

Vârstă: Așa cum se preciza mai sus, prevalența violenței împotriva copilului în mediul online crește cu vârsta copilului, nu doar prin efectul de acumulare, ci și datorită faptului că intrarea copilului în lumea digitală este întârziată de anumiți factori. Astfel, există o asociere puternic semnificativă atât între vârsta copilului și experiența violenței online de-a lungul vieții[222], cât și între vârsta copilului și violența online experimentată în ultimele 12 luni[223]. De-a lungul vieții, prevalenței victimizării online crește de la aproximativ 2% la copiii de sub 10 ani, la aproape unul din 20 pentru copiii de 10-13 și la aproape 1 din 5 la 14-17 ani.

Prevalența violenței la care copiii sunt expuși în mediul online arată că, odată ce aceasta pătrunde în viața lor, tinde să fie mai persistentă în cazul adolescenților de 14–17 ani (19,2%[224]), prin comparație cu grupul de 10-13 ani (4,8%). Copii din grupele 0-9 ani rămân oarecum mai protejați.

Variația în funcție de gen: Dacă, pentru violența directă, băieții sunt mai vulnerabili decât fetele atât de-a lungul vieții, (29% vs 24,8%), cât și în ultimul an (17,2% vs 12,9%), în mediul online expunerea la violență este aproape similară, marginal mai multe fete decât băieți raportând atât violența acumulată de-a lungul vieții (6,7% vs. 5,6%), cât și violența recentă (2,5% vs 1,9%). În cazul formelor de violență care se produc în mediul fizic, dar implică utilizarea tehnologiei digitale, diferențele dintre băieți și fete sunt neglijabile (0,1% pentru ultimele 12 luni).

Cu toate acestea, interviurile au evidențiat situații în care folosirea tehnologiei digitale au amplificat impactul asupra victimei, în cazul fetelor.

Rezultatele interviurilor confirmă faptul că fetele sunt în mai mare măsură decât băieții vizate de anumite forme de violență (cum ar fi violența sexuală fără contact care are loc în mediul online). Astfel, în mai multe focus grupuri a fost menționat caracterul aleator în vizarea fetelor prin așa-numitul "*hate*", ceea ce contribuie la formarea percepției fataliste asupra violenței împotriva fetelor.

„Dublul standard" cu care societatea judecă și etichetează comportamentele fetelor și pe cele ale băieților a fost menționat în discuțiile cu participanți de 15-17 ani, subliniindu-se că aceleași situații pot avea urmări diferite pentru fete și pentru băieți, ceea ce poate duce la prelungirea și amplificarea situației de violență în cazurile fetelor.

Deși rezultatele analizei statistice nu arată o variație semnificativă în funcție de genul copilului, interviurile au arătată că, mai ales **în mediul online, fetele sunt mai vulnerabile în fața victimizării multiple, mai ales atunci când aceasta include violența sexuală.** În aceste cazuri, de multe ori se **combină rușinarea publică, hărțuirea, șantajul și violența secundară**. Aceste forme de abuz se caracterizează printr-un efect cumulativ și printr-o dinamică de victimizare secundară, în care copilul este supus în continuare, și după incidentul inițial, la acte de violență, amenințări sau presiuni emoționale. Deoarece multe dintre aceste experiențe afectează reputația și imaginea personală, hărțuirea repetată și umilirea

222 $\chi^2(3) = 188.03$, $p < 0,001$.
223 $\chi^2(3) = 95.05$, $p < 0,001$.
224 $\chi^2(3) = 95.05$, $p < 0,001$.

publică sunt fenomene recurente. În unele situații, violența secundară este exercitată chiar de persoane care ar trebui să ofere sprijin și protecție copilului – părinți, profesori sau colegi.

Un caz ilustrativ, relatat într-un focus grup cu fete de etnie romă, descrie distribuirea fără consimțământ a unor fotografii intime de către partener, urmată de violențe și stigmatizare. Cazuri similare au fost descrise și în alte grupuri, unde copiii – în special fetele, dar nu exclusiv – care au transmis imagini intime devin ulterior victime ale șantajului, presiunilor sexuale sau agresiunilor fizice din partea abuzatorilor, demonstrând cum violența online poate escalada în forme multiple și interconectate de abuz.

Aceste relatări evidențiază legătura directă dintre violența online și cea care are în mediul fizic și arată cum mediul online poate acționa ca un amplificator al abuzurilor, extinzând impactul psihologic, social și relațional asupra victimelor.

Mediu de rezidență: Variația prevalenței violenței din mediul online în funcție de mediul de rezidență al copiilor este nesemnificativă statistic atât cu privire la violența experimentată de-a lungul vieții, cât și în ultimul an.

În ceea ce privește violența întâlnită de-a lungul vieții, copiii din rural sunt marginal mai vulnerabili decât cei din urban atât în violența în persoană (27,6% față de 26,3%), cât și în cea online (6,9% față de 5,4%). În privința violenței recente, copiii din mediul urban sunt mai vulnerabili decât cei din rural atât în ceea ce privește violența în persoană în care a fost folosită tehnologia digitală (4,4%, față de 3,5%), cât și în ceea ce privește violența care are loc online (2,5% față de 1,9%).

Datele rezultate din interviuri au identificat o situație specifică de vulnerabilitate atunci când copiii "migrează" de la sat la oraș (de exemplu, la trecerea într-un alt ciclu de învățământ), ceea ce uneori îi expune unei "marginalizări" la care concură și alte diferențe de status socio-economic sau vulnerabilități.

Status socio-economic al familiei: Experiența de victimizare raportată la statusul socio-economic al familiei nu variază în mod semnificativ în mediul online, nici în privința violenței cumulate, nici a celei recente. Proporția copiilor care au raportat experiențe de violență online variază marginal, fără un tipar clar, între 5,1% în rândul copiilor proveniți din familii cu status socio-economic mediu și 7,2% în rândul celor aflați în deprivare. Rezultatele sugerează că expunerea la violență online de-a lungul vieții este relativ similară pentru copiii din toate categoriile socio-economice, indicând că fenomenul are o răspândire transversală, necondiționată în mod direct de nivelul resurselor economice ale familiei.

Nivel de educație al părintelui: Similar cu violența experimentată în persoană, violența din mediul online (măsurată de-a lungul vieții) are o distribuție în forma literei U în funcție de nivelul de educație al părintelui.

Proporția copiilor care au raportat expunere la violență online de-a lungul vieții este semnificativ[225] mai ridicată în rândul celor cu părinți cu **studii superioare** (9,5%), comparativ cu cei ai căror părinți au **cel mult școală gimnazială** (6,6%) sau **studii medii** (4,8%), care sunt cei mai protejați. În ceea ce privește violența recentă întâlnită online, variația prevalenței cu nivelul de educație al părintelui este din nou semnificativă[226], dar creșterea este una liniară, de la 1,2% dintre copiii cu părinți cu cel mult studii gimnaziale la 4,3% dintre cei cu părinți cu studii superioare care sunt astfel cei mai expuși. Același tipar de variație îl regăsim la violența experimentată în persoană dar care este facilitată de tehnologia digitală, aceasta crescând relativ constantă de la un grup la altul (1,8%, 3,6% și 6,3%).

Astfel, rezultatele sugerează că **nivelul mai înalt de educație al părinților este asociat cu o prevalență mai mare a raportării experiențelor de violență în mediul online**. Deși statusul socio-economic nu influențează semnificativ expunerea copiilor la violența în mediul online, rezultatul referitor la variația semnificativă puternică dată de nivelul de educație al părintelui este posibil să reflecte diviziunea digitală de ordin secundar[227] care nu se traduce în acces limitat, ci în gamă limitată de practici online dată de

225 $\chi^2(2)=13.360$, p=0,001.
226 $\chi^2(2)=12.261$, p=0,002.
227 Hargittai, E. (2001). Second-level digital divide: Mapping differences in people's online skills. arXiv preprint cs/0109068.

competențele digitale limitate, studiile arătând de asemenea că practici mai variate care reprezintă accesarea unor oportunități sporite ale internetului, cu beneficii mai mari pentru copii, sunt asociate cu o expunere mai mare a acestora la riscurile internetului, dar cu un nivel scăzut al consecințelor negative resimțite de către copil[228]. Nu în ultimul rând, acest rezultat poate să reflecte **o mai bună recunoaștere și raportare a comportamentelor abuzive** în mediul online.

Copiii cu probleme de sănătate și/sau dizabilități: Dacă în cazul violenței în persoană copiii cu probleme de sănătate și/sau dizabilități sunt mai vulnerabili (38,4%, față de 26,6% în grupul celor fără o astfel de condiție; măsurat de-a lungul vieții), în mediul online aceștia sunt mai puțin victimizați decât restul (1,8% față de 6,3%, pentru violența de-a lungul vieții; și tot 1,8% față de 2,2% în ultimul an), deși raportează într-un procent mai mare decât restul (7,6% față de 3,8%) că au fost victime ale violenței facilitate de tehnologie în ultimul an.

Din nou, datele trebuie interpretate cu precauție dat fiind eșantionul relativ redus al copiilor cu probleme de sănătate (64 de copii) față de 2015 copii fără dizabilități, cu atât mai mult cu cât cercetarea calitativă a arătat că percepția comună este că acei copii care sunt "diferiți" tind să fie mai vulnerabili la violența din mediul online.

În acest context, practicile de mediere parentală a activității online a copilului sunt văzute ca factori protectivi în fața violenței, prezumția fiind însă a lipsei de discernământ a copilului care s-ar "expune" online într-un mod riscant.

Evenimente adverse în familie: atât pentru violența în persoană, cât și pentru cea facilitată de tehnologie și cea care apare în mediul online se remarcă o **creștere a vulnerabilității copiilor la violență odată cu existența evenimentelor adverse cărora trebuie să le facă față familia**. Cu referire la ultimele 12 luni, dacă diferența de vulnerabilitate a copiilor apare între grupul celor care nu au avut deloc experiențe adverse în familie și cei care au avut (indiferent de numărul acestor experiențe), în toate celelalte cazuri, vulnerabilitatea copiilor pare să crească odată cu numărul de experiențe adverse cărora trebuie să le facă față familia.

Mediere parentală a activității online a copilului: Implicarea părinților în viața digitală a copiilor pare să funcționeze ca un factor protector în fața violenței facilitată de tehnologie și a celei din mediul online. Astfel, ambele tipuri de violență sunt raportate în mai mare măsură de către copiii autonomi pe internet (ex., au voie să folosească internetul oricând), de cei ai căror părinți nu le controlează sau verifică activitatea online cu ajutorul unor aplicații digitale și de cei cărora părinții nu le impun reguli de timp petrecut online[229]. Totuși, în afară de nivelul de autonomie în mediul online unde diferențele de victimizare sunt mari între cei care au voie oricând (10,9% victimizare de-a lungul vieții) și cei care nu au voie deloc (1,5%) sau au voie sub supraveghere (2,9%), celelalte două modalități de mediere parentală, prin limitarea timpului de acces sau controlul prin mijloace tehnice al activității online a copilului, sunt asociate cu o reducere mai mică (sub 2%) a riscului de victimizare. Mai mult, medierea activă (care implică discuțiile cu copiii despre experiențele lor online și ajutorarea acestora în situații dificile) și controlul direct (nemediat tehnologic) al activității acestora pe internet sunt mai degrabă asociate cu o sporire a victimizării și nu cu o reducere a acesteia.

Toate acestea arată că aparentul efect protector al practicilor de mediere digitală parentală în fața riscului victimizării poate să fie în fapt explicat prin faptul că ambele sunt corelate cu vârsta copiilor și cu practicile asociate vârstei. Astfel, la vârste scăzute pe de o parte copilul are parte de mai multă mediere parentală și, pe de altă parte, are practici online mai puțin diverse care îl expun mai puțin riscului de victimizare, medierea parentală și practicile digitale restrânse nefiind în relație cauzală, ci fiind ambele influențate de vârsta și nivelul de dezvoltare al copilului. De aceea sunt necesare studii exploratorii

228 Livingstone, S., Mascheroni, G. & Staksrud, E. (2017). European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future. New Media & Society, 20(3), 1–20. https://doi.org/10.1177/1461444816685930.

229 Există reguli de timp online - Indicator simplu, derivat din itemul C15c, care măsoară dacă familia are stabilite reguli explicite privind durata maximă a utilizării internetului. Răspunsurile afirmative au fost recodificate ca existența unor reguli de timp online.

specifice, care să poată determina relația dintre practicile de mediere parentală și riscul victimizării în mediul online.

Concluzii privind categoriile de copii la risc

Datele studiului indică un gradient semnificativ al vulnerabilității pe vârstă: expunerea la violență se cumulează odată cu vârsta. În experiența recentă se observă o vulnerabilitate ridicată în intervalul de vârstă 7-13 ani, cu un vârf la 10-13 ani pentru violența fizică, psihologică și violența multiplă. Adolescenții (14-17 ani) concentrează riscul pentru violență sexuală, și formele de violență online. Datele indică o diferențiere în funcție de gen în ceea ce privește violența fizică recentă, unde băieții sunt mai expuși decât fetele, însă aceștia sunt la fel de vulnerabili ca fetele în ceea ce privește violența psihologică și sexuală, contrazicând percepțiile tradiționale. În schimb, diferențele rural-urban sunt marginale, ceea ce indică faptul că violența îi afectează aproape în egală măsură pe copiii din sate ca și pe cei din orașe, deși primii au un acces mai redus la servicii de protecție. Așadar, mediul de rezidență nu pare să fie un determinant central al riscului - vulnerabilitatea este transversală și structurată în primul rând de contextul familial, social și relațional, în schimb accesul la resurse și servicii rămâne, în practică, inegal între aceste medii.

Analiza confirmă existența unor profile suplimentare de vulnerabilitate. În general, expunerea la violență este concentrată în rândul copiilor care trăiesc în medii familiale fragile și cu resurse limitate. Copiii din gospodării aflate în deprivare sau cu un status socio-economic redus sunt, pe parcursul vieții, într-o mai mare măsură expuși violenței. Totuși, amploarea diferențelor dintre copiii care cresc în familii vulnerabile și cei proveniți din familii cu status socio-economic ridicat variază în funcție de tipul de violență analizat. Cele mai mari discrepanțe se observă în cazul expunerii la violența domestică, la violența din comunitate și la neglijare - situații în care copiii din familii vulnerabile sunt semnificativ mai afectați. În schimb, ambele categorii de copii par a fi expuse în mod similar la hărțuire, umilire sau dispreț, atât în mediul fizic, cât și în online.

Copiii din comunități rome sunt mai afectați decât alte categorii de copii de o serie de forme de violență, în special de agresiunea fizică gravă, de hărțuire, umilire și disprețuire în persoană și de neglijare. Interviurile realizate cu copii de etnie romă evidențiază o normalizare a violenței și o atitudine de resemnare („așa e viața aici"). În discuțiile cu aceștia, violența este descrisă ca un fenomen omniprezent, o parte firească a vieții de zi cu zi, prezentă în toate spațiile în care trăiesc – acasă, la școală, în comunitate și în mediul online. Un element definitoriu pentru acești copii este neîncrederea profundă în instituții și în capacitatea autorităților de a-i proteja în situații de violență, sprijinul fiind căutat aproape exclusiv în familie. Ei au acces mai redus la servicii și oportunități, ceea ce face ca o mare parte dintre experiențele de violență să rămână invizibile.

În cadrul studiului, au fost realizate și interviuri cu mame minore sau gravide minore, inclusiv din comunități rome. Analiza pe această componentă calitativă arată că maternitatea adolescentină capătă semnificații diferite în funcție de contextul cultural: în comunitățile tradiționale de romi este o normă acceptată social, care oferă adolescentelor statut și recunoaștere, dar care atrage după sine și abandonul școlar, în timp ce în mediile non-tradiționale este asociată cu stigmatizare și forme de discriminare, precum și cu o lipsă de sprijin și expunere mai mare la violență domestică. Indiferent de situație, răspunsul instituțiilor este perceput ca fiind adesea fragmentat și reactiv, precum și insuficient adaptat realităților din comunități.

Vulnerabilitatea este amplificată suplimentar în cazul copiilor care cresc în familii cu probleme de sănătate mintală, adicții, conflict parental persistent sau violență în cuplu. În aceste contexte, riscul de victimizare se dublează sau triplează pentru majoritatea formelor de violență, atât pe parcursul vieții, cât și în ultimele 12 luni, conturând un profil cumulativ sever în care impactul contextului familial depășește efectul altor factori socio-demografici. Această acumulare de riscuri creează un ecosistem de vulnerabilitate intergenerațională, în care expunerea la violență devine predictibilă și replicată.

Un grup distinct care necesită protecție sporită este reprezentat de copiii care au probleme de sănătate și/sau dizabilități, pentru care prevalențele sunt sistematic mai mari, în special pentru formele de violență în persoană, repetate și multiple de victimizare (21,2% dintre copiii cu dizabilități raportează violență fizică, și 27,9% violență psihologică). Aceștia se află în centrul unui risc persistent, chiar și în ultimele 12 luni (15,5% raportând agresiune fizică și 18,6% violență psihologică), ceea ce indică dificultăți reale de acces la mecanisme eficiente de protecție și intervenție.

Copiii care cresc în familii reconstituite reprezintă un alt segment cu nivel ridicat de vulnerabilitate. Datele indică faptul că acești copii sunt expuși într-o măsură mai mare decât alții la agresiuni fizice atât grave, cât și minore, la forme de izolare, terorizare, la hărțuire, umilire și disprețuire în mediul online, precum și la neglijare. Riscurile sporite pot fi explicate parțial prin dinamica specifică acestor familii, în care integrarea copiilor într-o structură familială extinsă și redefinirea autorității parentale pot genera tensiuni, confuzie și niveluri ridicate de stres.Într-o situație mai ridicată de risc se află și copiii ce trăiesc în familii în care există probleme de sănătate mintală sau adicții, precum și copiii ce trăiesc în familii în care există violență între parteneri. Ambele categorii menționate au o probabilitate mai mare de a fi expuse agresiunii fizice minore, terorizării, hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană, precum și expunerii la violența domestică.

La studiu au participat și copii din două centre de detenție, unde nivelul violenței raportate diferă semnificativ: într-un centru, violența fizică este percepută ca rară și în general descurajată prin sancțiuni, însă sunt mai frecvente situațiile de bullying și marginalizare; în celălalt centru, violența este descrisă ca fiind mai intensă și mai frecventă, marcată de ierarhii informale și lupte pentru putere. Deși, în ansamblu, copiii din centrele de detenție reprezintă o categorie vulnerabilă, au fost identificate totuși și subgrupuri cu un risc semnificativ mai ridicat. De exemplu, copiii proveniți din familii sărace sau cu sprijin familial redus sunt percepuți ca fiind expuși unui risc mai mare de victimizare, la fel ca în comunitățile din care provin. Unii dintre acești copii sunt puși să facă treburi pentru alții - să spele haine sau să curețe - doar pentru că sunt considerați mai slabi sau mai ușor de dominat. De altfel, violența nu este percepută doar ca un act izolat de către copiii din detenție, ci ca parte a unui context mai amplu, care se prelungește din familie și comunitate în mediul de detenție.

Copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate reprezintă o categorie vulnerabilă, la care vulnerabilitatea provine mai degrabă din neglijarea emoțională, stigmatizare (în comunitățile cu un procent mai redus de migranți), bullying, expunere la riscuri comunitare sau online. În cazul lor, componenta calitativă a cercetării a arătat că, de fapt, nu statutul de „copil cu părinți plecați" este problema, ci combinația acestuia cu alți factori de risc, precum implicarea redusă a persoanelor cu care copilul a rămas (bunici, rude), sărăcia (veniturile trimise nu acoperă nevoile, sau părintele rămas nu are resurse) sau absența implicării afective a părinților plecați (părinții comunică rar sau deloc cu copilul). În cazul acestei categorii de copii, migrația parentală se corelează indirect cu vulnerabilitatea digitală - online-ul devine spațiu de compensare a absenței parentale, dar și o sursă de riscuri suplimentare.

În cadrul studiului, au fost realizate interviuri și cu copii din servicii rezidențiale. Mulți dintre aceștia raportează forme severe de violență domestică înainte de a ajunge în centre, iar lipsa unei familii sigure este percepută ca o formă de violență în sine. Copiii subliniază ca aspecte pozitive intervenția educatorilor în aplanarea conflictelor, organizarea ședințelor de discuții după certuri, explicarea regulilor – percepute ca elemente de structură și siguranță – și faptul că unii psihologi reprezintă un sprijin real. În același timp, ei descriu și experiențe problematice: sancțiuni aplicate arbitrar, favoritisme, conflicte între copii care escaladează rapid, precum și incidente grave, inclusiv atingeri nepotrivite și abuz sexual din partea unui angajat, ulterior concediat. În mediul școlar, mulți dintre ei sunt expuși bullying-ului și stigmatizării prin eticheta de „copil din centru", iar unele situații implică chiar jigniri sau comportamente umilitoare din partea profesorilor. În comunitate, copiii se confruntă cu priviri insistente, curiozitate intruzivă și etichetări precum „copil de la casa de copii" sau „orfan", care le amplifică sentimentul de diferență și vulnerabilitate.

Violența în mediul digital se configurează ca un fenomen în creștere, cu o dinamică intensificată în rândul preadolescenților și adolescenților, unde digitalizarea rapidă, autonomia online crescută și presiunea de a rămâne conectați amplifică expunerea la riscuri. Cele mai ridicate prevalențe sunt înregistrate în

cazul adolescenților 14-17 ani atât de-a lungul vieții (19,2%), cât și în experiența recentă (7,2%). Pentru categoria 0-10 ani, trebuie avut în vedere că răspunsurile au fost furnizate de părinți care nu cunosc întotdeauna expunerea copilului la violență online.

Datele calitative subliniază că, în percepția copiilor mai mari, în special băieți, violența în mediul digital este normalizată, considerată mai puțin gravă decât violența în persoană și inevitabilă. Mulți adolescenți descriu experiențe cotidiene de cyberbullying (hărțuire, umilire, amenințări) și au experimentat în mod direct sau cunosc colegi sau prieteni care au experimentat situații de natură sexuală online. Normalizarea, teama de a pierde accesul la mediul digital, lipsa încrederii că se poate schimba ceva susțin sub-raportarea acestor forme de violență online.

Din perspectiva diferențelor de gen, expunerea la violență în mediul online este aproape similară, marginal mai multe fete decât băieți raportând atât violența acumulată de-a lungul vieții, cât și în experiența recentă. Fetele sunt mai vulnerabile în fața victimizării multiple, mai ales atunci când aceasta include violența sexuală. Datele calitative exemplifică continuumul între violența în mediul fizic și cea în mediul online, cum violența în mediul online se poate transfera în mediul fizic, sau cum tehnologia poate susține abuzurile care au loc în persoană și le poate amplifica în mediul online.

În ansamblu, datele întăresc necesitatea unor intervenții universale care să ia în considerare că violența se regăsește în toate mediile de viață, este normalizată (precum agresiunile fizice minore, violența online), minimizată sau slab recunoscută (precum diversele forme de violență psihologică, atât în persoană, cât și online) fiind astfel subraportată, perpetuată și adesea escaladată de la forme minore, persistente, către forme grave. De asemenea, sunt necesare politici țintite pe prevenire secundară și terțiară, cu prioritizare pentru grupurile la risc identificate și cu intervenții diferențiate în funcție de severitatea acumulării riscului familial și social.

6. Profilul agresorilor

Analiza de față își propune să descrie profilul agresorului în incidentele de violență în persoană, per ansamblu, folosind datele cantitative raportate în cadrul anchetei privind **ultimul incident raportat**. Setul analizat cuprinde un total de **384 de incidente de violență în persoană asupra copiilor**. Datele sunt **dezagregate după caracteristicile agresorului (număr, sex, vârstă, relație cu victima)** și sunt comparate cu caracteristicile victimelor (sex, grupe de vârstă, mediul de rezidență). Înțelegerea acestor tipare poate contribui la dezvoltarea unor politici preventive și intervenționale mai adaptate.

Numărul agresorilor (agresorii unici, multipli sau organizați în grup ori număr necunoscut)

Aproximativ **2 din 3 autori acționează individual** ceea ce înseamnă că majoritatea faptelor de violență asupra copiilor sunt atribuite unui **agresor unic**. Situațiile în care sunt implicați **mai mulți agresori** sunt mult mai rare, apărând în **circa 1 din 10 cazuri**, iar episoadele comise de **grupuri organizate** sunt ușor mai frecvente, dar se mențin la un nivel redus, în jur de **1 din 8 cazuri**.

Agresorul unic este deosebit de frecvent în rândul copiilor foarte mici: **9 din 10 victime cu vârsta între 0-2 ani, aproape 8 din 10 victime de 3-6 ani** și **aproximativ 7 din 10 copii de 7-9 ani** au raportat un singur autor. La vârste mai mari, între **10-17 ani**, prezența unui singur agresor scade spre **1 din 2 cazuri**, sugerând că, odată cu înaintarea în vârstă, tiparele de victimizare devin mai variate, iar implicarea mai multor agresori devine proporțional mai probabilă.

Din perspectiva mediului de rezidență, **agresorul unic** este predominant atât în urban, cât și în rural, fiind raportat ceva mai frecvent în **zonele urbane** (aproximativ două treimi dintre situații, respectiv 67%), comparativ cu mediul rural, unde apare într-o proporție ușor mai redusă (63%). În schimb, **agresorii multipli** sunt întâlniți ceva mai des în **rural**, unde se regăsesc în aproximativ **1 din 8 cazuri**, față de doar **1 din 12** în mediul urban, sugerând particularități sociale locale care pot facilita implicarea mai multor autori în același incident.

Aspecte de gen

Analiza arată că **agresorii unici** tind să își exercite acțiunea violentă ceva mai frecvent asupra băieților (**67%**) decât asupra fetelor (**61%**). A**gresorii multipli** și **grupurile organizate** sunt relativ mai implicați în incidente care vizează fetele (**12%, respectiv 13%)** comparativ cu **9%**, respectiv **11%** în cazul băieților.

Profilul **agresorului unic** este dominat de **persoane de sex masculin**, acestea fiind implicate în aproximativ 3 din 5 incidente. În majoritatea cazurilor, acești agresori acționează asupra băieților (circa 3 din 4 situații). Ei apar mai ales în incidente care vizează copii de 10-13 ani (70% din situațiile din această grupă de vârstă), urmați de adolescenți de 14-17 ani (61%), și sunt raportați ușor mai des în mediul urban (64%) decât în cel rural (57%).

Agresoarele, deși mai puțin numeroase, sunt raportate în special în situații care implică copii foarte mici, fiind implicate în aproape 1 din 2 incidente asupra grupei de vârstă 0–6 ani, precum și ceva mai des în mediul rural (35%) decât în urban (31%). De asemenea, atunci când victima este fată, agresorul este mai frecvent de sex feminin, aproximativ 1 din 2 astfel de incidente fiind atribuite unei persoane de sex feminin, în timp ce agresorii de sex masculin apar mult mai rar – în 1 din 3 cazuri. De asemenea, în situațiile care implică victime de sex feminin se remarcă o proporție aproape dublă de incidente în care sexul agresorului rămâne necunoscut comparativ cu situațiile care implică victime băieți (9%, respectiv

5%), aspect ce poate indica dificultăți de identificare a autorului, fie prin natura relației dintre părți, fie prin circumstanțele raportării.

Vârsta agresorului (agresor unic)

Cele mai multe incidente de violență asupra copiilor sunt comise de agresori unici minori, care reprezintă aproximativ 3 din 4 autori. Aceștia acționează ușor mai frecvent împotriva fetelor – în jur de 4 din 5 situații, comparativ cu aproximativ 3 din 4 atunci când victima este băiat.

Agresorii minori vizează în primul rând copiii din grupele de vârstă 7-9 și 10-13 ani, pentru fiecare categorie fiind implicați în aproape 4 din 5 situații, urmate îndeaproape de adolescenții de 14-17 ani, unde sunt raportați în aproximativ 3 din 4 cazuri, iar pentru 0-6 ani sunt implicați în 7 din 10 situații. Din perspectiva mediului de rezidență, acești autori sunt identificați mai des în urban – aproximativ 4 din 5 cazuri – decât în rural, unde apar în circa 3 din 4 cazuri.

Prin contrast, agresorii adulți sunt prezenți în aproximativ 1 din 5 situații. Ei acționează ceva mai des asupra băieților (aproximativ 1 din 5 victime), decât asupra fetelor (aproximativ 1 din 6). Adulții tind să vizeze mai ales copiii foarte mici, în special pe cei de 0-2 și 3-6 ani (aproximativ 1 din 3 cazuri din aceste grupe de vârstă), urmați de grupa de vârstă 7-9 ani (circa 1 din 5 situații). De asemenea, sunt raportați mai ales în mediul rural, unde se regăsesc în aproximativ 1 din 4 incidente (comparativ cu mediul urban unde se regăsesc în aproximativ 1 din 6 situații).

Relația agresor–victimă (în incidentele cu agresor unic)

Din perspectiva relației agresor–victimă, incidentele de violență se desfășoară în principal în cadrul rețelelor sociale apropiate copilului. **Colegii sau prietenii** reprezintă categoria dominantă, fiind implicați în aproximativ **3 din 5** dintre situații. **Membrii familiei** ocupă poziția a doua, cu o pondere de aproximativ **1 din 4 situații**, ceea ce subliniază rolul mediului familial ca spațiu semnificativ de risc.

Alte persoane cunoscute de copil sunt implicate într-o proporție redusă (**aproximativ 5%**), în timp ce **profesorii sau alte cadre școlare** apar în doar **aproximativ 3%** dintre cazuri. Implicarea **străinilor** este marginală (**sub 1%**), contrazicând percepțiile comune privind prevalența agresiunilor comise de persoane necunoscute.

Particular, în rândul copiilor foarte mici (0-2 ani), **membrii familiei** reprezintă o proporție considerabilă a agresorilor (**circa 1 din 2 cazuri**), ceea ce poate reflecta vulnerabilitatea sporită a acestei grupe de vârstă în contexte de dependență directă față de adulți. Membrii familiei sunt agresori în aproximativ un sfert din situațiile înregistrate în categoria de vârstă 7-9 ani, și peste un sfert din cazurile înregistrate în categoriile de vârstă 3-6 și 10-13 ani, mai ales în mediul rural (29% dintre situații comparativ cu 25% în urban).

În ceea ce privește **agresorii din rândul colegilor sau prietenilor**, aceștia sunt implicați preponderent în agresiuni asupra copiilor cu vârste între **7 și 9 ani (2 din 3 cazuri)**. În schimb în rândul victimelor din grupele de vârstă **10-17 ani** prezența acestor agresori este mai redusă, 3 din 5 cazuri, ajungând la aproximativ 1 din 2 cazuri pentru copii de 0-6 ani. Distribuția acestor incidente este **uniformă între urban și rural** (60%), sugerând că mediul de proveniență a victimelor nu influențează semnificativ probabilitatea ca agresorul să fie un coleg sau un prieten.

Zone de risc ridicat

Rezultatele indică o **zonă de risc ridicat în mediile de proximitate socială**, unde violența asupra copilului este comisă preponderent de **agresori unici, minori și cunoscuți victimei**. Acest profil susține ipoteza că violența interpersonală are loc cel mai frecvent în cadrul **relațiilor apropiate dintre copii**, în contexte de socializare cotidiană.

O primă zonă critică este reprezentată de **interacțiunile între egali** – colegi, prieteni, grupuri de joacă sau școlare ceea ce evidențiază **școala și comunitatea locală** ca spații esențiale pentru intervenții timpurii și programe de prevenire a comportamentelor agresive între copii.

O a doua zonă de risc este legată de **relațiile de dependență** în care se află **copiii foarte mici (0–6 ani)**. Aceștia sunt cel mai adesea vizați de **agresori adulți**, de regulă **membri ai familiei** sau, mai rar, **personal educațional ori de îngrijire**. Situația indică o **vulnerabilitate crescută la abuzuri fizice și emoționale**, generate de **disfuncționalități parentale, comportamente și practici de disciplinare abuzive**.

Diferențele între mediile de rezidență sunt moderate, însă în **mediul rural** se observă o **prevalență mai mare a agresorilor adulți și din familie**, ceea ce poate reflecta **influențe culturale tradiționale**, **nivel redus de conștientizare** și **acces limitat la servicii de sprijin și consiliere**.

Prin contrast, **agresorii necunoscuți** au o **pondere foarte redusă (sub 1%)**, ceea ce contrazice percepția publică privind riscul provenit din afara cercului social al copilului.

Principalele riscuri provin, așadar, din **relațiile de apropiere – familie, școală, grup de colegi –** unde copilul ar trebui să beneficieze de protecție, dar unde apar frecvent **forme de violență normalizată** sau **nesemnalată**.

Tiparul general al agresorului

Analiza datelor conturează un **tipar general al agresorului** în cazurile de violență asupra copilului, definit prin **proximitatea socială față de victimă și exploatarea unei relații de încredere, autoritate sau dependență.** Agresorii provin în majoritatea cazurilor din familie și mediile frecventate zilnic de copii - școală, grupul de prieteni sau comunitatea locală - ceea ce indică faptul că violența împotriva copilului nu este, în principal, rezultatul unor amenințări externe, ci o expresie a disfuncțiilor relaționale și culturale din spațiile care ar trebui să ofere protecție. În toate formele de violență analizate, domină agresorii de sex masculin, însă diferențele de vârstă și context de acțiune permit delimitarea clară a două profiluri distincte: agresorul minor și agresorul adult.

Agresorul minor este predominant în toate formele de violență asupra copilului, acționând în contexte de interacțiune cotidiană, între egali. El este un agresor unic, masculin și cunoscut victimei (coleg, prieten, frate sau vecin al victimei) care vizează preponderent o victimă de același sex, de o vârstă mai mică sau egală și care se manifestă în spațiile de socializare timpurie - școală, grupuri de joacă, comunitate locală. Comportamentele violente reflectă de regulă dinamici de putere și de afirmare socială, influențate de modele de autoritate coercitivă preluate din familie sau din mediul comunitar.

Agresorul adult se regăsește în toate formele de violență, dar predomină doar în cazurile de neglijare și în anumite subcategorii ale violenței psihologice sau sexuale. Este, în cele mai multe situații, o persoană cunoscută copilului (părinte, rudă, partener al părintelui, cadru didactic sau îngrijitor) de sex masculin. În cazurile raportate, copiii din intervalul de vârstă 0-6 ani sunt mai vulnerabili, din cauza dependenței, a poziție de autoritate a adultului asupra copilului, ceea ce permite controlul, tăcerea și dificultatea de raportare a abuzului.

În contexte instituționale, profilul agresorului adult se suprapune adesea cu cel al profesionistului aflat într-o poziție de control, unde lipsa supervizării și cultura formalismului favorizează comportamente abuzive sau lipsa de reacție față de acestea. În toate situațiile, violența exercitată de adult are o funcție de menținere a autorității și a controlului, fie asupra comportamentului copilului, fie asupra dinamicii familiale sau instituționale.

6.1 Profilul agresorilor în cazul uciderii violente

Relația agresorului cu copilul în cazul uciderii violente

Analiza profilului agresorului în această formă de violență extremă se bazează exclusiv pe date administrative furnizate de Ministerul Public. În lipsa unor informații dezagregate care să permită conturarea unui portret complet al autorilor (precum vârstă, sex, număr, relația cu victima), caracterizarea

acestora este posibilă doar prin prisma relației de rudenie sau de conviețuire cu victima (pentru care sunt disponibile date), specifică situațiilor de violență intrafamilială.

În perioada **2020-2024**, în cazul celor **631 de copii victime ale uciderii violente** (însumarea datelor din tabelele 4.1.1, 4.1.2 și 4.1.3 din *Anexa 3. Tabele cu date*)**,** aproximativ **1 din 4 cazuri** au avut loc în mediul familial. În cadrul acestor cazuri intrafamiliale, **părinții** apar ca principalii autori ai faptelor cu rezultat letal sau aproape letal, fiind responsabili **în circa 4 din 5 cazuri**. Restul cazurilor de ucidere violentă intrafamiliale sunt atribuite **fraților (aproximativ 1 din 8 cazuri)** și **altor rude apropiate (aproximativ 1 din 10 cazuri).**

Distribuția pe subcategorii a acestei forme de violență arată că, în perioada de referință, au fost înregistrate 68 de cazuri de copii **victime a infracțiunilor de omor sau lovituri cauzatoare de moarte comise în familie**, reprezentând aproximativ 1 din 3 cazuri din totalul de 210 cazuri analizat. În majoritatea situațiilor (respectiv 58 de cazuri reprezentând peste 85% din totalul faptelor comise în familie), autorii sunt părinții, în timp ce aproximativ 1 din 12 incidente este atribuită fraților, iar un raport similar privește alte rude apropiate (câte 5 cazuri în fiecare categorie). Datele relevă că, în medie, într-un an, își pierd viața în mod intenționat, prin acte de violență letală comise de un membru de familie, aproximativ 13 copii.

În ceea ce privește **tentativele de omor**, aproximativ **1 din 6 victime a fost agresată în mediul familial** (23 de cazuri din 133 înregistrate în perioada analizată). În astfel de situații, de regulă, autorii sunt părinții - responsabili în jur de 3 din 4 cazuri - în timp ce aproximativ 1 din 8 victime a fost agresată de frați, proporție similară fiind atribuită altor rude apropiate. În medie, aproximativ 26 de copii devin anual victime ale tentativelor de omor, din care aproximativ 5 în familie, ceea ce indică un grad ridicat de intenționalitate letală și o vulnerabilitate accentuată a copilului în cadrul familiei.

În ceea ce privește uciderile din culpă (288 de copii victime în perioada analizată), aproximativ **1 din 4 situații a avut loc în mediul familial**. În aceste din urma situații, părinții sunt responsabili pentru victimizarea a 4 din 5 copii, în timp ce aproximativ 1 din 12 victime a fost afectată de acțiunile fraților, iar o proporție apropiată implică alte rude apropiate. În medie, aproape 60 de copii își pierd viața anual, din care aproximativ 15 ca urmare a unor forme grave de neglijență în cadrul familiei.

În concluzie, **majoritatea cazurilor de ucidere violentă a copiilor** au loc **în afara familiei,** însă nu sunt disponibile date privind identitatea autorilor. **În contextul intrafamilial însă se poate conchide că agresorul tipic este părintele**, autor al unor fapte de o gravitate extremă, adesea în context de violență în familie.

Profilul agresorilor în raport cu diferențele socio-demografice ale victimelor

Deși datele administrative nu oferă informații directe privind sexul, vârsta sau mediul de rezidență al agresorilor, analiza distribuției pe sexe a victimelor permite identificarea unor diferențe relevante pentru înțelegerea structurii violenței letale și cu potențial letal asupra copilului.

Potrivit acest date, în perioada 2020–2024, **băieții reprezintă aproximativ două treimi dintre copiii** supuși formelor de violență letală sau cu potențial letal, iar fetele aproximativ o treime. Acest dezechilibru devine mai pronunțat în cazul manifestărilor intenționate: aproximativ șapte din zece victime ale omorului și opt din zece victime ale tentativelor de omor sunt băieți. Prin comparație, în situațiile de ucidere din culpă, distribuția pe sexe este mai echilibrată, observându-se doar o ușoară predominanță a victimelor de sex masculin.

Tiparul identificat sugerează că, în cazurile de omor intenționat, agresorii vizează mai frecvent victime masculine. Această tendință poate fi explicată, cel puțin parțial, prin modele culturale de socializare care asociază băieții cu comportamente percepute ca provocatoare, riscante sau cu o expunere mai mare la violență fizică. Literatura de specialitate[230] privind omorurile intra- și extra-familiale indică, de asemenea, o predominanță masculină atât în rândul victimelor, cât și în rândul agresorilor, chiar dacă

230 https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/PUBLICATII/analiza_crim_2018.pdf; UNODC, Global Study On Homicide, 2023

datele administrative disponibile nu permit validarea directă a acestor constatări pentru categoria autorilor.

În schimb, în situațiile de ucidere din culpă, diferențele între sexe sunt considerabil mai reduse, ceea ce sugerează că astfel de fapte se leagă mai curând de forme de violență neintenționată – asociate cu neglijență parentală, accidente domestice sau conduite imprudente – unde genul victimei nu pare a fi un determinant relevant.

Totodată, datele administrative nu permit o analiză diferențiată după grupa de vârstă a victimelor sau mediul de rezidență (urban/rural), limitând posibilitatea formulării unor concluzii robuste privind distribuția socio-demografică a agresorilor.

Zone de risc ridicat

Analiza datelor administrative furnizate de **Ministerul Public** pentru perioada 2020-2024 conturează un profil parțial al riscului letal asupra copiilor, în care majoritatea cazurilor de ucidere violentă se produc **în afara familiei**, unde identitatea autorilor nu este tratată în datele statistice. Totuși, **mediul familial** este identificat ca zonă critică constantă de vulnerabilitate.

Un anumit tipar al uciderii violente a unui copil

Profilul agresorului în cazurile de ucidere violentă a minorilor în România rămâne dificil de conturat în absența informațiilor privind **autorii extra-familiali, care sunt majoritari**. Totuși, analiza subsetului intrafamilial relevă o responsabilitate ridicată a părinților, în timp ce distribuția pe sexe indică o vulnerabilitate mai ridicată a băieților, în special în cazurile de violență intenționată.

Deși datele administrative nu furnizează informații directe privind sexul agresorilor, analiza distribuției pe gen a victimelor permite conturarea unor diferențe indirecte de gen în structura actelor de violență letală.

În intervalul 2020-2024, în rândul copiilor supuși formelor de violență letală sau cu potențial letal, băieții reprezintă aproximativ două treimi dintre victime, iar fetele aproximativ o treime. Diferența se accentuează în cazul manifestărilor intenționate, unde aproximativ 7 din 10 victime ale omorului și 8 din 10 victime ale tentativelor de omor sunt băieți. Prin contrast, în situațiile de ucidere din culpă, distribuția pe sexe este mai echilibrată, observându-se doar o ușoară predominanță a victimelor de sex masculin.

Acest tipar susține ipoteza conform căreia, în cazurile de omor intenționat, agresorii tind să vizeze mai frecvent victime masculine, situație posibil explicabilă prin modele culturale de socializare care asociază băieții cu comportamente provocatoare, riscante sau cu expunerea la violență fizică. Literatura națională și internațională privind omorurile intrafamiliale și extra-familiale confirmă o predominanță masculină atât în rândul victimelor cât și în rândul agresorilor.

În schimb, în cazurile de ucidere din culpă, diferențele între sexe se reduc, ceea ce indică o violență neintenționată, asociată uneori cu neglijența parentală, accidentele domestice sau conduite imprudente, unde genul victimei nu reprezintă un factor determinant.

Prin urmare, chiar dacă nu sunt disponibile date empirice directe despre sexul agresorilor, structura victimologică și tipologia infracțiunilor sugerează că actele intenționate de ucidere a copiilor sunt comise mai frecvent de agresori de sex masculin, în timp ce uciderile din culpă implică o distribuție de gen mai echilibrată între autori.

6.2 Profilul agresorilor în cazul violenței fizice asupra copilului

Relația agresorului cu copilul în cazul violenței fizice

Analiza integrată a datelor cantitative și calitative arată că agresorii copiilor sunt predominant persoane cunoscute, fie din mediul școlar și social apropiat, fie din sfera familială. Cercul de proximitate al copilului devine astfel spațiul principal de manifestare a violenței fizice, indiferent de gradul de gravitate al acesteia.

Datele arată că violența fizică asupra copiilor are preponderent un caracter individual, fiind exercitată, în majoritatea cazurilor, de o singură persoană. Astfel, 3 din 4 incidente (77%) de violență fizică din ultimele 12 luni au fost comise de un agresor individual. Doar 10% dintre cazuri au avut ca autori agresori organizați în grup, în timp ce aproximativ 8% au implicat agresori multipli.

Distribuția pe gen indică o dominantă masculină a agresorilor unici în cazurile de violență fizică. În perioada de referință, 1 din 2 incidente de violență fizică (59%) a avut ca agresor un bărbat, 1 din 3 a fost comis de o femeie, iar în 7% dintre cazuri genul agresorului nu a fost identificat.

Violența fizică asupra copiilor are un caracter predominant relațional, fiind comisă în principal de persoane din mediul lor imediat - colegi, prieteni sau membri ai familiei. Aproximativ 2 din 3 copii (63%) care au experimentat violență fizică în ultimele 12 luni a fost agresat de un coleg, prieten sau alt copil de vârstă apropiată, iar 1 din 3 copii (38%) a fost agresat de un membru al familiei – părinte, frate/soră. Într-un număr mai redus de cazuri, aproximativ 1 din 20 de copii (5%) a fost agresat de un profesor sau alt membru al personalului școlar.

Examinând profilul agresorului **în detaliu, pe diferitele subcategorii ale violenței fizice**, se constată că aproximativ 2 din 3 cazuri de agresiune fizică gravă (64%), 4 din 5 cazuri de agresiune fizică minoră (81%) și 1 din 2 cazuri de izolare (53%) au fost comise de un agresor individual. Agresorii multipli sau cei organizați în grup sunt prezenți în 16% dintre cazurile de agresiune gravă și în 6%, respectiv 9% dintre cazurile de agresiune fizică minoră. În ceea ce privește izolarea, agresorii multipli sunt implicați în 26% dintre incidente, urmați de agresorii necunoscuți (16%) și de grupurile organizate (5%).

Datele arată că **agresiune fizică gravă asupra copiilor este predominant relațională, fiind exercitată în principal de persoane din mediul apropiat al victimei**. 1 din 2 incidente (54%, 14 cazuri) implică agresori din rândul colegilor, prietenilor sau copiilor de vârstă apropiată, iar aproape 1 din 2 incidente (47%) au avut loc în familie, având ca autori părinții (24%, 6 cazuri) sau frații și surorile (23%, 6 cazuri). Proporțiile mai reduse]n cazul altor persoane cunoscute (12%, 3 cazuri) și profesori sau personal școlar (6%, 2 cazuri) confirmă faptul că agresiunea fizică gravă se manifestă cel mai frecvent în cadrul relațiilor apropiate, unde copilul are un contact direct și constant cu agresorul.

Aceeași tendință se menține și în cazul **agresiunii fizice minore**, unde agresorii din rândul covârstnicilor sunt dominanți, fiind responsabili pentru victimizarea a 64% dintre copii. Alți copii sunt agresați de persoane din mediul familial – părinți (21%), frați sau surori (10%) și alți membrii ai familiei (4%), precum și de profesori sau alt personal școlar (4%).

În cazurile de **izolare (27 de cazuri)**, agresorii se distribuie relativ echilibrat între mediul școlar, cel familial și comunitar. Astfel, 1 din 3 incidente (39%) s-au produs în școală, 1 din 5 (20%) au avut loc acasă, 1 din 5 (21%) în spații comunitare închise, iar 1 din 10 (11%) în spații comunitare deschise. Acestea au implicat colegi (36% sau 10 cazuri) și profesori (16% sau 4 cazuri), iar aproximativ 4 din 10 incidente (42% sau 12 cazuri) au avut loc în familie, unde agresorii au fost părinți biologici, partenerul unuia dintre părinți, asistenți maternali sau altă persoană la care copilul era în plasament. Această distribuție arată că izolarea copilului poate apărea atât ca formă de excludere socială în școală sau comunitate, între egali, cât și ca formă de control sau sancțiune din partea adulților în mediul familial sau educațional.

Datele calitative conturează **profiluri diferite ale agresorilor**, determinate de contextul social al copilului. În cazul copiilor cu CES, agresorii sunt în principal colegi din școlile speciale, implicați în conflicte directe. Copiii din grupuri marginalizate, descriu situații de violență fizică în care agresorii sunt adesea părinți, rude apropiate sau adolescenți din mediul școlar. Experiențe similare sunt descrise și de copiii din servicii rezidențiale care relatează situații de violență în familie anterioare instituționalizării, precum și experiențe curente de violență din partea colegilor de școală, a celorlați copii din serviciile rezidențiale, dar și pedepse din partea personalului. În comunitățile de etnie romă, părinții și frații mai mari sunt menționați ca principali agresori, iar alți copii sau adolescenți organizați în găști participă la conflicte colective, folosind violența ca formă de intimidare sau spectacol. Copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate descriu agresiuni mai ales din partea colegilor mai mari sau dominanți. În cazul fetelor, violența fizică apare în special între colegele de aceeași vârstă, pe fondul competiției relaționale. În centrele de detenție pentru executarea măsurilor educative pentru minorii care au comis infracțiuni, agresorii sunt colegii de detenție, care folosesc violența pentru impunerea statutului.

Datele administrative ale Ministerului Public (2020–2024) disponibile doar pentru agresiunea gravă confirmă existenta a **două tipare dominante ale agresorului** identificate și în datele cantitative și calitative. Majoritatea agresorilor provin din afara familiei, ceea ce susține prevalența violenței între egali, dar aproape 23% dintre cazuri se produc în mediul familial, unde aproape în 9 din 10 cazuri agresorii sunt părinții.

Aspecte de gen

Datele cantitative referitoare la incidentele de violență fizică petrecute de-a lungul vieții sugerează că **agresorii manifestă o orientare predominantă spre victime de sex masculin** în cazurile de violență fizică. Peste 18% dintre băieți și aproape 14% dintre fete au fost vizați de agresori în cazuri de violență fizică. Băieții sunt mai frecvent implicați în conflicte fizice, atât grave, cât și minore, adesea în contexte de interacțiune între egali. În cazul fetelor, violența fizică este raportată mai rar și tinde să se manifeste sub forme mai puțin severe sau sporadice. În ceea ce privește izolarea, distribuția este similară pentru fete și băieți, ceea ce sugerează că această formă de constrângere sau control nu variază semnificativ în funcție de gen. Aceste concluzii sunt confirmate și de datele statistice centralizate de ANPDCA cu privire la abuzul fizic, în care băieții apar mai frecvent ca victime decât fetele. (Tabel 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3 din *Anexa 3. Tabele cu date*).

Datele arată o **prevalență constantă a agresorilor de sex masculin** în toate formele de violență fizică: aproximativ 2 din 3 cazuri de agresiune fizică gravă (63%), 3 din 5 cazuri de izolare (60%) și 1 din 2 cazuri de agresiune fizică minoră (58%) au fost comise de persoane de gen masculin.

Agresoarele de sex feminin (agresor unic) sunt implicate în 1 din 4 incidente de agresiune fizică gravă (25%), 1 din 3 cazuri de agresiune fizică minoră (35%) și 2 din 5 cazuri de izolare (40%), ceea ce indică o implicare mai mare a femeilor în formele de abuz asociate controlului și constrângerii relaționale.

Aspecte privind vârsta

Datele cantitative evidențiază că, în cazul tuturor formelor de violență fizică, **3 din 4 agresori unici sunt minori.** Defalcat pe subcategorii, în agresiunea fizică gravă și cea minoră, în aproximativ trei sferturi dintre incidente agresori sunt copii sub 18 ani. În schimb, în situațiile de izolare, proporția agresorilor se împarte în mod egal între minori și adulți.

Per ansamblu, **doar un sfert (25%) dintre agresorii unici sunt adulți**, aceștia reprezentând 1 din 5 agresori în cazul agresiunii fizice grave, respectiv 1 din 4 în cazul agresiunii fizice minore. Această distribuție pare să evidențieze că, deși violența între egali rămâne predominantă, adulții continuă să joace un rol semnificativ, mai ales în formele disciplinare și coercitive, adesea justificate social ca măsuri de corecție.

Structura de vârstă a agresorilor este strâns asociată cu nivelul de vulnerabilitate al victimelor, riscul de victimizare crescând odată cu vârsta copilului și atingând un vârf în rândul preadolescenților și adolescenților. Astfel, la nivelul experiențelor de-a lungul vieții, copiii de 10–13 și 14-17 ani raportează

cele mai multe cazuri de violență fizică gravă (3,8% fiecare categorie), de violență fizică minoră (18,8% respectiv 17,6%) și de izolare (aproape 2,4%, respectiv 4,4%), ceea ce confirmă vulnerabilitatea crescută a acestor grupe de vârstă.

Datele administrative centralizate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție pentru 2020–2024 (Tabel 4.1.4 din *Anexa 3. Tabele cu date*) **confirmă această tendință, arătând că riscul de abuz fizic crește odată cu vârsta**, cele mai afectate fiind grupele 10–13 ani și 14–17 ani.

În ansamblu, datele sugerează că, în cazurile de agresiune fizică, atât gravă cât și minoră, există o **corespondență parțială între profilul agresorului și cel al victimei**: ambele sunt, în majoritate, copii aflați în relații de proximitate, precum colegi, prieteni, copii de aceeași vârstă sau frați. În schimb, izolarea reflectă o formă mixtă de abuz, generată atât de egali, cât și de adulți, în contexte relaționale și de control. În cazul agresorilor adulți, aceștia sunt cel mai adesea membri de familie și într-o măsură mai mică profesori sau alt personal școlar, iar violența exercitată de aceștia are un caracter punitiv și normativ, derivat din modele tradiționale de disciplină.

Aspecte privind mediul urban și rural

Deși ancheta cantitativă nu oferă date directe despre proveniența agresorilor, informațiile privind mediul de proveniență al victimelor evidențiază diferențe de context în manifestarea violenței.

Analiza comparativă arată că, atât la nivelul experiențelor trăite de-a lungul vieții, cât și în ultimele 12 luni, **copiii din mediul rural au fost mai expuși formelor de violență fizică**, grave sau minore, decât cei din mediul urban. În schimb, **izolarea este raportată mai frecvent de copiii din mediul urban**.

Datele statistice centralizate de ANPDCA cu privire la abuzul fizic ilustrează o situație similară – copiii din mediul rural apar mai frecvent ca victime decât cei din mediul urban.

Prevalența pe medii a victimelor indică implicit mediile de proveniență ale agresorilor, fapt susținut de datele calitative care arată că în mediul rural se semnalează mai des forme de violență fizică decât în mediul urban (reprezentant instituție locală).

Zone de risc ridicat

Cele trei surse de date (cantitative, calitative și administrative) converg spre identificarea a **trei zone de risc** care includ mediile sociale ale copilului, precum familia și școala, dar și mediile rezidențiale instituționalizate, unde raporturile de autoritate și dependență pot genera comportamente abuzive:

Școala este un context frecvent al violenței între egali, adesea tratată superficial sau minimalizată. Deși interzisă de lege, datele indică utilizarea pedepsei corporale de către profesori sau alt personal școlar, identificați ca autori de 4% dintre copiii victime ale agresiunii fizice minore în ultimele 12 luni.

Familia rămâne un cadru constant de manifestare a violenței fizice exercitată de părinți, frați sau alte rude. Și în familie, pedeapsa corporală rămâne frecvent utilizată ca metodă de disciplinare, părinții fiind indicați ca autori de 21% dintre copiii victime ale agresiunii fizice minore în ultimele 12 luni,

Serviciile rezidențiale de protecție a copilului și centrele de detenție, necesită o atenție sporită din perspectiva vulnerabilității ridicate a copiilor pe care îi au în grijă, care, în mare parte, au experimentat diverse forme de violența înainte de instituționalizare sau primire a măsurii educative privative de libertate, și care reprezintă factori de risc atât pentru victimizare, cât și pentru perpetuarea violenței. Datele calitative arată situații în care copii sau adolescenți, în general mai mari, sunt autori ai agresiunilor fizice, dar și situații în care personalul serviciilor rezidențiale de protecție a copilului aplică pedepse corporale ca modalitate de disciplinare sau corecție. În unele cazuri, copiii simt neîncredere că raportarea poate aduce o rezolvare a situațiilor, o protecție reală în fața agresiunilor. Datele cantitative arată și cazuri izolate în care persoane care se ocupau de creșterea și îngrijirea copilului în baza unei măsuri de protecție specială sunt indicate ca agresori.

Tipar specific al agresorului pentru violența fizică

Rezultatele cercetării converg către o imagine coerentă: **cei mai frecvenți agresori** sunt persoanele aflate în proximitatea copilului – colegi, prieteni, frați, părinți, iar spațiile de viață ale copilului (familia și școala) sunt simultan spații de dezvoltare și de risc.

Agresorul tipic în cazurile de violență fizică este, în formele de agresiune gravă și minoră, un copil de sex masculin care acționează împotriva egalilor în contexte cotidiene de interacțiune, iar în cazurile de izolare, o persoană din cercul apropiat al copilului - cel mai adesea părinte, coleg sau cadru didactic - care exercită control și restricționează contactele sociale ale acestuia. Deși interzisă legal, pedeapsa corporală continuă să fie prezentă atât în mediul școlar, cât și în familie, aspect susținut de datele cantitative care indică, alături de egali și părinți, profesori sau alte cadre didactice ca autori ai agresiunii fizice minore. În completare, datele calitative evidențiază prezența pedepsei corporale în relatările copiilor din serviciile rezidențiale de protecție, sugerând persistența utilizării forței fizice ca metodă de disciplinare și în acest context instituțional.

6.3 Profilul agresorilor în cazul violenței sexuale asupra copilului

Relația agresorului cu copilul în cazul violenței sexuale în persoană

Analiza detaliată a subcategoriilor de violență sexuală în persoană arată că, în ultimele 12 luni, aproximativ 1 din 3 incidente de violență sexuală fără contact (31%, 4 cazuri), 1 din 8 incidente de agresiune sexuală (13%, 1 caz) au fost comise de **un agresor unic**.

În cazul **violenței sexuale fără contact**, 15% dintre incidente (2 cazuri) au implicat **agresori multipli**, iar în 23% (3 cazuri) agresorii au **acționat în grup**. De asemenea, în aproximativ 1 din 3 incidente (31%, 4 cazuri), autorii au fost **persoane necunoscute**, ceea ce evidențiază un risc persistent de abuz provenit din afara cercului de relații apropiate pentru această sub-formă de violență. În schimb, **în majoritatea cazurilor de agresiune sexuală** (87%, 7 cazuri), **victimele nu au dorit să indice numărul agresorilor**.

Respondenții incluși în eșantionul cercetării **nu au identificat violul** ca formă de violență sexuală experimentată în ultimele 12 luni.

Datele cantitative privind **profilul agresorului în cazurile de agresiune sexuală** din ultimele 12 luni arată că **majoritatea abuzurilor se produc în contexte de proximitate**, între copii și persoane din mediul lor apropiat. Aproximativ 1 din 2 copii (4 cazuri) au fost agresați sexual de colegi, prieteni sau alți copii de vârstă similară, 1 din 5 (2 cazuri) de părinți, 1 din 5 (2 cazuri) de foști parteneri, iar 1 din 7 (1 caz) de persoane necunoscute. De asemenea, 1 copil a indicat ca agresor sexual o persoană care se ocupă de creșterea și îngrijirea lui în baza unei măsuri de protecție specială.

Contextele de proximitate se regăsesc și în cazul **violenței sexuale fără contact în persoană**, unde aproximativ 2 din 3 copii (9 cazuri) au menționat ca agresori colegi, prieteni sau copii de vârstă apropiată 1 din 3 copii (5 cazuri) – frați, 1 din 10 (1 caz) – parteneri actuali, 1 din 10 (1 caz) - foști parteneri, în timp ce 1 din 3 copii (5 cazuri) au preferat să nu răspundă.

Datele calitative obținute prin interviuri și discuții de grup relevă **variații importante în funcție de statutul social, mediul de proveniență și condițiile de viață ale copiilor**: **copiii din medii marginalizate** percep agresorii ca fiind predominant persoane necunoscute din spațiul public, asociind riscul de abuz cu mediul exterior familiei; **fetele de etnie romă** menționează frecvent colegii de școală sau băieții din comunitate drept autori ai violențelor sexuale; unele **adolescente** participante la cercetare au indicat cadre didactice printre agresori, aspect ce evidențiază vulnerabilitatea copiilor în contexte instituționale; **copiii aflați în detenție** au raportat că agresorii sexuali sunt, în principal, **colegii**, ceea ce reflectă dinamica specifică mediului închis; copiii din servicii rezidențiale au menționat cazuri de atingeri nepotrivite din partea personalului care au fost raportate iar personalul îndepărtat.

Potrivit specialiștilor intervievați, **majoritatea agresorilor sunt persoane cunoscute copilului**, precum membri ai familiei, rude apropiate, vecini sau prieteni de familie. În anumite comunități tradiționale, agresorii pot fi parteneri de căsătorie impuși (copii sau adulți), fenomen asociat "căsătoriilor timpurii" și sarcinilor la vârste fragede, care pot ascunde forme de contact sexual forțat sau obținut printr-un consimțământ viciat.

Datele calitative se coroborează cu datele administrative ale Ministerului Public care indică pentru perioada 2020–2024, că în **2 din 5 cazuri de violență sexuală** pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a autorului, **agresorul este părinte, frate, soră, altă rudă până la gradul IV sau partener**.

În ceea ce privește **faptele de viol** asupra unui copil, aproximativ **68% sunt comise în familie.** Dintre acestea, **părinții** reprezintă aproape **jumătate dintre autori**, în timp ce aproximativ **1 din 3 agresori** sunt **parteneri**, autori în special ai infracțiunilor de act sexual cu un minor (Tabel 8).

În cazul **agresiunii sexuale**, **membrii familiei** sunt implicați într-o proporție mai redusă (aproximativ **16% dintre cazuri**). Dintre copiii victime ale agresiunii sexuale comise în familie: **peste jumătate** au fost agresați de **părinți**, **o treime** de **alte rude** până la gradul IV inclusiv iar aproape **6%** de **frați sau surori** (Tabel 9).

Dimensiunea **intrafamilială a violenței sexuale fără contact în persoană** este relativ redusă, fiind raportată de **mai puțin de 4% dintre copii**. În aceste cazuri, autorii sunt cel mai frecvent părinții (în cazul a peste jumătate dintre copii), urmați de alte rude până la gradul IV (pentru 1 din 5 copii), concubinii (pentru aproape 1 din 5 copii) și, într-o proporție mai mică, frații.

Aspecte de gen

Deși prevalența violenței sexuale în persoană raportată de fete și băieți este relativ apropiată, analiza datelor cantitative și administrative relevă că, indiferent de genul victimelor, **agresorii unici sunt, în majoritatea covârșitoare a situațiilor, de sex masculin,** aspect care rămâne constant pe toate formele de violență sexuală analizate.

Astfel, potrivit rezultatelor anchetei, 75% dintre incidentele de violență sexuală fără contact raportate în ultimele 12 luni au avut ca agresori unic persoane de sex masculin, iar 25% persoane de sex feminin. Numărul de incidente de violență sexuală fără contact, cu agresor unic (13) și de agresiune sexuală (1) despre care s-au oferit detalii, nu permit o analiză detaliată pe subcategorii.

Datele administrative oferite de Ministerul Public (Tabel 10) pentru perioada 2020-2024, arată că **autorii faptelor de agresiune sexuală au vizat în special fete** (în 9 din 10 cazuri), ceea ce sugerează o orientare predominantă a agresorilor de sex masculin către victime de sex feminin. În cazul **violenței sexuale fără contact**, se menține aceeași orientare - 8 din 10 dintre victime sunt fete, băieții fiind afectați în aproape 1 din 5 dintre cazuri, mai ales prin forme non-contact sau online.

Aspecte privind vârsta

Analiza diferențelor între grupe de vârstă indică faptul că **vârsta copilului influențează semnificativ profilul și comportamentul agresorului**. Datele cantitative privind incidentele de violență sexuală suferite de-a lungul vieții arată că **agresorii vizează în principal adolescenții de 14-17 ani**, această categorie prezentând **cea mai ridicată prevalență a violenței sexuale** (12,0% dintre copii). Urmează copiii cu vârsta între 10 și 13 ani (2,4% sau 13 cazuri), ceea ce confirmă faptul că **adolescența este perioada în care riscul de a deveni țintă pentru agresori crește semnificativ**.

Pe măsură ce crește vârsta victimei, **agresorii tind să adopte forme diferite de violență sexuală**. În cazul **agresiunii sexuale propriu-zise, agresorii vizează cu precădere adolescenții** de 14–17 ani (1,6% sau 7 cazuri) și pre-adolescenții de 10–13 ani (1,3%).

În ceea ce privește **violența sexuală fără contact în persoană, agresorii se orientează în principal către adolescenții** de 14–17 ani (6,6% sau 29 de cazuri) și, într-o măsură mai mică, către copiii de 10–13 ani (2,2% sau 12 cazuri).

Datele administrative din perioada 2020–2024, centralizate de ANPDCA, confirmă aceste tendințe: **adolescenții (14–17 ani) reprezintă aproape 2 din 3 victime**, urmați de **preadolescenți, 10–13 ani (aproape 1 din 3)** și de **copiii între 7–9 ani (7%)**. Totuși, abuzurile nu sunt absente nici la vârste mai mici - **4,5% dintre cazuri implică copii de 1–6 ani**, iar **cazurile sub un an (0,22%)**, deși rare, atestă **capacitatea agresorilor adulți de a exploata vulnerabilitatea extremă**.

În ceea ce privește **vârsta agresorilor unici**, datele cantitative referitoare la incidentele petrecute în ultimele 12 luni relevă un aspect distinctiv: **mai mult de jumătate** dintre incidentele de violență sexuală, în ansamblu**, sunt comise de minori,** iar aproape o treime de către adulți, restul cazurilor nefiind clar atribuite din cauza lipsei de date complete.

De asemenea, în toate cazurile de **violență sexuală fără contact în persoană (13 cazuri raportate)** și **agresiune sexuală (8 cazuri raportate)**, **autorii unici au fost minori**. Această constatare, care trebuie privită cu prudență, subliniază faptul că **o proporție semnificativă a agresorilor sexuali sunt ei înșiși adolescenți**, care reproduc tipare de comportament abuziv, adesea în lipsa conștientizării gravității faptelor sau a repercusiunilor legale.

Aspecte privind mediul urban și rural

Deși ancheta cantitativă nu furnizează informații directe despre mediul de proveniență al agresorilor, distribuția victimelor oferă indicii relevante privind contextul în care aceștia acționează.

Rezultatele anchetei arată că **autorii faptelor de violență sexuală vizează sensibil mai mult copii din mediul urban** (3,9%), unde prevalența este oarecum [mai ridicată], comparativ cu mediul rural (3,2%).

În cazul subcategoriilor asociate violenței sexuale datele din ancheta cantitativă nu permit detalierea profilului agresorului pe medii de proveniență.

Totuși, **datele administrative provenind de la ANDPCA arată că peste 60% dintre abuzurile sexuale se petrec în mediul rural.** Se evidențiază o discrepanță între rezultatele studiului de prevalență și realitatea documentată de instituțiile de protecție a copilului. Această diferență poate fi explicată prin **sub-raportarea mai accentuată în mediul rural**, determinată de **factori precum stigmatul social, lipsa accesului la servicii specializate și dependența economică de agresor**.

Zone de risc ridicat

Datele analizate conturează un tipar complex al violenței sexuale asupra copiilor, dominat de relații de proximitate și dependență între victimă și agresor. Mediul familial rămâne un context relevant de risc, dar și mediul școlar și interacțiunile între egali, unde mulți agresori sunt la rândul lor minori.

Deși în studiul de prevalență incidența pare mai ridicată în urban, datele administrative indică o concentrare semnificativă a cazurilor în rural, unde tradițiile și raporturile de autoritate pot facilita abuzul. Adolescenții între 1 și 17 ani reprezintă categoria cea mai vulnerabilă, iar profilul agresorului este predominant masculin.

Tiparul agresorului în cazurile de violență sexuală

Agresorul tipic este **o persoană aflată în proximitatea copilului**, care exploatează raporturile de încredere sau autoritate, iar riscul crește în medii unde controlul social este slab, normele culturale sunt permisive, iar victimele nu dispun de mecanisme de protecție eficiente.

Agresorii tipici sunt **de sex masculin**, majoritar minori dar și adulți, care acționează în contexte familiale, educaționale ori comunitare apropiate copilului. În multe situații, aceștia sunt **persoane cunoscute** - părinți, rude, parteneri, colegi de școală, prieteni sau vecini - care dispun de **autoritate și control asupra copilului**. În comunitățile tradiționale, acest tipar se poate manifesta sub forma **relațiilor de parteneriat forțat sau a căsătoriilor timpurii**, în care consimțământul real al copilului este absent.

6.4 Profilul agresorilor în cazul violenței psihologice în persoană

Relația agresorului cu copilul în cazul violenței psihologice

Datele cantitative arată că **violența psihologică sub forma terorizării și sub cea a hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană** este exercitată, în principal, de persoane cunoscute copilului, confirmând caracterul relațional și de proximitate al acestor abuzuri. Totuși, în cazul terorizării, numărul redus de respondenți (15) impune prudență în interpretarea rezultatelor.

Per ansamblu, analiza datelor cantitative evidențiază faptul că, în ultimele 12 luni, aproximativ jumătate dintre incidentele cu copii victime ale violenței psihologice, au avut un **agresor unic**. În 15% dintre cazuri agresorii au acționat în grup organizat iar în 13% dintre cazuri au existat agresori multipli, iar 11% dintre copii nu pot identifica numărul agresorilor.

Distribuția cantitativă indică faptul că violența psihologică are preponderent o natură personală și relațională, fiind mai puțin legată de formele colective de agresiune. Violența psihologică este cel mai adesea un act individual, comis de o singură persoană aflată în proximitatea victimei. În 4 din 5 cazuri de terorizare (12 incidente) și în 1 din 2 cazuri de hărțuire (45 de incidente), agresorul a acționat singur. Situațiile cu agresori multipli sau grupuri organizate sunt rare în cazul terorizării, dar apar mai frecvent în hărțuire, unde aproximativ 1 din 5 incidente implică mai multe persoane (agresori multipli sau constituiți în grup).

În cazurile de **hărțuire, disprețuire și umilire în persoană**, 9 din 10 victime indică drept agresori colegi, prieteni sau copii de vârstă apropiată, ceea ce confirmă caracterul de violență între egali, tipic mediului școlar.

În cazul **terorizării**, distribuția agresorilor este mai variată. Deși 1 din 3 copii (6 cazuri) au fost agresați de colegi sau prieteni, puțin peste 1 din 2 copii (9 cazuri) au indicat ca autori adulți cu rol de autoritate din mediul de îngrijire familială - părinți biologici, adoptivi sau vitregi, rude apropiate, în timp ce sub 1 din 4 copii (4 cazuri) au indicat ca autori adulți cu rol de autoritate din mediul de îngrijire profesională - persoane care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului în baza unei măsuri de protecție specială. Acest tipar sugerează o formă de violență coercitivă, asociată disciplinării și controlului familial. Totodată, aproximativ 1 din 3 copii (6 cazuri) au menționat agresori necunoscuți, identificabili sau neidentificabili, ceea ce indică existența unor forme de intimidare repetată provenite din afara mediului familial și școlar, posibile în contexte comunitare sau instituționale.

Profilul agresorului în cazurile de **expunere a copiilor la violență domestică** este definit de apartenența la mediul familial apropiat și de repetitivitatea comportamentului abuziv. Agresorul este cel mai adesea **părintele, partenerul acestuia sau fratele/sora copilului**, ceea ce evidențiază caracterul intrafamilial și constant al fenomenului. Datele calitative arată că, în multe situații, consumul de alcool acționează ca factor declanșator, amplificând conflictele și transformând locuința într-un mediu tensionat și impredictibil.

Expunerea copiilor la violență comunitară nu implică o relație directă între copil și agresor, așa cum se întâmplă în cazul violenței domestice. În majoritatea situațiilor, **copilul este martor** la acte de agresiune între persoane din comunitate, vecini, tineri sau adulți necunoscuți. Agresorii apar, așadar, ca **actori externi mediului familial**, provenind din grupuri de tineri, din comunități cu nivel crescut de conflict sau din contexte afectate de consum de alcool și droguri. În unele cazuri, violența este exercitată chiar de **membri ai familiei extinse** (vecini, rude), ceea ce diluează granița dintre violența domestică și cea comunitară.

Aspecte de gen

Datele cantitative arată că, în cazul **violenței psihologice** împotriva copilului, **2 din 3 agresori sunt de sex masculin**, însă distribuția variază în funcție de tipul specific de abuz. În situațiile de **terorizare**, 3 din 4 agresori sunt de sex masculin, iar 1 din 4 de sex feminin. În cazul **hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană**, proporțiile rămân similare - 2 din 3 agresori sunt de sex masculin, iar 1 din 3 de sex feminin -, ceea ce indică o predominanță a comportamentelor de intimidare și umilire în rândul agresorilor de gen masculin.

Datele cantitative referitoare la **expunerea copiilor la violența domestică** sugerează că profilul agresorului nu variază semnificativ în funcție de sexul copilului, prevalența expunerii fiind similară pentru băieți și fete. În schimb, atât datele cantitative cât și cele calitative conturează un tipar clar al **agresorului, predominant masculin, corespunzător figurii paterne sau partenerului mamei, perceput ca sursa principală a violenței domestice**. În aceste contexte, rolurile de gen influențează dinamica violenței: tatăl sau bărbatul din gospodărie este cel care exercită agresiunea, în timp ce femeia și copiii se află într-o poziție de subordonare sau teamă. Băieții descriu frecvent tentative de a interveni pentru a opri agresiunile, în timp ce fetele relatează reacții de retragere și suferință emoțională, ceea ce consolidează imaginea agresorului dominant, autoritar și abuziv, specific contextelor culturale tradiționale.

Analiza datelor referitoare la **expunerea copiilor la violența comunitară** evidențiază un **profil al agresorului predominant masculin**, influențat de **modelele tradiționale de masculinitate** și de **presiunile exercitate de grupul de egali**. Deși diferențele între băieți și fete rezultate din chestionarul aplicat sunt reduse, din datele calitative reiese că băieții apar mai frecvent în contexte violente, fie ca autori direcți, fie ca participanți la confruntări generate de nevoia de afirmare, loialitate sau statut în grup. Comportamentul agresiv este adesea legitimat social, fiind perceput ca o dovadă de curaj sau putere. În contrast, fetele se poziționează mai des ca observatori sau victime colaterale, exprimând frica, evitarea și retragerea din spațiile percepute ca periculoase, ceea ce reflectă o diferență de rol social în raport cu violența comunitară.

Aspecte privind vârsta

Datele cantitative evidențiază că majoritatea covârșitoare a agresorilor (9 din 10 cazuri) implicați în violența psihologică sub forma hărțuirii și terorizării în persoană sunt minori. Analiza pe tipuri de violență psihologică arată că în **cazurile de hărțuire, disprețuire și umilire directă**, **agresorii sunt aproape exclusiv copii**, iar în **cazurile de terorizare aproximativ 2 din 3 agresori** sunt **minori**, ceea ce evidențiază caracterul predominant relațional și de vârstă apropiată al acestor forme de abuz.

Coroborarea datelor referitoare la agresori cu cele referitoare la victimele violenței psihologice sub forma hărțuirii și terorizării în persoană arată o suprapunere semnificativă între vârsta agresorilor și cea a victimelor. Această concordanță indică faptul că violența psihologică se manifestă preponderent între egali, în contexte cotidiene de interacțiune. Aproximativ 1 din 4 copiii cu vârsta cuprinsă între de 14-17 ani și 1 din 5 copii de 10-13 ani au declarat că au suferit cel puțin o formă de abuz psihologic, de-a lungul vieții. Terorizarea afectează în special copii de 14-17 ani, în timp ce hărțuirea în persoană are cea mai mare incidență la 10-13 ani (12%).

Datele referitoare la vârsta **copiilor expuși la violență domestică** evidențiază un tipar comportamental al agresorului care devine mai pronunțat pe măsură ce copilul crește. Violența este raportată cel mai frecvent în familiile cu copii de 10–17 ani. Aceste diferențe sugerează că agresorul manifestă un comportament mai deschis și repetitiv în prezența copiilor mai mari. Relatările adolescenților descriu conflicte frecvente între părinți și episoade severe de violență.

Riscul de **expunere la violență comunitară** crește semnificativ odată cu vârsta copilului, fiind de peste trei ori mai mare la categoria 10-17 ani comparativ cu cei sub 10 ani. Această creștere reflectă expunerea mai frecventă a copiilor mai mari la spații publice și grupuri de egali, unde supravegherea adulților este redusă. În aceste contexte, **agresorii acționează preponderent în locuri frecventate de tineri**

– precum școlile, cartierele periferice sau zonele de socializare –, unde tensiunile pot escalada rapid în conflicte deschise, uneori implicând folosirea armelor.

Aspecte privind mediul urban și rural

Întrucât majoritatea agresorilor implicați în **violența psihologică sub forma hărțuirii și terorizării în persoană** sunt colegi, prieteni sau copii de vârstă apropiată (88%, respectiv 33%), se poate deduce că **proveniența agresorilor urmează aceeași distribuție ca și cea a victimelor** – adică un profil relativ echilibrat între urban și rural. Terorizarea apare în proporții identice în urban și rural (3,9% de-a lungul vieții), însă formele de hărțuire, disprețuire și umilire în persoană sunt mai frecvente în urban (8,7% versus 7,5% în rural), ceea ce sugerează o manifestare mai intensă a intimidării repetate în mediul școlar urban.

Datele evidențiază diferențe moderate în profilul agresorului în cazurile de **expunere la violență domestică** în funcție de mediul de rezidență a victimelor. Copiii din mediul rural sunt ușor mai expuși violenței domestice decât cei din urban. Potrivit datelor calitative, în **mediul rural**, agresorul este mai frecvent asociat cu sărăcia, consumul de alcool și lipsa accesului la servicii de sprijin, factori care contribuie la menținerea unui climat familial instabil și conflictual. Atât în mediul urban cât și în mediul rural, **toleranța comunitară față de violență și intervențiile instituționale insuficiente** permit perpetuarea comportamentelor agresive și transformă violența domestică într-un fenomen repetitiv.

În cazul **expunerii copiilor la violența comunitară** prevalența de-a lungul vieții este ușor mai ridicată în mediul urban (2,5%) față de mediul rural (1,6%), ceea ce sugerează un profil diferit al agresorului în funcție de context. În urban, agresorii sunt mai des tineri implicați în altercații stradale sau conflicte de grup, adesea alimentate de consum de alcool sau droguri. În rural, violența comunitară este adesea intergenerațională, manifestată între tineri, vecini sau membri ai familiei extinse și corelată cu alcoolismul. În ambele medii, caracterul repetitiv al conflictelor și sentimentul de impunitate contribuie la perpetuarea comportamentelor violente.

Zone de risc ridicat

Distribuția datelor cantitative arată că, în marea majoritate a cazurilor de **hărțuire, disprețuire și umilire în persoană**, precum și de **terorizare**, **agresorii sunt persoane sub 18 ani**, de regulă **colegi, prieteni sau alți copii de vârstă apropiată** cu victimele.

Mediul școlar reprezintă principalul spațiu de proveniență și manifestare a agresorilor, locul în care relațiile între egali favorizează apariția și perpetuarea formelor de violență psihologică. La acestea se adaugă alte zone potențiale de risc, respectiv, **zonele publice de întâlnire** (stradă, curte, terenuri de joacă), unde copiii interacționează în afara controlului adulților. Relațiile de putere între elevi și absența intervenției profesorilor favorizează persistența fenomenului.

Datele calitative indică numeroase situații în care copiii clamează lipsa de reacție a profesorilor.

Centrele de detenție pentru minori se conturează ca spații cu risc ridicat, în care climatul instituțional este frecvent caracterizat de practici coercitive, incluzând hărțuirea și intimidarea între minori. Datele calitative indică, de asemenea, existența unor forme de violență verbală exercitate de personal, utilizate ca instrument de control și disciplinare.

Serviciile rezidențiale de protecție a copilului prezintă, la rândul lor, vulnerabilități specifice, în special în ceea ce privește relațiile de putere dintre copii și personal. Analiza calitativă evidențiază situații în care comunicarea verbală neempatică din partea supraveghetorilor este percepută de ca o practică de gestionare a comportamentului.

În cazul **expunerii la violența domestică** analiza conturează un profil al agresorului puternic influențat de factori sociali, economici și personali. În **familiile monoparentale** (unde valorile de prevalență sunt de aproximativ două ori mai mari decât în cazul celorlalte tipuri de familii) și cele **disfuncționale** (cu valori de până la nouă ori mai mari decât în familiile funcționale), unde tensiunile și lipsa sprijinului emoțional sunt mai accentuate, agresorul se manifestă mai frecvent. Problemele de sănătate mintală

și/sau alte adicții (în special consumul de alcool și droguri conform relatărilor din datele calitative) apar ca un alt element definitoriu al profilului agresorului, crescând probabilitatea de violență de peste patru ori. De asemenea, sărăcia și precaritatea materială determină un risc de peste trei ori mai ridicat de comportamente violente în familie.

Principalele **zone de risc pentru expunerea la violență comunitară** sunt legate de spațiile publice – precum școlile, cartierele, gările sau centrele comerciale – unde se raportează frecvent confruntări între grupuri de tineri, și de comunitățile în care consumul de alcool și droguri este ridicat, iar violența este percepută ca un comportament normalizat. Copiii proveniți din familii monoparentale sau reconstituite sunt expuși de peste trei ori mai mult la violență comunitară comparativ cu cei din familiile nucleare. De asemenea, riscul este de aproape opt ori mai mare pentru copiii din familii cu nivel scăzut de trai și aproape dublu pentru cei din familii afectate de probleme de sănătate mintală sau adicții. Acești copii sunt mai vulnerabili din cauza lipsei de supraveghere, a mediului social riscant și a expunerii constante la comportamente violente în comunitățile în care trăiesc.

Tiparul agresorului în cazurile de violență psihologică

Analiza datelor cantitative și calitative conturează un tipar complex, dar coerent, al agresorului în cazurile de violență psihologică sub forma terorizării și hărțuirii în persoană care poate fi definit în principal prin: **minoritatea și proximitatea față de victimă** (colegi, prieteni, rude apropiate); **prezența dominantă a băieților în formele directe de intimidare și terorizare**; rolul **mediului școlar ca spațiu principal de manifestare a abuzului**; persistența unor forme de violență coercitivă exercitate de **adulți în poziții de autoritate, control și încredere în contexte familiale sau instituționale** (părinți, educatori).

Acest tipar mixt confirmă că violența psihologică asupra copilului este un fenomen complex, relațional și persistent, care necesită **intervenții sistemice în spațiul școlar și comunitar, orientate spre reglarea relațiilor de putere și dezvoltarea competențelor socioemoționale ale copiilor.**

În ceea ce privește expunerea la violența domestică agresorul tipic este un **adult din gospodărie – cel mai adesea părintele sau partenerul acestuia** – aflat într-o poziție de responsabilitate față de copil. Comportamentul său este adesea repetitiv și influențat de factori precum consumul de alcool și lipsa intervențiilor eficiente în situațiile de conflict.

Agresorul în cazurile de violență comunitară are un profil **predominant masculin și tânăr**, adesea **aparținând comunității locale sau grupurilor de egali**. Acesta acționează în contexte de consum de alcool sau droguri, iar comportamentele sale violente sunt uneori colective, manifestate în grupuri sau găști. În mediul rural, agresorul este frecvent adultul impulsiv, sub influența alcoolului, implicat în conflicte interpersonale spontane; în urban, este mai des adolescentul sau tânărul care folosește violența ca mijloc de afirmare și recunoaștere socială. În ambele contexte, lipsa intervenției și toleranța comunitară față de agresivitate contribuie la menținerea acestor tipare.

6.5 Profilul agresorilor în cazurile de neglijare

Relația agresorului cu copilul în cazurile de neglijare

Datele administrative centralizate de ANPDCA indică faptul că neglijarea copilului este, în marea majoritate a cazurilor, o formă de violență care se manifestă în familie. Aproximativ 99,8% dintre situațiile de neglijare înregistrate în perioada 2020–2024 s-au produs în mediul familial, ceea ce confirmă că părinții sunt principalii responsabili ai acestei forme de abuz prin omisiune. Neglijarea apare, de regulă, în contextul relației de dependență și autoritate, în care adultul are obligația legală și morală de a asigura îngrijirea, supravegherea și protecția copilului, dar nu își îndeplinește aceste atribuții, fie din neglijență, lipsă de resurse, fie din dezinteres sau lipsă de competențe parentale.[231]

231 https://www.unicef.org/romania/ro/educa%C8%9Bia-parental%C4%83-%C3%AEn-rom%C3%A2nia

În perioada analizată, datele centralizate de ANPDCA indică 466 de cazuri de neglijare în unități de învățământ, 131 în servicii rezidențiale, 128 în familiile asistenților maternali profesioniști și 194 în alte instituții. Deși ponderea cazurilor produse în afara familiei este mai redusă, datele arată că neglijarea poate apărea și în contexte instituționale - lipsa de supraveghere, resurse insuficiente, suprasolicitarea personalului sau absența unor mecanisme eficiente de protecție. În aceste cazuri, vulnerabilitățile personale se suprapun peste carențe instituționale persistente și recunoscute, dar insuficient remediate.

Datele administrative provenind de la Ministerul Public furnizează la rândul lor informații privind cea mai gravă formă de neglijare, constând în părăsirea copilului/abandonul de familie. Conform acestora, în perioada 2020-2024 s-a dispus trimiterea în judecată a autorului în cazul a 1.260 de copii victime ale infracțiunii de abandon de familie. În marea majoritate a situațiilor (aproape 94%), autorii au fost părinții, în timp ce doar într-o proporție redusă (circa 6%) faptele au fost comise de alte persoane.

Analiza datelor cantitative arată că doar un număr redus de respondenți au raportat experiențe de neglijare în cadrul anchetei: 97 de copii pentru situații petrecute de-a lungul vieții și 18 pentru cele din ultimele 12 luni. Dintre episoadele recente raportate, cele mai frecvente se referă la lipsa accesului la îngrijire medicală necesară și la absența sprijinului emoțional, urmate de situațiile în care copilul nu a primit suficientă hrană în mod repetat:

Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, vreuna dintre următoarele situații?	Număr de copii care au răspuns pozitiv
Nu ai primit în mod repetat hrană suficientă sau hrănitoare, deși era posibil acest lucru.	23
Ai fost lăsat în mod repetat murdar, nespălat sau îmbrăcat inadecvat pentru vremea de afară.	12
Ai fost lăsat singur sau nesupravegheat în mod repetat, în situații în care aveai nevoie de un adult responsabil.	17
Ai trăit în mod repetat într-o locuință improprie, nesigură sau insalubră, deși existau alternative mai bune.	10
Nu ai fost dus la medic pentru o problemă de sănătate fizică (ex. accidentare, boală), deși era necesar și posibil acest lucru.	27
Nu ai fost dus la un specialist sau nu ai primit sprijin pentru o problemă de sănătate mintală (ex. suferință emoțională, anxietate, depresie, comportamente riscante, adicții), deși aceste probleme erau vizibile sau cunoscute.	21
Nu ai primit sprijin emoțional sau atenție din partea celor care te îngrijesc (ex. nu ai fost ascultat sau încurajat).	30
Ai lipsit în mod repetat de la școală fără un motiv justificat sau nu ai fost sprijinit să îți continui educația.	13
Ai fost alungat din casă sau ți s-a refuzat în mod repetat accesul la îngrijirea sau supravegherea necesară, fără ca cineva să-ți asigure un alt mediu sigur și adecvat.	8

Deși limitate ca volum, aceste date sugerează că în situațiile de neglijare, **agresorul se regăsește mai frecvent în contexte familiale marcate de distanțare afectivă, implicare redusă și supraveghere insuficientă**. Neglijarea apare mai des în familii afectate de instabilitate, conflict sau evenimente adverse recurente, cele mai multe situații fiind raportate în familiile profund instabile - aproximativ 1 din 9 cazuri - urmate de cele caracterizate printr-un stil parental neimplicat, unde frecvența se situează în jur de 1 din 10 cazuri. Diferențele legate de structura familiei indică, de asemenea, o probabilitate crescută ca agresorul să provină din medii familiale mai puțin stabile: în familiile reconstituite, aproximativ 1 din 8 copii raportează experiențe de neglijare, iar în familiile monoparentale circa 1 din 14. În schimb, în familiile nucleare, astfel de situații sunt considerabil mai rare, în jur de 1 din 27 de copii.

Aspecte de gen

Studiul de prevalență nu furnizează date cu privire la de genul autorului în cazurile de neglijare. Datele cantitative arată că, atât pe parcursul vieții, cât și în ultimele 12 luni, băieții și fetele au fost expuși acestei forme de violență în proporții similare, fără ca autorii să distingă în funcție de sexul copilului.

Datele centralizate de ANPDCA (Tabel 12) arată că neglijarea este raportată ușor mai frecvent în rândul băieților - aproximativ 1 din 20 - comparativ cu fetele, unde frecvența este de circa 1 din 23, tendință reflectată și în statisticile Ministerului Public, care indică o pondere ceva mai ridicată a băieților între victime (53% față de 47%). Diferența redusă sugerează că genul copilului nu constituie un factor major în apariția comportamentelor neglijente.

Datele calitative evidențiază în anumite contexte un profil al agresorului modelat de norme culturale restrictive și stereotipuri de gen, care influențează direct comportamentele de neglijare educațională. În comunitățile tradiționale, părinții și membrii familiei extinse acționează ca principali autori ai acestei forme de neglijare, limitând în mod deliberat accesul fetelor la educație și impunându-le un rol social exclusiv domestic. În comunitățile de etnie romă, comportamentul agresorului este susținut de presiunea colectivă de conformare la normele tradiționale și de controlul strict al contactelor sociale ale fetelor, ceea ce transformă neglijarea într-o practică socialmente acceptată și transmisă între generații.

În mediile non-tradiționale, profilul agresorului în cazurile de neglijare educațională cu dimensiune de gen poate fi exemplificat prin atitudini stigmatizante și de excludere față de adolescentele care devin mame. Aceste comportamente provin frecvent din partea adulților din familie sau a cadrelor didactice, care, prin judecată morală și lipsa sprijinului adaptat nevoilor specifice tinerelor mame, contribuie la marginalizarea acestora. Omiterea măsurilor de sprijin, precum facilitarea continuării studiilor sau asigurarea serviciilor de îngrijire a copilului, transformă neglijarea într-o formă de excludere socială instituționalizată, ce conduce la abandon școlar și amplifică vulnerabilitatea adolescentelor.

Aspecte privind vârsta

Datele cantitative din studiul de prevalență sugerează că, pe măsură ce copilul înaintează în vârstă, scade nivelul de implicare și supraveghere din partea adultului, ceea ce poate contura un posibil profil al agresorului în situațiile de neglijare. Astfel, comportamentele de neglijare sunt raportate mai frecvent în rândul copiilor aflați în preadolescență și adolescență, grupele de vârstă 10–13 ani și 14–17 ani fiind cele mai expuse (de-a lungul vieții). Astfel, frecvența neglijării crește semnificativ odată cu vârsta, de la 1,5% la copiii mici (0–2 ani), până la circa 10% în rândul adolescenților (14–17 ani).

În același sens, datele administrative ale ANPDCA (Tabel 12) indică, per ansamblu, o prevalență mai ridicată a neglijării în rândul copiilor de peste 10 ani, unde se regăsesc 3 din 4 cazuri de neglijare (evaluată de-a lungul vieții). Raportat la ultimele 12 luni, 1 din 3 cazuri de neglijare se regăsesc în segmentul de vârstă 3-6 ani și aproximativ 4 din 9 se regăsesc în rândul adolescenților 14-17 ani.

Aspecte privind mediul urban și rural

Conform datelor administrative centralizate de ANPDCA pentru perioada 2020–2024, agresorii în cazurile de neglijare provin în proporție mai mare din gospodării rurale (peste 55% dintre cazuri), comparativ cu mediul urban (peste 45%). În aceste contexte, neglijarea are adesea un caracter structural, iar agresorul este caracterizat prin vulnerabilitate socială, lipsă de resurse și de suport instituțional, mai degrabă decât prin intenție.

Pe de altă parte, datele cantitative ale studiului de prevalență conturează un profil diferit: în mediul urban, neglijarea este raportată mai frecvent, (5,4% față de 3,9% în rural, de-a lungul vieții). Aceste rezultate sugerează existența unei forme mai subtile de neglijare în mediul urban, asociată cu neimplicarea parentală, suprasolicitarea profesională și absența supravegherii, ceea ce descrie un agresor caracterizat prin indiferență și neimplicare, mai degrabă decât prin lipsă de resurse materiale.

Această divergență sugerează faptul că **neglijarea are cauze și manifestări specifice mediului de rezidență, iar profilul agresorului trebuie interpretat în funcție de contextul social și economic** în care se produce comportamentul de omisiune.

Zone de risc ridicat

Zonele de risc asociate agresorului în cazurile de neglijare se conturează la intersecția dintre factori individuali, sociali și culturali. Majoritatea cazurilor se produc în familie, unde părinții, aflați într-o relație de autoritate și dependență cu copilul, nu își îndeplinesc responsabilitățile de protecție și îngrijire, fie din lipsă de resurse, fie din dezinteres sau competențe parentale reduse. Neglijarea poate apărea și în contexte instituționale, ca urmare a unor disfuncționalități structurale, precum raportul disproporționat dintre personal și beneficiari, lipsa procedurilor clare de monitorizare, resurse materiale insuficiente sau suprasolicitarea personalului, care conduc la scăderea calității îngrijirii și supravegherii copiilor.

Factorii culturali constituie o altă zonă de risc: în comunitățile tradiționale, stereotipurile de gen conduc la restricționarea accesului fetelor la educație, iar în mediile non-tradiționale, stigmatizarea adolescentelor mame de către adulți devine o formă de neglijare prin excludere socială.

De asemenea, riscul de neglijare crește odată cu vârsta copilului, agresorii manifestând o retragere progresivă din rolul protector. Diferențele între mediul rural și urban arată că, dacă în rural neglijarea este asociată vulnerabilității economice și lipsei de sprijin, în urban ea reflectă mai degrabă neimplicare și suprasolicitare parentală. În ansamblu, aceste zone de risc indică faptul că neglijarea derivă atât din condiții de viață precare, cât și din absența implicării și a responsabilității adulților.

Tiparul agresorului în cazurile de neglijare

Pe baza datelor administrative, cantitative și calitative, **agresorul tipic în cazurile de neglijare** este **părintele**, responsabil pentru peste 99% dintre situațiile raportate. El se caracterizează prin deficiențe constante în îndeplinirea rolului de îngrijire, supraveghere și implicare, posibil determinate de factori sociali, economici și culturali. Aceste carențe se manifestă prin diverse forme de neglijare, dar în special prin neglijare emoțională, medicală și fizică (precum: lipsa hranei, igiena precară sau supravegherea inadecvată) și educațională.

În mediul rural, agresorul este asociat vulnerabilității economice și lipsei de sprijin, în timp ce în mediul urban predomină neglijarea prin neimplicare și detașare emoțională. În comunitățile tradiționale, comportamentele de neglijare sunt influențate de stereotipuri de gen, iar în contexte instituționale, de deficiențe sistemice și lipsa supravegherii.

Per ansamblu, datele sugerează că agresorul este întâlnit mai frecvent în contexte familiale instabile sau cu resurse limitate. Relația dintre agresor și copil este una de dependență și responsabilitate, în care adultul - părinte, îngrijitor sau profesionist - omite să își îndeplinească obligațiile de protecție. Această formă de violență nu se reduce la lipsurile materiale (hrană, îmbrăcăminte etc.), ci include și absența sprijinului, supravegherii și a respectării demnității copilului în plan educațional, emoțional, social și fizic. Deși majoritatea cazurilor sunt asociate mediului familial, în care părinții sunt principalii autori, **neglijarea poate apărea și în contexte instituționale**, atunci când persoanele sau instituțiile responsabile nu asigură condițiile necesare pentru bunăstarea copilului. Totuși, diferențele observate nu permit conturarea unui profil social clar al agresorului.

Concluzii privind profilul agresorilor

Rezultatele studiului în ceea ce privește profilul agresorilor în cazurile de violență asupra copiilor din România relevă un tablou complex al dinamicilor relaționale care generează și mențin violența în spațiile de viață ale copilului. Constatările evidențiază caracterul predominant relațional al violenței, în care agresorii provin majoritar din rețelele sociale apropiate - familie, școală, grupul de prieteni sau comunitatea locală. Violența împotriva copiilor este un fenomen înrădăcinat în relațiile cotidiene ale acestora, în care raporturile de putere, autoritate și dependență sunt dezechilibrate.

Profilul general al agresorului unic indică o predominanță a sexului masculin în toate formele de violență analizate, deși există variații în funcție de tipul de violență și vârsta copilului. Agresorii minori sunt preponderenți în formele de violență fizică și psihologică, acționând în contexte de interacțiune între egali, cum ar fi școala sau comunitatea. În aceste situații, violența apare ca mijloc de afirmare socială, control sau răspuns la modele de autoritate coercitivă preluate din mediul familial, unde pedeapsa corporală rămâne o practică raportată în forme asociate agresiunii fizice minore. În schimb, agresorii adulți se regăsesc în mod preponderent în cazurile de violență sexuală, violență domestică și omucidere, unde relația cu victima este marcată de dependență și subordonare.

Vârsta și relația dintre agresor și victimă constituie factori determinanți în structura violenței. În cazul copiilor de vârstă mică, agresorii sunt cel mai adesea adulți - părinți, rude apropiate sau îngrijitori - care exercită violența în contexte familiale, adesea justificată social prin norme disciplinare tradiționale. În schimb, odată cu creșterea vârstei copilului, violența tinde să se manifeste între egali, sub forme de hărțuire, umilire sau agresiune fizică. Această tranziție evidențiază transformarea violenței dintr-un instrument de control și disciplinare aplicat de un adult în unul de reglare socială între copii și adolescenți.

Din punct de vedere contextual, mediul de rezidență influențează doar parțial profilul agresorilor. În mediul rural, ponderea agresorilor adulți și a membrilor de familie este mai ridicată, reflectând modele culturale tradiționale și o toleranță mai mare față de violență. În mediul urban, violența este mai frecvent asociată relațiilor între egali și manifestărilor psihologice, în special în mediul școlar. Discrepanțele între mediul urban și cel rural indică o diferență de context local și de vizibilitate, fiind influențate de nivelul de raportare și accesul la servicii de sprijin.

În ceea ce privește omuciderea, datele administrative arată că mare parte a cazurilor de ucidere a copiilor se petrec în familie, având ca autori părinții (1 din 4 copii a fost ucis sau s-a atentat la viața lui în mediul familial). Această constatare evidențiază persistența unui nucleu critic de risc intrafamilial, unde abuzul este posibil datorită dezechilibrului de putere, dependenței și izolării copilului. Actele de violență letală și tentativele de omor asupra copiilor confirmă dimensiunea extremă a vulnerabilității copilului în cadrul familial.

Violența sexuală are particularități distincte: deși include un segment semnificativ de autori necunoscuți (în 53% din cazurile identificate), majoritatea agresorilor sexuali sunt persoane cunoscute copilului – rude, parteneri, colegi sau prieteni – care exploatează relații de încredere și apropiere. Dominanța agresorilor de sex masculin este constantă în toate formele de violență sexuală, iar implicarea minorilor ca agresori sugerează reproducerea timpurie a tiparelor de comportament abuziv.

Violența psihologică se remarcă prin frecvența ridicată a agresorilor minori, confirmând prezența unui fenomen persistent de hărțuire și intimidare între egali (77% dintre copiii care au raportat violență psihologică în ultimele 12 luni menționează drept agresor un coleg de școală, prieten, copil de vârstă apropiată). În acest context, școala devine un spațiu central al formării și perpetuării comportamentelor agresive, iar absența intervențiilor educaționale sistematice consolidează climatul de impunitate. În familiile vulnerabile, violența psihologică este exercitată preponderent de părinți, în special de figuri masculine dominante, ceea ce reflectă persistența unui model autoritar de control familial.

În ansamblu, datele converg spre concluzia că violența asupra copilului este un fenomen sistemic, produs de interacțiunea dintre factori individuali (care cresc riscul de implicare atât ca autor, cât și ca victimă), culturali și instituționali. Agresorul tipic, indiferent de forma de violență, acționează în spații familiare și stabile, unde relațiile de control și dependență transformă abuzul într-o experiență invizibilă și adesea normalizată. Profilul conturat de datele cantitative indică o **concentrare a agresorilor în rândul copiilor, în special al băieților,** nu doar în violența fizică între egali, ci și în forme de violență psihologică și, în anumite cazuri, sexuală, reflectând internalizarea timpurie a modelelor de dominare și perpetuarea transgenerațională a unor norme și credințe care legitimează agresivitatea masculină, inegalitatea de gen și utilizarea forței ca mijloc de afirmare socială. Această dinamică evidențiază o fereastră critică de vulnerabilitate, dar și de oportunitate pentru intervenții preventive orientate spre schimbarea normelor sociale și relaționale. În același timp, se remarcă **rolul** părinților ca autori ai

violenței fizice, indicând persistența folosirii pedepsei corporale ca practică disciplinară transmisă între generații, care poate escalada, în forme extreme, până la violența letală asupra copilului. Deși interzisă de lege, **pedeapsa corporală continuă să fie prezentă nu doar în familie, ci și în mediul școlar**, unde, chiar dacă mai rar, profesori sau alte cadre didactice sunt indicați ca autori ai agresiunii fizice minore. Relatările calitative evidențiază utilizarea pedepsei corporale de către personal din **serviciile rezidențiale**, sugerând persistența recurgerii la forță fizică drept metodă de disciplinare în multiple spații de viață ale copilului.

Profilul agresorilor, astfel conturat, subliniază nevoia de politici publice centrate pe proximitate, și prevenire, care să vizeze nu doar sancționarea faptelor, ci și transformarea normelor sociale, a practicilor disciplinare și a contextelor relaționale care permit perpetuarea violenței împotriva copiilor.

7. Mediile și locurile de manifestare a violenței asupra copiilor

Această secțiune analizează principalele contexte în care se manifestă violența împotriva copiilor, atât în mediul fizic, cât și online. Rezultatele evidențiază rolul central al școlii ca spațiu dominant al incidentelor, urmat de mediul familial și de spațiile comunitare. Se observă diferențe între mediul urban și rural, dar și între grupele de vârstă, cu o expunere crescută în perioada școlară. Totodată, mediul online apare ca un spațiu emergent al violenței, cu o incidență ridicată pe platformele de socializare și cu forme greu de controlat sau raportat. Aceste constatări conturează o imagine complexă asupra locurilor în care copiii sunt cel mai vulnerabili și evidențiază nevoia unor mecanisme integrate de protecție adaptate fiecărui context.

Violența în persoană

Examinarea mediilor în care se manifestă violența asupra copiilor constituie un aspect esențial în evaluarea prevalenței și a mecanismelor de victimizare. Localizarea contextului abuziv permite conturarea unor tipare de risc situațional, aducând în prim-plan nu doar frecvența fenomenului, ci și structurile relaționale și sociale care îl facilitează.

Rezultatele studiului arată că **școala constituie principalul context** de manifestare a incidentelor de violență împotriva copiilor, cu un procent de 43% din totalul cazurilor pentru ultimul incident, urmată de spațiile deschise din comunitate, precum străzile, parcurile sau alte spații publice (17%) și de mediul de acasă (15%). Distribuția confirmă rolul central al mediului educațional, dar subliniază și relevanța cadrului familial și a spațiilor comunitare ca zone de risc.

Analiza diferențelor de gen evidențiază un tipar similar în experiențele recente, **atât în rândul fetelor, cât și în rândul băieților**, astfel încât există o **tendință comună de a experimenta cele mai multe incidente la școală** – 41% în rândul băieților și 47% în rândul fetelor referitor la ultimul incident.

Analiza datelor calitative indică un profil general al copiilor care devin victime ale violenței în mediul școlar. Victimele sunt descrise adesea ca fiind copii vulnerabili, un nivel scăzut de apărare (nu ripostează, evită conflictele), cu o tendința de a interioriza suferința *(„mai bine tac decât să le spun profesorilor”),* adesea cu un sentiment de excludere socială și scădere a încrederii în sine. Copiii la risc de violență în mediul școlar sunt diferiți de „norma” acceptată în grup, iar diferența poate fi de natură socială, fizică, emoțională sau comportamentală.

Datele calitative conturează câteva **profiluri dominante ale copiilor la risc de violență în mediul școlar:**

- **Cei mai mici sau mai slabi fizic, ușor intimidați de colegii mai mari**: *„Băieții mai mari îi bat pe cei mici, ca să arate că-s mai tari”* (focus-grup băieți,14-17 ani, urban mic).
- **Copiii proveniți din familii sărace, stigmatizați pentru lipsa hainelor „la modă” sau a telefoanelor**: *„Dacă nu ai haine frumoase sau telefon bun, râd de tine și nu te lasă în grup”* (focus-grup fete, 11–13 ani, urban mare).

- **Copiii cu resurse dar care nu sunt și dominatori/populari**: *„Copiii cu bani sunt de multe ori victime. Ceilalți îi opresc pe holul școlii, scoate hainele de pe tine, dacă ai ceva și nu îmi dai, te zic de la mediator, te dau în gât. Și atunci copiii ăia cu bani le dau tot ca să nu îi bată. Copiii care cer (agresorii) se dau șmecheri, pot să fie și romi și neromi. Ori au o problemă în familie, ori un părinte lipsă, ori au schizofrenie la cap, ori sunt nebuni, ori au autism"* (focus-grup fete, 14-17 ani, urban mare).
- **Fetele:** *„Fetele sunt cele mai agresate de obicei. Și de către băieți dar și de alte fete. Jigniri, invidii"* (focus-grup fete,14-17 ani, rural); *„Nu trebuie să fii cumva anume să se ia de tine, este suficient să fii fată. Te pot lua la ochi din orice motiv, și din plictiseală a lor"* (focus-grup fete,14-17 ani, urban mic); *„Oamenii diferiți sunt luați la ochi. Diferiți încetat pur și simplu, dacă ești puțin mai diferit pe aia de culoare la piele ai un cercel undeva. Eu, dacă am cercel în nas și părul mov, se mai iau de mine, și bărbați în toată firea"* (focus-grup fete,14-17 ani, urban mic).
- **Elevii timizi sau retrași, care nu ripostează și nu au rețele de sprijin în clasă: „***Cei care nu zic nimic, stau mai în banca lor, sunt luați peste picior cel mai des"* (focus-grup băieți, 14–17 ani, rural); *„Cei mai retrași sau mai timizi sau mai amărâți. Cei săraci. Cei foarte închiși în ei. Cei bolnavi. Toți aceștia sunt considerați mai slabi într-un fel sau altul"* (focus-grup fete, 14-17 ani, rural); *„Și cei timizi, că nu vorbesc. Cel puțin în clasa a 9-a, când nu ne știam toți cu toți, cei mai timizi erau batjocoriți. Până la jumătatea anului se făcuseră deja grupurile. Și cei care erau mai treaba lor, mai liniștiți. Da, erau batjocoriți"* (focus-grup băieți, 14-17 ani, rural).
- **Copiii cu trăsături fizice sau comportamente diferite, marginalizați prin porecle și jigniri**: *„Le spun tot felul de porecle dacă sunt mai grași sau au ceva diferit"* (focus-grup fete, 14-17 ani, urban mic); *„Am fete la mine în clasă, una dintre ele avea un piercing, pentru simplu fapt că avea o verigă în nas. Cam asta e situația. Și la fete se iau foarte urât și comentează în moduri indecente"* (focus-grup băieți, 14-17 ani, rural).
- **Cei care reclamă încălcarea regulilor și raportează profesorilor. Acești copii sunt percepuți de colegi drept „pârâcioși" și devin la rândul lor ținte de agresiune:** *„Dacă spui la profesori ce s-a întâmplat, ceilalți râd de tine și te iau de fraier"* (focus-grup băieți, 11–13 ani, urban mic).
- **Copiii de altă etnie sau religie**: *„Ținta celorlalți: cei care sunt mai negri, mai slabi, mai grași, cei care au o diferență vizibilă, de oricare. Ăștia de obicei. Se iau de ăștia care vin târziu la școală, care nu sunt ca noi. (În ce sens nu sunt ca voi?) Gagiii, românii...ei nu sunt ca noi. Noi între noi nu avem probleme, ne înțelegem toți, suntem o apă și un pământ"* (focus-grup fete, 14-17 ani, urban mic).

Se observă că agresivitatea între colegi este frecvent întâlnită în mediul școlar, fiind menționată deopotrivă de fete și băieți. Incidentele descrise includ atât forme fizice de violență, cât și comportamente de umilire și excludere socială. Uneori, copiii care obțin rezultate bune la școală devin ținte ale batjocurii sau ale hărțuirii, ceea ce poate duce la scăderea motivației pentru învățare și la retragerea din activitățile școlare. Astfel de experiențe pot afecta climatul emoțional al clasei și pot încuraja comportamente de conformare la grup, în detrimentul dezvoltării individuale.

Pe **plan secund**, pentru băieți 18% dintre **incidente au loc într-un spațiu deschis din comunitate**, iar în cazul fetelor 16% dintre incidente au loc în același tip de spații. Se conturează ideea că spațiile publice deschise devin locuri de vulnerabilitate pentru adolescenți, în special pentru fete, care se confruntă frecvent cu forme de hărțuire verbală și de natură sexuală din partea adulților. Astfel de experiențe sunt trăite ca amenințătoare și pot genera teamă, rușine sau tendința de a evita deplasările singuri în comunitate. Deși proporțiile raportate nu sunt la fel de mari ca în cazul incidentelor din școală, ele indică o **extindere a comportamentelor de agresiune și hărțuire în spațiul public**, ceea ce sugerează lipsa unui sentiment de siguranță pentru minori în afara mediului controlat. Aceste interacțiuni contribuie la formarea unei **percepții negative asupra mediului social**, în care expunerea în spații publice este asociată cu risc și neîncredere față de adulți.

Mediul familial ocupă poziția a treia în rândul fetelor cu un procent de 14%, iar în rândul băieților cu un procent de 16%. Deși școala rămâne mediul predominant al violenței, există nuanțe particulare în contextele secundare de experimentare a incidentelor de violență, astfel încât devin necesare strategii de prevenire diferențiate, care să ia în considerare vulnerabilitățile distincte în funcție de gen. În

mediul familial, spre deosebire de mediul școlar și de spațiile comunitare, relațiile copiilor cu adulții care reprezintă figurile de atașament aduc noi dimensiuni psihologice, în cazurile de violență împotriva copilului. Relația de atașament, dependența și loialitatea copiilor față de părinți conduc la un impact psihologic ridicat al agresiunilor, cu posibilitatea unor afectări psihologice de lungă durată și conduc la modificări ale comportamentului de divulgare și de căutare de sprijin.

În urma analizei datelor calitative colectate în cadrul focus grupurilor, rezultă ca **pedeapsa corporală rămâne una dintre cele mai frecvent întâlnite forme de violență în familie, mai ales în mediul rural și urban mic.** Copiii au relatat că părinții recurg la lovituri – palme, bătăi cu nuiaua sau alte obiecte – ca modalitate de corectare atunci când ei încalcă regulile sau comit greșeli. Violența este adesea justificată de părinți ca fiind „pentru binele copilului" și ca metodă de disciplinare tradițională.

Folosirea pedepsei corporale în familie este susținută și de datele cantitative, mediul de acasă fiind raportat ca spațiu de violență de 27% dintre copiii care au experimentat situații de agresiune fizică minoră în ultimele 12 luni și de 16% dintre copiii care au menționat situații de agresiune fizică gravă.

Dincolo de lovituri, unii copii au descris că au auzit și de alte forme de pedeapsă percepute ca abuzive: confiscarea bunurilor personale (telefon, calculator), izolarea prelungită în casă și chiar privarea de hrană. În anumite situații, abuzul fizic a depășit nivelul de corecție, transformându-se în agresiune gravă, care a lăsat urme vizibile și a generat rupturi familiale majore.

Dincolo de pedepsele corporale, copiii au relatat experiențe frecvente de jigniri, umiliri și țipete din partea părinților. Aceste forme de abuz emoțional sunt percepute ca extrem de dureroase și, pentru unii, chiar mai greu de suportat decât violența fizică. Etichetările negative („nu ești bun de nimic", „leneș") sau comparațiile degradante creează un climat de permanentă devalorizare și transmit copiilor sentimentul că nu sunt acceptați sau iubiți așa cum sunt. În unele cazuri, violența verbală se combină cu judecăți legate de aspectul fizic, de modul de exprimare sau chiar de hobbyuri, transformând viața de familie într-un spațiu al criticii și al rușinii.

Relatările copiilor arată că aceste agresiuni emoționale pot fi la fel de traumatizante ca bătăile, pentru că afectează direct stima de sine, identitatea personală și sentimentul de apartenență în familie. În contrast, schimbarea mediului familial – de exemplu, trecerea de la un părinte agresiv la celălalt – este percepută ca o eliberare, chiar dacă presupune alte dificultăți de mediu.

În ansamblu, violența verbală și emoțională este trăită de copii nu ca un simplu „nervi ai părinților", ci ca o neînțelegere profundă și o lipsă de empatie. Impactul acesteia este de durată și lasă urme adânci, adesea mai greu de vindecat decât o palmă sau o bătaie (*„Te fac prost sau leneș, chiar dacă nu ai făcut ceva rău."* – focus-grup băieți, 14–17 ani, urban).

Neglijarea apare în relatările copiilor ca o formă de violență mai puțin discutată, dar resimțită profund. Spre deosebire de pedepsele corporale sau de abuzul verbal, neglijarea înseamnă absența grijii și a responsabilității parentale. Ea se manifestă prin lipsa de implicare a părinților în viața copiilor, prin indiferență față de nevoile lor de bază și prin absența sprijinului emoțional și educațional. Copiii descriu situații în care părinții, deși au resurse materiale, aleg să își lase copiii în grija instituțiilor, pentru a nu-și asuma responsabilitățile parentale. În alte cazuri, părinții sunt preocupați doar de propriile nevoi sau de consumul de alcool, lăsând copiii fără supraveghere și fără acces la educație.

Un fenomen recurent relatat în aproape toate focus grupurile este asistarea la certuri și bătăi între părinți sau parteneri. Copiii descriu scene de violență domestică ce au loc frecvent în prezența lor și care devin parte din rutina zilnică a familiei. În multe cazuri, conflictul este asociat direct cu consumul de alcool al tatălui sau al altor parteneri ai mamei. Violența nu afectează doar părintele agresat, ci și copilul, care trăiește o dublă traumă: aceea de martor al conflictului și aceea de victimă colaterală. Mulți copii povestesc cum, în astfel de situații, ajung să își asume roluri de adult, încercând să intervină pentru a-și proteja mama. Această asumare prematură a responsabilităților îi expune la riscuri directe și le creează o presiune emoțională uriașă.

În acest context, afecțiunea și agresivitatea se amestecă, iar copilul învață că afecțiunea poate coexista cu durerea. Expunerea repetată la pedepse, umiliri sau neglijență produce confuzie emoțională și

distorsionează reperele privind siguranța și grija. Astfel, familia, care ar trebui să ofere protecție, devine adesea sursa principală de insecuritate, lăsând urme profunde asupra dezvoltării afective și relaționale.[232]

În ceea ce privește distribuția incidentelor de violență asupra copiilor variază în funcție de mediul de rezidență. Conform datelor raportate, în **mediul urban**, principalele contexte privind ultimul incident sunt școala (37%), urmată de spațiile comunitare deschise (21%) și de mediul familial (15%). În **mediul rural**, datele colectate arată că prevalența incidentelor este mai mare în mediul școlar (48%), urmată de mediul familial (16%) și de spațiile comunitare (14%). Aceste date sugerează un grad de risc mai ridicat în mediul educațional, iar probabilitatea ca **un incident să se producă la școală este cu 11 puncte procentuale mai mare în mediul rural decât în cel urban**, posibil corelat cu resursele instituționale limitate, lipsa de personal specializat (consilieri, psihologi) și prin atitudini culturale mai permisive față de pedeapsa fizică și confruntarea directă.

Distribuția incidentelor de violență asupra copiilor variază semnificativ și în funcție de vârstă. Pentru ultimul incident raportat, **la copiii cu vârste cuprinse între 0 și 2 ani** (13 incidente), **aproape jumătate dintre episoade au loc acasă** (46%), aproape o treime în spații comunitare deschise (31%), în timp ce pentru categoria 3-6 ani (71 incidente), o treime din situații au loc în medii educaționale (37%), și în proporții similare în spații comunitare deschise și în familie (25%, respectiv 23%). În schimb, **la școlarii mici (7–9 ani**, 81 incidente**),** violența se concentrează predominant în **mediul școlar (56%),** urmat de spațiile deschise din comunitate (16%), iar mai apoi de mediul familial (12%) indicând un impact crescut al climatului școlar asupra acestei grupe de vârstă. Aceasta este o grupă de vârstă vulnerabilă, aflată într-o etapă critică de socializare și integrare școlară. Este posibil ca limitările de autoreglare emoțională și nevoia de afirmare în grup să favorizeze conflictele fizice și verbale. În plus, intervențiile adulților pot fi inconsistente, uneori chiar încurajând comportamente coercitive sub forma „disciplinei".

Pentru copiii cu vârste cuprinse între 10–13 ani (138 incidente)**,** școala rămâne mediul principal de incidență a diverselor forme de violență în experiențele recente **(47%),** urmată de **mediul familial** și de **spațiile deschise din comunitate (14%, respectiv 11%)**, ceea ce reflectă o diversificare a contextelor, dar cu o dominanță persistentă a mediului educațional. **În adolescență (14–17 ani**, 81 incidente**)**, ponderea incidentelor în școală scade la **33%**, iar **spațiile comunitare devin al doilea context ca frecvență (20%)**. Totodată, 11% dintre respondenții de 10-13 ani și **14% dintre cei de 14-17 ani au preferat să nu răspundă,** ceea ce poate semnala dificultăți de dezvăluire mediate de factori psihosociali și de autoprotecție.

În ultimele 12 luni, cele mai multe incidente de violență împotriva copiilor au avut loc în mediul școlar, indiferent de forma de abuz raportată. În cazul agresiunii fizice (toate formele), 52% dintre incidente au fost raportate la școală, urmate de 25% în mediul de acasă. În ceea ce privește violența sexuală, proporții similare se înregistrează în mediul școlar (22%) și spații deschise din comunitate (20%). Pentru violența psihologică, 52% dintre incidente au avut loc la școală, iar 32% în spații comunitare deschise.

Distribuția procentuală indică faptul că mediul școlar constituie principalul context de manifestare a violenței împotriva copiilor, indiferent de forma acesteia, ceea ce poate reflecta atât frecvența interacțiunilor sociale din acest mediu, cât și posibila expunere la comportamente agresive. Valorile ridicate pentru spațiile comunitare deschise, în special în cazul violenței psihologice și sexuale, sugerează că astfel de comportamente pot apărea și în contexte mai puțin controlate, în afara supravegherii directe a adulților.

Valorile mai scăzute din **mediul familial** (15%, ultimul incident) nu indică neapărat o frecvență redusă, ci pot reflecta o tendință de sub-raportare determinată de rușine, teama de consecințe și loialitatea

232 Park, Y., Song, J., Sullivan, K., & Paik, S. (2023). Mapping perceptions of violence across Asian regions and countries. *Journal of Asian and African studies*, *58*(5), 681-696. *și*
Mauny, P., Guessoum, S. B., Moro, M. R., Radjack, R., & Carretier, É. (2023). How parents experience their adolescent's disclosure of previous sexual abuse: a qualitative study. *BMC psychiatry*, *23*(1), 916. *și*
Oluwaseun, A. A., Ireri, N., & Menecha, J. (2022). Social-demographic Characteristics of Children Survivors of Incest who Developed PTSD between the Ages of 6 and 17 Years. *Journal of Sociology, Psychology & Religious Studies*, *4*(2), 38-53.

copiilor față de părinți. Astfel, incidența reală a violenței domestice asupra copiilor poate fi mai mare decât cea declarată.

În concluzie, analiza evidențiază **rolul central al instituțiilor educaționale ca medii de manifestare a violenței împotriva copilului** dar și **reticența copiilor de a dezvălui contextele în care au avut loc incidentele pe care le-au experimentat**, ceea ce limitează acuratețea măsurării fenomenului. Datele sugerează că, deși școala reprezintă contextul dominant al interacțiunilor violente între egali, **structurile și mecanismele curente la nivelul instituțiilor educaționale nu reușesc să prevină și să gestioneze eficient acest tip de comportamente,** ceea ce subliniază urgența consolidării unor politici și intervenții adaptate.

În ansamblu, aceste date susțin ipoteza că violența în persoană asupra copiilor este strâns legată de densitatea interacțiunilor sociale, de gradul de supraveghere din partea adulților și de contextul cultural al instituției sau al comunității. Mediul școlar, urmat de cel comunitar și familial, constituie spațiile prioritare pentru intervenții de prevenire și protecție.

Violența online

Rezultatele arată că, raportat la ultimul incident experimentat, dintr-un total de 50 de cazuri identificate (corespunzând unui număr similar de cazuri de violență sexuală fără contact și de hărțuire, disprețuire. umilire online), majoritatea (29 de incidente) s-au produs pe platformele de social media (Facebook, Instagram, TikTok, etc), ceea ce confirmă rolul dominant al acestora ca spațiu online de victimizare.

Diferențele de gen conturează tipare distincte. În rândul băieților (care au raportat 20 incidente), cele mai multe incidente au loc pe platforme de socializare (8 incidente), urmate de platformele online de jocuri (4 incidente) și de forumuri sau platforme online pentru discuții tematice (3 incidente), raportat la ultimul incident experimentat. În rândul fetelor (care au raportat 30 incidente), prevalența incidentelor este mai mare pe platformele de social media (21 din totalul de 30 incidente), în timp ce 3 dintre incidente sunt raportate pe platforme online relaționate cu școala (de exemplu, Google Classroom, Zoom, Teams, etc.), iar alte 3 incidente nu pot fi localizate, respondenții alegând opțiunea: "*Nu știu*".

Aceste rezultate indică faptul că platformele de social media constituie principalul mediu de manifestare a violenței facilitată de tehnologie pentru ambele genuri, dar cu o intensitate mai mare în rândul fetelor. În același timp, băieții par să fie mai expuși la forme de violență online asociate cu jocurile și comunitățile virtuale, ceea ce poate reflecta diferențe de gen între comportamentele specifice de utilizare a internetului. În rândul copiilor de etnie romă și în rândul copiilor marginalizați se confirmă aceleași tipare generale de utilizare a platformelor de social media, confirmate în datele calitative:

- Copiii folosesc în special TikTok, Instagram și Facebook.
- Băieții au recunoscut că **petrec nopți întregi pe jocuri online sau pe rețele de social media**, uneori cheltuind bani în aplicații. Ei au perceput online-ul mai degrabă ca divertisment, dar au recunoscut că există riscuri mai mari pentru fete (*„pentru fete e mai periculos, că le pot ademeni cu poze sau mesaje*"); *„Jocuri, foarte multe. Free fire e foarte bun. Cu puști, cu arme. Frații mei au făcut bani din el. Erau disperați. Vărul meu se culcă la 4-5-6-7 dimineața, după 8 ore de joc, se trezește si iar bagă joc. Nu îi are nimeni grija...îl înjură maică-sa , taică-su e în Germania. La școală merge când vrea el, nu le pasă părinților"* (focus-grup băieți, 14-17 ani, rural).

În urbanul mare, au fost relatate situații mai grave, cu caracter de **abuz și constrângere**: *„Am avut o prietenă pe care au forțat-o să facă lucruri interzise. "A amenințat-o cineva că îi omoară mama dacă nu acceptă. A fost filmată și imaginile au fost postate pe Instagram. A avut 13 ani atunci și nu voia, dar a acceptat de frică"* (focus-grup fete, 14–17 ani, urban); *„Mulți încearcă să ademenească copii mai mici pe Instagram și să îi cheme în diverse locuri. Mie nu mi s-a întâmplat, dar am văzut cazuri în Vaslui"* (focus-grup băieți, 14-17 ani, urban).

Distribuția incidentelor de violență psihologică online, raportat la ultimul incident experimentat, variază în funcție de vârstă. **În rândul copiilor de 0-9 ani au fost identificate două incidente,** ceea ce poate reflecta o expunere redusă la mediul digital la această vârstă. **Pentru grupa 10-13 ani** au fost identificate

13 incidente, dintre care 7 au avut loc pe platforme de social media, iar pentru categoria 14-17 ani au fost identificate 35 de incidente. Pentru adolescenții de **14-17 ani,** distribuția mediilor de manifestare a violenței este următoarea: **23 dintre incidente au loc pe platformele de social media,** în timp ce **4 sunt raportate pe platformele educaționale** (Zoom, Google Classroom, Teams, etc), ceea ce confirmă rolul dominant al rețelelor sociale în această etapă de dezvoltare, precum și extinderea riscului de victimizare în mediile destinate învățării.

Aceste date indică o distribuție a mediilor de manifestare a violenței online specifică etapelor de dezvoltare a copiilor. Odată cu creșterea vârstei, **platformele de social media devin spațiul principal al violenței online**, în timp ce pentru copiii mai mici platformele de jocuri sunt mediul predominant de manifestare a violenței , iar la adolescenți mediile de manifestare a violenței se diversifică incluzând, pe lângă celelalte deja menționate, și platformele educaționale.

Analiza datelor calitative releva același fenomen în rândul copiilor de etnie romă. Fetele descriu forme de violență experimentată online menționând mesaje „vulgare" și „amenințări" care apar frecvent pe Instagram și TikTok. Distribuirea fotografiilor intime fără consimțământ este menționată, cazul unei fete care i-a trimis iubitului o fotografie, iar acesta a făcut-o publică, fiind relatat cu multe detalii. Alte fete au povestit că au fost amenințate cu publicarea fotografiilor dacă nu mai trimit altele sau dacă nu fac anumite lucruri.

De asemenea, din analiza datelor calitative reiese un tipar de reacție nefavorabil al victimelor și al celor din jur. Victimele nu cer de obicei ajutor, de teamă să nu fie judecate sau pedepsite chiar de familie: *„Părinții au aflat și tot pe fată au bătut-o"* pe fata a cărei fotografie intimă a fost făcută publică. Profesorii nu intervin eficient, uneori minimalizând situația sau chiar ridiculizând victima, iar colegii preferă să nu se implice, de teamă să nu devină ei înșiși ținte. Aceste rezultate se aliniază tendințelor identificate în literatura de specialitate referitoare la comportamentul victimelor agresivității între copii, sugerând o consistență generală a fenomenului descris.[233]

Rezultatele privind distribuția incidentelor de violență psihologică identificată în mediul online în funcție de mediul de rezidență, raportat la ultimul incident experimentat, subliniază un **rol dominant al platformelor de social media** în ambele contexte. Din totalul de 50 de incidente, 23 au fost raportate în mediul urban, iar 27 în mediul rural. În cazul copiilor localizați în mediul urban, 12 incidente au avut loc pe platformele de social media, iar în mediul rural, un număr de 17 incidente. În mediul urban, experiențele sunt, însă, diversificate: **3 dintre incidente s-au produs pe platforme online de jocuri, 3 incidente pe forumuri tematice, 2 incidente pe platforme relaționate cu școala, iar în cazul altor 2 incidente nu a specificată locația.** În schimb, în mediul rural, pe lângă prevalența mai ridicată a cazurilor de violență pe platformele de social media, se remarcă 3 incidente în care nu a fost specificată locația**.** Aceste constatări sugerează că, deși **rețelele sociale reprezintă mediul predominant al victimizării online,** numărul de cazuri identificat este redus și este necesară prudență în interpretarea rezultatelor.

În mediul online, în ultimele 12 luni, platformele de social media reprezintă principalul spațiu de manifestare a violenței împotriva copiilor. În cazul hărțuirii, disprețuirii și umilirii online, 13 dintre incidente au avut loc pe platforme precum Facebook sau Instagram, în timp ce în cazul a 5 dintre incidentele identificate copiii au selectat răspunsul „nu știu" la întrebarea privind locația online a incidentului, posibil indicând dificultatea în a identifica sursa exactă a agresiunii. Pentru violența sexuală online, 15 dintre incidente au fost raportate pe platformele de social media, urmate de platformele online de jocuri cu 6 incidente identificate. Aceste date evidențiază vulnerabilitatea ridicată a copiilor în mediile digitale de socializare, unde interacțiunile sunt frecvente și dificil de monitorizat, deși numărul redus de incidente identificate nu permite interpretări ferme. Utilizarea canalelor de social media a fost asociată cu un nivel ridicat de victimizare online a adolescenților în rândul studiilor din literatura de specialitate.[234] Datele

233 Verma, A., Govindan, R., Ramu, R., & Thomas, B. (2023). Effectiveness of structured teaching program on parents' knowledge about child physical abuse. Journal of education and health promotion, 12(1), 209. și Russotti, J., Warmingham, J. M., Duprey, E. B., Handley, E. D., Manly, J. T., Rogosch, F. A., & Cicchetti, D. (2021). Child maltreatment and the development of psychopathology: The role of developmental timing and chronicity. Child abuse & neglect, 120, 105215.

234 Petrowski, N., Cappa, C., Pereira, A., Mason, H., & Daban, R. A. (2021). Violence against children during COVID-19: Assessing and understanding change in use of helplines. Child Abuse & Neglect, 116, 104757.

calitative susțin aceste rezultate: *Pot fi persoane care să trimită poze indecente și te amenință că le trimite la părinții tăi și ca să nu le trimită te pune să mai trimiți altele. Noi avem o fată care a intrat în belele din cauza unui băiat. A ajuns să o și bată, nimeni nu știa de fapt"* (focus grup, copii marginalizați).

Spațiul online constituie un mediu semnificativ de manifestare a violenței asupra copiilor, cu multiple forme și platforme implicate. Spre deosebire de mediile fizice, **mediul digital este mai puțin reglementat și supravegheat,** ceea ce generează **o gamă extinsă și adesea imprevizibilă de posibilități de victimizare**. În absența unor mecanisme clare de reglementare, a unei **monitorizări eficiente a activității online** și a unei **educații sistematice privind utilizarea sigură a internetului**, copiii rămân vulnerabili în fața acestor riscuri, fiind necesară dezvoltarea unor strategii integrate de prevenire și protecție în mediile digitale.

Un fenomen tot mai des întâlnit îl constituie **agresivitatea între copii și "cyberbullying-ul"**. La nivelul DGASPC-urilor se menționează creșterea numărului de sesizări din partea școlilor, legate de filmări sau imagini cu conținut violent între elevi, distribuite în mediul online, în special în cazul adolescenților. De asemenea, **violența online** a devenit o realitate tot mai frecventă, gestionată prin colaborarea dintre DGASPC, poliție și, uneori, DIICOT:*"Familiile dezorganizate reprezintă prima categorie din care provin cazurile instrumentate de noi. Părinții care muncesc foarte mult și poate nu dețin un control asupra canalelor pe care le utilizează copiii lor, copii care rămân singuri acasă, părinții sunt la serviciu și, drept urmare, nu controlează canalele pe care le folosesc copiii sau persoanele cu care intră în contact"* (reprezentant instituție nivel județean).

Lipsa de preocupare adecvată a părinților pentru consumul conținutului online al copiilor reprezintă unul dintre factorii de menținere a nivelului ridicat de vulnerabilitate al acestora în fața agresorilor care operează online[235]: *„Cred că mai sunt și programe aplicații prin care poți urmări ce face copilul online, dar părinții nu cred că alocă timp nici pentru acest lucru, sau nu știu să-i verifice în vreun fel conținutul pe care îl vizualizează"* (reprezentant instituție nivel județean).

Analiza indică o **creștere a riscului de victimizare online odată cu vârsta**, pe fondul extinderii autonomiei digitale și al creșterii vizibilității sociale. Copiii mici (6–10 ani) sunt expuși mai ales în spațiile de jocuri, unde competiția și anonimatul pot favoriza limbajul agresiv, în timp ce adolescenții (11-17 ani) devin vulnerabili în rețelele de socializare, unde imaginea personală și interacțiunile publice amplifică riscurile de hărțuire, umilire sau manipulare. Fetele sunt mai frecvent afectate în mediile vizuale și sociale, unde presiunea validării și sexualizarea contribuie la victimizare, în timp ce băieții par expuși mai mult în spațiile de jocuri și forumuri, unde agresivitatea este deseori normalizată. Copiii petrec zilnic câteva ore pe telefon, în special pe aplicații precum TikTok, Instagram, Snapchat sau diverse jocuri online. Deși aceste platforme sunt percepute ca parte firească a vieții lor, ele devin frecvent canale prin care se manifestă violența și abuzul: *„Pe online încep conturile de la vârste foarte mici, chiar 8 ani. Cel mai adesea părinții nu se preocupă de partea asta, ei cred ca nu e ceva periculos. Copiii nu se deschid părinților despre chestiile nasoale de pe internet. Și dacă le-ai spune ar începe să te certe pe tine, ar considera că tu ești de vină, ar spune că nu eu te-am pus să își faci cont acolo"* (focus grup, copii marginalizați).

În cazul copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, telefonul și platformele online sunt folosite intens, tocmai pentru a menține contactul constant cu părintele din străinătate. Asta aduce două urmări majore: pozitivă – copiii simt că păstrează legătura afectivă cu părintele și reduc distanța emoțională; negativă – timpul petrecut online e mult mai mare decât la alți copii, ceea ce crește expunerea la riscuri digitale: agresivitate online, șantaj, provocări periculoase, contact cu persoane necunoscute. Astfel, migrația părinților se corelează indirect cu vulnerabilitatea digitală – spațiul online devine spațiu de compensare a absenței parentale, dar și o sursă de riscuri suplimentare.

În mediul rural, unde interacțiunile online se concentrează aproape exclusiv pe social media, densitatea conflictelor și riscul de expunere sunt mai mari, spre deosebire de mediul urban, unde riscurile sunt mai

235 Senekal, J. S., Ruth Groenewald, G., Wolfaardt, L., Jansen, C., & Williams, K. (2023). Social media and adolescent psychosocial development: a systematic review. South African Journal of Psychology, 53(2), 157-171. Și Davidovitch, N., & Yavich, R. (2023). The association between social media use, cyberbullying, and gender. Problems of Education in the 21st Century, 81(6), 776.

variate, dar mai dispersate. Prezența incidentelor și pe platformele educaționale sugerează o extindere a violenței digitale și în spațiile instituționale, acolo unde granițele dintre relațiile formale și cele informale devin neclare. În ansamblu, datele sugerează o legătură între gradul de autonomie digitală, vizibilitatea socială și vulnerabilitatea la violență, iar riscul pare susținut de factori precum absența educației digitale, slaba supraveghere adultă și lipsa mecanismelor de răspundere a platformelor.

Cercetările recente susțin această legătură între utilizarea intensă a mediului online și vulnerabilitatea emoțională a adolescenților, fiind constatată o creștere semnificativă a simptomelor depresive în rândul adolescenților care utilizează frecvent rețelele de socializare, asociind aceste dificultăți de sănătate mintală în mod direct cu experiențele de agresivitate și hărțuire online[236] La acestea se adaugă și alte mecanisme care contribuie la vulnerabilitatea emoțională, precum practicile de validare socială (prin like-uri), teama de judecată, comparațiile privind aspectul fizic și expunerea la idealuri nerealiste, presiunea de a fi conectat și expunerea pasivă la conținut.[237]

Concluzii privind mediile și locurile de manifestare a violenței

Rezultatele analizei mediilor și a locurilor de manifestare a violenței asupra copiilor evidențiază o distribuție complexă a riscurilor, care reflectă intersecția dintre vulnerabilitățile individuale și dinamici structurale (norme de grup, toleranța la agresivitate, resurse instituționale inegale în teritoriu, mecanisme de protecție insuficient funcționale), alături de transformările generate de mediile digitale.

Analiza mediilor arată că **școala este principalul context de manifestare a comportamentelor violente, indiferent de forma de violență** (43% raportat la ultimul incident), fiind urmată de spațiile comunitare (17%) și de mediul familial (15%), în timp ce mediul online este un spațiu emergent de victimizare, mai ales în cazul adolescenților (7,2% pentru 14-17 ani în ultimele 12 luni). Distribuția pe vârste indică **etape critice în ciclul primar și gimnazial (7-13 ani**, cu aproape **jumătate dintre incidente în mediul școlar**), când intensificarea interacțiunilor sociale și competiția cresc probabilitatea conflictelor. În **adolescență** se observă o **deplasare a riscurilor către comunitate și mediul digital**, evidențiind necesitatea unor strategii de prevenire diferențiate pe categorii de vârstă și contexte.

Diferențele între mediul urban și rural evidențiază inegalități instituționale, cât și diferențe în normele și practicile sociale care influențează prevenirea și gestionarea violenței. În **mediul rural, incidența mai ridicată a violenței în școală** (48% vs. 37% în urban) poate fi asociată lipsei resurselor (consiliere, personal specializat, supraveghere și intervenție comunitară) și persistența unor norme permisive față de sancțiunile fizice. În **mediul urban, crește ponderea incidentelor în spațiile publice deschise** (21% vs. 14% în rural), sugerând o diversificare a riscurilor dincolo de cadrul instituțional. Aceste diferențe indică dezechilibre teritoriale în capacitatea de prevenire și răspuns la violența împotriva copilului, în special în ceea ce privește mediul școlar.

Profiluri de vulnerabilitate în școli evidențiate în datele calitative, includ elevi mai mici sau mai slabi fizic, copii săraci ori „diferiți" (fizic, comportamental, etnic), elevi timizi fără rețele de sprijin și fete, care semnalează frecvent hărțuire (inclusiv sexuală) atât din partea egalilor, cât și a adulților, evidențiind insuficiența mecanismelor de protecție pentru grupurile cu vulnerabilități cumulative.

În familie, prevalența raportată pentru „ultimul incident" este mai redusă, însă datele calitative semnalează persistența pedepsei corporale, abuzului emoțional și expunerii copiilor la violență domestică, cu efecte psihologice profunde și cu bariere ridicate de dezvăluire (loialitate, dependență, teamă de consecințe). Decalajul între raportarea cantitativă și conținutul experiențelor relatate sugerează subraportare, indicând limitele mecanismelor actuale de identificare și sprijin în contextul relațiilor de atașament.

În mediul online, platformele de social media concentrează majoritatea incidentelor, cu tipare de gen diferențiate: fetele sunt mai frecvent expuse în spații digitale centrate pe imagine și validare socială, unde sexualizarea și distribuirea neconsimțită de conținut amplifică vulnerabilitate, în timp ce băieții

236 Topan, A., Anol, S., Taşdelen, Y., & Kurt, A. (2025). Exploring the relationship between cyberbullying and technology addiction in adolescents. Public Health Nursing, 42(1), 33-43.

237 Nagata, J. M., Otmar, C. D., Shim, J., Balasubramanian, P., Cheng, C. M., Li, E. J., ... & Baker, F. C. (2025). Social media use and depressive symptoms during early adolescence. JAMA Network Open, 8(5), e2511704-e2511704.

se confruntă mai frecvent cu agresivitatea în contexte competitive (jocuri online, forumuri). Caracterul difuz al granițelor între spațiul public și privat permite manifestarea unor forme variate de violență – de la hărțuire și umilire până la exploatare sexuală – cu efecte psihologice adesea comparabile cu cele ale violenței în persoană, fără ca mecanismele de protecție să fie adaptate acestor dinamici.

Analiza comparativă între mediile fizice și digitale indică o continuitate a violenței: comportamentele agresive din școală tind să se prelungească în mediul online, unde controlul social este redus, iar incidentele digitale pot declanșa sau intensifica alte forme de violență în spațiul fizic, precum agresiuni fizice, constrângeri, șantaj, violență sexuală sau victimizare repetată. Capacitatea limitată a părinților de a asigura supraveghere, control și educație digitală adecvată, tendința copiilor de a minimiza gravitatea violenței online, precum și responsabilizarea limitată a platformelor online rămân vulnerabilități majore, accentuând riscul de escaladare și revictimizare. O vulnerabilitate majoră o reprezintă lipsa procedurilor de lucru clare și mecanismelor de coordonare interinstituțională privind cazurile de violență online, ceea ce conduce la un răspuns fragmentat și neuniform.

Un cadru național coerent, aplicat consecvent în toate mediile de viață ale copilului, care să includă în mod specific prevenirea și protecția în mediile digitale, este esențial pentru reducerea sub-raportării și prevenirea escaladării violenței.

8. Raportarea diferitelor forme de violență directă

Acest subcapitol își propune să analizeze diferența dintre experiența reală a violenței și raportarea acesteia, prin corelarea proporției actelor de violență care ajung în atenția autorităților cu tipologia violenței și cu date administrative relevante (suspiciuni de abuz sau neglijare, infracțiuni care fac obiectul sesizării instanțelor de judecată etc.) acolo unde este posibil.

Pe baza datelor calitative sunt identificate canalele de raportare utilizate, actorii care inițiază raportarea (copii, părinți, cadre didactice, alte persoane responsabile) și diferențele dintre mediile online și offline. Analiza va identifica, de asemenea, principalele obstacole care împiedică raportarea evidențiind lacunele din sistemele actuale de raportare.

Diferența dintre experiența reală a violenței și raportarea acesteia

Datele anchetei cantitative arată că peste 28% dintre copii au experimentat cel puțin o formă de violență de-a lungul vieții, iar peste 16% au menționat experiențe de violență în ultimele 12 luni.

Datele analizate relevă faptul că proporția incidentelor de violență asupra copiilor care ajung în atenția instituțiilor este redusă, în pofida prevalenței ridicate a fenomenului. Din totalul celor 454 incidente identificate, doar 56 (aproximativ 12%) au fost raportate către instituții. Acest decalaj major între experiența reală a violenței și raportarea formală indică dificultăți sistemice în detectarea și sesizarea cazurilor de abuz.

Formele de violență cu cea mai mare probabilitate de a fi cunoscute de instituții sunt violența fizică (15%) și violența sexuală (14%), pentru alte tipuri de violență, proporțiile cazurilor ajunse în atenția autorităților fiind considerabil mai reduse: violența psihologică – 8%, neglijarea – 5%.

Răspunsurile participanților la studiu au arătat existența unei ierarhizări a raportării în funcție de gravitatea percepută a violenței – actele severe (precum agresiunea fizică gravă și agresiunea sexuală) sunt mai vizibile în sistem, în timp ce **violența psihologică, neglijarea și agresiunile online rămân printre cele mai sub-raportate forme.**

Raportarea diverselor forme de violență

Astfel, în cazul **violenței fizice**, doar unul din patru cazuri de agresiune fizică gravă este raportat (24%), proporția fiind mult mai scăzută pentru formele „minore” (15%). Cazurile de izolare sunt de departe cel mai puțin raportate (5%).

Datele calitative relevă că, spre exemplu, cadrele didactice (inclusiv personalul din centrele de detenție) raportează în general cazurile grave și vizibile de violență. Conform susținerilor copiilor, raportarea depinde de disponibilitatea și implicarea profesioniștilor, aceștia afirmând că mulți profesori sau supraveghetori din centrele de detenție trec cu vederea formele de violență care nu lasă urme vizibile (agresiuni minore, jigniri, hărțuiri) ori preferă să gestioneze situațiile intern, deși acestea pot escalada.

Datele statistice centralizate de ANPDCA reflectă numărul suspiciunilor de abuz fizic asupra copiilor, consemnate în raportările transmise de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului.

Pentru perioada 2020-2024 au fost înregistrate 9.116 cazuri de abuz fizic[238], dintre care, în 3.099 cazuri a fost dispusă începerea urmăririi penale față de persoanele suspectate. Se remarcă o creștere semnificativă a cazurilor, având în vedere că numărul suspiciunilor de abuz fizic aproape s-a dublat iar numărul persoanelor față care s-a dispus urmărirea penală a crescut cu aproape 130%.

În aceeași perioadă, statisticile Ministerului Public arată că, între 2020 și 2024, un număr de 2.119 de cazuri de violență fizică împotriva minorilor[239] au fost finalizate prin trimiterea în judecată a autorilor, înregistrându-se o creștere constantă de 36% pe întreaga perioadă de referință.

Creșterea semnificativă a suspiciunilor/cazurilor de abuz fizic indică fie o creștere reală a fenomenului fie o creștere a capacității de detectare/a raportării, ori ambele. Specialiștii din cadrul instituțiilor centrale consideră că aceste creșteri ale raportărilor sunt cel puțin în parte rezultatul campaniilor de informare și sensibilizare.

Violența sexuală. În cadrul prezentului studiu de prevalență, violența sexuală este raportată în 14% dintre cazuri (6). Dintre acestea, **agresiunea sexuală** reprezintă forma cel mai frecvent sesizată, fiind prezentă în 38% dintre situații (3), urmată de **violența sexuală fără contact în persoană** (15%, adică 2 cazuri). În schimb, **violența sexuală fără contact în mediul online** este semnalată autorităților într-o proporție redusă, de doar 5% dintre cazuri (1), ceea ce indică o subraportare semnificativă a acestui tip de abuz. Datele anchetei cantitative arată că niciun respondent nu a menționat violul printre formele de violență sexuală trăite și nici nu a raportat o astfel de experiență către autorități.

Aceste rezultate trebuie interpretate cu prudență, ținând cont de caracterul puternic stigmatizant și dificil de dezvăluit al acestor experiențe. Potrivit datelor calitative, părinții evită să declare astfel de incidente pentru a proteja familia de rușine sau consecințe juridice, iar copiii nu dispun întotdeauna de limbajul sau siguranța necesară pentru a eticheta experiențele drept violență sexuală și de le raporta. *„Familiile... refuzau să comunice poliției, că de rușine, că află lumea" (reprezentant instituții centrale).*

Potrivit UNICEF, la nivel global, sub-raportarea experiențelor de violență sexuală asupra copiilor este frecventă. Principalele cauze sunt normele sociale și stigmatizarea victimelor și familiilor acestora, teama de excludere socială, disconfortul resimțit în procesul de intervievare, precum și riscul expunerii în mass-media.[240] În România, numeroase mărturii indică faptul că procedurile de investigare sunt percepute ca extrem de traumatizante, ceea ce determină mulți copii și părinți să evite sesizarea autorităților pentru a nu trece printr-un proces revictimizant.

Numărul suspiciunilor de abuz sexual și al persoanelor față de care a fost inițiată urmărirea penală pentru acest tip de infracțiune a înregistrat o creștere constantă în perioada 2020–2024, de 78%, respectiv 45%. Potrivit datelor centralizate de ANPDCA, au fost raportate 7248 de suspiciuni de abuz sexual, iar în cazul a 5177 de persoane a fost declanșată procedura de urmărire penală.

Potrivit datelor Ministerului Public, în perioada 2020–2024 au fost trimiși în judecată autorii faptelor de violență sexuală comise împotriva a 7317 copii victime[241]. Statisticile arată un trend ascendent între 2020 și 2023, cu o creștere de aproximativ 65% a numărului de cazuri în 2023 față de 2020. În anul 2024 se remarcă o scădere ușoară, de circa 8%, comparativ cu anul anterior, posibil explicabilă prin efectele modificărilor legislative aduse de Legea nr. 217/2023 care a înăsprit pedepsele.

Datele anchetei indică faptul că **violența psihologică** este foarte puțin raportată autorităților, ultimul incident ajungând în atenția instituțiilor competente în doar 8% dintre cazuri. Această proporție scăzută arată că formele de abuz psihologic sunt adesea minimalizate, normalizate sau interpretate ca situații

238 Abuzul fizic este definit in HG49/2011 ca fiind "Vătămarea corporală a copilului prin acte intenționate, comise de o persoană în poziție de răspundere, putere sau încredere." În schimb conform codurilor ICVAC, sub–categoriile de la violență fizică integrează si formele de violență neintenționată.

239 Infracțiuni de Lovire sau alte violențe (art.193 Cod penal), vătămarea corporală (art.194 Cod penal), vătămarea corporală din culpă (art.196 Cod penal), rele tratamente aplicate minorului (art.197 Cod penal).

240 United Nations Children's Fund, When Numbers Demand Action: Confronting the global scale of sexual violence against children, UNICEF, New York, 2024.

241 Infracțiuni de viol (art.218 Cod penal), agresiune sexuală (art.219 Cod penal), act sexual cu minor (art.220 Cod penal), corupere sexuală (art.221 Cod penal), pornografie infantila (art.374 Cod penal).

obișnuite ale vieții de zi cu zi, atât de către copiii victime, cât și de către părinți sau cadrele didactice. În consecință, aceste comportamente sunt rareori identificate ca forme de violență ce necesită intervenție instituțională, fapt confirmat și de rezultatele calitative ale studiului: *„copiii consideră că e normal să râzi de ăla care n-are adidași"; la profesori „faptul că țipi și îi amenințipe copii, nu-i considerat act de violență"; părinții consideră că "fără să țip la ei nu există"* (reprezentant ONG; reprezentant instituție centrală).

Totuși, datele cantitative evidențiază diferențe notabile între tipurile de violență psihologică. **Terorizarea** a fost cea mai raportată formă de violență psihologică (20% dintre cazuri au ajuns în atenția autorităților) chiar dacă numărul absolut al respondenților care menționează această formă de violență este redus (15 incidente). Putem interpreta această situație ca o recunoaștere de către respondenți a gravității deosebite a terorizării, percepută (de către 87% dintre părinți și 78% dintre copii) ca un comportament ce depășește limitele „conflictelor obișnuite" și care impune intervenția instituțională.

În cadrul studiului, **expunerea la violență domestică** a ajuns în atenția autorităților în 13% dintre cazuri (2 cazuri). Reprezentanții DGASPC notează că în ultima perioadă a crescut semnificativ numărul de cazuri de abuz emoțional asociat expunerii copilului la violența dintre părinți, aspect considerat deosebit de dăunător dezvoltării copilului.

Alte forme de violență psihologică, precum **hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană**, sunt raportate mult mai rar (8% - adică 7 cazuri din cele 87 de incidente), reflectând probabil, percepția unei gravități reduse a acesteia și încercarea de a o gestiona în cadrul relațiilor interpersonale, fără implicarea instituțiilor. Atunci când astfel de comportamente violente se manifestă **în mediul online** sau sub forma **expunerii la violența comunitară**, ele nu sunt raportate deloc. Această lipsă de vizibilitate subliniază faptul că anumite tipuri de violență psihologică sunt încă puternic normalizate sau nu sunt recunoscute, la nivel social, ca abuzuri ce necesită intervenție și protecție formală.

Datele administrative centralizate de ANPDCA arată că, în perioada 2020–2024, au fost înregistrate 11177 de cazuri de **abuz emoțional**, iar în 915 dintre acestea a fost inițiată urmărirea penală. În intervalul analizat, numărul suspiciunilor de abuz emoțional a crescut cu 51%, iar cel al persoanelor față de care s-a dispus urmărirea penală a crescut cu aproape 173%, ceea ce indică o schimbare semnificativă în abordarea instituțională a gravității acestei forme de violență. Din datele colectate de Ministerul Public rezultă că în perioada 2020–2024, în cazul a 225 de minori victime ale violenței psihologice, a fost dispusă trimiterea în judecată a agresorului. În cazul violenței psihologice, diferența dintre suspiciunile raportate și cazurile în care s-a dispus trimiterea în judecată a autorului este, în general, foarte mare. Această diferență ar putea reflecta, pe de o parte dificultatea de încadrare juridică și/sau normalizarea socială a acestor comportamente.

Neglijarea este de asemenea o formă de violență profund subraportată de copii și părinți. Participanții la studiu au menționat că, din cele 20 de cazuri de neglijare suferite, doar 1 incident (categoria de vârstă 0-2 ani) a ajuns în atenția autorităților. Aceste rezultate contrastează puternic cu datele administrative centralizate de ANPDCA, care indică neglijarea ca fiind una dintre cele mai frecvente forme de violență asupra copilului: în intervalul 2020-2024, copiii victime ale neglijării reprezintă peste 65% din totalul cazurilor de violență înregistrate. La rândul lor, statisticile Ministerului Public includ cea mai gravă formă de neglijare, respectiv abandonul de familie, care în anul 2024 a avut ca subiect pasiv un număr de 208 minori. Diferența între nivelul redus de raportare din partea copiilor și părinților în cadrul acestui studiu și prevalența ridicată din datele administrative indică faptul că sesizările privind neglijarea provin în principal din partea profesioniștilor care intră în contact cu copiii în diverse medii (precum educație, sănătate, asistență socială) și mult mai rar din inițiativa copiilor și părinților.

Aspecte de gen în raportarea violenței

Per ansamblu, genul nu constituie un predictor major al raportării oficiale, cu excepția agresiunilor cu caracter sexual, unde fetele reprezintă categoria predominantă în sesizările către instituții. Astfel analiza datelor colectate evidențiază o diferență minimă între sexe în ceea ce privește raportarea incidentelor de violență. În cadrul eșantionului studiat, 11% din incidentele care au implicat băieți și 14% din cele care au implicat fete au fost raportate, sugerând o distribuție relativ echilibrată a comportamentului

de raportare între cele două grupuri de gen. Aceste concluzii reflectă o tendință similară în nivelul de raportare a violențelor între băieți și fete în populația cercetată.

În cazul violenței sexuale se remarcă o diferență de gen: fetele sunt raportate mai frecvent ca victime către instituții (4 cazuri față de 2 în care victimele sunt băieți). Această distribuție poate indica atât o prevalență mai ridicată a victimizării fetelor în formele sexualizate ale violenței, cât și o tendință mai mare de recunoaștere și raportare a acestor situații către instituții, comparativ cu cazurile în care victime sunt băieți, care rămân adesea neraportate din cauza stigmatului social asociat.

Raportarea violenței în funcție de vârstă

Vârsta constituie un factor diferențiator semnificativ în distribuția cazurilor raportate. Cele mai multe situații sesizate instituțional privesc copii din grupa de vârstă 3–6 ani (16% din totalul cazurilor de violență din această grupă de vârstă), urmați de categoria 10–13 ani (14%) și 7-9 ani (13%). Cele mai puține incidente raportate se înregistrează în categoriile 0–2 ani (7%) și 14–17 ani (8%).

În cazul incidentelor care implică copii foarte mici, dependența acestora de adulți pentru identificarea și raportarea situației explică frecvența scăzută a sesizărilor. La polul opus, în cazul adolescenților, tendința de a ascunde experiențele, teama de stigmatizare, normalizarea violenței și lipsa încrederii în instituții contribuie la o raportare redusă, așa cum rezultă din focus-grupuri și interviuri. Rezultatele descriu o curbă de tip „U”, în care frecvența incidentelor raportate este minimă la vârstele mici și mari, dar atinge un nivel maxim la vârstele intermediare (categoriile de vârstă 3-13 ani), când copiii sunt mai vizibili în mediile instituționale și există o probabilitate mai mare ca incidentele să fie observate și semnalate.

Raportarea violenței în funcție de mediul de rezidență

Distribuția cazurilor raportate în funcție de mediul de rezidență nu indică diferențe majore: 13% dintre incidente au fost raportate în mediul urban și 12% în mediul rural.

Această relativă simetrie poate fi explicată prin două mecanisme complementare: în mediul urban, accesul la servicii și nivelul de informare sunt mai ridicate, în timp ce în mediul rural, rețelele comunitare mai strânse pot facilita raportarea informală, care ulterior ajunge la instituții.

Canalele de raportare și actorii implicați

Datele calitative conturează o imagine complexă a canalelor de raportare și a actorilor care inițiază sesizarea. Deși există canale formale de raportare și obligații legale pentru profesioniști, în practică traseul semnalărilor depinde mult de forma de violență și de context.

Instituțiile publice (poliția, parchetele, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului) sunt instituțiile care primesc pe diferite canale sesizări de la copii, părinți, alte persoane sau instituții, ori se autosesizează, din oficiu.

Potrivit autorităților locale, **școlile** înregistrează un trend ascendent în sesizarea cazurilor de bullying/cyberbullying, violență fizică între elevi sau suspiciuni de abuz în familie. Datele provenind din focus grupurile cu copii și interviurile cu specialiști sugerează însă un rol mult mai redus al cadrelor didactice în ceea ce privește raportarea cazurilor ușoare de violență, a hărțuirii, disprețuirii și umilirii în persoană, care este normalizată și rămâne neraportată fiind menționate cazuri în care profesorii știau despre abuzuri, dar nu au intervenit, iar semnalarea a venit abia de la familie.

Copiii înșiși sunt foarte rar inițiatori direcți ai raportărilor privind violența. Focus grupurile cu copii arată că aceștia preferă strategii de autoprotecție, în special în online, unde recurg la blocare/ștergere, și adoptă o atitudine rezervată față de cazurile de violență în persoană, din teama de represalii ori pentru a evita expunerea la forme suplimentare de abuz. În majoritatea situațiilor, aceștia evită contactul cu autoritățile în care nu au încredere că vor interveni pentru a opri violența. Acest tipar este confirmat de anchetă, numărul unic național pentru copii 119 și numărul de urgență 112 nu au fost selectate de copii ca modalități de raportare. Interviurile cu reprezentanți ai instituțiilor județene indică, de asemenea, că utilizarea directă a numărului 119 de către copii este redusă, cele mai multe sesizări provenind de la

actori instituționali (poliție, școli, personal medical). În pofida eforturilor de promovare, aceste rezultate sugerează că mecanismele actuale de raportare nu sunt încă percepute de copii ca accesibile, sigure sau adecvate limbajului și nivelului lor de înțelegere, aspecte care limitează identificarea timpurie, mai ales în cazul formelor mai subtile de violență, precum abuzul emoțional sau expunerea copilului la violența domestică.

Mass-media și rețelele sociale joacă un rol indirect, mai ales în cazurile de bullying sau violență filmată și distribuită online, situații în care DGASPC se autosesizează verificând circumstanțele și colaborând cu poliția. Furnizorii de servicii online contribuie la detectarea și semnalarea cazurilor de abuz sexual comise în mediul digital, prin mecanisme de monitorizare și raportare specifice. Identificarea cazurilor de pornografie infantilă se face preponderent prin sesizări externe și cooperare internațională. O mare parte a sesizărilor provin de la marii furnizori de servicii online, precum Meta, care au obligația de a transmite autorităților informații atunci când detectează conținut suspect (*reprezentant instituții centrale).*

Organizațiile neguvernamentale au un rol esențial în identificarea și raportarea formelor de violență asupra copiilor, acționând ca intermediari între victime, comunitate și instituțiile statului.

Proporția **sesizărilor telefonice** este net superioară celor depuse în scris sau prin contact direct. Plângerile clasice în format tipărit trimise prin poștă, aproape au dispărut, fiind înlocuite de emailuri, care cresc constant ca și pondere (reprezentant instituții locale).

Aspecte privind raportarea violenței în persoană și în mediul online

Pentru violența în persoană, raportarea apare mai des în cazurile severe vizibile (urme fizice, internări, sarcini la minore). Comunitățile tradiționale, în special, evită implicarea instituțiilor, preferând soluții interne („în familie").

Spațiul online amplifică invizibilitatea fenomenului violenței asupra copiilor, iar responsabilitatea raportării se mută la entități externe (platforme digitale, Europol). În mediul online, rata de raportare a incidentelor este extrem de redusă: doar 5% dintre cazurile de abuz sexual fără contact, produse în spațiul digital, ajung la cunoștința autorităților. În același context, forme de violență precum hărțuirea, disprețuirea și umilirea online rămân aproape întotdeauna neraportate. Copiii aleg, de regulă, să reacționeze prin măsuri informale – blocarea sau ignorarea agresorului – și apelează rar la mecanismele oficiale de sprijin, cum ar fi liniile telefonice dedicate sau informarea cadrelor didactice.

Obstacole în raportare și lacune instituționale

Printre principalele bariere identificate în cadrul cercetării calitative se numără cele culturale, sociale, legislative, instituționale, comunitare și individuale, care acționează cumulativ în reducerea vizibilității cazurilor de violență asupra copiilor.

Factorii culturali și sociali includ rușinea, stigmatizarea, teama de represalii și anumite normele tradiționale care îngreunează raportarea situațiilor de abuz. În unele comunități vulnerabile (inclusiv în anumite comunități rome tradiționale), reprezentanți ai instituțiilor locale și centrale, semnalează persistența unor practici precum "căsătoriile" între minori. Aceste situații pot fi uneori ascunse pentru a evita răspunderea penală, ceea ce poate conduce la existența unor copii „invizibili", nedeclarați la naștere sau nerecunoscuți de tată, dacă acesta este adult, iar diferența de vârstă față de mama minoră e mai mare de 5 ani. Totuși, nu există date sistematice care să permită estimarea dimensiunii acestor situații, iar astfel de aspecte nu au făcut încă obiectul unei analize dedicate. Cercetarea calitativă evidențiază faptul că în multe comunități, forme grave de violență împotriva copiilor sunt tolerate și chiar considerate firești, fiind integrate în rutina de „disciplinare". Toleranța socială este dublată de o cultură a neimplicării („*nu mă implic, nu e treaba mea*"), ceea ce întreține sub-raportarea și perpetuarea fenomenului. Această normalizare nu se regăsește doar în familie, comunitate, ci este împărtășită și de alți profesioniști care adesea justifică violența prin argumente de tipul „așa am crescut și noi". Toate acestea consolidează violența ca normă socială, îngreunând identificarea și intervenția și reducând capacitatea de a răspunde eficient.

Deficiențele legislative contribuie, la rândul lor, la limitarea intervențiilor. Lipsa incriminării anumitor forme de violență, cum este cazul unor manifestări ale violenței psihologice, face imposibilă abordarea lor prin instrumente polițienești. De asemenea, cadrul legal actual oferă instituțiilor de protecție a copilului un spațiu limitat de intervenție în situațiile în care lipsește cooperarea părinților. Absența unor obligații legale explicite a părinților privind colaborarea cu serviciile de protecție, cu școlile sau participarea la consiliere, reduce eficiența intervențiilor timpurii și îngreunează aplicarea unor măsuri graduale, proporționale riscului, menite să sprijine copilul și familia fără a recurge prematur la măsuri extreme, precum separarea copilului de familie. Totodată, imposibilitatea legală de a pătrunde într-o locuință atunci când accesul este refuzat limitează capacitatea echipelor de a evalua situația copilului și de a interveni prompt (reprezentant instituții locale).

Barierele instituționale sunt legate de deficitul de personal și formarea insuficientă – atât inițială, cât și continuă – pentru gestionarea noilor tipuri de situații (ex. bullying și cyberbullying) și pentru dezvoltarea competențelor necesare comunicării cu copiii aflați în situații cu potențial traumatic. Profesioniștii au subliniat, de asemenea, nevoia de clarificare și uniformizare a interpretării cadrului legal, la nivel național. Alte probleme identificate includ lipsa resurselor materiale, nivelul scăzut de încredere în eficiența intervențiilor, percepția că „nu se face nimic", absența unor canale dedicate de raportare (ex. adrese de e-mail instituționale dedicate sesizărilor care altfel ajung cu întârziere la departamentele care intervin) și lipsa unor mecanisme coerente de feedback între instituții. Potrivit respondenților, necunoașterea și/sau neîndeplinirea atribuțiilor de către asistenții sociali locali duce la întârzieri în sesizare și intervenție, ajungând la agravarea situațiilor sau la supra-aglomerarea DGAPSC-urilor cu numeroase cazuri care nu sunt grave, dar sunt escaladate la nivel județean în absența unor intervenții adecvate sau a personalului la nivel local. De asemenea, colaborarea deficitară între poliție și serviciile sociale poate întârzia intervențiile urgente, iar lipsa informării sistematice privind evoluția cazurilor – de pildă, necomunicarea soluțiilor dispuse de organele de cercetare penală – generează percepția lipsei de transparență și îngreunează monitorizarea pe termen lung a copiilor implicați.

Limitările sistemului de raportare statistică reduc acuratețea și granularitatea datelor oficiale privind violența împotriva copilului. Cazurile care implică mai multe forme de abuz sunt înregistrate doar în funcție de forma considerată cea mai gravă, ceea ce face ca abuzurile emoționale sau verbale sau a altor forme concomitente să rămână adesea invizibile. În consecință, statisticile reflectă doar parțial complexitatea experiențelor de violență trăite de copii. În plus, fișele de monitorizare, nu includ explicit noile tipuri de violență, precum agresiunile online, care sunt încadrate generic la abuz emoțional sau sexual. Această modalitate de înregistrare limitează capacitatea de a surprinde complexitatea manifestărilor violenței împotriva copilului și de a analiza modul în care diferite forme de violență se asociază sau evoluează în timp, reducând potențialul de fundamentare a intervențiilor de prevenire și dezvoltare a intervențiilor specializate pe baza evidențelor disponibile. *„Nu există un abuz sexual care să nu fie precedat de altă formă de abuz. Până și cucerirea minorului e o formă de abuz emoțional [...] Ce vedem noi în statistici de fapt este forma de abuz cea mai gravă dintr-un caz, celelalte sunt subsecvente."* (reprezentant instituții locale).

La nivel comunitar a fost remarcată atât pasivitatea membrilor comunității, care preferă să nu se implice, precum și o calitate variabilă a sesizărilor, unele vizând conflicte personale mai degrabă decât cazuri reale de abuz.

La nivel individual, copiii nu se recunosc ca victime, mai ales în cazurile de abuz emoțional sau sexual. Rușinea, teama și lipsa conștientizării contribuie la absența raportării, în timp ce părinții – uneori plecați din țară sau reticenți în colaborare – pot împiedica intervenția: *„Cred că de rușine, de teamă, copiii poate nu își dau seama ce li se întâmplă. Nu povestesc niciunui adult, nu povestesc părinților ce li se întâmplă, nu au conștientizat că era vorba de un abuz sexual"* (reprezentant instituții locale).

Toate aceste obstacole configurează o "plasă instituțională cu ochiuri rare", în care doar cazurile grave ajung să fie procesate formal, în timp ce violența cotidiană, fizică minoră sau emoțională, rămâne invizibilă (reprezentant instituții centrale).

Concluzii privind raportarea diferitelor forme de violență

Rezultatele privind raportarea formelor de violență asupra copiilor din România au evidențiat existența unui decalaj structural major între experiența trăită a copiilor și vizibilitatea cazurilor în datele administrative. Deși peste un sfert dintre copii experimentează cel puțin o formă de violență de-a lungul vieții, doar o mică parte dintre incidente ajung în atenția autorităților (12%), conturând o zonă extinsă de invizibilitate instituțională a fenomenului

Raportarea este puternic influențată de forma și contextul abuzului, de toleranța socială și de gravitatea percepută, ceea ce produce o ierarhizare implicită a formelor de violență: formele severe, care lasă urme vizibile sau care au consecințe imediate precum agresiunea fizică gravă și cea sexuală sunt mai frecvent raportate (24%, respectiv 38%), în timp ce neglijarea (5%), hărțuirea (8%) și violența în mediul online (hărțuirea - 0%, violența sexuală fără contact - 5%) sunt sub-raportate. Acest tipar este susținut de percepția redusă a gravității formelor de violență emoțională sau digitală, precum și de toleranța față de violența verbală, emoțională, normalizată în cadrul relațiilor familiale sau în mediul educațional, contribuind la perpetuarea violenței, la sub-raportare și la diminuarea capacității de intervenție instituțională.

La nivel comportamental, copiii inițiază rareori raportări, preferă soluții informale de autoprotecție, evită contactul cu autoritățile din teamă de stigmatizare sau represalii și din neîncredere în eficiența intervențiilor (ex., afirmații privind intervenții tardive, revictimizante, mai ales in cazurile de violență sexuală, minimizarea experiențelor de violență, ridiculizarea victimelor). Adulții (părinți, profesioniști) au un rol decisiv în raportarea cazurilor de violență, însă răspunsul lor este inegal, incidentele fiind adesea minimizate, sau gestionate informal, cu risc de escaladare către forme mai grave de violență. Mediile rural și urban prezintă rate similare de cazuri care ajung în atenția autorităților (12%, respectiv 13%), ceea ce indică o problemă sistemică. Diferențe apar în ceea ce privește categoriile de vârste: copiii mici depind de adulți pentru raportare (7% la 0-2 ani, mai ridicată pentru 3-6 ani - 16% și pentru 7-9 ani - 13%), iar adolescenții evită contactul cu instituțiile din teama de stigmatizare sau represalii, ceea ce determină o vizibilitate redusă a violenței în aceste grupe de vârstă (10-13 ani - 14% și 14-17 ani - 8%).

Transversal se conturează o serie de deficiențe persistente: existența unor canale de raportare neprietenoase copilului (neutilizate, insuficient adaptate limbajului și nivelului acestora de înțelegere), deficitul de personal și de formare specializată (în special pentru formele noi de violență bullying/ cyberbullying, dar și privind comunicarea cu victime minore, abordări sensibile la traumă), precum și o coordonare interinstituțională fragmentată, marcată de trasee lente de referire. Datele administrative captează preponderent forma cea mai gravă de violență (corelat cu infracțiunile din sfera penală) fără a surprinde adecvat violența online, manifestarea concomitentă a mai multor forme de violență, și dinamica incidentelor repetitive. În plus, anumite lacune sau limitări legislative (precum acoperirea incompletă a unor manifestări de violență psihologică sau capacitatea restrânsă de intervenție în situațiile în care părinții nu cooperează) reduc posibilitățile de intervenție timpurie.

În ansamblu, analiza evidențiază un cumul de blocaje sistemice, precum capacitate inegal distribuită teritorial (limitată în special în zonele rurale), competențe limitate și instrumente neadaptate pentru răspunsul adecvat la formele și contextele noi și în schimbare de violență, la nevoile complexe ale copiilor afectați de violență, mecanisme de raportare insuficient accesibile și credibile pentru copii, coerență procedurală redusă între sectoare, și colaborare inconsistentă cu familiile și comunitățile. Acestor vulnerabilități li se adaugă limitele sistemelor de colectare și analiză a datelor administrative, care nu surprind pe deplin complexitatea fenomenului, reducând posibilitatea unor intervenții timpurii, coordonate și proporționale cu nivelul de risc.

9. Căutarea de sprijin

Nivel **ridicat** de dezvăluire:

- asociat cu *agresiunea fizică minoră* (74%), *hărțuirea, umilirea și disprețuirea, față în față* (79%) și cu *violența sexuală fără contact, experimentată față în față* (85%),
- mai ușor de recunoscut și mai puțin stigmatizante, copiii le percep ca „acceptabile" pentru a fi discutate,
- copiii din mediul rural raportează mai puțin - persistența normelor tradiționale și a rușinii comunitare.

Nivel **ridicat** de dezvăluire:

- nivelul de raportare scade considerabil în cazul violenței sexuale cu contact (38%) și al neglijării (25%),
- atașamentul față de agresor, loialitatea familială sau lipsa de conștientizare a gravității pot acționa ca bariere majore. Este posibil ca violența sexuală cu contact să activeze un sentiment de culpabilitate sau teamă de consecințe, ceea ce reduce probabilitatea de dezvăluire.

Analiza comportamentelor de solicitare a sprijinului în urma experiențelor de violență asupra copiilor reprezintă o dimensiune esențială pentru înțelegerea modului în care copiii gestionează situațiile de victimizare. Investigarea acestor aspecte permite surprinderea tiparelor de dezvăluire, a surselor alese pentru obținerea de suport, dar și a obstacolelor care limitează solicitarea de ajutor. Rezultatele relevă patru tendințe majore.

În primul rând, majoritatea copiilor aleg să dezvăluie experiențele de abuz, însă un procent semnificativ continuă să nu ceară ajutor, mai ales în cazurile de violență domestică.

În al doilea rând, părinții rămân principala sursă de sprijin, chiar și atunci când pot fi implicați în comportamente abuzive, ceea ce reflectă rolul complex al atașamentului și al dependenței emoționale.

În al treilea rând, copiii din mediul urban tind să solicite ajutor mai frecvent decât cei din mediul rural, indicând influența contextului socio-cultural asupra disponibilității de a comunica despre violență.

În cele din urmă, motivele non-dezvăluirii – precum teama, rușinea sau percepția scăzută a gravității – conturează un tablou al tăcerii susținut de factori emoționali și sociali. Aceste direcții vor fi detaliate în secțiunile următoare, prin analiza comparativă a formelor de violență, a surselor de sprijin și a barierelor în procesul de raportare.

Din totalul de 454 **de incidente identificate**, raportat la ultimul incident experimentat, **67% au fost comunicate de către copii către o altă persoană**, ceea ce indică o **tendință moderată de dezvăluire,** dar și existența unui procent semnificativ de experiențe care rămân nerelatate.

Analiza pe forme de violență evidențiază variații importante. În ceea ce privește ultimul incident experimentat, a**gresiunea fizică minoră** este forma cel mai frecvent relatată (74% dintre cazuri), comparativ cu agresiunea fizică gravă (60% dintre situații) și cu izolarea (58% dintre cazuri).

În cazul **violenței sexuale,** rezultatele sunt eterogene în ceea ce privește ultimul incident experimentat: **85% dintre incidentele fără contact, în persoană, au fost dezvăluite cuiva,** comparativ cu **48% dintre incidentele fără contact, în mediul online** și 38% **dintre agresiunile sexuale cu**

contact. Această distribuție poate reflecta **diferențe în percepția gravității, nivelul de rușine sau frică asociat** diferitelor forme de victimizare sexuală.

În ceea ce privește **violența psihologică**, în **79% dintre cazurile hărțuire, umilire și disprețuire în persoană,** raportat la ultimul incident experimentat, copiii au ales să comunice unei alte persoane despre asta, la fel ca în **67% dintre episoadele de terorizare** și în **59% dintre incidentele de hărțuire, disprețuire și umilire în mediul online** .

În contrast, **doar 19% dintre incidentele de expunere la violență domestică,** raportat la ultimul incident experimentat, și **25% dintre cazurile de neglijare** au fost comunicate, ceea ce arată o **reticență majoră în dezvăluirea experiențelor asociate mediului familial**, cel mai probabil din motive de loialitate, dependență, teamă de consecințe sau minimizarea și normalizarea unor tipuri de violență, lucruri evidențiate în datele calitative obținute:

"(...) la situațiile sesizate din familiile vulnerabile, agresorii erau membri ai familiei (...)"(reprezentant ONG). Băieții incluși in focus grupul cu copii de etnie romă, au spus că uneori „**o palmă**" sau „**lovitul cu cureaua**" li se pare o pedeapsă normală, mai ales dacă un copil greșește sau fură. De altfel, au descris astfel de pedepse ca pe metode acceptate de disciplinare. Limita dintre disciplină și abuz este mult mai tolerantă în aceste comunități decât în grupurile de copii români, iar acceptarea „palmelor" ca parte a educației reflectă transmiterea inter generațională a violenței ca normă. *"Dacă greșim, părinții ne bat. Spun că doar așa învățăm"* (focus grup băieți, 11–13 ani, rural).

La fel, **certurile domestice** sunt o parte a peisajului cotidian. Copiii aud și văd adesea conflicte între părinți, rude sau între vecini: „*Se ceartă părinții acasă, se aud urlete, se înjură. Noi vedem asta și parcă e ceva obișnuit*" (focus grup fete, 14-17 ani, urban), *("Părinții când vă mai pedepsesc?" - moderator focus grup) - Când facem ceva greșit. Când fumăm, când vapăm, când află ceva că am făcut greșit, ne mai dă câte o palmă* (focus grup fete, mediul rural).

Analiza dezvăluirii incidentelor de violență în funcție de mediul de rezidență evidențiază diferențe între mediul urban și cel rural. În ceea ce privește agresiunea fizică, 76% dintre cazurile din mediul urban au fost comunicate, raportat la ultimul incident experimentat, comparativ cu 67% în cel rural, ceea ce sugerează o tendință ușor mai ridicată a copiilor din mediul urban de a vorbi despre experiențele lor cu cineva și de a căuta sprijin social.

O diferență accentuată se regăsește în cazul violenței sexuale, unde 70% dintre incidentele din mediul urban au fost dezvăluite, raportat la ultimul incident experimentat, în timp ce doar 42% în mediul rural, ceea ce poate reflecta bariere culturale și sociale mai pregnante în comunitățile rurale. În ceea ce privește violența psihologică, prevalența dezvăluirii este de asemenea mai mare în mediul urban (73%) comparativ cu rural (62%), indicând o disponibilitate relativ mai mare a copiilor din zonele urbane de a solicita sprijin.

Situația este diferită în cazul neglijării, unde nivelul de solicitare de sprijin este în general scăzut, raportat la ultimul incident experimentat, comparativ cu celelalte forme de victimizare: 25% atât în mediul urban cât și în mediul rural. Aceste rezultate sugerează că, spre deosebire de alte tipuri de violență, neglijarea este mult mai puțin recunoscută și relatată de către copii.

Datele privind destinatarii dezvăluirilor indică faptul că, în majoritatea situațiilor, părinții reprezintă principala sursă de sprijin pentru copii, chiar și în cazurile în care aceștia pot manifesta comportamente sau atitudini agresive față de copii. Astfel, 93% dintre copiii care au experimentat agresiune fizică, raportat la ultimul incident experimentat, și au vorbit cu cineva despre asta au apelat la un părinte, urmat de un profesor (28%), iar mai apoi de un/o frate sau soră (11%). Un tipar similar se relevă și în cazul violenței psihologice față în față, unde 83% dintre copii au relatat incidentul unui părinte, în timp ce procente semnificativ mai reduse se regăsesc pentru profesori (19%) și prieteni (15%).

În situațiile de violență sexuală, tiparul se schimbă parțial. În cazul incidentelor în persoană, raportat la ultimul incident experimentat, doar 43% dintre copii au apelat la un părinte, în timp ce sprijinul din

partea fraților/surorilor (36%), al profesorilor (29%) și al prietenilor (21%)[242] a avut un rol mai vizibil comparativ cu alte forme de victimizare. Pentru violența sexuală online, 50% dintre copii au spus unui părinte, iar 30% au relatat unui/unei frate/surori și 30% unui prieten, ceea ce sugerează o distribuție mai echilibrată a surselor de sprijin.

În ceea ce privește violența psihologică online, experimentată de-a lungul vieții, 65% dintre copii au discutat cu un părinte, un procent ridicat, de 53%, au apelat la prieteni, iar 29% au discutat cu frați sau surori. În mod notabil, în cazul neglijării, tiparul este inversat: cei mai mulți copii au preferat să povestească unui prieten (60%), mai degrabă decât unui părinte (40%) sau unui frate/soră (40%), ceea ce ar putea indica dificultăți de a asocia părinții cu rolul de protecție în contextul în care ei înșiși sunt percepuți ca responsabili de neglijare.

Datele sugerează că părinții sunt figura principală către care copiii aleg să dezvăluie incidentele de violență, ceea ce poate fi explicat prin rolul lor de atașament și percepția lor ca sursă de protecție. Datele calitative colectate pentru acest studiu susțin datele rezultate din anchetă. Astfel, atelierele desfășurate cu copiii de 6–10 ani au oferit o imagine complexă asupra felului în care aceștia înțeleg noțiunea de siguranță și modul în care percep diverse forme de violență. În pofida vârstei fragede, copiii participanți la aceste ateliere au dovedit o capacitate remarcabilă de a recunoaște situațiile de risc și de a formula explicații și soluții proprii. Analiza datelor calitative conduce la următoarea tipologie:

- **Siguranța**. Pentru copii, siguranța înseamnă, în primul rând, protecția oferită de familie și de adulții apropiați. Acasă, la bunici și în sala de clasă sunt spațiile percepute ca cele mai sigure. În schimb, strada, locurile de joacă, vacanțele fără supraveghere și mediul online sunt asociate cu incertitudine și teamă.
- **Violența domestică**. Copiii identifică clar violența fizică și verbală, o condamnă și o descriu ca fiind „rău", „durere", „teamă". Ei percep că aceste comportamente îi afectează psihic și emoțional. În același timp, unii reproduc explicații auzite în jurul lor („pentru că a făcut năzbâtii"), ceea ce arată că justificările pentru violență sunt uneori interiorizate.
- **Violența la școală**. Deși sala de clasă este considerată un spațiu sigur, au fost relatate cazuri de agresiune între elevi și situații de violență din partea profesorilor. Copiii au reacționat unanim împotriva acestor practici, afirmând că „profesorii nu ar trebui să lovească elevii, ci să-i învețe". Ei au menționat și responsabilitatea martorilor, care ar trebui să intervină sau să alerteze alți adulți.
- **Violența online**. Experiența online este împărțită între atractivitate (jocuri, video, comunicare) și risc (dependență, hackeri, necunoscuți, conținut nepotrivit). Copiii conștientizează pericolele, de la oboseala ochilor până la furtul de date, și menționează că e necesar autocontrolul și supravegherea părinților.
- **Cercul de protecție**. Copiii au indicat o paletă largă de persoane la care pot apela: părinți, bunici, frați mai mari, verișori, profesori, directori, vecini, poliție. În unele răspunsuri apar și figuri simbolice, ceea ce exprimă nevoia lor de protecție absolută, dincolo de familia imediată.
- **Concluzia generală** privind atelierele cu copii de 6-10 ani este că aceștia trăiesc simultan între siguranța oferită de familie și școală și sentimentul de vulnerabilitate din spațiile nesupravegheate (stradă, locuri de joacă, internet). Ei sunt capabili să identifice riscurile și să exprime soluții, dar au nevoie de **adulți atenți, disponibili și consecvenți** care să le confirme că nu sunt singuri și că pot cere ajutor.

Analiza motivelor non-dezvăluirii, pe de altă parte, evidențiază că principala categorie, reprezentând 58% dintre copii, este formată din cei care nu au oferit nicio explicație pentru decizia de a nu povesti despre incidentele de violență experimentate de-a lungul vieții, ceea ce ar putea sugera fie dificultăți în a avea încredere că pot primi sprijinul necesar, fie dorința de a proteja persoana care a săvârșit actul de agresiune.

242 Variantele de răspuns pot însuma peste 100%, deoarece întrebarea a permis selectarea mai multor opțiuni (răspuns multiplu).

Un alt segment important, în procent de 21%, consideră că experiențele de agresiune trăite de-a lungul vieții *„nu au fost suficient de grave”* pentru a necesita comunicare, aspect ce poate reflecta procese de minimizare sau normalizare a violenței. Opt la sută dintre copii au preferat să gestioneze situația pe cont propriu, iar 6% au convocat rușinea ca barieră.

Aceste rezultate sugerează că non-dezvăluirea nu este un fenomen unitar, ci rezultatul unor factori multipli, de la lipsa de percepere a gravității până la bariere emoționale precum rușinea sau dorința de autonomie. Totodată, proporția ridicată a copiilor care nu au dorit să explice decizia indică existența unor mecanisme de constrângere a exprimării mai complexe, dificil de surprins în cadrul chestionarului utilizat și subliniază importanța unor investigații calitative suplimentare pentru a înțelege mai bine aceste mecanisme.

Mai mult de jumătate dintre băieți (61%) nu au menționat un motiv pentru non-dezvăluire, de-a lungul vieții, ceea ce ar putea indica fie o atitudine de neîncredere față de ceilalți, fie o reticență crescută de a adresa subiectul. Doar 19% dintre băieți au considerat incidentele ca fiind insuficient de grave pentru a fi relatate și 7% au menționat rușinea ca barieră.

În rândul fetelor, proporția celor care nu au menționat un motiv este mai redusă, de 53%, de-a lungul vieții, dar se remarcă o pondere mai mare a celor care au considerat incidentele drept nesemnificative (25%). În plus, 11% dintre fete au declarat că au preferat să rezolve situația pe cont propriu, ceea ce poate sugera o strategie de adaptare diferită, orientată spre autonomie. Aceste rezultate sugerează faptul că băieții adoptă un comportament de non-dezvăluire într-o mai mare măsură decât fetele.

Non-dezvăluirea este explicată parțial prin lipsa conștientizării gravității, dar și prin factori emoționali sau atitudini legate de auto-gestionarea situației. Aceste tendințe sunt confirmate și de reprezentanții unei instituții internaționale interguvernamentale: "*Există un grad foarte ridicat de toleranță față de multe forme de violență. Unele dintre acestea, deși sunt grave pentru că afectează sănătatea și dezvoltarea unui copil, sunt interpretate ca fiind firești și normale în familie (...)*" (interviu organizație interguvernamentală).

„Formele de violență sub-raportate ar fi formele de violență minoră, pentru că orice îmbrânceli, certuri sau jigniri sunt considerate de către profesori minore, nu sunt raportate sau sunt gestionate la nivelul școlii deși uneori ar trebui să fie mai bine urmărite, pentru că aceste șicane pot degenera în comportamente mai grave și este preferabil să prevenim astfel de situații și să le acordăm mai multă atenție” (reprezentant instituție centrală).

Astfel, observăm că diverse forme de agresiune sunt minimizate de către cadrele didactice sau de către membrii familiei, fapt ce creează contextul propice menținerii comportamentelor de agresiune împotriva copiilor și poate facilitata escaladarea acestora către forme mai grave de manifestare a comportamentelor violente.

În urma interviului de grup cu procurorii, au rezultat mai multe **obstacole majore în calea raportării cazurilor de violență asupra copiilor**:

- **Contextul familial și dependența de agresor.** Multe abuzuri au loc în familie, unde copilul se simte prizonier al relației de dependență și autoritate: „*Când cel care te abuzează este și cel care îți dă de mâncare, se creează în mintea copilului o ambivalență care îl face efectiv să se blocheze*" (reprezentant instituție centrală).
- **Teama de a nu fi crezut sau de a distruge familia**. Copiii se tem că nu vor fi luați în serios, își asumă o vină personală pentru ceea ce li s-a întâmplat sau se simt responsabili pentru consecințele asupra familiei.
- **Lipsa de educație juridică și sexuală.** Copiii și chiar profesorii nu recunosc anumite fapte ca fiind infracțiuni: „*Plus că există și medii lipsite de educație, unde copiii nici nu știu că anumite loviri sau anumite violențe sexuale sunt ilegale. Dacă în mediul respectiv s-au născut și lucrurile se întâmplă acolo în mod constant pentru ei, asta reprezintă normalitatea de multe ori și și adulții tot din mediile lipsite de educație sunt în aceeași situație. Nu conștientizează că ceea ce li se întâmplă este nu e normal* " (reprezentant instituție centrală).

- **Acceptarea culturală a unor practici care pot favoriza violența**. În unele comunități tradiționale, căsătoria timpurie și relațiile sexuale cu minore sunt tolerate și chiar ascunse sistematic (chiar și în condițiile în care cadrul legal stabilește vârsta minimă pentru căsătorie la 18 ani, cu unele excepții strict reglementate).
- **Lipsa unui mecanism sistematic de sesizare de către profesioniști**. Profesorii, medicii și alți profesioniști nu sunt instruiți să recunoască și să raporteze semnele de abuz, sesizarea depinzând mai degrabă de „buna credință" a unor persoane decât de proceduri clare.
- **Bariere legislative și procedurale**. Deși există obligația legală de a denunța abuzurile sexuale asupra minorilor, aplicarea este inegală. Raportarea depinde de inițiativa individuală și de interpretarea contextului.

În esență, obstacolele sunt deopotrivă **psihologice (teama și vinovăția copilului), culturale (acceptarea unor forme de violență), instituționale (lipsa de formare și mecanisme clare)** și **procedurale (formalism și lipsă de coerență legislativă)**.

Analiza comportamentelor de dezvăluire evidențiază necesitatea unei implicări active din partea adulților semnificativi, în special a părinților și cadrelor didactice, care constituie principalii agenți de socializare ai copilului. Având în vedere timpul extins petrecut în interacțiune cu aceștia, rolul lor nu ar trebui să fie unul pasiv, ci orientat către identificarea activă a experiențelor copilului, prin adresarea de întrebări și prin cultivarea unui climat de ascultare autentică.

Literatura de specialitate subliniază că minorii sunt dispuși să dezvăluie experiențe de violență atunci când sunt întrebați și percep că răspunsurile lor vor fi receptate cu empatie și responsabilitate[243]. În schimb, atitudinea pasivă a adulților descurajează copiii să comunice experiențele de victimizare, așa cum indică datele calitative colectate pentru acest studiu:

"*Participarea copilului este foarte importantă. Uneori copiii sunt dureros de sinceri, fără a identifica forma de violență, ci pur și simplu descriu o situație în care îți dai seama că este un cumul de forme de violență. Cred cu tărie că dialogul cu copiii trebuie încurajat susținut și exersat , ei pot să fie detectorii cei mai agili și fideli cu privire la ce se întâmplă cu formele de violență*" (interviu organizație interguvernamentală).

Concluzii privind căutarea de sprijin

Analiza comportamentelor de solicitare a sprijinului în rândul copiilor care au experimentat diverse forme de violență evidențiază un fenomen complex și profund condiționat de factori psihologici (teamă, rușine, loialitate), culturali (toleranța față de violență, norme de gen) și instituționali (încredere scăzută, răspuns inegal). Dezvăluirea nu este un proces automat, deși o parte semnificativă a copiilor aleg să vorbească despre experiențele de abuz (67%), persistă o tăcere structurală, mai accentuată în cazurile de violență provenită din familie (precum expunerea la violență domestică, neglijare), unde relația emoțională cu agresorul și frica coexistă și limitează apelul la ajutor.

Părinții sunt sursa predominantă de suport (84%), ceea ce indică atașamentul afectiv profund, dar și vulnerabilitatea copiilor dependenți de adulții care pot fi, în același timp, agresori. Această dublă condiționare afectează disponibilitatea copiilor de a apela la alte forme de ajutor și relevă nevoia unei intervenții instituționale capabile să substituie, în mod temporar, funcțiile protective compromise ale familiei.

Diferențele între mediul urban (71%) și cel rural (62%) confirmă influența factorilor culturali și a capitalului social asupra disponibilității de a căuta sprijin. Copiii din mediul urban manifestă o mai mare deschidere spre comunicare și o mai bună accesibilitate la resurse de suport formal, în timp ce în mediul rural persistă tipare de tăcere și de acceptare a violenței ca normă, ceea ce ceea ce indică dezechilibre teritoriale în accesul efectiv la mecanisme de protecție.

243 Abdul Latiff, M., Fang, L., Goh, D. A., Tan, L. J. A systematic review of factors associated with disclosure of child sexual abuse. Child Abuse Negl. 2024 Jan:147:106564 Epub 2023 Dec 5. PMID: 38056036. doi: 10.1016/j.chiabu.2023.106564; Augusti, E.-M., & Myhre, M. C. (2021). The barriers and facilitators to abuse disclosure and psychosocial support needs in children and adolescents around the time of disclosure. Child Care in Practice, 30(2), 187–202. https://doi.org/10.1080/13575279.2021.1902279

Non-dezvăluirea nu reprezintă doar absența comunicării, ci un mecanism de protecție construit în condiții de vulnerabilitate și de lipsă de alternative. Motivele declarate, precum teama, rușinea, minimalizarea gravității și lipsa de încredere în instituții, configurează un climat psihologic al tăcerii care reproduce și perpetuează violența. Băieții manifestă o tendință ușor mai ridicată de a nu dezvălui incidentele de violență, sugerând influența unor norme de socializare care încurajează suprimarea emoțiilor și internalizarea tăcerii ca formă de adaptare.

În cazul violenței sexuale, dezvăluirea este mai frecventă în cazul incidentelor petrecute față în față decât în mediul online, ceea ce indică dificultatea de a conceptualiza abuzul digital ca violență reală (33% din incidente în persoană și 52% în mediul online nu au fost dezvăluite). Acest tipar evidențiază lacune de educație digitală și de conștientizare a riscurilor în mediul online.

Analiza sugerează că simpla existență a canalelor de raportare nu este suficientă pentru utilizarea lor efectivă. Persistă bariere semnificative legate de încrederea scăzută a copiilor în instituții, teama de consecințe și percepția că dezvăluirea nu conduce la protecție reală. În același timp, capacitatea adulților de referință de a identifica semnele abuzului și de a facilita divulgarea în condiții de siguranță rămâne inegal dezvoltată, pe fondul unor competențe variabile de comunicare cu victime copii și de răspuns sensibil la traumă. Aceste limite sunt amplificate de distribuția inegală a resurselor umane specializate și de absența unor programe instituționalizate de formare continuă și aprofundată pentru profesioniștii care interacționează direct cu copii victime.

În ansamblu, rezultatele evidențiază o serie de blocaje structurale care afectează identificarea proactivă a copiilor aflați la risc sau deja afectați de violență, transferând implicit responsabilitatea dezvăluirii asupra acestora. Se remarcă o capacitate limitată a sistemului de a detecta timpuriu situațiile de risc în interacțiunea copiilor cu sistemele de educație, protecție socială și sănătate, alături de competențe profesionale inegale în facilitarea dezvăluirii și gestionarea adecvată a traumei. În același timp, conectivitatea redusă dintre rețelele informale de suport ale copiilor și mecanismele formale de raportare diminuează probabilitatea ca situațiile de violență să devină vizibile instituțional. Aceste vulnerabilități sistemice contribuie la menținerea sub-raportării și la perpetuarea invizibilității experiențelor de violență trăite de copii.

10. Percepția asupra violenței comise în persoană împotriva copiilor în societatea românească și factorii care se asociază cu apariția și persistența acesteia

În cadrul componentei cantitative a cercetării, percepția este examinată din perspectiva dimensiunii gravității fenomenului și a gradului său de răspândire, atât din punctul de vedere al copiilor, cât și al părinților. Analiza cantitativă este completată de componenta calitativă, care integrează date obținute din focus grupuri cu copii, precum și interviuri semistructurate realizate cu reprezentanți ai instituțiilor publice centrale și locale și ai organizațiilor neguvernamentale implicate în domeniu.

10.1 Percepția copiilor și a părinților cu privire la gravitatea actelor de violență comise în persoană împotriva copiilor

Pentru a surprinde cât mai fidel nivelul de conștientizare socială, datele au fost prelucrate prin însumarea răspunsurilor „destul de grav" și „foarte grav", considerate împreună ca expresii ale perceperii faptei ca inacceptabilă.

Analiza datelor privind percepția gravității formelor de violență asupra copiilor per ansamblu evidențiază o **convergență remarcabilă între părinți și copii**: ambele grupuri consideră, într-o proporție covârșitoare, că **violența împotriva copiilor este un comportament profund inacceptabil**. În aproape toate situațiile evaluate, **între 90% și 96% dintre respondenți** – atât copii, cât și părinți – apreciază faptele ca fiind „destul de" sau „extrem de grave". Totuși, analiza detaliată relevă diferențe subtile de sensibilitate și de interpretare a gravității, care indică **niveluri diferite de conștientizare și de înțelegere a formelor de violență**.

Cea mai ridicată percepție de gravitate se regăsește în cazul **violenței sexuale în care sunt implicați copiii**. Aproximativ 96% dintre părinți și 92% dintre copii consideră că situațiile în care „o persoană atinge un copil în zonele intime" reprezintă o faptă gravă și foarte gravă. Niveluri ridicate se regăsesc și pentru forțarea copilului să aibă relații sexuale (aproximativ 95% părinți, 90% copii) și pentru situațiile în care „un copil sub 14 ani are relații sexuale, de bunăvoie, cu un adult" (circa 95% părinți, 86% copii). De asemenea, aproape 96% dintre părinți și 88% dintre copii consideră că este grav sau foarte grav ca un copil „să fie supus unor comportamente de natură sexuală nedorite, fără atingere fizică". Aceste valori indică un **consens social puternic privind gravitatea abuzului sexual**, dar diferența constantă de

4–8 puncte procentuale între cele două grupuri sugerează că **pentru o parte dintre copii, înțelegerea acestor acte rămâne mai degrabă teoretică decât concretă**.

Dacă analizăm separat varianta de răspuns „extrem de grav", diferențele între percepțiile copiilor și ale părinților devin mai clare. **Diferențele de percepție, care variază între 9 și 20 de puncte procentuale**, indică o **tendință generală a părinților de a evalua mai sever gravitatea actelor de natură sexuală,** în timp ce o parte dintre copii, deși conștienți de caracterul neadecvat al acestor fapte, le pot interpreta într-o cheie morală generală, fără o reprezentare completă a efectelor concrete ale abuzului. Cea mai mare diferență se observă în cazul percepției gravității cu privire la întreținerea de relații sexuale de către un copil sub 14 ani (care își dorește acest lucru), unde nivelul scăzut al răspunsurilor extreme în rândul copiilor (61%) sugerează **posibile confuzii legate de noțiunea de consimțământ și de relațiile de putere dintre adult și minor**.

În planul **violenței fizice**, consensul social rămâne la fel de puternic. Peste 96% dintre părinți și 90% dintre copii consideră că a bate un copil „atât de rău încât să-i rămână urme sau vânătăi" este un act grav și foarte grav, iar violența fizică ușoară (pălmuiri, împingeri, tras de urechi) este evaluată similar de 89% dintre părinți, comparativ cu 84% dintre copii. Aproape aceleași niveluri de severitate sunt raportate și în cazul izolării copilului, prin interzicerea repetată a contactelor sau interacțiunilor sociale, formă de violență considerată gravă și foarte gravă de 96% dintre părinți și 87% dintre copii: *„nu e bătaie, dar când îți ia telefonul și nu te lasă o săptămână, simți că nu mai exiști, că ești departe de toți ceilalți"* (fată, servicii rezidențiale).

Dacă analizăm separat varianta de răspuns „extrem de grav", se conturează decalaje clare între generații, diferența fiind între 11 și 16 puncte procentuale în defavoarea copiilor.

O posibilă explicație ar putea fi aceea că pentru o parte dintre copii, formele ușoare de agresiune sunt încă percepute ca normale, „parte din educație", nu ca violență propriu-zisă, mai ales dacă sunt frecvente în mediul familial *(„Și eu am fost bătut ca să învăț să nu fiu așa. Eu consider că orice palmă primită e pentru că ai făcut ceva"* – copil din detenție; *„dacă ai greșit și te certi cu cineva și îți dă o palmă nu mai e violență, că meriți să înveți. Dar dacă nu ai făcut nimic și tot te lovește sau țipă la tine, asta-i nedrept și e violență adevărată"* – băiat, servicii sociale) sau școlar *(„E ceva normal, la fiecare școală se bat copii. Așa e mereu. Trebuie să răspunzi cu aceeași monedă"* - băiat, 14–17 ani). În schimb, părinții – confruntați cu discursuri publice și campanii care condamnă ferm orice formă de bătaie – tind să se poziționeze clar împotriva violenței, cel puțin la nivel declarativ.

Un aspect distinct se regăsește în sfera **violenței psihologice**, unde formele de agresiune emoțională și verbală sunt percepute ca fiind grave de o majoritate semnificativă a respondenților. Aproximativ **96% dintre părinți** și **90% dintre copii** consideră că **umilirea verbală sau agresivitatea în interacțiuni față în față** reprezintă **comportamente grave și foarte grave**. Nivelurile ridicate confirmă faptul că majoritatea copiilor asociază violența verbală și emoțională cu nedreptatea și suferința *(„E mai rău când mama îți zice că nu ești bun de nimic decât dacă îți dă o palmă"* - fată, 14–17 ani), iar părinții o interpretează ca fiind o formă clară de abuz, chiar și în absența violenței fizice. La fel de sever este evaluat și comportamentul de **amenințare repetată** a unui copil *„că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă ori un obiect important pentru el va păți ceva rău"*, considerat grav și foarte grav de 95% dintre părinți și 91% dintre copii.

Dacă analizăm separat varianta de răspuns „extrem de grav", diferențele între cele două grupuri devin notabile. În cazul „umilirii verbale sau a agresivității în interacțiuni față în față" 86% dintre părinți califică fapta drept extrem de gravă, comparativ cu 73% dintre copii, evidențiind o diferență de 13 puncte procentuale. Acest decalaj sugerează că o parte dintre copii continuă să subevalueze impactul formelor invizibile de violență, în special al celor care nu implică durere fizică directă. Pentru aceștia, conflictele verbale, jignirile sau tonul agresiv pot fi percepute drept manifestări obișnuite ale interacțiunilor sociale *(„Nu te doare atât de mult când te jignește un prieten, pentru că între noi jignirile sunt ca și un fel de afecțiune. De exemplu, dacă vine o prietenă la mine și îmi dă una și îmi zice 'ce faci, proasto', la noi e ca un salut..."* - fată, 14–17 ani), în timp ce părinții, mai conștienți de consecințele emoționale ale acestor comportamente, tind să le declare intolerabile. În ceea ce privește amenințarea repetată, 87% dintre părinți și 78% dintre

copii consideră fapta „extrem de gravă”, ceea ce indică un decalaj constant între generații în ceea ce privește percepția severității.

În consecință, datele evidențiază un consens major în condamnarea violenței emoționale și verbale, dar și o asimetrie de profunzime între percepțiile copiilor și ale părinților, care reflectă etape diferite ale conștientizării impactului emoțional al violenței.

Rezultate deosebit de relevante se observă și în raport cu **expunerea la violența domestică**. Aproximativ 97% dintre părinți și 91% dintre copii consideră că a fi martor la certuri violente sau agresiuni între părinți reprezintă o situație „destul de gravă” și „extrem de gravă”. Deși diferența de percepție rămâne, ambele grupuri indică un nivel foarte înalt de sensibilitate față de impactul indirect al violenței asupra copiilor. În categoria „extrem de grav” diferența este însă de 13 puncte procentuale (82% dintre părinți față de 69% dintre copii). Această discrepanță arată că, deși copiii recunosc suferința asociată cu prezența conflictului, tind să o normalizeze atunci când ea face parte din mediul lor de viață *(„se ceartă părinții acasă, se aud urlete, se înjură. Noi vedem asta și parcă e ceva obișnuit”* – fată, 14-17 ani; *„acasă era numai bătaie și ceartă, eu credeam că așa e normal în toate familiile”* – băiat, servicii rezidențiale).

Situațiile în care *„un copil este martor la agresiuni serioase asupra altor persoane, în care se folosesc de exemplu arme, sau la violențe între diverse găști de cartier”* sunt percepute ca fiind grave de majoritatea respondenților: 96% dintre părinți și 91% dintre copii consideră această experiență un act destul de grav sau extrem de grav. În varianta „extrem de grav”, diferențele devin mai evidente – 87% dintre părinți față de 76% dintre copii – părinții declarându-se mai sensibili la potențialul traumatizant al expunerii la violență. Pentru o parte dintre copii, astfel de situații pot fi percepute mai degrabă ca obișnuite sau exterioare propriei persoane, mai ales în contexte sociale în care violența este prezentă sau mediatizată frecvent (*„La noi în cartier și în familii violența e considerată ceva normal”; „Eu văd conflicte în fiecare zi, se aprind de la nimicuri”* – fete, 14-17 ani). Această diferență de percepție sugerează că, deși există un acord general asupra gravității violenței, nivelul de conștientizare emoțională a consecințelor rămâne mai redus în rândul copiilor.

În ceea ce privește **neglijarea**, percepțiile sunt, din nou, foarte apropiate: 97% dintre părinți și 91% dintre copii consideră că a nu îngriji corespunzător un copil, a-l priva de atenție, hrană sau sprijin afectiv este o formă de violență gravă și foarte gravă: *„Sunt părinți care mai mult fac copii ca să aibă un ajutor la bătrânețe, în rest, nu le pasă de ei, nu le pasă cum cresc, nu îi îngrijesc deloc. Sunt nepăsători”* (băiat, 14-17 ani). Copiii participanți la studiu descriu situații în care părinții, deși au resurse materiale, aleg să își lase copiii în grija instituțiilor, pentru a nu-și asuma responsabilitățile parentale: *„Sunt și părinți cu o situație materială bună și care își dau copiii la casa copilului ca să nu îi îngrijească”* (fată, 14-17 ani). În alte cazuri, părinții sunt preocupați doar de propriile nevoi sau de consumul de alcool, lăsând copiii fără supraveghere și fără acces la educație: *„Eu nu am mers niciodată la școală din cauza la părinți. Părinții mei beau toată ziua. Nici eu, nici frații mei nu am mers la școală”* (fată, 14-17 ani).

Și aici proporția celor care consideră această formă de violență ca fiind „extrem de gravă” este mai ridicată la părinți (85%) decât la copii (75%). Diferențele de 10 puncte procentuale ar putea fi explicate prin înțelegerea diferită a responsabilității parentale – copiii pot percepe lipsa îngrijirii ca pe o realitate cotidiană, fără a o asocia neapărat cu ideea de abuz.

Deși percepția socială relevă cel puțin la nivel declarativ o toleranță redusă a fenomenului neglijării aceasta contrastează puternic cu proporția celor care cer sprijin pentru această formă de violență (copii au spus cuiva despre situațiile de neglijare la care au fost supuși în doar 25% dintre cazuri).

În ansamblu, rezultatele indică un nivel ridicat de acord social declarat privind gravitatea violenței asupra copiilor, aproape toate formele – fizică, sexuală, emoțională sau prin neglijență – fiind evaluate ca grave. Totuși, acest consens pare a reflecta mai degrabă o percepție formală sau conformistă, aliniată normelor sociale dominante, decât o internalizare profundă a gravității fenomenului. Diferențele dintre părinți și copii privesc în principal intensitatea evaluării, însă, dincolo de aceste nuanțe, datele sugerează o neconcordanță între percepția declarată și comportamentele efective de raportare sau toleranță față de violență. Persistența unor niveluri ridicate de toleranță socială și a unei sub-raportări a cazurilor indică

faptul că, în practică, violența asupra copiilor continuă să fie relativ normalizată, în pofida condamnării sale la nivel discursiv.

10.2 Percepția copiilor și a părinților asupra răspândirii actelor de violență asupra copiilor

Analiza percepției asupra răspândirii actelor de violență împotriva copiilor s-a realizat prin însumarea răspunsurilor „destul de des" și „foarte des", pentru a surprinde mai fidel proporția celor care consideră că diverse forme de violență sunt efectiv prezente în comunitate. Această abordare metodologică este justificată de faptul că diferența dintre cele două variante de răspuns reflectă mai degrabă intensitatea percepției sau gradul de implicare emoțională și nu o diferență de sens. În paralel, analiza răspunsurilor „foarte des" evidențiază nuanțele dintre percepțiile copiilor și ale părinților privind frecvența cu care au loc diferitele forme de abuz.

Cea mai ridicată percepție de răspândire se înregistrează în cazul expunerii la violența domestică, respectiv a situațiilor în care copiii sunt martori la certuri între adulți. Aproximativ un sfert dintre părinți (26%) și aproape la fel de mulți copii (24%) consideră că aceste situații au loc „destul de des" sau „foarte des". Proporțiile scăzute arată că violența în familie este o realitate destul de puțin vizibilă. Puțin peste 9% dintre părinți și 10% dintre copii au ales varianta „foarte des", ceea ce indică o percepție mai degrabă redusă asupra extinderii fenomenului.

Niveluri apropiate se observă și în cazul **violenței fizice**, indiferent de gravitate. Aproape un sfert dintre părinți și copii consideră că formele ușoare de agresiune – precum pălmuirile, împingerile sau trasul de urechi – sunt răspândite destul de des și foarte des, iar în ceea ce privește violența fizică severă, proporțiile scad la 20% în rândul părinților și 16% în rândul copiilor. În ceea ce privește izolarea copilului, ca formă de constrângere și control, aproape 15% dintre părinți și peste 12% dintre copii consideră această formă de violență ca fiind prezentă în comunitate destul de des și foarte des. Diferențele dintre grupuri indică o percepție comună asupra persistenței violenței corporale și comportamentale, mai ales a celor moderate sau „justificate" cultural. La răspunsul „foarte des", aproximativ 5–7% dintre părinți și 5-8% dintre copii consideră violența fizică ca fiind un fenomen întâlnit și uneori acceptat social.

Nivelurile mai scăzute pentru izolarea copilului, comparativ cu agresiunile fizice, arată că această formă este mai puțin vizibilă și mai rar recunoscută ca violență. Din datele calitative reiese posibilitatea ca părinții și copiii să considere izolarea mai degrabă o măsură disciplinară acceptată cultural decât un comportament abuziv, ceea ce contribuie la subevaluarea gravității și a răspândirii sale reale.

În aceeași zonă de percepție se plasează situațiile în care copiii nu sunt îngrijiți sau supravegheați corespunzător. Puțin peste 22% dintre părinți și aproape 19% dintre copii consideră că **neglijarea** este răspândită „destul de des" și „foarte des", diferență care poate fi explicată prin faptul că părinții recunosc mai ușor semnele lipsei de îngrijire sau ale precarității materiale. Proporțiile celor care aleg varianta „foarte des" (aproximativ 7% părinți și copii) sunt mici, dar egale, semn că, deși este percepută ca existentă, neglijarea rămâne un subiect puțin vizibil și rar discutat.

Și în ceea ce privește percepția privind răspândirea **violenței psihologice,** copiii și părinții raportează niveluri similare. Situațiile în care un copil este în mod repetat înjurat, insultat, umilit, criticat, exclus din grupuri sau hărțuit sunt percepute ca apărând „destul de des" și „foarte des" de 22% dintre părinți și 23% dintre copii. Pentru situațiile în care un copil este amenințat în mod repetat că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă ori un obiect important pentru el va păți ceva rău, proporțiile sunt ușor mai mici – 15% dintre părinți și 14% dintre copii consideră aceste comportamente ca având loc „destul de des" și „foarte des".

Doar 6%, respectiv 9% dintre părinți și 6%, respectiv 10% dintre copii apreciază că astfel de situații sunt „foarte dese", ceea ce confirmă că forme precum amenințarea, hărțuirea sau excluderea continuă să fie

subestimate și parțial normalizate, în special atunci când nu implică violență fizică directă, ci se manifestă prin presiune emoțională, umilire sau izolare socială.

În datele calitative, stigmatizarea și discriminarea pe criterii de etnie, statut social sau aspect fizic este raportată și resimțită ca dureroasă și umilitoare: *„pe colega mea cu piele mai deschisă a lăsat-o să copieze, pe mine m-a certat și m-a făcut în toate felurile. M-am simțit umilit”* (FG băieți instituționalizați). Excluderea și tachinările sunt forme de agresiune pe care fetele le remarcă mai des. *„Dacă nu ai haine frumoase sau telefon bun, ceilalți râd de tine și nu te lasă în grupul lor”* (FG fete, Iași, 11–13 ani). În școlile de masă, copiii vulnerabili (cu CES, cei instituționalizați) sunt de multe ori victime ale bullying-ului și discriminării sociale, fiind percepuți ca mai ușor de ridiculizat sau de ignorat.

În sfera **violenței sexuale**, percepțiile părinților și ale copiilor sunt apropiate, indicând o recunoaștere comună a existenței fenomenului, dar la niveluri reduse: 12% dintre părinți și copii consideră că au loc „destul de des” și „foarte des” situații în care un copil este supus unor comportamente de natură sexuală nedorite, fără atingere fizică, cum ar fi avansuri, comentarii, injurii sau cereri cu caracter sexual (*„De multe ori trec mașini, opresc și strigă după noi, fluieră sau spun lucruri care ne fac să fugim repede”* - fată, 14–17 ani). Proporții ușor mai mari, de 14% în rândul părinților și al copiilor, se înregistrează pentru situațiile în care un copil este atins în zone intime sau forțat să atingă o altă persoană într-un mod cu caracter sexual, iar pentru cazurile în care copii sub 14 ani au relații sexuale, valorile ating 20% dintre părinți și 16% dintre copii. În mod similar, 13% dintre părinți și 10% dintre copii consideră că au loc „destul de des” și „foarte des” situațiile în care un copil este forțat să aibă relații sexuale, împotriva voinței sale sau fără să înțeleagă ce i se întâmplă. Diferențele mici între cele două grupuri – de cel mult 3–4 puncte procentuale – indică o percepție comună asupra răspândirii fenomenului.

Dacă analizăm separat varianta de răspuns „foarte des”, se observă o ierarhie a percepției, în care **atingerile necorespunzătoare** sunt apreciate ca „foarte răspândite” de 7% dintre părinți și dintre copii, urmat de **comportamentul sexual nedorit, fără atingere fizică** – 4% dintre părinți și 5% dintre copii, în timp ce **relațiile sexuale dorite implicând minori sub 14 ani** - 6% dintre părinți și 4% dintre copii. **Forțarea copilului să întrețină relații sexuale** este considerată ca fiind foarte întâlnită de 5% dintre respondenți.

În ansamblu, rezultatele arată că atunci când respondenții aleg varianta „foarte răspândite”, ei se referă mai ales la **forme de violență sexuală cu contact fizic de intensitate mai redusă**, cum sunt **atingerile nedorite**, **îmbrățișările sau săruturile forțate**, ori **constrângerea copilului să atingă o altă persoană**. În schimb, formele care implică **acte sexuale propriu-zise** – precum **relațiile forțate** sau cele care implică **minori sub 14 ani** – precum și cele **non-fizice**, cum ar fi **comentariile, gesturile ori expunerea la conținut sexual**, sunt menționate mult mai rar. Această diferență evidențiază un efect de vizibilitate: comportamentele percepute ca „minore” sau mai ușor de recunoscut sunt mai frecvent admise ca fenomene răspândite, în timp ce formele extrem de grave sau cele fără contact direct tind să fie sub-raportate.

Expunerea copiilor la violență domestică este percepută ca un fenomen prezent în comunitate, dar cu o amploare moderată. Valorile cumulate („destul de des” cu „foarte des”) arată că aproximativ unul din patru părinți și copii consideră că aceste situații sunt răspândite. Proporțiile apropiate confirmă existența unei percepții comune între generații, ambele grupuri recunoscând faptul că violența în familie reprezintă o realitate vizibilă, dar nu generalizată.

Dacă analizăm separat varianta de răspuns „foarte răspândite”, peste 9% dintre părinți și 10% dintre copii apreciază că astfel de situații sunt frecvente. Diferența minoră indică o aliniere a percepției între cele două grupuri. În ansamblu, datele sugerează că, deși un sfert dintre respondenți consideră că unii copii sunt expuși la violență domestică, doar o mică parte percepe fenomenul ca fiind extins.

Participanții la studiu descriu scene de violență ce au loc frecvent în familie în prezența lor și care devin parte din rutina zilnică. În multe cazuri, conflictul este asociat direct cu consumul de alcool sau droguri*: „se consuma mult alcool la noi în familie, gen, și se consumau droguri. Mama și tata și unchiul și frații erau agresivi între ei. Se băteau, vedeam foarte multe și eram speriată, și eu credeam că așa e în toată lumea”* (copil instituționalizat)

Expunerea copilului la agresiuni fizice între adulți este percepută ca are loc „destul de des” și „foarte des” de 17% dintre părinți și 16% dintre copii, iar „foarte des” de 7% dintre respondenți din ambele categorii. Valorile moderate, dar convergente, sugerează că ambele grupuri consideră aceste episoade o realitate prezentă, dar nu dominantă, probabil pentru că le percep ca evenimente izolate.

10.3 Percepții instituționale ale actorilor comunitari asupra normelor culturale, condițiilor socioeconomice și barierelor în prevenirea și combaterea violenței asupra copilului

Analiza convergentă a datelor calitative arată că violența asupra copilului nu este privită doar ca o serie de incidente izolate, ci ca un fenomen susținut de **norme culturale și practici sociale tolerate** în anumite comunități. Persistă, mai ales în mediile unde autoritatea adultului este asociată cu o disciplină unilaterală, convingerea că pedeapsa fizică poate fi un mijloc educativ legitim, ceea ce contribuie la menținerea și normalizarea violenței în relația părinte - copil.

Organizațiile neguvernamentale cu activitate comunitară descriu un **climat de normalizare a comportamentelor jignitoare, umilitoare sau de excludere, atât în familie, cât și în mediul școlar**. **Violența psihologică rămâne dificil de recunoscut, deoarece limbajul depreciativ și criticile dure sunt încă percepute ca instrumente educaționale și nu ca forme de abuz.** Această percepție contribuie la sub-raportarea cazurilor și la tendința copiilor de a interioriza vina pentru experiențele trăite (reprezentanți ONG-uri, ai instituțiilor centrale și locale).

În serviciile rezidențiale persistă o cultură instituțională de minimalizare, în care lipsa de empatie, izolarea și comportamentele de natură degradantă sunt tratate ca reacții obișnuite, iar intervențiile relaționale non-violente (precum ascultarea activă sau sprijinul emoțional) sunt subevaluate în raport cu aplicarea formală a procedurilor (reprezentanți ONG-uri și instituții centrale).

În centrele de detenție, aceste mecanisme sunt accentuate de regimul restrictiv și de logica securitară, ceea ce conduce la normalizarea distanței relaționale și la o focalizare predominantă pe control și conformare procedurală, în detrimentul sprijinului emoțional și al relațiilor bazate pe încredere.

Dimensiunea socio-economică are, de asemenea, un rol important. Organizațiile neguvernamentale cu activitate în mediul rural și în comunități vulnerabile corelează riscul de violență cu nivelul scăzut de resurse materiale, instabilitatea locativă, lipsa serviciilor locale și educația parentală limitată. Acești factori generează un context în care violența devine social mai explicabilă, dar totodată mai dificil de prevenit, fiind amplificată de stresul economic, programul de muncă imprevizibil, epuizarea emoțională a părinților și, în unele cazuri, consumul problematic de alcool și alte substanțe nocive adictive.

Barierele de conștientizare sunt prezente la toate nivelurile. În familie, intimidarea sau jignirea repetată nu sunt întotdeauna identificate ca forme de violență. În mediul școlar, insultele sau comportamentele agresive sunt adesea justificate prin invocarea „glumei”, trecute cu vederea sau rezolvate intern. La nivel comunitar, norma de neimplicare („nu te băga”) continuă să limiteze reacția socială și sesizarea cazurilor. ONG-urile semnalează că mulți copii nu solicită ajutor deoarece nu se așteaptă sau nu au încredere că vor fi ascultați sau protejați, iar profesioniștii din domeniul social și medical identifică mai ușor urmele fizice ale abuzului decât pe cele emoționale, ceea ce indică nevoia de consolidare a competențelor în recunoașterea timpurie a violenței psihologice.

Capacitatea instituțională rămâne un obstacol major în prevenirea și gestionarea cazurilor de violență asupra copilului. Sunt frecvent semnalate scheme de personal insuficiente, deficit de specialiști (psihologi, asistenți sociali, lucrători de poliție etc., în special în structurile de execuție), rotația frecventă a angajaților și probleme logistice – de la lipsa mijloacelor de transport și a sistemelor IT funcționale până la absența bazelor de date comune – care întârzie intervenția în situațiile de urgență. Profesioniștii

intervievați subliniază, de asemenea, cooperarea interinstituțională lentă sau ineficientă, ce afectează coerența răspunsului instituțional.

În datele calitative, atât ONG-uri, cât și instituții centrale atrag atenția asupra **lipsei serviciilor specializate de sănătate mintală pentru copii** (precum consiliere psihologică, psihoterapie, evaluare psihologică, etc) și a **inexistenței unor trasee clinice clare pentru cazurile de violență sexuală**. În plus, procesul de investigare a cazurilor de violență sexuală este perceput ca profund traumatizant, ceea ce determină mulți copii și familiile lor să evite raportarea și să renunțe la continuarea procedurilor. În serviciile rezidențiale, aceleași surse semnalează proceduri și practici interne de care descurajează raportarea, perpetuând astfel formele de violență instituțională. Astfel, personalul din centrele de detenție evită să înregistreze toate cazurile de violență deoarece implică multă birocrație: formulare, planuri de intervenție și monitorizare. Ca urmare, doar episoadele cu urmări fizice grave, evidente, sunt raportate, în timp ce formele „mai puțin vizibile" ajung să fie tratate ca normale și ignorate. Normalizarea acestor acte are ca efect normalizarea violenței și limitarea intervențiilor necesare.

Concluzii privind percepțiile asupra violenței împotriva copilului

Analiza integrată a datelor cantitative și calitative privind percepția asupra violenței comise împotriva copiilor în societatea românească evidențiază un consens declarat ridicat al părinților și copiilor privind gravitatea tuturor formelor de violență împotriva copiilor (în majoritatea situațiilor, 90-96% dintre respondenți – atât copii, cât și părinți – apreciază faptele ca fiind „destul de" sau „foarte grave", iar mai mult de 80% dintre părinți și peste 70% dintre copii marchează „extrem de grave"). Totuși, intensitatea percepției variază în funcție de tipul de violență și de experiențele individuale sau culturale care o contextualizează. În mod sistematic, părinții tind să evalueze mai sever decât copiii, iar diferențele devin mai vizibile la nivelul răspunsului „extrem de grav", sugerând niveluri diferite de internalizare și de înțelegere a impactului.

Violența sexuală este unanim condamnată și înregistrează cea mai ridicată sensibilitate publică. Cu toate acestea, diferențele între percepția copiilor și a părinților arată că o parte dintre copii dețin o înțelegere mai degrabă teoretică, marcată de confuzii privind consimțământul și raportul de putere dintre adult și minor (niveluri mai scăzute ale răspunsurilor „extrem de grav" în rândul copiilor pentru anumite situații precum atingeri în zonele intime, fără consimțământ, relații sexuale „dorite" sub 14 ani). În schimb, părinții adoptă o poziție declarativ mai fermă de condamnare, influențată de discursurile normative și de presiunea socială de a respinge explicit comportamentele abuzive.

În privința violenței fizice, societatea românească pare să traverseze o etapă de tranziție culturală. Deși majoritatea respondenților o consideră gravă (87% dintre părinți consideră ca fiind extrem de grav ca un copil să fie bătut atât de rău încât să-i rămână urme sau chiar să fie rănit serios), persistă atitudini ambivalente care tolerează formele „ușoare" de corecție fizică, percepute de unii copii drept legitime sau educative (64% dintre părinți consideră ca fiind extrem de grav ca un copil să fie pălmuit, tras de urechi, împins sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav). Această ambivalență denotă o internalizare a pedepsei corporale ca instrument de disciplinare și evidențiază o distanță între normele declarate și practicile cotidiene.

Violența psihologică, deși larg recunoscută, este încă subestimată în profunzimea efectelor sale (73% dintre copii, comparativ cu 86% dintre părinți apreciază ca fiind extrem de grav ca un copil să fie în mod repetat înjurat, insultat, umilit, criticat, exclus din grupuri sau hărțuit). Limbajul jignitor, umilirea, excluderea și amenințarea sunt frecvent minimalizate sau justificate prin tradiții educaționale. În special în rândul copiilor, aceste comportamente sunt adesea percepute ca forme de interacțiune obișnuite, ceea ce contribuie la o toleranță tacită a abuzului emoțional. Diferențele dintre percepțiile părinților și ale copiilor reflectă etape distincte ale dezvoltării morale și ale înțelegerii sociale a violenței.

La nivel de răspândire a fenomenului, percepțiile arată o disonanță între recunoașterea gravității violenței și perceperea ei ca realitate socială frecventă. Majoritatea respondenților consideră violența împotriva copiilor un fenomen existent, dar relativ limitat ca extindere. Această discrepanță relevă un nivel redus

de vizibilitate socială și o posibilă normalizare a violenței domestice și instituționale, în special acolo unde aceasta se manifestă sub forme mai puțin evidente (neglijare, controlul excesiv, abuz emoțional).

Percepțiile instituționale confirmă că fenomenul este susținut de norme culturale, condiții socioeconomice precare și carențe instituționale. Persistența convingerii că pedeapsa fizică poate avea valoare educativă, alături de insuficiența serviciilor de sprijin parental și de lipsa mecanismelor eficiente de protecție, mențin un climat favorabil reproducerii violenței. De asemenea, fenomenul este alimentat de limitările structurale ale sistemului de protecție a copilului și ale sectoarelor conexe (educație, sănătate, poliție, justiție): subdimensionarea resurselor umane, cooperarea interinstituțională deficitară, lipsa serviciilor de sănătate mintală pentru copii (ex. consiliere psihologică, psihoterapie, evaluare psihologică, etc) și absența unui răspuns coerent și coordonat între instituțiile cu atribuții în prevenirea, identificarea și intervenția în cazurile de abuz sexual.

În mediile instituționalizate, riscurile de victimizare sunt strâns legate de istoricul de viață al copiilor și de vulnerabilitățile acumulate anterior intrării în sistem, dar și de mecanisme specifice acestor medii care subevaluează sprijinul emoțional în raport cu aplicarea formală a regulilor. Copiii din servicii rezidențiale și cei din centre de detenție provin frecvent din contexte marcate de violență, care afectează atât capacitatea de autoreglare emoțională, cât și încrederea în adulți. Experiența de violență anterioară crește riscul de revictimizare, precum și de perpetuare a violenței în lipsa unor intervenții instituționale sensibile la traumă, centrate pe reconstrucția relațiilor de încredere, empatie și sprijin emoțional. Riscul de violență este amplificat în centrele de detenție de densitatea conflictelor între egali, lupta pentru putere, dar și de regimul restrictiv, cu accent pe control, conformare și proceduri în detrimentul sprijinului emoțional identificat ca extrem de necesar inclusiv de către copii.

În serviciile rezidențiale, riscurile identificate sunt asociate în principal climatului relațional și modului de organizare a îngrijirii, uneori orientată predominant spre control și conformare procedurală - relații de putere asimetrice între personal și copii, niveluri inegale de formare și experiență profesională, precum și rotația personalului acestuia factori care pot limita dezvoltarea unor relații stabile de încredere și atașament. Datele calitative semnalează și situații de minimizare a unor forme de violență psihologică, aplicarea neuniformă a regulilor, relatări izolate de comportamente percepute ca degradante și acces variabil la servicii de consiliere și suport emoțional. La nivelul ambelor medii instituționalizate, percepțiile copiilor intervievați sugerează că mecanismele de raportare nu sunt resimțite întotdeauna ca pe deplin sigure, fie din cauza temerii că situațiile semnalate ar putea fi minimizate, fie din îngrijorarea privind posibile consecințe relaționale. Aceste percepții pot reduce disponibilitatea de divulgare și pot limita eficiența mecanismelor existente de protecție. În ansamblu, rezultatele studiului indică faptul că percepția socială asupra violenței împotriva copiilor este într-un proces lent de transformare, oscilând între respingerea mai degrabă declarativă a abuzului și persistența unor atitudini de toleranță culturală.

11. Concluzii și recomandări

Prevenirea și reducerea violenței împotriva copiilor necesită o abordare strategică, multisectorială și susținută în timp. Este esențială continuarea eforturilor de coordonare între instituțiile centrale (cu mandat în protecția copilului, educație, sănătate, justiție, ordine publică), cele locale, precum și între nivelul central și local, între autorități, profesioniști și societatea civilă, precum și implicarea părinților și, mai ales, a copiilor. Politicile publice trebuie să vizeze consolidarea mecanismelor de protecție și prevenire, într-un cadru legislativ clar și aplicabil.

Această secțiune sintetizează principalele direcții de acțiune și recomandări rezultate din studiul cu privire la violența împotriva copiilor în România. Scopul este de a oferi un cadru coerent și argumentat pentru politici publice, intervenții instituționale și acțiuni practice la nivel local/județean și național. Recomandările sunt structurate pe trei niveluri: I. Identificarea și raportarea cazurilor de violență, II. Intervenția în situații de violență și monitorizarea cazurilor, III. Prevenirea situațiilor de violență.

I. Identificarea și raportarea cazurilor de violență

Integrarea datelor administrative cu cele ale studiului evidențiază limite structurale ale sistemului actual de date administrative privind violența împotriva copiilor, care afectează atât acuratețea înțelegerii fenomenului, cât și capacitatea de planificare și coordonare a răspunsului instituțional. În forma sa curentă, sistemul **nu permite surprinderea complexității experiențelor de violență**, întrucât înregistrează, de regulă, forma cea mai gravă de abuz per caz, fără a reflecta co-ocurența diverselor forme de violență (victimizarea multiplă), ceea ce poate conduce la subestimarea unor forme larg răspândite de violență, precum hărțuirea, umilirea, agresiunea fizică minoră, violența în mediul online, care rămân insuficient reflectate în statisticile oficiale. De asemenea, **acoperirea tipologiilor de violență este incompletă**, nefiind integrate sistematic sau separat toate formele prevăzute de standardele ICVAC (precum violența online, sub-categoriile formelor de violență, formele considerate „minore") și nici cele definite de legislația națională (precum cele asociate muncii periculoase). Totodată, lipsesc dezagregări esențiale privind caracteristicile victimelor (ex. grupe de vârstă), ale agresorilor (ex. dacă este minor sau major, sexul, dacă e agresor unic, multiplu sau grup organizat, relația agresorului cu victima, etc.) și ale contextului de manifestare, precum și variabile care să permită identificarea și monitorizarea categoriilor de copii aflați în situații de vulnerabilitate (precum copii cu dizabilități, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, etc.). În plus, absența interoperabilității între bazele de date sectoriale (protecția copilului, educație, sănătate, justiție sau poliție) sau periodicitatea diferită a raportărilor limitează corelarea informațiilor și împiedică analiza pe întregul continuum identificare–intervenție–monitorizare, inclusiv în ceea ce privește prevalența, recurența, timpul de răspuns și evoluția cazurilor. Aceste lacune indică **necesitatea revizuirii cadrului național de colectare și raportare a datelor privind violența împotriva copilului**, alinierii la standarde metodologice comune și dezvoltării unui sistem de date integrat și interoperabil, capabil să fundamenteze intervenții coordonate (atât la nivel local, cât și la nivel național) și politici bazate pe dovezi.

Diferențele între datele administrative și cele de prevalență arată o sub-reprezentare a băieților în registrele oficiale. În timp ce datele administrative arată o afectare disproporționată a fetelor pentru multiple forme de violență, datele de prevalență bazate pe experiențe auto-raportate de victimizare,

evidențiază o atenuare semnificativă a diferențelor de gen. Această discrepanță sugerează că vizibilitatea mai ridicată a fetelor în statisticile oficiale nu surprinde distribuția reală a fenomenului, limitând capacitatea de analiză și planificare a intervențiilor. În plus, datele cantitative ale studiului evidențiază un decalaj structural între incidența violenței și nivelul de raportare, doar 12% dintre incidentele declarate ajungând în atenția instituțiilor, proporții mai ridicate fiind înregistrate în cazul formelor severe. Astfel, corelarea sistematică a datelor administrative cu date provenite din studii de prevalență desfășurate regulat ar permite surprinderea formelor insuficient raportate, a diferențele de gen, identificarea unor categorii de risc care altfel rămân invizibile în statistici, permițând fundamentarea de politici publice și intervenții mai bine adaptate nevoilor reale.

Ratele ridicate de non-răspuns privind locul incidentului, relatările copiilor și specialiștilor, sugerează existența unor bariere psihosociale puternice în dezvăluirea violenței, care îngreunează procesul de identificare și accesul la sprijin adecvat, indiferent de mediul în care violența se produce. Teama de consecințe, normele de grup care descurajează raportarea, tendința unor profesori de a minimiza situațiile de violență, pasivitatea martorilor alimentează sub-raportarea în școli, generând o spirală a tăcerii. Deși multe acte de violență au loc în familie, acestea rămân frecvent neidentificate din cauza sub-raportării sistematice generate de loialitate, relația de dependență față de agresor, teama de a nu fi crezuți (ex., doar 19% dintre situațiile de expunere la violență domestică și 25% din cazurile de neglijare sunt dezvăluite de copii). Mai mult, datele calitative arată că, în unele cazuri, sub-raportarea reflectă lipsa de încredere în eficiența intervenției și în capacitatea sistemului de a asigura protecție în urma raportării (situații evidențiate și în relatările copiilor din toate grupurile vizate de interviuri și focus-grupuri, inclusiv în cazul copiilor din servicii rezidențiale și centre de detenție pentru care sunt dezvoltate și mecanisme de raportare specifice).

În **mediul online**, vulnerabilitatea copiilor este amplificată de capacitatea limitată a părinților de a asigura supraveghere, control și educație digitală adecvată, precum și de tendința copiilor de a minimiza gravitatea agresiunilor online. Acestor factori li se adaugă absența unor protocoale de siguranță în spațiul educațional digital, precum și logica de funcționare a algoritmilor unor rețele de *social media*, care încurajează conectarea cu cât mai multe persoane și petrecerea unui timp ridicat în mediul online. Studiul surprinde continuitatea violenței între mediul fizic și cel online, agresiunile transferându-se și amplificându-se între cele două medii, evidențiind nevoia unor intervenții integrate care să acopere simultan ambele medii.

La nivel comunitar și instituțional, cercetarea calitativă evidențiază persistența unor forme de violență tolerate și chiar considerate firești sau integrate în rutina de „disciplinare” (precum pedeapsa corporală, umilirea, restricționarea accesului la obiecte sau activități ca pedeapsă), precum și o cultură a neimplicării. Datele cantitative arată că, deși copiii dezvăluie o proporție relativ ridicată a actelor de violență (67%, la nivelul tuturor formelor de violență, raportat la ultimul incident), iar sprijinul este căutat preponderent în rețele informale (părinți, profesori, egali), doar 12% dintre situații ajung în atenția autorităților. Această discrepanță indică un decalaj între sprijinul informal oferit copilului și activarea mecanismelor formale de protecție, precum și **o asumare limitată a responsabilității de raportare din partea adulților**. Acestea întreține sub-raportarea, minimizarea cazurilor și perpetuarea violenței ca normă socială, îngreunând identificarea și intervenția și reducând capacitatea sistemului de protecție de a răspunde eficient. În unele comunități, presiunea socială, relațiile personale și dorința de a evita intervenția autorităților împiedică raportarea, favorizând inclusiv acoperirea unor cazuri grave, precum abuzul sexual.

Conform componentei calitative a studiului, **copiii aflați în detenție** reprezintă un grup cu vulnerabilitate ridicată, pe fondul istoricului de victimizare și a climatului agresiv alimentat de dinamicile pentru statut și control între egali (în mediul închis). Capacitatea de colectare și analiză a datelor privind violența în centrele de detenție rămâne oarecum limitată (conform interviurilor, înregistrarea cuprinde câmpuri restrânse), fără a surprinde diversitatea formelor de violență, și incomplet corelată cu situațiile și dezagregările centralizate de ANPDCA.

Și **copiii din serviciile rezidențiale** se confruntă cu un risc ridicat de victimizare, relatările indicând violența fizică și psihologică între copii, adesea pe fondul raporturilor de putere, a istoricului personal de

victimizare înainte de instituționalizare, a capacității reduse de autoreglare emoțională, dar și minimizarea violenței de către personal și existența unor situații de abuz din partea acestora. Interviurile evidențiază faptul că gestionarea incidentelor de violență urmează fluxuri distincte față de cazurile înregistrate în ale medii, cazurile fiind adesea reclasificate ca simple incidente operaționale, ceea ce conduce la sub-raportare și compromiterea acurateții proceselor de documentare și intervenție. Atât copiii din centre de detenție, cât și cei din servicii rezidențiale percep mecanismele de raportare ca fiind insuficient de protectoare.

Copiii cu dizabilități sunt afectați într-o măsură disproporționat de mare de diverse forme de violență, conform datelor cantitative și calitative ale studiului. Aceștia înregistrează niveluri mai ridicate de agresiune fizică minoră, hărțuire, umilire și disprețuire în interacțiunile față în față, sunt expuși mai frecvent violenței repetate și multiple de-a lungul vieții, iar în ultimele 12 luni au fost victime ale violenței facilitate de tehnologie într-o proporție mai mare decât alți copii. Cu toate acestea, în datele administrative privind violența nu pot fi identificați copiii cu dizabilități, ceea ce restrânge capacitatea de analiză, planificare și dezvoltare a unor intervenții țintite.

Interviurile evidențiază unele limitări în ceea ce privește utilizarea numărului de telefon destinat copiilor. În plan operațional, în pofida eforturilor de promovare, **numărul unic 119** este subutilizat de copii datorită barierelor de încredere și adaptării insuficiente la nivelul lor de înțelegere. În acest context, este necesară dezvoltarea și implementarea unor campanii naționale și locale sistematice de încurajare a raportării de către copiii afectați de violență și de responsabilizare a adulților și comunității, pentru a reduce barierele psihosociale, a combate stigmatizarea, a consolida activarea mecanismelor formale de protecție și a asigura o mai bună corelare între sistemele instituționale de raportare și cercurile de încredere ale copiilor, astfel încât dezvăluirile realizate în rețelele informale să poată fi transformate în mecanisme efective de sprijin și intervenție.

În paralel, datele calitative conturează existența unui **continuum al riscului**, de la forme minore, frecvente, adesea minimizate sau normalizate, care tind să se repete, să se cumuleze și să evolueze către forme severe. Capacitatea instituțională de identificare a violenței împotriva copilului rămâne inegal dezvoltată și insuficient sistematizată, în special în raport cu formele subtile, normalizate sau greu vizibile, precum violența psihologică și sexuală (inclusiv online), neglijarea, agresiunea fizică minoră, ori expunerea la violență domestică. În absența unor competențe profesionale consolidate, a utilizării pe scară largă a unor instrumente standardizate de screening și a practicilor de intervenție sensibilă la traumă, **responsabilitatea dezvăluirii continuă să fie transferată implicit asupra copilului.** Această situație perpetuează toleranța socială față de violență, limitează intervenția timpurie și diminuează consolidarea unei culturi instituționale care condamnă ferm orice formă de violență. Este astfel necesară consolidarea mecanismelor proactive de identificare pentru a sprijini creșterea capacității sistemului de a detecta, evalua și răspunde adecvat oricărei forme de violență, indiferent de gradul ei de vizibilitate.

Totodată, datele calitative atrag atenția asupra unor constrângeri sistemice care afectează capacitatea de identificare pro-activă. **Deficitul de personal și capacitatea operațională** redusă la nivel local, asociate sectorului social, limitează gestionarea timpurie a situațiilor de risc, ceea ce conduce la escaladarea către nivelul județean a unor cazuri care ar fi trebuit soluționate în sfera prevenirii. În plus, la nivel județean, DGASPC dispune de o capacitate relativ redusă de analiză a datelor agregate, colectate prin instrumentele utilizate local, deși aceste informații ar putea contribui la identificarea concentrărilor de sărăcie în localități și la stabilirea unor priorități strategice. În sistemul judiciar și în poliție persistă, de asemenea, disparități teritoriale semnificative de specializare și resurse (inclusiv parchete subdimensionate și acoperire polițienească insuficientă), iar durata excesivă a procedurilor, uneori de ordinul anilor în faza camerei preliminare, vulnerabilizează probele și întârzie accesul copilului la justiție. În acest context, devine necesară corelarea datelor de prevalență privind violența asupra copiilor cu rezultatele studiului aflat în derulare privind prezența, distribuția teritorială și capacitatea serviciilor destinate copiilor afectați, pentru a permite evaluarea adecvării răspunsului instituțional, identificarea decalajelor de acoperire și fundamentarea planificării bazate pe nevoi reale.

Având în vedere barierele de dezvăluire, sub-raportarea cazurilor de violență și limitările instituționale - de personal specializat, servicii, cooperare interinstituțională, integrare a datelor, aplicare unitară

a legislației -, se conturează un sistem predominant reactiv care surprinde doar parțial dimensiunea fenomenului violenței împotriva copilului. În acest context, se recomandă:

La nivel național:

- **Revizuirea și implementarea unui sistem național integrat de colectare și raportare a datelor privind violența împotriva copiilor, care să permită colectarea comparabilă, corelarea și analiza datelor din surse multiple** (protecția copilului, educație, sănătate, justiție, poliție, statistică), pe întregul continuum identificare–intervenție–monitorizare. Sistemul va include:
  - » definiții comune și metodologii de raportare compatibile, aliniate atât la ICVAC, cât și la legislația națională (inclusiv forme neacoperite de ICVAC, precum formele periculoase de muncă);
  - » acoperirea tuturor formelor de violență (inclusiv violența online, formele specifice și cele minore, nu doar categoriile largi sau formele grave);
  - » dezagregări relevante privind caracteristicile victimelor și agresorilor (ex. gen, vârstă, statutul agresorului, tipul agresiunii, mediul în care are loc);
  - » includerea categoriilor vulnerabile (ex. copii cu dizabilități, din familii monoparentale, reconstituite, cu părinți plecați la muncă în străinătate etc.) pentru monitorizarea evoluției și impactului măsurilor;
  - » corelarea între formele de violență și infracțiuni, precum și dimensiuni care să surprindă prevalența, incidența, recurența, co-ocurența și continuitatea diferitelor forme de violență (inclusiv între mediul offline și online), precum și timpii de răspuns;
  - » raportare periodică la nivel local, județean și național, inclusiv pentru copiii din centre de detenție și centre educative;
  - » fluxuri automate de schimb de date între instituții.

Sistemul va permite realizarea unor estimări realiste, identificarea tiparelor de violență și fundamentarea intervențiilor și serviciilor bazate pe evidențe. *Responsabili principali: ANPDCA, MP, MAI, MJ, MEC, MS, INS Cu implicarea: INSP, ISE, ANP, ANITP, ANES, ICPC, ANCOM, DNSC, MCID, DIICOT, Avocatul Copilului, ONG.*

- **Efectuarea periodică a unei analize integrate a deceselor în rândul copiilor, cauzate de violența asupra copilului,** în vederea detectării tiparelor de vulnerabilitate și a oportunităților de identificare și intervenție timpurie. *Responsabili principali: MS și INSP. Cu implicarea: ANPDCA, MJ, MAI, MP.*
- **Corelarea sistematică a datelor administrative cu date provenite din studii naționale de prevalență și de incidență,** care pot evidenția forme de violență insuficient reflectate în sursele administrative, inclusiv diferențe de raportare în funcție de gen. Integrarea acestor tipuri de date ar permite o înțelegere mai solidă a amplorii reale a fenomenului și ar sprijini dezvoltarea unor politici publice și intervenții mai bine adaptate nevoilor identificate. *Responsabili principali: ANPDCA și ANES. Cu implicarea: MMFTSS INS, MS, INSP, MEC, MJ, MAI, MP.*
- **Creșterea capacității DGASPC de colectare, monitorizare a introducerii unitare a datelor în Observatorul Copilului, analiză și utilizare a datelor la nivel județean privind violența împotriva copilului**, prin desemnarea unei structuri responsabile și instituirea unei proceduri unitare la nivel național, în vederea identificării zonelor de risc și priorităților de acțiune. *Responsabili principali: ANPDCA și DGASPC. Cu implicarea: SPAS, ISJ, DSP, IPJ, parchete, ONG, primării, structurile comunitare consultative, mediul academic și alți parteneri locali relevanți.*
- **Integrarea unor module privind prevalența diverselor forme ale violenței împotriva copilului** în anchetele/studiile periodice realizate de institute de cercetare naționale. *Responsabili principali: INS, INSP, ISE, ICPC Cu implicarea:. MMFTSS și ANPDCA, MS, MEC, MJ, MAI.*
- **Promovarea rutinei de screening explorator pentru toți copiii care intră în contact cu sistemele de sănătate, educație și protecție socială,** inclusiv prin intermediul furnizorilor de servicii de sănătate, în cadrul controalelor de rutină și al serviciilor preventive (ex., consultații de medicină de

familie și pediatrie), precum și în cadrul evaluărilor școlare anuale și al evaluărilor sociale pentru familii vulnerabile**,** prin utilizarea unor **instrumente standardizate** pentru identificarea semnelor de neglijare și a altor forme de violență, inclusiv a manifestărilor emoționale și comportamentale asociate experiențelor de abuz (ex., anxietate, retragere, tulburări de comportament, simptome depresive, etc.), precum și prin stabilirea unor **proceduri clare de referire către servicii specializate**. Măsura va include **formarea continuă** pentru personal medical, cadre didactice, consilieri școlari, psihologi, asistenți sociali (integrată în platforme de eLearning existente), cu accent pe recunoașterea semnelor subtile și severe de abuz, înțelegerea mecanismelor tăcerii, a mecanismelor psihosociale care duc la acceptarea violenței ca normă, a impactului violenței asupra dezvoltării copilului, inclusiv asupra sănătății mintale și a responsabilității profesionale în raportarea situațiilor de risc. Formarea va include studii de caz și situații etice, comunicarea sensibilă la traumă și gestionarea dezvăluirilor. Pentru a susține implementarea acestei măsuri se recomandă instituirea, ca cerință obligatorie în procesul de licențiere a serviciilor, a desemnării unui responsabil pentru implementarea screeningului la nivelul serviciului, formare personal, raportare. *Responsabili principali: MS, MEC, MMFTSS și ANPDCA. Cu implicarea: CMR, COPSI, CNASR.*

- **Organizarea și implementarea unei campanii anuale, naționale și locale de informare și promovare a numărului unic 119,** structurată pe două componente complementare:
  - » **o componentă adresată copiilor** – campanii adaptate limbajului și gradului de înțelegere al copiilor, utilizând formate interactive, dezvoltate cu implicarea activă a copiilor, cu accent pe confidențialitate, siguranță și **încurajarea solicitării de sprijin în situații de violență, atât ca victimă, cât și ca martor;**
  - » **o componentă adresată adulților -** campanii de responsabilizare a adulților (în special părinți, cadre didactice cărora copilul se destăinuie) **privind raportarea violenței împotriva copilului.**

Responsabil principal: ANPDCA și DGASPC. Cu implicarea: ANES, ANITP, MAI, EIL, reprezentanți ai copiilor, ONG.

- **Consolidarea mecanismelor de raportare a cazurilor de violență împotriva copilului în centre de detenție și centre educative** pentru a asigura accesibilitatea, confidențialitatea și protecția împotriva represaliilor, precum și elaborarea unei **metodologii de cooperare între ANP si ANPDCA care să reglementeze raportarea cazurilor de violență** (utilizând o structură comună a setului de date, aliniată cu informațiile/dezagregările disponibile la nivelul ANPDCA) împotriva copilului din centre de detenție și centre educative și asigurarea accesului copiilor victimă a violenței la servicii specializate. *Responsabil principal: ANP și ANPDCA. Cu implicarea: DGASPC.*
- **Organizarea unor campanii anuale, naționale și locale, de încurajare a raportării formelor de violență împotriva copilului, în general, sub-raportate:**
  - » **violența sexuală**, atât sub formă de violență sexuală, fără contact, în persoană (viol, agresiune sexuală, conviețuire/căsătorii timpurii/ forțate), cât și sub formă de violență sexuală online – campanii care să adreseze aspecte privind stigmatizarea victimelor, presiunea grupului, rușinea, frica de ridiculizare, dar și recunoașterea formelor de violență sexuală (în special violența online și prevederile legale privind încadrarea actului sexual cu un minor având în vedere diferențele de vârstă);
  - » **agresiunea fizică**, în special sub formă de pedeapsă corporală - campanii care să adreseze explicit interdicția legală, indiferent de mediul în care se produce (acasă, la școală, în alte instituții), consecințele juridice și efectele asupra dezvoltării emoționale a copiilor;
  - » **neglijarea copilului** – campanii care să crească vizibilitatea fenomenului și să stimuleze raportarea acestuia, indiferent de statutul socio-economic al familiilor, cu accent pe situațiile din familiile reconstituite, unde riscul de neidentificare și subraportare rămâne ridicat;
  - » **violența psihologică**, subraportată în special atunci când vorbim despre expunerea copiilor la violență domestică și forme de agresiune precum hărțuirea, disprețuirea ori umilirea în mediul

online - campanii care să pună accent pe faptul că, deși această formă de violență nu lasă urme fizice, ea poate modela comportamente ce se repetă transgenerațional.

Responsabil principal: *ANPDCA și DGASPC. Cu implicarea: ANES, ANITP, MAI, ANCOM, EIL.*

La nivel de localitate/județ:

- **Consolidarea și diversificarea canalelor de raportare prietenoase pentru copii, adaptate și pentru copiii cu dizabilități,** dedicate violenței împotriva copilului, inclusiv prin instituirea unor adrese de e-mail distincte și ușor accesibile, cu responsabilități clare de gestionare la nivel instituțional, operaționalizarea unor „puncte de încredere" în școli, centre comunitare, cabinetele medicilor de familie, SPAS, în care copiii să poată raporta confidențial și anonimizat. *Responsabil principal: Primarii. Cu implicarea: SPAS, DGASPC, ISJ, școli, centre comunitare, cabinete de medicină de familie.*
- **Consolidarea mecanismelor de raportare a cazurilor de violență împotriva copilului în servicii rezidențiale pentru a întări accesibilitatea, confidențialitatea și protecția împotriva represaliilor**, precum și adoptarea unor măsuri manageriale care să descurajeze minimalizarea sau reclasificarea cazurilor. *Responsabil principal: DGASPC. Cu implicarea: furnizorilor privați de servicii rezidențiale licențiate.*
- **Operaționalizarea screeningului standardizat** (ex., privind neglijarea, alte forme de violență, sănătatea mintală) **la nivelul instituțiilor locale/județene din sănătate, educație, protecție socială** pentru identificarea copiilor afectați de violență și raportarea cazurilor. *Responsabil principal: DSP, ISJ, Primarii și SPAS. Cu implicarea: medici de familie, școli, DGASPC, ONG.*

II. Intervenția în situații de violență și monitorizarea cazurilor

În prezent, HG nr. 49/2011 oferă cadrul legal pentru colaborarea în echipă multidisciplinară și în rețea în cazurile de violență asupra copilului, însă **cadrul procedural rămâne predominant ancorat în formele de violență din mediul fizic**. Interviurile realizate cu experți evidențiază faptul că extinderea și complexificarea riscurilor în mediul digital nu sunt integrate explicit în metodologii, ceea ce conduce la practici neuniforme, lacune de coordonare și absența unor trasee clare de intervenție, în special în situațiile de victimizare în mediul online sau de victimizare mixtă, în mediul fizic și online. Lipsa unor prevederi operaționale privind identificarea și intervenția în cazurile de violență online, inclusiv definiții comune, proceduri standardizate și mecanisme clare de cooperare intersectorială, reduce capacitatea instituțiilor de a acționa coerent pentru protejarea copiilor afectați și accesul acestora la justiție. Astfel, se impune actualizarea și completarea cadrului normativ și metodologic al intervenției multidisciplinare, prin integrarea explicită a violenței online ca dimensiune a aceluiași fenomen, violența împotriva copilului, inclusiv prin definirea unor proceduri operaționale, trasee de intervenție și mecanisme de cooperare intersectorială adaptate victimizării digitale și mixte.

În plan operațional, deși intervenția DGASPC în cazurile de violență este percepută ca bine structurată procedural, bazându-se pe echipe pluridisciplinare și pe mecanisme de permanență, în special prin intermediul serviciului 119, **dificultăți apar în coordonarea interinstituțională și continuitatea implicării multidisciplinare în managementul de caz**. Colaborarea cu poliția este descrisă ca funcțională, însă lipsa informărilor sistematice privind parcursul dosarelor îngreunează monitorizarea copilului victimă. Școala și serviciile de sănătate sunt implicate în semnalarea cazurilor, prin profesori, consilieri școlari și medici de familie, însă implicarea acestora în urmărirea cazului și furnizarea de sprijin pe termen mediu rămâne redusă, în special datorită responsabilităților insuficient clarificate și a comunicării deficitare între profesioniști. În acest context, se impune consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională și a continuității managementului de caz, prin clarificarea rolurilor operaționale, standardizarea fluxurilor de informare, comunicare și dezvoltarea unor instrumente comune de lucru care să susțină intervențiile integrate. O astfel de abordare ar reprezenta un pas critic

inclusiv pentru prevenirea și soluționarea cazurilor de violență în mediul școlar, cu accent pe violența între egali.

Tot în plan operațional, analiza modului de **intervenție în cazurile care implică mame minore, gravide minore, căsătorii timpurii sau situații de conviețuire cu minori** evidențiază persistența unor vulnerabilități importante. Deși instituțiile implicate - educație, sănătate, poliție, servicii sociale - au atribuții distincte în astfel de situații, lipsa unei abordări unitare, a unor proceduri standardizate și a unor mecanisme clare de coordonare limitează eficiența protecției copilului. Dată fiind complexitatea situațiilor care implică astfel de categorii de copii este nevoie de intervenții sensibile cultural și coordonate interinstituțional.

Capacitatea de răspuns este afectată de **deficitul de formare profesională continuă** și de neclarități ori absența unor repere unitare de interpretare a cadrului legal, inclusiv în materie de raportare și a schimbului de informații (privind datele protecția datelor personale, secretul profesional). Pregătirea insuficientă a specialiștilor limitează intervenția eficientă mai ales în cazuri emergente de violență, în special cele care au loc online sau cele care sunt facilitate de tehnologie, dar și în situații complexe ce necesită fundamentarea unor decizii cu impact pe termen lung, precum separarea copilului de familie sau reintegrarea în familie, astfel încât acestea să nu constituie în sine abuzuri. În plus, presiunea emoțională asociată gestionării cazurilor de violență nu este compensată prin mecanisme instituționale sistematice de suport psihologic și supervizare, ceea ce afectează sustenabilitatea și calitatea intervenției profesionale. Prin urmare, este necesară dezvoltarea unui cadru integrat de resurse metodologice, formare profesională continuă și mecanisme instituționale de suport pentru specialiști, care să clarifice obligațiile de raportare, să susțină luarea deciziilor fundamentate pe termen lung și să mențină calitatea intervenției multidisciplinare.

În paralel, intervenția eficientă este adesea îngreunată de **dificultăți în colaborarea cu părinții în cazurile de violență împotriva copiilor**, în condițiile în care cadrul legal nu stabilește obligații suficient de clare de participare la evaluare și la implementarea planurilor de servicii. Refuzul dialogului, minimalizarea gravității situațiilor, uneori restricționarea accesului profesioniștilor în gospodării sau lipsa de implicare a părinților în procesele de consiliere reduc eficiența intervențiilor graduale și cresc probabilitatea escaladării către măsuri de protecție specială. În același timp, condiționările legale privind consimțământul pentru interacțiunile consilierului școlar cu copilul, inclusiv în situații de risc, limitează capacitatea de intervenție timpurie. Aceste constrângeri indică necesitatea consolidării instrumentelor juridice și operaționale prin care serviciile de protecție a copilului să poată asigura participarea efectivă a familiei la procesul de protecție.

Intervenția promptă în situațiile de violență este crucială pentru a preveni escaladarea și agravarea acestora. De aceea, se recomandă:

La nivel național:

- Elaborarea și implementarea unei **metodologii interinstituționale de prevenire și intervenție în cazuri de violență în mediul școlar** cu accent prioritar pe violența între egali, care să completeze și să eficientizeze prevederile normative și procedurale curente (precum Procedura privind managementul cazurilor de violenta adoptată de MEC, HG nr. 1065/2024 privind aprobarea Planului național de combatere a violenței, etc). Metodologia va include proceduri unitare de raportare și intervenție, va clarifica rolurile și responsabilitățile instituțiilor implicate (unități școlare, inspectorate școlare, DGASPC, poliție, autorități locale), va include formarea personalului didactic în gestionarea cazurilor de violență. *Responsabili principali: MEC, MMFTSS și ANPDCA. Cu implicarea: ISJ, DGASPC, MAI, MS, ONG, CNE.*
- **Dezvoltarea unui cadru normativ și metodologic unitar privind prevenirea și intervenția multidisciplinară în cazurile de violență online împotriva copilului,** fie prin completarea HG nr.49/2011, fie prin elaborarea unui act normativ distinct, care să trateze violența din mediul fizic și online ca parte a aceluiași fenomen. Cadrul va include: standardizarea definițiilor formelor de violență online, reglementarea intervenției multidisciplinare și în rețea, integrarea aspectelor privind violența online în toate metodologiile de lucru ale instituțiilor cu responsabilități în domeniu. *Responsabil principal: MMFTSS și ANPDCA. Cu implicarea: ANCOM, MAI, MEC, MJ, ONG, CNE.*

- **Dezvoltarea și implementarea unei proceduri interinstituționale de prevenire și intervenție pentru cazurile de mame minore, gravide minore, căsătorii timpurii și situații de conviețuire cu/ între minori**, care să asigure un răspuns coordonat, centrat pe protecția copilului și prevenirea formelor asociate de violență. Procedura va include roluri și responsabilități instituționale, protocoale de colaborare, fluxuri de schimb de date și informații între instituții, standarde minime de intervenții. Procedura va viza, printre altele, identificarea cazurilor (prin școală, servicii de sănătate, poliție, servicii sociale), identificarea oricăror suspiciuni de infracțiune, determinarea interesului superior al copilului privind instituirea măsurilor de protecție specială, asigurarea accesului la servicii (ex. îngrijire pre-natală și post-natală, consiliere, suport parental, reintegrare școlară, etc.), intervenții cu familia, monitorizare pe termen lung. *Responsabil principal: MMFTSS, ANPDCA, ANES, MS, MEC Cu implicarea: MAI, MJ, DGASPC, ISJ, DSP, unități sanitare, primării, ONG.*
- **Elaborarea unor resurse, instrucțiuni, proceduri la nivel național** (ex. seturi de întrebări frecvente, studii de caz, ghiduri aplicative, etc.) care să clarifice obligațiile de raportare a cazurilor de violență împotriva copilului, dincolo de interpretările restrictive ale *Regulamentului general privind protecția datelor* și ale secretului profesional aplicabil diverselor categorii profesionale. Aceste resurse ar trebui să sprijine identificarea timpurie, intervenția în echipă multidisciplinară, monitorizarea cazurilor și cooperarea între sectoarele educație, sănătate, justiție, poliție, protecția copilului, furnizori de servicii publice/private. *Responsabili principali: CMR, COPSI, CNASR. Cu implicarea: MMFTSS și ANPDCA, MS, MEC, MJ, MAI, ANSPDCP.*
- **Elaborarea și implementarea unei metodologii** care să sprijine activitatea profesioniștilor din protecția copilului în luarea deciziilor cu impact pe termen lung (precum separarea copilului de familie, reintegrarea în familie, etc.) care impun un proces formal, structurat și fundamentat pe instrumente standardizate pentru **evaluarea și determinarea interesului superior al copilului**. *Responsabil principali: MMFTSS și ANPDCA. Cu implicarea: DGASPC, ONG.*
- Dezvoltarea și implementarea unui **cadru de formare profesională continuă** (inclusiv e-learning) pentru profesioniști implicați în intervenție (cadre didactice, medici, psihologi, asistenți sociali, polițiști etc.), cu standarde minime de formare obligatorie, module adaptate intervenției în noi forme de violență (ex. violență online), comunicării cu victimele, managementul cazurilor (inclusiv cele de victimizare repetată sau multiplă). *Responsabil principal: COPSI, CNASR, CMR, MMFTSS și ANPDCA, MEC, MS, MAI, MP, MJ. Cu implicarea: CCD, INM, ONG.*
- Dezvoltarea unor mecanisme instituționale de **suport psihologic/supervizare pentru profesioniștii care lucrează cu copii afectați de violență,** având în vedere presiunea emoțională ridicată generată de gestionarea cazurilor. Aceste mecanisme trebuie să asigure sprijin constant și adecvat pentru angajați, nu doar intervenții punctuale. *Responsabil principal: COPSI, CNASR, CMR. Cu implicarea: MMFTSS și ANPDCA, MEC, MS, MJ.*

La nivel de localitate și județ:

- **Consolidarea capacității serviciilor de protecție a copilului de a asigura cooperarea părinților în procesul de intervenție** (inclusiv în elaborarea și implementarea planului de servicii), **prin dezvoltarea competențelor profesioniștilor în gestionarea relației cu familia** și prin **întărirea capacității compartimentelor juridice** pentru situațiile în care familia nu colaborează și este necesară sesizarea instanței. *Responsabil principal: DGASPC. Cu implicarea: ANPDCA.*
- **Întărirea implicării școlilor, a serviciilor de sănătate și a poliției** în monitorizarea cazurilor de violență împotriva copilului, prin oferirea de ghidaj operațional, instruire și mecanisme clare de comunicare cu DGASPC, astfel încât sprijinul acordat copilului să fie constant și coordonat pe termen mediu. *Responsabili principali: ISJ, DSP, IPJ. Cu implicarea: DGASPC.*
- **Creșterea numărului și consolidarea capacității centrelor de formare pentru profesioniștii din sistemul de asistență socială și protecția copilului, prin dezvoltarea, la nivelul fiecărui județ, a unor centre acreditate de formare profesională a adulților care să** funcționeze în baza unor standarde unitare de calitate și să utilizeze metode moderne de învățare (inclusiv eLearning, practică supervizată). Centrele vor **asigure programe inițiale și continue de pregătire, specializare și**

perfecționare pentru personalul DGASPC și din serviciile sociale publice și private, adaptate nevoilor locale (ex. management de caz, intervenție în situații de violență, abordare sensibilă la traumă, etc.). *Responsabili principali: Consiliile județene și locale ale sectoarelor municipiului București. Cu implicarea: CNASR, COPSI, universități, ONG*

III. Prevenirea situațiilor de violență

Rezultatele studiului indică faptul că violența împotriva copilului are o prevalență relativ extinsă și persistentă, manifestându-se transversal în familie, școală, comunitate și mediul online, cu diferențe reduse între rural și urban.

Datele calitative evidențiază că, deși există bune practici locale, **activitățile de prevenire și informare cu privire la violența împotriva copilului rămân în mare parte fragmentate, implementate inegal în teritoriu și discontinue, depinzând de resursele disponibile și de inițiativa individuală a specialiștilor**. În același timp, presiunea constantă a cazurilor urgente și deficitul de personal specializat, în special în mediul rural (asistenți sociali, consilieri școlari, polițiști etc.) restrâng capacitatea instituțiilor locale de a investi consecvent în activități de prevenire, consolidând un model mai degrabă reactiv al răspunsului instituțional la violența împotriva copiilor. Distribuția multisectorială a riscurilor necesită o abordare strategică a prevenirii, ca pilon distinct, prin planificare multianuală (pentru a putea avea impact), cu buget special dedicat, prin mecanisme formale de coordonare la nivel național și local, bazate pe pe schimb interoperabil de date între educație, sănătate, protecție socială, protecția copilului, justiție și poliție. La nivel teritorial, aceste direcții presupun planuri județene cu bugete locale dedicate și structuri permanente de coordonare care să asigure continuitatea intervențiilor pe întregul continuum prevenire–identificare–intervenție .

Pentru a evita tratarea prevenirii ca activitate opțională, este necesară **instituționalizarea unor standarde obligatorii de salvgardare în toate instituțiile și serviciile care lucrează cu sau pentru copii.** Acestea trebuie să includă coduri de conduită, limite profesionale, proceduri standardizate de identificare și raportare, management al riscului, protecție împotriva represaliilor pentru cei care raportează, formare periodică, audit și responsabilizare.

Componenta cantitativă arată că **violența între egali apare predominant în mediul școlar**, cu o concentrare în intervalul de vârstă 7–13 ani, unde deficitele de autoreglare emoțională, empatie și gestionare a conflictelor, combinate cu competiția pentru statut social, generează forme frecvente de agresiune fizică și psihologică. Sunt vizați mai ales copiii percepuți ca „diferiți", elevii timizi lipsiți de rețele de sprijin, copiii cu rezultate școlare bune, sau cei care raportează încălcarea regulilor, precum și fetele, în cazul cărora se remarcă inclusiv forme de hărțuire sexuală. **Violența online este considerabil subraportată**, nerecunoscută ca formă de violență, minimizată de către copii, sau considerată a fi ținută sub control prin blocarea agresorului. Mediul digital însă extinde și amplifică aceste comportamente, prin cyberbullying, umilire publică sau presiuni de natură sexuală, adesea sub-raportate și normalizate de copii. Violența online afectează în special fetele pe rețelele de social media care implică expunere vizuală, băieții raportând situații de violență în cadrul jocurilor online/ forumurilor de discuții.

La **adolescenți (14-17 ani) se remarcă prevalența cea mai ridicată a violenței sexuale**, subevaluarea gravității unor comportamente abuzive sau nerecunoașterea lor ca violență, percepții permisive sau fataliste asupra unor comportamente riscante (debutul vieții sexuale, relațiile dezechilibrate de putere între copii și adulți). De asemenea, o pondere semnificativă a faptelor de violență sexuală care ajung în instanță au ca autori parteneri ai adolescenților. Aceste tipare susțin necesitatea unor intervenții universale, integrate curricular, diferențiate pe vârste: competențe socio-emoționale și prevenire bullying (7-13 ani), consimțământul, comportamente riscante, recunoașterea violenței sexuale și dezvoltarea abilităților de protecție (10-17 ani), educație digitală sistematică, educație juridică și mecanisme de raportare. Complementar, educația parentală trebuie să furnizeze competențe de disciplinare non-violentă, autoreglare și prevenire a neglijării/violenței psihologice.

Componenta cantitativă a studiului evidențiază o **concentrare a agresorilor în rândul copiilor**, în special al băieților, nu doar în violența fizică între egali, ci și în forme de violență psihologică și, în anumite cazuri, sexuală. Acest tipar sugerează atât internalizarea precoce a modelelor de dominare și control, cât și transmiterea intergenerațională a unor norme și credințe care legitimează agresivitatea masculină, inegalitatea de gen și utilizarea forței ca mijloc de afirmare. Dinamica aceasta conturează o zonă importantă de vulnerabilitate, dar oferă totodată o oportunitate importantă pentru intervenții preventive orientate către schimbarea normelor sociale și transformarea relațiilor dintre copii.

Norme sociale care tolerează sau banalizează violența contribuie la prevalența relativ ridicată și la menținerea violenței în toate mediile în care se manifestă. Practici precum pedeapsa corporală, umilirea, intimidarea sau controlul coercitiv sunt utilizate ca forme acceptabile de disciplinare în familie și instituții (școală, servicii rezidențiale, centre de detenție), iar așteptările de gen normalizează agresivitatea în cazul băieților. Răspunsurile inconsecvente ale adulților, minimizarea formelor de abuz minore, psihologice sau online, gestionarea internă a situațiilor, expunerea copiilor la violență domestică și conflicte familiale contribuie la perpetuarea transgenerațională a comportamentelor violente și la sub-raportarea acestora. Schimbarea acestor norme presupune intervenții susținute, multianuale, de schimbare socială și comportamentală, care să deconstruiască stereotipurile, atitudinile și credințele care legitimează violența împotriva copilului, să clarifice diferența între disciplină și coerciție, să comunice consecințele asupra dezvoltării copilului.

În spațiile publice, comportamentele violente între egali, tind să se extindă dincolo de școală, cu diferențe semnificative între mediul urban și rural, ceea ce evidențiază nevoia de contextualizare a intervențiilor de prevenire la particularitățile locale, în condițiile unor mecanisme comunitare insuficiente de protecție. Incidente episodice de **violență comunitară** sunt raportate, însă datele calitative sugerează existența unor comunități unde astfel de manifestări sunt mai degrabă persistente, necesitând intervenții comunitare calibrate la specificul contextului local.

Datele calitative atrag atenția asupra unor situații documentate de contenționare și izolare în **servicii rezidențiale** pentru copii cu dizabilități, indicând riscul utilizării, deși sunt interzise, a unor măsuri de contenționare și izolare pe fondul deficitului de personal specializat și al insuficienței serviciilor adecvate. Se impune astfel dezvoltarea unor planuri de continuitate operațională și formare a personalului pentru a preveni aceste fapte de violență.

Datele calitative evidențiază că, la nivel comunitar, **capacitatea de prevenire și intervenție timpurie este limitată de deficitul de resurse umane și de subdimensionarea serviciilor sociale**. Numărul insuficient de asistenți sociali (deși prevederile legale stabilesc un necesar de 1 asistent social la 300 de persoane beneficiare), în special în mediul rural, face aproape imposibilă o monitorizare continuă și o intervenție de calitate în situațiile familiilor aflate la risc sau în intervențiile în cazurile de violență. În plus, lipsa serviciilor de prevenire, a celor specializate pentru copilul cu dizabilități, sănătate mintală pediatrică, etc., amplifică vulnerabilitatea copiilor și produce întârzieri critice în identificarea și gestionarea situațiilor de risc. În aceste condiții, se impune consolidarea capacității serviciilor sociale la nivel comunitar, prin alocări bugetare adecvate pentru resurse umane și dezvoltarea serviciilor specializate și complementare, în vederea asigurării monitorizării pro-active și a intervențiilor timpurii eficiente în situațiile de risc și violență.

Consolidarea intervențiilor universale presupune, astfel, nu doar programe adresate copiilor și părinților, ci și mecanisme coordonate între instituții, finanțare predictibilă și extinderea sistematică a activităților de prevenire la toate nivelurile comunității, inclusiv activități adaptate riscurilor specifice anumitor comunități (ex. căsătorii timpurii/ forțate, sarcini la adolescente, etc.).

La nivel național:

- **Elaborarea și adoptarea unui plan național multianual** (pe o durată de minimum 3-5 ani) **- Roadmap,** care să identifice priorități, obiective, rezultate și indicatori pentru prevenirea violenței împotriva copilului. Planul va include explicit participarea copiilor și adolescenților ca parte integrantă a guvernanței, implementării și monitorizării planului, prin crearea unor spații sigure și continue de

dialog și feedback. *Responsabili principali: ANPDCA. Cu implicarea: MEC, MS, MAI, MJ, MP - parchete și DIICOT, INS, ONG, reprezentanți ai copiilor.*

- **Asigurarea unei finanțări dedicate, predictibile și multianuale** (pe o durată de minimum 3-5 ani) **pentru prevenirea violenței împotriva copilului -** Finanțarea va garanta continuitatea activităților de prevenire, cu flexibilitate bugetară, care să permită utilizarea rezultatelor evaluărilor intermediare pentru ajustarea și orientarea eficace a activităților și va prioritiza extinderea acestora în toate județele, în special în mediul rural. Alocarea trebuie să fie separată de bugetele care vizează intervenția în cazuri, pentru a evita competiția internă pentru resurse. *Responsabil principal: MFP. Cu implicarea: MMFTSS, MIPE, ANABI.*
- **Instituirea unui mecanism formal de coordonare interinstituțională privind prevenirea violenței asupra copilului** (pe modelul managementului de caz în cazurile de violență), inclusiv prin **schimbul interoperabil de date** între educație, sănătate, protecție socială, protecția copilului, justiție, poliție (prin parteneriate formale, dezvoltarea unei platforme care să aducă împreună date din sectoarele menționate, etc.). *Responsabili principali: MMFTSS și ANPDCA. Cu implicarea: MEC, MS, MAI, MJ, MP - parchete și DIICOT, INS, ONG.*
- **Elaborarea unor pachete de educație parentală** (în concordanță cu instrumentele și resursele de învățare prevăzute în *Strategia Națională pentru Susținerea Părinților 2024-2030*). Pentru a produce un impact real, aceste pachete trebuie să țină cont de etapele de dezvoltare ale copilului și să includă componente informativ-educaționale și practic-aplicative inclusiv pentru gestionarea furiei, autoreglare emoțională, disciplinare pozitivă, recunoașterea și prevenirea violenței (în special a neglijării, violenței psihologice, pedepselor corporale frecvent întâlnite ca practici educative), educație digitală, relațiile sănătoase, egalitatea de gen, masculinitatea pozitivă, consimțământul, presiunea normelor de gen, empatia, comunicarea non-violentă. *Responsabili principali: MEC, MMFTSS și ANPDCA, MS. Cu implicarea: MIPE, MCID, MJ, MP, MAI, DNSC, COPSI, CNASR, ONG, reprezentanți ai copiilor, universități, unități de învățământ preuniversitar (UIP), organizații internaționale interguvernamentale, Federația Națională a Părinților.*
- **Revizuirea operaționalizării competențelor socio-emoționale în curriculumul național pentru a sprijini prevenirea violenței**, în special pentru ciclul primar și gimnazial, cu prioritate pentru copiii cu vârste cuprinse în intervalul 7-13 ani. Revizuirea ar trebui să urmărească **formarea competențelor socio-emoționale, capacității de autoreglare emoțională, promovarea soluționării non-violente a conflictelor și stimularea responsabilității martorilor**. De asemenea, este necesară integrarea unor componente explicite de deconstrucție a normelor de grup care legitimează agresivitatea, sancționează diferența și stigmatizează raportarea, precum și combaterea percepțiilor conform cărora violența minoră, psihologică sau online, este inevitabilă sau nesemnificativă. Intervențiile trebuie reluate în momentele de tranziție școlară, perioade asociate cu un risc crescut de hărțuire, agresiuni fizice minore și posibile escaladări către forme mai grave de violență. *Responsabili principali: MEC. Cu implicarea: MMFTSS și ANPDCA, MCID, MS, COPSI, ONG, DNSC, reprezentanți ai copiilor.*
- **Elaborarea și implementarea unui program național** pentru prevenirea violenței în cadrul grupei de vârstă 10-17 ani (cu adaptare pentru 7-9 ani), **privind consimțământul, relațiile sănătoase, relațiile de putere între adult și copil, egalitatea de gen, limitele corporale și recunoașterea abuzului** (inclusiv a hărțuirii sexuale în spațiul public și online). *Responsabili principali: MEC. Cu implicarea: MMFTSS și ANPDCA, MCID, MS, CNCE, COPSI, ONG, DNSC, reprezentanți ai copiilor.*
- **Extinderea la nivel național a educației digitale sistematice** (inclusiv prin continuarea și extinderea unor programelor existente dedicate elevilor, părinților și profesorilor – ex. Ora de Net -, precum și prin includerea unor module specifice în cadrul disciplinei *Tehnologia Informației și Comunicării*), axată pe prevenirea și gestionarea diverselor riscuri din mediul online, care să abordeze, printre altele: protejarea datelor personale, recunoașterea comportamentelor abuzive, cyberbullying, sexting, grooming, sextortion, distribuirea non-consensuală de imagini, violență psihologică online, solicitarea de ajutor, raportarea incidentelor și gestionarea situațiilor dificile. Programele trebuie să dezvolte competențe de autoprotecție digitală, raportare și gestionare a situațiilor de risc, în condițiile în care mediul online funcționează ca extensie și amplificator al violenței în mediul fizic.

Responsabil principal: MEC. Cu implicarea: MMFTSS și ANPDCA, MCID, MS, CNCE, COPSI, ONG-uri, DNSC, reprezentanți ai copiilor.

- **Dezvoltarea și implementarea unui program de educație dedicat băieților, cu precădere celor de 10-13 ani, pentru reducerea și prevenirea violenței,** care să includă teme precum relațiile sănătoase, egalitatea de gen, masculinitatea pozitivă, consimțământul, respectul față de fete, presiunea normelor de gen, empatia, comunicarea non-violentă. *Responsabili principali: MEC, în parteneriat cu MMFTSS și ANPDCA. Cu implicarea: unități de învățământ, ISJ, ONG, specialiști în sănătate mintală, egalitate de gen și schimbare socială și de comportamentală, reprezentanți ai copiilor.*
- **Promovarea prioritară la nivel național a includerii în oferta școlii a curriculumului opțional de educație juridică**, completat cu **sesiuni de informare pentru părinți** și **formare continuă a cadrelor didactice**, astfel încât toți actorii educaționali să poată înțelege și identifica limitele comportamentelor acceptabile, formele de violență și mecanismele de sesizare și protecție. *Responsabil principal: MEC. Cu implicarea: ISJ și școli, MMFTSS și ANPDCA, MJ, MCID, DNSC, ONG-uri, reprezentanți ai copiilor.*
- Dezvoltarea unui **program național de prevenire a agresiunii sexuale adresat adolescenților în serviciile rezidențiale**, care să vizeze în mod explicit comportamente de risc, relațiile de putere și protecția copiilor mai mici, dezvoltarea unor competențe de autoprotecție. Programul trebuie să includă educație privind consimțământul, limitele corporale, comportamentele sexuale abuzive, responsabilitate legală, precum și dezvoltarea competențelor de autoreglare, empatie și relaționare protectivă. *Responsabil principal: ANPDCA Cu implicarea: CNASR, COPSI, DGASPC, ONG, reprezentanți ai copiilor*
- **Implementarea unei campanii naționale, multianuale de schimbare socială și comportamentală** orientată spre schimbarea normelor sociale, a atitudinilor și credințelor, a comportamentelor individuale și colective, precum și a practicilor instituționale care tolerează sau legitimează violența împotriva copilului. Pentru a avea impact, campania ar trebui să fie implementată pe o perioadă de minimum 10 ani, în colaborare interinstituțională, având o temă anuală și presupunând replicare/ajustare la nivel local. Campania ar trebui să promoveze modele parentale și relaționale non-violente și să adreseze explicit:
  - » stereotipurile culturale care legitimează violența asupra copilului;
  - » clarificarea diferenței între disciplină și practici coercitive, precum pedeapsa corporală și practici de separare și restricționare care pot fi încadrate ca izolare;
  - » violența între egali;
  - » recunoașterea formelor de abuz invizibile (violență psihologică, neglijare, violență online, căsătoriile timpurii/forțate etc.);
  - » consecințele violenței asupra dezvoltării emoționale, sociale și cognitive a copilului.

Responsabili principali: MMFTSS și ANPDCA, CNA. Cu implicarea: MEC, MF, MP, CNASR, COPSI, MEC, MAI, instituții media audio-vizuale, ONG, reprezentanți ai copiilor.

- **Crearea și implementarea unei linii de asistență (help-line)/ platformă dedicată, care să ofere suport specializat copiilor în situații ce ridică îngrijorări legate de comportamente riscante.** Aceasta presupune formarea operatorilor pentru a furniza consiliere adecvată și dezvoltarea unor rute de referire către servicii psihologice, medicale și de protecție atunci când există inclusiv semnale de riscuri de abuz sau exploatare. *Responsabili principali: SGG, MS și CNSMLA, ANPCDDA. Cu implicarea: INSP, COPSI, ONG.*
- **Dezvoltarea și promovarea online a unor secțiuni/pagini prietenoase copiilor integrate pe pagina web a ANPDCA** și preluate pe paginile web ale DGASPC, DAS, SPAS, care să includă informații consolidate accesibile copiilor (limbaj adecvat, format clar, ușor de utilizat) despre tipurile de violență, cum recunosc semnele abuzului, unde pot cere sprijin (ex. numărul unic 119, platforme, consilieri școlari, servicii sociale, etc) și care sunt etapele ulterioare raportării (ex. cine va vorbi cu ei,

ce informații sunt necesare, cum este protejat copilul, ce drepturi are pe parcursul procedurilor, etc). Această măsură ar sprijini prevenirea și intervenția timpurie prin creșterea raportării (reducerea fricii, neîncrederii copiilor) *Responsabil principal: ANPDCA. Cu implicarea: reprezentanți ai copiilor, DGASPC, CJ, Primării, DAS, SPAS.*

- **Elaborarea și adoptarea unei politici-cadru de menținere în siguranță a copilului (salvgardare/ safeguarding)**, obligatorie pentru toate instituțiile și serviciile care lucrează cu sau pentru copii (educație, asistență socială, protecție specială, sănătate, justiție, poliție, furnizori publici și privați de servicii acreditate, etc.). Politica ar trebui să depășească nivelul regulamentelor de funcționare și de ordine interioară existente și să coreleze într-un cadru unic normele interne, cadrul legal național și standardele internaționale privind siguranța copilului. Aceasta va include, în mod explicit, definirea riscurilor asociate relațiilor de putere între adult și copil, precum și între copii, coduri de conduită și limite profesionale clare, proceduri standardizate și obligatorii de identificare și raportare a suspiciunilor sau cazurilor de violență, mecanisme de management al riscului, obligația de raportare pentru personal și procedura de protecție împotriva represaliilor, dar și de sancționare pentru încălcarea prevederilor politicii, programe periodice de formare și supervizare pentru personal. Implementarea trebuie însoțită de mecanisme de monitorizare, audit și responsabilizare instituțională pentru a asigura aplicarea consecventă a standardelor de siguranță a copilului *Responsabil principal: SGG Cu implicarea: MMFTSS și ANPDCA, MEC, MS, MJ, MAI, MP, CNASR, ONG, furnizori publici și privați de servicii acreditate, organizații internaționale interguvernamentale.*
- **Elaborarea și operaționalizarea unui protocol național de colaborare între sistemul de protecție a copilului și sistemul de sănătate** (pediatrie, psihiatrie pediatrică, recuperare), care să clarifice responsabilitățile instituționale, proceduri de asigurare a continuității îngrijirii între servicii rezidențiale și spitale, nevoia de pregătire a personalului medical pentru lucrul cu copii cu dizabilități pentru prevenirea neglijării și a abuzurilor asupra copilului în unitățile sanitare*. Responsabil principal: MMFTSS și ANPDCA, MS (ANMCS) Cu implicarea: Consiliul de Monitorizare, DGASPC.*
- **Consolidarea capacității instituțiilor școlare de prevenire a violenței împotriva copiilor, prin:**
  - » **programe de formare inițială și continuă a personalului** pentru cadrele didactice, personalul de conducere și personalul de sprijin, cu accent pe recunoașterea semnelor de violență, managementul situațiilor de risc, disciplina pozitivă, raportarea cazurilor și colaborarea interinstituțională;
  - » **alocarea de resurse umane suplimentare, inclusiv a unui număr adecvat de consilieri școlari,** luând în considerare atât numărul de elevi, cât și aspecte privind vulnerabilitatea și incidența fenomenelor de violență, pentru a permite intervenția preventivă, consilierea copiilor și sprijinul acordat profesorilor și familiilor;
  - » **angajarea unui asistent social la nivelul fiecărei unități de învățământ sau al unui consorțiu de școli,** pentru a contribui la identificarea timpurie a situațiilor de risc, la îmbunătățirea managementului cazurilor de violență și la consolidarea rolului școlii ca spațiu de protecție și sprijin pentru copii.

Responsabil principal: MEC. Cu implicarea: ISJ, școli, CJRAE/CMBRAE, ANPDCA, DGASPC, MMFTSS.

La nivel de localitate și județ:

- **Elaborarea** și implementarea unor **planuri județene multianuale de prevenire a violenței împotriva copiilor**, aliniate la Planul național (Roadmap) și adaptate specificului local și care vor include:
  - » **Componenta de analiză și planificare strategică**: realizarea periodică a analizei situației violenței la nivel județean (date administrative, informații calitative, rapoarte și studii, etc.), stabilirea de obiective clare, indicatori și rezultate așteptate la nivel local, planificarea intervențiilor, alocarea bugetelor și desemnarea responsabilităților, monitorizare și raportare publică.

» **Componenta de implementare programatică multianuală:** derularea unor **programe de prevenire a violenței împotriva copiilor (**inclusiv a violenței online) pe o durată de minimum 5 ani**,** adaptate pentru a adresa factorii specifici de risc locali și integrate sistematic în viața comunității (inițiative comunitare, orele de dirigenție, curriculum la decizia școlii, activități extracurriculare și extrașcolare, etc.). Programele vor utiliza abordări participative care să implice activ copiii (ex. mentorat între egali, inițiative de comunicare adresate colegilor mai mici etc.).

Responsabili principali: DGASPC și SPAS. Cu implicarea: CJ, primării, ISJ, DSP, IPJ, EIL, parchete, ONG, mediul academic, reprezentanți ai copiilor și alți parteneri locali relevanți..

- **Alocarea unor bugete multianuale la nivel de județ și UAT dedicate prevenirii violenței împotriva copilului și consolidării capacității operaționale a Echipelor Intersectoriale Locale (EIL),** complementar finanțării de la nivel central, cu prioritate pentru serviciile de prevenire, consiliere și educație parentală, în special în mediul rural. Bugetele vor fi distincte pentru prevenire, separate de fondurile pentru gestionarea cazurilor. Finanțarea va **susține**:
  - » extinderea și diversificarea activităților de prevenire derulate în colaborare de membrii EIL;
  - » coordonarea activităților de informare și educație în școli și comunități;
  - » cartografierea zonelor cu risc de violență comunitară (școli, spații comunitare, comunități) și implementarea intervențiilor de reducere a riscurilor;
  - » identificarea comunităților unde persistă practici de căsătorie timpurie, conviețuire cu minori, sarcini la adolescente și implementarea unor intervenții comunitare pentru combaterea toleranței sociale față de relațiile sexuale cu copii, responsabilitatea adulților de protecție, identificarea copiilor la risc și furnizarea de servicii de prevenire adaptate.

Responsabili principali: CJ/CL sector, primării. Cu implicarea: DGASPC, SPAS, ONG, ISJ, DSP, IPJ.

- **Consolidarea coordonării interinstituționale la nivel local** pentru asigurarea unui răspuns integrat pe continuumul prevenire-identificare-intervenție-protecție. Acesta va include:
  - » protocoale de colaborare și schimb de date;
  - » instituirea unor grupuri locale/județene permanente de coordonare;
  - » întâlniri periodice de analiză a tendințelor locale, analiză de caz.

Responsabili principali: CJ/ CL sector, primăriile. Cu implicarea: DGASPC și SPAS, ISJ și unități de învățământ, DSP și unități sanitare, IPJ și poliție, instanțe/parchete, ONG.

- **Implementarea** unei **politici de menținere în siguranță a copilului (salvgardare/ safeguarding)** la nivelul instituțiilor și serviciilor care lucrează cu sau pentru copii, vizând inclusiv formarea personalului. *Responsabili: DGASPC, SPAS/DAS, poliție, școli, unități sanitare, ONG, furnizori publici și privați de servicii acreditate, cluburi sportive.*
- **Consolidarea capacității SPAS**, inclusiv prin introducerea unor instrumente digitale care să sprijine procesul de formare și actualizare profesională, în vederea intensificării aplicării prevederilor legale privind prevenirea separării copilului de familie, inclusiv a violen'ei împotriva copilului. **Consolidarea capacității AJPIS și derularea unei campanii multianuale**, cu o durată de minimum cinci ani, care să urmărească verificarea, analizarea și raportarea modului în care SPAS aplică prevederile legale privind identificarea familiilor aflate în situații de risc, precum și realizarea cartografierii la nivel local a serviciilor de prevenire și sprijin destinate copiilor și familiilor. *Responsabili principali: SPAS și AJPIS. Cu implicarea: DGASPC, echipelor intersectoriale locale (EIL), școlilor, unităților sanitare, primăriilor, ONG.*
- **Consolidarea capacității operaționale a serviciilor rezidențiale pentru copii cu dizabilități** prin alocarea resurselor necesare respectării standardelor de personal, elaborarea unor planuri de continuitate operațională în situații de criză de personal sau de creștere a complexității cazurilor, extinderea programelor de formare a personalului în tehnici de de-escaladare, management al comportamentelor dificile, intervenții sensibile la traumă și suport psiho-emoțional. *Responsabili*

principali: DGASPC, CJ/ CL sector. Cu implicarea: ANPDCA, furnizori privați de servicii rezidențiale pentru copii cu dizabilități.

- **Implicarea** părinților și a comunității locale, în **activități de informare** prin valorificarea infrastructurii comunitare existente (ședințe cu părinții, evenimente comunitare locale etc.) pentru reducerea normalizării pedepsei corporale și a abuzului emoțional, în special în familie, precum și pentru consolidarea responsabilității colective față de violența împotriva copilului. Intervențiile trebuie să promoveze o cultură a nonviolenței, bazată pe responsabilitate, empatie și respect pentru demnitatea copilului. *Responsabili principali:* SPAS și *DGASPC. Cu implicarea: EIL, structurile comunitare consultative, școli, primării, ONG.*
- **Dezvoltarea unor mecanisme de sprijin între egali în mediul școlar** menite să crească sentimentul de apartenență, să reducă violența și izolarea socială, să prevină hărțuirea și excluderea. *Responsabili principali: ISJ și școli. Cu implicarea: Consiliul Național al Elevilor (CNE), ONG, elevi.*
- **Implementarea unor programe de mediere în școli,** pentru a oferi alternative non-punitive de gestionare și mediere a conflictelor contribuind la reducerea recurenței comportamentelor violente și la un climat pozitiv în școli. *Responsabili principali: ISJ și școli. Cu implicarea: consilierilor școlari, ONG, reprezentanți ai copiilor.*

Bibliografie

Abdul Latiff M, Fang L, Goh DA, Tan LJ. *A systematic review of factors associated with disclosure of child sexual abuse.* Child Abuse Negl. 2024 Jan; 147:106564. doi: 10.1016/j.chiabu.2023.106564. Epub 2023 Dec 5. PMID: 38056036.

Apostu, O., Botnariuc, P., Dalu, A.-M., Fartușnic, C., Făniță, A., Horga, I., ... & Novak, C. (2024). *Siguranța în școală [Raport de cercetare]*. Unitatea de Cercetare în Educație, Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității. Raport disponibil la: https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2024/10/Raport_Siguranta-in-scoala_21.10.2024.pdf.

Augusti, E. M., & Myhre, M. C. (2021). *The barriers and facilitators to abuse disclosure and psychosocial support needs in children and adolescents around the time of disclosure. Child Care in Practice*, 30(2), 187–202. https://doi.org/10.1080/13575279.2021.1902279.

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (2025). *Data statistice copii și adopții*. Disponibile la: https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/.

Berenbaum, S. A., Beltz, A. M., & Corley, R. (2015). *The importance of puberty for adolescent development: Conceptualization and measurement*. Advances in Child Development and Behavior, 48, 53-92. https://doi.org/10.1016/bs.acdb.2014.11.002.

Bernard, C., & Greenwood, T. (2019). *'We're giving you the sack' - Social workers' perspectives of intervening in affluent families when there are concerns about child neglect*. British Journal of Social Work, 49(8), 2266–2282. https://doi.org/10.1093/bjsw/bcz003.

Casey, B. J., Jones, R. M., & Hare, T. A. (2008). *The adolescent brain*. Annals of the New York Academy of Sciences, 1124, 111–126. https://doi.org/10.1196/annals.1440.010.

Codul Penal al României (2009) [Legea nr. 286/2009]. Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009. Disponibil la: https://legislatie.just.ro/public/detaliidocument/109855.

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). *Social change and crime rate trends: A routine activity approach*. American Sociological Review, 44(4), 588-608. http://dx.doi.org/10.2307/2094589.

Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. (2025). *Raport privind vizita de monitorizare desfăşurată la Centrele Rezidenţiale pentru Copii cu Deficienţe Neuropsihiatrice Târgu Mureş din cadrul Serviciului Social pentru Copii cu Dizabilităţi*. Disponibil la: https://www.consiliuldemonitorizare.ro/wp-content/uploads/2025/02/Raport-CRCDN-Targu-Mures-1.pdf.

Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. (2025). *Raport privind vizita de monitorizare desfăşurată la Complexul de Căsuțe de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități Slobozia - Casa de tip Familial "Alexandra" şi Casa de Tip Familial "Marian" şi Casa de tip Familial "Cristina" din Mun. Slobozia, jud. Ialomița*. Disponibil la: https://www.consiliuldemonitorizare.ro/wp-content/uploads/2025/05/Raport-CTF-%E2%80%9EAlexandra-CTF-%E2%80%9EMarian-CTF-%E2%80%9ECristina-Mun.-Slobozia-jud.-Ialomita.pdf.

Council of Europe. (2011). *Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Disponibil la: https://rm.coe.int/168008482e.

Dahl, R. E., & Forbes, E. E. (2010). *Pubertal development and behavior: Hormonal activation of social and motivational tendencies.* Brain and Cognition, 72(1), 66–72. https://doi.org/10.1016/j.bandc.2009.10.007.

Davidovitch, N., & Yavich, R. (2023). *The association between social media use, cyberbullying, and gender.* Problems of Education in the 21st Century, 81(6), 776. https://doi.org/10.33225/pec/23.81.776.

European Commission. (2024). *Delivering on the EU strategy on the Rights of the Child*. Disponibil la: https://commission.europa.eu/document/download/41f661b5-5e6a-4374-8d72-431b33d9a16c_en?filename=2024.04.24_ICP_Factsheet_FINAL.pdf.

European Commission. (2025). Disponibil la: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/social-protection-social-inclusion/addressing-poverty-and-supporting-social-inclusion/investing-children/european-child-guarantee_en.

European Parliamentary Research Service. (2024). *Violence against children in the European Union – Current Situation*. Disponibil la: Violence against children in the European Union.

European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. (2023). *Report to the Romanian Government on the visit to Romania from 19 to 30 September 2022 (CPT/Inf (2023) 28)*. Council of Europe. https://rm.coe.int/1680acbdde.

Gilbert R, Widom CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Janson S. *Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries*. Lancet. 2009 Jan 3;373(9657):68-81. doi: 10.1016/S0140-6736(08)61706-7. Epub 2008 Dec 4. PMID: 19056114.

Global Ministerial Conference on ending violence against children – *Government Pledge [Romania].* (2024). Disponibil la: Global Ministerial Conference on Ending Violence Against Children.

Global Ministerial Conference on ending violence against children – *Organizational Pledges [Unicef].* (2024). Disponibil la: Organizations pledges - First Global Ministerial Conference on Ending Violence Against Children.

Hargittai, E. (2001). *Second-level digital divide: Mapping differences in people's online skills*. First Monday, 7(4). https://doi.org/10.5210/fm.v7i4.942.

Hotărârea nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state. (2011). Monitorul Oficial, nr. 117 din 16 februarie 2011. Disponibil la: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/126229.

Inspecția Judiciară, Direcția de Inspecție pentru Procurori. (2022). *Raport de control tematic privind investigarea și soluționarea cauzelor privind infracțiuni la viața sexuală cu victime minore*.https://inspectiajudiciara.ro/sitewebservice/Resources/Rapoarte-de-control/RAPORT-privind-practica-instan%C8%9Belor-de-judecat%C4%83-%C8%99i-a-parchetelor-de-pe-l%C3%A2ng%C4%83-acestea-%C3%AEn-investigarea-%C8%99i-solu%C8%9Bionarea-cauzelor-privind-infrac%C8%9Biuni-la-via%C8%9Ba-sexual%C4%83-cu-victime.pdf.

Ivan, G., & Maxim, M. (2018). *Analiză criminologică privind infracţiunile de omor (simplu și calificat) și de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte ce au făcut obiectul trimiterilor în judecată în perioada anilor 2011-2015*. Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie. Disponibil la:

https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/PUBLICATII/analiza_crim_2018.pdf.

Jones, L., Bellis, M. A., Wood, S., Hughes, K., McCoy, E., Eckley, L., Bates, G., Mikton, C., Shakespeare, T., & Officer, A. (2012). *Prevalence and risk of violence against children with disabilities: A systematic review and meta-analysis of observational studies*. The Lancet, 380(9845), 899–907.

Kar, S. K., Choudhury, A., & Singh, A. P. (2015). *Understanding normal development of adolescent sexuality: A bumpy ride*. Journal of Human Reproductive Sciences, 8(2), 70–74. https://doi.org/10.4103/0974-1208.158594.

Kellogg, N. D., Koek, W., & Nienow, S. M. (2020). Factors that prevent, prompt, and delay disclosures in female victims of child sexual abuse. Child Abuse & Neglect, 101, 104360. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104360.

Legea nr. 217 din 10 iulie 2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002. (2023). Monitorul Oficial al României, nr. 634 din 11 iulie 2023. Disponibilă la: https://legislatie.just.ro/public/DetaliiDocument/272051.

Livingstone, S. M., Haddon, L., Görzig, A., & Ólafsson, K. (2011). *Risk and safety on the internet: the perspective of European children: full findings and policy implications from the EU Kids Online survey of 9-16 year olds and their parents in 25 countries*. EU Kids Online, Deliverable D4. EU Kids Online Network, London, UK. Disponibil la: http://eprints.lse.ac.uk/33731/.

Livingstone, S., Mascheroni, G., & Staksrud, E. (2017). *European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future*. New Media & Society, 20(3), 1–20. https://doi.org/10.1177/1461444816685930.

Mauny, P., Guessoum, S. B., Moro, M. R., Radjack, R., & Carretier, É. (2023). *How parents experience their adolescent's disclosure of previous sexual abuse: A qualitative study*. BMC Psychiatry, 23(916). https://doi.org/10.1186/s12888-023-05410-7.

Ministerul Educației. (2025). *Rapoarte publice periodice*. Disponibile la: Rapoarte publice periodice | Ministerul Educației și Cercetării.

Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse. (2022). *Planul Național de Acțiune pentru Implementarea Garanției pentru Copii*. Disponibil la: https://copii.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/10/Plan-Garantie-pentru-Copii.pdf.

Nagata, J. M., Otmar, C. D., Shim, J., Balasubramanian, P., Cheng, C. M., Li, E. J., ... & Baker, F. C. (2025). *Social media use and depressive symptoms during early adolescence*. JAMA Network Open, 8(5), e2511704. https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2025.11704.

Oluwaseun, A. A., Ireri, N., & Menecha, J. (2022). *Social-demographic Characteristics of Children Survivors of Incest who Developed PTSD between the Ages of 6 and 17 Years*. Journal of Sociology, Psychology & Religious Studies, 4(2), 38–53.

https://doi.org/10.53819/81018102t6041.

Park, Y., Song, J., Sullivan, K., & Paik, S. (2023). *Mapping perceptions of violence across Asian regions and countries.* Journal of Asian and African Studies, 58(5), 002190962110696-696. https://doi.org/10.1177/00219096211069649.

Petrowski, N., Cappa, C., Pereira, A., Mason, H., & Daban, R. A. (2021). *Violence against children during COVID-19*: *Assessing and understanding change in use of helplines*. Child Abuse & Neglect, 116, 104757. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104757.

Popat A, Tarrant C. Exploring adolescents' perspectives on social media and mental health and well-being - A qualitative literature review. Clin Child Psychol Psychiatry. 2023 Jan;28(1):323-337. doi: 10.1177/13591045221092884. Epub 2022 Jun 7. PMID: 35670473; PMCID: PMC9902994. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35670473/

Russotti, J., Warmingham, J. M., Duprey, E. B., Handley, E. D., Manly, J. T., Rogosch, F. A., & Cicchetti, D. (2021). *Child maltreatment and the development of psychopathology: The role of developmental timing and chronicity.* Child Abuse & Neglect, 120, 105215. https://doi.org/ 10.1016/j.chiabu.2021.105215

Sanchis-Sanchis, A., Grau, M. D., Moliner, A. R., & Morales-Murillo, C. P. (2020). *Effects of age and gender in emotion regulation of children and adolescents*. Frontiers in psychology, 11, 946. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00946.

Senekal, J. S., Groenewald, G. R., Wolfaardt, L., Jansen, C., & Williams, K. (2023). *Social media and adolescent psychosocial development: a systematic review*. South African Journal of Psychology, 53(2), 157-171. https://doi.org/10.1177/00812463221119302.

Sood, S., et al. (2020). *Social and behaviour change to address violence against children: Technical guidance - Schools edition*. UNICEF, New York. Disponibil la:

https://www.unicef.org/media/97721/file/VAC-Technical-Guidance-Violence-2021.pdf.

Topan, A., Anol, S., Taşdelen, Y., & Kurt, A. (2025). *Exploring the relationship between cyberbullying and technology addiction in Adolescents*. Public Health Nursing, 42(1), 33–43. https://doi.org/10.1111/phn.13433.

Terre des Hommes. (2020). *Regional research on violence against children in schools in South Eastern Europe Country report: Romania*. ChildHub. Disponibil la: https://childhub.org/el/node/29779.

United Nations Children's Fund (UNICEF). (2011). *Educația parentală în România*. Disponibil la: https://www.unicef.org/romania/media/816/file/Educa%C8%9Bie%20parental%C4%83%20%C3%AEn%20Rom%C3%A2nia.pdf.

United Nations Committee on the Rights of the Child. (2011). General comment No. 13 (CRC/C/GC/13). Disponibil la: https://digitallibrary.un.org/record/711722?ln=en&v=pdf.

United Nations Committee on the Rights of the Child. (2019). General comment No. 24 (CRC/C/GC/24).

https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no-24-2019-childrens-rights-child.

United Nations. (2008). *Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment*, Manfred Nowak (A/63/175). Disponibil la: https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/fileadmin/Redaktion/PDF/Sonstiges/Report_Special_Rapporteur_on_torture_and_other_cruel_inhuman_or_degrading_treatment_or_punishment.pdf.

United Nations Children's Fund (UNICEF), Division of Data, Analytics, Planning and Monitoring, (2023). *ICVAC International Classification of Violence against Children*. Disponibil la:

https://data.unicef.org/resources/international-classification-of-violence-against-children/.

United Nations Children's Fund, When Numbers Demand Action: *Confronting the global scale of sexual violence against children*, UNICEF, New York, 2024. Disponibil la: https://data.unicef.org/resources/when-numbers-demand-action/

UNICEF Regional Office for Europe and Central Asia. (2025). *Where we live and learn: Violence against Children in Europe and Central Asia* (TransMonEE Analytical Series). Disponibil la:

https://www.unicef.org/eca/reports/where-we-live-and-learn.

United Nations Children's Fund (UNICEF). (2025). *Policy brief: Ending violence against children in Europe and Central Asia*. Disponibil la: https://www.unicef.org/eca/reports/ending-violence-against-children-europe-and-central-asia.

United Nations Children's Fund (UNICEF). (2025). *Data brief: Measuring Technology-facilitated Violence against Children in Line with the International Classification of Violence against Children*. Disponibil la: https://data.unicef.org/resources/data-brief-on-measuring-technology-facilitated-violence-against-children-in-line-with-the-international-classification-of-violence-against-children-icvac/.

United Nations Children's Fund (UNICEF) Office of Research - Innocenti (2025). *Childhood in a Digital World.* Florence: UNICEF Office of Research – Innocenti. Available at: UNICEF-Innocenti-Childhood-in-a-Digital World-report-2025.pdf.

United Nations Office on Drugs and Crime. (2023). *Global study on homicide 2023*. Disponibil la: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/Global_study_on_homicide_2023_web.pdf.

Verma, A., Govindan, R., Ramu, R., & Thomas, B. (2023). *Effectiveness of structured teaching program on parents' knowledge about child physical abuse*. Journal of Education and Health Promotion, 12(1), 209. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_73_23.

Winters, G. M., Colombino, N., Schaaf, S., Laake, A. L., Jeglic, E. L., & Calkins, C. (2020). *Why do child sexual abuse victims not tell anyone about their abuse? An exploration of factors that prevent and promote disclosure.* Behavioral Sciences & the Law, 38(6), 586-611. https://doi.org/10.1002/bsl.2492.

World Health Organization (2021). The Global Health Observatory: Global health estimates: Leading causes of death. Disponibil la:

https://www.who.int/data/gho/data/themes/mortality-and-global-health-estimates/ghe-leading-causes-of-death.

World Health Organization (2025). Corporal punishment of children: the public health impact. Geneva: https://doi.org/10.2471/B09424. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

Anexa 1. Chestionare utilizate

Chestionar copii

Introducere

Îți mulțumim că ai fost de acord să participi la studiul nostru!

Studiul, realizat de CC SAS în cadrul unui proiect implementat de UNICEF și finanțat, la solicitarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, prin Instrumentul de Sprijin Tehnic 2024 al Comisiei Europene, ne ajută să înțelegem mai bine cât de des și în ce fel se manifestă violența împotriva copiilor și adolescenților din România - în familie, la școală sau online. În continuare vei completa singur(ă) un chestionar despre propriile tale experiențe. Te rugăm să răspunzi cu sinceritate și, dacă vreodată nu te simți confortabil(ă) cu o întrebare, poți sări peste ea. Toate răspunsurile tale sunt strict confidențiale și vor fi folosite doar în scopuri de analiză statistică. Ele vor fi stocate într-o bază de date fără nicio legătură cu numele tău, astfel încât nimeni nu va ști ce ai răspuns. Dacă ai nevoie de ajutor sau nu înțelegi vreo întrebare, poți cere oricând operatorului să îți ofere explicații.

Despre viața ta

Q1. Imaginează-ți o scară. Partea de sus a scării, „10”, reprezintă cea mai bună viață posibilă pentru tine, iar partea de jos, „0”, cea mai rea viață posibilă pentru tine. În general, unde crezi că te situezi în acest moment?

Bifează căsuța de lângă numărul care descrie cel mai bine situația ta.

❑	10	Cea mai bună viață posibilă
❑	9	
❑	8	
❑	7	
❑	6	
❑	5	
❑	4	
❑	3	
❑	2	
❑	1	
❑	0	Cea mai rea viață posibilă

Q2. În ce măsură ești de acord cu următoarele afirmații despre tine și familia ta?

Bifează un singur răspuns pe fiecare rând

		Deloc	Destul de puțin	Nici mult, nici puțin	Destul de mult	În totalitate	Nu știu
a	Familia mea mă sprijină și mă încurajează de câte ori am nevoie	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
b	Pot vorbi despre problemele mele cu familia mea.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
b	Eu și părintele / părinții mei luăm împreună decizii cu privire la viața mea.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)

Q3. În ultimele 30 de zile, cât de des ți s-au întâmplat următoarele lucruri?

Bifează un singur răspuns pe fiecare rând

		Niciodată	Foarte rar	Uneori	Des	Tot timpul	Nu știu
a	Să simți frică sau frici?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
b	Să simți că îți este foarte dificil să-ți controlezi emoțiile?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
c	Să te îngrijorezi și să simți neliniște?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
d	Să-ți fie greu să te împrietenești cu alți copii și să preferi să stai singur/ă?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
e	Să nu poți vorbi deschis despre felul în care te simți?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
g.	Să simți că părinții vor prea mult de la tine?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
h.	Să te simți neajutorat/ă la școală în fața celorlalți?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)
i.	Să te simți singur/ă fără internet?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)

Q4. În general, cât de sigur(ă) te simți că poți duce la bun sfârșit un lucru dificil, dacă te străduiești?

Deloc sigur(ă)	Puțin sigur(ă)	Așa și așa	Destul de sigur(ă)	Foarte sigur(ă)	Nu știu
❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)	❑(9)

Q5. În ce măsură ești de acord cu afirmația că un copil trebuie să-și asculte întotdeauna părinții?

Total împotrivă — Total de acord

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Agresiune fizică minoră (202)

E1AFM. În general, cât de grav crezi că este ca un copil să fie pălmuit, tras de urechi, împins sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2AFM. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă agresiuni fizice minore *(adică un copil să fie pălmuit, tras de urechi, împins sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav)* **asupra copiilor?**

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care **TU** ai fost lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau supus altor acțiuni fizice **intenționate** care ți-au provocat durere, disconfort, fără să fii rănit grav. Ne referim la orice situație în care cineva a făcut asta fizic, în mod intenționat, fără consecințe grave, indiferent de locul în care s-a petrecut și de cine a făcut acest lucru.*

AFM1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, ca cineva să te lovească, să te împingă, pălmuiască, ciupească, tragă de păr sau să te agreseze într-un alt mod, chiar dacă nu ai fost rănit grav?

1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Sari la secțiunea următoare (AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ)*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ)*
9. Nu știu→ *Sari la secțiunea următoare (AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ)*

AFM2. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat să fii lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la AFM5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFM3. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut asta?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

999. Nu știu

AFM4. Dacă ai trecut prin astfel de situații, în ultimele 12 luni în ce locuri s-a întâmplat asta ?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific la **ultima situație** când ai fost lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav și despre care poți să ne spui.*

AFM5. Referitor la acea situație, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut asta?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFM9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFM9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la AFM9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la AFM9*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la AFM9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la AFM5: **AFM6. Persoana care a făcut asta atunci era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

AFM7. Cine a făcut asta era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

AFM8. Referitor la acea situație, cine a fost persoana care a făcut asta?
(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)

40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

AFM9. Unde s-a întâmplat acea situație?

(un singur răspuns)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFM10. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la AFM12*
98. Prefer să nu răspund→ *Sari la AFM13*
99. Nu știu→ *Sari la AFM13*

AFM11. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

DOAR DACĂ AFM10=2, ALTFEL SALT LA AFM13

AFM12. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFM13. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFM14. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Ce s-a întâmplat a fost o parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Agresiune fizică gravă (201)

E1AFG. În general, cât de grav crezi că este ca un copil să fie bătut atât de rău încât să-i rămână urme sau chiar să fie rănit serios?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2AFG. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă situații de agresiuni fizice grave asupra copiilor?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care **TU** ai fost agresat fizic în mod grav. Asta înseamnă că cineva, în mod **intenționat** (adică a vrut să-ți facă rău), te-a lovit puternic cu pumnul, piciorul sau cu obiecte dure, te-a ars, strâns de gât, otrăvit sau rănit cu un cuțit sau alt obiect ascuțit, ori ai suferit o lovitură puternică la cap sau în altă parte a corpului, provocându-ți o durere foarte mare, rănindu-te și punându-ți sănătatea în pericol. Toate acestea sunt forme de agresiune fizică gravă.*

AFG1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții ca cineva, în mod intenționat, să te bată rău, să te lovească puternic cu pumnul, piciorul sau cu un obiect, ori să te agreseze fizic într-un mod care ți-a provocat răni, durere mare sau ți-a pus sănătatea în pericol?

1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Sari la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI)*
4. 8. Prefer să nu răspund→ *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI)*
5. 9. Nu știu→ *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI)*

AFG2. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat să fii bătut rău sau lovit puternic cu pumnul, piciorul sau cu un obiect, ori să fii agresat fizic într-un mod care ți-a provocat răni, durere mare sau ți-a pus sănătatea în pericol?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la AFG5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFG3. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut asta?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

AFG4. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă

61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific la **ultima situație** când ai fost agresat fizic grav și despre care poți să ne spui.*

AFG5. Referitor la acea situație, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut asta?
1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFG9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFG9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la AFG9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la AFG9*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la AFG9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la AFG5: **AFG6. Persoana care a făcut asta atunci era...?**
1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

AFG7. Cine a făcut asta era...?
1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

AFG8. Referitor la acea situație, cine a fost persoana care a făcut asta?
(un singur răspuns)
11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

AFG9. Unde s-a întâmplat acea situație?

(un singur răspuns)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFG10. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la AFG12*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la AFG13*
9. Nu știu → *Sari la AFG13*

AFG11.Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

DOAR DACĂ AFG10=2, ALTFEL SALT LA AFG13

AFG12. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFG13. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFG14. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4.Ce s-a întâmplat a fost o parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Izolarea copilului (203)

E1AIZO. În general, cât de grav crezi că este ca un copil să fie izolat, fiindu-i interzise în mod repetat contactul cu alte persoane sau accesul la activități normale pentru un copil, să fie închiși singuri în camere, sau să fie ținuți singuri în condiții umilitoare sau degradante?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2AIZO. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să fie izolat, fiindu-i interzis în mod repetat contactul cu alte persoane sau accesul la activități normale pentru un copil, să fie închis singur în camere, sau să fie ținut singuri în condiții umilitoare sau degradante?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care ai fost izolat în mod repetat adică ținut departe de alți oameni fără un motiv legat de siguranța sau bunăstarea ta, sau fără ca cineva să aibă grijă de tine. Ne referim la cazuri în care:*

- *ai fost închis singur într-o cameră sau alt loc, fără să poți vorbi cu nimeni;*
- *ai fost izolat în condiții grele sau rușinoase (fără lumină, toaletă, mâncare etc.);*
- *ai fost ținut forțat într-un loc închis, în mod repetat, împotriva voinței tale;*
- *nu ai avut voie să te miști, să ieși sau să te vezi cu alți copii, fără un motiv clar legat de siguranța ta.*

IZO1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, ca cineva să te izoleze de ceilalți sau să-ți limiteze libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea ta?

1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Sari la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT)*

8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT)*
9. Nu știu → *Sari la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT)*

IZO2. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat să fii izolat de ceilalți sau să-ți fie limitată libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea ta?

1. Niciodată în ultimele 12 luni→ *Sari la IZO5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

IZO3. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut asta?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

IZO4. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat asta?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC. .)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific la **ultima situație** când ai fost izolat de ceilalți sau ți-a fost limitată libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni fără motive legate de siguranța sau bunăstarea ta și despre care poți să ne spui.*

IZO5. Referitor la acea situație, a fost o singură persoană sau mai multe au făcut asta?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la IZO9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la IZO9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la IZO9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la I-ZO9*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la IZO9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la IZO5: **IZO6. Persoana care a făcut asta atunci era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era femeie sau bărbat
98. Prefer să nu răspund

IZO7. Cine a făcut acest lucru era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

IZO8. Referitor la acea situație, cine a fost persoana care a făcut asta?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

IZO9. Unde s-a întâmplat acea situație?

(un singur răspuns)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală

31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

IZO10. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la IZO12*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la IZO13*
9. Nu știu → *Sari la IZO13*

IZO11. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
99. Nu știu

DOAR DACĂ IZO10=2, ALTFEL SALT LA IZO13

IZO12. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

IZO13. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

IZO14. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Ce s-a întâmplat a fost o parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Violența sexuală fără contact (303)

E1NCSAOFF În general, cât de grav crezi că este atunci când, într-o interacțiune față în față, un copil primește comentarii, amenințări sau cereri cu conținut sexual – fără să fie atins fizic – și fără să își dorească acest lucru? (De exemplu: avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală, comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual)

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2NCSAOFF. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil, într-o interacțiune față în față, să fie tratat într-un mod cu conotații sexuale nedorite, dar fără a fi atins fizic? (De exemplu: avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală, comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual)

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E1NCSAOn. În general, cât de grave ți se par următoarele situații care pot avea loc prin folosirea tehnologiei digitale atunci când un copil interacționează cu alte persoane?"

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin folosirea tehnologiei digitale	Deloc grav	Nu prea grav	Destul de grav	Foarte grav	Prefer să nu răspund	Nu știu
a	Cineva îi face unui copil avansuri sexuale **pe care copilul nu și le dorește**. De exemplu, îi spune că ar vrea să îl/o sărute sau să îl/o atingă sau să îl/o vadă goală.	❑ (1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
b	O persoană îi pune unui copil întrebări de natură sexuală sau îi cere copilului poze sau videouri în care este dezbrăcat, **iar copilul nu își dorește acest tip de discuții cu persoana respectivă.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
c	**Un adult pe care un copil îl cunoaște doar de pe internet** și cu care copilul comunică pe internet îi cere copilului poze sau video-uri cu el/ea dezbrăcat(ă) sau îi propune copilului să vorbească despre subiecte de natură sexuală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
d	O persoană îi trimite unui copil fotografii, videoclipuri sau **mesaje explicite din punct de vedere sexual, iar copilul nu dorește sau nu a solicitat acest tip de mesaje.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
e	Mesaje de natură sexuală (mesaje text sau poze sau video) pe care un copil le-a trimis cuiva **au fost retrimise și altor persoane sau au ajuns să circule pe internet, fără acordul copilului care le-a trimis inițial.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)

E2NCSAOn. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se întâmplă următoarele situații prin folosirea tehnologiei digitale?

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin folosirea tehnologiei digitale	Niciodată	Rar	Destul de des	Foarte des	Prefer să nu răspund	Nu știu
a	Cineva îi face unui copil avansuri sexuale **pe care copilul nu și le dorește**. De exemplu, îi spune că ar vrea să îl/o sărute sau să îl/o atingă sau să îl/o vadă goală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
b	O persoană îi pune unui copil întrebări de natură sexuală sau îi cere copilului poze sau videouri în care este dezbrăcat, **iar copilul nu își dorește acest tip de discuții cu persoana respectivă.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
c	Un adult pe care un copil îl cunoaște doar de pe internet și cu care copilul comunică pe internet îi cere copilului poze sau video-uri cu el/ea dezbrăcat(ă) sau îi propune copilului să vorbească despre subiecte de natură sexuală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
d	O persoană îi trimite unui copil fotografii, videoclipuri sau **mesaje explicite din punct de vedere sexual, iar copilul nu dorește sau nu a solicitat acest tip de mesaje.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
e	Mesaje de natură sexuală (mesaje text sau poze sau video) pe care un copil le-a trimis cuiva **au fost retrimise și altor persoane sau au ajuns să circule pe internet, fără acordul copilului care le-a trimis inițial.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)

***Introducere:** Următoarele întrebări se referă la situații cu caracter sexual, fără atingere fizică, pe care este*

posibil să nu ți le fi dorit.
Ne referim la lucruri precum comentarii sau injurii cu conotație sexuală, mesaje, amenințări, cereri cu conținut sexual sau expunerea la conținut sexual (imagini, videoclipuri, conversații).
Aceste situații pot să fi avut loc față în față sau prin intermediul tehnologiei – adică prin telefon, internet, aplicații, jocuri sau rețele sociale.
Poți răspunde doar dacă te simți confortabil(ă). Nu trebuie să răspunzi la vreo întrebare care te face să te simți inconfortabil(ă). Răspunsurile tale sunt confidențiale și folosite doar în scopuri de cercetare.

NCSA1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, vreunul dintre următoarele lucruri? Pentru fiecare afirmație, te rugăm să indici dacă situația respectivă s-a întâmplat **față în față** și / sau **prin folosirea tehnologiei digitale** *(ambele situații pot fi valabile).* Dacă nu ți s-a întâmplat deloc, vei avea și opțiunea „Niciodată". *Răspunzi doar dacă te simți confortabil(ă).*

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

		Da, față în față	Da, prin folosirea tehnologiei digitale	Nu, niciodată	Nu știu	Prefer să nu răspund
a	Cineva ți-a făcut avansuri sexuale pe care nu le doreai.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
b	Cineva te-a amenințat că te va agresa sexual, că te va viola sau că te va răni în zonele intime.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
c	Cineva ți-a pus întrebări de natură sexuală sau ți-a cerut să trimiți poze sau video-uri în care să fii dezbrăcat(ă) sau să ți se vadă o parte intimă a corpului iar tu nu îți doreai acest tip de mesaje cu persoana respectivă	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
d	Un adult pe care tu îl cunoști doar de pe internet și cu care comunici pe internet ți-a cerut poze sau video-uri cu tine dezbrăcat(ă) sau ți-a propus să vorbiți despre subiecte de natură sexuală	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
e	Cineva a făcut în mod repetat glume de natură sexuală pe seama ta sau te-a hărțuit repetat cu remarci de natură sexuală despre corpul tău sau injurii cu conotație sexuală,.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
f	Cineva a răspândit zvonuri cu conținut sexual despre tine, indiferent dacă erau adevărate sau nu.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
g	Cineva ți-a trimis, poze, videoclipuri sau mesaje sexuale explicite fără ca tu să fi cerut și fără să îți dorești.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
h	Cineva a distribuit altora, fără acordul tău, poze/video sau alt tip de mesaje cu conținut sexual trimise de tine.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
i	Cineva te-a șantajat sau amenințat să faci ceva cu caracter sexual pe care nu ți-l doreai (de exemplu, să trimiți poze/video intime).	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)

*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, FAȚĂ ÎN FAȚĂ" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-I DE LA NCSA1 → COMPLETEAZĂ **SECȚIUNEA 303 OFFLINE***

*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, ONLINE SAU TELEFONIC" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-I DE LA NCSA1 → COMPLETEAZĂ **SECȚIUNEA 303 ONLINE***

*ALTFEL →SARI LA **SECȚIUNEA AGRESIUNE SEXUALĂ***

[303 OFFLINE]

NCSAOFF2. În ultimele 12 luni, ți s-a întâmplat ca, față în față cu o altă persoană, să primești comentarii, cereri sau mesaje de natură sexuală care te-au făcut să te simți inconfortabil sau ți-au displăcut? De exemplu: propuneri sexuale verbale, remarci despre corpul tău, glume sexuale, amenințări legate de sex, injurii cu conotație sexuală.

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la NCSAOFF5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

NCSAOFF3. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut asta?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

NCSAOFF4. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat asta?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări despre o situație în care ai primit **față în față** comentarii, cereri sau amenințări cu conținut sexual. Te rugăm să te gândești doar la **ultima astfel** de situație despre care te simți în regulă să răspunzi.*

NCSAOFF5. Referitor la acea situație, ce descrie cel mai bine ce s-a întâmplat?
SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA NCSA1 (A-I) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "Da, față în față". RĂSPUNS UNIC

98. Prefer să nu răspund → *Sari la* **NCSAON2.**
99. Nu știu → *Sari la* **NCSAON2.**

NCSAOFF6. Referitor la acea situație, a fost o singură persoană sau mai multe persoane care au făcut asta?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAOFF10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAOFF10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la NCSAOFF10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la NCSAOFF10*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAOFF10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la NCSAOFF6: **NCSAOFF7. Persoana care a făcut asta atunci era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

NCSAOFF8. Cine a făcut asta era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

NCSAOFF9. Dacă te simți în regulă, poți să ne spui cine a fost persoana care a făcut asta?
(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

NCSAOFF10. Unde s-a întâmplat acea situație?
(un singur răspuns)

11. Acasă la tine

12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAOFF11. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?
1. Da
2. Nu → *Sari la NCSAOFF13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAOFF14*
9. Nu știu → *Sari la NCSAOFF14*

NCSAOFF12. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **NCSAOFF11**=2, ALTFEL SALT LA **NCSAOFF14***
NCSAOFF13. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAOFF14. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)
1. Da
2 Nu
8. Prefer să nu răspund

9. Nu știu

NCSAOFF15. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC. .)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Ce s-a întâmplat a fost o parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

[303 ONLINE]

NCSAON2. În ultimele 12 luni, de câte ori ți s-au întâmplat <u>prin folosirea tehnologiei digitale</u> următoarele situații?

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

SE VOR AFISA <u>TOATE</u> SITUAȚIILE DE LA NCSA1 (A-I) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "Da, prin folosirea tehnologiei digitale"

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

*DACĂ COD 1 LA TOȚI ITEMII DE LA NCSA0N2 → TRECI LA **NCSAON5***

NCSAON3. Gândindu-te la <u>toate</u> situațiile la care te-ai referit mai devreme, care au avut loc <u>prin folosirea tehnologiei digitale</u> și s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut acele lucruri cu caracter sexual pe care nu ți le-ai dorit?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific

400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

NCSAON4. Referindu-te la situațiile cu conținut sexual nedorit care ți s-au întâmplat în ultimele 12 luni pe internet sau prin telefon, pe ce platforme sau în ce spații online au avut loc?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Urmează câteva întrebări despre o singură situație care s-a întâmplat online și care a avut legătură cu conținut sexual nedorit.
*Te rugăm să te gândești doar la **ultima astfel de situație** despre care te simți confortabil să ne povestești. Dacă nu te simți în regulă să răspunzi, poți sări peste aceste întrebări.*

NCSAON5. În care dintre următoarele situații care ți s-au întâmplat pe internet se încadrează ultimul incident despre care te simți în regulă să ne răspunzi?

SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA NCSA1 (A-I) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "Da, prin folosirea tehnologiei digitale". RĂSPUNS UNIC
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAON6. Referitor la acea situație, a fost implicată o singură persoană sau mai multe persoane?
1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAON10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAON10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la NCSAON10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la NCSAON10*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAON10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la NCSAON6: **NCSAON7. Persoana implicată în acea situație online era...?**
1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

NCSAON8. Persoana implicată în acea situație online era...?
1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

NCSAON9. Referindu-te la acea situație online, cine a fost persoana care a făcut asta?

(Poți bifa un singur răspuns. Dacă nu știi sau nu vrei să răspunzi, este în regulă.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea s-o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

NCSAON10. Referindu-te la acel incident, pe ce platformă sau în ce spațiu online a avut loc acea situație?

(un singur răspuns)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

NCSAON11. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la NCSAON13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAON13X*
9. Nu știu → *Sari la NCSAON13X*

NCSAON12. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Am raportat către administratorii platformei/siteului/aplicației unde s-a întâmplat

13. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **NCSAON11**=2, ALTFEL SALT LA **NCSAON13X***

NCSAON13. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAON13X. Gândindu-te mai departe la acea situație, ce ai ales să faci după ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Nu am mai folosit internetul pentru o perioadă de timp
2. Nu am mai folosit platforma pe care s-a întâmplat acel lucru pentru o perioadă de timp
3. Am șters toate mesajele de la persoana care mi-a făcut acel lucru
4. Mi-am schimbat setările de privacy ale contului meu personal sau ale dispozitivului
5. Am blocat persoana respectivă ca să nu mă mai contacteze
6. Am raportat problema către platformă (de exemplu am apăsat butonul de "raportează abuzul") sau către firma de internet
7. Am contactat pe cineva care e specialist în siguranța pe internet și am cerut sfatul despre cum ar trebui să procedez (de exemplu, un ONG sau pe profesorul de informatică de la școala)
8. Nici unul dintre aceste lucruri
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAON14. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)
1. Da
2 Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Agresiune sexuală (302)

E1ASX. În general, cât de grav crezi că este când o persoană atinge un copil în zone intime sau îl obligă să atingă, într-un mod cu conținut sexual, fără acordul copilului?
1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2ASX. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să fie atins în zone intime sau obligat să atingă pe altcineva într-un mod cu conținut sexual, fără acordul lui?
1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des

4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Urmează câteva întrebări despre situații foarte sensibile, în care o altă persoană ar fi putut avea un comportament nepotrivit față de tine, cum ar fi să te atingă în zone intime sau să te forțeze să o atingi, într-un mod cu conținut sexual, fără acordul tău. Poate fi vorba despre încercări de a face asta sau despre fapte care chiar s-au întâmplat.*
Știm că acest subiect este foarte sensibil. Poți răspunde doar dacă te simți în siguranță și confortabil. Nu trebuie să răspunzi la vreo întrebare care te face să te simți rău sau nesigur. Răspunsurile tale sunt complet confidențiale. Ele vor fi folosite doar în scopuri de cercetare, pentru a înțelege mai bine ce trăiesc unii copii sau adolescenți și cum putem contribui la protejarea lor.

ASX1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, ca o persoană să te atingă în zone intime sau să te oblige să o atingi, într-un mod cu conținut sexual, fără acordul tău?
1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Sari la secțiunea următoare (VIOL)*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (VIOL)*

ASX2. În ultimele 12 luni, ți s-a întâmplat ca o persoană să te atingă în zone intime sau să te oblige să o atingi, într-un mod cu conținut sexual, fără acordul tău?
1. Niciodată în ultimele 12 luni→ *Sari la secțiunea următoare (VIOL)*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (VIOL)*
9. Nu știu→ *Sari la secțiunea următoare (VIOL)*

ASX3. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut asta?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știi cine este, nu ai văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

ASX4. Dacă ai trecut prin astfel de situații, în ultimele 12 luni, în ce locuri s-a întâmplat asta?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva

20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

ASX10. După acea situație, ai vorbit cu cineva despre ce s-a întâmplat?
1. Da
2. Nu SARI LA ASX12
8. Prefer să nu răspund SARI LA ASX13
9. Nu știu SARI LA ASX13

ASX11. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98 Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

*DOAR DACĂ **ASX10**=2, ALTFEL SALT LA **ASX13***
ASX12. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98 Prefer să nu răspund
99. Nu știu

ASX13. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)
1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

ASX14. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Ce s-a întâmplat a fost o parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Viol (301) – [Doar pentru copii peste 14 ani]

Urmează câteva întrebări despre aspecte intime din viața ta – legate de experiențe sau comportamente de natură sexuală.
Știm că acest subiect este foarte personal. Totuși, răspunsurile tale ne ajută să înțelegem mai bine prin ce trec unii adolescenți și cum pot fi sprijiniți mai bine.
Chestionarul este anonim – numele tău nu apare nicăieri, iar nimeni nu va ști ce ai răspuns.
Te încurajăm să răspunzi sincer. Nu există răspunsuri corecte sau greșite, iar dacă nu te simți confortabil, poți să treci peste orice întrebare.
În următoarele întrebări, când folosim „relații sexuale", ne referim la acte sexuale vaginale, orale sau anale, precum și la situațiile în care cineva introduce un obiect în vagin sau anusul unei persoane.
Poți să alegi în orice moment să nu răspunzi.

E1RAP. În general, cât de grav crezi că este atunci când un copil sub 14 ani are relații sexuale, chiar dacă spune că își dorește?
1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2RAP.În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se întâmplă ca un copil sub 14 ani să fie implicat în relații sexuale (cu sau fără acordul lui)?
1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E3RAP. În general, cât de grav crezi că este atunci când un copil este forțat să aibă relații sexuale, fie împotriva voinței sale, fie fără să înțeleagă ce se întâmplă?
1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E4RAP. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se întâmplă ca un copil să fie forțat să aibă relații sexuale fie împotriva voinței sale, fie fără să înțeleagă ce i se întâmplă?
1. Niciodată
2. Rar

3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

SEX1. Ai avut vreodată relații sexuale ?

1. Da
2. Nu → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*

SEX2. La ce vârstă ai avut prima oară relații sexuale?

|__|__| ani 8. Prefer să nu răspund 9. Nu știu

SEX3. Cum ai descrie prima dată când ai avut o relație sexuală? Alege varianta care se potrivește cel mai bine cu ce s-a întâmplat.

1. Am fost de acord să fac sex
2. Nu am vrut să fac sex, dar s-a întâmplat totuși
3. Am fost forțat(ă) să fac sex
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

SEX4. Persoana cu care ai avut relații sexuale prima dată era ...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama vârsta
9. Nu știu cine a fost persoana respectivă
98. Prefer să nu răspund

RAP1. În orice moment din viața ta, s-a întâmplat vreodată să ai relații sexuale cu o persoană fără să fii de acord sau când nu înțelegeai ce se întâmplă?

1. Da, o singură dată
2. Da, de mai multe ori
3. Nu → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*

RAP1V. Câți ani aveai când s-a întâmplat aceasta (prima dată în cazul în care s-a întâmplat de mai multe ori)?

|__|__| ani 98. Prefer să nu răspund 99. Nu știu

RAP2. În ultimele 12 luni, s-a întâmplat să ai relații sexuale cu o persoană fără să fii de acord sau când nu înțelegeai ce se întâmplă?

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
9. Nu știu
98. Prefer să nu răspund

RAP9. Ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da - SARI LA RAP11
2. Nu
8. Prefer să nu răspund SARI LA RAP11
9. Nu știu SARI LA RAP11

*DOAR DACĂ **RAP9**=2, ALTFEL SALT LA **RAP11***

RAP10. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

RAP11. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)

1. Da
2 Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

RAP14. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Situația a fost parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Terorizarea (401)

E1TEROFF. În general, cât de grav crezi că este ca, <u>într-o interacțiune</u> cu o altă persoană, un copil să fie <u>în mod repetat amenințat</u> că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2TEROFF. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să fie <u>în mod repetat amenințat</u> că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *În această secțiune sunt incluse întrebări despre situații care este posibil să ți se fi întâmplat și care presupuneau amenințări repetate care te-au făcut să te simți într-o continuă nesiguranță. Este vorba despre amenințări că vei fi rănit, părăsit sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru tine va suferi ceva rău. Informațiile colectate sunt confidențiale și vor fi folosite doar în scopuri de cercetare pentru a înțelege mai bine situațiile dificile prin care trec unii copii. Îți reamintim că poți alege să răspunzi doar la acele întrebări în legătură cu care te simți în regulă.*

TER1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, vreunul dintre următoarele lucruri? Pentru fiecare afirmație, te rugăm să indici dacă situația respectivă s-a întâmplat **față în față** și / sau **prin folosirea tehnologiei digitale** *(ambele situații pot fi valabile)*

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

	Da, față în față	Da, prin folosirea tehnologiei digitale	Nu, niciodată	Nu știu	Prefer să nu răspund
a. Cineva te-a amenințat în mod repetat că te va răni fizic.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
b. Cineva te-a amenințat în mod repetat că te va omorî.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
c. Cineva te-a amenințat în mod repetat că te va abandona sau că nu se va mai ocupa de tine.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
d. Cineva te-a amenințat în mod repetat că te va răni sau va omorî o persoană dragă ție (părinte, frate, prieten etc.).	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
e. Cineva te-a amenințat în mod repetat că va distruge sau răni un animal, o jucărie sau un obiect important pentru tine.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
f. Cineva te-a amenințat în mod repetat cu o armă sau un obiect amenințător și a sugerat că îți va face rău.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)

*CONTINUĂ CU TEROFF2 DACĂ SELECTEAZĂ „DA, FAȚĂ ÎN FAȚĂ" SAU DA, PRIN FOLOSIREA TEHNOLOGIEI DIGITALE (COD 1 SAU 2) LA ORICARE DINTRE ITEMII A-F DE LA TER1 . ALTFEL SARI LA SECȚIUNEA **HĂRȚUIREA, DISPREȚUIREA ȘI UMILIREA (402)***

TEROFF2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat ca într-o interacțiune (față în față sau online) cu o altă persoană, să fii în mod repetat amenințat că vei fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru tine va păți ceva rău?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la TEROFF5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

TEROFF3. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care te-au amenințat, în mod repetat, că vei fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru tine va păți ceva rău?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)

31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

TEROFF4. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat să fii <u>în mod repetat amenințat</u> că vei fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru tine va păți ceva rău?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific la **ultima situație** despre care te simți confortabil să vorbești, când (față în față sau online) ai fost amenințat că vei fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru tine va păți ceva rău.*

TEROFF5.Referitor la acea situație, care dintre următoarele descriu cel mai bine ce s-a întâmplat atunci?
SE VOR AFISA <u>TOATE</u> SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA TER1 (A-F) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "DA" (FAȚĂ ÎN FAȚĂ SAU ONLINE). RĂSPUNS UNIC
98. Prefer să nu răspund → *Sari la* **SECȚIUNEA URMĂTOARE (HDU 402).**
99. Nu știu → *Sari la* **SECȚIUNEA URMĂTOARE (HDU 402).**

TEROFF6. Referitor la acea situație, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut asta?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la TEROFF10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la TEROFF10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la TEROFF10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la TEROFF10*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la TEROFF10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la TEROFF6: **TEROFF7. Persoana care a făcut asta atunci era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

TEROFF8. Cine a făcut asta era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
98. Prefer să nu răspund

TEROFF9.Referitor la acea situație, cine a fost persoana care a făcut asta?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

TEROFF10. Unde s-a întâmplat acea situație?

(un singur răspuns)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă

61. Într-o secție de poliție
81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

TEROFF11. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?
1. Da
2. Nu → *Sari la TEROFF13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la TEROFF14*
9. Nu știu → *Sari la TEROFF14*

TEROFF12. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **TEROFF11**=2, ALTFEL SALT LA **TEROFF14***
TEROFF13. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

TEROFF14. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)
1. Da
2 Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

TEROFF15. În incidentul respectiv a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Ce s-a întâmplat a fost o parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Hărțuirea, disprețuirea și umilirea (402)

E1HDUOFF. În general, cât de grav crezi că este ca, <u>în interacțiune directă</u> (față în față) cu alte persoane, un copil să fie <u>în mod repetat</u> înjurat, insultat, umilit, criticat, exclus din grupuri sau hărțuit?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2HDUOFF. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să fie <u>în mod repetat</u> înjurat, insultat, umilit, criticat, exclus din grupuri sau hărțuit?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E1HDUON. În general, cât de grave crezi că sunt următoarele situații care se pot întâmpla unui copil prin folosirea tehnologiei digitale?

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin folosirea tehnologiei digitale	Deloc grav	Nu prea grav	Destul de grav	Foarte grav	Prefer să nu răspund	Nu știu
A.	U**n copil sau un grup de copii**, în mod **repetat**, își exprimă disprețul față de un copil, râd de el/ea, îl/o insultă, umilesc sau îl/o exclud din grupuri.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
B.	**În mod repetat, un copil este** criticat sau pedepsit, ignorat sau învinovățit sau este insultat de către **un adult sau grup de adulți**, cu scopul de a îl/o umili sau de a-i răni sentimentele.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
C.	**Cineva în mod repetat urmărește un copil sau încearcă în mod** repetat să ia legătura și să comunice cu copilul, împotriva dorinței acestuia.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
D.	Un copil este umilit sau amenințat sau primește mesaje de ură împotriva lui **din cauza apartenenței lui sau a familiei sale la un anumit grup** (de exemplu, din cauza religiei, etniei, sau a preferințelor sale sexuale).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑ (4)	❑(8)	❑(9)

E2HDUON. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se întâmplă ca un copil să fie în situațiile de mai jos care au loc prin folosirea tehnologiei digitale?

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin folosirea tehnologiei digitale	Niciodată	Rar	Destul de des	Foarte des	Prefer să nu răspund	Nu știu
A.	U**n copil sau un grup de copii**, în mod **repetat**, își exprimă disprețul față de un copil, râd de el/ea, îl/o insultă, umilesc sau îl/o exclud din grupuri.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
B.	**În mod repetat, un copil este** criticat sau pedepsit, ignorat sau învinovățit sau este insultat de către **un adult sau grup de adulți**, cu scopul de a îl/o umili sau de a-i răni sentimentele.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
C.	**Cineva în mod repetat urmărește un copil sau încearcă în mod** repetat să ia legătura și să comunice cu copilul, împotriva dorinței acestuia.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
D.	Un copil este umilit sau amenințat sau primește mesaje de ură împotriva lui **din cauza apartenenței lui sau a familiei sale la un anumit grup** (de exemplu, din cauza religiei, etniei, sau a preferințelor sale sexuale).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑ (4)	❑(8)	❑(9)

***Introducere:** În această secțiune sunt incluse întrebări despre situații în care ai fi putut fi țința unor comportamente repetate care te-au deranjat. Astfel de comportamente pot veni din partea altor copii sau a adulților, față în față sau prin intermediul telefonului ori internetului. Îți reamintim că răspunsurile tale sunt confidențiale și vor fi folosite doar în scopuri de cercetare.*

HDU1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, vreunul dintre următoarele lucruri? Pentru fiecare afirmație, te rugăm să indici dacă situația respectivă s-a întâmplat **față în față** și / sau **prin folosirea tehnologiei digitale** *(ambele situații pot fi valabile)*

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

	Da, față în față	Da, prin folosirea tehnologiei digitale	Nu, niciodată	Nu știu	Prefer să nu răspund
a. În mod repetat, ai fost ridiculizat, umilit, insultat sau exclus din grupuri de către un copil sau un grup de copii.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
b. În mod repetat, ai fost criticat, pedepsit, ignorat, învinovățit sau insultat de către un adult sau grup de adulți, cu scopul de a te umili sau de a-ți răni sentimentele.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
c. Cineva, copil sau adult, te-a urmărit sau a încercat în mod repetat să comunice cu tine, deși tu nu-ți doreai acest lucru.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
d. Cineva ți-a spus în mod repetat că ești inutil, prost, rău sau că nu meriți să fii iubit.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
e. Cineva a răspândit în mod repetat zvonuri sau bârfe despre tine, cu scopul de a te izola sau ridiculiza.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
f. Cineva te-a umilit, amenințat sau a trimis mesaje care instigă la ură împotriva ta din cauza apartenenței tale sau a familiei tale la un anumit grup (de exemplu, din cauza religiei, etniei, sau a preferințelor tale sexuale).	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)

*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, FAȚĂ ÎN FAȚĂ" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-F DE LA HDU1 → COMPLETEAZĂ SECȚIUNEA **402 OFFLINE***
*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, ONLINE SAU TELEFONIC" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-F DE LA HDU1 → COMPLETEAZĂ SECȚIUNEA **402 ONLINE***
*ALTFEL → SARI LA SECȚIUNEA **EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ** (403)*

[402 OFFLINE]

HDUOFF2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat ca <u>într-o interacțiune directă</u> (față în față) cu o altă persoană, să fii <u>în mod repetat</u> înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la HDUOFF5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

HDUOFF3. Referitor la aceste situații care s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care, în mod repetat, te-au înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment

32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

HDUOFF4. Dacă ai trecut prin astfel de situații în ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific la **ultima situație** despre care te simți confortabil să vorbești, când în mod direct (față în față, nu online) ai fost înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit cu intenția de a fi umilit sau de a-ți răni sentimentele.*

HDUOFF5. Referitor la acea situație, care dintre următoarele descriu cel mai bine ce s-a întâmplat?
SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA HDU1 (A-F) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "Da, față în față". RĂSPUNS UNIC

98. Prefer să nu răspund → *Sari la* **HDUON2.**
99. Nu știu → *Sari la* **HDUON2.**

HDUOFF6. Referitor la acea situație, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut asta?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUOFF9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUOFF9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la HDUOFF9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la HDUOFF9*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUOFF9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la HDUOFF5: **HDUOFF7. Persoana care a făcut asta atunci era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

HDUOFF8. Cine a făcut asta era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

HDUOFF9. Referitor la acea situație, cine a fost persoana care a făcut asta?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

HDUOFF10. Unde s-a întâmplat acea situație?

(un singur răspuns)

11. Acasă la tine
12. Acasă la persoana care a făcut asta (dacă nu locuiește cu tine)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUOFF11. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la HDUOFF13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUOFF14*
9. Nu știu → *Sari la HDUOFF14*

HDUOFF12. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **HDUOFF11**=2, ALTFEL SALT LA **HDUOFF14***

HDUOFF13. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUOFF14. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)

1. Da

2 Nu

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

HDUOFF15. În situația respectivă a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Persoana m-a contactat prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de situație
2. Am fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să mă întâlnesc cu respectiva persoană
3. Persoana a aflat unde mă aflu din postările mele (ex. check-in, story etc.)
4. Ce s-a întâmplat a fost parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Am fost amenințat online înainte sau după situația respectivă
7. Alt mod
8. Nu a fost utilizată tehnologia

98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

[402 ONLINE]

HDUON2. În ultimele 12 luni, de câte ori ți s-au întâmplat prin folosirea tehnologiei digitale următoarele situații?

*"**Prin folosirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este utilizată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Te rugăm să ai în vedere toate aceste posibilități, când răspunzi la întrebările următoare.*

SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE DE LA HDU1 (A-F) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "Da, prin folosirea tehnologiei digitale"

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

*DACĂ COD 1 LA TOȚI ITEMII DE LA HDU0N2 → TRECI LA **HDUON5***

HDUON3. Gândindu-te la toate situațiile la care te-ai referit mai devreme, care au avut loc prin folosirea tehnologiei digitale și s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care în mod repetat te-au înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

HDUON4. Dintre situațiile la care te-ai referit mai devreme care implicau insulte, umilire, excludere din grupuri sau hărțuire, gândindu-te doar la cele care au avut loc pe internet și s-au petrecut în ultimele 12 luni**, unde ți s-au întâmplat acele lucruri?**
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)

85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific **la ultima situație**, dintre cele de mai jos, care ți s-a întâmplat **pe internet și** despre care te simți confortabil să ne răspunzi.*

HDUON5. În care dintre următoarele situații se încadrează ultimul incident (despre care ești confortabil/ă să ne răspunzi) care ți s-a întâmplat pe internet?

SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA HDU1 (A-F) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS "Da, prin folosirea tehnologiei digitale". RĂSPUNS UNIC
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUON6. Referitor la acea situație, a fost implicată o singură persoană sau mai multe persoane?
1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUON10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUON10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la HDUON10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la HDUON10*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUON10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la HDUON6: **HDUON7. Persoana implicată în acea situație online era...?**
1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu îmi dau seama dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

HDUON8. Persoana implicată în acea situație online era...?
1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu îmi dau seama ce vârstă avea
98. Prefer să nu răspund

HDUON9. Referindu-te la acea situație online, cine a fost persoana care a făcut asta?
(un singur răspuns)
11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care eram în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (ex. menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubită din acel moment
32. Un fost iubit/iubită (cu care nu mai erai într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist

200. O altă persoană pe care o cunoșteai (de ex. vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. O persoană necunoscută, dar pe care aș putea să o identific
400. O persoană necunoscută (nu știu, nu am văzut)
998. Prefer să nu răspund

HDUON10. Referindu-te la acel incident, pe ce platformă sau spațiu online a avut loc acea situație?

(un singur răspuns)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUON11. După acest incident, ai ales să povestești cuiva ce s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la HDUON13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUON13X*
9. Nu știu → *Sari la HDUON13X*

HDUON12. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Am raportat către administratorii platformei/siteului/aplicației unde s-a întâmplat
13. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **HDUON11**=2, ALTFEL SALT LA **HDUON13x***

HDUON13. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HUDON13X. Gândindu-te mai departe la acea situație, ce ai ales să faci după ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am mai folosit internetul pentru o perioadă de timp
2. Nu am mai folosit platforma pe care s-a întâmplat acel lucru pentru o perioadă de timp
3. Am șters toate mesajele de la persoana care mi-a făcut acel lucru
4. Mi-am schimbat setările de privacy ale contului meu personal sau ale dispozitivului
5. Am blocat persoana respectivă ca să nu mă mai contacteze
6. Am raportat problema către platformă (de exemplu am apăsat butonul de "raportează abuzul") sau către firma de internet
7. Am contactat pe cineva care e specialist în siguranța pe internet și am cerut sfatul despre cum ar trebui să procedez (de exemplu, un ONG sau pe profesorul de informatică de la școala)
8. Nici unul dintre aceste lucruri
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUON14. După acea situație, a aflat vreo autoritate despre ce s-a întâmplat? (de exemplu: poliția, protecția copilului, conducerea școlii)

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (403)

E1EVD. În general, cât de grav crezi că este ca un copil să fie martor la certuri serioase și violențe între membrii familiei lor?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2EVD. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să fie martor la certuri serioase și violențe între membrii familiei lor?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care ai fost martor sau ai fost conștient de acte de violență fizică, sexuală sau psihologică între două sau mai multe persoane care locuiesc în aceeași gospodărie sau fac parte din familia extinsă. Ne referim la situații în care ai văzut, auzit sau a aflat că o persoană apropiată a fost agresată de alt membru al familiei sau al gospodăriei.*

EVD1. În orice moment din viața ta, ai văzut, ai auzit sau ai aflat de una dintre următoarele situații, petrecute între două sau mai multe persoane din familie sau din gospodărie?

(un răspuns pe fiecare linie)	Da, de mai multe ori	Da, o singură dată	Nu	Nu știu
a. Ai văzut sau ai auzit cum un membru al familiei a lovit, împins, strâns, tras de păr sau agresat fizic altul.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
b. Ai auzit sau ai văzut cum un membru al familiei a amenințat sau a jignit grav alt membru al familiei.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
c. Ai auzit sau ai văzut cum un membru al familiei a fost agresat sexual de alt membru din gospodărie.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
d. Ai văzut urmările violenței (vânătăi, plânsete, obiecte sparte etc.) și ai înțeles ce s-a întâmplat.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)

CONTINUAȚI CU EVD2 DACĂ AȚI BIFAT DA (COD 1 SAU 2) ÎN EVD1. ALTFEL TRECEȚI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE.

EVD2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat să fii martor la astfel de violențe între membri ai familiei sau gospodăriei tale?

1. Niciodată în ultimele 12 luni SARI LA EVD5
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD3. Cine au fost persoanele implicate în aceste conflicte sau acte de violență, în ultimele 12 luni?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Părinte sau partener al părintelui care locuia cu tine când a avut loc incidentul
2. Părinte sau fost partener care NU locuia cu tine când a avut loc incidentul
3. Frate/soră major(ă) (peste 18 ani), inclusiv vitregi
4. Frate/soră minoră (sub 18 ani), inclusiv vitregi
5. Alt adult din gospodărie (bunic, bunică, unchi, mătușă etc.)
6. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD4. Unde s-au întâmplat aceste situații?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. În locuința ta
2. În locuința altei persoane din familie
3. În altă locuință sau spațiu privat
4. În spații publice
5. Într-un spațiu digital (pe grupul familiei, într-un video-call etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

*Urmează câteva întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-te în mod specific la **ultima situație** când ai văzut, auzit sau ai aflat de astfel de violențe între membri familiei și despre care te simți confortabil să ne răspunzi.*

EVD5. Ultima oară când ai văzut, auzit sau ai aflat de astfel de violențe între membrii familiei, cine au fost persoanele implicate în acest conflict?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

2. Părinte sau partener al părintelui care locuia cu tine când a avut loc incidentul
3. Părinte sau fost partener care NU locuia cu tine când a avut loc incidentul
4. Frate/soră major(ă) (peste 18 ani), inclusiv vitregi

5. Frate/ soră minoră (sub 18 ani), inclusiv vitregi
6. Alt adult din gospodărie (bunic, bunică, unchi, mătușă etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD6. Unde s-a întâmplat acea situație de violență între membrii familiei?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. În locuința ta
2. În locuința altei persoane din familie
3. În altă locuință sau spațiu privat
4. În spații publice
5. Într-un spațiu digital (pe grupul familiei, într-un video-call etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD10. După acest incident, ai ales să spui cuiva despre lucrurile la care ai fost martor?
1. Da
2. Nu → *Sari la EVD12*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la EVD13*
9. Nu știu → *Sari la EVD13*

EVD11. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **EVD10**=2, ALTFEL SALT LA **EVD13***
EVD12. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)
1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoana care a făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

EVD13. Poliția, protecția copilului sau alte autorități au aflat despre acest incident?
1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD14. În incidentul respectiv a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Am auzit sau văzut o înregistrare cu incidentul
2. Incidentul a fost transmis sau distribuit prin internet / mesagerie
3. Am fost martor la o ceartă/violență prin apel video între membri ai familiei
4. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost utilizată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu-mi amintesc

Expunerea copilului la alte experiențe violențe (404)

E1EVC. În general, cât de grav crezi că este ca un copil să fie martor la agresiuni serioase asupra altor persoane în care se folosesc de exemplu arme sau la violențe între diverse găști de cartier?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2EVC. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să fie martor la agresiuni serioase asupra altor persoane în care se folosesc de exemplu arme sau la violențe între diverse găști de cartier?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care ai fost martor, ai auzit sau ai aflat despre acte de violență grave petrecute în afara mediului familial, cum ar fi în comunitate, în spațiul public, la școală sau în alte locuri. Ne referim la violență exercitată de persoane necunoscute sau de grupuri, în contexte cum ar fi infracțiuni grave, violență armată, răpiri sau agresiuni asupra altor persoane apropiate ție.*

EVC1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, vreuna dintre următoarele situații?

(un răspuns pe fiecare linie)	Da, de mai multe ori	Da, o singură dată	Nu	Nu știu
a. Ai fost martor când o persoană a fost împușcată, înjunghiată sau atacată cu o armă.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
c. Ai fost martor la o răpire sau a aflat că o persoană apropiată a fost răpită.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
d. Ai fost martor sau a aflat despre abuzuri sexuale, tortură sau omoruri comise asupra unei persoane apropiate.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
e. Ai fost expus în mod nedorit la folosirea de arme (ex. la școală sau în comunitate).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)

CONTINUAȚI CU EVC2 DACĂ AȚI BIFAT DA (cod 1 sau 2) ÎN EVC1. ALTFEL TRECEȚI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE.

EVC2. În ultimele 12 luni, de câte ori ai fost martor sau conștient de astfel de evenimente?

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVC3. Dacă ai trecut prin astfel de situații, unde s-au întâmplat aceste evenimente, indiferent dacă în ultimele 12 luni sau mai demult?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. În comunitate (stradă, parc, cartier etc.)
2. În incinta școlii
3. Într-un alt spațiu public (de ex. mall, gară, stadion etc.)
4. Într-o locuință privată (alta decât a ta)
5. În spații digitale (a văzut filmări, a fost implicat în jocuri video sau a primit înregistrări ale unor acte violente)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVC4. Ultima oară când ai fost martor la astfel de eveniment, ai ales să spui cuiva despre lucrurile pe care le-ai văzut?

1. Da
2. Nu → *Sari la EVC6*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la EVC7*
9. Nu știu → *Sari la EVC7*

EVC5. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **EVC4**=2, ALTFEL SALT LA **EVC7***
EVC6. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?
(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca persoanele care au făcut asta să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

EVC7. În incidentul respectiv a fost utilizată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel?
(POȚI BIFA TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC.)

1. Am primit sau ai văzut filmări cu acte violente
2. Am primit mesaje cu conținut violent
3. Am participat la conversații sau grupuri online în care s-au discutat aceste evenimente
4. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Prefer să nu răspund
9. Nu-mi amintesc

Neglijarea copilului (501–505)

E1NEG. În general, cât de grav crezi că este ca un copil să nu fie îngrijit corespunzător și să nu primească atenția, dragostea și sprijinul de care are nevoie din partea celor apropiați, deși familiile lor au posibilitatea să facă acest lucru?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Foarte grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2NEG. În comunitatea în care trăiești, cât de des crezi că se-ntâmplă ca un copil să nu fie îngrijit corespunzător și să nu primească atenția, dragostea și sprijinul de care are nevoie din partea celor apropiați, deși familiile lor au posibilitatea să facă acest lucru?

1. Niciodată
2. Rar
3. Destul de des
4. Foarte des
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care nu ai primit în mod constant îngrijirea, atenția sau susținerea de care aveai nevoie, deși persoanele responsabile aveau posibilitatea să ți le ofere. Ne referim la situații în care ai fost lipsit, în mod repetat, de cele necesare pentru o dezvoltare sănătoasă – cum ar fi hrană, îmbrăcăminte, locuință adecvată, îngrijire medicală sau de specialitate, sprijin emoțional sau acces la educație. Aceste întrebări nu se referă la dificultăți cauzate de lipsuri financiare extreme sau situații de criză, ci la situații în care părinții sau îngrijitorii tăi puteau avea grijă de tine și problemele tale, dar nu au făcut-o.*

NEG1. Ți s-a întâmplat vreodată, în orice moment al vieții, vreuna dintre următoarele situații?

(un răspuns pe fiecare linie)	Da	Nu	Nu știu
a. Nu ai primit în mod repetat hrană suficientă sau hrănitoare, deși era posibil acest lucru.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
b. Ai fost lăsat în mod repetat murdar, nespălat sau îmbrăcat inadecvat pentru vremea de afară.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
c. Ai fost lăsat singur sau nesupravegheat în mod repetat, în situații în care aveai nevoie de un adult responsabil.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
d. Ai trăit în mod repetat într-o locuință improprie, nesigură sau insalubră, deși existau alternative mai bune.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
e. Nu ai fost dus la medic pentru o problemă de sănătate fizică (ex. accidentare, boală), deși era necesar și posibil acest lucru.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
f. Nu ai fost dus la un specialist sau nu ai primit sprijin pentru o problemă de sănătate mintală (ex. suferință emoțională, anxietate, depresie, comportamente riscante, adicții), deși aceste probleme erau vizibile sau cunoscute.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
g. Nu ai primit sprijin emoțional sau atenție din partea celor care te îngrijesc (ex. nu ai fost ascultat sau încurajat).	❑(1)	❑(2)	❑(9)
h. Ai lipsit în mod repetat de la școală fără un motiv justificat sau nu ai fost sprijinit să îți continui educația.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
i. Ai fost alungat din casă sau ți s-a refuzat în mod repetat accesul la îngrijirea sau supravegherea necesară, fără ca cineva să-ți asigure un alt mediu sigur și adecvat.	❑(1)	❑(2)	❑(9)

CONTINUAȚI CU NEG2 DACĂ AȚI BIFAT CEL PUȚIN O DATĂ DA (1) ÎN NEG1. ALTFEL TRECEȚI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE.

NEG2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-au întâmplat una sau mai multe dintre situațiile descrise mai sus?

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
9. Nu știu
8. Prefer să nu răspund

NEG3. Ai ales să spui cuiva despre aceste situații prin care ai trecut?

1. Da
2. Nu → *Sari la NEG5*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la NEG6*
9. Nu știu → *Sari la NEG6*

NEG4. Cui ai ales să povestești ce s-a întâmplat?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*DOAR DACĂ **NEG4**=2, ALTFEL SALT LA **NEG6***

NEG5. Dacă nu ai vorbit cu nimeni despre acea situație, care au fost motivele pentru care ai ales să nu spui?

(POȚI BIFA MAI MULTE RĂSPUNSURI CARE SE POTRIVESC.)

1. Nu am considerat că incidentul este atât de grav
2. Nu am avut încredere că cineva m-ar fi putut ajuta
3. Mi-a fost rușine
4. Mi-a fost teamă că nu voi fi crezut
5. Mi-a fost teamă că vor fi consecințe negative asupra mea sau asupra familiei
6. Am fost amenințat să nu spun
7. Nu am vrut ca cei care m-au neglijat să aibă probleme
8. Am vrut să rezolv singur situația
9. Alt motiv
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NEG6. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre această situație?

1. Da
2. Nu.
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Mulțumim mult!

Chestionar părinți

Introducere

Bună ziua! Numele meu este _____ și lucrez pentru compania CC SAS din Cluj-Napoca. În acest moment, echipa noastră face un studiu despre violența împotriva copiilor. Scopul este să identificăm amploarea și formele de violență pentru a susține politici și programe care să le ofere tuturor copiilor din România un mediu sigur, sănătos și echilibrat în care să crească și să se dezvolte. Studiul este realizat în cadrul proiectului *„Consolidarea capacității de răspuns la violența împotriva copiilor”*, implementat de UNICEF și finanțat, la solicitarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, prin Instrumentul de Sprijin Tehnic 2024 al Comisiei Europene.

În cadrul studiului stăm de vorbă atât cu părinți, cât și cu copii care au cel puțin 11 ani, și care își dau acordul pentru participare.

Familia dvs. a fost aleasă aleatoriu, după reguli specifice cercetărilor statistice. Dacă aveți mai mulți copii, software-ul tabletei va selecta automat unul singur care să participe la studiu. Dacă copilul selectat are 10 ani sau mai puțin, veți răspunde doar dumneavoastră la întrebările despre experiențele copilului. Dacă are 11 ani sau mai mult, copilul va răspunde singur la chestionarul dedicat lui, direct pe tabletă, după ce terminăm chestionarul cu dvs.

În calitate de operator de interviu, am fost special instruit să interacționez cu copiii participanți la acest studiu în sensul respectării drepturilor și protejării lor. Atât răspunsurile dvs. cât și ale copilului sunt strict confidențiale, sunt culese în scopuri de prelucrare și analiză statistică, fără nicio asociere cu numele dvs. și nu vor fi comunicate altcuiva în această formă. Puteți alege să nu răspundeți la anumite întrebări dacă nu doriți, iar copilul poate întrerupe oricând completarea dacă se simte inconfortabil.

Estimăm că interviul va dura în jur de 45 de minute. Dacă sunteți de acord, putem începe interviul.

SCREENING COPII DIN GOSPODĂRIE

A0. Aveți copii minori (sub 18 ani) în întreținere? Prin în „întreținere” înțelegem că familia dvs. le asigură cele necesare traiului și se preocupă de creșterea și educarea acestora. Indiferent că este vorba de copilul dvs. natural sau de altă situație.

1. Da 2. Nu (STOP INTERVIU)

A1. Câte persoane locuiesc în gospodăria dvs.? *(inclusiv respondentul)* |__|__| persoane

A1. Câți copii cu vârsta sub 18 ani aveți în grijă/întreținere? |__|__| copii

Vă rugăm să-i includeți și pe cei luați în plasament sau care nu sunt copiii dvs. biologici dacă este cazul

Pentru fiecare dintre copiii cu vârsta <u>sub 18 ani</u> pe care îi aveți în îngrijire, vă rugăm să furnizați următoarele informații.

	A3. Sexul copilului		**A4. Vârsta copilului** *(în ani împliniți)*	A5. Situația școlară
	Băiat	Fată		Nu este înscris în vreo formă de învățământ Ante-preșcolar (creșă) Preșcolar (grădiniță) Elev de școală primară Elev de gimnaziu Elev de liceu Elev de școală profesională
Copilul 1	❑(1)	❑(2)	___	__
Copilul 2	❑(1)	❑(2)	___	__
Copilul 3	❑(1)	❑(2)	___	__
Copilul 4	❑(1)	❑(2)	___	__
Copilul 5	❑(1)	❑(2)	___	__
Copilul 6	❑(1)	❑(2)	___	__
Peste 6 copii	❑(1)	❑(2)	___	__

[SELECȚIE AUTOMATĂ COPIL RESPONDENT SAU DE REFERINȚĂ]
*DACĂ EXISTĂ **UN SINGUR COPIL CU VÂRSTA MAI MARE DE 11 ANI** SE CERE ACORDUL CA ACESTA SĂ RĂSPUNDĂ LA CHESTIONAR*
*DACĂ EXISTĂ **DOI SAU MAI MULȚI COPII CU VÂRSTA PESTE 11 ANI** SE VA SELECTA ALEATORIU DE PROGRAM UNUL DINTRE EI ȘI SE VA CERE ACORDUL CA ACESTA SĂ RĂSPUNDĂ LA CHESTIONAR*
DACĂ EXISTĂ UN SINGUR COPIL CU VÂRSTA SUB 11 ANI SAU DOAR COPII SUB 11 ANI, SE VA SELECTA ALEATORIU DE PROGRAM UNUL DINTRE EI CARE VA DEVENI COPILUL DE REFERINȚĂ PENTRU ÎNTREBĂRILE DIN ACEST CHESTIONAR

În continuare am să vă întreb câteva lucruri despre copilul de [vârsta copilului selectat] ani pentru a înțelege mai bine situația lui familială.

A10. În prezent, acest copil locuiește cu...?

RĂSPUNS MULTIPLU

a	Mama biologică	❑(1)
b	Tatăl biologic	❑(1)
c	Tatăl vitreg / Partenerul de viață al mamei biologice	❑(1)
d	Mama vitregă / partenera de viață a tatălui biologic	❑(1)
e	Frați / Surori (inclusiv vitregi sau adoptivi)	❑(1)
f	Alte persoane înrudite (bunică, bunic, mătușă, unchi)	❑(1)
g	Asistent maternal	❑(1)
h	În plasament la o familie cu care nu se înrudește prin sânge	
i	Alți copii	❑(1)

j Alte persoane adulte, specificați care ❑(1)

A11. Care dintre următoarele descrie cel mai bine relația actuală dintre părinții biologici ai copilului?

UN SINGUR RĂSPUNS

a Sunt căsătoriți / conviețuiesc împreună ❑(1)
b Sunt despărțiți / divorțați, dar cooperează în creșterea copilului ❑(2)
c Sunt despărțiți / divorțați și nu cooperează ❑(3)
d Unul dintre părinți este decedat ❑(4)
e Părinte singur, celălalt este necunoscut / copilul nu l-a cunoscut niciodată ❑(5)
f Ambii părinți biologici sunt decedați ❑(6)
g Altă situație ❑(7)

A12. Care dintre următoarele afirmații sunt adevărate în cazul acestui copil? De la naștere și până în prezent...

UN SINGUR RĂSPUNS

a Copilul a locuit tot timpul cu ambii părinți biologici ❑(1)
b Copilul a trăit separat de ambii părinți pentru perioade mai lungi de 6 luni ❑(2)
c Copilul a trăit separat de unul dintre părinți pentru perioade mai lungi de 6 luni ❑(3)
d Cel puțin unul dintre părinți a trăit în altă țară, separat de copil, pentru perioade mai lungi de 6 luni ❑(4)
e Copilul a schimbat domiciliul (localitatea sau țara) împreună cu unul sau ambii părinți de cel puțin 3 ori ❑(5)
f Copilul a trăit în cel puțin 3 gospodării diferite ❑(6)
g Unul din părinții care a avut grijă de copil a schimbat cel puțin 2 parteneri de viață ❑(7)

A13. Acest copil are vreo problemă de sănătate, de dezvoltare, de comportament sau de învățare care îl limitează în desfășurarea activităților pe care le fac în mod normal copiii de vârsta lui?

Da..... ❑(1)
Nu ..... ❑(2)

DACĂ DA LA A13 ÎNTREABĂ A13B

A13B. Cum ați descrie dificultățile și nevoile particulare ale copilului dvs.?

ORICÂTE RĂSPUNSURI POSIBILE

a Nevoi medicale sau legate de menținerea sănătății (ex. alergii, astm, cancer, diabet, epilepsie, HIV, scleroză multiplă, etc.)..... ❑(1)
b Nevoi cognitive sau de învățare (ex. dislexie, dificultăți specifice sau multiple de învățare etc.)..... ❑(1)
c Dificultăți legate de sănătatea mintală (anxietate, depresie, tulburări de alimentație, fobii etc.)..... ❑(1)
d Deficiențe senzoriale (ex. pierderea totală sau parțială a văzului, auzului, deficiențe multisenzoriale etc.)..... ❑(1)
e Nevoi și dificultăți legate de vorbire, comunicare sau interacțiune..... ❑(1)
f Tulburări din spectrul autist (ex. sindromul Asperger, autism, tulburare pervazivă de dezvoltare etc.) ..... ❑(1)

g	Nevoi și dificultăți fizice (paralizie cerebrală, accident vascular cerebral, artrită, reumatism etc.)	❑(1)
h	Tulburări comportamentale, emoționale și de dezvoltare socială (ex. hiperactivitate/ADHD, tulburare de conduită, afectări emoționale și comportamentale etc.)	❑(1)
i	Altele, menționați care	❑(1)

A14. Care este relația dvs. cu acest copil?

Părinte	❑(1)
Părinte vitreg	❑(2)
Bunic(ă)/ Unchi/ Mătușă	❑(3)
Frate/soră	❑(4)
Altă rudă	❑(5)
Asistent maternal	❑(6)
Altă persoană neînrudită	❑(7)

	A15 Acest copil are în gospodăria unde locuiește în majoritatea timpului acces la...	Da, întotdeauna, fără să ceară voie	Da, cu acordul părintelui și/sau în baza unui program stabilit de părinte	Nu, pentru că nu ne putem permite	Nu, pentru că doresc să îl țin departe de tehnologie	Nu, din alte motive
a	... un calculator, laptop sau tabletă pentru uz propriu?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)
b	...un telefon mobil de tip smartphone pentru uz propriu?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)
c	... la internet?	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(5)

Date socio-demografice și economice

B1. Sexul dumneavoastră ❑(1) Feminin ❑(2) Masculin

B2. Care este vârsta dumneavoastră? *(în ani împliniți)* |__|__| ani

B3. Care dintre următoarele situații descrie cel mai bine situația dumneavoastră personală actuală?

Singur(ă)	❑(1)
Căsătorit(ă)	❑(2)
În coabitare/relație cu un/o partener(ă) cu care locuiesc	❑(3)
Am un/o partener(ă), dar nu locuim împreună	❑(4)
Divorțat(ă)/separat (ă)	❑(5)

Văduv(ă) ..... ❑(6)
O altă situație, vă rugăm să precizați ..... ❑(7)

B4. Referitor la originile și apartenența dvs. etnică, ați spune că sunteți...?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS

De etnie română ..... ❑(1)
De etnie maghiară ..... ❑(2)
De etnie romă ..... ❑(3)
De altă etnie ..... ❑(4)
Refuz/ prefer să nu declar ..... ❑(5)

B5. Care este cel mai înalt nivel de educație pe care l-ați absolvit?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS

❑(1) Fără școală
❑(2) Școala primară (clasele 1-4)
❑(3) Școala gimnazială (clasele 5-8)
❑(4) Școală profesională
❑(5) Liceu neîncheiat (clasele 9-11)
❑(6) Am terminat liceul fără diplomă de bacalaureat
❑(7) Am absolvit liceul cu diplomă de bacalaureat
❑(8) Școală post-liceală
❑(9) Studii superioare
❑(10) Altele, vă rugăm să specificați _____

B7. Luând în calcul toate sursele de venit, ale tuturor membrilor gospodăriei, care a fost venitul total al gospodăriei dvs. luna trecută (mai 2025)?

Sub 2000 lei ..... ❑(1)
2001 -3500 lei ..... ❑(2)
3501 - 5000 lei ..... ❑(3)
5001 - 7500 lei ..... ❑(4)
7501 -10.000 lei ..... ❑(5)
10.001-12.500 lei ..... ❑(6)
Peste 12.501 lei ..... ❑(7)
NS ..... ❑(98)
NR ..... ❑(99)

B8. Cum apreciați veniturile pe care le are familia dvs. în prezent?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS

- ❑(1) Nu ne ajung nici pentru strictul necesar
- ❑(2) Ne ajung numai pentru strictul necesar
- ❑(3) Ne ajung pentru un trai decent, dar nu ne permitem bunuri prea costisitoare
- ❑(4) Reușim să ne cumpărăm și bunuri mai costisitoare, dar cu restrângeri din alte categorii de cheltuieli
- ❑(5) Reușim să ne cumpărăm tot ceea ce ne trebuie, fără alte restrângeri

---

B10. S–a aflat gospodăria dvs. în situația de a fi în întârziere cu plățile pe parcursul ultimelor 12 luni, adică în incapacitate de a plăti la timp oricare dintre următoarele?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE RÂND

		Da	Nu
a	Chiria sau ratele pentru locuință	❑(1)	❑(2)
b	Facturile de electricitate, întreținere, gaze etc.	❑(1)	❑(2)
c	Plăți legate de credite de consum, inclusiv card de credit	❑(1)	❑(2)
d	Plăți legate de împrumuturi private de la prieteni sau rude care nu locuiesc în gospodăria dvs.	❑(1)	❑(2)

PRACTICI PARENTALE ȘI RELAȚIA COPII-PĂRINȚI

C1. Care dintre următoarele descriu cel mai bine abordarea dvs. față de educația copilului?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS

- Impun reguli clare și mă asigur că sunt respectate, fără multe explicații ❑(1)
- Explic regulile copilului și îl încurajez să ia decizii, dar îl ghidez ..... ❑(2)
- Îl las pe copil să decidă singur și intervin doar când este necesar..... ❑(3)
- Nu stabilesc multe reguli și îl las să învețe din greșeli..... ❑(4)

C2. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația că un copil trebuie să-și asculte întotdeauna părinții?

Total împotrivă									Total de acord
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

C3. Cum reacționați cel mai frecvent când copilul încalcă o regulă stabilită de dvs.?

MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE

a. Îi explic de ce regula este importantă ❑(1)

b. Ridic tonul pentru a mă face înțeles ❑(3)

c. Aplic o sancțiune (ex. retragerea unui privilegiu, pedeapsă) ❑(2)

d. Nu intervin, îl las să învețe singur consecințele ❑(4)

C4. Cât timp petreceți zilnic participând activ la activități împreună cu copilul dumneavoastră, cum ar fi conversații, ajutor la teme, joacă, activități recreative sau alte interacțiuni directe?

(Aproape) Deloc	Mai puțin de o oră	1-2 ore	Peste 2 ore
❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)

C6. Copiii fac adesea lucruri greșite, nu ascultă sau își supără și enervează părinții. În ce măsură considerați acceptabile următoarele reacții pe care un părinte le-ar putea avea față de copilul său care a făcut ceva greșit?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE RÂND

	Complet inacceptabil	Mai degrabă inacceptabil	Mai degrabă acceptabil	Complet acceptabil
Să-i explice calm, dar ferm, de ce comportamentul lui este greșit.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)
Să-i retragă un privilegiu sau să îi interzică temporar o activitate plăcută.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)
Să ridice tonul sau să ţipe la copil.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)
Să îl jignească sau umilească prin cuvinte (de ex. să-l facă „prost”, „idiot”).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)
Să îl lovească folosind palma sau un obiect contondent (băț, curea)	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)

C7. În copilăria dumneavoastră, cât des foloseau părinții dvs. pedeapsa fizică asupra dvs.?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS

Frecvent.. ..... ❑(1)

Ocazional. ..... ❑(2)

Foarte rar. ..... ❑(3)

Niciodată..... ❑(4)

ÎNTREABĂ C10 DOAR DACĂ COPILUL ESTE ÎNSCRIS LA ȘCOALĂ

C10. *Pe parcursul actualului an școlar, ați mers la școală pentru a vă interesa de copilul/iii dvs.?*

MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE

Am mers la consultații cu profesorii din proprie inițiativă.. ..... ❑(1)

Am mers la ședințele cu părinții. ..... ❑(2)

Am mers când am fost chemat(ă) de profesor/diriginte/director..... ❑(3)

Nu am mers deloc ..... ❑(4)

C11. În ce măsură cunoașteți prietenii copilului dvs.?

(Aproape) Deloc	Puțin	Bine	Foarte bine
❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)

C13. ***Când copilul dumneavoastră iese neînsoțit, care dintre descrierile de mai jos se apropie cel mai mult de modul în care exercitați controlul parental?***

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS

- Impun reguli clare despre unde și cu cine poate merge și verific de fiecare dată dacă sunt respectate. ❑(1)
- Impun reguli clare, dar verific doar ocazional sau doar când am motive de îngrijorare. ❑(2)
- Stabilesc regulile împreună cu copilul; verific ocazional dacă totul e în ordine. ❑(3)
- Stabilesc regulile împreună cu copilul și nu verific – mă bazez pe faptul că mă va anunța dacă apar schimbări. ❑(4)
- Nu stabilesc reguli; copilul decide singur și nu verific. ❑(5)
- Altă abordare (vă rugăm să specificați): ❑(6)
- Nu se aplică – copilul nu iese neînsoțit. ❑(7)

C14. **Dvs. sau altcineva care are grijă de copil verificați următoarele lucruri...**

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE RÂND

		Da	Nu
a	Prietenii sau contactele pe care copilul dvs. le are în conturile de pe rețelele de socializare / mesagerie instantanee	❑(1)	❑(2)
b	Mesajele pe care le trimite pe internet (ex. prin email sau mesagerii instantanee)	❑(1)	❑(2)
c	Ce site-uri vizitează (istoricul de navigare)	❑(1)	❑(2)
d	Ce afișează pe profilul de pe rețelele de socializare (postările)	❑(1)	❑(2)

C15. **Dvs. sau altcineva care are grijă de copil folosiți următoarele...**

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE RÂND

		Da	Nu
a	Aplicație de control parental sau alte mijloace pentru blocarea sau filtrarea anumitor tipuri de site-uri, conținuturi sau activități online ale copilului	❑(1)	❑(2)
b	Aplicație de control parental sau alte mijloace care urmăresc/ înregistrează site-urile sau aplicațiile folosite de copilul dvs.	❑(1)	❑(2)
c	Reguli despre cât de mult timp are voie să petreacă online copilul dvs.	❑(1)	❑(2)
d	Un serviciu sau o aplicație care limitează timpul petrecut online de copilul dvs.	❑(1)	❑(2)

C16. **Referindu-vă la viața digitală a copilului dvs., cât de des faceți următoarele lucruri?**

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE RÂND

		Niciodată	Rareori	Deseori	Foarte des sau întotdeauna
a	Îl / O încurajez să exploreze lucruri noi online și/sau îl/o ajut să găsească sau să facă ceva pe internet	❑(1)	❑(1)	❑(3)	❑(4)
b	Îi sugerez căi de a folosi internetul într-un mod sigur.	❑(1)	❑(1)	❑(3)	❑(4)
c	Vorbesc cu copilul meu despre ce face el/ ea pe internet și/sau facem activități online împreună	❑(1)	❑(1)	❑(3)	❑(4)
d	Îi spun copilului meu ce ar trebui să facă dacă ceva îl/o deranjează sau supără pe internet și/sau îl/o ajut dacă i se întâmplă ceva rău pe internet.	❑(1)	❑(1)	❑(3)	❑(4)

C17. Copilul dvs. are voie să facă următoarele lucruri online sau pe telefon, și dacă da, poate să le facă oricând sau are nevoie de permisiunea sau supravegherea dvs.?

BIFAȚI UN SINGUR RĂSPUNS PE FIECARE RÂND

	Are voie să îl facă oricând	Are voie să îl facă cu permisiune sau supraveghere	Nu are voie să îl facă
a. Să folosească site-uri de media sociale (ex., Instagram, TikTok, Facebook) și/sau aplicații de mesagerie instant (de ex. Whatsapp)	❑(1)	❑(1)	❑(3)
b. Să posteze online sau să distribuie poze sau video-uri din care poate fi recunoscut/ă	❑(1)	❑(1)	❑(3)
c. Să joace jocuri online cu alți jucători / în rețea și/sau să petreacă timp într-o lume virtuală (de ex. Roblox, Minecraft, Fortnite,)	❑(1)	❑(1)	❑(3)
d. Să folosească internetul pentru școală / teme	❑(1)	❑(1)	❑(3)
e. Să folosească camera web sau camera foto a telefonului în comunicarea online	❑(1)	❑(1)	❑(3)

Dificultăți în familie

D1. ***În ultimii 5 ani, familia dvs. a trecut prin vreuna dintre următoarele situații?***
BIFEAZĂ TOT CE SE APLICĂ

a. Decesul unui membru al familiei. ..... ❑(1)
b. Divorț sau separare de lungă durată. ..... ❑(1)
c. Probleme financiare severe (ex. pierderea locului de muncă, datorii mari). ..... ❑(1)
d. Certuri foarte serioase în familie, care au dus la violență fizică. ..... ❑(1)
e. Un membru al familiei a fost diagnosticat cu o boală gravă ..... ❑(1)
f. Un membru al familiei a fost internat pentru probleme psihiatrice, inclusiv legate de dependențe de alcool sau droguri ..... ❑(1)
g. Un membru al familiei a fost arestat și/sau condamnat la închisoare ..... ❑(1)
h. Un copil a abandonat școala ..... ❑(1)
i. Un copil a fost dat în plasament / luat de serviciile de protecție a copilului ..... ❑(1)
j. Un copil a fugit de acasă ..... ❑(1)

D2. ***În prezent...?***
BIFEAZĂ TOT CE SE APLICĂ

a. Cineva din familie se confruntă cu probleme de sănătate mentală ..... ❑(1)
b. Cineva din familie consumă în mod frecvent alcool în exces ..... ❑(1)
c. Cineva din familie consumă droguri sau alte substanțe psihoactive ..... ❑(1)

D6. Cât de des există conflicte sau certuri în familie?

Niciodată	Foarte rar	Ocazional	Frecvent
❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)

D8. În ultimele 12 luni, a existat vreodată violență fizică între dvs. și partenerul/soțul/soția dvs.?

Da, de mai multe ori	Da, dar doar o singură dată	Nu, niciodată	Nu e cazul

❑(1) ❑(2) ❑(3) ❑(4)

DACĂ COPILUL SELECTAT ARE PESTE 11 ANI - Părintele continuă doar cu întrebările despre percepția formelor de violență, iar secțiunile corespunzătoare formelor de violență sunt completate de copil în chestionarul specific.
DACĂ COPILUL SELECTAT ARE SUB 11 ANI - Părintele continuă cu completarea acestui chestionar.
Având în vedere că acest copil are sub 11 ani, vom continua interviul cu dvs. Vă voi adresa mai multe întrebări despre diverse incidente prin care copilul dvs. ar fi putut trece în ultimele 12 luni, (cu rugămintea să vă referiți strict la experiențele acestui copil – dacă are mai mulți copii sub 10 ani).
Vă asigurăm că toate informațiile sunt confidențiale și nu vor fi dezvăluite nimănui. Scopul este să identificăm amploarea și formele de violență pentru a susține politici și programe care să le ofere tuturor copiilor din România un mediu sigur, sănătos și echilibrat în care să crească și să se dezvolte.

Agresiune fizică minoră (202)

E1AFM. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să fie pălmuit, tras de urechi, împins sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2AFM. Cât de răspândite credeți că sunt agresiunile fizice minore *(adică un copil să fie pălmuit, tras de urechi, împins sau agresat fizic în orice mod, fără a fi rănit grav)* **asupra copiilor din comunitatea în care trăiți?**

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI), întrebarea* E1AFG.

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră a fost lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau supus altor acțiuni fizice care i-au provocat durere, disconfort, dar nu i-au cauzat răni grave. Ne referim la orice situație în care a fost supus unei* ***agresiuni fizice minore****,* ***intenționate****, indiferent de locul în care s-a petrecut și de cine a fost agresorul.*

AFM1. În orice moment din viața copilului dumneavoastră, a fost el supus vreodată unei astfel de agresiuni fizice minore *(lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau agresat fizic ușor)***?**

1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Treceți la secțiunea următoare (AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ)*
8. Prefer să nu răspund → *Treceți la secțiunea următoare (AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ)*
9. Nu știu→ *Treceți la secțiunea următoare (AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ)*

AFM2. În ultimele 12 luni, de câte ori știți că s-a întâmplat ca acest copil să fie supus unei astfel de agresiuni fizice minore *(lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau agresat fizic ușor)***?**

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la AFM5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFM3. Referindu-ne la aceste incidente care s-au petrecut în ultimele 12 luni, care dintre următoarele persoane au agresat fizic copilul fără a-i produce răni grave *(lovit, împins, pălmuit, ciupit, tras de păr sau agresat fizic ușor)***?**

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor

53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

AFM4. În ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat să fie agresat fizic copilul dvs. fără a-i produce răni grave?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la ultima situație când copilul dvs. a fost **agresat fizic fără a-i produce răni grave**.*

AFM5. Gândindu-vă la ce s-a întâmplat atunci, a fost o singură persoană sau mai multe care v-au agresat fizic copilul fără a-i produce răni grave?
1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFM9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFM9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la AFM9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la AFM9*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la AFM9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la AFM5: **AFM6. Persoana care v-a agresat copilul atunci era...?**
1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

AFM7. Cine v-a agresat fizic ușor copilul era...?
1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

AFM8. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care l-a agresat ?
(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

AFM9. Gândindu-vă la aceeași situație, în ce loc s-a întâmplat să fie agresat copilul dvs.?
(un singur răspuns)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFM10. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la AFM13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la AFM13*
9. Nu știu → *Sari la AFM13*

AFM11. Cui i-a spus?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist

9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFM13. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFM14. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune
2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost implicată tehnologia

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Agresiune fizică gravă (201)

E1AFG. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să fie bătut atât de rău încât să-i rămână urme sau chiar să fie rănit serios?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2AFG. Cât de răspândite credeți că sunt astfel de situații de agresiuni fizice grave asupra copiilor din comunitatea în care trăiți?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI), intrebarea* E1AIZO.

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră a fost agresat fizic în mod grav. Asta înseamnă că cineva, în mod intenționat (adică a vrut să-i facă rău), l-a lovit puternic cu pumnul, piciorul sau cu obiecte dure, l-a ars, strâns de gât, otrăvit sau rănit cu un cuțit sau alt obiect ascuțit, ori a suferit o lovitură puternică la cap sau în altă parte a corpului, provocându-i o durere foarte mare, rânindu-l și punându-i sănătatea în pericol. Toate acestea sunt forme de* ***agresiune fizică gravă****.*

AFG1. În orice moment din viața copilului dvs., s-a întâmplat ca cineva, în mod intenționat, să-l bată rău, să-l lovească puternic cu pumnul, piciorul sau cu un obiect, ori să-l agreseze fizic într-un mod care i-a provocat răni, durere mare sau i-a pus sănătatea în pericol?

1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI)*

8. Prefer să nu răspund→ *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI)*
9. Nu știu→ *Treceți la secțiunea următoare (IZOLAREA COPILULUI)*

AFG2. În ultimele 12 luni, de câte ori i s-a întâmplat copilului dvs. să fie bătut rău sau lovit puternic cu pumnul, piciorul sau cu un obiect, ori să fie agresat fizic într-un mod care i-a provocat răni, durere mare sau i-a pus sănătatea în pericol?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la AFG5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFG3. Gândindu-vă la aceste situații care s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care l-au bătut rău sau lovit puternic cu pumnul, piciorul sau cu un obiect sau l-au agresat fizic pe copilul dvs. într-un mod care i-a provocat răni, durere mare sau i-a pus sănătatea în pericol?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

AFG4. În ultimele 12 luni, unde s-a întâmplat să fie <u>agresat fizic grav</u> copilul dvs.?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social

51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la **ultima situație** când copilul dvs. a fost **agresat fizic grav**.*

AFG5. Gândindu-vă la ce s-a întâmplat atunci, a fost o singură persoană sau mai multe care v-au agresat fizic grav copilul?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFG9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la AFG9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la AFG9*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la AFG9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la AFG9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la AFG5: **AFG6. Persoana care v-a agresat fizic grav atunci copilul era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

AFG7. Cine v-a agresat fizic grav copilul era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

AFG8. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care l-a agresat fizic grav?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)

998. Prefer să nu răspund

AFG9. Gândindu-vă la aceeași situație, în ce loc s-a întâmplat să fie agresat fizic grav copilul dvs.?
(un singur răspuns)
11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFG10. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?
1. Da
2. Nu → *Sari la AFG13*
8. Prefer să nu răspund→ *Sari la AFG13*
9. Nu știu→ *Sari la AFG13*

AFG11. Cui i-a spus?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

AFG13. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?
1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AFG14. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune

2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost implicată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Izolarea copilului (203)

E1AIZO. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să fie izolat, fiindu-i interzise în mod repetat contactul cu alte persoane sau accesul la activități normale pentru un copil, să fie închiși singuri în camere, sau să fie ținuți singuri în condiții umilitoare sau degradante?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2AIZO. Cât de răspândite credeți că sunt în comunitatea în care trăiți astfel de situații de copiii care sunt izolați, fiindu-le interzise în mod repetat contactul cu alte persoane sau accesul la activități normale pentru un copil, să fie închiși singuri în camere, sau să fie ținuți singuri în condiții umilitoare sau degradante?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 10 ani *Treceți la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT), intrebarea* E1NCSAOFF.

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră a fost separat sau izolat în mod abuziv și nejustificat de alte persoane (copii sau adulți) cu care avea legături sociale sau afective. Ne referim la cazuri în care:*

- *copilul a fost ținut complet singur într-un spațiu închis, fără contact cu alte persoane;*
- *a fost izolat în condiții umilitoare sau degradante (de exemplu, fără acces la toaletă, mâncare, lumină, igienă sau în spații înfricoșătoare);*
- *a fost reținut repetat într-un loc închis, împotriva voinței sale;*
- *i s-a limitat în mod excesiv și nejustificat libertatea de mișcare sau de socializare ori accesul la activități potrivite vârstei sale, fără ca aceste restricții să fie justificate de protejarea copilului*

IZO1. Vi s-a întâmplat vreodată ca cineva să vă izoleze copilul de ceilalți sau să-i limiteze libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni, fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea acestuia?

1. Da, de mai multe ori
2. Da, o singură dată
3. Nu → *Treceți la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT)*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT)*
9. Nu știu → *Sari la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT)*

IZO2. În ultimele 12 luni, de câte ori i s-a întâmplat copilului dvs. să fie izolat de ceilalți sau să-i fie limitată libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea acestuia?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la IZO5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

IZO3. Gândindu-vă la aceste situații care i s-au petrecut copilului dvs. în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care l-au izolat de ceilalți sau i-au limitat libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea acestuia?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteа (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

IZO4. În ce locuri i s-a întâmplat copilului dvs. să fie izolat de ceilalți sau să-i fie limitată libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea acestuia în ultimele 12 luni?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la **ultima situație** când copilul dvs. a fost izolat de ceilalți sau i-a fost limitată libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni.*

IZO5. Gândindu-vă la ce s-a întâmplat atunci, a fost o singură persoană sau mai multe care l-au izolat sau i-au limitat libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni copilului dvs., fără motiv legat de siguranța sau bunăstarea acestuia?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la IZO9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la IZO9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la IZO9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la IZO9*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la IZO9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la IZO5: **IZO6. Persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

IZO7. Cine i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

IZO8. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care l-a izolat sau i-au limitat libertatea de mișcare ori de comunicare cu alți oameni ?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

IZO9. În ce loc i s-a întâmplat copilului dvs. să fie izolat sau să-i fie limitată libertatea de mișcare

ori de comunicare cu alți oameni în situația la care ne referim?

(un singur răspuns)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

IZO10. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la IZO13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la IZO1*3
9. Nu știu → *Sari la IZO1*3

IZO11. Cui i-a spus?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

IZO13. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

IZO14. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune
2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge” de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____

8. Nu a fost implicată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Violența sexuală fără contact (303)

E1NCSAOFF. În general, cât de grav credeți că este ca, <u>într-o interacțiune directă</u> (adică față în față) cu o altă persoană, un copil să fie supus unor comportamente de natură sexuală nedorite, fără atingere fizică – cum ar fi avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală ,comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2NCSAOFF. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil într-o interacțiune directă este supus unor comportamente de natură sexuală nedorite, fără atingere fizică – cum ar fi avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală, comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E1NCSAOn. În general, cât de grave credeți că sunt următoarele situații care se pot întâmpla unui copil prin mijlocirea tehnologiei digitale?

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale	Deloc grav	Nu prea grav	Destul de grav	Extrem de grav	Prefer să nu răspund	Nu știu
a	Cineva îi face unui copil avansuri sexuale **pe care copilul nu și le dorește**. De exemplu, îi spune că ar vrea să îl/o sărute sau să îl/o atingă sau să îl/o vadă goală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
b	O persoană îi pune unui copil întrebări de natură sexuală sau îi cere copilului poze sau videouri în care este dezbrăcat, **iar copilul nu își dorește acest tip de discuții cu persoana respectivă**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)

	Situații care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale	Deloc grav	Nu prea grav	Destul de grav	Extrem de grav	Prefer să nu răspund	Nu știu
c	**Un adult pe care un copil îl cunoaște doar de pe internet** și cu care copilul comunică pe internet îi cere copilului poze sau video-uri cu el/ea dezbrăcat(ă) sau îi propune copilului să vorbească despre subiecte de natură sexuală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
d	O persoană îi trimite unui copil fotografii, videoclipuri sau **mesaje explicite din punct de vedere sexual, iar copilul nu dorește sau nu a solicitat acest tip de mesaje.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
e	Mesaje de natură sexuală (mesaje text sau poze sau video) pe care un copil le-a trimis cuiva **au fost retrimise și altor persoane sau au ajuns să circule pe internet, fără acordul copilului care le-a trimis inițial.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)

E2NCSAOn. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile de mai jos care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale?

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale	Deloc răspândite	Rare	Destul de răspândite	Foarte răspândite	Prefer să nu răspund	Nu știu
a	Cineva îi face unui copil avansuri sexuale **pe care copilul nu și le dorește**. De exemplu, îi spune că ar vrea să îl/o sărute sau să îl/o atingă sau să îl/o vadă goală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
b	O persoană îi pune unui copil întrebări de natură sexuală sau îi cere copilului poze sau videouri în care este dezbrăcat, **iar copilul nu își dorește acest tip de discuții cu persoana respective**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
c	**Un adult pe care un copil îl cunoaște doar de pe internet** și cu care copilul comunică pe internet îi cere copilului poze sau video-uri cu el/ea dezbrăcat(ă) sau îi propune copilului să vorbească despre subiecte de natură sexuală.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
d	O persoană îi trimite unui copil fotografii, videoclipuri sau **mesaje explicite din punct de vedere sexual, iar copilul nu dorește sau nu a solicitat acest tip de mesaje.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
e	Mesaje de natură sexuală (mesaje text sau poze sau video) pe care un copil le-a trimis cuiva **au fost retrimise și altor persoane sau au ajuns să circule pe internet, fără acordul copilului care le-a trimis inițial.**	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (VIOLENȚA SEXUALĂ, intrebarea* E1ASX.

***Introducere:** Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră a fost supus unor comportamente de natură sexuală, fără contact fizic, care nu au fost dorite. Ne referim la* **injurii cu conotație sexuală,** *comentarii, mesaje, amenințări, solicitări sau expunere la conținut sexual, fie față în față, fie prin telefon, internet sau alte mijloace tehnologice.*

NCSA1. În orice moment din viața copilului dumneavoastră, i s-a întâmplat vreodată vreunul dintre următoarele lucruri? Pentru fiecare afirmație, vă rugăm să indicați dacă situația respectivă s-a întâmplat f**ață în față** și / sau **prin intermediul tehnologiei digitale**. *(ambele situații pot fi valabile)*

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu,*

*prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

		Da, față în față	Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale	Nu, niciodată	Nu știu	Prefer să nu răspund
a	Cineva i-a făcut avansuri sexuale nedorite.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
b	Cineva l-a amenințat că îl va agresa sexual, că-l va viola sau că îi va răni zonele intime.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
c	Cineva l-a întrebat sau i-a cerut să trimită poze sau video-uri în care să fie dezbrăcat(ă) sau să i se vadă o parte intimă a corpului	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
d	Un adult pe care îl cunoștea doar de pe Internet și cu care comunica pe Internet i-a cerut poze/video dezbrăcat(ă) sau i-a propus să discute subiecte sexuale.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
e	Cineva l-a hărțuit prin glume, injurii, comentarii sau remarci sexuale repetate.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
f	Cineva a răspândit zvonuri cu conținut sexual despre copil, indiferent dacă erau adevărate sau nu.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
g	Cineva i-a trimis, fără să fi cerut și fără să își dorească, poze, videoclipuri sau mesaje explicite sexual.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
h	Cineva a distribuit altora, fără acordul copilului, poze/video cu conținut sexual trimise de el/ea.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
i	Cineva l-a șantajat sau amenințat să facă ceva cu caracter sexual pe care nu și-l dorea (inclusiv trimiterea de poze/video intime).	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)

*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, FAȚĂ ÎN FAȚĂ" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-I DE LA NCSA1 → COMPLETAȚI **SECȚIUNEA 303 OFFLINE***
*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, ONLINE SAU TELEFONIC" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-I DE LA NCSA1→ COMPLETAȚI **SECȚIUNEA 303 ONLINE***
*ALTFEL → TRECEȚI LA SECȚIUNEA **AGRESIUNE SEXUALĂ***

[303 OFFLINE]

NCSAOFF2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat ca <u>într-o interacțiune directă</u> (față în față) cu o altă persoană, copilul dvs. să fie supus unor comportamente de natură sexuală nedorite, fără atingere fizică – cum ar fi avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală , comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la NCSAOFF5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

NCSAOFF3. Gândindu-vă la aceste situații care s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care i-au făcut direct, în persoană, avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală ,comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual copilului dvs.?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)

31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteа (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

NCSAOFF4. În ce locuri i s-a întâmplat copilului dvs. să fi primit avansuri sexuale verbale, injurii cu conotație sexuală ,comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la **ultima situație** când în mod direct (față în față, nu online) copilul dvs. a primit avansuri sexuale verbale, comentarii, amenințări sau cereri cu **caracter sexual**.*

NCSAOFF5. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., care dintre următoarele descriu cel mai bine ce i s-a întâmplat?
SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA NCSA1 (A-I) LA CARE PĂRINTELE A RĂSPUNS "Da, față în față". RĂSPUNS UNIC

98. Prefer să nu răspund → *Sari la* **NCSAON2.**
99. Nu știu → *Sari la* **NCSAON2.**

NCSAOFF6. Referitor la acest incident, a fost o singură persoană sau mai multe care i-au făcut acest lucru copilului dvs.?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAOFF10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAOFF10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la NCSAOFF10*

9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la NCSAOFF10*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAOFF10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la NCSAOFF6: **NCSAOFF7. Persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?**
1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund→ *Sari la NCSAOFF10*

NCSAOFF8. Cine i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?
1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

NCSAOFF9. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care i-a făcut acest lucru?
(un singur răspuns)
11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

NCSAOFF10. În ce loc i s-a întâmplat copilului dvs. situația la care ne referim?
(un singur răspuns)
11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAOFF11. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?
1. Da
2. Nu → *Sari la NCSAOFF14*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAOFF14*
9. Nu știu → *Sari la NCSAOFF14*

NCSAOFF12. Cui i-a spus?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAOFF14. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?
1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

NCSAOFF15. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune
2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod, (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost implicată tehnologia
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

[303 ONLINE]

NCSAON2. În ultimele 12 luni, de câte ori i s-au întâmplat copilului dvs., <u>prin mijlocirea tehnologiei</u>

digitale **următoarele situații?**

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE DE LA NCSA1 (A-I) LA CARE PĂRINTELE A RĂSPUNS "Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale"

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

DACĂ COD 1 LA TOȚI ITEMII DE LA NCSA0N2 À TRECI LA NCSAON5

NCSAON3. Gândindu-vă la toate situațiile la care v-ați referit mai devreme, care au avut loc prin mijlocirea tehnologiei digitale și s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care au făcut acele lucruri cu caracter sexual copilului dvs. pe care nu și le-a dorit?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoșteа (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

NCSAON4. Dintre situațiile la care v-ați referit mai devreme care implicau acte cu caracter sexual pe care copilul dvs. nu și le dorea, gândindu-vă doar la cele care au avut loc pe internet și s-au petrecut în ultimele 12 luni**, unde anume i s-au întâmplat acele lucruri?**
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționează cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la ultima situație, dintre cele de mai jos, care i s-a întâmplat copilului dvs. ***pe internet****.*

NCSAON5. În care dintre următoarele situații se încadrează ultimul incident care i s-a întâmplat copilului dvs. pe internet?

SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA NCSA1 (A-I) LA CARE PĂRINTELE A RĂSPUNS "Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale". RĂSPUNS UNIC

98. Prefer să nu răspund → *Sari la Agresiune sexuală (302)*
99. Nu știu → *Sari la Agresiune sexuală (302)*

NCSAON6. Referindu-vă la acel incident, a fost o singură persoană sau mai multe care i-au făcut acest lucru copilului dvs.?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAON10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la NCSAON10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la NCSAON10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la NCSAON10*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la NCSAON10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la NCSAON6: **NCSAON7. Referindu-vă la acel incident, persoana care i-a făcut acest lucru atunci copilului dvs. era...?**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund→ *Sari la NCSAON10*

NCSAON8. Referindu-vă la acel incident, persoana care i-a făcut acest lucru atunci copilului dvs. era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

NCSAON9. Referindu-vă la acel incident, cine a fost persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs.?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot

54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

NCSAON10. Referindu-vă la acel incident, unde pe internet i s-a întâmplat acel lucru copilului dvs.?

(un singur răspuns)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționează cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NCSAON11. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la NCSAON13X*
8. Prefer să nu răspund→ *Sari la NCSAON13X*
9. Nu știu→ *Sari la NCSAON13X*

NCSAON12. Cui i-a spus?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
99. Nu știu

NCSAON13X. Gândindu-vă în continuare la acea situație, pe care dintre următoarele lucruri le-a făcut copilul dvs.?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Nu a mai folosit internetul pentru o perioadă de timp
2. Nu a mai folosit platforma pe care s-a întâmplat acel lucru pentru o perioadă de timp
3. A șters toate mesajele de la persoana care i-a făcut acel lucru
4. Și-am schimbat setările de privacy ale contului sau ale dispozitivului
5. A blocat persoana respectivă ca să nu o mai contacteze
6. A raportat problema către platformă (de exemplu a apăsat butonul de “raportează abuzul”) sau

către firma de internet
7. A contactat pe cineva care e specialist în siguranța pe internet și a cerut sfatul despre cum ar trebui să procedeze (de exemplu, un ONG sau pe profesorul de informatică de la școala)
8. Niciunul dintre aceste lucruri
99. Nu știu

NCSAON14. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

AGRESIUNE SEXUALĂ (302)

E1ASX. În general, cât de grav credeți că este ca o persoană să atingă un copil în zonele intime sau să-l forțeze să o atingă într-un mod cu caracter sexual, fără consimțământul copilului / împotriva voinței copilului?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2ASX. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil este atins în zonele intime sau forțat să atingă o altă persoană într-un mod cu caracter sexual, fără consimțământul copilului / împotriva voinței copilului?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (VIOL), intrebarea* E1RAP.

Introducere: *În această secțiune sunt incluse întrebări extrem de delicate legate de situații în care copilul dumneavoastră, împotriva voinței sale, a fost pipăit, mângâiat sau atins în zonele intime, forțat(ă) să atingă o altă persoană în moduri cu caracter sexual sau a fost victima unei tentative de viol, a fost atras sau obligat la acțiuni obscene, ori i s-au furnizat ori a fost expus la conținuturi cu caracter sexual. Suntem conștienți că întrebările ating o temă foarte sensibilă și că puteți să nu răspundeți dacă vă simțiți inconfortabil,. Dorim totodată să vă reamintim că informațiile oferite sunt complet confidențiale și vor fi utilizate strict în scopuri de cercetare.*

ASX1. În orice moment din viața copilului dvs., i s-a întâmplat vreodată ca cineva, în mod intenționat, să îl atingă în zonele intime sau l-a forțat să o atingă într-un mod cu caracter sexual, fără ca el să își dorească acest lucru?

1. Da, de mai multe ori

2. Da, o singură dată
3. Nu → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*
9. Nu știu → *Sari la secțiunea următoare (TERORIZAREA)*

ASX2. În ultimele 12 luni, de câte ori i s-a întâmplat copilului dvs. ca cineva, în mod intenționat, să îl atingă în zonele intime sau l-a forțat să o atingi într-un mod cu caracter sexual, fără ca el să își dorească acest lucru?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la ASX5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

ASX3. Gândindu-vă la aceste situații care s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care v-au atins copilul în zonele intime sau l-a forțat să o atingi într-un mod cu caracter sexual, fără ca el să își dorească acest lucru?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

ASX4. Unde s-a întâmplat ca o persoană să vă atingă copilul în zonele intime sau l-a forțat să o atingi într-un mod cu caracter sexual, fără ca el să își dorească acest lucru?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală

42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la **ultima situație** când o persoană v-a atins copilul în zonele intime sau l-a forțat să o atingă într-un mod cu caracter sexual, fără ca el să își dorească acest lucru.*

ASX5. Referitor la acest incident, a fost o singură persoană sau mai multe care i-au făcut acest lucru copilului dvs.?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la ASX9*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la ASX9*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la ASX9*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la ASX9*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la ASX5: **ASX6. Persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

ASX7. Cine i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

ASX8. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care i-a făcut acest lucru?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)

400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

ASX9. Gândindu-vă la aceeași situație, în ce loc i s-a întâmplat copilului dvs. situația la care ne referim?

(un singur răspuns)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

ASX10. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la ASX13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la ASX13*
9. Nu știu → *Sari la ASX13*

ASX11. Cui i-a spus?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. Am sunat la serviciul de urgență (112)
11. Am sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

ASX13. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

ASX14. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune

2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost implicată tehnologia
99. Nu știu
98. Prefer să nu răspund

Viol (301)

E1RAP. În general, cât de grav credeți că este ca un copil sub 14 ani să aibă relații sexuale, dacă își dorește acest lucru?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2RAP. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care copii sub 14 ani au relații sexuale?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E3RAP. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să fie forțat să aibă un relații sexuale, împotriva voinței lui sau fără ca el să înțeleagă ce se întâmplă?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E4RAP. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil este forțat să aibă relații sexuale, împotriva voinței lui sau fără să înțeleagă ce i se întâmplă?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Terorizarea (401)

E1TEROFF. În general, cât de grav credeți că este ca, într-o interacțiune cu o altă persoană, un copil să fie <u>în mod repetat amenințat</u> că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2TEROFF. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil este în mod repetat amenințat că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (HĂRȚUIREA, DISPREȚUIREA ȘI UMILIREA), intrebarea* E1HDUOFF.

Introducere: *În această secțiune sunt incluse întrebări despre situații care este posibil să i se fi întâmplat copilului dvs. și care presupuneau amenințări repetate care l-au făcut să te simtă într-o continuă nesiguranță. Este vorba despre amenințări că va fi rănit, părăsit sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va suferi ceva rău. Informațiile colectate sunt confidențiale și vor fi folosite doar în scopuri de cercetare pentru a înțelege mai bine situațiile dificile prin care trec unii copii.*

TER1. În orice moment din viața copilului dumneavoastră, i s-a întâmplat vreodată vreunul dintre următoarele lucruri?

*„**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**” înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

	Da, față în față	Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale	Nu, niciodată	Nu știu	Prefer să nu răspund
a. Cineva a terorizat copilul amenințându-l în mod repetat că îl va răni fizic.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
b. Cineva a terorizat copilul amenințându-l în mod repetat că îl va omorî.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
c. Cineva a terorizat copilul amenințându-l în mod repetat că îl va abandona sau că nu se va mai ocupa de el.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
d. Cineva a terorizat copilul amenințându-l în mod repetat că va răni sau omorî o persoană dragă copilului (părinte, frate, prieten etc.).	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
e. Cineva a terorizat copilul amenințându-l în mod repetat că va distruge sau răni un animal, o jucărie sau un obiect important pentru copil.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
f. Cineva a terorizat copilul amenințându-l în mod repetat o armă sau un obiect amenințător și a sugerat că îi va face rău.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)

*CONTINUĂ CU TEROFF2 DACĂ SELECTEAZĂ „DA, FAȚĂ ÎN FAȚĂ” SAU DA, PRIN MIJLOCIREA TEHNOLOGIEI DIGITALE (COD 1 SAU 2) LA ORICARE DINTRE ITEMII A-F DE LA TER1 . ALTFEL – SARI LA SECȚIUNEA **HĂRȚUIREA, DISPREȚUIREA ȘI UMILIREA (402)***

TEROFF2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat ca într-o interacțiune (față în față sau online) cu o altă persoană, copilul dvs. să fie în mod repetat amenințat că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la TEROFF5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

TEROFF3. Gândindu-vă la aceste situații care s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care l-au amenințat, în mod repetat, că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

TEROFF4. În ce locuri i s-a întâmplat copilului dvs. să fie <u>în mod repetat amenințat</u> că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la ultima situație când în mod direct (față în față, nu online) copilul dvs. a fost amenințat că va fi părăsit, rănit, omorât sau că o persoană dragă sau un obiect important pentru el va păți ceva rău.

TEROFF5. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., care dintre următoarele descriu cel mai bine ce i s-a întâmplat?

SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA TER1 (A-F) LA CARE PĂRINTELE A RĂSPUNS „DA" (FAȚĂ ÎN FAȚĂ SAU ONLINE). RĂSPUNS UNIC

98. Prefer să nu răspund → *Sari la* **SECȚIUNEA URMĂTOARE (HDU 402).**
99. Nu știu → *Sari la* **SECȚIUNEA URMĂTOARE (HDU 402).**

TEROFF6. Referitor la acest incident, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut acest lucru?

1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la TEROFF10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la TEROFF10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la TEROFF10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la TEROFF10*
98. Prefer să nu răspund→ *Sari la TEROFF10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la TEROFF6: **TEROFF7. Persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund→ *Sari la TEROFF10*

TEROFF8. Cine i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

TEROFF9. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care i-a făcut acest lucru?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților

etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

TEROFF10. Gândindu-vă la aceeași situație, în ce loc i s-a întâmplat copilului dvs. situația la care ne referim?

(un singur răspuns)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționezi cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

TEROFF11. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la TEROFF14*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la TEROFF14*
9. Nu știu → *Sari la TEROFF14*

TEROFF12. Cui i-a spus?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

TEROFF14. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

TEROFF15. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune
2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost implicată tehnologia

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

Hărțuirea, disprețuirea și umilirea (402)

E1HDUOFF. În general, cât de grav credeți că este ca, <u>în interacțiune directă</u> (față în față) cu alte persoane, un copil să fie <u>în mod repetat</u> înjurat, insultat, umilit, criticat, exclus din grupuri sau hărțuit?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2HDUOFF. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil este <u>în mod repetat</u> înjurat, insultat, umilit, criticat, exclus din grupuri sau hărțuit?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E1HDUON. În general, cât de grave credeți că sunt următoarele situații care se pot întâmpla unui copil prin mijlocirea tehnologiei digitale?

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale	Deloc grav	Nu prea grav	Destul de grav	Extrem de grav	Prefer să nu răspund	Nu știu
A.	U**n copil sau un grup de copii**, în mod **repetat**, își exprimă disprețul față de un copil, râd de el/ea, îl/o insultă, umilesc sau îl/o exclud din grupuri.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
B.	**În mod repetat, un copil este** criticat sau pedepsit, ignorat sau învinovățit sau este insultat de către **un adult sau grup de adulți**, cu scopul de a îl/o umili sau de a-i răni sentimentele.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
C.	**Cineva în mod repetat urmărește un copil sau încearcă în mod** repetat să ia legătura și să comunice cu copilul, împotriva dorinței acestuia.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
D.	Un copil este umilit sau amenințat sau primește mesaje de ură împotriva lui **din cauza apartenenței lui sau a familiei sale la un anumit grup** (de exemplu, din cauza religiei, etniei, sau a preferințelor sale sexuale).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑ (4)	❑(8)	❑(9)

E2HDUON. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, ca un copil să fie în situațiile de mai jos, situații care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale?

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

	Situații care au loc prin mijlocirea tehnologiei digitale	Deloc răspân-dite	Rare	Destul de răspân-dite	Foarte răspândite	Prefer să nu răspund	Nu știu
A.	U**n copil sau un grup de copii**, în mod **repetat**, își exprimă disprețul față de un copil, râd de el/ea, îl/o insultă, umilesc sau îl/o exclud din grupuri.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
B.	**În mod repetat, un copil este** criticat sau pedepsit, ignorat sau învinovățit sau este insultat de către **un adult sau grup de adulți**, cu scopul de a îl/o umili sau de a-i răni sentimentele.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
C.	**Cineva în mod repetat urmărește un copil sau încearcă în mod** repetat să ia legătura și să comunice cu copilul, împotriva dorinței acestuia.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(4)	❑(8)	❑(9)
D.	Un copil este umilit sau amenințat sau primește mesaje de ură împotriva lui **din cauza apartenenței lui sau a familiei sale la un anumit grup** (de exemplu, din cauza religiei, etniei, sau a preferințelor sale sexuale).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑ (4)	❑(8)	❑(9)

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ), intrebarea* E1EVD.

***Introducere:** În această secțiune sunt incluse întrebări despre situații în care copilul dumneavoastră ar fi putut fi ținta unor comportamente repetate care i-au afectat stima de sine, i-au provocat rușine, s-a simțit exclus, disprețuit sau ridiculizat, ori i-au transmis că nu este valoros sau nu merită să fie iubit. Astfel de comportamente pot veni din partea altor copii sau a adulților, față în față sau prin intermediul telefonului ori internetului. Răspunsurile dumneavoastră sunt confidențiale și vor fi folosite doar în scopuri de cercetare.*

HDU1. În orice moment din viața copilului dvs., i s-a întâmplat vreodată vreunul dintre următoarele lucruri? Pentru fiecare afirmație, vă rugăm să indicați dacă situația respectivă i s-a întâmplat **față în față** și / sau **prin intermediul tehnologiei digitale**. *(ambele situații pot fi valabile)*

*"**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a*

fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.

	Da, față în față	Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale	Nu, niciodată	Nu știu	Prefer să nu răspund
a. În mod repetat, a fost ridiculizat, umilit, insultat sau exclus din grupuri de către un copil sau un grup de copii.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
b. În mod repetat, a fost criticat, pedepsit, ignorat, învinovățit sau insultat de către un adult sau grup de adulți, cu scopul de a îl umili sau de a-i răni sentimentele.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
c. Cineva, copil sau adult, l-a urmărit sau a încercat în mod repetat să comunice cu el, deși nu-și dorea acest lucru.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
d. Cineva i-a spus în mod repetat că este inutil, prost, rău sau că nu merită să fie iubit.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
e. Cineva a răspândit în mod repetat zvonuri sau bârfe despre el, cu scopul de a îl izola sau ridiculiza.	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)
f. Cineva l-a umilit, amenințat sau i-a trimis mesaje care instigă la ură împotriva lui din cauza apartenenței sale sau a familiei sale la un anumit grup (de exemplu, din cauza religiei, etniei, sau a preferințelor sale sexuale).	❑ (1)	❑ (2)	❑ (3)	❑ (9)	❑ (8)

*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, FAȚĂ ÎN FAȚĂ" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-F DE LA HDU1 – COMPLETAȚI SECȚIUNEA **402 OFFLINE***
*DACĂ SELECTEAZĂ „DA, ONLINE SAU TELEFONIC" LA ORICARE DINTRE ITEMII A-F DE LA HDU1 – COMPLETAȚI SECȚIUNEA **402 ONLINE***
ALTFEL – SARI LA SECȚIUNEA EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (403)
[402 OFFLINE]

HDUOFF2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-a întâmplat ca <u>într-o interacțiune directă</u> (față în față) cu o altă persoană, copilul dvs. să fie <u>în mod repetat</u> înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit?

1. Niciodată în ultimele 12 luni → *Sari la HDUOFF5*
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

HDUOFF3. Gândindu-vă la aceste situații care s-au petrecut în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care, în mod repetat, l-au înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit pe copilul dvs.?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot

54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund
999. Nu știu

HDUOFF4. În ce locuri i s-a întâmplat copilului dvs. să fie în mod repetat înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la **ultima situație** când în mod direct (față în față, nu online) copilul dvs. a fost înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit cu intenția de a fi umilit sau de a-i răni sentimentele.*

HDUOFF5. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., care dintre următoarele descriu cel mai bine ce i s-a întâmplat?
SE VOR AFISA TOATE SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA HDU1 (A-F) LA CARE PĂRINTELE A RĂSPUNS "Da, față în față". RĂSPUNS UNIC
98. Prefer să nu răspund → *Sari la* **HDUON2.**
99. Nu știu → *Sari la* **HDUON2.**

HDUOFF6. Referitor la acest incident, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut acest lucru?
1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUOFF10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUOFF10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la HDUOFF10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la HDUOFF10*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUOFF10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la HDUOFF6: **HDUOFF7. Persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...**

1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

HDUOFF8. Cine i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?

1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

HDUOFF9. Gândindu-vă la ce i s-a întâmplat atunci copilului dvs., cine a fost persoana care i-a făcut acest lucru?

(un singur răspuns)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

HDUOFF10. Gândindu-vă la aceeași situație, în ce loc i s-a întâmplat copilului dvs. situația la care ne referim?

(un singur răspuns)

11. Acasă la copil
12. Acasă la persoana care l-a agresat (dacă nu locuiește cu copilul)
13. Acasă la altcineva
20. La școală
31. Într-un spațiu deschis din comunitate (străzi, parcuri, spații publice etc.)
32. Într-un spațiu închis cum ar fi loc de joacă, sală de sport, centru comercial, club, bar, restaurant etc.
33. Într-un mijloc de transport public sau privat
41. Într-o unitate medicală
42. Într-un serviciu social
51. La locul de muncă
61. Într-o secție de poliție
80. Într-un alt loc
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUOFF11. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?

1. Da
2. Nu → *Sari la HDUOFF14*

8. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUOFF14*
9. Nu știu → *Sari la HDUOFF14*

HDUOFF12. Cui i-a spus?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUOFF14. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

HDUOFF15. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune
2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

[402 ONLINE]

HDUON2. În ultimele 12 luni, de câte ori s-au întâmplat copilului dvs., <u>prin mijlocirea tehnologiei digitale</u>, următoarele situații?

*„**Prin mijlocirea tehnologiei digitale**" înțelegem că situația are loc **pe internet** sau prin **telefon** (de exemplu, prin apeluri telefonice sau SMS) sau **tehnologia digitală este implicată în alt mod** (de exemplu, situația a fost înregistrată pe telefon). Vă rugăm să aveți în vedere toate aceste posibilități, când răspundeți la întrebările următoare.*

SE VOR AFISA <u>TOATE</u> SITUAȚIILE DE LA HDU1 (A-F) LA CARE COPILUL A RĂSPUNS „Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale"

1. Niciodată în ultimele 12 luni

2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

*DACĂ COD 1 LA TOȚI ITEMII DE LA HDU0N2 À TRECI LA **HDUON5***

HDUON3. Gândindu-vă la <u>toate</u> situațiile la care v-ați referit mai devreme, care s-au petrecut <u>prin mijlocirea tehnologiei digitale</u> și au avut loc în ultimele 12 luni, cine au fost persoanele care <u>în mod repetat l-au</u> înjurat, insultat, umilit, exclus din grupuri sau hărțuit?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
999. Nu știu

HDUON4. Dintre situațiile la care v-ați referit mai devreme care implicau insulte, umilire, excludere din grupuri sau hărțuire, gândindu-vă doar la cele care au avut loc <u>pe internet</u> și s-au petrecut în ultimele 12 luni**, unde anume i s-au întâmplat acele lucruri copilului dvs.?**

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționează cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

*Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspundeți referindu-vă în mod specific la **ultima situație** dintre cele de mai jos, care i s-a întâmplat copilul dvs. **pe internet.***

HDUON5. În care dintre următoarele situații se încadrează ultimul incident care i s-a întâmplat copilului dvs. pe internet?

SE VOR AFISA <u>TOATE</u> SITUAȚIILE (+98 & 99) DE LA HDU1 (A-F) LA CARE PĂRINTELE A RĂSPUNS „Da, prin mijlocirea tehnologiei digitale”. RĂSPUNS UNIC

98. Prefer să nu răspund - *SARI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (403)*
99. Nu știu- *SARI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (403)*

HDUON6. Referitor la acest incident, a fost o singură persoană sau mai multe care au făcut acest lucru?
1. A fost o singură persoană
2. Au fost mai multe persoane despre care știu **că erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUON10*
3. Au fost mai multe persoane despre care știu **că nu erau** membri ai unui grup organizat* → *Sari la HDUON10*
4. Au fost mai multe persoane despre care nu știu dacă formau un grup organizat* → *Sari la HDUON10*
9. Nu știu cine a făcut asta → *Sari la HDUON10*
98. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUON10*

** Prin grup organizat înțelegem mai multe persoane care acționează de obicei împreună pentru a-și atinge un scop comun.*

Dacă cod 1 la HDUON6: **HDUON7. Referitor la acel incident, persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...**
1. De sex masculin
2. De sex feminin
8. Nu pot aprecia dacă era de sex feminin sau masculin
98. Prefer să nu răspund

HDUON8. Referindu-vă la acel incident, cine i-a făcut acest lucru copilului dvs. era...?
1. Un copil sau adolescent (sub 18 ani)
2. Un adult (18 ani sau mai mult)
8. Nu pot aprecia vârsta
98. Prefer să nu răspund

HDUON9. Referindu-vă la acel incident, cine a fost persoana care i-a făcut acest lucru copilului dvs.?
(un singur răspuns)
11. Un părinte (biologic sau adoptiv)
12. Asistent maternal sau altă persoană la care era în plasament la acel moment
13. Părinte vitreg sau partenerul de viață al unuia dintre părinți
14. Frate sau soră, inclusiv vitregi
15. Alt membru al familiei (unchi, mătușă, bunic, bunică, văr, verișoară etc.)
20. O persoană din gospodărie, dar care nu este membru de familie (de exemplu, menajeră, bonă, musafir)
31. Iubitul/iubita copilului din acel moment
32. Un fost iubit/iubită a copilului (cu care nu mai era într-o relație la acel moment)
40. Un coleg de școală, prieten sau copil de vârstă apropiată
51. Profesor sau alt personal școlar
52. Antrenor
53. Preot
54. Polițist
55. Agent de pază
56. Medic, asistent medical
57. Asistent social, psiholog, alt specialist
200. O altă persoană pe care o cunoștea (de exemplu, vecin, părintele unui coleg, prieten al părinților etc.)
300. Un străin (o persoană necunoscută pentru copil, dar pe care ar putea s-o identifice)
400. Agresor necunoscut (nu știe cine este agresorul, nu l-a văzut)
998. Prefer să nu răspund

HDUON10. Referindu-vă la acel incident, unde pe internet i s-a întâmplat acel lucru copilului dvs.?
(un singur răspuns)

81. Pe o platformă de media sociale (de exemplu, Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, X etc.)
82. Pe o platformă folosită în relația cu școala sau cu alte activități educaționale (de exemplu Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams etc.)
83. Pe o platformă de jocuri unde interacționează cu alți jucători (de exemplu, Roblox, Brawl Stars, Fortnite)
84. Pe forumuri sau în comunități în care discuțiile se poată pe anumite subiecte (de exemplu, Discord, Reddit)
85. În dark web
86. În alte spații online nedescrise mai sus
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUON11. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre ce i s-a întâmplat?
1. Da
2. Nu → *Sari la HDUON13X*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la HDUON13X*
9. Nu știu → *Sari la HDUON13X*

HDUON12. Cui i-a spus?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HUDON13X. Gândindu-vă în continuare la acea situație, pe care dintre următoarele lucruri le-a făcut copilul dvs.?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Nu a mai folosit internetul pentru o perioadă de timp
2. Nu a mai folosit platforma pe care s-a întâmplat acel lucru pentru o perioadă de timp
3. A șters toate mesajele de la persoana care i-a făcut acel lucru
4. Și-am schimbat setările de privacy ale contului sau ale dispozitivului
5. A blocat persoana respectivă ca să nu o mai contacteze
6. A raportat problema către platformă (de exemplu a apăsat butonul de "raportează abuzul") sau către firma de internet
7. A contactat pe cineva care e specialist în siguranța pe internet și a cerut sfatul despre cum ar trebui să procedeze (de exemplu, un ONG sau pe profesorul de informatică de la școala)
8. Niciunul dintre aceste lucruri
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

HDUON14. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?
1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Expunerea copilului la violență domestică (403)

E1EVD. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să fie martor la certuri serioase și violențe între membrii familiei lor?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2EVD. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil este martor la certuri serioase și violențe între membrii familiei lor?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (EXPUNEREA COPILULUI LA ALTE EXPERIENȚE VIOLENTE), intrebarea* E1EVC.

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră a fost martor sau a fost conștient de acte de violență fizică, sexuală sau psihologică între două sau mai multe persoane care locuiesc în aceeași gospodărie sau fac parte din familia extinsă. Ne referim la situații în care copilul a văzut, auzit sau a aflat că o persoană apropiată a fost agresată de alt membru al familiei sau al gospodăriei.*

EVD1. În orice moment din viața copilului dumneavoastră, a văzut, a auzit sau a aflat de una dintre următoarele situații, petrecute între două sau mai multe persoane din familie sau din gospodărie?

(un răspuns pe fiecare linie)	Da, de mai multe ori	Da, o singură dată	Nu	Nu știu
a. A văzut sau a auzit cum un membru al familiei a lovit, împins, strâns, tras de păr sau agresat fizic altul.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
b. A auzit sau a văzut cum un membru al familiei a amenințat sau a jignit grav alt membru al familiei.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
c. A auzit sau văzut cum un membru al familiei a fost agresat sexual de alt membru din gospodărie.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
d. A văzut urmările violenței (vânătăi, plânsete, obiecte sparte etc.) și a înțeles ce s-a întâmplat.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)

CONTINUAȚI CU EVD2 DACĂ AȚI BIFAT DA (COD 1 SAU 2) ÎN EVD1. ALTFEL TRECEȚI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE.

EVD2. În ultimele 12 luni, de câte ori i s-a întâmplat copilului dvs. să fie martor la astfel de violențe între membri ai familiei sau gospodăriei sale?

1. Niciodată în ultimele 12 luni – SALT LA EVD5
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD3. Cine au fost persoanele implicate în aceste conflicte sau acte de violență în ultimele 12 luni?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Părinte sau partener al părintelui care locuia cu copilul când a avut loc incidentul
2. Părinte sau fost partener care NU locuia cu copilul când a avut loc incidentul
3. Frate /soră major(ă) a copilului, inclusiv vitregi (peste 18 ani)

4. Frate/ soră minor(ă) a copilului, inclusiv vitregi (sub 18 ani)
5. Alt adult din gospodărie (bunic, bunică, unchi, mătușă etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD4. Unde s-au întâmplat aceste episoade?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. În locuința copilului
2. În locuința altei persoane din familie
3. În altă locuință sau spațiu privat
4. În spații publice
5. Într-un spațiu digital (pe grupul familiei, într-un video-call etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Urmează un set de întrebări la care am vrea să răspunzi referindu-vă în mod specific la ultima situație când copilul dvs. a văzut, auzit sau a aflat de astfel de violențe între membrii familiei.

EVD5. Ultima oară când copilul dvs. a văzut, auzit sau a aflat de astfel de violențe între membrii familiei, cine au fost persoanele implicate în acest conflict?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
2. Părinte sau partener al părintelui care locuia cu copilul când a avut loc incidentul
3. Părinte sau fost partener care NU locuia cu copilul când a avut loc incidentul
4. Frate /soră major(ă) a copilului, inclusiv vitregi (peste 18 ani)
5. Frate/ soră minor(ă) a copilului, inclusiv vitregi (sub 18 ani)
6. Alt adult din gospodărie (bunic, bunică, unchi, mătușă etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD6. Unde s-a întâmplat acest episod de violență între membrii familiei?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. În locuința copilului
2. În locuința altei persoane din familie
3. În altă locuință sau spațiu privat
4. În spații publice
5. Într-un spațiu digital (pe grupul familiei, într-un video-call etc.)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD10. După acest incident, copilul dvs. a spus cuiva despre lucrurile la care a fost martor?
1. Da
2. Nu → *Sari la EVD13*
8. Prefer să nu răspund → *Sari la EVD13*
9. Nu știu → *Sari la EVD13*

EVD11. Cui i-a spus?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)
1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor

6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

EVD13. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre acest incident?

1. Da
2. Nu
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVD14. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Persoana a contactat copilul prin telefon, mesaje sau aplicații înainte de agresiune
2. Copilul a fost chemat sau convins prin mesaje/aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă
3. Persoana a aflat unde se află copilul prin postările acestuia (ex. check-in, story etc.)
4. Copilul a fost agresat ca parte a unei provocări sau trend online (ex. „challenge" de pe rețele sociale)
5. Incidentul a fost filmat și/sau distribuit online
6. Copilul a fost amenințat online înainte sau după agresiune
7. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____
8. Nu a fost implicată tehnologia

98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

EXPUNEREA COPILULUI LA ALTE EXPERIENȚE VIOLENTE (404)

E1EVC. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să fie martor la agresiuni serioase asupra altor persoane în care se folosesc de exemplu arme sau la violențe între diverse găști de cartier?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2EVC. Cât de răspândite credeți că sunt în comunitatea în care trăiți astfel de situații în care un copil să fie martor la agresiuni serioase asupra altor persoane în care se folosesc de exemplu arme sau la violențe între diverse găști de cartier?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră a fost martor, a auzit sau a aflat despre acte de violență grave petrecute în afara mediului familial, cum ar fi în comunitate, în spațiul public, la școală sau în alte locuri. Ne referim la violență exercitată de persoane necunoscute sau de grupuri, în contexte cum ar fi infracțiuni grave, violență armată, răpiri sau agresiuni asupra altor persoane apropiate copilului.*

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (NEGLIJAREA COPILULUI), intrebarea* E1NEG.

EVC1. În orice moment din viața copilului dumneavoastră, i s-a întâmplat vreodată vreuna dintre următoarele situații?

(un răspuns pe fiecare linie)	Da, de mai multe ori	Da, o singură dată	Nu	Nu știu
a. A fost martor când o persoană a fost împușcată, înjunghiată sau atacată cu o armă.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
c. A fost martor la o răpire sau a aflat că o persoană apropiată a fost răpită.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
d. A fost martor sau a aflat despre abuzuri sexuale, tortură sau omoruri comise asupra unei persoane apropiate.	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)
e. A fost expus în mod nedorit la folosirea de arme (ex. la școală sau în comunitate).	❑(1)	❑(2)	❑(3)	❑(9)

CONTINUAȚI CU EVC2 DACĂ AȚI BIFAT DA (cod 1 sau 2) ÎN EVC1. ALTFEL TRECEȚI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE.

EVC2. În ultimele 12 luni, de câte ori copilul dvs. a fost martor sau conștient de astfel de evenimente?

1. Niciodată în ultimele 12 luni – SALT LA EVC5
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVC3. Unde s-au întâmplat aceste evenimente indiferent dacă în ultimele 12 luni sau mai demult?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. În comunitate (stradă, parc, cartier etc.)
2. În incinta școlii
3. Într-un alt spațiu public (de ex. mall, gară, stadion etc.)
4. Într-o locuință privată (alta decât a ta)
5. În spații digitale (a văzut filmări, a fost implicat în jocuri video sau a primit înregistrări ale unor acte violente)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

EVC4. Ultima oară când copilul dvs. a fost martor la un astfel de eveniment, a spus cuiva despre lucrurile pe care le-a văzut?

1. Da
2. Nu → *Sari la EVC7*
8. Prefer să nu răspund→ *Sari la EVC7*
9. Nu știu→ *Sari la EVC7*

EVC5. Cui i-a spus?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori

3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

EVC7. În incidentul respectiv a fost implicată în vreun fel tehnologia digitală și dacă da, în ce fel a fost implicată?
(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Copilul a primit sau a văzut filmări cu acte violente
2. A primit mesaje cu conținut violent
3. A participat la conversații sau grupuri online în care s-au discutat aceste evenimente
4. Alt mod (specificați) *(notați în cuvinte)* _____

8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Neglijarea copilului (501–505)

E1NEG. În general, cât de grav credeți că este ca un copil să nu fie îngrijit corespunzător și să nu primească atenția, dragostea și sprijinul de care are nevoie din partea celor apropiați, deși familiile lor au posibilitatea să facă acest lucru?

1. Deloc grav
2. Nu prea grav
3. Destul de grav
4. Extrem de grav
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

E2NEG. Cât de răspândite credeți că sunt, în comunitatea în care trăiți, situațiile în care un copil să nu fie îngrijit corespunzător și să nu primească atenția, dragostea și sprijinul de care are nevoie din partea celor apropiați, deși familiile lor au posibilitatea să facă acest lucru?

1. Deloc răspândite
2. Rare
3. Destul de răspândite
4. Foarte răspândite
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Introducere: *Următoarele întrebări se referă la situații în care copilul dumneavoastră nu a primit în mod constant îngrijirea, atenția sau susținerea de care avea nevoie, deși persoanele responsabile aveau posibilitatea să i le ofere. Ne referim la situații în care copilul a fost lipsit, în mod repetat, de cele necesare pentru o dezvoltare sănătoasă – cum ar fi hrană, îmbrăcăminte, locuință adecvată, îngrijire medicală sau de specialitate, sprijin emoțional sau acces la educație. Aceste întrebări nu se referă la dificultăți cauzate de lipsuri financiare extreme sau situații de criză, ci la situații în care părinții sau îngrijitorii puteau avea grijă de copil și problemele acestuia, dar nu au făcut-o.*

Pentru PROGRAMATOR Dacă vârsta copilului este peste 11 ani *Treceți la secțiunea următoare (REVENIRE), intrebarea* REV1.

NEG1. În orice moment din viața copilului dumneavoastră, i s-a întâmplat vreodată vreuna dintre următoarele situații?

(un răspuns pe fiecare linie)	Da	Nu	Nu știu
a. Nu a primit în mod repetat hrană suficientă sau hrănitoare, deși era posibil acest lucru.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
b. A fost lăsat în mod repetat murdar, nespălat sau îmbrăcat inadecvat pentru vremea de afară.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
c. A fost lăsat singur sau nesupravegheat în mod repetat, în situații în care avea nevoie de un adult responsabil.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
d. A trăit în mod repetat într-o locuință improprie, nesigură sau insalubră, deși existau alternative mai bune.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
e. Nu a fost dus la medic pentru o problemă de sănătate fizică (ex. accidentare, boală), deși era necesar și posibil acest lucru.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
f. Nu a fost dus la un specialist sau nu ai primit sprijin pentru o problemă de sănătate mintală (ex. suferință emoțională, anxietate, depresie, comportamente riscante, adicții), deși aceste probleme erau vizibile sau cunoscute.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
g. Nu a primit sprijin emoțional sau atenție din partea celor care îl îngrijesc (ex. nu a fost ascultat sau încurajat).	❑(1)	❑(2)	❑(9)
h. A lipsit în mod repetat de la școală fără un motiv justificat sau nu a fost sprijinit să își continue educația.	❑(1)	❑(2)	❑(9)
i. A fost alungat din casă sau i s-a refuzat în mod repetat accesul la îngrijirea sau supravegherea necesară, fără ca cineva să-i asigure un alt mediu sigur și adecvat.	❑(1)	❑(2)	❑(9)

CONTINUAȚI CU NEG2 DACĂ AȚI BIFAT CEL PUȚIN O DATĂ (1) ÎN NEG1. ALTFEL TRECEȚI LA URMĂTOAREA SECȚIUNE.

NEG2. În ultimele 12 luni, cât de frecvent știți că i s-a întâmplat copilului una sau mai multe dintre situațiile descrise mai sus?

1. Niciodată în ultimele 12 luni
2. O singură dată
3. De câteva ori (2-5 ori)
4. De multe ori (6+)
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

NEG3. A spus cuiva despre situațiile de neglijare prin care a trecut?

1. Da
2. Nu → *Sari la NEG6*
8. Prefer să nu răspund→ *Sari la NEG6*
9. Nu știu→ *Sari la NEG6*

NEG4. Cui i-a spus?

(BIFAȚI TOATE RĂSPUNSURILE CARE SE POTRIVESC)

1. Unui părinte
2. Unui frate/unei surori
3. Altui membru al familiei
4. Unui prieten
5. Unui profesor
6. Consilierului școlar, psihologului, terapeutului sau altui specialist
7. Unui preot
8. Unui polițist
9. Unui angajat de la protecția copilului
10. A sunat la serviciul de urgență (112)
11. A sunat la telefonul copilului (119)
12. Altcuiva
98. Prefer să nu răspund
99. Nu știu

NEG6. Poliția, protecția copilului, conducerea școlii sau alte autorități au aflat despre această situație?

1. Da
2. Nu.
8. Prefer să nu răspund
9. Nu știu

Mulțumim mult pentru ajutor!

Anexa 2. Descriere indicatori compoziți

Indicator	Descriere
Status socio-economic al familiei (componente: întrebările B7, B8 și B10 din chestionar)	Indice compus de tip scor factorial, obținut printr-o analiză de componente principale (PCA), având ca variabile de intrare: • venitul mediu pe membru de familie (B7 / A1), • autoevaluarea nivelului de trai (B8), • existența unor întârzieri la plata facturilor și creditelor în ultimele 12 luni (B10a–d). Testul de adecvare a eșantionului KMO = 0,57, iar cele trei componente reținute explică 60% din variația totală. Scorul factorial rezultat, de tip numeric și continuu (distribuție normală, media = 0, abatere standard = 1), a fost ulterior transformat în patru categorii ordinale: Deprivare, Inferior, Mediu și Superior, utilizând drept praguri abaterile standard ale distribuției.
Stabilitatea mediului familial (componente: întrebările A11 și A12 din chestionar)	Indicatorul a fost construit prin recodificarea și combinarea răspunsurilor privind situația familială a părinților (A11) și continuitatea mediului de creștere (A12). • A11 a fost recodificată pe o scală ordinală (0–3), de la *părinți căsătoriți sau care conviețuiesc împreună* (0) până la *ambii părinți biologici decedați* (3). Situațiile intermediare, precum părinți separați fără cooperare sau decesul unuia dintre părinți, au primit scoruri mai ridicate (1–2), corespunzătoare unui grad mai mare de instabilitate familială. • A12 a fost recodificată pe o scală similară (0–3), reflectând experiențele de separare prelungită de părinți, schimbările multiple de domiciliu sau modificările frecvente ale compoziției gospodăriei. Valorile mai mari au indicat un nivel crescut de discontinuitate în mediul de viață al copilului. Prin însumarea celor două variabile recodificate (A11r + A12r), s-a obținut un indice al instabilității familiale cu valori între 0 și 6, ulterior clasificat în patru categorii ordinale: 0 Mediu stabil 1–2 Mediu relativ stabil 3–4 Mediu mai degrabă instabil 5–6 Mediu profund instabil
Stil parental (componente: întrebările C1, C2, C3 și C6 din chestionar)	Indicatorul „Stil parental” a fost construit prin combinarea informațiilor privind abordarea generală a părinților în educația copilului (C1), nivelul de control parental (C2), reacțiile la încălcarea regulilor (C3) și acceptabilitatea diferitelor practici disciplinare (C6). Variabilele au fost recodificate după cum urmează: • C1 a furnizat clasificarea de bază a stilului parental (autoritar, echilibrat, permisiv, neimplicat). • C2 a fost transformat într-un indicator de control ridicat (scoruri 8–10 = 1). • C3 a fost descompus în patru indicatori binari (explică / ridică tonul / sancționează / nu intervine). • C6 a fost recodificat pentru identificarea acceptabilității reacțiilor non-violente (explicare, retragere privilegiu) și a celor dure (ridicat tonul, jignire, lovire). Pe baza acestor componente au fost create două axe numerice sintetice: • Control parental (0–3), combinând controlul declarat și reacțiile coercitive. • Suport parental (0–3), combinând stilul comunicativ, explicarea regulilor și acceptarea reacțiilor non-violente. • Stilul parental final (autoritar, echilibrat, permisiv, neimplicat) a fost determinat prin ajustarea clasificării inițiale din C1 în funcție de nivelul de control, suport și acceptabilitatea comportamentelor dure. Indicatorul rezultat este de tip categoric ordinal, cu patru valori distincte: *Autoritar*, *Permisiv*, *Echilibrat* și *Neimplicat*.

Indicator	Descriere
Implicare parentală (componente: întrebările C4, C10 și C11 din chestionar)	Indicator compus care măsoară nivelul global de implicare parentală în viața copilului, construit prin agregarea a trei componente: 1. Timpul petrecut zilnic în interacțiuni directe cu copilul (C4) – recodificat binar (≥2 ore/zi = 1; <2 ore/zi = 0). 2. Participarea părintelui la activitățile școlare (C10) – calculată doar pentru copiii înscriși într-o formă de învățământ; orice formă de prezență la școală (consultații, ședințe, întâlniri inițiate de profesori) a fost recodificată ca participare (0/1). 3. Cunoașterea prietenilor copilului (C11) – recodificată binar ((Aproape) deloc / puțin = 0; bine / foarte bine = 1). Pentru fiecare respondent s-a calculat numărul de componente valide (din minimum 2 posibile) și proporția comportamentelor considerate pozitive (≥2h/zi, participare la școală, cunoașterea prietenilor). Pe baza acestui scor proporțional, indicatorul a fost clasificat astfel: • Ridicată – cel puțin două comportamente pozitive; • Moderată – un comportament pozitiv; • Scăzută – niciun comportament pozitiv. Indicatorul surprinde dimensiuni diferite, dar complementare, ale implicării părinte–copil: timpul investit, relația cu școala și cunoașterea rețelei sociale a copilului.
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani (întrebarea D1 din chestionar)	Indicatorul reflectă expunerea familiei la situații cu impact negativ major în ultimii cinci ani. A fost construit prin însumarea răspunsurilor „Da” pentru cele 10 situații investigate (decesul unui membru al familiei, divorț sau separare, probleme financiare severe, violență gravă în familie, boală gravă, internare psihiatrică/adicții, arest/închisoare, abandon școlar, plasament, fugă de acasă) Numărul total de evenimente a fost apoi recodificat într-o variabilă ordinală cu patru trepte: • 0 = Niciun eveniment advers • 1 = Un singur eveniment • 2 = Două evenimente • 3 = Trei sau mai multe evenimente Acest indicator sintetizează gradul de stres familial acumulat, fiind utilizat în analiză ca măsură a contextului de risc psiho-social.
Indice de disfuncționalitate a familiei (componente: întrebările D2, D6 și D8 din chestionar)	Acest indicator sintetizează expunerea copilului la disfuncții familiale majore, prin combinarea a trei dimensiuni: prezența problemelor de sănătate mintală sau consum de alcool/droguri în familie (D2), frecvența conflictelor verbale între adulți (D6) și existența violenței fizice între părinți în ultimele 12 luni (D8) Fiecare dimensiune a fost recodificată într-un scor binar (0 = absent, 1 = prezent). Scorul total rezultat (0–3) a fost apoi transformat într-o variabilă ordinală cu trei niveluri: 0 → Mediu sănătos 1 → Moderat disfuncțional 2–3 → Sever disfuncțional Indicatorul este utilizat ca măsură a riscului relațional și emoțional din mediul familial, fiind un predictor semnificativ pentru expunerea la violență și alte forme de vulnerabilitate.
Nivel autonomie online (itemii a-e de la întrebarea C17 din chestionar)	Indicator compus care măsoară gradul de autonomie digitală permis copilului. A fost construit prin recodificarea celor cinci activități online din itemul C17 (rețele sociale, postare de conținut, jocuri online, utilizarea internetului pentru școală, utilizarea camerei web). Pentru fiecare activitate, răspunsurile au fost recodificate ordinal (0 = nu are voie; 1 = doar cu permisiune/supraveghere; 2 = are voie oricând). Nivelul final de autonomie a fost definit ca valoarea maximă dintre activitățile permise, reflectând cea mai „liberală” practică parentală privind accesul copilului la mediul online.
Control tehnic al accesului la Internet (C15a, b, d)	Indicator binar care reflectă utilizarea de către părinți a instrumentelor tehnice de supraveghere sau restricție. A fost construit pe baza a trei practici raportate în C15: filtrarea sau blocarea conținutului (a), monitorizarea site-urilor/aplicațiilor utilizate (b) și limitarea automată a timpului petrecut online (d). Dacă cel puțin una dintre aceste măsuri a fost raportată, indicatorul a fost clasificat drept „control tehnic activ”.
Verificare directă a activității pe Internet (C14)	Indicator binar care sintetizează supravegherea directă a comportamentului online al copilului. A fost construit din itemii C14 privind verificarea contactelor, mesajelor, istoricului de navigare și conținutului postat. Raportarea verificării oricărui element (minim unul) a fost codificată drept „verificare directă prezentă”.
Există reguli de timp online	Indicator simplu, derivat din itemul C15c, care măsoară dacă familia are stabilite reguli explicite privind durata maximă a utilizării internetului. Răspunsurile afirmative au fost recodificate ca existența unor reguli de timp online.
Ghidare parentală online activă (itemii a-d de la întrebarea C16 din chestionar)	Indicator care măsoară implicarea activă a părinților în educația digitală a copilului. A fost construit pe baza celor patru itemi C16 referitori la discuții despre siguranță online, sprijin în explorarea internetului, activități digitale împreună și instruirea privind gestionarea situațiilor online neplăcute. Fiecare item a fost recodificat ca pozitiv dacă părintele a răspuns „Deseori” sau „Foarte des”. O ghidare activă a fost definită ca prezența a cel puțin trei comportamente pozitive din patru.

Anexa 3. Tabele cu date

Tabel 4.1.1 Numărul de copii victime ale infracțiunilor de omor intenționat și ale altor infracțiuni având ca rezultat moartea (2020-2024) - defalcare pe ani, sexe și relația cu agresorul

An	Total victime omoruri intenționate și loviturii cauzatoare de moarte	Genul victimelor		Victime în familie, în funcție de relația cu agresorul			
		Fete	Băieți	Fiu/fiică	Frați	Alte rude	Total familie
2020	**36**	8	28	13	1	0	**14**
2021	**45**	10	35	10	0	2	**12**
2022	**49**	15	34	16	3	2	**21**
2023	**46**	15	31	12	0	0	**12**
2024	**34**	14	20	7	1	1	**9**

Sursa: Ministerul Public

Tabel 4.1.2 Numărul de copii victime ale tentativei de omor (2020-2024) - defalcare pe ani, familie, relația cu agresorul

An	Total tentative copii	Genul victimelor		Victime în familie, în funcție de relația cu agresorul			
		Fete	Băieți	Fiu/fiică	Frați	Alte rude	Total familie
2020	**23**	4	19	5	1	0	**6**
2021	**31**	6	25	5	0	1	**6**
2022	**27**	4	23	3	2	2	**7**
2023	**29**	5	24	2	0	0	**2**
2024	**23**	7	16	2	0	0	**2**

Sursa: Ministerul Public

Tabel 4.1.3 Numărul de copii victime ale uciderii din culpă (2020-2024) - defalcare pe ani, familie, relația cu agresorul

An	Total cazuri de uci-dere din culpă	Genul victimelor		Victime în familie, în funcție de relația cu agresorul			
		Fete	Băieți	Fiu/fiică	Frați	Alte rude	Total familie
2020	**54**	15	39	7	1	1	**9**
2021	**56**	29	27	13	0	3	**16**
2022	**68**	34	34	22	2	0	**24**
2023	**69**	23	46	13	3	2	**18**
2024	**41**	16	25	4	0	2	**6**

Sursa: Ministerul Public

Tabel 4.1.4 - Număr total de victime ale abuzului fizic, pe medii și grupe de vârstă, număr de cazuri pentru care s-a dispus urmărirea penală

		Gen		Mediu		Grupe de vârstă							Dispus urmărirea penală a agresorului
An	TOTAL	Fete	Băieți	Urban	Rural	<1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani	TOTAL
2020	**1.236**	633	603	601	635	23	48	157	196	394	383	35	**375**
2021	**1.561**	802	759	746	815	18	65	188	273	453	538	26	**499**
2022	**1.921**	943	969	954	958	27	56	216	260	580	743	30	**675**
2023	**1.994**	941	1.053	1.614	1.053	24	51	201	274	629	786	29	**697**
2024	**2.413**	941	1.166	1.138	1.247	23	83	227	340	704	979	57	**853**
TOTAL	**9.125**												**3.099**

Sursa datelor: statistici furnizate de ANPDCA, disponibile pe site-ul https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/)

Tabel 4.3.1 - Număr total victime minore ale diferitelor tipuri de infracțiuni asociate cu violența sexuală fără contact, după gen și în familie, în funcție de relația cu agresorul

		După gen			După relația dintre victimă și agresor (în familie)				
		TOTAL	Fete	Băieți	TOTAL	Fiu/ fiică	Frate/ soră	Alte rude	Parteneri
2020	Coruperea sexuală (art.221 Cod penal)	**24**	17	7	**5**	4	0	1	0
	Pornografie infantilă (art.374 Cod penal)	**330**	267	63	**10**	7	0	2	1
2021	Coruperea sexuală (art.221 Cod penal)	**18**	15	3	**1**	1	0	0	0
	Pornografie infantilă (art.374 Cod penal)	**403**	340	63	**7**	1	1	1	4
2022	Coruperea sexuală (art.221 Cod penal)	**52**	32	20	**10**	7	3	0	0
	Pornografie infantilă (art.374 Cod penal)	**429**	374	55	**11**	3	0	3	5
2023	Coruperea sexuală (art.221 Cod penal)	**45**	32	13	**10**	10	0	0	0
	Pornografie infantilă (art.374 Cod penal)	**435**	345	90	**15**	6	0	6	3
2024	Coruperea sexuală (art.221 Cod penal)	**20**	13	7	**7**	6	1	0	0
	Pornografie infantilă (art.374 Cod penal)	**347**	311	36	**7**	2	2	1	2
2020-2024	Coruperea sexuală (art.221 Cod penal)	**159**	109	50	**33**	28	4	1	0
	Pornografie infantilă (art.374 Cod penal)	**1.944**	1.637	307	**50**	19	3	13	15
2020-2024	TOTAL violența sexuală fără contact (offline)	**2.103**	1.746	357	**83**	47	7	14	15

Sursa datelor: Ministerul Public (statistici furnizate de Parchetul General și DIICOT pentru prezentul studiu)

Tabel 5.1.1 - Procentul copiilor care au fost victima cel puțin unei forme de violență în decursul vieții și în ultimele 12 luni

		N	% de-a lungul vieții	% în ultimele 12 luni
	Total	**2079**	**28.2**	**16.2**
Gen	Băieți	1065	29.7	18.0
	Fete	1014	26.6	14.2
Vârstă	0-2 ani	258	11.5	7.3
	3-6 ani	497	18.7	12.5
	7-9 ani	353	27.2	18.0
	10-13 ani	535	35.7	20.6
	14-17 ani	437	40.6	18.5
Mediu rezidențial	Urban	1053	27.1	14.9
	Rural	1026	29.4	17.4
Etnia părintelui respondent	Română	1795	27.5	15.2
	Maghiară	139	36.8	29.4
	Romă	123	30.0	16.6
	Altă etnie	13	38.0	18.3
Status socio-economic al familiei	Deprivare	342	30.0	14.4
	Scăzut	629	31.9	18.5
	Mediu	697	24.1	13.8
	Ridicat	411	28.2	18.0
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	32.4	17.8
	Studii medii	1294	24.7	13.1
	Studii superioare	475	35.3	23.5
Structura familiei	Nucleară	1335	27.3	17.3
	Părinte singur	427	33.5	13.3
	Familie extinsă	279	22.6	12.9
	Familie reconstituită	31	45.2	31.0
	Altă situație	7	38.1	31.1
Copil cu probleme de sănătate și/ sau dizabilitate	Nu	2015	27.8	15.8
	Da	64	40.2	25.9
Probleme de sănătate mintală și/ sau adicții în familie	Nu	1979	27.2	15.3
	Da	100	48.1	33.2
Frecvența conflictelor în familie	Niciodată	798	23.1	10.2
	Foarte rar	990	28.9	18.0
	Ocazional	251	39.9	27.1
	Frecvent	38	40.6	21.6
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	28.0	16.0
	Da	29	47.1	27.2

Tabel 5.1.2 - Prevalența diverselor forme de violență împotriva copiilor de-a lungul vieții - *agresiune fizică*

		Agresiune fizică				
		N	Toate formele [N=337]	Gravă [N=48]	Minoră [N=298]	Izolare [N=42]
	Total	**2079**	**16.2**	**2.3**	**14.3**	**2.0**
Gen	Băieți	1065	18.6	2.8	16.8	2.0
	Fete	1014	13.7	1.8	11.7	2.0
Vârstă	0 - 2 ani	258	4.8	0.5	4.4	0.0
	3 - 6 ani	497	11.7	1.3	10.9	1.2
	7 - 9 ani	353	16.7	1.0	15.5	1.2
	10 - 13 ani	535	21.5	3.8	18.8	2.4
	14 - 17 ani	437	21.1	3.8	17.6	4.4
Mediu rezidențial	Urban	1053	14.6	1.9	13.1	2.2
	Rural	1026	17.8	2.7	15.5	1.8
Etnia părintelui respondent	Română	1795	16.0	2.3	14.1	2.2
	Maghiară	139	25.5	0.5	24.3	1.2
	Romă	123	9.9	4.1	7.5	0.0
	Altă etnie	13	18.3	13.1	10.9	0.0
Status socio-economic al familiei	Deprivare	342	13.7	2.6	11.5	3.0
	Scăzut	629	17.5	3.5	14.4	2.3
	Mediu	697	14.5	1.6	13.1	1.5
	Ridicat	411	19.1	1.5	18.7	1.6
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	16.0	3.5	12.5	2.4
	Studii medii	1294	13.2	1.9	11.4	1.4
	Studii superioare	475	24.5	2.7	23.5	3.4
Structura familiei	Nucleară	1335	16.9	2.1	15.3	1.5
	Părinte singur	427	15.2	3.1	12.8	3.8
	Familie extinsă	279	13.2	2.0	11.3	0.7
	Familie reconstituită	31	25.9	5.0	20.6	8.9
	Altă situație	7	17.9	0.0	17.9	0.0
Copil cu probleme de sănătate și/sau dizabilitate	Nu	2015	16.0	2.4	14.1	2.1
	Da	64	21.2	0.8	21.2	0.0
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani	Niciunul	1213	12.1	1.9	10.4	1.7
	Unul singur	564	21.8	3.2	20.6	2.1
	Două	200	21.0	2.0	17.8	2.3
	Trei sau mai multe	102	24.0	3.5	19.7	4.9
Probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie	Nu	1979	15.4	2.2	13.5	2.0
	Da	100	31.0	3.8	30.0	1.5

Frecvența conflictelor în familie	Niciodată	798	11.8	2.2	9.7	1.7
	Foarte rar	990	17.3	2.2	15.5	2.0
	Ocaziona	251	25.9	2.7	24.8	3.0
	Frecvent	38	18.4	3.6	11.3	3.5
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	16.0	2.3	14.1	1.9
	Da	29	32.7	1.9	29.4	6.3

Tabel 5.1.3 - Prevalența diverselor forme de violență împotriva copiilor de-a lungul vieții – *violență sexuală*

		Violență sexuală					
		N	Toate formele [N=73]	Fără contact, în persoană [N=43]	Online [N=66]	Agresiune sexuală [N=16]	Viol [N=2]
	Total	**2079**	**3.5**	**2.1**	**3.2**	**0.8**	**0.1**
Gen	Băieți	1065	3.4	2.1	3.1	0.5	0.2
	Fete	1014	3.7	2.0	3.3	1.1	0.0
Vârstă	0 - 2 ani	258	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	3 - 6 ani	497	0.4	0.1	0.4	0.0	0.0
	7 - 9 ani	353	1.7	0.5	1.1	0.6	0.0
	10 - 13 ani	535	2.4	2.2	2.2	1.3	0.0
	14 - 17 ani	437	12.0	6.6	11.0	1.6	0.4
Mediu rezidențial	Urban	1053	3.9	2.6	3.4	0.7	0.2
	Rural	1026	3.2	1.5	2.9	0.8	0.0
Etnia părintelui respondent	Română	1795	4.0	2.3	3.6	0.8	0.1
	Maghiară	139	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Romă	123	1.2	1.2	1.2	0.0	0.0
	Altă etnie	13	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Status socio-economical familiei	Deprivare	342	4.4	2.3	4.1	0.9	0.0
	Inferior	629	4.3	2.7	3.8	0.6	0.3
	Mediu	697	2.3	1.7	2.3	0.4	0.0
	Superior	411	3.7	1.6	3.0	1.6	0.0
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	2.7	2.2	2.4	1.0	0.0
	Studii medii	1294	2.5	1.5	2.2	0.5	0.1
	Studii superioare	475	6.8	3.5	6.2	1.5	0.0
Structura familiei	Nucleară	1335	2.6	1.5	2.2	0.7	0.1
	Părinte singur	427	6.0	3.5	5.6	0.9	0.0
	Familie extinsă	279	3.7	2.3	3.7	1.0	0.0
	Familie reconstituită	31	5.4	5.4	5.4	0.0	0.0
	Altă situație	7	13.2	0.0	13.2	0.0	0.0

Copil cu probleme de sănătate și/sau dizabilitate	Nu	2015	3.6	2.1	3.3	0.8	0.1
	Da	64	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani	Niciunul	1213	2.6	1.7	2.3	0.8	0.0
	Unul singur	564	4.0	2.2	3.6	0.6	0.3
	Două	200	6.5	3.9	6.0	1.1	0.0
	Trei sau mai multe	102	6.0	2.4	6.0	0.6	0.0
Probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie	Nu	1979	3.5	2.1	3.2	0.8	0.1
	Da	100	3.4	1.5	3.4	0.0	0.0
Frecvența conflictelor în familie	Niciodată	798	3.2	2.1	3.2	0.5	0.0
	Foarte rar	990	3.7	2.0	3.0	1.2	0.2
	Ocaziona	251	4.5	2.7	4.5	0.0	0.0
	Frecvent	38	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	3.5	2.1	3.2	0.8	0.1
	Da	29	1.9	1.9	1.9	0.0	0.0

Tabel 5.1.4 - Prevalența diverselor forme de violență împotriva copiilor de-a lungul vieții – *violența psihologică*

			Violență psihologică					
		N	Toate formele [N=322]	Terori-zare [N=81]	Hărțuirea, disprețuirea și umilirea în persoană [N=169]	Hărțuirea, disprețuirea și umilirea online [N=63]	Expunerea la violență domestică [N=126]	Expunere la violență comuni-tară [N=43]
	Total	**2079**	**15.5**	**3.9**	**8.1**	**3.0**	**6.1**	**2.1**
Gen	Băieți	1065	15.1	4.3	7.6	2.1	6.3	2.3
	Fete	1014	15.9	3.5	8.7	4.0	5.8	1.8
Vârstă	0 - 2 ani	258	6.4	0.8	4.3	1.1	0.3	0.0
	3 - 6 ani	497	7.5	2.2	2.9	0.6	3.4	1.1
	7 - 9 ani	353	11.9	1.7	8.0	0.5	3.7	1.1
	10 - 13 ani	535	20.2	4.4	12.0	2.7	8.0	3.2
	14 - 17 ani	437	27.0	8.7	11.8	9.3	12.0	3.7
Mediu rezidențial	Urban	1053	15.9	3.9	8.7	2.5	6.3	2.5
	Rural	1026	15.1	3.9	7.5	3.5	5.8	1.6

Etnia părintelui respondent	Română	1795	15.5	4.1	8.1	3.2	6.4	2.2
	Maghiară	139	15.1	3.8	7.6	1.9	3.8	0.0
	Romă	123	15.8	0.9	10.2	2.7	2.2	3.0
	Altă etnie	13	27.6	5.7	0.0	0.0	27.6	0.0
Status socio-economic al familiei	Deprivare	342	20.0	6.1	10.2	3.6	10.8	4.3
	Inferior	629	17.4	4.4	8.8	2.3	6.3	2.8
	Mediu	697	11.9	2.1	5.9	3.0	5.1	1.2
	Superior	411	14.9	4.1	9.1	3.5	3.3	0.5
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	19.8	5.1	7.9	2.5	8.5	3.7
	Studii medii	1294	12.8	3.1	6.5	2.6	4.9	1.9
	Studii superioare	475	20.0	5.1	12.8	4.3	7.8	1.6
Structura familiei	Nucleară	1335	13.8	3.1	8.2	2.8	4.8	1.5
	Părinte singur	427	22.5	6.0	8.9	4.0	10.5	4.6
	Familie extinsă	279	10.7	2.6	5.5	1.8	5.6	0.8
	Familie reconstituită	31	28.0	22.2	11.1	11.3	4.9	3.6
	Altă situație	7	38.1	0.0	31.1	0.0	7.0	0.0
Copil cu probleme de sănătate și/ sau dizabilitate	Nu	2015	15.1	3.8	7.7	3.0	6.0	2.1
	Da	64	27.9	5.2	20.2	1.8	7.1	0.0
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani	Niciunul	1213	10.4	2.4	5.0	2.4	3.7	1.6
	Unul singur	564	20.0	5.8	11.3	3.1	7.2	2.6
	Două	200	24.2	3.2	12.9	6.3	10.1	3.0
	Trei sau mai multe	102	34.1	12.0	18.7	2.6	19.7	2.7
Probleme de sănătate mintală și/ sau adicții în familie	Nu	1979	14.6	3.5	7.6	2.9	5.2	2.0
	Da	100	33.8	11.3	19.4	5.1	22.6	3.9
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	15.2	3.9	8.1	3.0	5.7	2.1
	Da	29	32.7	3.4	11.2	2.6	30.1	0.0

Tabel 5.1.5 - Prevalența diverselor forme de violență împotriva copiilor de-a lungul vieții – *neglijare*

		Neglijare	
		N	[N=97]
	Total	2079	**4.7**
Gen	Băieți	1065	4.9
	Fete	1014	4.4
Vârstă	0 - 2 ani	258	1.5
	3 - 6 ani	497	2.8
	7 - 9 ani	353	2.3
	10 - 13 ani	535	4.8
	14 - 17 ani	437	10.4
Mediu rezidențial	Urban	1053	5.4
	Rural	1026	3.9
Etnia părintelui respondent	Română	1795	4.5
	Maghiară	139	2.1
	Romă	123	9.4
	Altă etnie	13	5.2
Status socio-economic al familiei	Deprivare	342	7.2
	Inferior	629	5.1
	Mediu	697	3.8
	Superior	411	3.5
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	6.3
	Studii medii	1294	4.4
	Studii superioare	475	4.3
Structura familiei	Nucleară	1335	3.7
	Părinte singur	427	7.0
	Familie extinsă	279	5.1
	Familie reconstituită	31	12.1
	Altă situație	7	0.0
Copil cu probleme de sănătate și/sau diza-bilitate	Nu	2015	4.8
	Da	64	0.8
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani	Niciunul	1213	4.2
	Unul singur	564	4.5
	Două	200	7.2
	Trei sau mai multe	102	5.8
Probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie	Nu	1979	4.7
	Da	100	3.6
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	4.7
	Da	29	2.6

Tabel 5.2.1 - Procentul copiilor care au fost victima cel puțin a unei forme de violență în mediul online

		N	% de-a lungul vieții	% în ultimele 12 luni
	Total	**2079**	**6.1**	**2.2**
Gen	Băieți	1065	5.6	1.9
	Fete	1014	6.7	2.5
Vârstă	0 - 2 ani	258	1.8	0
	3 - 6 ani	497	1.5	0.1
	7 - 9 ani	353	1.6	0.6
	10 - 13 ani	535	4.8	2.1
	14 - 17 ani	437	19.2	7.2
Mediu rezidențial	Urban	1053	5.4	2.5
	Rural	1026	6.9	1.9
Etnia părintelui respondent	Română	1795	6.5	2.4
	Maghiară	139	4.1	1.2
	Romă	123	3.9	0.0
	Altă etnie	13	0.0	0.0
Status socio-economic al familiei	Deprivare	342	7.2	2.7
	Scăzut	629	6.2	1.6
	Mediu	697	5.1	2.2
	Ridicat	411	6.8	2.7
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	6.6	1.2
	Studii medii	1294	4.8	1.6
	Studii superioare	475	9.5	4.3
Structura familiei	Nucleară	1335	5.1	1.7
	Părinte singur	427	9.3	3.9
	Familie extinsă	279	4.7	2.0
	Familie reconstituită	31	18.4	0.0
	Altă situație	7	13.2	13.2
Copil cu probleme de sănătate și/sau dizabilitate	Nu	2015	6.3	2.2
	Da	64	1.8	1.8
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani	Niciunul	1213	4.8	1.3
	Unul singur	564	6.8	3.5
	Două	200	9.8	3.2
	Trei sau mai multe	102	10.8	3.5
Probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie	Nu	1979	6	2.2
	Da	100	9.1	1.9

Frecvența conflictelor în familie	Niciodată	798	5.7	1.4
	Foarte rar	990	6.2	2.6
	Ocaziona	251	8	3.3
	Frecvent	38	1.6	1.6
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	6.2	2.2
	Da	29	4.5	0.0

Tabel 5.2.2 - Procentul copiilor care au fost victima cel puțin a unei forme de violență facilitată de tehnologie, în ultimele 12 luni

		N	% în ultimele 12 luni
	Total	**2079**	**3.9**
Gen	Băieți	1065	4.0
	Fete	1014	3.9
Vârstă	0 - 2 ani	258	1.6
	3 - 6 ani	497	0.7
	7 - 9 ani	353	2.2
	10 - 13 ani	535	3.3
	14 - 17 ani	437	11.0
Mediu rezidențial	Urban	1053	4.4
	Rural	1026	3.5
Status socio-economic al familiei	Deprivare	342	3.6
	Inferior	629	4.1
	Mediu	697	3.5
	Superior	411	4.7
Nivel educație părinte	Max. școală gimnazială	308	1.8
	Studii medii	1294	3.6
	Studii superioare	475	6.3
Structura familiei	Nucleară	1335	3.0
	Părinte singur	427	6.9
	Familie extinsă	279	3.2
	Familie reconstituită	31	6.7
	Altă situație	7	13.2
Copil cu probleme de sănătate și/sau dizabilitate	Nu	2015	3.8
	Da	64	7.6
Evenimente adverse în familie în ultimii 5 ani	Niciunul	1213	2.4
	Unul singur	564	5.5
	Două	200	6.8
	Trei sau mai multe	102	7.8
Probleme de sănătate mintală și/sau adicții în familie	Nu	1979	3.9
	Da	100	5.2
Violență fizică în cuplu	Nu	2050	4.0
	Da	29	1.9

Anexa 4. Ghiduri pentru interviuri individuale și focus grup

A. Ghid de interviu – Instituții centrale responsabile în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva copiilor

1. Rolul instituției în prevenirea și/sau combaterea violenței asupra copiilor

- Care este mandatul instituției dvs. în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva copiilor?
- Ce tipuri de violență sunt acoperite explicit prin atribuțiile instituției? (de ex. fizică, emoțională, sexuală, neglijare, cyberbullying etc.)

2. Colectare de date, prevalență, monitorizare și raportare

- Instituția dumneavoastră colectează date privind cazurile de violență împotriva copiilor? Dacă da:
  - » Ce tip de date? Cu ce regularitate? Sunt datele dezagregate *(pe sex, vârstă, tip de violență, etc.)?*
  - » Care sunt sursele? *(de ex. ce instituții din subordine)*
  - » Există o bază de date centralizată/interoperabilă? Există rapoarte publice?
- Care sunt principalele forme de violență care afectează copiii?
- Care sunt principalele tendințe observate în ultimii ani în privința cazurilor de violență asupra copiilor? *(de ex. incidență, noi forme de violență, grupuri afectate, categorii de vârste, violență de gen, grupuri vulnerabile, mediu rural/urban, online, etc.)*
- Există forme de violență sub-raportate din perspectiva instituției dumneavoastră? Care sunt acestea și care sunt cauzele sub-raportării?

3. Mecanisme de identificare, raportare și intervenție

- Ce intervenții/ programe derulează instituția dvs. / instituțiile din subordine pentru prevenirea cazurilor de violență asupra copilului în diverse medii *(ex în familie, în școli, în servicii de tip rezidențial, în unități sanitare, în centre de detenție, online, etc.)?* Cum sunt acestea monitorizate și evaluate din perspectiva impactului, eficienței?
- Ce măsuri preventive sunt în vigoare pentru personalul instituției dvs./instituțiilor din subordine care lucrează cu copii? *(ex. formări, verificări, coduri de conduită, proceduri de safeguarding, etc.)*
- Cum sunt instruiți profesioniștii din instituția dvs./instituțiile subordonate care intră în contact cu copii să recunoască și să raporteze violența asupra copilului? *(ex. cadre didactice, asistenți/lucrători sociali, medici, etc.).* Există protocoale de screening pentru recunoașterea semnelor de violență?
- Ce mecanisme de raportare a cazurilor de violență asupra copiilor există la nivelul instituției dvs. / instituțiilor subordonate *(de ex. în școli, în unități sanitare, în servicii de tip rezidențial, în centre de detenție, online, linii telefonice, etc.*)?
- Ce mecanisme concrete de intervenție are instituția dvs./instituțiile din subordine în fața unui caz raportat de violență împotriva copiilor?

4. Mecanisme de colaborare și coordonare

- Cu ce instituții/autorități responsabile pentru prevenirea și/sau intervenția în cazurile de violență împotriva copilului colaborează instituția dvs.? (*protecția copilului, educație, sănătate, poliție, justiție).* Cum apreciați această colaborare?
- Cum se realizează coordonarea între aceste instituții/autorități în abordarea cazurilor de violență împotriva copiilor? Există protocoale sau structuri de lucru intersectoriale?

5. Provocări și obstacole

- Care sunt principalele provocări sau blocaje identificate de instituția dvs. în prevenirea și combaterea violenței asupra copiilor? *(de ex. la nivel legislativ, politici publice, resurse alocate, formare personal, coordonare, etc.)*
- Din experiența dvs., unde apar și în ce constau cele mai frecvente sincope privind traseul unui copil afectat de violență, în:
  - » identificare,
  - » raportare,
  - » intervenție (de ex. sprijin psihologic pentru copil, adăpost de urgență, consiliere juridică, urmărire penală - dacă e cazul, și altele)?

6. Recomandări și bune practici

- Ne puteți oferi un exemplu de bună practică sau un program eficient derulat de instituția dumneavoastră sau în parteneriat în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva copiilor?
- Care sunt nevoile prioritare la nivel legislativ sau procedural din perspectiva instituției dvs.? Ce schimbări sistemice considerați că ar trebui implementate la nivel național în acest domeniu?
- Ce mecanisme de monitorizare, prevenire sau intervenție ar trebui consolidate pentru a reduce violența împotriva copiilor? În ce mod?

B. Ghid de interviu – ONG-uri active în prevenirea și combaterea violenței împotriva copiilor

1. Descrierea organizației și a activității în domeniul protecției copilului

- Ne puteți spune câteva lucruri despre organizația dumneavoastră (misiune, arie geografică, grupuri țintă, tipuri de activități în domeniul VAC – advocacy, prevenție, intervenție, combatere, etc.)?
- Ce tipuri de servicii oferiți copiilor și/sau familiilor afectate de violență? De cât timp oferiți aceste servicii?

2. Tipologia violenței întâlnite

- Ce forme de violență întâlniți cel mai frecvent în comunitățile în care activați? *(de ex. violență fizică, emoțională, sexuală, neglijare, exploatare, online, etc.)*.
- Care sunt principalele tendințe observate în ultimii ani în privința cazurilor de violență asupra copiilor? Observați aspecte specifice în funcție de: vârstă, sex, mediu (urban/rural), apartenență la un grup vulnerabil?
- Care sunt spațiile în care violența are loc cel mai frecvent? *(de ex. acasă, școală, comunitate, online, etc.)*

3. Mecanisme de identificare, raportare și intervenție

- Cum ajung la dumneavoastră cazurile de violență? Cine semnalează? *(copii, părinți, școală, alte instituții)*
- Care sunt autoritățile locale cu care colaborați în gestionarea cazurilor? *(DGASPC, poliție, școli etc.)* În ce constă colaborarea? Cum apreciați colaborarea?
- Care sunt punctele forte și problemele actualului sistem de identificare și colectare de date, dar de intervenție (*de ex. prevenire, servicii de sprijin, urmărire penală*) în domeniul VAC din perspectiva dvs.?

4. Percepții și atitudini ale comunității față de violență

- Cum percep părinții, profesorii, vecinii ideea de „violență asupra copilului”? Ce este considerat normal/acceptabil?
- Care sunt barierele culturale sau sociale în recunoașterea și raportarea violenței?
- Ați observat o schimbare a mentalităților în ultimii ani? În ce sens?

5. Provocări și nevoi

- Care sunt principalele dificultăți cu care vă confruntați în activitatea de prevenire sau intervenție în domeniul violenței împotriva copiilor? *(resurse umane, formare, colaborare instituțională, legislație)*
- Ce tipuri de sprijin ar fi necesare pentru a îmbunătăți intervențiile?

6. Bune practici și recomandări

- Ne puteți da un exemplu de intervenție sau program de prevenție care considerați că a avut un impact pozitiv? Vă rog să explicați.
- Ce ați recomanda ca priorități pentru politicile publice în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva copiilor?
- Ce schimbări ar trebui aduse în sistemul de raportare sau intervenție?

C. Ghid de interviu – Instituții locale și profesioniști din domeniul protecției copilului

1. Context profesional și atribuții

- Care este rolul dumneavoastră în cadrul instituției?
- Ce experiență aveți în lucrul cu cazuri de violență asupra copiilor?
- De cât timp activați în acest domeniu?

2. Tipologia cazurilor întâlnite în comunitate

- Ce forme de violență asupra copiilor întâlniți cel mai des în comunitatea/localitatea dumneavoastră? *(de ex. violență fizică, emoțională, sexuală, neglijare, exploatare, cyberbullying etc..)*
- Care sunt mediile în care aceste forme de violență apar cel mai frecvent? *(familie, școală, spațiu public, online etc.)*
- Care sunt principalele tendințe observate în ultimii ani în privința cazurilor de violență asupra copiilor? Există aspecte specifice în funcție de vârstă, sex, mediu (urban/rural), apartenență la un grup vulnerabil, etc.?

3. Mecanisme de identificare și raportare

- Cum ajung cazurile de violență în atenția instituției dumneavoastră? Cine le semnalează cel mai frecvent?*(copii, părinți, vecini, școală, poliție, sistem medical etc.)*

- Aveți protocoale de identificare și intervenție? Sunt cunoscute și aplicate de toți actorii locali implicați?
- Cât de frecvent întâlniți situații **neraportate** (deși există suspiciuni)?

4. Intervenție și colaborare interinstituțională

- Cum decurge procesul de intervenție într-un caz de violență? Ce pași urmați?
- Care sunt instituțiile cu care colaborați cel mai des? Cum funcționează colaborarea? (avantaje/ dificultăți)
- Există o echipă multidisciplinară locală care se ocupă de astfel de cazuri? Cum funcționează aceasta?
- Există o rețea informală de sprijin în comunitate (vecini, lideri locali, ONG-uri)? Dacă da, cum funcționează aceasta?

5. Activități de informare și prevenire

- Desfășurați activități de prevenție și informare în comunitate sau în școli? *(campanii, sesiuni educative, pliante, colaborări cu profesorii etc.)* Vă rugăm să exemplificați:
  - » Cine sunt grupurile-țintă ale acestor acțiuni (*copii, părinți, profesori*)?
  - » Ce tematici sunt abordate?
  - » Ce mecanisme de monitorizare/evaluare a impactului și eficienței sunt folosite?
  - » Ce teme considerați că ar trebui abordate mai des în activitățile de prevenire a violenței împotriva copiilor?

6. Provocări în activitate

- Care sunt principalele obstacole cu care instituția dvs. se confruntă în gestionarea cazurilor de violență asupra copiilor? *(de ex. resurse umane, sprijin instituțional, formare profesională în domeniul VAC, birocrație, legislație, coordonare cu alți actori, etc.)*

Care sunt principalele obstacole privind accesul la servicii privind prevenirea și intervenția în cazurile de VAC (de ex. servicii psihologice pentru copii, consiliere parentală, sprijin pentru copii afectați de violență, servicii pentru agresori, etc.)

7. Bune practici și recomandări

- Ne puteți da un exemplu de caz în care intervenția a fost satisfăcătoare (*colaborarea a funcționat, iar copilul a fost sprijinit corespunzător*)?
- În opinia dvs., ce ar trebui schimbat sau îmbunătățit la nivel local sau național pentru a preveni și combate violența asupra copiilor?
- Ce ar ajuta instituția dvs. să gestioneze mai bine aceste cazuri?

D. Ghid pentru focus grupuri copii urban-rural și cu copii aparținând grupurilor vulnerabile

Pregătire (7 min)

- Prezentarea facilitatorului și a scopului întâlnirii.
- Explicarea regulilor de participare (respect reciproc, confidențialitate, libertatea de exprimare fără consecințe negative, participare voluntară, raportare / safeguarding).
- Reiterarea informării și obținerii consimțământului informat de participare la studiu.

- Încurajarea participanților să vorbească deschis, fără teama de consecințe: explicarea modului în care opiniile lor ne vor ajuta să înțelegem mai bine acest fenomen și ne vor ajuta să îmbunătățim suportul pentru copiii care trec prin astfel de cazuri;

Introducere (5 min)

Sesiune scurtă de cunoaștere pentru crearea unui mediu sigur și confortabil: *numele mic, ce hobby-uri aveți, cum vă petreceți timpul liber;*

1. Percepția asupra violenței (RQ6) (10 min)

RQ611. Ce înțelegeți voi prin violență împotriva copiilor*? (prompt: puteți da exemple de situații care vi se par violente?*)

2. Violența în comunitate (10 min)

RQ613. Cum vă simțiți în comunitatea/cartierul/zona în care locuiți*? (prompt: există locuri unde nu vă simțiți în siguranță? Puteți să ne spuneți care sunt motivele pentru care nu vă simțiți în siguranță?)*

Ați văzut vreodată copii care sunt luați peste picior, jigniți sau ținta violenței pe stradă, în cartier sau în sat/comună? *(prompt: se utilizează în exprimare formele violenței descrise de copii anterior).*

Sunt unii copii mai des ținta violenței decât alții? Daca da, cine sunt acești copii? *(prompt: Sunt mai mici sau mai mari? Sunt fete sau băieți? Sunt diferiți în vreun fel? Se îmbracă altfel? Au probleme cu banii sau cu sănătatea?*) Cine se poartă urât cu ei? *(prompt: Sunt de obicei mai mari? Sunt în grupuri? Sunt băieți sau fete? Sunt colegi, vecini sau necunoscuți?).*

3. Violența în școală (15 min)

RQ614/615/616. În școala voastră se întâmplă cazuri de violență? (*prompt: ce fel de cazuri, exemple*?) (Dacă da):

- Ce credeți despre aceste situații*? (prompt: Cum vi se pare – este ceva grav, normal, amuzant, deranjant?)*
- Cine face cel mai des astfel de lucruri*? (Prompt: se întâmplă mai des între fete, băieți, copii mai mari sau mai mici?)*
- Cine sunt de obicei cei cărora li se întâmplă astfel de situații rele*? (Prompt: se întâmplă mai des copiilor de vârstă mică/mare, fetelor/băieților, copiilor cu un anume aspect fizic, îmbrăcăminte / accesorii, aparțin unei anumite etnii, au neajunsuri materiale, au o dizabilitate, aparțin unei anumite religii, alte caracteristici?)*
- Cum reacționează colegii voștri când văd că se întâmplă așa ceva?
- Ce fac profesorii când văd astfel de situații? Dar alți adulți din școală?

4. Violența în familie (15 min)

RQ620. Acum aș vrea să vorbim puțin despre violența care se întâmplă în unele familii. Cunoașteți cazuri? (*prompt*: *dacă au văzut sau au fost ei victime*) Ce credeți despre aceste situații*? (prompt: Cum vi se pare – este ceva grav, normal, deranjant?*

RQ616. Cum reacționează ceilalți membrii ai familiei când văd că se întâmplă așa ceva? (*prompt: adulți, copii)* Dar vecinii?

5. Violență online (15 min)

RQ614/615/616. În spațiul online, uneori, apar și situații de violență. Puteți să ne dați exemple de astfel de situații? (*prompt: ce fel de cazuri, exemple*?)

(Dacă da):

- Ce credeți despre aceste situații*? (prompt: Cum vi se pare – este ceva grav, normal, amuzant, deranjant?*

- Cine sunt cei care fac aceste lucruri*?*
- Cine sunt cei afectați*?*
- Cum reacționează ceilalți la aceste situații?

6. Identificarea, raportarea și accesul la servicii (10 min)

- Care sunt, în opinia voastră, motivele pentru care unii copii care trec prin experiențe de violență nu spun nimănui sau nu cer ajutor*?*
- RQ642. În cazul în care ați avea nevoie de ajutor, sau dacă ați fi o victimă a violenței, fie acasă, în comunitate sau la școală, **ați ști unde să căutați ajutor pentru a depăși situația***? (prompt: la ce instituții, persoane sau linii telefonice, platforme puteți suna)*
- RQ646. Care este instituția în care aveți cea mai mare încredere că protejează copiii care trec prin situații dificile, cum ar fi cea de violență*? (de exemplu Poliție, DGASPC, școala, biserica, ONG).*
- Ați auzit de **Numărul unic 119*? Dacă da,*** știți pe cineva care să îl fi folosit? Ce părere aveți despre el?

7. Prevenirea violenței și încheiere (5 min)

- RQ619. Ce considerați că ar trebui făcut pentru a fi mai puțină violență împotriva copiilor? (*prompt: Spre exemplu, ce ar trebui să facă autoritățile, adulții, copiii înșiși, ONG-urile?)*
- Mesaj final de mulțumire și reafirmarea confidențialității răspunsurilor.

E. Ghid focus grup – mame minore/adolescente

1. Introducere și stabilirea cadrului (10 min)

- Prezentarea facilitatorului și a scopului întâlnirii.
- Explicarea regulilor de participare (respect reciproc, confidențialitate, libertatea de exprimare fără consecințe negative).
- Obținerea consimțământului informat și explicarea anonimizării răspunsurilor.
- Sesiune scurtă de cunoaștere pentru crearea unui mediu sigur și confortabil. Activitate introductivă: „*Un lucru despre mine ca mamă*"

2. Experiențe și provocări ale maternității în adolescență / Reacții din partea celor din jur (RQ6.2) (15 min)

- Cum a fost pentru voi experiența de a deveni mame la această vârstă*?*
- Dacă ar fi să vă descrieți, ați spune despre voi că sunteți copii (dat fiind că încă sunteți minore, conform legii) sau că sunteți adulți (date fiind responsabilitățile de părinte)?
- Ați primit sprijin din partea altor persoane (indiferent de vârsta acestora)? (*Dacă da*, *prompt: din partea familiei, prietenilor sau comunității*?) Ne puteți spune în ce a constat sprijinul?
- RQ624/RQ623/RQ621. Ce provocări întâmpină mamele minore cel mai des în viața de zi cu zi? (*prompt*: *cum sunt tratate fetele în școală, la medic, primărie, angajatori, poliție sau alte autorități din comunitate după ce devin mame)*

3. Percepția asupra violenței (RQ6) / Cauze și contexte ale violenței (RQ6.3) (20 min)

- *RQ615.* Există violență asupra copiilor în comunitatea voastră*? (prompt: copiii voștri /voi ca și copii?)*
- *RQ611/RQ631.* Considerați că mamele tinere se confruntă cu violență ca urmare a acestui statut*?*

Daca da, prompt: Unde și în ce mod? (familie, instituții, comunitate) Puteți să vă referiți la contexte concrete, cum ar fi familia și gospodăria de origine față de noua familie, dacă e cazul; școala sau locul de muncă, în interacțiunea cu medicii sau cu alte autorități, pe stradă sau în comunitate....Care ar fi motivul/motivele care determină astfel de situații? În situațiile descrise, sunt afectați de violență și copiii mamelor adolescente? Dacă da, în ce fel?

4. Mecanisme de sprijin și soluții (15 min)

- *RQ641.* În opinia voastră, cazurile de violență împotriva copiilor pe care le cunoașteți sunt sesizate/ reclamate? În cazul în care nu sunt sesizate/reclamate, care sunt motivele pentru care copiii nu fac acest lucru?
- *RQ643.* Care sunt, în opinia voastră, motivele pentru care unii copii care trec prin experiențe de violență nu spun nimănui sau nu cer ajutor? (*prompt: ce lucruri credeți că îi opresc pe copii să vorbească despre ce li se întâmplă?*)
- RQ642. În cazul în care ați avea nevoie de ajutor, sau dacă ați fi o victimă a violenței, fie acasă, în comunitate sau la școală, ați ști unde să căutați ajutor pentru a depăși situația*? (prompt: La ce instituții? Ce persoane sau specialiști v-ar putea ajuta?)*

5. Prevenirea violenței (10 min)

- RQ647. Ce ar trebui să facă alții (*prompt: autorități, biserică, ONG-uri***)** astfel încât să fie mai puțină violență împotriva copiilor?
- RQ649. *Ce **ați putea face voi** ca să se reducă violența împotriva copiilor*?

6. Concluzii și feedback final (5 min)

- *Există ceva ce ați dori să adăugați sau să discutați mai în detaliu*?
- Mulțumiri pentru participare și reafirmarea confidențialității răspunsurilor

F. Ghid focus grupuri cu copii axate pe violența în mediul online

1. Introducere și pregătire (5 min.)

- Prezentarea facilitatorului și a scopului întâlnirii.
- Explicarea regulilor de participare (respect reciproc, confidențialitate, libertatea de exprimare fără consecințe negative, participare voluntară, raportare / safeguarding).
- Reiterarea informării și obținerii consimțământului informat de participare la studiu; explicarea limitelor confidențialității (Contractul de confidențialitate este suspendat în momentul în care cercetătorul consideră că copilul este pericol și că interesul superior al copilului cere raportarea situației către o instanță autorizată.
- Încurajarea participanților să vorbească deschis, fără teama de consecințe: explicarea modului în care opiniile lor ne vor ajuta să înțelegem mai bine acest fenomen și ne vor ajuta să îmbunătățim suportul pentru copiii care trec prin astfel de cazuri;
- Ne referim la copii ca fiind persoanele care nu au împlinit încă 18 ani, conform legislației naționale.

2. Utilizarea internetului și a rețelelor sociale (10 -15 min.)

(*Tur de masă de cunoaștere*) Haideți să vorbim puțin despre cum folosiți voi internetul:

- De pe ce **dispozitive** intrați pe internet?
- Cam cât **timp** petreceți pe internet într-o zi de școală sau în weekend?

- Ce faceți pe internet? (**activități**)

Prompt:

De exemplu, vă jucați, cumpărați lucruri, urmăriți video-uri, urmăriți influencers, folosiți la teme, urmăriți știrile, chat-uiți, folosiți social media (cum ar fi *Facebook, Tik Tok, Instagram, Twitter/ X,Telegram, WhatsApp, Youtube, Messenger, Reddit, Podcast-uri, Influenceri și creatori de conținut – exemple?, activiști digitali, bloggeri sau creatori pe YouTube, Instagram, TikTok)*

Voi creați conținut pe care să îl postați online pentru a fi urmărit de cunoscuți sau necunoscuți? (adică sunteți sau vreți să deveniți **influencers**?)

- Dacă da, spuneți-ne mai multe despre **ce tip de conținut** postați, **când ați început**, **de ce**, **unde** postați, care este **audiența** etc.);
- dacă nu, Ce anume vă face să nu faceți acest lucru? ce anume vă oprește?

În general, considerați că **internetul este un loc sigu**r pentru copii?

- **dacă da,** ce anume vă face să îl considerați sigur?
- **dacă nu,** ce anume vă face să îl considerați un mediu NEsigur?

3. Discuții despre forme de TFVAC (violență împotriva copiilor facilitată tehnologic) pe bază de vignettes (hărțuire - 402 și violență sexuală fără contact online - 303) (2h și 35min.)

Formatul discuției în jurul vignettelor:

- *Participanții la FG vor avea o foaie de hârtie cu vignettele și o foaie de hârtie cu întrebările pe care le vom discuta.*
- *Vor fi invitați să completeze răspunsurile lor pe foaia individuală (pe care pot să o semneze sau nu; la fiecare întrebare va exista posibilitatea de a nu răspunde);*
- *După completarea în mod individual a întrebărilor pentru fiecare vignetta, vom discuta despre respectiva situație rugându-i să argumenteze pentru unul sau altul dintre răspunsuri sau să contextualizeze.*
- *Participarea la discuții este în această secțiune strict pe bază de voluntariat, dar facilitatorul va avea grijă să ofere spațiu deschis tuturor.*

RQ611. Acum vom vorbi despre niște situații care se pot petrece online, cu care poate v-ați întâlnit sau poate știți prieteni care au fost în astfel de situații. Vrem să discutăm ce credeți voi despre astfel de situații.

Toate aceste situații implică folosirea tehnologiei digitale și, în general, se întâmplă pe internet (pe platforme de social media, de jocuri, forumuri etc).

- Vă voi citi niște situații și, la fiecare dintre ele vă voi pune câteva întrebări la care o să vă rog să răspundeți individual pe foile pe care vi le voi da.
- Vor fi trei seturi de astfel de întrebări
- Puteți să vă scrieți numele pe foi sau nu, în funcție de cum vă simțiți confortabil. Dacă vreți să vă scrieți numele, faceți-o la sfârșit ca să nu vă simțiți deloc constrânși să răspundeți într-un anumit fel pentru că v-ați scris deja numele.
- Când terminăm de răspuns la întrebări în mod individual, vom discuta împreună despre ele.

Vignettes pentru 402 (hărțuire):

402A Folosind **tehnologia digitală** (de exemplu, prin SMS sau apeluri) sau pe **internet,** un copil, Alexandra sau Andrei, este **în mod repetat** ținta **unui copil sau a unui grup de copii** care îl ridiculizează (adică râd/e de el/ea), insultă, umilesc sau îl/ o exclud din grupuri online.

402B Un copil, Alexandra sau Andrei, este **în mod repetat,** criticat / insultat, pedepsit, ignorat sau învinovățit de către **un adult sau grup de adulți,** cu scopul de a îl umili sau de a-i răni sentimentele. Acest lucru se putea întâmpla **prin mijlocirea tehnologiei digitale** (adică prin telefon, mesaje sau pe internet), în public (de exemplu pe grupul de whatsapp al clasei) sau în privat (i se trimit mesaje private).

402C Un copil, Alexandra sau Andrei, este ținta unor **comentarii (publice)** sau primește **mesaje (private) de ură**, în care este umilit, amenințat sau agresat **din cauza apartenenței copilului sau a familiei sale la un anumit grup** (de exemplu, din cauza religiei, a etniei, sau a preferințelor sale sexuale).

402D Unui copil, Alexandra sau Andrei, **i se creează conturi sau pagini false** ca să fie umilit sau să se râdă de el sau **i se folosesc datele personale într-un mod menit să îi facă rău** (de exemplu sunt trimise altor persoane sau sunt puse public capturi de ecran cu conversații private sau sunt create meme-uri cu pozele copilului) sau **i se sparge contul de pe o rețea de socializare**.

***Discuții**:*

Recitim fiecare situație și discutăm pe rând:

RQ612D. Este situația descrisă un **act de violență** împotriva copilului (VIC)?

- RQ612Da: Ce anume vă face să considerați că acea situație **este un act de violență**? **În ce situații** considerați că **NU ar fi** un act de violență?
- RQ612Db Ce anume vă face să considerați că acea situație **NU este un act de violență**? **În ce situații ar fi** un act de violență?

RQ613D. *Despre **gravitatea** situației descrise și contextele agravante*:

- RQ613Da **Ce anume** vă face să considerați că **situația este una gravă? În ce situații** consideri că situația **NU ar fi** una gravă?
- RQ613Db **Ce anume** vă face să considerați că **situația NU este una gravă? În ce situații** considerați că situația **ar fi** una gravă?

RQ632. *Despre efectele actelor de violență asupra victimei:* Cât de mult credeți voi că ar fi afectat copilul-victimă în urma unei astfel de situații?

- Puteți să oferiți mai multe detalii și să argumentați răspunsul?
  - » prompt: cunoaștere directă față de cunoașterea unor cazuri (cercul de prieteni/ comunitate) față de strict teoretic și empatic
  - » nivelul la care ar fi afectat copilul victimă (individual, social, familie etc)
  - » forme de manifestare ale impactului

RQ614D. *Despre frecvență* **Cât de frecventă** credeți că este o astfel de situație?

- La nivelul României?
- La voi în școală?
- În grupul vostru de prieteni?

RQ614D Dacă voi percepeți că există diferențe între cele trei niveluri, cum explicați acest lucru? Ce anume credeți că face ca la un nivel să fie mai mult sau mai puțin prezentă această situație?

prompt:

- existența 'politicilor'/ regulamentelor / cultura și educația din familie care ar fi responsabile de reducerea VAC?
- referire la condițiile din școală/ populația școlară / **context**

- referire la **pe ce își bazează estimările** privind frecvența (e.g., grupul de prieteni, situații cunoscute etc.)

După ce au fost epuizate toate situațiile (402A-402D), vom discuta despre agresori, victime și martori, raportare, ce rol ar putea să joace adulții și copiii sau dacă ar putea să joace un rol în diminuarea VAC și despre cum cred ei că se pot preveni formele VAC 402.

Haideți să ne referim acum la toate aceste situații de violență psihologică împotriva unui copil sub forma hărțuirii și umilirii repetate a acestuia.

RQ632. Cine sunt copiii cu un risc mai mare **să fie victime** în astfel de situații?

- Puteți să vă argumentați opinia?
- *prompt: diferențe de gen: fete versus băieți;*
- *prompt: diferențe de vârstă: adolescenți versus copii mai mici;*
- *prompt: vulnerabilități: cei dintr-un grup dezavantajat față de majoritari, alte vulnerabilități*

RQ631. Situațiile descrise erau destul de diverse, la unele vă spuneam că sunt agresori copii, la altele adulți, iar la altele nu am specificat. Dacă este să vă referiți fie la o situație specifică, fie per ansamblu, cine credeți voi că **sunt cei mai frecvenți agresori** în astfel de situații? Ce caracteristici au aceștia? *(specificăm situația)*

- *prompt: diferențe de gen: fete versus băieți;*

RQ641. Credeți că într-o situație de violență psihologică pe internet sau prin telefon, ca cele descrise mai sus, copiii care sunt victime **vor spune unei autorități sau vor raporta** în vreun fel episodul **cu scopul de a opri situația și de a trage la răspundere** agresorul?

- (Dacă da) **Cui** credeți voi că s-ar adresa copilul victimă și **care sunt motivele pentru care ar alege acea persoană**?
- (Dacă nu ar raporta) C**um explicați alegerea de a nu raporta**? Ce îi împiedică să raporteze?

RQ642. Ar putea **adulții** din jurul copilului să facă ceva **să îl ajute** și dacă da,

- **cine** și
- **ce** ar trebui să facă?

prompt: părinți, profesori, consilieri, antrenori, preoți, etc.

RQ643. Ar putea **copiii** din jurul copilului victimă să facă ceva **să îl ajute** și dacă da,

- **cine** ?
- și **ce** ar trebui să facă?
- RQ644. Ar putea fi aceste situații **prevenite** și dacă da,
- **cum**?

Prompt:

- educație pentru siguranță pe internet / școală
- Implicare părinți
- Retragere: auto-limitarea/ cenzurarea comportamentului pe internet în scopul auto-protecției (victima își poartă de grijă și nu intră pe net sau își restrânge activitățile)
- Comportament activ de protejare a vieții private online cu participare online (digital citizenship)
- Reglementări mai bune (la nivel de legislație sau auto-reglementări ale platformelor)
- Conștientizare în societate

- Pedepsirea agresorilor

Vignettes pentru 303 (violență sexuală fără contact online)

303A Unui copil, Alexandra sau Andrei, i se fac avansuri sexuale **pe care acesta nu și le dorea și acest lucru s-a întâmplat** pe internet sau prin telefon (de exemplu, i s-a spus de către cineva că ar vrea să îl/o sărute sau să îl/o atingă sau să aibă raporturi sexuale cu el/ea)

SAU

În cadrul unor discuții, pe internet sau pe telefon, unui copil i-au fost puse întrebări sexuale sau i s-a cerut să trimită poze sau video-uri în care este dezbrăcat(ă) sau i se vede o parte intimă a corpului, **iar copilul nu își dorea acest tip de discuții cu respectiva persoană**.

303B Un copil, Alexandra sau Andrei, începe să vorbească pe internet cu o **persoană adultă pe care nu o cunoaște în realitate și în timp începe să aibă încredere în persoana respectivă și îi face plăcere să vorbească** cu ea. La un moment dat, acea persoană îi cere copilului să trimită poze sau video-uri cu el/ea dezbrăcat(ă) sau îi propune să vorbească despre subiecte de natură sexuală.

303C Un copil, Alexandra sau Andrei, este **în mod repetat** ținta unor glume de natură sexuală sau **este hărțuit repetat cu referiri de natură sexuală** (de exemplu, făcându-se remarci de natură sexuală despre corpul său), iar acest lucru se întâmplă **pe internet sau prin intermediul telefonului** sau cineva **răspândește pe internet zvonuri de natură sexuală despre un copil** (indiferent dacă zvonurile erau adevărate sau false).

303D Unui copil, Alexandra sau Andrei, îi sunt trimise, **prin telefon sau pe internet**, fără ca el/ ea să fi solicitat în prealabil și **fără să își dorească**, fotografii, videoclipuri sau **mesaje explicite din punct de vedere sexual.** Nu contează dacă copilul cunoaște sau nu respectiva persoană.

303E Mesaje de natură sexuală (fie mesaje text sau poze sau video) pe care un copil, Alexandra sau Andrei, le-a trimis de bunăvoie cuiva, pe internet sau prin telefon, **au fost retrimise și altor persoane sau au ajuns să circule pe internet, fără acordul copilului căruia îi aparțineau inițial.**

***Discuții**:*

Recitim fiecare situație

RQ612D. Este situația descrisă un **act de violență** împotriva copilului (VIC)?

- RQ612Da: Ce anume vă face să considerați că acea situație **este un act de violență**? **În ce situații NU ar fi** un act de violență?
- RQ612Db Ce anume vă face să considerați că acea situație **NU este un act de violență**? **În ce situații ar fi** un act de violență?

RQ613D. *Despre **gravitatea** situației descrise și contextele agravante*:

- RQ613Da **Ce anume** vă face să considerați că **situația este una gravă? În ce situații** consideri că situația **NU ar fi** una gravă?
- RQ613Db **Ce anume** te face să consideri că **situația NU este una gravă? În ce situații** considerați că situația **ar fi** una gravă?

RQ632. *Despre efectele actelor de violență asupra victimei:* Cât de mult credeți voi că ar fi afectat copilul-victimă în urma unei astfel de situații?

- Puteți să oferiți mai multe detalii și să argumentați răspunsul?
- prompt: cunoastere directă față de cunoașterea unor cazuri (cercul de prieteni/ comunitate) față de strict teoretic și empatic
- nivelul la care ar fi afectat copilul victimă (individual, social, familie etc)

- forme de manifestare ale impactului

RQ614D. *Despre frecvență* **Cât de frecventă** credeți că este o astfel de situație?

- La nivelul României?
- La voi în școală?
- ÎN grupul vostru de prieteni?
- RQ614D Dacă voi percepeți că există diferențe între cele trei niveluri, cum explicați acest lucru? Ce anume credeți că face ca la un nivel să fie mai mult sau mai puțin prezentă această situație?
- prompt:
- existența 'politicilor'/ regulamentelor / cultura și educația din familie care ar fi responsabile de reducerea VIC?
- referire la condițiile din școală/ populația școlară / **context**
- referire la **pe ce își bazează estimările** privind frecvența (e.g., grupul de prieteni, situații cunoscute etc.)

După ce au fost epuizate toate situațiile (303A-303E), vom discuta despre agresori, victime și martori, raportare, ce rol ar putea / dacă să joace adulții și copiii în diminuarea VAC și despre cum cred ei că se pot preveni VAC 402.

Haideți să ne referim acum la toate aceste situații de violență sexuală împotriva unui copil, violență care se manifestă prin utilizarea tehnologiei digitale.

RQ632. Cine sunt copiii la risc **să fie victime** în astfel de situații?

- Puteți să vă argumentați opinia?
- ***prompt: diferențe de gen: fete versus băieți;***
- *prompt: diferențe de vârstă: adolescenți versus copii mai mici;*
- *Prompt: vulnerabilități: cei dintr-un grup dezavantajat față de majoritari, alte vulnerabilități*

RQ631. Situațiile descrise erau destul de diverse, la unele vă spuneam că sunt agresori copii, la altele adulți, iar la altele nu am specificat. Dacă este să vă referiți fie la o situație specifică, fie per ansamblu, cine credeți voi că **sunt agresorii cei mai frecvenți/ comuni** în astfel de situații? Ce caracteristici au aceștia? *(specificăm situația)*

- ***prompt: diferențe de gen: fete versus băieți;***
- *adulți versus copii*
- *cunoscuți versus necunoscuți*

RQ641. Credeți că copiii care sunt victime într-o situație de violență psihologică pe internet sau prin telefon, ca cele descrise mai sus, **vor spune unei autorități sau vor raporta** în vreun fel episodul **cu scopul de a opri situația și de a trage la răspundere** agresorul?

- Dacă da, **cui** credeți voi că s-ar adresa copilul victimă și **de ce ar alege acea persoană**?
- (Dacă nu ar raporta), **cum explicați această reticență în a raporta**? Ce îi împiedică să raporteze

RQ642. Ar putea **adulții** din jurul copilului să facă ceva **să îl ajute** și dacă da,

- **cine** și
- **ce** ar trebui să facă?
- *Prompt*: părinți, profesori, alte persoane...

RQ643. Ar putea **copiii** din jurul copilului victimă să facă ceva **să îl ajute** și dacă da,

- **cine** și
- **ce** ar trebui să facă?

RQ644. Ar putea fi aceste situații **prevenite** și dacă da, **cum**?

- Prompt:
- educație pentru siguranță pe internet / școală
- Implicare părinți
- Retragere: auto-limitarea/ cenzurarea comportamentului pe internet în scopul auto-protecției (victima își poartă de grijă și nu intră pe net sau își restrânge activitățile)
- Comportament activ de protejare a vieții private online cu participare online (digital citizenship)
- Reglementări mai bune (la nivel de legislație sau auto-reglementări ale platformelor)
- Conștientizare în societate
- Pedepsirea agresorilor

4. Concluzii și feedback final (5 min.)

- Cum v-ați simțit în această discuție?
- Ce alte lucruri ați vrea să împărtășiți despre acest subiect?
- Mesaj final de mulțumire și reafirmarea confidențialității răspunsurilor.

G. Ghid pentru interviuri cu copiii instituționalizați

Grup țintă: căsuțe de tip familial, 2 locații, servicii rezidențiale pentru copii

1. Introducere și pregătire

- Prezentarea facilitatorului și a scopului întâlnirii.
- Explicarea regulilor de participare (respect reciproc, confidențialitate, libertatea de exprimare fără consecințe negative).
- Obținerea consimțământului informat, consimțământul reprezentanților legali și explicarea anonimizării răspunsurilor.
- Sesiune scurtă de cunoaștere pentru crearea unui mediu sigur și confortabil.
- Reamintirea faptului că răspunsurile sunt anonime și că nu sunt obligați să răspundă dacă nu doresc.

2. Percepțiile generale asupra siguranței și violenței (RQ61)

- RQ611. *Dacă ai auzit sau ai văzut ceva care ți s-a părut rău sau nedrept pentru un copil – cum ai numi acel lucru? Cum ai descrie violența împotriva copiilor*?
- RQ612. *Ce fel de comportamente sau situații ai auzit că sunt considerate violență împotriva copiilor? Ai putea să-mi dai câteva exemple de lucruri care ți se par greșite sau care știi că nu sunt permise? Ai auzit de copii care sunt certați, loviți, izolați sau jigniți*?

- RQ613. *Ai auzit sau știi despre cazuri de violență în centrul / casa în care locuiești? Sau în alte locuri? Se întâmplă ca unii copii să fie tratați mai rău decât alții*? De ce? *(caracteristici legate de vârstă, sex, aspect fizic, dizabilitate, copil din sistemul de protecție etc.)*
- RQ614. Aveți acces la internet? Aveți telefon? Dar acces la laptop/tableta/computer? *Ați auzit de cazuri de violență online*? *Ce înseamnă pentru tine când cineva e „răutăcios" sau „face glume proaste" pe telefon sau pe internet? Ai văzut sau ai pățit ceva neplăcut pe TikTok, Facebook, Instagram, WhatsApp? Cum apar astfel de lucruri? Cine le face, ce spun sau trimit?*

3. Atitudini și reacții (RQ6.2)

- *RQ621. Ce fac adulții din centru dacă se întâmplă următoarele lucruri:? Dar ceilalți copii?*
  - » *Dacă un copil este lovit sau bătut – ce se întâmplă? Cine intervine? Ce spun ceilalți copii? Se întâmplă des așa ceva?*
  - » *Dacă un copil este certat, jignit sau umilit? Este cineva care ia apărarea copilului? Cum reacționează ceilalți?*
  - » *Dacă ai auzit că un copil a fost atins sau agresat într-un mod nepotrivit – ce fac adulții? Copiii vorbesc despre asta între ei? Ați învățat de la cineva ce trebuie făcut în astfel de cazuri?*
  - » *Dacă un copil este ținut deoparte, imobilizat, închis într-o cameră sau în propria camera sau izolat – cum reacționează ceilalți copii? Se discută între voi despre asta? Cine decide astfel de lucruri*? **Notă pentru intervievator: Încurajează exprimarea liberă fără să insiști pe detalii sensibile; observă limbajul non-verbal și activează procedura de safeguarding dacă este necesar!**
- *RQ623. Ați simțit că ați fost ascultați sau sprijiniți când ați avut o problemă? Cine v-a ascultat cel mai bine până acum? Cum ați simțit că a reacționat? A fost cineva care nu v-a luat în serios?*
- Întrebare suplimentară (cu atenție și empatie): *Ai trecut tu vreodată printr-o situație în care cineva s-a purtat urât cu tine? Dacă ai trecut printr-o astfel de situație, îmi poți spune în ce loc s-a întâmplat? Cine a fost persoana care a făcut asta? Cine te-a ajutat atunci? A fost cineva care ți-a luat apărarea*? Dacă apar răspunsuri ce sugerează experiențe de abuz sau neglijență, se oprește imediat interviul, se validează emoțiile copilului și se activează procedura de protecție).
- *RQ625. Cum sunteți tratați de alți copii/adulți din comunitate*? (prompt: școala, vecinii)

4. Cauze și contexte (RQ6.3)

- *RQ631. Care sunt motivele pentru care crezi că apar situații de violență împotriva copiilor în centrul vostru/căsuța voastră sau în afara lor? (discuție situații concrete) Ce crezi că îi face pe oameni să se poarte rău cu un copil?*
- *RQ634. Din experiența ta, ați observat când un copil devine violent? Ce se întâmplă cu un copil de ajunge să devină violent?*
- *Te-ai comportat la rândul tău urât față de alt copil? Ce anume a determinat acest comportament? În ce situații*?

5. Accesul la sprijin și mecanismele de raportare; prevenție

- *RQ641. Știi cui te poți adresa dacă te simți în pericol sau ești victimă a violenței?*
- *RQ642. Ați raportat vreodată o situație de violență? Cui anume? Cum s-a soluționat cazul?*
- *RQ643. Care sunt motivele pentru care tu sau alt copil din centru pe care îl cunoști nu ai raporta o situație de violență? Dar motivele pentru care nu ai cere ajutorul dacă ai fi într-o situație de violență?*
- *RQ644. Ce te-ar face pe tine să te simți mai în siguranță în centrul vostru/căsuța voastră?*
- *RQ624. Ce te-ar face pe tine să te simți mai în siguranță în școală?*

- RQ648. *Ai văzut/auzit/participat la campanii sau inițiative de prevenire a violenței împotriva copiilor? Te rugăm să ne dai exemple.*

6. Concluzii și feedback final

- *Ce altceva ați mai vrea să împărtășiți referitor la ceea ce am discutat? E ceva ce credeți că ar fi de adăugat?*
- Mesaj final de mulțumire și reafirmarea confidențialității răspunsurilor.

H. Ghid pentru interviuri cu copiii din centre de detenție

1. Introducere și construire a relației de încredere

- Prezentarea facilitatorului și a scopului întâlnirii.
- Explicarea regulilor de participare (respect reciproc, confidențialitate, libertatea de exprimare fără consecințe negative).
- Obținerea consimțământului informat, consimțământul reprezentanților legali și explicarea anonimizării răspunsurilor.
- Sesiune scurtă de cunoaștere pentru crearea unui mediu sigur și confortabil.
- Reamintirea faptului că răspunsurile sunt anonime și că nu sunt obligați să răspundă dacă nu doresc.

2. Percepții generale asupra siguranței și violenței (RQ6.1)

- *RQ611. Dacă ai auzit sau ai văzut ceva care ți s-a părut rău sau nedrept pentru un copil – cum ai numi acel lucru? Ce cuvinte ai folosi pentru a descrie violența împotriva copiilor?*
- *RQ612. Ce fel de comportamente sau situații ai auzit că sunt considerate violență împotriva copiilor? Ai putea să-mi dai câteva exemple de lucruri care ți se par greșite sau care știi că nu sunt permise? Ai auzit de copii care sunt certați, loviți, izolați sau jigniți?*
- *RQ613. Ai auzit sau știi despre cazuri de violență în centrul de detenție? Sau în alte locuri? Se întâmplă ca unii copii să fie tratați mai rău decât alții?* De ce? *(caracteristici legate de vârstă, aspect fizic, apartenență la un grup vulnerabil, etc.)*

3. Reacții și atitudini față de violență (RQ6.2)

- RQ621. *Ce fac adulții din centru dacă se întâmplă următoarele lucruri? Dar ceilalți copii?*
  - » *Dacă un copil este lovit sau bătut – ce se întâmplă? Cine intervine? Ce spun ceilalți copii? Se întâmplă des așa ceva?*
  - » *Dacă un copil este certat, jignit sau umilit? Este cineva care ia apărarea copilului? Cum reacționează ceilalți?*
  - » *Dacă ai auzit că un copil a fost atins sau agresat într-un mod nepotrivit – ce fac adulții? Copiii vorbesc despre asta între ei? Ați învățat de la cineva ce trebuie făcut în astfel de cazuri?*
  - » *Dacă un copil este ținut deoparte imobilizat, închis într-o cameră sau în propria cameră sau izolat - cum reactionează ceilalți copii? Se discută între voi despre asta? Cine decide astfel de lucruri?*

Notă pentru intervievator: Încurajează exprimarea liberă fără să insiști pe detalii sensibile; observă limbajul non-verbal și activează procedura de safeguarding dacă este necesar!

- *RQ623. Ați simțit că ați fost ascultați sau sprijiniți când ați avut o problemă? Cine v-a ascultat cel mai bine până acum? Cum ați simțit că a reacționat? A fost cineva care nu v-a luat în serios?*

- Întrebare suplimentară (cu atenție și empatie): *Ai trecut tu vreodată printr-o situație în care cineva s-a purtat urât cu tine? Ai putea să ne spui în ce loc s-a întâmplat? Cine a fost persoana care a făcut asta? Cine te-a ajutat atunci? A fost cineva care ți-a luat apărarea?* Dacă apar răspunsuri ce sugerează experiențe de abuz sau neglijență, se oprește imediat interviul, se validează emoțiile copilului, și se activează procedura de protecție?

4. Cauze și contexte (RQ6.3)

- *RQ631. De ce crezi că apar situații de violență împotriva copiilor în centrele de detenție sau în afara lor? (discuție situații concrete) Ce crezi că îi face pe oameni să se poarte rău cu un copil?*
- *RQ634. Din experiența ta, ați observat când un copil devine violent? Ce se întâmplă cu un copil de ajunge să devină violent?*
- *Te-ai comportat la rândul tău urât față de alt copil? Ce anume a determinat acest comportament? În ce situații?*

5. Identificare, raportare și acces la sprijin (RQ6.4); prevenție

- *RQ641. Știi cui te poți adresa dacă te simți în pericol sau ești victimă a violenței?*
- *RQ642. Ați raportat vreodată o situație de violență? Cui anume? Cum s-a soluționat cazul?*
- *RQ643. Care sunt motivele pentru care tu sau alt copil din centru pe care îl cunoști nu ai raporta o situație de violență? Dar motivele pentru care nu ai cere ajutorul dacă ai fi într-o situație de violență?*
- *RQ644. Ce crezi că ar trebui îmbunătățit în acest centru de detenție pentru ca cei de aici să se simtă în siguranță?*
- *RQ624. Ce credeți că ar trebui să facă personalul din centru pentru a proteja copiii de violență?*
- RQ648. *Ai văzut/auzit/participat la campanii sau inițiative de prevenire a violenței împotriva copiilor? Te rugăm să ne dai exemple.*

6. Concluzii și feedback final

- *Ce ai vrea să știe adulții care iau decizii despre copiii aflați în detenție?*
- *Dacă ai putea schimba un singur lucru legat de siguranța copiilor în centrele de detenție, ce ai schimba?*
- Mesaj final de mulțumire și reafirmarea confidențialității răspunsurilor.

I. Ghid interviu individual – mame minore/adolescente

1. Introducere și stabilirea cadrului (10 min)

- Prezentarea facilitatorului și a scopului întâlnirii.
- Explicarea regulilor de participare (respect reciproc, confidențialitate, libertatea de exprimare fără consecințe negative).
- Obținerea consimțământului informat și explicarea anonimizării răspunsurilor.
- Sesiune scurtă de cunoaștere pentru crearea unui mediu sigur și confortabil. Activitate introductivă: *„Un lucru despre mine ca mamă"*

2. Experiențe și provocări ale maternității în adolescență / Reacții din partea celor din jur (RQ6.2) (15 min)

- Cum a fost pentru tine experiența de a deveni mame la această vârstă?

- Dacă ar fi să te descrii, ai spune despre tine că ești copil (dat fiind că încă ești minoră, conform legii) sau că ești adult (date fiind responsabilitățile de părinte)?
- Ai primit sprijin din partea celorlalți? (*Dacă da*, *prompt: din partea familiei, prietenilor sau comunității*?)
- RQ624/RQ623/RQ621. Ce provocări întâmpină mamele minore cel mai des în viața de zi cu zi? (*prompt*: *cum sunt tratate fetele în școală, la medic, primărie, angajatori, poliție sau alte autorități din comunitate după ce devin mame)*

3. Percepția asupra violenței (RQ6) / Cauze și contexte ale violenței (RQ6.3) (20 min)

- *RQ615.* Există violență asupra copiilor în comunitatea voastră*? (prompt: copiii voștri /voi ca și copii?)*
- *RQ611/RQ631.* Considerați că mamele tinere se confruntă cu violență ca urmare a acestui statut*?*
- *(prompt: Unde și în ce mod? (familie, instituții, comunitate) Puteți să vă referiți la contexte concrete, cum ar fi familia și gospodăria de origine față de noua familie, dacă e cazul; școala sau locul de muncă, în interacțiunea cu medicii sau cu alte autorități, pe stradă sau în comunitate...De ce credeți că au apărut aceste forme de violență? Cine este de obicei agresorul?)*
- RQ614. (*Dacă au menționat rele tratamente*) În cazurile descrise de voi, în care ai fost tratată rău, vi s-a întâmplat doar vouă sau și copilului vostru/copiilor voștri? (*Comentați răspunsul)*

4. Mecanisme de sprijin și soluții (15 min)

- *RQ641.* În opinia voastră, cazurile de violență împotriva copiilor pe care le cunoașteți sunt sesizate/ reclamate? De ce da/nu?
- *RQ643.* Care sunt, în opinia voastră, motivele pentru care unii copii care trec prin experiențe de violență nu spun nimănui sau nu cer ajutor? (*prompt: ce lucruri credeți că îi opresc pe copii să vorbească despre ce li se întâmplă?*)
- RQ642. În cazul în care ați avea nevoie de ajutor, sau dacă ați fi o victimă a violenței, fie acasă, în comunitate sau la școală, ați ști unde să căutați ajutor pentru a depăși situația*? (prompt: La ce instituții? Ce persoane sau specialiști v-ar putea ajuta?)*

5. Prevenirea violenței (10 min)

- RQ647. Ce ar trebui să facă alții (*prompt: autorități, biserică, ONG-uri***)** astfel încât să fie mai puțină violență împotriva copiilor?
- RQ649. *Ce **ați putea face voi** ca să se reducă violența împotriva copiilor*?

6. Concluzii și feedback final (5 min)

- *Există ceva ce ați dori să adăugați sau să discutați mai în detaliu*?
- Mulțumiri pentru participare și reafirmarea confidențialității răspunsurilor

J. Ateliere cu copii 6-10 ani

1. Introducere și pregătire (10 min.)

- Prezentarea facilitatorilor și a scopului atelierului.
- Explicarea regulilor de participare: respect reciproc, libertate de exprimare, ascultare activă, inclusiv cele de safeguarding.
- Crearea unui mediu prietenos și sigur prin activități de cunoaștere (ex. jocuri de grup, desen, modalitatea de organiza spațiul, inclusiv pentru a permite copiilor sa stea pe jos, sa se miște liber în spațiu).

2. Ce înseamnă siguranța pentru copii? (10 min.)

RQ611. Discuție interactivă*: Ce înseamnă un loc sigur pentru voi*? (acasă, școală, online, comunitate)

RQ612. Activitate: *Fiecare are pe măsuța din fața lui un set de cartonașe cu diverse locuri (cartonașele vor reprezenta următoarele locuri*: *„Acasă-familie"*, *„Școală – sala de clasă"*, *„Școală - curtea școlii"*, *„Pe stradă – spre școală"*, *„Locuri de joacă"*, *„La bunici"*, *„În vacanță"*, *„Pe telefon/tabletă"*). *Fiecare dintre voi să grupeze aceste cartonașe în felul următor: locurile în care vă simțiți în siguranță le puneți în dreapta și locurile în care nu vă simțiți în siguranță le puneți* în *stânga. Vom discuta puțin despre aceste locuri: (**se discută câteva exemple: ce face ca un loc - acasă/școală să fie un loc sigur/nesigur pentru voi? De ce curtea școlii/ strada/etc este un loc sigur/nesigur pentru voi?)***

3. Violența în familie (10 min.)

RQ631. Vă voi prezenta în continuare niște imagini și vom discuta despre ele. (se prezintă IMAGINEA 1 – captură cu un copil lovit; IMAGINEA 2 – captură cu un copil certat, la care se țipă; IMAGINEA 3 – captură copil neglijat).

RQ641. *Ce ar putea să facă un copil care nu se simte bine acasă? Cui ar putea copilul cere ajutor în această situație? Cum ar mai putea să se protejeze? Cine ar putea fi salvatorii?*

4. Violența în școală (10 min.)

- **Set de imagini din mediul școlar** care reflectă contexte de violență între copii; în imagini vor fi prezenți și martori. Imaginile vor avea mai multe scenarii: băiat agresor și băiat victimă; băiat agresor și fată victimă; fată agresor și fată victimă; fată agresor și băiat victimă, (pe imagini vor fi nume ale personajelor)
- *Ce credeți, cum se simt Radu, / Ana / Maria* ? (*victimele*) - discuție liberă; (*prompt: sunt diferențe între cum se simt băieții și fetele?*)
- *Ce credeți, de ce se comportă așa Mihai, Luca, Elena și Alexia? (agresorii)* -discuție liberă; (*prompt: sunt diferențe între cum se simt băieții și fetele?)*
- RQ642. Ce putem face dacă vedem că unui copil îi fac ceilalți rău? Ce credeți că ar trebui să facă Mihai? (*copilul martor*)
- Ce credeți că ar trebui să facă *Radu, Ana, Maria și Andrei? (victimele)*
- **Imagine din mediul școlar care reflectă context de violență între profesor-elev**: *Nicu este lovit de învățătoare*.

RQ643. Discuție: *Cui poate cere ajutorul dacă este în situația respectivă?*

RQ642. *Ce credeți că ar trebui să facă ceilalți colegi*?

5. Violența în mediul online (10 min.)

RQ615. Folosiți internetul?

- (*Dacă da)* Ce faceți pe internet? (*prompt: văzut video/ youtube, jocuri, social media de tip tiktok sau instagram, wikipedia, cumpărături, altele*)
- Considerați că internetul este un loc sigur pentru voi? (*dacă da*) Ce îl face să fie sigur?
- (*dacă nesigur*) Ce îl face să fie nesigur? Puteți să dați exemple de situații neplăcute, rele care se pot întâmpla copiilor când folosesc internetul? (*prompt: unde poate apărea o astfel de situație? e.g, media socială, joc video, Youtube, grupuri online; cine sunt copiii la risc să fie tratați astfel pe internet?; cine îi face rău copilului?)*

RQ644. Cui poate cere ajutorul copilul dacă este în situația respectivă? *(pentru fiecare situație descrisă de grupuri, discuție în grupul mare; se vor pune la dispoziție carduri cu block, report, semnul de a spune cuiva etc.).*

6. Încheiere (5 min.)

- *Brainstorming*: Avem mai multe imagini cu personaje pe care le avem în viața de zi cu zi. Vă rog să vă imaginați că fiecare dintre voi este în mijloc și că în jurul vostru se construiește un cerc cu persoane care vă pot proteja. Ce persoane din jurul vostru ar putea forma acest cerc sigur pentru voi, care să vă protejeze împotriva violenței*? (mama, tata, frați, bunici, polițist, medic, psiholog, învățător, profesor, prieten, altă persoană -cine?)* Ce poate face fiecare dintre ei? Cum ne poate proteja mai bine?

Editura **VANEMONDE**

ISBN 978-973-1733-76-0

unicef
pentru fiecare copil